

6819

DOCUMENTE ȘI MĂRTURII PRIVIND ISTORIA R. P. R.

897

ANUL REVOLUȚIONAR 1848

I IN MOLDOVA

Sub redacția
Acad. MIHAIL ROLLER

ES

EDITURA DE STAT

1950

6819

Bibl. Universitara Sibiu

R631691160

DOCUMENTE ȘI MĂRTURII PRIVIND ISTORIA R. P. R.

STUDICATUL
BIBLIOTECĂ
UNIVERSITATEA
CLUJ
LUBOVI

ANUL REVOLUȚIONAR 1848

I IN MOLDOVA

Sub redacția
Acad. MIHAIL ROLLER

Mr. 1848

UNIVERSITATEA „LUCIAN DILAGA”
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

ES

EDITURA DE STAT
1950

inv. 2010

Bibl. Instit. de inv. superier Sibiu
INV. NO. 2934 19 77

32 MAY 1955

6819

INVENTAR
2020

1848

P R E F A T Ă

Lucrarea de față cuprinde două părți cu 616 documente.

Prima parte cuprinde documente care se referă direct la mișcarea revoluționară din Moldova în anul 1848.

Partea a doua, deși cuprinde documente întocmite în Moldova, se referă în mare parte la desfășurarea revoluției în Transilvania și la măsurile represive luate de domnitorul Mihail Sturdza pentru ca revoluția din Transilvania să nu se extindă în Moldova. Documentele sunt prezentate în ordine cronologică. Din cele 616 documente, 444 n'au fost publicate până azi. Restul de 174 au mai fost publicate. Dar nici acestea n'au fost până azi grupate.

Tabla de materie dela sfârșitul volumului cuprinde un scurt rezumat al fiecărui document.

Indicele va fi publicat la sfârșitul corpusului de documente privind anul revoluționar 1848 în Moldova, Țara Românească, Transilvania.

*

Cu volumul de față nu epuizăm documentele privind mișcarea revoluționară din Moldova în anul 1848. Dar putem afirma că din el se desprinde linia generală a acestei mișcări.

Programul enunțat la Iași în 1848 (revendicările din Petiție) scoate la lumină caracterul îngust al mișcării, chiar din punctul de vedere al intereselor unei burghezii în ascensiune și influența pe care a avut-o asupra mișcării o parte din boierime. Felul în care s'au desfășurat evenimentele dovedește lipsa unei organizări temeinice.

Slaba participare a masselor orășenești și lipsa de legătură cu țărănimia (deși în unele locuri — județul Bacău de pildă — începușeră mișcări țărănești) dovedește absența unei baze de masă a mișcării la sate.

În aceste condițiuni, se înțelege că mișcarea revoluționară nu putea să se extindă și cu atât mai puțin să-și asigure succesul.

Documentele mai scot la lumină șubrezenia orânduirii din Moldova în anul 1848.

Deslănțuirea teroarei, întemnițările, exilările, etc., măsurile luate la graniță — care reies din documente — dovedesc spaima care cuprinsese clasa stăpânitoare, atât datorită mișcării revoluționare din Moldova — așa, slabă cum era — cât și datorită desfășurării revoluției din Transilvania.

Rapoartele secrete înaintate lui Mihail Sturdza și faptul că ele subliniau politica revoluționară a generalului Bem, care, alături de unguri, „îmbrățișa pe toți de obsce Români, Sași, Austrieci cu cele mai mari pre care de bine” (raportul secret al căpitanului Dinulescu din 15 Martie 1849), au însemnat pentru boierii moldoveni, în frunte cu domnitorul Sturdza, motive de serioasă îngrijorare.

De aici simpatia boierilor — oglindită în documente — față de forțele contrarevoluționare austriace și ura lor față de revoluție. Era poziția de clasă a boierimii, solidară pretutindeni cu forțele contrarevoluționare.

Intocmirea unui amplu studiu științific al evenimentelor anului revoluționar 1848, din țara noastră, este o problemă care trebuie abia rezolvată.

Deaceia considerăm că strângerea în volum a documentelor privind mișcarea revoluționară din Moldova va înlesni studierea problemei, contribuind astfel la lămurirea unui moment însemnat din istoria Republicii Populare Române.

Acad. MIHAIL ROLLER

[1]

ANAFORAUA No. 78 A OBȘTESCII OBIGINUITEI ADUNĂRI
A MOLDOVEI CĂTRE DOMNITORUL MICHAİL STURDZA.

1848

Mart. 15.

Chemați de o cinstitoare încredere în al patrulea period al întrupării Obștescii obicnuitei Adunări, spre a împreuna lucra la desvelirea cea următoare a prințiipiilor cari asigurează Moldovei o fericire sporitoare, mădulările ei se bucură de a înfățișa Înălțimii Voastre, prin această adresă, în numele țerii, formală mărturisire a unei adânci recunoștințe pentru prețioasele roduri ale înțelepției și părintescii Voastre cărmuirii.

Feluritele îmbunătățiri ce din timp în timp, de la suirea Înălțimii Voastre pe scaunul Domniei, s'au introdus în țeară, unite cu isprăvile dobândite în anul trecut și arătate pe scurt în împărtășirea Înălțimii Voastre de sub No. II, fiind obștesce cunoscute, înființează titluri în veci neșterse la mulțumitoarea cunoștință, care din partea Moldovenilor Vă este câștigată.

Prea Înălțate Doamne, în însărcinarea ostenitoare ce sînteți chemat a împlini, fie-care ți se însemnează prin îngrijirea cea lucrătoare a Înălțimii Voastre : A da acturilor administrației închezășluirile de statornicie trebuitoare la buna petrecere a ghenerațiilor de acum și a celor viitoare, a aplică înaltele Voastre pătrunderi la îndestularea trebuințelor soțietății, a spori veniturile Statului, cari au covârșit peste toate nădejdi-le, a îmbărbăta lucrarea pămîntului și comerțul, a îmbunătăți drumurile de comunicație, a încunjura siguranța din lăuntru de neapăratele închezășluyiri, și a întemeia înveșătura pe prințiipii mântuitoare, în priința moralului public, de așa fel sînt numeroasele obiecte ale Inaltei Voastre îngrijiri. Resultatele cele mai norocite ce din aceste derează respund la nădejdi-le noastre și la așteptarea țerii, la a căreia mulțumitoare stare toate stăruințele și toată gîndirea Înălțimii Voastre sînt jertfite.

Dacă adunările de mai înainte pot a se fericii de a lor împreună lucrare la îmbunătățiri, cari vor face epocă în analele legiuitoare ale țerii, nu mai puțin și noi, Prea Înălțate Doamne, avem de cînte de a urmă pe aceeași cale, sub razimul Înălțării Voastre și de a Vă jertfi sentimentele acele de cari și cei de înaintea noastră mădulări ai Adunării erau însulețiți. Duhul de rîndueală, de liniște și de bună armcnie este statornica regulă de povețuire ce Adunarea a îmbrățișat. Dragostea curată a binelui obștesc, de care ea se află însulețită, este închezășluyirea a credincioaselor sîrguințe cu care ea nu va încetă de a în-

cunjură cârmuirea Înălțimii Voastre, pentru a se înainta prin o împreună străduință desvelirea cea regulată a prințiipiilor organice.

Mădălările Adunării recunosc calea de propășire, pe care Moldova până acum a călcat; buna rîndueală și încrederea obștească domnesc pretutindenea sub scutul instituțiilor ce o ocărmuesc și sub norocita mișcare pe care înțelepciunea Voastră scie a întipări la toate ramurile cârmuirii.

Sănătatea publică prin îngrijirile Înălțimii Voastre și prin sîrguința Comitetului sănătății și a protomedicului se află în starea cea mai priincioasă. La acest prilej, Adunarea împlinesce o datorie bine simțită de a Vă înfățișa ale sale mulțumiri pentru măsurile prevedetoare și iubitoare de omenire, pe cari le-ați hotăit, când holera, prin a sa apropiere, amenința țeara.

Ospitalurile, prin îngrijirile de aproape ce le sînt dedate, răspund din timp în timp mai mult la a lor menire binefăcătoare.

Sporirea numărului acestor adăpostiri, după punerile la cale ale Înălțimii Voastre, va adăugi un din nou titlu la obșteasca recunoscință.

Orfanii proteguți de pravila ce-i privește află un sprijin energic în lucrările Comisiei epitropicesci.

Ajutorii împărțite prin cutia nilelor, după adaosul înlesnitor ce i s'a făcut, aduc Adunării o vie mulțumire; ea se bucură de a vedé mîrgăiat, în potriua suferințelor lipsei, un mai mare numer de familii, cari toate binecuvintează numele Înălțimii Voastre.

Adunarea prețuesce cu deplinătate isprăvile administrației averilor clirosului. Veniturile casei centrale, ce au sporit prin o stătornică îngrijire, nu numai vor întîmpina trebuințele bisericii și ale sfîntelor ei locașe, ce vor înlesni și stingerea simțitoarelor datorii ale Mitropoliei, care stingere nu va întărîdia a se face cu rămășițele acestei case.

Adunarea cunoasce, în adevăr, folosința punerilor la cale atingetoare de păstrarea pădurilor asupra moșiilor mănăstiresci, precum și a celor ce privesc la regularisirea acturilor mitricesci.

Măsurile energice, prin cari s'a îngrădit numerul proțesurilor pentru hotare între moșiile particulare și acele ale bisericii, mărturisesc despre îngrijirea cu care se asigurază în de-obște drepturile cele sfînte ale proprietății.

Pravilele votate în sesia de acum, în numer de două, una asupra stingerii prigonirilor pentru hotare între moșiile mănăstirilor chirovii și acele ale Eparchiilor i ale mănăstirilor pămîntesci, și cea-laltă asupra desființării embaticurilor pentru fierăsăi, păduri, hliză sau părți de loc ce ar fi pe moșiile clirosului, vor ajutoră nu mai puțin a se scuti aceste proprietăți de ori-ce pagubă.

Din cercetarea sărilor eforicesci, Adunarea s'a încredințat despre întrebuințarea cea regulată a veniturilor lor; ea s'a adevărit nu mai puțin și despre îmbunătățiile treptate introduse în tîrguri, și prin urmare ea s'a sîrguit a votă amîndouă proiectele de pravilă atingetoare de sporirea veniturilor eforicesci. Neputînd trece prin tăcere starea cea înapoiată, în care se află tîrgurile lipsite pînă acum de administrația munițială, Adunarea va vedé cu bucurie ori-ce măsură a ocărmuirii, care va avé de obiect a se aplică această sistemă la tîrgurile, cari pînă acum nu sînt înzestrate cu așezămîntul eforicesc.

Măsurile hotărîte de Înălțimea Voastră pentru întîmpinarea unei lipse îngrozitoare, și pentru a închezășlui sloboda exportăție a grânelor, ne-au pătruns de o adîncă cunoscință. Adunarea cunoasce tot prețul măsurii de căpetenie ce

s'a luat la vreme potrivită, care este împărțirea la popor a seminței mălaiului fără plată, și semenăturile acestei pâni săvârșite după osebitele instrucții date de Înălțimea Voastră. Înriuirea acestei puneri la cale extraordinare a fost folosită, nu numai pentru locuitorii de prin sate, cărora ea le-a sigurat hrana, ci și pentru proprietarii cari au aflat nemărginite avantajuri în sloboda exportăție a produselor lor.

Pravila atingătoare de dijmă, prin îmbunătățirea stării lucrătorului de pământ și prin apanarea lui de felurite strimtoriri, va fi pentru dânsul un îndemn, a se deda cu mai multă hărnicie la luc area pământului, care este cel întâiu isvor al bogăției țerii. Adunarea a simțit toată țintirea acestei pravile, precum și aceleia atingătoare de țarinele de rezervă, ca unele ce ambele au o înriuire de-a dreptul și folositoare asupra îndestulării obștesci. Proiectele acestor două pravile, cari se ating de obiecte de mare cuviință, Adunarea le-a primit și le-a încuviințat cu cea mai vie sîrguință.

Adunarea este însuflețită de simțirea unei adânci cunoștințe pentru îngrijirile întrebuințate la stărpirea lăcustelor. Cu toată primejdia de care sîntem amenințați despre îngroparea acestor insecte, noi putem privi viitorimea cu încredere, avînd drept ajutor necurmata stăruință a Înălțimii Voastre întru a preîntîmpina nevoile și a feri toate suferințele.

Țeara a fost din nou mîntuită de epizootie; Adunarea se bucură cu Înălțimea Voastră de deplina ispravă a măsurilor, ce au fost întrebuințate în acest prilej.

Ea s'a încredințat cu o vie mulțumire despre îmbunătățirile introduse în corpul milităresc, care n'a conținut a fi obiectul îngrijirilor celor mai de aproape ale șefului său, Prințul Dimitrie, iubitul Vostru fiu.

Adunarea recunoaște cu nu mai puțină bucurie îndeplinirile făcute în partea judecătorească. Imputînarea cea însemnătoare a pricinilor de judecăți este rodul sîrguinței întipărite tribunalelor și a punerilor la cale, cari au pus stavilă duhului de prigonire.

Neatîrnat de împărțirea Înălțimii Voastre, care cuprinde îmbunătățirile acele mai de căpetenie ce s'au săvîrșit, Adunarea, avînd asemenea în a ei vedere memoarele fie-cărui din Departamente, a găsit de cuviință a votă respectivilor șefi mulțumire, ca o mărturisire de cunoștință, pentru rîvna ce au desvelit în lucrarea îndatoririlor lor.

Cercetarea sîmilor atingătoare de cărmuirea caselor obștesci a încredințat pe Adunare, pe de o parte despre propășirea îmbunătățirilor materiale, și pe de alta despre starea cea îndemănatică a acestor case cari, departe de a cerca vre-un deficiț, s'au aflat la sfîrșitul anului cu un capital însemnător.

Starea cea avută a finanelor Statului, ce se însemnează prin crescerea acea simțitoare a veniturilor lor, este o vederată dovadă a nimeritelor chibzuiri și a economiei, ce au presiduit la această însemnătoare slujbă, sub înțelepta povețuire a d-sale Vel Vist. Iascar Cantacuzino.

Folosințele convenției și ale unirii vămilor, ce s'au încheiat între amîndouă Prințpatele, sunt netăgăduite; ele înălțișează nu mai puțin sigura închezășluire a unui îndemn priincios lucrării pământului și a industriei prin făptuirea slobodelor și a înmulțitelor relații între amîndouă popoarele.

Mai înainte de a sfîrși această adresă, mădulările Adunării găsesc neapărat de a depune aici închinarea adâncilor recunoștințe pentru iubirea părintească

ce. Înălțimea Voastră aveți în priința țerii; conținând deliberațiile lor, mădulările Adunării, la înturnare către locuințele lor, vor purta cu sine dulcea mulțumire că au împreună lucrat la acte, cari vor sluji a spori facerea de bine a îmbunătățirilor țerii. Cea mai sfintă a lor datorie va fi pururea de a se însoți la sîrguințele Voastre prin a lor conlucrare în cuget și curățenie, și de a încunjuța a Voastră Persoană, Prea Înălțate Doamne, de legiuita dragoste ce Vă este căștigată prin titluri atât de numeroase și de scumpe Moldovei.

Respunzînd cu acest chip la chemarea Înălțimii Voastre, mădulările Adunării se socotesc datori a înălța rugăciuni pentru păstrarea neprețuitelor Voastre Țile și fericirea strălucitei Voastre familii.

La acest prilej, ei își împlinesc una din cele întăi datorii de a înfățișa tot odată Măriei Sale Doamnei rostirea cunoștinței lor pentru îngrijirile ce jertfesc la Institutul așezat subț al Măriei Sale scut.

(Urmează iscăliturile mădulărilor Adunării.)

Iași

Nr. 78.

[2] CUVINTAREA DOMNITORULUI MOLDOVEI, MICHAIL STURDZA, CĂTRE DEPUTAȚII CARI I-AU PRESENTAT RESPUNSUL ADUNĂRII OBȘTESCI LA OFISUL DE DESCHIDERE.

1848

Mart. 16.

Simțirile rostite în această adresă le primim cu plăcere, pentru că ele isvoresc din isprăvi pipăite, cari nu pot fi de tăgadă, aflându-se în vederea obștească.

Acei ce, avînd ochi, nu ar voi să le vadă, s'ar ispiti în zadar a preface ființa adevărului. Asemenea fețe nu puteau afla loc în această Adunare.

Dreapta înțelegere, armonia, conlucrarea în tot binele putincios, sînt închipuirile înțelepciunii. De aceste povețuindu-Ne va fi țeara noastră sub umbrirea cerească ferită de ispite.

Ea se va asemena cu un pom bine sădit, ce sloboade în vreme frunza, floarea și doritul rod, iar nu cu pomul a căruia înflorire acea pripită, lovindu-se de age-rimea brumelor, s'ar vesteji și picînd s'ar preface în netrebnicie.

Boieri deputați ai ținuturilor, veți arăta încredințătorilor d-voastre mulțumirea Domniei Mele, pentru alegerea ce au făcut de bărbați, cari nu sînt povețuiți de interesuri personale, nici se înveluesc în zădărnicii.

[3] OFISUL DOMNITORULUI MOLDOVEI MICHAIL STURDZA, PENTRU
INCHIDEREA OBȘTESCII ADUNĂRI.

1848
Mart. 21.

Adunarea chemată în două rînduri spre a se îndeletnici la lucrările atârinate de la a sa însărcinare le-a înaintit cu toată rîvna cerută de interesul obștesc și de marea cuvîiță a chemării sale.

Îndeletnicirea sa cu buna orîndueală, cu liniște și cu întreagă pătrundere în toată această vreme, Noi o prețuim cu atîta mai mult, cu cât pe lângă obicinuitele lucrări, ea a chibzuit cu toată înțelepciunea obiectele de căpetenie ce i s'au propus în priința țerii și a locuitorilor ei, și dar fiind că ea a îndeplinit cursul lucrărilor ale sesiei de față și vremea este oprită pentru slobodirea d-sale boerilor deputați de a se întoarce la locuințele lor, Noi vestim Adunării că, pe temeiul Art. 63 din Cap. al II-lea al organicescului Reglement, sesia ei pe anul 1847 este închisă.

[4] PETIȚIUNEA-PROCLAMAȚIUNE A BOERILOR ȘI NOTABILILOR
MOLDOVENI.

1848
Mart. 28.

Fraților,

În preajma doveșilor vederate de suferințele ce se simt de poporul Moldovei și a neapăratelor îmbunătățiri ce cere starea țerii, Ocârmuirea, prin organul d-lui Ministru, s'a adresat la câte-va persoane din locuitori, spre a se da opinia publică în privirea suferințelor și a îmbunătățirii stării poporului țerii Moldovei. Acele persoane, răspunzînd d-lui Ministru, că nu pot lua asupra lor însărcinarea de a arăta opiniile obștei până a nu cercetă în sînul ei, s'au îndatorit a merge în sînul obștei și a ascultă glasurile sale, spre a le împărtăși Ocârmuirii. D-l Ministru (Ștefan Catargiu) nu numai că a primit această propunere, cunoscînd singur boala țerii și neapărata ei trebuință de vindecare, ci a făgăduit să vie însuși în mijlocul fraților sei, ca un om ce, fiind însărcinat a păzi Regulamentul țerii, trebuie să fie însuflețit de dorința binelui obștesc.

Deci, în 27 Martie 1848, seara, pe la 7 ceasuri, adunându-se numeroasă obște, alcătuită de toate stările din țeară, precum și de străini de toate națiile ce locuiesc în Moldova, acea obște a ales un comitet, în care și-a depus toată încrederea sa și s'a însărcinat a arăta Cărmuirii simțirile și dorințele de care este pătruns fie-care.

Comitetul dar, adunându-se astăzi, în 28 Martie 1848, și cercetînd starea critică de astăzi a societății, s'a încredințat în cuget curat și nemișcat de patimi,

că pentru de a pune Moldova pe o cale de fericire, mijloacele cele mai sigure și mai neapărat trebuitoare sînt următoarele :

1. Sfînta păzire a Regulamentului, în tot cuprinsul seu și fără nici o răstălmăcire.
2. Secarea corupției prin pravile înadins făcute și a abuzurilor ce isvoresc din acea corupție.
3. Siguranța personală, adecă nimeni să nu poată fi pedepsit decăt pe temeiul legilor și în urmarea unei hotărîri judecătorești. Fiește-care arestuit să fie înfățișat în vreme de 24 ceasuri dinaintea tribunalului competente.
4. Grabnică îmbunătățire a stării locuitorilor săteni, atît în relația lor cu proprietarii moșiilor, cît și în acelea cu Cîrmuirea, precum contenirea tuturor bellicurilor sub numirea de plată și cele-lalte.
5. Alcătuirea unei noue catagrafii, spre a scăpa de împilare pe toți nenorociții locuitori, cari sînt astăzi asupriți prin măsurile catagrafiei trecute.
6. Mazilii, ruptașii, ruptele Visteriei și cele-lalte clasuri privilegiate să fie ocrotiți, potrivit Regulamentului, și să nu mai fie întrebuințați în trebile particulare.
7. Privighetorii să se aleagă, după glăsuirea Regulamentului, fără nici o înrîurire a Cîrmuirii.
8. Reforma școalelor pe o temelie largă și națională, spre respândirea luminașilor în tot poporul.
9. Desarmarea grabnică a arnăușilor și a altora ce s'au înarmat de Ocîrmuire și închezășluirea lor pentru viitor, că nu vor mai fi pricină de turburare publică.
10. Ridicarea pedepselor trupesci înjositoare caracterului de miliție națională, îmbunătățirea hranei sale și mai ales dreapta înaintire în ranguri după meriti personale.
11. Militarii cari au slujit patriei și cari au căștigat recunoștința obștească să fie scutiți de ori-ce dăjdii, cînd vor eși din slujbă.
12. Miniștrii să aibă deplină libertate pravilicească în lucrările lor, pentru ca să poarte toată răspunderea acestor lucrări.
13. Desființarea poșlinei, ca una ce este vătămătoare agriculturii și comerțului țerii.
14. Îmbunătățirea portului Galații, ca cel mai mare canal al înfloririi comerțului și agriculturii țerii.
15. Ridicarea morală și soțială a clerului.
16. Păzirea cu sfințenie a legilor pe cari se reazemă creditul public, și aceasta în privirea tuturor fără osebiră, pentru siguranța relațiilor comerciale.
17. Informarea unui tribunal de comerț în Iași ; codul de comerț al Franței, consfințit de Regulament, să fie tîlmăcit în limba țerii.
18. Bani de rezervă să fie întrebuințați în formarea unei bănci de scont pentru înlesnirea neguțătorilor în înflorirea comerțului.
19. Hrana obștei de prin tîrguri să fie subț cea mai de aproape îngrijire a stăpînirii, spre a nu se face mijloc de îmbogățire particulară.
20. Așezarea poliției tîrgurilor pe principii de omenire în privirea nenorocișilor arestați.
21. Liberarea tuturor arestanșilor în pricini politice, atît civile cît și militare ; reîntoarcerea driturilor politice acelor căroră li s'au ridicat nedrept pentru asemenea pricini.

22. Nestrămătarea din posturi a amployaților vrednici, și cinstiți și înaintarea lor în posturi, potrivit Regulamentului, precum și sporirea lefilor lor, spre a le înlesni mijloace de o viețuire cinstită și neatârnată.

23. Toți amployații să fie răspunzători pentru faptele lor în lucrările slujbelor.

24. Înființarea unui banc național pe cel mai sigur temei.

25. Grabnicele forme de îmbunătățiri ale condiceii criminale, ale procedurii și ale sistemului pedepsitor.

26. Împărțire dreaptă și potrivit Regulamentului a banilor pensiilor și îndreptarea abuzurilor ce s'au introdus în împărțirea acestor bani.

27. Ofisurile slobođite până acum de Ocârmuire în ramul judecătoresc și administrativ să se supue voturilor Obștescii Adunări și de acum să se conțină de a se slobođi asemenea ofisuri fără a fi cercetate de Adunare.

28. Seanțele tribunalelor să fie publice.

29. Seanțele Obștescii Adunări să fie publice. Ținerea rînduelii în sinul ei să atârne de însăși Adunarea, iar nu de Vornicia de aprođi, potrivit Regulamentului.

30. Fie-care pămîntean să aibă dreptul de a adresă jalubă Obștescii Adunări.

31. Deputații să nu poată fi în slujbă, să nu poată primi nici ranguri, nici mulțumire bănească în vremea deputăției lor.

32. Chipul ce s'a întrebuițat la alegerile deputaților, fiind în potriva legilor și în urmare și Obșteasca Adunare de astăzi, fiind rodul acestui chip, nu însuflă nici o încredere obștei, deci această Adunare să se desființeze și îndată să se înjghebe o nouă Cameră, fără nici o înrîurire asupra alegetorilor din partea Cărmuirii, pentru ca acea Cameră să fie adevărată reprezentație a nației și adevărată închezeșluire a fericirii patriei.

33. Pe temeiul art. 57 din Regulament, Camera să aibă dreptul de a face Domnului punere înainte a tot felul de lucruri privitoare la folosul obștesc.

34. Ridicarea censurei în privirea tuturor treburilor și a intereselor din lăuntru țerii.

35. Informare grabnică a unei garde cetățenesci prin toate ținșurile țerii, alcătuită atît de Români, cît și de străini proprietari.

(S. :) *Iorgu Sturdza, C. Gheorghe Cantacuzino, Mădulari ai Comitetului.*

Pentru întocmai cu originalul : *Gheorghe Sion, Dr. Vănav.*

(Aprobat. — Pentru întocmai cu originalul : *M. Costachi, A. C. Mavrocordat, V. Alecsandri.*)

[5] OFISUL No. 134 AL DOMNULUI MOLDOVEI MICHAİL STURDZA CĂTRE
LOCUITORII CAPITALEI SALE.

1848

Mart. 29.

Cu mila lui Dumnezeu, Noi, Michail Grigoriu Sturdza V.V., Domn țerii Moldovei.

Iubiților noștri orășeni de toate treptele din Capitală !

Cu o vie mahniciune am privit neliniștea ce v'a înveluit, în curgere de câte-va zile, care s'a pricinuit de câți-va netrebniți cu cugetări tulburate dintre boeri.

Dragostea părintească, ce Domnia Noastră avem pentru d-voastre, Ne-a îndemnat din început a lua măsurile cuvenite, pentru alinarea neodihnii ce nuniții au împrăștiat în sinul pacinicilor d-voastre familii, însă aceeași simțire părintească Ne-a povețuit iarăși ca mai întâiu să întrebuițăm toate chipurile de blândețe, de care pururea am dat dovadă, cu nădejde că se vor întoarce de la sine către datornica rîndueală.

Veșed, în sfîrșit, că în această blândețe, pomeniții răstălmăcind-o, s'au obrăznicit din mult în mai mult, după care părinteasca Noastră înimă n'a mai putut suferi a ve vedea în necazurile îngrozirii, ce făcea cu singură țintire de a sminti și a resturnă dreptățile Ocârmuirii și liniștea obștească, Noi am întrebuițat măsuri pentru împrăștierea tulburătorilor, și prindîndu-se pe cei mai vinovați dintre dînșii, s'au și luat cuvenitele măsuri asupra-le și pentru restatornicirea liniștei, de care v'ați bucurat cu necurmare de la suirea Noastră pe scaunul Domniei țerii și până acum.

Iubiții noștri orășeni ! Mai multe dovești v'au dat încredințare despre pricinile cugetări ce păstrăm pentru d-voastre, în cît trebue să credeți cu neîndoie că vestirea ce ve facem pentru conținerea pricinii de neodihnă ce ați avut și care v'a precumrat relațiile de negoț, este de multă mîngăiere pentru Noi, carele Ne-am interesat pururea cu osebite pentru buna petrecere și fericirea d-voastre.

Neremîndu-Ne dar decît a ve mulțumi pentru dragostea ce Ne-ați dovedit și la acest prilej prin încrederea ce Ne-ați arătat, așteptînd cu lăudată răbdare punerea la cale a obștescului d-voastre părinte, Ne grăbim tot odată a vî încredința despre sfărîmarea cu totul a complotului urzit cu viclene închipuiri și ademeniri. și vî sfătuim ca, încredințându-ve în părintele d-voastre, să depărtați toată îngrijirea ce ați avut, și fiește-carele să-și urmeze, ca și mai înainte, îndeletnicirile sale fără nici o îndoie, remîind desăvîrșit încredințați, că Ocârmuirea a luat toate măsurile trebuitoare, pentru ca să ve apere de nepriște.

Iași. No. 134. (L. P.).

[6] ORDINUL No. 1.289 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENE: CI, CĂTRE COLONELUL
MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNIZOANEI GALAȚI.

1848
Martie 29.

La d-l Colonel Mișcenco.

No. 1.289.

Din poronca Prea Înălțatului Domn Stăpînitor, se trimite cu convoiu milităresc pe însemnații mai jos revoltanți, și anume :

Alecu Moruz, Alecu Cuza, Nicu Catargiu, Vasile Canta, Grigoriu Romalo. Dimitrie Filipescu (Alhaz), adecă șeaze persoane arestanți, și se scrie d-v. ca, într-o unire cu d-lui Directorul carantinei, să intrați în înțelegere cu d-lui Aianul de la Măcin, potrivit cu poronca ce are a primi și d-lui Spătarul Iancu Cozoni. Și îndată după aceea, puindu-i în nisce cărlace mari cu convoiul trebuincios spre aspră pază, să-i treceți în Turchia, trădându-i d-lui Aianului subț cftanție, pe care să mi-o pristavlișiți.

[7] LISTA PERSOANELOR DESTINATE A FI EXPULZATE.
S'au trimis a să da piste Dunăre.

No.

1848

1	Alecu Moruz	Mart. 29	Scăpați la Ibrăilă la 3 April
2	Alecu Guza	—	
3	Nicu Catargiu	—	
4	Vasile Canta	—	Scăpat la Ibrăila la 3 April
5	Grigori Romalos	—	S'au întors în țară
6	Dimitrie Filipescu	—	
7	Manolachi Costachi (Epureanu)	Mart. 30	Scăpat la Ibrăila la 3 April
8	Ioan Guza	—	
9	Sandulachi Miclescu	—	
10	Zaharia Moldovanu	—	Scăpat la Ibrăila la 3 April
11	Raducanu Roset (Răducanu)	—	
12	Lascar	—	Scăpat la Ibrăila la 3 April
13	Mitică	—	
S'au dat în Austria			
1	Petrachi Cazimir	April 2	
2	Costachi	—	
S'au dat piste Prut			
1	Costachi Muruz	April 5	

[8] 1849 Iunie 11.
S'AU TRIMIS A SĂ DA PISTE DUNĂREA.

S'au dat asămîne înșămări prisutstvi.

No.		La 27 Septv.	} Nu este știință de au venit
1	Aga Răducanu Roset	848 prin ofi-	
2	Mitică Roset	sul No. 170 li	} S'au întors și s'au slobozit
3	Nicul Catargiu	s'au învoit a	
4	Vornic. Lascar Bogdan	să întoarce în	} de supt periorisare.
5	Alecu Guza fiul răpos. post. Ioan Guza	țară.	
6	Grigori Romalos		
7	Dimitrii Filipescu		
8	Ioan Guza		
9	Alecu Moruz		
10	Vasili Canta		
11	Manolachi Costachi Epureanu		Scăpați la Ibrăila la
12	Săndulachi Miclescu		3 April 848.
13	Lascar Roset		
14	Zahariea Moldovanu		
S'au dat în Austria			
15	Petrachi Cazimir		} Pentru mersul învățătu-
16	Costachi Cazimir		
S'au dat piste Prut			
17	Costachi Moruz		

[9]

S'AU PORONCIT A SĂ OPRI INTRAREA ÎN ȚARĂ.

No.			
1	Scarlat Vârnav	Mart. 29	
2	Teodor Râșcanu		
3	Vasile Mălinescu	April 12	S'au întors în țară.
4	Grigori Balș		
5	Jorgu Sion		
6	Jorgu Radu		
7	Toader Sion		
8	Nicu Ghica Comănișceanu	Julie 9	S'au întors în țară.
9	Gheorghe Cantacuzin		
10	Mihalachi Cocălniceanu	Julie 14	
11	Neculai Chinezu		
12	Joan Leca		
13	Neculai Ionescu	April 26	
14	Vasile Ghica	April 1	
15	Costachi Negrea	April 5	S'au întors în țară.
16	Negruță		
17	Alecu Dimitriu nepotul Mitropolit		
18	Gheorghe Greceanu actor		
19	Pahr. Vasile Codrinescu		
20	Ostavnoiul Capit. Costachi Hăncu		S'au întors în țară.
21	Pahr. Costachi Angonescu		

[10]

S'AU PORONCIT A SĂ OPRI INTRAREA ÎN ȚARĂ.

No.		
1	Scarlat Vârnav	
2	Tiodor Râșcanu	
3	Vasili Miculescu	
4	Jorgu Sion	
5	Toadir Sion	
6	Nicu Ghica Comăneșceanu	
7	Gheorghe Cantacuzin	
8	Mihalachi Cocălnicianu	
9	Niculai Chinezu	aceștia au venit pe la Grozășci unde începe...
10	Joan Leca	au fugit înapoi
11	Grigori Cazadinu	
12	Neculai Ionescu	
12	Vasili Ghica	
13	Costachi Negrea	
14	Negruți	
15	Alecu Dimitriu nepot Mitropolitului	întors în țară s'au și însurat
16	Gheorghe Grecianu actor	
17	Pahr. Vasile Codrinescu	
18	Ostavnoiul căpitan Costachi Hăncu	s'au întors în țară cu voc.
19	Grigori Balș	s'a întors în țară și să afle știrea a venit și în capitală.
20	Vasili Canta	s'au întors în țară, și să afle opriți în târgul Fălăcenii supt chezașica
21	Jorgu Radu	dums. Aga Alecu Botez
22	Dimitrie Cantacuzin di la Grozășcii	

[11]

PIRIORISIȚI ÎN ȚARĂ PE LA MOȘII

No.

1	Dimitrii Cuza fiul post. Joan Cuza .	La casa părintelui său din ținut Fălciu
2	Joan Poni, actor	La moșia Mangăteșcii ținut Eșii
3	pahr. Costachi Antoniu	În ținut Putna la moșia fratelui său
4	halm. Alecu Belan	la moșia Oneșcii din ținut Bacău
5	Arhiereul Veniamin Roset	la mntrea Soveja din ținut Putna
6	Logft. Niculai Canta	la moșia Hoisășcii ținut Eșii. In- voit însă de a veni în capitalie spre curărisiri și după însănătoșire a să întoarce iarăși la Hoisășcii
7	Jancu Corjăscu	la moșia Balici din ținut Fălciu
8	Vorc. Nica Ghica	la moșia Bodeșcii ținut Niamțu

SLOBOZIȚI DE SUPT PIRIORISIRE ȘI OPRIȚI DE A VENI ÎN CAPITALIE

1	Aga Dimitrii Roset	
2	Camr. Alecu Sihlianu	
3	fiii d. vorc. Toader Silion	Li s'au învoit intrarea spre curarisiri cu doftorii.
4	vorc. Jorgu Vărnăv	
5	Aga Jancu Cantacuzin	
6	Lascar Catargiu	
7	vorc. Searlat Roset	i s'au învoit intrarea spre a să curarisi cu doftorii

[12] ARII CARI AU FOST PERIORISIȚI PE LA MOȘII ȘI S'AU SLOBOZIT
DI A VINI ȘI ÎN CAPITALIE

Beizade Niculai Suțu
 Logft. Costachi Sturza
 Logft. Jorgu Ghica
 Logft. Petrachi Vărlănescu
 Arhimandritul Paisie
 din târgul Ocnii
 Vorc. Costachi Sturza
 Vorc. Toader Silion
 Aga Grigori Balș
 Spat. Grigori Cuza
 Spat. Niculai Petrati
 Aga Panaite Panul bătrănu

[13] CIRCULARA No. 1290—1305 A HAȚMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COMANDANȚII
TRECETOARELOR

1848
Mart. 29.

Țircularnice de la No. 1290 și până la No. 1305.

Din înaltă poroncă fiind oprită intrarea în Prințipat a d-lor sale Scarlat Vărnăv, Teodor Râșcanu și Vasile Mălinescu, se pune înaintea d-v, ca să fiți cu de aproape privighere în tot cuprinsul distanței ce vă este încredințată, de a nu scăpa cum-va nisce așa fețe, de vor avea măcar și pasporturi pe al lor nume sau măcar pe străine nume și, sau de se vor arăta fățiș sau pe subț cumpet, să li se arate că nu sunt prinuți, căci întâmplându-se a se ivi în țeară și dovedindu-se că au intrat prin distanța ce ve este încredințată, veți fi respundetori.

[14] LISTA PERSOANELOR TRIMISE LA GALAȚI SUB STARE DE AREST.

I

Persoanele ce să trimit la Galați.

1. Alecu Moruzu
2. Alecu Cuza
3. Nicu Catargiu
4. Filipescu Di.
5. Vasilică Canta
6. Grigoriu Romalo

trimiși cu capitanul Gheuca

1. Manolachi Epureanu (Costachi)	
2. Joanu Cuza	
3. Sandu Miculescu	
4. Zaharia Moldovanu	
5. Raducanu Roset	
6. Scarlat	} Răducănești
7. Mitica	

[14/a]

trimiși cu praporcicul Caramanescu

Alecu Muruzu
Alecu Cuza
Vasilică Canta
Manolachi Epureanu
Zaharia Moldovanu
Iascar Roset-Răducanu
Nicu Catargiu
Dumitru Filipescu
Grigoriu Romalo
Joanu Cuza
Sandu Miclescu
Raducanu Roset
Mitică Roset

Răducănesci

[15] ORDINUL No. 1307 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI CĂTRE CĂPITANUL GHEUCA

1848

Mart. 29

No. 1307

La d-l Căpitan Gheuca

Acum, în urmă, luându-se sciință că arestanții încredințați d-v. au bani asupra-le, lucru oprit de la toți acei ce se arestuesc și de care nici au trebuință ei la drum, vi se poroncesce ca de la cea întâi poștă să luați de la dînșii toți banii pe isvod anume arătător, dându-le fie-căruia cvitanție din partea d-v., în cuprindere că i-ați primit în a d-v. păstrare, arătând și felul monetei, iară după predarea lor la locul poroncit, le veți înapoiă banii fie-căruia deplin, luând cvitanțiile și desființându-le.

[16] CIRCULARA No. 1308—1323 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COMANDANȚII TRECETOARELOR.

1848
Mart. 29

Țircularnice de la No. 1308 până la No. 1323.

Comandirului trecetoarei Leova.

Din Înaltă poroncă dându-se surgun peste hotarul Dunărei pe însemnații mai jos revoltanți, și anume :

1 Alecu Moruzi, 1 Alecu Cuza, 1 Nicu Catargiu, 1 Vasilică Canta, 1 Grigoriu Romalo, 1 Dumitrachi Filipescu, 6, adică șase peste tot, se scrie d-v. ca să fiți cu neadormită privighere în tot cuprinsul distanței d-v., ce-ți este îndreptățită, spre a nu se pute întoarce numiții scriși în Prințipat măcar și cu pașaporturi pe nume străine, fâțiș sau pe sub cumpet, până la a doua poroncă. căci vei căde în grea răspundere.

General, Inspector miliției și Cavaler : *D. Sturdza.*

[17] ORDINUL No. 1325 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONII GALAȚI.

1848
Mart. 29

Comandirului garnisonului de Galați, d-lui Colonel și Cavaler Mișcenco.

Spre îndeplinirea poroncii de sub No. 1289, se mai trimit cu convoiu de militari și cazaci sub comanda Praporcicului Caramanlău revoltanți, și anume : 1 Manolachi Costachi Epureanu, 1 Ioan Cuza, 1 Sandu Miclescu, 1 Zaharia Moldovanu, 4 adică peste tot, cu carii veți urmă întocmai ca și cu cei-lalți, prin înțelegerea d-lui Spătar Iancu Cozoni cu d-lui Aianul de Măcin, având privighere a nu se întoarce înapoi până la a doua deslegare, căci la din potrivă veți căde în răspundere. Se mai trimit și trei frați Răducănesci, peste tot șapte.

P. S. Subt cea mai aspră răspundere te găsești, Domnule Colonel, în împlinirea acestei poronci. Răducănescii sînt Răducanu, Lascar și Mitică. Pentru frații Răducănesci să nu arătați Spătar. Cozoni, fiind de casa lor, și să nu facă vre-o economie spre scăparea lor. Asemenea și pentru cei-lalți, cum Moruzi.

No. 1325
Iașii.

[18]

INTEROGATORIUL LUAT LUI PETRACHE MAVRODI.

1848
Mart. 29*Dopros.**Petrachi Mavrodi.*

La întrebarea ce i s'a făcut a întâmpinat următoarele :

Eu sînt născut în tîrgul Botoșani, fiul Banului Mihalachi Mavrodi, și acum de un an me aflu angajat scriitor la Postelnicie. Șeșetor me aflu în casele Logofetesei Catinca Ghica, însă comunicație am numai în odaia mea de jos. Și ascără pe la 7 ceasuri, am auzit de la vataful Dumitrachi Cerchez de la Ghiculeasa, trimis de singură dumnea-ei Catinca Ghica, și i-a adus acest răspuns, că Vasilică Ghica se află la Frăsănița Balș, înarmat cu slugile lui la număr 12, spre a se împotrivi la orice întîmplare. Iar mai multe nici știu, nici am fost în adunare cu cine-vă, dar nici știu ce pasuri a mai făcut numitul Ghica. Eu am rămas acasă, închidîndu-se porțile subț paza țiganilor. Aceste știu și le mărturisesc, iar alte scopose nu știu, ca unul ce n'am fost în nici o adunare.

Petrachi Mavrodi.

[19]

ADEVERINȚĂ DE PRIMIRE A UNOR ARESTAȚI

S'au primit la arestul criminalicesc pe adușii de către D. Leitenantu Buzdugan pe patru, adică pe doi frați Văleano Alecu, și Iancu, și pe Costachi Miclescu și Petrachi Cana și de a lor primire s'au dat aceasta.

1848, Mart. 29

E. Samcrean.

[20]

Prin D. leitenant Cucu s'au primit la arestul criminalicesc pe Alecu Meler.

1848 Mart. 29

E. Samcrean.

[21] OFISUL No. 23 AL DOMNITORULUI MOLDOVEI MICHAİL STURDZA
CĂTRE DEPARTAMENTUL DIN LĂUNTRU.

1848
Mart. 30.

Cu mila lui Dumnezeu, Noi, Michail Sturdza Vvd.

Domn Țerii Moldovei.

Departamentului din Lăuntru.

Fiind-că pe Căminar. Alecu Sihleanu, carele a fost numit Șef de secție 1-i din Departamentul Postelniceii, se depărtează din această slujbă, ca unul ce în potrivea sfințeniei datoriei sale ca angajat, în loc de a prețui acest post și a lucra nu mai puțin spre a se păzi liniștea în norod și nebântuita petrecere, s'a făcut și el părtaș răsvrătirilor, ademenit de acei reu cugetători și ademenind și însuși la pasuri nelegiuite, Noi porocim Departamentului, ca pe numitul, spre înțeleptirea sa, să se trimeată la Focșani și să se încredințeze închezășluirii părintelui său Spătar Iancu Sihleanu, și acesta în privirea considerației și a vrștei părintelui său.

(Sigiliul Domnesc).

Secția II-a

No. 23

Beldiman vel Post
Director Aqa Florescu
Șeful Seseiei C. Polizu.

[22] ORDINUL No. 1328 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL
MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONII GALAȚI.

1848
Mart. 30

No. 1328

La Colonelul Mișcenco.

Pentru arestanții trimiși d-v. în două transporturi prin d.d. Căpitanul Gheuca și Praporcicul Caramanlău cu convoi, în număr de 13 revoltanți, spre a se desțără peste Dunăre, deși vi s'a scris, că în unire cu Directorul carantinei să vă înțelegeți cu Aianul de Măcin, scriindu-se și Directorului în deosebi, ca să cumpere pe Aianul cu vre-o sută galbeni, dar acum în urmă luându-se aminte că dum. Spătar Iancu Cozoni este casnic al Răducănescilor și al Muruzescilor, se pune înaintea d-v., ca întru nimic să nu amestecați pe d-l Cozoni la aceasta, ci singur d-v., fără scirea sa, să treceți Dunărea mai înainte și să vă înțelegeți cu

d-lui Aianul de Măcin, sânguindu-vă a-l cumpăra cu 100 și până la 200 ₮, dându-i alăturatele adresuri din partea Înălțimii Sale, însă unul către d-lui Aianul și altul către Înălțimea Sa Pașa de Silistra. Banii se trimit prin rîndueala Vistieriei către Părcălăbie.

[23] ORDINUL No. 1329 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL
MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI GALAȚI.

1848
Mart. 30

Secret, foarte grabnic.

Comandirului garnisonului de Galați, d-l Colonel și Cavalier Mișcenco.

Luându-se în socotință că Costachi Muruz poate să năvălească acolo și, adunând Greci și alți vagabonți, să se ispitească a scăpa pe fratele său Aleco Muruz, cât și cei-lalți arestanți trimiși d-v. spre deșterare peste Dunăre, se comandirisece de aici înadins pe d. Maiorul Duca și se pune înaintea d-v., ca prin unită înțelegere, spre întîmpinarea unui așa nepriincios plan, să puneți în lucrare cele mai aspre măsuri a prinde numai decât pe numitul Costachi Muruz, mort sau viu, îndată ce s'ar arăta acolo, și să-l deșterați peste Dunăre, dacă va fi rămas în viață, împreună cu cei-lalți, trădându-l Aianului de Măcin sub cvitanție.

Acum este vremea, Domnule Colonel, să vă arătați vrednicia și credința către Înălțimea Sa, căci de nu veți prinde pe Costachi Muruz, ca să-l dați peste Dunăre, și va profita el prilejul a aduna vagabonți și a vă răpi pe arestanții ce vi s'au trimis, atunci poate să vie în Capitală și să pricinuească un negândit rău; judecați dar ce răspundere va privi pe d-v. atunci.

[24] ORDINUL No. 1332 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI,
CĂTRE MAIORUL C. STATACHI.

1848
Mart. 30

No. 1332

La Maiorul Statachi.

După lăaturalnică sciință ce s'a luat că Costachi Moruz, unul din revoltanți, s'ar dosi la Hașgul său și la alte locuri din ținutului Neamțului, comandirisece pe d-v., ca îndată să purcedeti întovărășit de trei ranguri de jos, și mer-

gând mai întâi la Piatra, prin înțelegere cu d-lui dregătorul ținutului și potrivit instrucțiilor ce aveți în deosebi de la mine, luând într'ajutor și plăeși de la satul Pipirigul, cum și slujitori cu Căpitanul lor Pârău și ori-ce alt ajutor, să faceți toate chipurile spre a-l prinde mort sau viu, și la cel de pe urmă casă să-l aduceți cu convoiul la casarma de aici.

[25] ORDINUL No. 1333 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI,
CĂTRE ISPRĂVNICIA JUDEȚULUI NEAMȚU.

1848
Mart. 30

No. 1333

La Isprăvnicia de Neamțu.

Din înalta poroncă comandarisându-se pe starșii-adiotantul și Domnescul adiotant d. Maiorul Statachi, spre a aduce întru împlinire instrucțiile ce i s'au dat, prin înțelegere cu d. Dregătorul aceluia ținut, dându-i și tot ajutorul cerut, precum va lua plîns din poronca ce are de la jor iscălitul cu No. 1332, se pune îndatorire ca, de va sosi d. Maiorul mai înainte acolo, d. Dregătorul să nu pierdă vremea, ci îndată să pue în lucrare măsurile cuvenite, și îndată va primi ofiș Domnesc prin înadins curier, dându-i îndestul număr de oameni înarmați, adecă potrivit cu pazătorii înarmați ce ar fi pregătiți a-l împotrivi.

[26] INTEROGATORUL LUAT LUI IOAN PONI.

1848
Mart. 30

Dopros luat revoltantului Ioan Poni.

Întrebarea 1-1. Ce pricină te-a îndemnat a arăta întâi că unele din fețele revoltante s'ar găsi adunați la casele d-lui Aga Alecu Mavrocordat și apoi ca un fărnac ai schimbat-o în altă parte. De către cine anume ai fost îndemnat a urmă asemenea fărnacie, sau că și chiar însuși ești numărat între revoltanți, și cu ce scopos te-ai abătut întru această faptă?

Răspuns. Soția mea cu câte-vă zile mai înainte mi-a tot rostit, că d-lui Costache Moruzi m'ar socoti că eu aș umbla în spionlicuri, și că dacă nu mă voi trage în revolta și partida d-sale ce o pregătesce, atunci eu voi fi pilduit

ca pe un spion. Înfricoșat dar fiind de nisce așa îndemnuri nepriincioase, eri pe la 4 ceasuri, după amiață-ți, eșind pe uliță ca să pot găsi mijlocul a rosti nisce așa îndemnuri, spre a se încredința și Ocârmuirea, în aceeași vreme m'am și întâlnit cu d-lui Costache Moruzi, care m'a întrebat unde mă duc. Eă înfricoșat de cele rostite mai sus, i-am răspuns că mă duc după d-v., ca să vă urmăresc unde sinteți adunați. Atunci mi-a ăis că la casele d-lui Alecu Mavrocordat. Așa i-am ăis că voiă veni peste un ceas; d-lui m'a luat chiar atunci cam silnicesce și am și mers. Acolo însă în poartă, fiind mai mulți primitori, au început a strigă către adunare: Eată Poni, cine ăice că este spion și că nu se înfățișează între noi? După care apoi luându-mă d-lui Nicu Catargiu și alții de mâni, m'au tras în launtru, ăicându-mi, că de acum n'am a eși de acolo. Nu târău după această împrejurare, Vasilică Ghica și cu alții, venind între mulțime începă a strigă: Înălțimea Sa nu vrea să încuviințeze punctul despre Obșteasca Adunare, și acum e vremea a ne înțelege ce trebue să facem întru aceasta, să-și deă fiește-care din mulțime ideia, opinia sa. Inșă tot d-lui, suindu-se în scară, a cerut tăcere și a început a vorbi mai multe, sfirșind că noi trebue să ne împrăștiem cu toții, doi, câte doi pe uliță, cu însărcinare de a privighiă liniștea prin oraș și paza de primejdie de foc până a doua ăi dimineața la 8 ceasuri (astăăzi 30 Martie), când cu toții să se adune în ograda Mitropoliei, unde vor veni și toți boerii, cari împreună cu Mitropolitul să meargă să sprijinească cererea prin hârtie către Înălțimea Sa, și deși în minutele acestea s'a înfățișat în adunare d-lui Nicu Ghica, împreună cu alții ce vin din uliță și au început a propune că Măria Sa dimpreună cu Beizadelele s'au dus la casarmă, totuși hotărîrea dintăi a rămas nestrămutată, în cât am și pornit cu toții. Aceasta eră către seară. Vestea că Luminărea Sa Beizadea e la casarmă, împrejurarea că ulițele erau pline de complotiști, imi era o piedică de a puté face cunoscut ca mai înainte hotărîrea aceasta; vrënd însă ca să gălesc chipuri a mă răsłăi de cei ce erau cu mine, îndată ce am ajuns în dreptul caselor Vist. Alecu Sturdza, cu cuvânt că vrea să vėd pe mama mea, care seade de vale de Academie, am luat direcția spre Criminal și am și mers la mama mea, de unde prea curind m'am suit pe ulița de la Academie, ca să merg mai curind pe acolo, pe unde nădăjduiam să mă întâlnesc cu cine-va după obiceiă, însă văădând în ușa Academiei pe d-lui Aga Gheorghe Asachi, m'am abătut pe la d-lui care mi-a și spus că se întoarce, din pricina că nu poate rėsbate printre miliție, care se suie spre Copoă. M'am luat într'acolo, dar am găsit militarii în ograda d. Logof. Costache Sturdza. M'am alăturat întâi pe lângă harapul L. S., căruia i-am propus ca să ăică camardinerului să se întâlnească cu mine, și în mișcarea miliției, la eșirea din ogradă, m'am alăturat și către însuși L. Sa și, ca un îngrijat ca să nu mă vadă țivilii, ce erau prin preajmă, cari poate erau și complotiști, rostind tot aceea ce am fost ăis și către harap, am luat și eu cu milițienii și cu mulțimea drumul lui către Alecu Mavrocordat, unde cu prilejul manevrelor, găsindu-mă singur între militari, pe unde umblam și chiar atunci, nefiind alți țivilii, am găsit și prilejul de a spune aceea ce doria, adecă hotărîrea că mâne, la 8 ceasuri dimineața, o să fie adunare totală în ograda Mitropoliei, și că eu nici un fel de amestec saă fățărnicie mai mult cu nimenia n'am avut.

Cât pentru câți-vă ce erau strinși la Mavrocordat, și fără de îndemnul meă, milițienii își luase singuri drumul într'acolo.

Poni.

Tot la dopros lui Poni.

(I). D-lui Lascar Vitu, ce eră cu numărul militarilor, pe lângă svodul de artilerie, chiar în poarta caselor lui Mavrocordat, ți-a cunoscut glasul strigând la norod, ca să deă cu pietre, carele a și căpătat o lovitură, apoi și în aceasta tre-bue să mărturisești, dacă urmarea este de la tine sau îndemnat și de alții?

(R.) La această împrejurare de față, în care abiă mai pot vorbi, după un curs de 24 ceasuri și după băutura în trei rinduri de ceai, poate dovedi cât de tare glas a putut fi glasul meu, ca să mă audă d-lui, aseară în 29, când alaltăeri dimineața mi-a audit singur Luminarea. Sa glasul cel de tot stins, cu care i-am descoperit împrejurarea din seara de 27 Martie, unde căpeteniile revoltanților erau să mă sugrume, împingându-mă afară pentru duhuri de desbinare.

Poni.

[27] DOPROSUL LUATU IN CANTELARIEA COMISII CVART 3 LUI LEON VIȘINSKII, LA 30 MART. 1848.

*Intrebari.**Răspunsu.*

I.

Undi ești născut, din ci părinți i di carile relighie? Câți ani ai dila nas-ciri? Ești însurat, ai copii, sau holtei?

Eu sânt născutu în satul Visotchi Vijnea, ci esti suptu guberniea Lembergului, partea Austrii. Di relighie catolicească. Di la nașciri am 24 ani, din părinți *Bazilii* și muma, *Josefa*, acum morți de mulți ani; sânt holtei.

2-le

Dila locul nașcirii, când ai trecutu în pământul acesta? Cu ci pașaport, di câți ani? Și pi unde ai pitrecut cu (?) meserii te-a (?) hrănit?

Acum di 5 ani cu pasul Gubernului di Lemberg; în curgirea acescii vremi am petrecutu în Valahia, la Galați, și în Eși, hrăindu-mă cu meteșugul (?) lăcătușie.

3-le

Pentru carile înpregiorări ai fost sălit la 30 a următoarii luni a fugi numai în cămeși și izmeni, dacă ai văzutu că ti caută Poliția?

Pentru că eu, ca unul ci am fost împreună încă și cu alți anploeați și chemat di cătră boerii anploeați la bunt, la casă unde s'au întâmplat înpușcăturile; pentru aceasta am sci-ut că mă caută pi mini și am fugit.

4-le

La această companie cini au vinit di te-au luat?

În sara trecută, la 29 au vinit la gazda me 3 tineri, 2 Leși și un Rusu,

Intrebări.

5-le

Și dacă ați mersu la casa boerilor, di cini ați fost priimiți și suptu a cui comandă, și ci îndatoriri v'au pus sa să faciți?

6-le

Cât No di oameni ați fost în odae, sau și pi afară?

7-le

În lăuntru au fost armi, sau cu ci alti unelti s'au pus ca să dați agiutoriu?

8-le

Cu ci sfârșit ai scăpat di acolo?

9-le

Întri vorbili ci ați avutu, ci glăsuiri urma, și păr la ci No și în câți părți ar fi fost împărțiți?

Răspunsu.

Franți Franzolagiu, iară pi Leși nu știu cum îl cheamă, și m'au luat cu acesti propuniri ca să mergim, și să stăm întru agiutoriu boerilor, și după izbândirea ci ar faci, apoi noi să rămănem slobozi, a faci prădăciuni în Jidovi, pi carile câștigu să-l împărțim frățeschi.

Noi am fost di un boeri și am (?) într'o odae undi am fost poronciți a sta până s'ar aduna toți și atuncea vom ave poronca di urmare.

La număr în odai am fost 14; dar pi din afară câți ar fi mai fost, nu pot ști.

Nimică nu ne-au dat, decât am văzut la arnăutu boerilor vr'o 5 puști, însă spre agiutoriu, unul din acesci 2 leși ci m'au luat și pi mini, me-au spusu că ni să vor da uneltile cuviniti la vreme di boeri.

După ci au vinit Miliția și s'au făcut buntul, înpușcăturile, și s'au prinsu și pi boeri, în huetul acela am scăpat în iștoari sângur, lăsând pi cielalți în odae, și după potoliri m'am dus di acolo la gazdă, însă în prilejul eșirii mele din ace ogradă, am prăvit că di cătră o straji s'ar fi prinsu vr'o zi și din acei ci rămăsă în odae, însă pi cini anumi, eu nu știu.

Nu me-au vestit nimică, dicat a-cesta trebui să știi acesci 3, carile m'au îndemnat, ca unii ci fără slujb umbla pentru acest sfârșit.

Întrebări.

Răspunsu.

10-le

În curgirea vieții tale câți ori ai mai fost subț arestare? Pentru ci anume, și cum ai rămas slobod?

Numai odată, în iarna această, pentru că mergând la Romanu am perdutu răvașul, și la Târgul Frumosu m'au prins Poliția și m'au trimăs isprăvnicii, di undi asăminea am trecut la CC. aceșcii, undi îmi sta Pasul, și m'au slobozit. Iară mai di multi ori și în alti fapte n'am fost.

11-le

Scii a ceti, a scrii și în câti limbi?

În 2 limbi, nemțești și leșești a ceti și a scrii cu arhimitică.

12-le

Acești pre câti mai susu le-ai arăta (?) toați sînt adivărați, căci la din potrive rămâi mai în vinovățit și di sînt așa, iscălești¹⁾.

Toate sînt adivărați, și iscălesc.

(ss) *Leon Wysczanski*
Pistawski

[28] ARĂTARE LUI ANTON ZINGHIR.

Ce știință ai D-ta dispre Jidov *Mihel Zismani* fostau Joiu sara în tricută săptămână dila 21 Martie dimpreună cu *Josif Șafiră*, *Filics Botian* și *Lion Marancvici* la crășma din prajma ogrăzii unde și d-ta te afla chirigiu câtă vreme numițai au șăzut ci au vorbit și ci urmari au păzit, arată prin cugitul d-tale tot adivărul ci vii ști.

Eu în adivăr nităgăduit arăt că nu numai atunci ci ori în cari vremi la crășmă să aduna oameni ca Crășni pricum și atunci nau făcut alta dicăt numai au băut și au mănecat pi cari s'au și dus fără a cunoaști ceva vorba sirioasă din parti-le aceasta esti toată arătare me și mai mult nu știu.

(s.s.) *Anton Singer*

¹⁾ Original. Alt întrebătoriu nesemnăt se află în Ms. 3899, p. 35—36.

[29]

No. 4321

38

*Cătră Cînstila Poliție**Comisia cvar. 3.*

Raport.

priimit apr. 10

Intri alti obecturi iscalitul având și îndeosăbi privigheri, la 30 a următoarii aflându că în casile Tăutulesii, s'ar afla un Leah; îndipășind și vroid a-l prindi, macar deși au vroit a scăpa cu fuga, însă după goana ci ne-au dat, s'au prins numa în cămeșa și izmeni disculți, și cu capul gol, pi carile luându-să la cercetat prin doprosul ci i s'au luat, au arătat, că vinirea lui în Eși, în Moldova di 5 ani, cu Vanderbuh au striinsu și di alți companionišci au fost și el întru agiutoriul boerilor buntuinți, propuindu-și altili, precum să vădu în dopros, cu a căruiea pred-stavlisăre și a Vanderbuhuri di împrejurări, cu supunire să raportuești, iară aris-tantul potrivit slovesnoi ¹⁾ poroncă a luminării sali Beizade Dimitrii Sturdza, s'au dat în paza Temnițai.

(s.s.) indiscifrabil

No. 949

1848, Mart. 31

Rezoluția, pag. 1, sus :

Mas. II Grabnic să va lua în din nou
cercetare înfățișându-l

(s.s.) indiscifrabil

[30]

D O V A D Ă

Doă ialte ofisuri cu No. 36 și 37 am priimit și peceți ce îndată le-am și eespeduit la Bacău

1848 Mart 31

Agu Stral

[31]

Cătră Visterie

No. 5815

Departamentul cu căzuta cînste poftiți pe Visterie ca să bine voiți a slobozi o poroncă cătră capitenii deosebitelor stări di Putna din cuprinsul ținutului, ca ori cându Dv. a căruia cărmuirea s'au pus vajnică însărcinare, ar avé trebuiță de cai în trecere, să-i dei îndată fără cât de puțină zăbavă, subt cviten-țiile ce Dumlui va slobozi, și care să vor ține în seamă.

¹⁾ Verbal.

- [32] ORDINUL No. 1339 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL
MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISIONEI GALAȚI.

1848
Mart. 31

La Colonelul Mișcenco.

No. 1339

Cu toate că prin osebită scrisoare, alăturată în plicul cu No. 1328, vi s'a scris că pe frații Răducănesci să nu se dea peste Dunăre, însă acum, după din nouă înaltă poroncă, vi se scrie ca să-i dați peste Dunăre împreună cu cei-lalți, sub cvitanția d-lui Aianului de Măcin, urmând întocmai după poronca ce vi s'a trimis sub No. 1325, prin Praporcicul Caramanlău.

- [33] ORDINUL No. 1340 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE MAIORUL
G. STATACHI.

1848
Mart. 31

La Maiorul Statachi.

No. 1340

Spre mai multa d-v înlesnire întru împlinirea comandirovcei, ce vi s'a încredințat prin poronca mea cu No. 1332, vi se recomandează pe d-lui Banul Dimitrie Stan, carele are deplină știință de locurile unde s'ar pute guibă (?) Costachi Muruz și de unde se pot lua plăeși. Prin urmare d-v., în unire cu d-lui Dregețorul ținutului, vă veți înțelege întru toate cu d. Banul Stan, spre a se pute împlini înalta poroncă întocmai, cu prinderea lui Muruz mort sau viu.

- [34] ORDINUL No. 5685 AL DEPARTAMENTULUI DIN LĂUNTRU
AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIA JUDEȚULUI PUTNA.

1848
Mart. 31

No. 5685

Potrivit cu înaltul ofis sub No. 23, se trimite acelei Isprăvnicii sub cuvenită pază pe Cămin. Alecu Sihleanu care, fiind numit șef de secție în dejurstva Postelniceii, s'a depărtat din această slujbă, ca unul ce împotriva sfințeniei da-

toriei sale ca amplotat, în loc de a prețui acest post și a lucra nu mai puțin spre a se păzi liniștea în norod și nebântuita petrecere, s'a făcut și el părtaș răsvrătirilor, ademenit de acei rău-cugetători, ademenind și însuși pașuri nelegiuite. Se scrie Ispr. ca, spre înțeleptirea sa, să-l încredințeze închezeshuirii părintelui său d. Spăt. Iancu Sihleanu, și aceasta în privirea considerației și a vârstei părintelui său. Iar de urmare întocmai să raportuească.

[35] RAPORTUL No. 4 AL MAIORULUI C. STATACHI CĂTRE HATMANUL
DIMITRIE STURDZA. GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848

Mart. 31

*Luminăriile Sale Gheneral - Inspectorului miliției Prințipatului Moldovei,
d-l Hatman și Cavaler Prințului Dimitrie Sturdza.*

Raport.

În urmarea poroncii Luminării Voastre cu No. 1332, în această sêră sosind la târgul Pietrii, m'am adresat către Isprăvnicia ținutală și către Iconomia Bicazului, pentru pregătirea slujitorilor și a plăeșilor, cerând tot-odată de la Isprăvnicie și sciințele polițienesci, ce ar avé de locul dosirii dumi-sale Costachi Moruz, de puterea înarmată ce ar avé oploșitorii lui, precum și despre liniștita sau neliniștita dispoziție a locuitorilor din satele, unde se află dosit.

Din răspunsul însă sub No. 3374, ce în copie cu supunere vă prezentez, văd că treaba s'a făcut serioasă, și plecat vă rog ca până la 2 Aprilie dimineața, când după arătarea Isprăvnicieii va fi adunată puterea înarmată, să am deslegarea Luminării Voastre, căci de isbutirea ce mă voiu sângui a aduce, nu pot asigura cu oameni neregulați, mai ales că pot consecvențiile să fie prea mari. Tot-odată m'am înțeles cu dumnea-lui boerul Dregător, ca să pue înainte vorniceilor și paznicilor de la satele, unde se află dosit, ca să-și tragă plăeșii ce au dat în ajutorul revoltanților.

No. 4

T.-Piatra

Maior Statachi.

[36] ADRESA No. 3.374 A VORNICULUI VASILE ROSET, ADMINISTRATORUL
ȚINUTULUI NEAMȚU, CĂTRE MAIORUL G. STATACHI.

1848

Mart. 31

Copie de pe adresa Isprăvniceii ținutului Neamțu.

No. 3.374. Către Visaco Blagorodnia Sa, Domnescului aghiotant Maiorul Statachi.

Potrivit adresei Visaco Blagorodniei Voastre, ce acum s'a primit sub
No. 1, în alăturare cu originalul poroncă a Luminării Sale Domnului Ghe-
neral Inspector miliției cu No. 1333, prin care mijlociți a vi se împărtăși poli-
tienescele științe, atât de locul dosirii Cneazului Costachi Moruz, cât și de pu-
terea înarmată ce ar avea opoșitorii, precum și dispoziția liniștită sau neliniștită
ce s'ar afla în duhul locuitorilor de la satele, unde s'ar găsi dosit, precum și pre-
gătire de slujitori și plăși înarmați, Isprăvnicia cu cinste vă împărtășește știință,
că iscălitul mergând la satul Bălțătescii, în dreptul caselor proprietății, și întâm-
pinând vre-o 10 străini ce stau ca străjuitori, apoi prin urmare trecând mai de-
parte, s'a întâmpinat de altă strajă, plăși în No. de 20, înarmați cu puscii, când
apoi chemându-se pe vornicul satului și cercetându-se, a arătat că acestea sînt
străji puse de Cnejii spre apărare și că d-lor sînt duși la Hangu, unde nu târziu
au a se întoarce; când apoi prin urmare, din spionii ce s'au rînduit, au adus în-
credințătoare știință că Cnejii s'au întors la Bălțătesci, și împreună cu ei un în-
semnător număr de plăși înarmați, fiind adunați acolo la curtea boerească Mo-
ruzescii și Catargiescii, cari se găseau în relații cu Cnejii Cantacuzinescii, avînd
în ogradă și în sat peste 1.000 oameni plăși, toți înarmați, de prin satele Hangu,
Bistricioara și altele, ce Cnejii au în acest ținut, și de la satele Baia și altele, ce
Moruzescii au în ținutul Sucevei. Aceste fiind științele cerșute prin dîsul mai sus
adres, se împărtășesc Visaco Blagorodniei Voastre, cu adăogire că în cât privesce
pentru plăși și slujitori, tot acum comandarisindu-se 4 cinovnici la ocoalele
Piatra, Bistrița-de-sus și Neamțului, spre adunarea numărului trebuitor de plăși,
precum și toți slujitorii tahtului s'au și pregătit stînd gata spre a urma po-
ronca ce li se va da în isprava acestui obiect.

(Iscăliți :) Vornicul Vasile Roset

Sameș Serd. A Bîrzu

Pentru întocmai cu originalul : Statachi.

[37] ANUL 1848 MART. 31. ÎN PRIDSUSFIEA ISPRĂVNICEI ȚĂNUTULUI
EȘII DOPROSÂNDU-SĂ IAȘA ȘIFIR NIAMȚU.

Intrebari.

Răspuns.

1-ia.

De unde ești tu de locul tău și din
ci părinți și cum să chiamă și trăescu
sau o morit? Bir plătesci sau nu?

De locul meu sânt din țara Niam-
țască din Cernăuți din părinți Iania
și maică-me Triza cari numai maica-
me trăești. Bir plătescu la prestația
câte 6 sorocoveți pi ani. Am venit în
Moldova de 4 ani, hrânindu-mă cu
ciobotaria.

2-le

Insurat sau holteiu ești?

Sânt holteiu.

3-le

Când miliția sau ridicat la deal
spre prindirea tulburătorilor, cine șcie
unde erai tu?

Era și pi uliță nărod bat și, văzând
meliția și nărodul, m'am dus și eu
ca să privescu unde cu întoarcerea me
înapoi m'au și luat meliția di pi
uliță, aducându-mă la gros cinstitei
isprăvnicii.

Eu Iașa.

[38] ANUL 1848 MART. 31 ÎN PRESUDOFIE ISPRĂVNICIEI DOPROSÂNDU-SĂ
PE FRANȚI HERMAN LUAT DI PI TROTUAR AU ARĂTAT.

Intrebari.

Răspunsu.

1-ia

De unde ești de locu? Din ce pă-
rinți ești născut și cum îi chiamă?
Trăescu sau au murit? cu ce meserii
te hrănești și unde îți plătești birul?

De locul meu, sânt de aice din oraș,
din părinți Daniil și maică-me Mariae,
care amândoi trăescu. Hrana me este
meșceșugul franzolație. Bir plătescu la
Consulatul Austriei, fiindcă sânt su-
pus.

2-le

Insurat sau holtei ești și câți copii
ai?

Sânt holtei și nu am nici un copil.

*Intrebari.**Răspunsu.*

3-le

Luni sara ci căutai pe la 2 ceasuri di după miezul nopții?

Luni sara, am fost la un prieten niamți, fierar dela Copou, și, șazănd pân târziu la dânsul, mă întorceam acasă, și pi drept casă dela Sorin Neculaea, miliția, viind la vale, m'au prins și, fără să fiu vinovat, m'au luat și m'au triimes aice.

s. s. Franz

[39] ANUL 1848 MART. 31 IN PRISUDSFIE ISPRĂVNICIEI, DOPROSĂNDU-SĂ LEON MAROSIEVICI. AU ARĂTAT FICIORI A MOLDOVANULUI.

*Intrebari.**Răspunsu.*

1-iu

De unde ești de locul tău? din ce părinți ești născut și cum îi chiamă? trăescu sau au murit? Cu ce meserii te hrănești? Di unde îți plătești birul?

De locul meu sânt din țara Austriei, din părinții Jacov, iar mama mea Anuța, cari amândoi sânt morți. Hrana me este slujba pe la boeri. Bir plătescu la aghenții.

2-le

Insoat sau holtei ești?

Sânt holtei și copii nu am.

3-le

Luni sara, când miliția au trecut la dial, unde erai? Și stăpânul tău Moldovanu, unde s'au dus? și cu cine împreună s'au dus?

Când miliția s'au dus la dial, eu împreuna cu Felics Bodnar, după poronca stăpânului meu, luând dela casă o ladă de pâine e-am dus-o la dial la casile Bălșoaci, unde am rămas acolo cu chip ca a doa zi să pornesc la țară. Și pi la miezul nopții, viindu miliția, ne-u încongiurat și prinzindune ne-u adus la cazarmii, de unde ne-au triimis aice. Aceste știu și aceasta mărturisescu.

Leon Marosievici.

Afară de cele ci tovarășul meu au arătat, în frica lui Dumnezeu, arăt că nu mai știu altă.

(s.s.) Felics Bodnaru.

[40] ANUL 1848 ÎN PRESUDSFIA ISPRĂVN. TĂNT. EȘII, DOPROSĂNDU-SĂ PE GRĂDINARIUL VENZEL FIALA DELA VORNC. NICU GHICA.

Intrebări.

Răspunsu.

1-iu

De unde ești de locu, din ce părinți și cum îi cheamă; trăesc sau au murit. Cu ce meserie te hrănești și unde-ți plătești birul?

De locul meu sânt din Boemia, din părinți Marian Fiala, care amândoi trăesc. Sânt venit în Moldova de 4 ani. Hrana me este mesceșugul grădinării. Bir nu plătescu nicăiore.

2-le

Insurat sau holtei ești și câți copii ai?

Sânt holtei, și nu am nici un copil.

3-le

Luni sara, când netrebnici mădulari ai statului s'au revoltat și au tulburat linisce obșcii, unde erai? Și ce nevoe te-au adus ca să vii aice dela moșiea Codăeșcii?

Când miliția s'au dus la dial, eu eram în Ograda C.C. Frăsănița Balșu, și venire me la Eși au fost că pătinescu de 21 de luni de friguri, iar nu pentru alt sfârșit.

4-le

Pe vorc. Vasălică Ghica cine l'au transportat din ogradă și cu ce trăsură?

De cătră cine s'au scăpat pe C.C. Vasilică, nici o șciință nu am. Și cele ce șciu în frica lui Dumnezeu arăt.

Wenzl Fialla.

[41] ANUL 1848 MART. 31 ÎN PRISUDSFIE ISPRĂV. DOPROSĂNDU-SĂ PE SCARLAT NICOARĂ, FICIORUL LUI TURGEANU.

Intrebări.

Răspunsu.

1-iu

De unde ești de locu, din ce părinți ești născut și cum îi cheamă. Cu ce te hrănești și unde-ți plătești birul?

De locul meu sânt din târg Bărlad, din părinți creștini, numiți Costandin iar maică-me Safta, care numai mai-că-me trăești. Hrana me este slujba pe la boeri. Bir nu plătescu nicăiure.

*Intrebari.**Răspunsu.*

2-le

Luni sara când miliția au mers la Copou, unde erai cu stăpânul tău?

Când miliția au trecut la dial, stăpânul meu șide la masă și pi urmă am mers la Nicu Mavrocordat, unde au șăzut mai bine de un cias. După aceasta, s'au întors la vale și au mers la C.C. Frasinița Balși, unde era în gazdă Nicu și Vasilică Ghica și, după trecire de o giumătate de cias, au vinit la vale la Petreburski, unde era în gazdă. S'au culcat și într'un târziu, l'au și rădicat miliția și l-au adus în cazarmii. Iar mii mi-au poroncit ca să-i aduc straile ca să să îmbraci, fiind că îl luasă gol ca din așcernut... în care vreme m-au prins și pe mine și m-au adus aice.

Scărlat Nicoară.

[42] ANUL 1848 MART. 31. IN PRIDSUSFIA ISPRĂVNICIEI ȚĂNUTULUI EȘII, DOPROSĂNDU-SĂ PI TOADIR PANFILE ȘI VASILIA GAVRILAI DIN SAT BOHONTINUL, ȚĂNT. FĂLCIULUI.

*Intrebari.**Răspunsu.*

1-îu

De unde sânteți voi di locul vostru și din ce părinți și cum îi chiamă?

De locul nostru, sânt din satul Bohotinului, țănut Fălciului, din părinți Panfili și Gavrila, cari sânt morți.

2-le

Ci căutați voi la bot și când s'au dus miliția la dial spre prindirea tulburătorilor linișcii, unde erați și de unde v'au prins și cu ci treabă ați vinit în capitalii?

Noi am vinit, cu ale noastre treburi, la iarmarocu și Luni sara ni-am dus ca să mănecăm la ograda boerească, unde, viind miliția, au și ridicat pi stăpânii noștri ale Rosăt Mitică și apoi n'au ridicat și pi noi, aducându-ni la gros cinstiții isprăv.

Eu a Gavrilai

Eu Toadir Panțilu.

[43] ANUL 1848 MART. 31 ÎN PRISUDSFIA ISPRĂV. DOPROSĂNDU-VĂ PE
VASILE SĂN DASCALU ALIXANDRU. AU ARĂTAT.

Intrebari.

Răspunsu.

1-iu

De unde ești de locu din ce părinți
ești născut și cum îi chiamă cu ce
meserii te hrănești și unde plătești
birul?

De locul meu sânt din țănut Vas-
luiu de la moșia Dăneții, din părinți
Alicsandru, iar mama Paraschiva cari
numai tată meu trăești. Hrana me
este meșteșugul neguțătorii. Iar acum
slujăscu la C.C. Frăsănița Răducănița.

2-le

Luni sara când miliția au venit la
dial, unde erai?

Când miliția au venit la dial, eu
dormem, în ușa odăii, fiind că lăpisă
în casă și, în acel vuet m'am trezit,
când miliția încungiurasă casăle și
luoasă pi stăpânii noșcri. Aceasta
fiind în zor de zioă și după rădicarea
lor, m-au legat și pi mine și, împreună
cu Joan a lui Ilie, ne-au adus la arest

Dascalu Alicsandru din ograda Răducăneșcii

În aceste de mai sus mărginindu-să și a me arătari, am iscălit

Joan a lui Ilie.

[44] ANUL 1848 MART. 31 ÎN PRESUDSFIA ISPRĂV. DOPROSĂNDU-SĂ
IOAN ANDRIEVICI FICIOR ÎN CASĂ LA NICU GHICA, AU ARĂTAT.

Intrebari.

Răspunsu.

1

De unde ești de locu, din ce pă-
rinți ești născut și cum îi chiamă,
trăescu sau au murit, cu ce meserii
te hrănești și unde îți plătești dare?

De locul meu sânt de la Budești din
țânt. Niamțului, din părinți creșcini,
numiți sluger Gheorghe Andrievici, iar
maică-me Maria, cari amândoi tră-
escu. Hrana me este meșteșugul fi-
ciorii, iar bir nu plătescu nimănue.

2-le

Insurat sau holtei ești și câți copii
ai?

Sânt holtei și nu am nici un copil.

Întrebări.

3-le

Luni sara când miliția s'au suit la dial, unde erai tu și stăpânul tău ce făce?

Răspunsu.

Când miliția s'au suit la dial, eu eram acasă la C.C. Prăsănița Balșu și stăpănu meu împreună cu fratele D. Vasile tot acasă. Și după trecere miliții la vale mi-au zis C.C. Nicu să-i așcern și primind poroncă mi-au zis să merg să mă culcu, fiind atunce pe la un cias, după care m'am și culcat, întru o odai gios. Iar ce a făcut Dum-nialor și uude s'au dus, nici o știință am, decât atăta știu că pi la trii ciasuri au venit miliția în ogradă și m'au ridicat pe mine și soldații mi-au luat ciasornicu, aducându-mă la cazarmie, de unde m'au triimis la grosul is.

Ioan Andrievici.

[45]

Isprăvnicia ținutului Eșii.
M. C.

No. 2242
1848 April 1 zile

Cinst. Dejursfii a Miliții Moldovii

Pe primiții la arestul is. din poronca Luminării Sale Prințului Dimitrie Sturdza, luându-să în formalnică cercetare pentru a lor neertată cutezare, Doprosurile cu cînste să triimet cinst. Dejursfii spre ce din parte-i regularisire. Din No di nou banuiți

(s.s.) Moenescu

Prin Încercare

(s.s.) Grigoriu

Din aceșci arestanți găsându-să nev.novați 7 și anume :

1. Venzăl Fiola Grădinariu	}	slugi
2. Scarlat Necoară		
3. Vasile a Gavriloeai . .		
4. Toader Panfil		
5. Vasile sin Dascaļu Alexandru		
6. Ioanu a lui Ilie		
7. Ioanu Andriescu		

S'au slobozit

Iar 6 și anume

1. Jospă sau Josip Săfir
2. Franz Herman
3. Leon Marosievici
5. Felix Bodnar

s'au trădat Poliției Capitalei spre ce mai departe cercetare, fiind că să învinovățascu după danosul ¹⁾ lui

6. Mihel Zisman, ce asămine s'au dat Poliției.
-

[46] ORDINUL No. 1375 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI,
CĂTRE MAIORUL STATACHI.

1848
Aprilie 1.

No. 1375

La d-l Maior Statachi.

Din raportul d-v. cu No. 4 s'aū vĕđut sciințele ce dați întemeiate pe împărtășirea ce v'a făcut Isprăvn. Inșă așa precum d-lui tînĕrul Kotzebue acum a sosit în Capitală de la Bălțătesci, arătând că deși aū fost adunați păzitori, dar s'aū împrăștiat. Costachii Moruz a trecut, și mai mult nu este acolo, și familia Cantacuzinească a venit cu toții aici. Apoi sciința ce v'a dat Isprăvn. a fost greșită, prin urmare d-v., fără a mai perde vreme în zadar, să vĕ întoarceți în Capitală.

[47] CIRCULARA No. 1356 — 1370 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI,
CĂTRE COMANDANȚII TREGETOARELOR.

1848
Aprilie 1.

Țircularnice comandîrilor trecĕtoarelor de zastave, de la No. 1356 pîndă la No. 1370

Pe lângă 6 revoltanți desĕrați peste hotarul Dunărei, precum vi s'a împărtășit prin țircularea din 29 a trecutei luni Martie sub No. 1312, s'aū mai desĕrat încă 7 de asemenea vinovați și anume:

¹⁾ Păra.

1 Manolache Costache Epureanu, 1 Iancu Cuza, 1 Sandu Miclescu, 1 Zaharia Moldovanul, 1 Răducanu Roset, 1 Lascar Roset, 1 Mitică Roset (Răducănescii), 7 adică șapte.

Prin urmare ți se scrie, ca și pentru aceștia să ai cea mai deșteaptă privighere în tot cuprinsul distanței ce-ți este încredințată, de a nu scăpa cum-vă numiții în țeară, fățiș sau pe sub cumpăt, măcar cu pasporturi pe numele străin. Totodată vi se întărește și pentru acei sease, cum și pentru acei cuprinși în țircularea cu No....., căci ividu-se vre-unul în țeară, și dovedindu-se că a trecut prin acea distanție, vei fi în aspră răspundere.

General Inspector miliției și Cavaler.

[48] CIRCULARA No. 1377 — 1392 HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI. CĂTRE COMANDANȚII DE ZASTAVE.

1848
Aprilie 1.

S'aă făcut țircularnice pe la toți comandirii de zastave de la No. 1377 până la 1392, 1848 April. 1.

Dintre cei mai vajnici revoltanți, fiind și însemnații mai jos :

1 Costache Moruzi de la Pechea, 1 Nicu Ghica de la Budesci, 1 Vasilică Ghica (frați), 3 peste tot, cari încă nu s'aă prins, fugind din Capitală, și pentru ca nu, după urmărirea ce li se face spre a se prinde, ei să se ispitească a-și cercă scăparea peste graniță, se scrie d-v. ca să întăriți paza în distanția ce vă este încredințată, stricteța, și la ori-ce loc și vreme s'ar arătă numiții, sau câte trei sau câte unul în parte sau și singuri, sau întovărășiți cu alții, nu numai să nu-i lăsați a trece granița, ci încă prin cele mai lucrătoare măsuri, să vă siliți a-i prinde numai decât vii sau morți, sciind cu hotărâre că prindătorii unor așa făcători de rele vor fi cunoscuți de Ocârmuire și bine răsplătiți, precum și din po-trivă, scăpătorii lor vor fi aspru pedepsiți.

De primirea acesteia, și că veți fi întocmai următori, prin cea întâi poștă, să raportuiți.

La întimplare de a-i prinde vii, să-i legați cot la cot de nădejde și însuși d-v., întovărășiți de un număr de convoiu cu cea mai mare siguranție, să-i duceți și să-i predați la Isprăvnicia ținutală, sub cvitanție, spre a urmă cu ei după poroncile ce va avé de la Departament. Iar morți fiind, cu asemenea rîndueală să duceți la Isprăvnicie leșurile lor, raportuindu-mi cu cea mai mare grăbire de urmarea ce ați păzit în ori-care din amândouă întâmplările.

General Inspector miliției și Cavaler.

La Galați	No. 1.377
„ Leova	„ 1.378
„ Sculeni	„ 1.379

La Rădăuți	No.	1.380
„ Mamornița	„	1.381
„ Mihăileni	„	1.382
„ Burdujeni	„	1.383
„ Nimirceni	„	1.384
„ La Cornul Luncii	„	1.385
„ Dorna	„	1.386
„ Bicazu	„	1.387
„ Comănesci	„	1.388
„ Oituzu	„	1.389
„ Soveja	„	1.390
„ Focșani	„	1.391
„ Podul Vădenii	„	1.392

[49] RAPORTUL No. 406 AL COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL
GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 1.

*Luminării Sale Gheneral-Inspector miliției Prințipatului Moldovei, d-lui Hatman
și Cavaler, Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*

Nacealnic Cordoanelor și Comandir garnisonului din Galați

Raport.

Am primit poronca Luminării Voastre cu No. 1329 din 30 Martie prin
Domnescul adiutant d. Maior Duca. Și pentru că până acum Costachi Moruz nu
s'a arătat pe aici, și arestanții trimiși mie, în număr de 13, se păzesc bine, d.
Duca a pornit. Iară eu nădăjduesc că Moruz arătându-se, nimic nu va pute face,
și voi împlini cele poroncite.

No. 406.

Colonel Mișcenco.

[50] ADRESA No. 2407 A STĂROSTIEI JUDEȚULUI PUTNA CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 1.

Cinstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Stăroștia Putnei.

Raport.

Cu poronca cinstitului Departament sub No. 5685 din 31 Martie, Secția 2-a, primindu-se sub pază pe d-l Căminar Alecu Sihleanu, și înțelegându-se cele poroncite, de îndată, potrivit poruncii, s'a dat în primirea părintelui său Spătar Iancu Sihleanu, spre a-l avea periorisit în casa d-lui, de la care luându-se cvitanția alăturată, sub această îndatorire, cu supunere se aduce la sciință, cu adăogire că și Stăroștia va avea deplină îngrijire și privighere asupra d-lui Căminarului.

No. 2407.

In lipsa d-lui Sameș, V. Grigoriu.

(Anexă.) Cu adresa cinstitei Stăroștii a ținutului Putnei sub No. 2408, urmat după poronca cinstitului Departament sub No. 5685, primind pe fiul meu d-lui Cămin. Alecu Sihleanu, am dat aceasta sub îndatorire că îl voi păstra periorisit în casa mea și va fi de față ori-când se va cere, precum cinstitul Departament poroncesce.

Iancu Sihleanu Spătar.

[51] RAPORTUL No. 85 AL VORNICULUI VASILE ROȘET, ISPRĂVNICUL
ȚINUTULUI NEAMȚU, CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL
MOLDOVEI.

1848
Aprilie 1

Către cinstitul Departament al trebilor din Lăuntru.

Vornicul Vasile Roșet.

Raport.

Potrivit Inaltei poronci ce jos iscălitul a primit prin Luminatul ofis sub No. 36, de îndată pășind la satul Bălțătesci, spre aflarea d-lui Cneazului Costachi Moruz, și oprirea a tot felul de ispitire, ce s'ar întrebuișă de către ori-ce față, învătări de împărechere la tulburarea liniștii, său alt-fel de mișcare, fă-

când mai întâiu pătrunđetoare cercetare despre oploșirea d-sale Moruz, am descoperit că, deși cu adevărat a fost aici, însă eri a și pornit cu țece inși, înarmați bine, fără a cunosce nime saŭ a puté descoperi locul retragerii sale. Cât însă pentru invitarea locuitorilor de pe la satele acelea, ce sunt ale d-lor Cnejilor, aceasta-i prea adevărată și întocmai după cum am adus la sciința Departamentului prin raportul ștafetei din urmă, vedēnd însumi douē steaguri în număr de 250 călăreți, alcătuiți de străini și de plăeși de munte, bine înarmați, afară de pedestri cari sînt în număr mai însemnător, însă așezați pe la cvartire și împrăstiați pe la deosebite poziții de locuri.

Invitarea însă din partea d-lor frații Catargiesci nu-i adevărată, pentru că după cercetarea ce am făcut, atât tainică cât și formală, nici un om din satele lor, Urecheni, nu este și nici a fost și nici ei nu se află aici, ci în ȗilele trecute, ca nișce megieși, au fost în vizită pentru vre-o câte-vă ceasuri, fără a avé vre-o înclinare saŭ legătură la invitările acestea. La întrebarea ce le-am făcut, pentru ce au pornit o asemenea neîncuviitată mișcare, d-lui Cneazul Leon Cantacuzin, mi-a răspuns că pricina a făcut-o cunoscut prin răspunsul ce a trimis Impărătescului Rosienesc Consulat prin dragomanul său, ce se află aici, și că d-lor nu vor conțeni operațiile lor oștenele (?) până nu vor primi garanțiile de la Cărmuire prin d-lui Șulitnicov.

Neprimind măcar a ceti locuitorilor cuprinderea Luminatului ofis către locuitori, în sfîrșit după multe mijlociri și sfătuirii prietenesci, înțelegēnd ne-norocirea obștească, ce s'ar puté iscă din asemenea neîncuviințări, cu invitarea locuitorilor, s'a lăsat înduplecā a împrăștiā și înapoiā pe toți acești locuitori, pe la casele lor, întemeiați numai pe parola mea, că în câtă vreme vor ședé liniștiți pe la moșiile lor, fără a face nici un soiū de mișcare tulburătoare, nici Ocărmuirea nu-i va supără, lăsādu-i în liniște și nesupărați, atât persoana lor cât și a oamenilor. Pe sfințenia lăgăduinței date din parte-mi, precum mai sus arăt, au hotărît împrăștierea oamenilor, cari în minut au și pornit lucrare dinaintea mea.

Acesta grăbesc a le aduce la cunoscința Departamentului, spre cea mai departe regularisire, precum va găsi de cuviință și deslegarea ce va bine-vroi Departamentul a da jos iscălitului, spre urmare întocmai.

Intocmai, Stolnicul (Nedescifrabil).

[52] RAPORTUL No. 19 AL CĂPITANULUI GHEUCA CĂTRE HATMANUL
DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 1.

*Luminării Sale Gheneralului-Inspectorului miliției Moldaviei, d-lui
Hatman și Cavaler, Prințului Dimitrie Sturdza.*

Raport.

Arestanții mie încredințați, în număr de șease, cu convoiul rînduit, aducēdu-i în cea mai strictă pază până la casarma din Galați, unde ajungēnd

la 4 ceasuri evropenesci, după amiață-di, la 30 a trecutei luni Martie, i-am încredințat d-lui Colonel Mișcenco, potrivit cu poronca Luminării Voastre, căruia nu lipsesc plecat a vă supune la sciință de urmare, iară a mea întoarcere în Capitalie nu va fi zăbavă mai mult decât până la căpătarea cuvenitei civitanții.

Căpitan Gheuca.

[53]

RAPORTUL No. 20 AL PRAPORCICULUI CARAMANLĂU
CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR
AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848

Aprilie 1.

*Luminării Sale Gheneralului-Inspectorului miliției, d-lui Hatman și
Cavaler, Prințului Dimitrie Sturdza.*

Raport.

Arestanții mie încredințați, în număr de șapte peste tot, cu convoiul rînduit, aducându-i în cea mai strictă pază până la casarima din Galați, unde ajungînd la 12 ceasuri evropienesci, ziua, la 31 a trecutei luni Martie, i-am încredințat d-lui Colonel Mișcenco, potrivit cu poronca Luminării Voastre, căruia nu lipsesc plecat a vă supune la sciință de urmare, iar a mea întoarcere în capitalie nu va fi zăbavă mai mult decât până la căpătarea cuvenitei civitanții.

Praporcicul 1. Caramanlău.

[54]

SCRISOAREA COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI
DIN GALAȚI, CĂTRE DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI
MOLDOVENESCI

1848

Aprilie 1.

Luminarea Voastră,

Toate hărțile trimise, prin cazacul înadins cu ștafet, le-am primit la 31 Martie seara, și după rînducală am primit astăzi 200^{##}, cu cari la noapte, secret tainic, mă și pornesc la Aianul, ca să capăt rezultatul. Nădăjduesc a vă aduce desăvîrșit ispravă. In oraș se află liniște.

Al Luminării Voastre prea plecată slugă,

Mișcenco.

[55]

NOTĂ DIN „ALBINA ROMÂNEASCĂ” No. 27. 1848. I. IV.

1848

Aprilie 1.

Liniștea de care Capitala noastră neînterupt se bucură de la întronarea Prea Înălțatului Domn Michail G. Sturdza Vvd, acum în curs de câte-vă zile s'a fost amenințat prin uneltirile a câți-vă tineri dintre boeri cari, pilduindu-se de cugetări vrednice de osândă, s'a'u abătut de la datoria ce a'u către Ocârmuire. Mulțumită însă fie părintescii îngrijiri a M. S., carele prin înțelepte și energice măsuri a întâmpinat nenorocirea ce nesmintit s'ar fi revărsat asupra pacinicilor locuitori ai Capitaliei, în cât buna orîndueală și liniștea iar s'a'u restatornicit spre mângâierea publicului recunoscător. În urmarea acestor tîmplări s'a'u publicat două ofisuri Domnesci, ce aicia se împărtășesc.

(Urmează ofisurile dela 29 și 30 Martie)

[56]

CIRCULARA No. 1405—1420 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COMANDANȚII
TRECETOARELOR.

1848

Aprilie 1.

Țirculară de la No. 1405 până la No. 1420.

Luându-se sciință că ar vroî să se întoarcă la Moldova dusul în anul trecut 1846, la Caucaz, ostavnoiul Căpitan Dimitrie Asachi, pentru care urmează înaltă poroncă a nu se primi în Prințipat, se pune îndatorirea d-v. ca să aveți deșteaptă privighere în tot cuprinsul distanței ce v'e este încredințată, de a nu găsi cum-vă numitul prilej să intre în Prințipat, fățiș prin trecătoare legiuită, sa'u pe sub cumpăt pe la vre-un punct, căci găsindu-se în Prințipat și dovedindu-se că a scăpat prin acea distanție, se va cere de la d-v. răspundere.

[57]

ADRESA No. 2666 A ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI ROMAN CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 1.

Cînsitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Ispravnicul ținutului Roman.

Raport.

Înfățișându-se aicia astă-đi d-lui Post. Gheorghe Carp și împărtășindu-mi înaltul ofis cu No. 40, către osebite măsuri ce aveam luate în asemenea împrejurări, după poroncile de mai nainte, nu mai puțin înoind îngrijirile și după

povățuirile cuprinse în titatul ofis, mă voiû sârgui a răspunde la dorința Cărmuirii. Iar pentru cele de față binevoească respectivul Departament a primi încredințarea, că în tot cuprinsul acestui ținut între toate stările domnesce o întreagă liniște.

Aga Strat.

No. 2.666.

[58] ORDINUL No. 1588 AL DEPARTAMENTULUI DIN LĂUNTRU AL
TERII-ROMANESCI CĂTRE CĂRMUIREA DIN BRĂILA.

1848

Aprilie 2.

Cărmuirea județului Brăilii.

Pentru cele însemnate prin secretul raport al cinst. Cărmuirii No. 1085, Departamentul grăbesce a răspunde că, deși el nu crede că s'ar pute întâmpla acolo împrejurări de asemenea fire în cât, spre întâmpinarea lor, să ceară trebuința putere înarmată, nici că măsurile luate de acea cinst. Cărmuire vor pute lăsa prilej celor rău cugetători a păși la asemenea netrebnicii, când mai cu seamă și cu prilejul lucrării coborîșului se dă un îndestul mijloc de a fi ocupați și cei ce pentru amortirea negoțului stău în nelucrare. Dar pentru aceste asemenea întâmpinări, date fiind comandirilor oștirii de acolo cuvenitele instrucții, precum și trebuincioasele mijloace prin adăogirea funcției la comanda sa, cinstita Cărmuire, la întâmplare de o neapărată trebuință de ajutor ostășesc, se va înțelege cu d-l Comandirul, spre punere în lucrare celor de trebuință.

No. 1588

[59] SCRISOAREA LUI GHEORGHE SION CĂTRE GHEORGHE BARIȚ
LA BRAȘOV.

1848

Aprilie 2.

Iași.

Domnul meu,

Poate vrei să mai scii ce-vă de la Moldova? Ei bine! Iată în minutul acesta îți scriu din fundul unei odăi întunecoase, unde mă aflu refugiat acuma de trei zile. Tot orașul nostru e în groază; toate familiile în doliu și în curînd va sună o oră de triumf saû de cădere generală a Moldovenilor.

Cu poșta trecută ți-am trimis o copie, rău prescrisă, de pe actul opoziției. Vremea nu m'ertase a-ți scrie mai mult, pentru că poșta porniă.

Răscoala nemulțumirilor, precum am mai fost scris d-tale mai înainte, eră mai mult socotită ca un act de nebunie, dar mai pe urmă lucrul ajunsese atât de serios în cît înșiși conservativii societății noastre și-au luat parte în amestec. Boerii cei mari toți, Mitropolitul cu clerul său, neguțătorii de toate treptele și de toate națiile, boerii mai mici, profesori, avocați și doctori de deosebite științe au iscălit actul ce ți-am fost trimis, strigând toți în unanimitate: Reformă!

Actul acum posedază la două mii de iscălituri. Nime n'ar fi crezut că în Moldova s'ar fi făcut, în zilele noastre, o opoziție așa de mare. Unirea ce s'a văcut în astă împrejurare poate să dea nădejdi Românilor, că se vor numi și ei vre-odinioară nație, și nu numai popor împilat. Astăzi Domnul se găsește înconjurat numai de miliția sa. Toți miniștrii l-au părăsit, afară de unul care ține întru însoțire pe o soră a Doamnei. În ziua de 29 Martie, vre-o 15 demisionare s'au înfățișat Domnului de la funcționarii ce ocupă posturile cele mai înalte și cari astăzi s'au alăturat către opoziție. Patru ministere și vre-o zece alte posturi mari staū vacante din lipsa personajelor. Chiar unii deputați au demisionat. Luni în 29 Martie, de dimineață până la 3 după amiazi, toată opoziția eră adunată în saloanele d-lui Logofet C. Sturdza. Comitetul revoluționar lucră în cabinetul Secretarului de Stat, care cu o zi mai înainte își dăduse demisiunea. Pe la 12 ore, Domnul, care vedeă toate aceste mișcări, începă a trată saū, cum s'ar dice, a se tîrgui cu opoziția. D. Logofet St. Cărgiu, care acum primise portofoliul Ministerului din Lăuntru, invită câte-vă mădulări ale Comitetului la sine spre a se înțelege asupra unor articuli din cererile obștești. Adunarea atunci se despărți și se hotărî, ca după amiazi să se adune la altă casă, spre a ascultă răspunsul deputației trimise spre a se înțelege cu Ministrul. Acea casă s'a hotărît să fie a tînerului Alexandru Mavrocordat, fiul bătrânului Logofet C. Mavrocordat. Pe la 6 ore după amiazi, casa și ograda tînerului Mavrocordat erau tixite de lume, ulița eră închisă de trăsuri; nerăbdarea eră universală, când eată că veniră și deputații obștei. Răspunsul fu: „Domnul încuviințează toate cererile obștei, afară de desfacerea Adunării și de înființarea gardei naționale, cari sunt în potriva Reglementului”. Atunci toți au strigat, că din cele ce cer nimic nu voesc a lăsa. Peste o jumătate oră, al doilea răspuns veni: „Domnul cere să îngăduiți încă două săptămâni; până când vor veni comisari de la amândouă Curțile, ca să hotărească de se poate încuviința astă manifestație”. În acest minut se ridică d. V. Glica și dice: „Domnilor! Este vederat că Domnul își bate joc de noi, precum și-a bătut până acum, vreme de 14 ani. Nu trebuie să perdem vremea. Să ne înarmăm cu mari și mici și mâne, la 8 ceasuri, luând pe Mitropolitul în fruntea noastră, să mergem asupra baionetelor tiranului. Să ne scăldăm în sângele nostru și al său, pentru ca să mântuim țeara de despotism. Fraților, fraților! Sînt multe de vorbit. Poziția noastră este critică...” (Aici oratorul nostru a dis câte-vă cuvinte, cari au stors lacrimile tuturor.) Toți aplaudează.

Racleș; „Dar, dar! mai bine să murim într-un ceas trăind, decât să mai trăim 14 ani murind!” (Să murim! Să murim!).

A. Cuza: „Dar, fraților! Să murim! Dar, să ne pregătim pentru ca să murim. Cu moartea noastră trebuie să deschidem un viitor nației noastre vrednic

de mărirea trecutului strămoșilor noștri Romani! Astăzi toate națiile învie, trebuie să învie și a noastră!" (Bravo! Bravo!).

În minutul acesta o depeșă vine cu vestea: Ministrul din Lăuntru și-a dat demisiunea... Domnul cu Doamna în fuga mare s'a dus și s'a închis în casarmă... Trăsuri de bagaj se coboară în ograda casarmei.

(Călătorie bună! Călătorie bună!)

V. Ghica: „Fraților! Este de jălit că un Moldovean se duce de se închide singur în casarma sa ca un mișel: de aceea să-l lăsăm să se ducă!..” (Aici oratorul înșiră câte-vă dispoziții pentru măsurile ce trebuiau să se ia pe a doua zi. Soarele de mult asfințise; întunerecul domnia; adunarea se strecură pe acasă.)

Cea mai mare liniște era pe ulițe, când de odată doba de larmă se auzi, și miliția întreagă se slobozi pe uliță cu Generalul ei în cap și întovărășită de un tun și de vre-o două sute de arnăuți înarmați. Dughenele începură a se închide, oamenii, bărbați, femei și copii a fugi de prin casele lor, a leșina, a țipa și a face o larmă, care mai mult te aducea în desnădăjduire.

Eram la o fereastră în casa unor prieteni, cari acuma zac în casarmă, priviam în pace, de la întunec, trecând miliția cu toată fanfaronada ei. Iă, ca unul ce nu obișnuiesc a întrebuița puterea ferului chiar asupra dușmanului, nu îndrăsniam să es din casă, cunoscându-mă suspect mai de demult în ochii guvernului. Trecuse acuma jumătate oară, și vine un prieten militar și îmi dice: „Fugi, și mergi de spune și altora, că în astă noapte este hotărât să se ucidă câți-vă.” Prietenul ese repede din casă. Eu îmi luam haina pe umere și pălăria, când de odată aud sgomotul îndoit: „La arme! La arme! Soldații omoară pe boeri”. Dar în zadar dece oameni striga ast-fel, căci nu era cine să-i asculte! Din nenorocire noi nu avem popor; noi nu avem decât câți-vă nobili ce știu ce vrea să dică dreptul omenirii; simțirile poporului de jos sînt amorțite sub jugul despotismului și al împilărilor guvernului! Poporul crede că despotismul vine de la providență.

Eram gata să es la uliță, când de odată intră o slugă a prietenilor mei țipând: „m'a omorît, tâlharii!” Nenorocitul cade la picioarele mele, dându-și sufletul. Glontecele era în inimă.

Vă puteți închipui în ce poziție eram. În sfîrșit es afară. Larma era atât de grozavă în cât nu se auzia nici în cer nici pe pămînt, numai detunările miliției când și când întrerupeau țipetele poporului de pe ulițe.

A trebuit să-mi caut un loc de ascuns. Am găsit. Până a doua zi nimic n'am putut afla.

În sfîrșit ce a făcut miliția?

Întăiași dată a călcat casa Logof. C. Sturdza. Soldații intrând în mare mulțime prin toate odăile, stricând mobile și prădând, n'a găsit decât pe bătrânul Sturdza cu fiul său, fostul Secretar de Stat, și cu două copile ale sale, cari cădeau din leșin în leșin; în sfîrșit au eșit din casă, strigând: „ura!”

După aceasta s'a suit la deal, la casa tînărului Mavrocordat, unde mai erau încă câte-vă persoane de ale opoziției. În uliță se făcuse o baricadă, pentru ca să dea vreme celor din lăuntru să fugă. Baricada se sfărîmă și miliția năvăli în ogradă în strigări de ură și în câte-vă detunări de puști și tunuri. Venerabilul bătrân Mavrocordat ese înainte. „Ce ați venit, mișeilor!

Să omoriți pe fiul meu, care a voit binele țării? Dați în mine mai întâiu!" Și întorcându-se către Hatman: „Misérable! Si tu oses faire tuer un de mes fils, je te brule la cervelle avec ce pistolet.” Bătrânul Mavrocordat, care a fost pururea respectat chiar de persoana Domnului, fu respins și soldații intrară cu urări în casă, prădând și sfărâmând mobile și, în sfârșit, arestuind pe câte-vă persoane însemnate, s'au coborât în triumf iarăși la vale și toată noaptea au făcut arestații și prădăciuni.

Numărul arestațiilor se suie peste două sute. Familiile cele mai nobile n'au fost cruțate de asprimea răsbunării. Iată un număr din cei mai de căpetenie tineri: 4 frați Rosetti, 3 Cuzesci, 2 Docănesci, 2 Casimiresci, mai mulți Moruzesci, Ghiculesci, Bălșesci, Sionesci, Sturdzesci, cari încă nu se știu unde se găesc, pentru că pe unii de pe uliți i-au prins. Fiecare nenorocit ce cădea în ghiarele soldaților eră de odată legat de mâni, și târăit de gât între baionete, apoi stălcit fără îndurare la casarmă, cu palce și cu condacele puscilor, trântit în căruțe de poștă și trimis în exil. Pe tânărul Alecu Moruz l-au văduț unii legat în căruța de poștă, cu capul gol și plin de lovituri și de răni. Pe actorul Poni l-au bătut cu 150 palce.

Astăzi închisorile casarmelor și ale criminalului sînt ticsite de nenorociți, cari au voit binele patriei. Neguțători de toate treptele și slugi de ai celor subț prepus stați închiși.

Insuși fiul Ministrului fu bătut și tratat ca un câne.

În oraș, câți nu s'au arestat șed ascunși în case, și se strecoară pe la țeară. Doliu în toate părțile. Tribunalele închise și pustii. Eă deseară gîndesc să scap, și dacă voiă puté să trec în Transilvania la d-v., incognito.

Cu acestea sînt servul d-tale,

G. Sion.

Aud că unele din căpeteni, cari au scăpat, fac mari conjurații afară în provincie. Spun că ar fi eșit înaintea căruțelor de poștă, cu cari se exilă, și ar fi deliberat pe unii.

[60]

Cu adresul cinstitei Stărostii a țănutului Putnii supt No. 2408 urmat după poronca Cînstului Departament supt No. 5685 priimind pe fiul meu D-I Caminar Alecu Săhleanu am dat aceasta supt îndatorire că îl voi păstra periorisat în casa me și va fi de față ori când se va ceri precum cînst. Depart. poroncești.

1848. Apr. 1

Iancu Mihaleciu spat.

[61]

Pe dumlor Costachi Dasădeadi, sulgeri Alexandru Miler, și Petrachi Costandachi priimindu-să în canțileria polițai, aducătorilor să dă aceasta.

D. Bant.

1848. Apr. 2.

[62]

*Cinstitului Dipartament a Trebilor
din Lăantru*

Isprăvnicia țânt. Romanu

Raport.

Infățosându-să aice astăzi dumlui spat. Gheorghi Carp, și împărtășindu-să înnaltul ofis cu No. 40 cătră osăbiti măsuru ce avem luate în asămine înpregiurări după poruncile de mai înnainte, numai pătând în noind îngrijărili și după povățuirile cuprinsă prin aratatul ofis, mă voi sargui a răspunde la dorința cărmuirii. Iar pentru celi de față, bine vă rugăm respectivul Dipartament a priimi încredințare, că în tot cuprinsul a cestui țănut întri toate stările domnesci o întreagă linisce.

Aga Strat.

No. 2666.

April 2.

Priimit Apr. 3, No. 6654, No. 993.

Rezoluție : Secției. apr. 3 Spre știință
(s.s.) indiscifrabil.

[63] OFISUL No.59 AL DOMNITORULUI MOLDOVEI MICHAEL GR. STURDZA
CĂTRE DREGETORUL ȚINUTULUI BOTOȘANI.

1848
Aprilie 3.

*Cu mila lui Dumnezeu, Noi, Michael Grigoriu Sturdza Vvd., Domn țării
Moldovei.*

D-sale Dregătorului de ținutul Botoșani.

Ajungând la Domnia Noastră știință că Logof. Iordachi Ghica, carele s'a periorisit la moșia sa Delenii cu hotărîre de a nu se depărta nici cum de pe acea moșie, nici a avé relație cu cine-vă, s'a abătut de la asemenea punere

la cale, în cât ar fi mers pe la deosebite locuri și mai ales chiar în târgul Botoșanii iar Post. Aleco Mavrocordat, fiul Logof. Aleco Mavrocordat, înarmat s'ar fi purtând prin sate, Noi poroncim d-tale ca, cercetând cu pătrundere și descoperind că aceste de mai sus s'aũ urmat în adevăr, îndată fără cât de puțină întârziere să mergi la Deleni și să arăți Logof. Ghica, ca să urmeze poronca nedepărtându-se nici cum de pe moșie, și dacă și după (aceea) vei vedé că el nu păzesce urmarea celor hotărâte, apoi să-l ridici cu puternic convoi și să-l duci la mână. Secul unde, dându-l în seama egumenului, să lași totodată numărul trebuincios de slujitori pentru paza sa, cu aspră poroncă a avé de aproape privighere, atât pentru păzirea persoanei sale, cât și de a nu îngădui orî-ce relație saũ corespondențe cu nimenia, căci pe lângă învinovățirea grea ce se va pune asupra egumenului și slujitorii păzitori pentru toată din potrive urmăre și întimplare, vei căde și d-ta în răspundere. În cât se atinge de Post. Aleco Mavrocordat, dacă vei descoperi urmarea sa precum se....., fără cât de puțină zăbavă cu cerșuta îngrijire și energhie, și prinzându-l să-l închidi într'o mânăstire, ce vei socoti și mai cu apropiere de Botoșani, puindu-i cuvenită pază, și grabnic să raportuesci, spre a se regulă în privirea lui cele de cuviință.

Departamentul din Lăuntru.

Secția I.

No. 59.

[64] RAPORTUL No. 3505 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI NEAMȚU CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 3.

Departamentul din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Neamțu.

Raport.

Deși prin raportul sub No. 3411 s'aũ adus la cunoștința Departamentului împrejurările despre urmarea d. Grigori Balș, proprietarul moșiei Bozăeni, care ar fi strâns toți țiganii și locuitorii, poroncindu-le a fi pregătiți cu pari, ciomege i lănci, spre a urmă în vreme cele ce de el li s'ar poronci.

Însă spre descoperirea mai cu încredințare tuturor acestora, însuși subț iscălitul, mergând la pomenitul sat, și după cu de amăruntul cercetare ce a făcut, s'a descoperit că tînărul Balș în adevăr, puind și tragënd clopotele în sat, a adunat tot-odată pe toți locuitorii și țiganii, poroncindu-le a-și face lănci, pari și ciomege, stând tot-deauna gata, prin urmăre puindu-le înainte și îndestule vorbe hîrfitoare asupra Ocărmuirii.

Apoi așa, precum după măsurile luate, locuitorii nici de cum nu s'a răsvrătit, nici măcar ar cugeta către urmarea unei asemenea fapte poroncite de d. Balș, pe care potrivit Inaltului ofis sub No. 37, căutându-se prin toate casele, unde locuie și pe la alte prepuefnice locuri de pe moșie, nu s'a putu găsi, fiind-că după sciința luată se găsește pornit în ținuturile de jos.

V. Sion-Vornic.

No. 3505.

[65] RAPORTUL No. 1612 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI DOROHOIU
CĂTRE DEPARTAMENTUL DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 3.

Cinstitului Departament din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Dorohoiu.

Raport.

Luminatul Domnesc ofis sub No. 40, prin care se poroncesce ca pe tinerii frați Petrachi și Costachi Casimir să se expeduească peste hotar în Bucovina, având a trece la Berlin pentru înaintirea cursului învățăturilor, de către iscălitul de abia astăzi, în 3 Aprilie, s'a primit trimis particular de d-lui Dregătorul ținutului Botoșani, iar pentru trimișii tineri, ce nu i-a primit odată cu numerarisitul ofis, are numai o lăaturalnică sciință, că în ziua de 1 Aprilie, a venit d-lui Dregătorul de Botoșani aici cu pomeniții tineri și i-a și trecut d-lui însuși peste hotar, ne mai rămâind iscălitului alta a face decât a nu le îngădui înapoierea până la al doilea deslegare.

N. Bucșănescu Agă.

Masa 1.

No. 1612.

[66] RAPORTUL No. 2206 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BOTOȘANI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 3.

Cinstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Ispravnicul ținut. Botoșani.

Raport.

În urmarea poroncii respectivului Departament No. 5687, Secsia 4, cu însăși ducerea de către subț iscălitul a fraților Casimiresci de aici până la pri-

gavorul zastavei Michăileni, s'aŭ și expedit peste hotar, dându-li-se și 225 galbeni, după adevărul ce se însoțesc, fiind-că atâția s'aŭ și primit de la convoisătorul Căpitan de slujitori, iar nu 235 galbeni, precum prin poroncă se înseamnă.

Despre care plecat se supune în cunoștință

Gherghel.

No. 2206.

(Rezoluție): Secția 4. Maiu 30. Să se pue la delă,
iar acei 10 galbeni opriți de Căpitan i-am primit eu
din leafa sa prin D-l Șef secției a 4-a, Dimitrie Gane.
Mih.

[67] RAPORTUL No. 6 AL MAIORULUI C. STATACHI CĂTRE HATMANUL
DIMITRIE STURDZA. GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 3.

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorului miliției Moldaviei, D. Halman și
Cavaler, Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*

Raport.

În vreme când așteptam în târgul Pietrei deslegarea Luminării Voastre asupra raportului meu sub No. 4 și pregătirea slujitorilor și a plășilor spre prinderea d-sale Costachi Moruz, aflând că d-lui Dregătorul de ținutului Neamțului, la 1 Aprilie, s'ar fi fost dus la Bălțățesci, după întoarcere prin înscris i-am cerut polițienescile sciințe asupra împrejurărilor cuprinse în adresul său de mai înainte și despre locul de la acel ținut, unde s'ar afla oploșit d-lui Moruz, asemenea și de sint gata slujitorii i plășii trebuitori. D-lui Dregătorul, pe lângă adresul cu No. 3410, mi-a împărtășit că, după cercetarea ce a făcut în satul Bălțățescii și în tot cuprinsul ținutului, a luat încredințătoare sciință că d-lui Moruz, deși a fost la satul Bălțățesci și de acolo la Bozieni, s'a pornit însă pe drumul Romanului, fără a ști unde anume, atât numai că nu se află în acest ținut, și că ne mai cerând trebuință de ispitirea prinderii d-sale Moruz, ca unul ce nu se mai află în ținut, atât pe plășii strînși cât și pe slujitorii pregătiți i-a împrăștiat, pentru ca nu prin aceasta să se aducă consecvenții mai serioase, iar în cât se atinge de invitarea locuitorilor de pe la satele ale d-lor sale Cnejilor și de puterea înarmată ce a găsit strînse la Bălțățesci, alcătuită de plăși străini, D-lui Dregătorul mi-a împărtășit în copie raportul său cu No. 45, ce a făcut în acest obiect către Departamentul din Lăuntru, care copie spre încredințarea Luminării Voastre cu supunere o prezentez pe lângă aceasta. În privirea celor cuprinse în însoțita copie vă supui, că și Căpitanul slujitorilor de acolo, Candidatul Fărău, care a fost mers la Bălțățesci, împreună cu Dregătorul, a adevărit că a vădut și el însuși călăreți și steagurile. Odată cu numerarisitul adres al Dregătorului, primind și poronca Luminării Voastre cu No. 1375, n'am lipsit a mă întoarce în Capitală, fără a mai perde vremea acolo în zadar.

Maior Statchi.

Apoi așa, precum după măsurile luate, locuitorii nici de cum nu s'au răsvrătit, nici măcar ar cugeta către urmarea unei asemenea fapte poroncitate de d. Balș, pe care potrivit Inaltului ofis sub No. 37, căutându-se prin toate casele, unde locuia și pe la alte prepuelnice locuri de pe moșie, nu s'a putu găsi, fiind-că după sciința luată se găsește pornit în ținuturile de jos.

V. Sion-Vornic.

No. 3505.

[65] RAPORTUL No. 1612 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI DOROHOIU
CĂTRE DEPARTAMENTUL DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 3.

Cînstitului Departament din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Dorohoiu.

Raport.

Luminatul Domnesc ofis sub No. 40, prin care se poroncesce ca pe tinerii frați Petrachi și Costachi Casimir să se expeduească peste hotar în Bucovina, avînd a trece la Berlin pentru înaintirea cursului învățăturilor, de către iscălitul de abia astăzi, în 3 Aprilie, s'a primit trimis particular de d-lui Dregătorul ținutului Botoșani, iar pentru trimișii tineri, ce nu i-a primit odată cu numerarisitul ofis, are numai o lăaturalnică sciință, că în ziua de 1 Aprilie, a venit d-lui Dregătorul de Botoșani aici cu pomeniții tineri și i-a și trecut d-lui însuși peste hotar, ne mai remîind iscălitului alta a face decât a nu le îngădui înapoierea până la al doilea deslegare.

N. Buceșnescu Agă.

Masa 1.

No. 1612.

[66] RAPORTUL No. 2206 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BOTOȘANI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 3.

Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Ispravnicul ținut. Botoșani.

Raport.

În urmarea poroncii respectivului Departament No. 5687, Secsia 4, cu însăși ducerea de către subț iscălitul a fraților Casimiresci de aici până la pri-

gavorul zastavei Michăileni, s'a'u și expedit peste hotar, dându-li-se și 225 galbeni, după adevărul ce se însoțesce, fiind-că atâția s'a'u și primit de la convoisătoriul Căpitan de slujitori, iar nu 235 galbeni, precum prin poroncă se înseamnă.

Despre care plecat se supune în cunoștință

No. 2206.

Gherghel.

(Rezoluție): Secția 4. Maiu 30. Să se pue la delă, iar acei 10 galbeni opriți de Căpitan i-am primit eu din leafa sa prin D-l Șef secției a 4-a, Dimitrie Gane. Mih.

[67] RAPORTUL No. 6 AL MAIORULUI G. STATACHI CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA. GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 3.

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorului miliției Moldaviei, D. Halman și
Cavaler, Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*

Raport.

În vreme când așteptam în tîrgul Pietrei deslegarea Luminării Voastre asupra raportului meu sub No. 4 și pregătirea slujitorilor și a plășilor spre prinderea d-sale Costachi Moruz, aflând că d-lui Dregătorul de ținutului Neamțului, la 1 Aprilie, s'ar fi fost dus la Bălțățesci, după întoarcere prin înscris i-am cerut polițienescile sciințe asupra împrejurărilor cuprinse în adresul său de mai înainte și despre locul de la acel ținut, unde s'ar afla oploșit d-lui Moruz, asemenea și de sint gata slujitorii i plășii trebuitori. D-lui Dregătorul, pe lângă adresul cu No. 3410, mi-a împărtășit că, după cercetarea ce a făcut în satul Bălțățescii și în tot cuprinsul ținutului, a luat încredințătoare sciință că d-lui Moruz, deși a fost la satul Bălțățesci și de acolo la Bozieni, s'a pornit însă pe drumul Romanului, fără a sci unde anume, atât numai că nu se află în acest ținut, și că ne mai cerend trebuință de ispitirea prinderii d-sale Moruz, ca unul ce nu se mai află în ținut, atât pe plășii strinși cât și pe slujitorii pregătiți i-a împrăștiat, pentru ca nu prin aceasta să se aducă consecvenții mai serioase, iar în cât se atinge de învitarea locuitorilor de pe la satele ale d-lor sale Cnejilor și de puterea înarmată ce a găsit strînse la Bălțățesci, alcătuită de plăși străini, D-lui Dregătorul mi-a împărtășit în copie raportul său cu No. 45, ce a făcut în acest obiect către Departamentul din Lăuntru, care copie spre încredințarea Luminării Voastre cu supunere o prezentez pe lângă aceasta. În privirea celor cuprinse în însoțita copie vă supui, că și Căpitanul slujitorilor de acolo, Candidatul Fărău, care a fost mers la Bălțățesci, împreună cu Dregătorul, a adevărit că a vedut și el însuși călăreți și steagurile. Odată cu numerarisitul adres al Dregătorului, primind și poronca Luminării Voastre cu No. 1375, n'am lipsit a mă întoarce în Capitală, fără a mai perde vremea acolo în zadar.

Maier Statuchi.

[68]

Cinst. Dipart. din Lăuntru !

Ispravc. ținutului Dorohoiu.

Raport.

Prin înfățișare dums. boeriului post. Petru Asache la acest ținut în târg rezidenție, văzindu-să de iscălitul ofisul gospod. N. 39 (de pe care au primit o întocmai copie) cu toată supunire să încunoscinițază cinst. Dipart. că să va urma în totulul celor innalt poroncite în ace aplicari sânt la înpregiurări acestui ținut.

N. Bueșănescu Agă
Stole *) Florc.

Masa a 2-a.

No. 1588.

848 Apr. 3 zile.

Primit Apr. 6848, N 6692, N 996.

Rezoluție : Secției 1 — a pr. — Să să ție la dela.
(s.s.) Indiscifrabil.

[69]

Călări	Pedestri	Pisti tot	STROIVOI	
			ZAPISGĂ, DE No. A 102 SLUJITORI CĂLĂREȚI ȘI PEDESTRI, I PE LA CI ANUMI LANURI SĂNT ÎNPĂRȚIȚI — 848 Apr. 4.	
N	N	N		
4	4	8	La ținutala giudecătoriei	
2	10	12	La zastava Teșăuței granița Bocovinii	
2	4	6	La poliția târgului Hărlău	
24	1	24	La privighitorii acoailor câti patru călărași la unul	
—	—	4	La poliția târgului Sulița și comisar de Secfăneșci.	
1	4	1	La șiderea noului ospital din Botoșani	
—	—	1	La medicul Depart. 1-ia	
1	—	1	La vecimaistru Balăiriți	
6	—	6	Cu hărtii Dumi. la privighitorii acoailor in felul de obiecturi	
4	—	4	La Eși cu aristanți spre pază	
1	—	1	Cu cinovnicul Alecsandru Nicol întrebuințat in arături	
1	2	3	La vamișul târgului Burdujăanii	
—	1	1	La poșlina de Burdujăani	
—	4	4	La paza grosului adică un grosari i trii ceasovoi	
—	3	3	La paza haznelii ceasovoi	
2	—	2	Cu trii vinovați lasat carnic, spre cercetări cu inadins Cinovnicu, pentru amarul ce au săvârșit	
—	1	1	Expedotarul Hărtiilor	
—	1	1	Un adagiu a canțelerie	
8	—	8	Cu căpt. spre prinderea unor făcători de răli ce au pradat pe dl. Rahan Levandofski, la 1 ^o spre 2 a curgătoarei	
5	—	5	La bichetul Cap de Bou după poronca Depart.	
—	4	4	La ceastili orașului pentru scoatirea banilor Haznelii	
2	—	2	La tactul Ispravc., adică unul stegari și altul ceașul	
63	39	102	Adică una sută doi	

In lipsa Căpt : V. Neculau V. V.

*) Stolonacialnic.

[70] ORDINUL No. 1440 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISOANEI DIN GALAȚI.

1848
Aprilie 4.

Secret, foarte grabnică

Comandirului garnisonului de Galați d-lui Colonelului și Cavaler Mișcenco

No. 1440

Din poronca Prea Înălțatului Domn se comandarisesce înadins pe d. Căpitan Iacovachi, că dacă nici până acum încă n'ați dat peste Dunăre pe trimișii la d-v. trei-spre-zece arestanți: Aleco Moruz, Aleco Cuza, Nicu Catargiu, Vasilie Canta, Grigoriu Romalo, Manolachi Epureanu, Dimitrie Filipescu, Sandu Miclescu, Zaharia Moldovanu, Răducanu, Lascar, Mitică Rosetesci și Ioan Cuza, apoi prin împreună lucrare cu d-l Iacovachi, fără a mai aștepta altă poroncă, numai decât să-i trădați d-lui Aianului de Măcin.

Spre acest sfârșit d-lui Iacovachi va sta acolo până veți trăda pe numiții și să aducă cvitanție. Hotărîndu-vi-se că, pentru mai multă îngăimală, veți fi răspunător către Înălțimea Sa. Trecerea lor peste Dunăre să chibzuiți a nu fi prin tîrg saș pe la schele, nici ȕiua, ci pe înopțat, scoțendu-i pe drumul tăiat pentru cărătura apei la casarmă, saș și pe aiurea pe unde veți socoti loc dosit, ca să nu se adune privitori, nici să vadă nimenia cînd îi veți scoate din casarmă și îmbarcă, avînd convoiul trebuitor de militari spre sigura lor expeduire.

Ghener.-Insp. miliției și Cavaler

[71] ORDINUL No. 1441 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE CĂPITANUL IACOVACHI.

1848
Aprilie 4.

Lă Căpit. Iacovachi

No. 1441.

Din poronca Prea Înălțatului Domn prin aceasta comandarisesce pe d-v. ca, cu cea mai mare grăbire să mergeți la Galați, unde dacă încă nu se vor fi dat peste Dunăre arestanții Alecu Muruz, Alecu Cuza, Nicu Catargiu, Vasilie Canta, Grigoriu Romalo, Dimitrie Filipescu, Manolachi Epureanu, Sandu Miclescu, Ioan Cuza, Zaharia Moldovanu, Răducanu, Scarlat, Mitică Rosetescii,

să stăruieți, prin înțelegere cu d-l Colonel Mișcenco, a se da fără mai multă prelungire sa-ă îngăimăla peste Dunăre, trădându-se sub cvitanție d-lui Aia-nului de Măcin, pe care o veți aduce la mine. O asemenea expediție să chizuiți a nu se face prin târg sa-ă pe la schele, ăiua, ci noaptea într'amurgul și pe la drumul săpat din dreptul casarmei, pe unde se cară apa la casarmă, sau și pe aiurea, pe unde veți socoti mai nemerit și ca să nu se adune norod pri-vitor, când îi veți imbarcă, având convoi-ă îndestul spre sigura lor expe-duire.

[72] ORDINUL No. 1442 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI CĂTRE CORNETUL PĂCURARIU.

1848

Aprilie 4.

Secret, foarte grabnic.

D-sale Cornetul Păcurariu.

No. 1442.

Pe d-v. vă comandariscă prin aceasta, împreună cu un subofițer, 15 grenadiri și cu Inge întovărășit de 25 arnăuți, spre prinderea și arestuirea răs-vrătorilor tulburători Costachi Moruz, Vasilică Ghica, Iorgu Radu, Toader Sion, și Grigori Balș, despre cari s'a luat lăaturalnică sciință cu încredințare, că s'ar purtă din loc în loc în o brașovancă și împrejurați de câți-vă călă-reți, toți înă-mați, poposind eri la moșia Banca diu ținutul Tutovei, cercân-du-se a adună oameni.

Spre un așa sfârșit, alăturându-se pe lângă aceasta poroncă deschisă a casei poștelor, spre a vi se da din stație în stație caii de poștă ce vă vor trebui, altă poroncă deschisă de la Departamentul din Năuntru către toate Isprăv-niciile, ca să vă deă tot ajutorul cuviincios la toată întimplarea de trebuință precum și cai de p.in sate, pe unde nu va fi drum de poștă, și în sfârșit, instrucții pe larg povățuitoare de măsurile ce aveți a lua, vi se poroncesce ca în eastă noapte să porniți cu pomenita comandă de militari și arnăuți în cinci harabale mari, ascundând bine pe oameni în ele și repezindu-vă de-a dreptul la pomenita moșie Banca, unde găsim pe numiții, în minut să întin-deți lucrările spre prinderea lor, potrivit instrucțiilor, cu hotărîre să nu-i scă-pați, vii sau morți. La întimplare a nu-i găsi la Banca, fără zăbavă de minut să luați sciință în care parte de loc a-ă apucat și să porniți după dînșii, schim-bând caii și urmărindu-i din loc în loc cu cea mai mare repejune, ăi și noapte, fără zăbavă, până îi veți ajunge, și acolo numai decât să-i prindeți pe toți, adică atât pe răs-vrătorii cât și pe cei ce-i împresoare, după hotărîrea de mai sus. Pe acei ce vor cadé morți, îi veți încredința locuitorilor spre a-i îngropă, după deslegarea ce veți primi, luând în scris numele cu porecla și fisionomia

lor. Din acei vii, de va fi și Costachi Moruz, pe dînsul îl veți expeduî în Capitală cu Inge și arnăuți, iar pe cei lalți îi veți duce d-v cu convoiul de militari la Galați și-i veți încredința sub cvitanție Colonelului Mișcenco, căruia odată cu aceasta i s'a scris cele ce are a urma cu ei.

Pentru acoperirea cheltuelilor ce veți întâmpina trebuință, vi se încredințează de la Dejurstvă :

Lei. Cursul Vistieriei.

212 spre hrana rangurilor de jos, în No. de 16 oameni, pentru 20 zile, câte 26½ parale de om pe zi.

315 adaosul la hrana lor până la un leu pe zi și osebite cheltueli ce s'ar mai ivi, în 10 ₰.

630 pentru cheltueala d-v. în 20 ₰.

630 în alți 20 ₰, cari să-i aveți de rezerv pentru neprevădute cheltueli.

1787, adecă.

Cea mai departe lucrare o veți urmă potrivit instrucțiilor alăturate și a verbalei povățuirii ce vi s'a dat, așteptându-se de la d-v. izbândă fără nici o îndoială.

[73] ORDINUL No. 1443 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI.

1848
Aprilie 4.

La Colonel Mișcenco.

No. 1443.

Luându-se sciință cu încredințare că răsvrățitorul Costachi Moruz, întovărășit de Vasilică Ghica, Iorgu Radu, Toader Sion și Grigori Balș s'ar purta pe la feluri de locuri împrejurați de câți-va călăreți, adunând oameni spre împlinirea rēului lor scopos, s'a comandarisit pe Cornetul Păcurariu cu comanda ce i s'a încredințat spre prinderea lor, morți sau vii, poroncindu-i-se ca pe Costachi Moruz, de va rămâne viu, să-l trimeată în Capitală, iar pe cei lalți, ce vor mai fi vii, să-i aducă la D-v.

Deci vi se scrie, ca pe câți vē va aduce d. Păcurariu, să-i primiți arestuindu-i de odată la casarmă subț cea mai bună pază, până veți primi poroncă de urmarea ce aveți a păzi cu dînșii, dând cvitanție ofițerului, cu arătare de numele fiecăruia.

[74] RAPORTUL No. 408 AL COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 4.

Luminării Sale General-Inspector miliției Prințatului Moldovei, D. D. Hatman și Cavaler, Prințului Dimitrie Michail Sturdza.

Nacealnic cordoanelor și Comandir garnisonului miliției din Galați.

Raport.

În urma tuturor poroncilor primite de către mine de la Luminarea Voastră, atingătoare de arestuirea și trimiterea revoltanților sciui peste Dunăre la Măcin, eu am întrebuițat în vremile acestea de acum delicate toate măsurile ce înțelepciunea a putut să-mi însufle, spre a le împlini întocmai fără jignirea liniștei obștesci. Drept aceea, mai întâiu am mers în persoană la Măcin și M'am înțeles cu Aianul de acolo pentru chipul primirii revoltanților, după poronca Înălțimii Sale. Apoi, la 3 Aprilie dimineața, năimind 3 bărci mari și una a Căpitanului de port, pentru convoi, am purces din Galați cu revoltanții în cea mai bună liniște, întovărășit fiind de 3 ofițeri, anume C. Steriade, Gheucă și Climent, 2 candidați Caraiman, Barberi și 30 soldați, și purcederea din Galați a urmat în cea mai bună rîndueală militărească. Măcar deși la aceasta s'au strîns vre-o 3000 de norod, în numărul cărora erau și rudeniile revoltanților, și precum al simțit a fost scopos de a scăpa pe revoltanți din mîna mea cu silnicie, dar aceasta nu s'a întîmplat.

Deci mergend în sus pe Dunăre, spre Măcin, de odată s'a ridicat o furtună mare pe Dunăre, în cât am fost siliți a pune și ancorele de câte-vă ori.

Dar în urmă furtuna mărindu-se a aruncat bărcile, în cari se aflau revoltanții la nisip, și ne îngrozi primejdia de a fi înecați. Deci eu vedînd aceasta și avînd poronca Luminării Voastre de a păstra în tot chipul vieța revoltanților, am luat pe revoltanți din bărcile primejdite, cu aceea ca să prelungesc mergerea, însă barca mea fiind mică și de greutatea oamenilor a fost singură în primejdie de a se îneca, și de odată am fost și aruncați de valuri pe pămîntul Valachiei, lângă Brăila. Vedînd aceasta eu, întovărășit de ofițerii mai sus diși, de candidați, am găsit de cuviință a merge la casarma Brăila, a ține pe revoltanți și a cere ajutor. Însă pe drum revoltanții, luând largul de la o strîmtoare în care am fost, au luat-o de fugă, din numărul cărora șapte s'au prins și s'au dus la casarmă, puindu-i subț caraul, iară 6 anume: Moruz, A. Cuza, Epureanu, Canta, Lăscărache Roset și Moldovan au intrat la Consutul britanicesc din Brăila și s'au adăpostit acolo. Inscîințându-mă de aflarea lor acolo, eu în persoană am mers, cerînd de la Consulat darea lor înapoi, dar Consutul, în ograda căruia se află mulțime de oameni înarmați, de atunci adunați, mi-a răspuns că el nu dă nici un om, care caută scăpare la dînsul, și că în zadar mă silesc a-i cere. Deci eu îndată m'am adresarisit prin scris

către Ocârmuitorul județului, Polcovic Iacobson, spre a-mi da ajutorul într-întoarcerea revoltaților. Dar el nu mi-a dat nici un răspuns pe hârtia mea. Înfățișându-mă însă în persoană către dînsul, mi-a răspuns verbal, că el nu poate da nici un ajutor, temându-se, căci și la dînșii nu-i liniște. După aceasta eu, neremăindu-mi alta a mai face, am trimis pe acei 7 la Măcin cu barca militărescă, șalupa Brăila, cu 2 ofițeri, C. Steriade și Climent, i caraul, spre a-i da sub cvitanție Aianului de acolo. Iar eu scriind o hârtie către Ocârmuire spre a nu lăsa nici pe revoltați de a eși din Brăila, m'am grăbit la Galați, unde înii sosise alte grabnice hârtii ale Luminării Voastre, spre a păzi liniștea în acest oraș, unde duhurile nesupunerii ferb și unde s'aũ strîns mai multe din rudeniile revoltaților. Pe lângă acesta, supui Luminării Voastre că eu mă aflu într'o poziție critică în vremea de acum. Măcar-deși întrebunțez toate chipurile a îndeplini poroncile ce am, din tot sufletul, precum și d-lui Gheneral Consul rusc, ce a sosit astăzi aici, i-am doclarisit și încredințându-se m'a însărcinat să scriu cu lămurire Luminării Voastre; cutezara însă a Consului britanicesc de aici, care mai înainte de pornirea revoltaților a pornit singur cu bărci pe Dunăre, cu vre-o 80 oameni, supuși ai săi, să ne ție calea să ieă pe revoltați cu răsboi, și să meargă la Măcin să propue Aianului să nu-i primească; precum și a celui din Brăila Consul, ce ocrotesc revoltații, rămâne a se judecă la socotința Ocârmuirii.

Aceste prilejuri cer un mai mare număr de militari în garnison, pentru că două roți ce sunt, una stă în caraula graniței, și alta ocupează slujba în garnison.

Cu adăogire însă că, la pornirea de aici, și d-l Huber, Consul austriec, a fost unit a sări cu bund să ieă pe revoltați și, fiind mergerea cu siguranță până la bărci, nu s'a întîmplat.

No. 408.

Colonel Mișcenco.

(Rezoluție :) Să se facă luările aminte de marile scăpări din vedere ce a făcut.

D. S.

[75] RAPORTUL No. 2686 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI ROMAN
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 4.

Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Roman.

Raport.

Primind cu toată supunerea Luminatul ofis subt No. 48, eșit prin lucrarea cinst. Departament Secția 1-ă, atingător pentru arestuirea d-lui Grigori

Balș, urmează că așa precum, prin raportul cu No. 2665, s'a adus în cunoștință respectivului Departament, d-lui Balș, împreună și cu alții în tovărășie, a trecut către părțile de jos ale Pîntîpatului, după încredințarea primită de la sameșul acestui ținut, care i-a gonit cu putere până în satul Todireni din ținutul Vasluii, și despre direcția ce de acolo au apucat, dând în scire Isprăvniceii ținutului Vasluii, a lăsat pe a ei socoteală cea mai departe lucrare. Dar apoi după poroncă s'au și luat măsurile cele mai de aproape ca, de îndată ce se va întoarce, să se pue în lucrare.

Ispr. Aga Strat.

No. 2686.

[76] RAPORTUL No. 2218 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BOTOȘANI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 4.

Cinst. Departamentului al trebilor din Lăuntru.

Ispravnicul ținutului Botoșani.

Raport.

Înaltele ofisuri sub No. 36 și 37, poroncitoare de măsurile ce se cuvîna se luă în privirea îngrădirii d-lor boerilor Logofeți Costache Sturdza cu fiii săi și Iorgu Ghica, aflători cel dintâiu la moșia Ruginoasa din ținutul Sucevei, iar cel al doilea la Deleni, ținutul acesta, primindu-se cu toată supunerea, se răspunde că, cât pentru d. Logofețul Ghica s'a și comenderuit un înadins cinovnic și cu doi slujitori spre a îndeplini poroncita măsură, iară ce se atinge de aceea ce privește expediția pentru Ruginoasa, se va urmă. Tot-odată însă se înseamnă că, după cum cinst. Depart. din alăturata aici dislocație a slujitorilor va vedé, mijloacele acestei Isprăvnicii sînt prea puține pentru ceea-ce privește puterea slujitorilor, de vreme ce, deși acum s'a regularisit a se mai știrbi de la privighetori, sînt prea puțini, în cât abia ajung pentru paza hasnelii și a orașului, după împrejurări. De aceea plecat se face rugăminte a se ridică aceasta din sarcina acestei Isprăvnicii.

Gherghel.

Masa 1-î.

No. 2218.

(Rezoluție :) Secț. 1 1848 Aprilie 6. Să se pue delă, căci pentru sluj. ce propune urmează alt raport al a-celeii Isprăvnicii din 4 Aprilie, cu No. 2219.

[77] RAPORTUL No. 2219 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BOTOȘANI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI
1848
Aprilie 4.
UNIVERSITĂȚII Dr. C. BABEȘ
CLUJ
LUBOI

*Cinstitului Departament al trebilor din Lăuntru.
Ispravnicul ținutului Botoșani.*

Raport.

Înaltul Domnesc ofis cu No. 39, înfătoșat sub iscălitului de către d. Post. Petrachi Asachi, cu toată supunerea s'a vădut, și pentru urmare, cu tot respectul se răspunde, că se va păzi întocmai, atât în ceea-ce privește regulele de privighere (pentru care s'a ținut și întins îndestule îngrijitoare măsuri), precum și pentru ceea-ce privește înădușirea a ori-ce rău, când ar veni a se ivi unde-vă.

Plecat numai se roagă pe cinstitul Departament că, după cum însuși d. Post. va încredința, fiind-că este de neapărat a se înlesni mijloacele acestei Ispravnicii cu un număr de 20 slujitori, măcar de la tinuturile megieșite, cinstitul Departament să poroncească aceasta și cât se va pute mai curând.

Liniștea până astăzi este neturburată, și după cum se află, la oareșicari încercări din partea fețelor pe cari d. Post. le va numi, norodul este cu totul neînduplecat de a lua la orice încercări ale unor asemenea fețe, rostind că apăsările le vin dela boeri, iar nu dela Înălțimea Sa.

No. 2219.

Gherghel.

(Rezoluție:) Sect. 4 April 7. La vreme dacă va urmă trebuință, se va regularisi și aceasta.

Catargiu.

[78] RAPORTUL No. 17 AL LOCOTENENTULUI TUFELGICĂ, COMANDANTUL
GRANIȚEI DESPRE VALACHIA, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 4.

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorul miliției Moldaviei, Domnului Hatman și
Cavaler Prințul Dimitrie Michail Sturdza.*

Comandirul graniței despre Valachia.

Raport.

Cu supunere primind predpisania Luminării Voastre cu No. 1391, după a căreia cuprindere îndată am dat poronci tuturor bechetașilor ca să împedice

trecerea însemnaților revoltanți pe la deosebitele puncturi, precum și din parte-mi sînt cu neadormită privighere ca, la întîmplare dînd peste vre-unul din ei, să pot veni la dorința cerută de Nacealstvă, iar acum de primire și întocmai urmare grăbesc a supune la știința Luminării Voastre.

Leitenant *Tufelcov*.

No. 17. Focșani.

[79]

No. 993.

Luminării Sale

Gheneral inspector a Miliției Prințipatului Moldovii domn hatman și cavaler prințul Dimitrie Michail Sturza.

Comandirul portului Vădeni.

Raport.

De primirea poroncii luminării Voastre de supt No. 1392, cu supunere să răspunde, precum și de întocmai urmări și deșteapta privighere ce o am și voi ave, potrivit cuprinderii ei.

N. 15.

1848. April. 4.

Pontul Vădeni.

Leitenant *Mihalache*.

Rezoluția :

12 April.

Vom știința

D. S.

[80]

No. 951.

Luminării sale

Gheneral Inspector miliției Prințipatului Moldovei D. Hatman și Cavaler al mai multor Ordine Prințului Dimitrii Sturza

Comandiriul trecătoarii Mamornița.

Raport.

Astăzi la 4 april la 10 ceasuri evropieșești am priimit poruncili luminării voastre supt No. 1359 și 1381 asupra cărora cu toată a me sărguință, voi păzi întocmai celor poroncite prin țătatele poronci, pentru care plecat aduc la știința Luminării voastre.

No. 44.

1848, Apr. 4 zile.

Candidat *Vidrașcu*.

[81]

COMUNICAT DIN „ALBINA ROMĂNEASCĂ” No. 284. 4. IV.

1848
Aprilie 4.

În urmarea celor tîmpalte în trecutele zile, cari au fost țintit publica luare aminte, Prea Sf. Mitropolit Meletie, prin un act, adresat către Prea Înălțatul Domn, a mărturisit a sa adâncă părere de rău pentru iscălirea unei hârtii, a căreia țintire ademenitoare n'a putut pătrunde, împedecat fiind atunci de slăbănogirea sănătății sale obșteșce cunoscută, și prin acel act a declarat că acea iscălitură a Prea Sfinției Sa le rămâne anerisită și răsufată.

[82] ADRESA No. 1267 A CÂRMUIRII DE BRĂILA CĂTRE DEPARTAMENTUL DIN LĂUNTRU A TERII ROMANEȘCI.

1848
Aprilie 4.*Cinst. Departament din Năuntru.**Cărmuirea județului Brăila.*

Pentru acei șease complotiști din Moldova, ce s'au încunosciințat prin într'adins curier E. S. Șefului cinst. Departament, că au scăpat din mâna paznicilor, ce-î aducea de la Galați, și au intrat la cinst. Viț-Consol britanic de aici, Cărmuirea, întîmpinând din partea d-lui Colonel Mișcenco alăturatele aci în copie două adrese, pe dată s'a și poftit cinst. Viț-Consol că, de vor fi la domnia sa, să binevoască a-i da în dispoziția d-lui Colonel. În urma acestora, astăzi cinst. Viț-Consol, prin alăturatele bilete, No. 105, 106, cere de la Cărmuire a se slobozi acelor complotiști voie a se imbarca în vapor, arătând încă d. Viț-Consol și paspoartele ce au în No. de două de la cinst. Consolat austriacesc din Galați, d'a merge la Viena; după care Cărmuirea, pe de o parte a răspuns că aceștia, fiind cei ceruți de d-l Colonel Mișcenco, nu le poate slobozi mai înainte de a avé deslegare, iar pe de alta cu cinste vine a supune la cunoștința cinst. Departament prin ștafetă, și este rugat plecat ca să binevoască a da poruncă de urmare, tot-de-odată se supune în cunoștință, că cei șapte aflați la casarmă s'au luat de d-l Colonel, spre a-și urmă cu dînșii poruncii ce are, pornindu-î chiar de aici prin barcă la Măcin.

Polcovnic Iacobson.

S. Rosescu.

No. 1267. S. 1-i.

[83]

No. 1019.

*Luminării Sale**Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii
D. Hatman și Cavaler prințul Dimitrii Michail Sturza.**Comandiriul zăstavii Bicaz.*

Raport.

Porunca Luminării voastre din 1-iu apr. supt No. 1387 am primit-o la 4 a următorii din care lămurindu-mă pre largu din cele cuprinsă în Ț, cu toată supunere voiu fi cu ce ma aspră privighere și urmare poruncii.

No. 40.

1848 apr. 5.

Candidat V. Munteanu.

Rezoluție
14 Apr.
spre știință
D. S.

[84]

(Anexă).

*Copie de pe adresa d-lui Polcovnic miliției Moldovene din Galati,
din 1848 Aprilie 4.*

Dintre arestanții hotărâți de către prea Înălțatul Domn al Moldovei a se duce surghiun în părțile Otomane, s'aŭ scăpat aseară șease, și anume : A. Moruz, A. Cuza, Epureanu, Lăscărachi Roset, Moldoveanu și Canta, cari sînt doșiți la D-l Consul englesesc în Brăila, și fiind-că nu se supune a mi-i da în dispoziție, poftesc pe cinst. Cărmuire să binevoească, prin înțelegerea ce va face, să mi-i deă în primire, saŭ neputënd mai multă lucrare, până la vre-o deslegare, rog a mi se asigura neșirea lor din oraș și chiar la d-l Consul sub pază, nefiind cu dreptate a ocroti arestanți, și acum poftesc cinstit răspuns.

(Iscălit :) Colonel i Cavaler *Mișcenco*.

Idem asemenea și după cea cu No. 1, din 3 Aprilie 1848.

Din arestanți cari îi aduceam la Măcin, șease au fugit și se află aci în Brăila la Viț-Consulatul englesesc în casa dumi-sale domnului; vë rog ca să binevoiți să orînduiți un convoiș să-i ardice și să-i aducă la casarmă, fiind acești oameni împotrivitori c. Cărmuirii.

(Iscălit :) Colonel *Mișcenco*.

Pentru întocmai copie
S. Rosescu.

[85]

OFISUL No. 60 AL DOMNITORULUI MICHAIL GR. STURDZA
CĂTRE ISPRĂVNICIILE ȚINUTALE.1848.
Aprilie 5.*Cu mila lui Dumnezeu, Noi, Michail Grigoriu Sturdza
Vvd, Domn țerii Moldovei.**Isprăvniciilor ținut.*

A ajuns acum la știința Domniei Noastre, că fețele acelea cari, în zilele trecute, au stârmit în capitala Iași învrăjbirile cunoscute d-voastre, pentru ca să tulbure liniștea și prindându-se aici, s'au trimis la casarmia de la Galați, ca să treacă peste Dunăre, spre pocăință, la cetatea, la trecerea lor, apropiindu-se de malul de cea parte, prin chipuri uneltite din partea altor străini, ar fi scăpat în Valachia. Deci, alăturând d-tale, isvod de numele acelor, cari nici cum sînt ertați a se înapoia, nici se pot primi în țeară, poroncim cu tărie, ca îndată să mergi pe granița ținutului despre, să rînduesci străjeri vrednici, din slujitori și din alți oameni înarmați ai ținutului, pe la puncturile de bicheturi, pe cari să le îndesești îndată pe unde va mai fi de trebuință, și să străsnicesci pe rînduiți cu aspre poronci, ca să fie cu privighere neadormită și mare luare aminte, ca pe nimeni din aceștia să nu-î sloboadă a intra în țeară, fățiș sa-î măscuiți sub altă numire și îmbrăcămintă, ci mai vîrtos, dacă vre-unii din s'ar înfătoșa pe la acele puncturi și s'ar ispită a trece în partea aceasta, să se prindă, să se arestuească și să raportuiți în grabă la Departamentul din Lăuntru.

Potrivit celor de mai sus scrise, se face d-tale știut și se poroncesce, ca să nu slobodi a intra în țeară pe Scarlat Vârnav, Toader Rășcanu, Vasile Mălinescu, Costachi Negri, Leca, Negruț, Alecu Dimitriu, nepotul părintelui Mitropolit, sub nici un cuvînt, ori pe la care loc s'ar ivi, și de ori-ce pasaporturi, fățiș sau prin taină, avînd d-ta în privire că Mălinescu poartă cu sine două pasaporturi, adică unul turcesc și celălalt franțuzesc de étudiant sa-î școlar. Afară de aceștia, se adaugă poroncă și pentru toți străinii, cât și pentru Moldovenii cari ar voi intra în Prințipat, că ești îndatorat subț cea mai aspră răspundere, întâi: de a nu-î lăsa să intre în Prințipat, și al doilea: de a lua pasaporturile lor în unire cu comandirii militarești ai zăstavelor și a le trimite îndată aicia cu raport arătător, pentru ce anume trebuință voiesc a veni în Moldova, și pe cît termen, cum și fisionomia lor, ca după luarea aminte, ce se va face pasaporturilor și împrejurărilor, să vi se poată da deslegare, cu înăptierea pasaporturilor, de pot a fi primiți sa-î nu; iar în alt-fel slobodindu-î, veți fi răspundător după toată asprimea. În numărul acestor opriți, se cuprinde și Căpitanul Dimitrie Asachi.

Noi, întărind d-tale poronca aceasta, în amîndouă împrejurările, ca să regularisesci îndată întărirea graniței, precum s'a ăis mai sus, asupra căreia să rînduesci și cîte doi pridstavi privighetori, din privilegiații cei mai aleși și mai vrednici, și așteptăm lucrare energică și listă de numărul puncturilor i de numele pridstavilor, ca să poți răspunde la așteptarea Domniei Noastre.

Ținuturile la cari s'a scris subț No. 60 : Covurluiț, Tecuci, Putna, Bacău, Neamțu, Suceava, Botoșani, Dorohoi.

(Urmează lista deșteraților).

[86] ORDINUL No. 1446 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE CORNETUL PĂCURARIU.

1848.
Aprilie 5.

La Cornetul Păcurariu.

No. 1446.

Dacă până acum n'ați prins pe Vasilică Ghica la Codlesci (?), unde ați avut povățuire să-l căutați, apoi mai departe să nu-l căutați, ci să vă înapoiați cu comanda militară și cu Ingei arnăuții în Capitală, fără a mai căuta pe Costachi Moruz, carele s'a prins și s'a adus aici, nici pe cei-lalți.

[87] ORDINUL No. 1467 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENEȘTI, CĂTRE CĂPITANUL CİSMAN, COMANDANTUL TRECEȚOAREI SCULENI.

1848.
Aprilie 5.

Secret, foarte grabnic.

Comandirului Trecețoarei Sculenii, d. Căpitanului Cîșman.

Prin d. Leitenant Grigori Ioan cu convoiș se trimite pe revoltantul Costachi Muruz, spre a se trăda peste Prut. Prin urmare se poroncesce d-v. ca, îndată ce va sosi acolo, să înlesniți pe d. Leitenantul Ioan a pune pe arestantul pe pod, fără cât de puțină zăbavă și să-l treci în ceea parte, mergând și însuși d-v. împreună, și mijlocind a-l primi mai naintea ridicării steagului sau, dacă aceasta nu se va pute nici vor primi apropierea podului de malul stâng, atunci se va ține pe arestant cu podul în mijlocul apei până la ridicarea steagului, când îl veți trăda numai decât, oprind până atunci toată comunicația pe Prut și nelăsând nici privitori să se adune.

No. 1467.

Iași.

[88] RAPORTUL No. 412 AL COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848.
Aprilie 5.

*Luminării Sale Gheneral-Inspector miliției Prințipatului Moldovei,
D. D. Hatman și Cavaler, Prințului Dimitrie Michail Sturza.*

Nacealnic cordoanelor și Comandir garnisonului miliției din Galați.

Raport.

Pentru trădarea în primirea Aianului din Măcin a 7 arestanți revoltanți, după poronca Luminării Voastre, cu supunere pridstavlisesc cfitanția d-lui Aianului de primirea lor, și anume Sandulachi Miclesco, Ioan Cuza, Răducanu Roset, Mitică Roset, Nicu Catargiu, Filipescu și Romalo.

No. 412.

Colonel Mișcenco.

[89] RAPORTUL No. 413 AL COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI

1848
Aprilie 5.

*Luminării Sale Gheneral-Inspector miliției Prințipatului Moldovei, D. D. Hatman
și Cavaler, Prințului Dimitrie Mihail Sturza.*

Nacealnicul cordoanelor și Comandirul garnisonului miliției din Galați

Raport.

După poronca Luminării Voastre cu No. 1377, primită la 4 Aprilie, pe de o parte am luat măsuri întru prinderea revoltanților Costachi Moruz, Nicu Ghica și Vasilică Ghica, și pe de alta al întărit cu aspre poronci pazele graniței. Până acum nu s'au arătat. Despe care supuiți sciinței Luminării Voastre.

Colonel Mișcenco.

No. 413

[90] RAPORTUL No. 5 AL VORNICULUI N. MILU CĂTRE DEPARTAMENTUL
TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 5

Cînsitului Departament din Lăuntru

După lămuririle luate de la dumnea-lor Dregătorii ținuturilor Fălciu și Tutova, precum și de la unii dintre boerii ținutași, m'am încredințat că locuitorii acestor ținuturi se găsesc în cea mai mare liniște, îndeletnicindu-se în facerea arăturilor trebuincioase peste an. De aceea, după datorie, aduc la sciința cînsitului Departament și de aici de la Bârlad, mâne, Marți, pornesc la Tecuci.

N. Milu Vornic

No. 5. Bârlad.

[91] RAPORTUL No. 3592 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI NEAMȚU CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 5

Departamentului trebilor din Lăuntru

Isprăvnicia ținutului Neamțu

Raport.

Luminatul ofis din 2 a următoarei, No. 50, primindu-se, cu tot respectul se aduce la sciință, că Costache Moruz nu este acum în ținutul acesta, despre care s'a împărtășit o asemenea sciință prin oțnoșenia No. 3410 Visochlagorodniei Sale domnului adiotant Maiorului Statachi.

Pentru d-lui Ispravnic Alecu Bârză
Stolnacealnic (*nedesci/rabil*).

M. 3-lea No. 3592.

[92] RAPORTUL No. 2488 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TECUCIU CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 5

Cînsitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Ispravnicia ținutului Tecuci.

Raport.

Luminatul ofis Gospod. subt No 56, din 3 a următoarei, primindu-se astăzi de către jos iscălitul prin înadins ștafetă, cu supunere se aduce la cunos-

cința cinst. Departament, că întocmai urmare se va păzi cu întrebuințarea măsurilor poroncite, aducându-se tot-odată la știință, că în deobște toți locuitorii din cuprinsul acestui ținut se găsesc liniștiți, îndeletnicindu-se cu agricultura și gospodărescile lor trebuințe.

No. 2488

I. Iamandi.

[93] RAPORTUL No. 36 AL COMANDANTULUI TRECĂTOAREI RĂDĂUȚI
CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI
MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 5

*Luminăriile Sale Gheneral-inspectorul miliției Prințipatului Moldaviei, Prințul și
Cavaler Dimitrie Sturdza.*

Comandirul trecătoarei Rădăuți

Raport.

Cu toată căduta supunere am primit poroncile Luminăriii Voastre cu No. 1294, 1311, 1358 și 1380, cea întâi pentru a fi oprită intrarea în țeară a d-lor Scarlat Vârnăv, Toader Rășcanu și Vasile Mălinescu; al doilea pentru deșterății peste hotarul Dunărei Alecu Moruz, Alecu Cuza, Nicu Catargiu, Vasilică Canta, Grigori Romalo, Dumitru Filipescu; al treilea asemenea pentru șapte persoane iarăși deșterate, și anume: Manolachi Costachi Epureanu, Ioan Cuza, Sandu Miclescu, Zaharie Moldovanul, Răducanu Roset, Lascar Roset și Mitică Roset; precum și al patrulea pentru trei fețe, cari au fugit din Capitală, și anume: Costachi Moruz de la Pechia, Nicu Ghica de la Bodesci și Vasilică Ghica și dar pentru toate acestea voiți fi următor cu neadormită privighere.

Leitenant (*Nedescifrabil*).

No. 36.

[94] RAPORTUL No. 43 AL CANDIDATULUI CASABOI, COMANDANTUL
TREGETOAREI NIMIRCENI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI

1848
Aprilie 5

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorului miliției Moldovei, Domnului Hatman și Ca-
valer a mai multor ordine, Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*

Comandirul trecătoarei Nimirceni.

Raport.

Primind poroncitoarea priđpisanie a Luminării Voastre de sub No. 1384, cuprindătoare de urmarea ce trebuie a se păzi cu prinderea a trei vajnici revol-
tanți, la întimplare când s'ar ivi prin distanția acestei trecătoare, cercând chi-
purî de a trece granița, despre care cu toată supunerea grabnic raportuesc Lumi-
nării Voastre, că voiți fi întocmai următor, potrivit numerarisitei priđpisanii.

Candidat Cosaboi

No. 43.

[95] RAPORTUL No. 75 AL LOCOTENENTULUI C. TINTILĂ, COMANDANTUL
GRANIȚEI DIN SPRE BUCOVINA, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 5

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorului miliției Moldovei, Domnului Hatman și
Cavaler Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*

Comandirul graniței despre Bucovina.

Raport.

Respectiva Luminării Voastre poroncă din întâiu a curgătoarei luni, cu
No. 1382, cu supunere primind-o, apoi de îndată am și întărit paza distanției, ce-mi
este încredințată, cu toată strictețea, revisuind-o chiar însumi și în fiește care
noapte, căci diua trebuie a privighiă la trecătoare, pentru observația a fiește-cărui
pasager ce va intra și va eși din Prințipat, spre a nu se furiașă iarăși în țeară vre-
unul dintre fețele cuprinse în poroncile cu No. 1295, 1313 și 1360.

De primirea și urmarea celor ce Luminarea Voastră poronciți, eu cu tot
respectul grăbesc a vă supune la cunoscință

No. 75. Michaileni.

Leitenantul C Tintilă.

[96]

ARĂTAREA CANDIDATULUI BALTĂ, CĂPITAN DE SLUJITORI AL
ȚINUTULUI FĂLCIU.1848
Aprilie 5*Arătarea Căpitanului de slujitori al ținutului Fălciu, Candidatul Baltă.*

Pe temeiul Luminatului Domnescului ofis către Isprăvnicia de Fălciu, pentru prinderea răsvrătiților, luându-se sciință prin nisce Jidovi iscoditori trimiși de d. Ispravnicul, că Costachi Moruz cu Dumitrache Cuza s'ar afla la moșia Bărboșii, proprietate a d-lui Post. Ioan Cuza din acest ținut, Isprăvnicia m'a comandarisit pe mine cu stegarul și 10 slujitori călări și pedestri în o trăsură. Aceasta a fost Sâmbătă la 3 Aprilie, pe la 7 ceasuri după masă. M'am repețit d'a dreptul la Bărboși; acolo ajungând noaptea, pe la 2 după miezul nopții, am așteptat în țearină până s'a făcut ziua; atunci m'am dus la curtea boerească, unde nedeschițându-mi poarta, am fost silit a sări peste gard și a intra în ogradă cu stegarul și 9 slujitori, puind pecei-lalți împrejurul ogrăzii și al grădinii.

În ogradă fiind noi, a eșit d-lui Post. Cuza în cerdac, îmbrăcat fiind în halat, numai ce se sculase, și a început a striga pe de o parte la mine ca să es din ogradă, pe de altă parte la un fecior ca să dea de veste să sară satul. Spuindu-i însă eu, că cu d-lui nu am nimic, decât ca să ieau pe fiul d-sale și să nulas pe nimeni să intre nici să easă din casă, d-lui m'a cerut poronca ce am, ca să o vadă. Fui i-am răspuns, că până nu mă va primi în casă, nu-i pot arăta poronca; d-lui atunci m'a chemat pe mine singur în casă și a închis ușile. După mai multe tâlmăcirii, arătându-i poronca, și cetind-o d-lui, a răspuns că nu se împotrivesce poroncii, în cât privesce pe d-lui, și că nici va primi pe nimenia, nici va lăsa să easă nimeni din casă, iar pentru fiul d-sale a eșit d-ei cocoana cu țipete, ținând că nu va da pe fiul d-sale, ci mai bine să fie d-ei împușcată, până ce, în sfârșit, după mai multe tâlmăcirii a eșit fiul d-sale Dimitrie, ce se găsea ascuns într'o odac, și singur a rostit că va merge cu mine. Luându-se dar îmbrăcat numai într'un surtuc de vară, având de-asupra un conțeș blănit al părintelui său, am plecat cu el la Huși, lăsând în ograda părintelui său 4 slujitori, după cum am avut poroncă, spre a nu lăsa să intre nici să easă nimeni din ogradă. Rămăși slujitori găsind în grajdul Cuzei pe vechilul lui Costachi Moruz, nu târziu după aceasta sosi acolo însuși Moruz, care cerând calul vechilului său, un slujitor se împotrivi la cererea lui și apucă dârlogii calului; atunci Moruz, făcând foc asupra slujitorului, însă pușca nu se slobozi, asemenea a încercat și al doilea oară, dar nici atunci neluând foc pușca, slujitorul repețindu-se față la el l-a apucat în brațe; la acest prilej Moruz scoțând pistolul din brâu și îndreptându-l asupra numitului slujitor, a făcut foc, însă slujitorul ferindu-se, lovitura s'a..... prin falca stângă; un alt slujitor, vedând că se face întrebuințare de arme, a tras asupra lui Moruz, însă lovitura pătrunse numai șapca sa, făcându-i și o mică ștersătură la frunte; un al treilea slujitor, privind că aceasta nu avea a se curma curind, a dat lui Moruz o lovitură în cap cu teaca sabiei sale, după care, biruindu-l l-au

legat bine și luându-l l-au dus la Huși, mergând d'a dreptul la Ispravnicul acasă.

Sosind la Ispravnicul, Costachi Moruz a mărturisit în fața Presidentului judecătorei, Com. Costachi Pangrati, a d-sale Cocrii, a lui Dimitrie Cuza și a mea, cari ne aflam față în casă, următoarele :

Că el aveă de scop a adună oameni înarmați și a merge la Galați spre a da foc tirgului, pentru a scăpa pe frații lui de arme ce se găsiau arestuiți la casarmia de acolo.

Plecând de la Huși din poronca Ispravniciei, pentru a se aduce aici, în drum mi-a spus încă, că el scăpând în ziua în care s'a prins cei-lalți, a fugit din Capitală, mergând drept la munte spre a invita pe plăeși, precum și satele din vecinătatea muntelui la răscoală, îndemnând pe locuitori de a-i urmă lui și a veni în Iași, pentru a oborî Tronul, însă locuitorii, nelăsându-se a se ademini de cuvântările lui, i-au respins toate cererile. După aceasta, el plecă și se duse pe la cei-lalți ai lui tovarăși, ce se găsiau slobođi, cari de asemenea nu au vroit a primi propunerile lui. Mai în urmă s'a dus la satul Bărboși, unde a declarat d. Post. Ioan Cuza că, deși tovarășii lui nu vor a-l asistă la lucrarea ce vrea să facă, hotărî însă a o întreprinde singur, dar din întâmplare nu i s'a nimerit binen prindându-se pe loc mai nainte de pornirea lui.

[97] SCRISOAREA COLONELULUI C. MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI

1848
Aprilie 5

Luminarea Voastră,

În acest minut am luat lămurită știință de la d-l general Consul Kotzebue, că revoltanții 6, scăpați și ocrotiți la Consulul englesc la Brăilă, sînt tot acolo. și prin o ștafetă către d-l Consul austriecesc aici se arată, că ei merg toți în aresturi la Măcin, decât au cerut siguranță că acolo să nu fie osândiți la moarte. Și este nădejde a se îndeplini ducerea lor acolo la Măcin.

Aceasta o supui Luminării Voastre. D. General Consul trece la Brăila.

Al Luminării Voastre prea plecată slugă

C. Mișcenco.

[98] ORDINUL No. 2000 AL DEPARTAMENTULUI DIN LĂUNTRU AL TERII-ROMĂNESCI CĂTRE CĂRMUIREA DE BRĂILA.

1848
Aprilie 5

Cărmuirii de Brăila

Din raportul Cărmuirii cu No. 1266, vădînd Departamentul neînduplecarea d-lui Viț-Consulului britanicesc a da pe acei 6 comprometați, grăbesc a-i răs-

punde ca c. Cărmuire să arate îndată acelui Viț-Consul, că stăpânirea locală vede cu osebă mahnire că acel Viț-Consul care este rânduit și însărcinat numai pentru sprijinirea comerțului nației sale, se amestecă și la interesele și dispozițiile locuitorilor țării și ale dregătoriilor locale. Care această urmare fiind cu totul în potriva și a cuviinței și a dreptului internațional, c. Cărmuire să îndemne pe Viț-Consul ca să dea fără zăbavă pe toți aceia în primirea rânduitului de oblăduirea Moldaviei, ca să urmeze cu dinșii după instrucțiunile ce are. Dacă însă nici după aceasta nu se va înduplecă acel Viț-Consul a-i da, atunci c. Cărmuire va lua o neadorinită privighere și măsuri polițienesci, ca nimenia din aceștia să nu se strecoare din localul Viț-Consulatului, ci în orice vreme vor eși de acolo să pue mâna pe dinșii și să-i dea sub strașnică pază în primirea dregătorilor Moldaviei. Se întorc c. Cărmuirii și bileturile Consulatului pomenit, cari nu pot avea din partea ei nici un fel de îndeplinire.

De urmare se adastă răspuns.

No. 2000.

[99] RESPUNSUL No. 1484 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI.

1848
Aprilie 5.

No. 1484

Răspuns Colonelului Mișcenco.

La raportul d-v. din 4 a curgătoarei luni, No. 408, prin care descrieți împrejurările scăpării la Ibrăila a 6 din revoltanții ce vi s'au trimis spre trădare peste Dunăre, mai întâiu vi se fac următoarele însemnări.

1. Cea mai mare greșală care ați făcut este, că ați pornit pe revoltanți a-i trece peste Dunăre prin schela și Țiuva, iar nu pe la un loc tainic, precum coboritoarea de la casarmă în Dunăre spre cărătura apei sau alt asemenea loc, și noaptea sau foarte dimineată, căci de se împlinia nisce așa măsuri, nu s'ar fi adunat rudele lor și numeros norod.

2. În loc ca de la casarmă să-i fi imbarcat și să-i fi trecut de-adreptul Dunărei în cel-lalt Țerm al Turchiei, în cât pentru trecerea în curmezișul apei n'ar fi trebuit decât 15 mult 20 minute, ca de acolo să-i fi dus la Măcin pe uscat, fie și mai depărtat drum, dar cu siguranție, d-v. v'ați îndreptat pe Dunăre către Măcin, drum mult mai lung pe apă și supus primejdiei.

3. Dacă de la casarmă se trecea drept în curmezișul Dunării la Kejineak (?) sau Humul (?) turcesc ce este în cea parte, de acolo s'ar fi găsit a se năimi

câți-vă Turci, spre întărirea convoiului, de cerea trebuința până la Măcin, și o așa măsură n'ar fi lăsat prilej neorînduelii întâmplare.

4. Pe toți acei 13 arestați vi s'au trimis de aici legați. Aceasta a fost îndestul să vă povățuească ca și d-v., la imbarcarea lor, cu asemenea măsură să asigurați nescăparea lor, căci de erau ei legați, în vreme ce furtuna v'a dat pe țermul Valachiei, n'ar fi putut scăpa, nici trebuiă a-i aduce prin strîmtori la casarma Ibrăilei și numai cu 30 soldați, când chiar militarii și cadeții de aici au fost în mai mare număr, mai virtos dacă n'ați voit a mai adăogi și de acolo.

5. Dacă în sfîrșit, n'au fost chibzuirile de mai sus, măcar pentru arestuirea lor la casarma din Ibrăila, a trebuit mai înainte de debarcarea lor să vă înțelegeți cu d-l Colonel Engel și să cereți ajutor de soldați pentru ducerea lor în bună orîndueală până la casarmă, și a doua dî cu asemenea ajutor a-i imbarcă și a-i trece la locul hotărît.

Deci urmarea d-v. neînțeleaptă și fără judecată a adus cea mai mare ne-mulțumire Înălțimii Sale, și eu nici odată n'aș fi așteptat ca tocmai la un așa vajnic obiect veți arăta atîta slăbiciune în îndeplinirea poroncilor Ocârmuirii, d-v, oștean vechi și carele trebuie să cunoașteți mai bine decît alții răspunderea în care cădeți pentru neîmplinire.

O așa urmare nu poate fi ertată nici trecută cu vederea, ci trebuie cercetată prin o înađins comisie. Până la rînduirea însă a unei așa comisii, căutați a da numai decăt pe acei 6 arestanți la locul hotărît și luați cele mai deștepte măsuri pentru statornicirea liniștii în Galați, spre a nu se întîmplă ce-vă nepriincios, care să vă îndesească vinovația.

[100]

Cătră Cînst. Dipartamant Trebilor din Lăuntru

Post. Alecu Forăscu Ispravnic țănutului Sucevei.

Raport

Ieri la 4 a curgătoarei luni înfătoșându-să d. post. Gheorghi Carp cu luminat ofis gospod No. 40, și dipi cari potrivit cu litera A) trăgându-să întocmai costu prin înfălegire cu d. sau și regularisăt împlinire în totu acelor poroncite precum și acelor cuprinsă la litera B) despre cari cu supuniri să răportuești.

Alecu Forăscu post.

Prin lucrari indiscifrabil.

No 27
1848 Apr. 5
Sat Ruginoasa

Priimit Apr. 6 — 848; N. 6728, No. 1001.

Rezoluție: Secției 1,848, Apr. Să să pue la delă Indiscifrabil.

[101]

*Cînstitului Departament a Trebilor din Lăuntru
Dregătorii țănutului Fălciu*

Raport

Luminatul ofis din 3 a curgitoarei luni No. 56, Secsăra 1-a din Cînst. Departament, iscălitul cu tot răspectul priimindu-l va și urma potrivit celor poroncite.

Despre cari cu supunere să aduci la sciința cînst. Departament

Mihalache Spat.

Sulger indisci rabil

No. 2916

1848 April 5

Priimit 8 April 1848. N. 6903, N. 1040

Rezoluție: Secției 1-a Apr. 8

*Spre știință
(ss) indisci/rabil.*

[102]

Adeverință.

Luminatul ofis gospod supt n. 56 : din 3 a următoarii priimindu-să de cătră gios iscălitul prin înfășătoriu slujitoriu a Depart din Lăuntru, s'au dat aciastă adiverință

Isprave. țănt. Tecuciul Iamandi

In 5 : Apr. 848.

[103]

Adeveriță¹⁾.

Pachetul cînstitului Departament din Lăuntru supt No 57 cătră gios iscălitul dregătoriu stărostiei țănutului Putnii s'au priimit, pentru care se dă a-ceastă adeverință slugătoriuului.

1848 Apr. 5 seara

(s. s.) *St. Stamati Agă*

¹⁾ Așa este scris.

[104]

Am priimit dela slujitoriul Departamentului Văsăli Nîchita pachetul cu
No. 57.

Galați în 6 Aprilie 1848

Mavrachi

[105] SCRISOAREA HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR
AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL MIȘCENCO, COMANDANTUL
GARNISIONEI DIN GALAȚI.

1848
Aprilie 6

La Colonelul Mișcenco.

Domnule Colonel,

Am vădut cele ce mă înștiințează prin particulara scrisoare din 5 a curgătoarei lună despre acei 6 revoltanți scăpați din mâinile d-v. la Ibrăila și am supus Înălțimii Sale că ei voiesc de sine a se da spre a merge la Măcin. Aceasta dă oarecare nădejde pentru ușurarea vinovăției d-v. Iar temerea lor de a nu fi osândiți cu moarte acolo a pricinuit mirare Înălțimii Sale, carele nici a gândit un asemenea lucru, decât frica lor de a se înțelege cu înșiși ei a hrănit în ale lor cugete o așa crudă faptă pentru Domnitorul, pe care Dumneșeu a defăimat-o. Lui Alecu Moruz, spre mângâierea sa, spuneți-i că fratele său Costachi Moruz s'a prins și s'a dat în Rosia.

În sfîrșit căutați a-i trădă numai decât pe toți 6 la Măcin, trimițendu-mi cvitanția dsale Aianului de primirea lor.

[106] RAPORTUL No. 39 AL CĂPITANULUI CIȘMAN, COMANDANTUL
GRANIȚEI SCULENI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-
INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 6

*Luminării Sale Gheneral-Inspector miliției Prințipatului Moldovei, D-l Hatman și
Cavaler, Prințului Dimitrie Mihail Sturdza.*

Comandirul graniței Sculenî.

Raport.

Astăzi, la 6 a următoarei, la 5 ceasuri, sosind aici d-l Leitenantul Grigori

Ioan împreună cu Costache Moruz și, potrivit pridisaniei Luminării Voastre cu No. 1467, l-am și trădat carantinei cu cinovnicul Consului Împărației Rusiei.

Pentru care cu toată supunerea-aduc la știința Luminării Voastre.

No. 39. Sculenî.

Căpitan Cișman

[107]

RAPORTUL No. 1652 AL DEPARTAMENTULUI DIN LĂUNTRU AL
TERII-ROMĂNEȘCI CĂTRE PRINCIPILE BIBESCU.

1848

Aprilie 6

*Înălțimii Sale Domnului și Stăpânitor a toată Țeara-Românească Gheorghe
Dimitrie Bibescu.*

Departamentul trebilor din Lăuntru.

Raport.

Din cei comprometați la răsvrătitoarele întâmplări din orașul Iașul, capitala Moldaviei, și aduși la Galați, spre a se trece la Măcin, cu prilejul trecerii lor acolo, la 5 Aprilie, asprimea vântului aruncându-i pe malurile Brăilei, și comandirul strejuirii, de care erau înconjurați, anume Polcovnicul din oștirea Moldaviei Mișcencov, găsind cu cale a-i asigura spre mai bună pază pentru puține ceasuri la casarma garnisoniei Brăilei până la îndreptarea vremii, în ducerea lor la casarmă sub aceeași strejuire a ostașilor Moldoveni, sease dintr'înșii, și anume: Costache Canta, Alexandru Muruz, Alexandru Cuza, Manolache Epureanu, Moldoveanu, Lascarie Roset, înșelând privigherea paznicilor lor, s'au strecurat din mâinile lor și au intrat spre scăpare în localul Viț-Consulatului britanicesc al Brăilei, după care deși Cărmuirea județului, în urmarea adresurilor numitului Comandir, a poftit pe Viț-Consolul ca, de vor fi la domnia sa, să-i dea în dispoziția strejuitoarelor lor, dar în loc de a i se îndeplini cererea, a doua zi a primit două oficiale adrese ale celui Viț-consulat, No. 105 și No. 106 făcându-i cerere ca să dea voie sus numiților a se imbarcă în vapor după două pașaporturi ce au de la Consulatul austriacesc din Galați, spre a merge la Viena. Iar Cărmuirea pe de o parte a răspuns d-lui Viț-Consul, că aceștia fiind înșiși ceruți de Polcovnicul Mișcencov pentru întâmplarea prețisă, nu le poate slobozi voia cerută mai înainte de a avé deslegarea Înaltei sale stăpâniri; iar pe de alta, prin raportul No. 1266, cu ștafetă a supus acestui Departament împrejurarea, cerend poruncă de urmare.

Deși Departamentul, prin ștafetă iarăși, n'a întârziat a răspunde acei Cărmuirii, ca să arate celui Viț-Consulat că stăpânirea vede cu osebită mahnire partea și drepturile ce-și însușește domnia sa, de a se amestecă la trebuințele locuitorilor țării și la dispozițiile Guvernului local, într'o vreme ce ale d-sale îndatoriri nu se întind decât la aceea de a proteja comerțul și interesele supușilor Britanici, și că această urmare este cu totul în potrivă și a cuviinței și a dreptului internațional, și să îndemne pe domnia sa a da Comandirului din oștirea Moldovei pe acei sease comprometați, spre a urmă cu dinșii după instrucțiile ce are;

iar de va vedé Cârmuirea, că nici după aceasta nu se înduplecă acel Viț-consul a-i îndeplini cererea, să ieă îndată o neadornită privighere și măsuri poliținesci, ca nimeni din aceștia să nu se strecoare din localul Viț-Consulatului, ci în orî-ce vreme vor eși de acolo, să pue mîna pe dinșii și să-i deă sub strașnică pază în primirea dregătoriilor Moldaviei. Dar tot-de-odată Departamentul a socotit de a sa datorie a supune plecat și înălțimii Voastre cele curse și urmarea sa, ca să binevoiți a face întru aceasta cele ce veți bine chibzuî.

Marele Vornic *A. Vilara*
Șeful Secției 1-i *Steriadi*

No. 1652.
Secț. 1-I

[108]

Secret foarte grabnic

Comandirului Garnizonului de Galați
Dumlr. Colonelului și Cavaler Mișcenco.

Potrivit celor scrisă Dumv. prin poronca mea din 29 a trecutei luni Mart. sub No. 1290, pentru a nu lăsa intrarea în prințipat al lui *Scarlat Vârnav*, *Toader Rășc nu*, și *Vasile Malinescu*, să întăresce și prin aceasta, atât pentru numiții, cât și pentru *Costachi Negri* și *Leca, Negruți* și *Alecu Dimitriu nepot al Mitropolitului*, ca nici cum să nu-i lăsați a intra în prințipat pe la orice loc s'ar ivi, și cu orice pasporturi, fâțiși sau prin taină, având Dumv. în privire că *Mălinescul* poartă cu sine două pasporturi, adecă unul turcescu și celălalt franțuzescu de studian (student sau sholeriu).

Afară de aceșcie vi se adaoage poroncă și pentru toți streinii cum și Moldovenii care ar vroi a intra în prințipat, că sânteți însărcinat supt cea mai aspră răspundere : a) de a nu-i lăsa să intre în Prințipat și b) de a lua pasporturile lor și a le trimite îndată la Dejuistvă cu raport arătătoriu pentru ce anume trebuinți vinu, și pe cât termin, cum și ficiognomia lor, ca după luarea aminte ce să va face pasporturilor și a împrejurărilor, să vi să poată da dizlegare cu înapo-erea pasporturilor, de pot fi primiți sau nu. Ear în altfeliu slobozindu-i veți fi răspunzătoriu după toată asprimea. Tot odată vi să mai întăresce poronca pentru capitanul *Dimitrie Asiaki*, cum și pentru distărații *Alecu Muruzu*, *Alecu Cuza*, *Nicu Catargiu*, *Vasile Kanta*, *Grigoriu Romalo*, *Dimitrie Filipescu*, *Manolachi Epureanu*, *Sandu Miclescu*, *Ioanu Cuza*, *Zaharie Moldovanu*, *Răducanu Roset*, *Scarlat Roset*, și *Mitică Roset*, ca să fiți cu ci mai direcptă prisosință de a nu scăpa cumva toți sau unul măcar în prințipat trecut. Vi s'au mai poroncit supt No. 1308, 1325, și 1405, căci veți fi în răspundere.

[109]

Cinst. Depart. al Trebilor din Lăuntru
Dregător. Țăn. Boloșani.

Raport.

Luminatul Ofis subt No. 58, din cinst. Depart. iscălitul cu tot respict pri-

mindu-l, va și urma celor poroncite, despre cari cu supunire să aduci la știință. acest Depart.

No. 1947
1848 Apr. 7

Cruțescu.

Priimit : Apr. 8. 1848, N. 6902, N. 1039

Rezoluție : Apr. 8. Secția 1

Spre știință.

(s. s.) îndiscutabil.

[110]

LISTĂ

De numile privilegiaților pristavi rânduiți la puncturile de pe margine despre Transilvania asupra străjărilor puși după Domnescul ofis No. 60.

1848. Apr. 7.

TINUTUL BACĂU

LISTĂ DE NUMIREA PUNCTURILOR AFLATOARE PE GRANITA DISPRU TRAN-SILVANIAEA CĂLCĂTOAREA PE ÎNTINDIREA ACESTUI ȚĂNUT CU ARATARI ȘI DE PRISTAVII PRIVILEGIIAȚI CE S'AU RÂNDUIT ASUPRA PĂZITORILOR DE LA FIȘCI CARI PUNCT.

1848 April 7.

Numirea Zastavilor	N.	Numirea Puncturilor	N.	Numile și porecla privilegiaților	Din ci satî sânt
Zăstava Comăneșci	1.	Tarhausul	1.	Postelnici Dimitrach Popa	Din satul Tazlăul
	2.	Palanca	1.	Polcov. Gheorghe Cononari	Din sat Asăul
	3.	Popoiu	1.	Polcov. Vasile Grofar	Din satul Tadu- renilor
	4.	Cinghieșul	1.	Polcov. Toadir Scadoleanul	Din satul Basașcii de sus
	5.	Cotumba	1.	Polcov. Ioniță Spricopu	Din satul Cămpe- niu
	6.	Sulșcea	1.	Postelnic Ioniță Nour	Din satul Stroc- șilnu
	7.	Ciuba noși	1.	Manolache Bontăș sin po- stelnicescu	Din sat Zăvrenilu
	8.	Lapoșul	1.	Neculai Rustean între cei la neamuri	Din sat Zăvrenilu
	9.	Uzul.	1.	Iancul Dreea	Din sat Zăvrenilu
	10.	Ciungetul	1.		
Zăstava Oituzului	11.	Doftiana	1.		
	12.	Puful	1.		
	13.	Borvizul	1.		
	14.	Lespizii	1.		
	15.	Oituzul	1.		
	16.	Măciocașii	1.		
	17.	Leșunțul	1.		
	18.	Săritoarea Cașinului	1.		

[111] OFISUL No. 61 AL DOMNULUI MOLDOVEI MICHAIL STURDZA
CĂTRE COMISARII SPECIALI RINDUIȚI LA JUDEȚE.

1848

Aprilie 7

Iași.

Cu mila lui Dumnezeu, Noî, *Michail Grigoriu Sturdza*

Vvd., Domn țerii Moldovei.

Dumi-sale Aga Alecu Urechii.

Cu toate că prin țirculare Domnesci către Dregătorii ținuturilor, s'aun dat îndestule povățuiri de măsurile și neadormita privighere ce se cuvine a avé pentru păzirea liniștii obștesci în lăuntru țerii și buna petrecere al ocuitorilor, dar trebuința cerënd ca să se rinduească și osebite fețe vrednice de credință cari, prin cunoscința și după povățuirea dumiilor-sale să se poarte adese prin sate, spre a descoperi de nu se răspândesc de către niscăi-vă netrebnici vorbe învătătoare printre locuitori, de nu se fac pe unde-vă niscăi-vă împărecheri și de nu se ademenesc pe oameni la uneltiri necuviincioase, urmări ce însuși lor le va aduce nenorocire, în vreme când fericirea lor atârnă de la îmbrățișarea agriculturii cu toată silința, spre a-și asigura hrana de peste an și a-și îmbelșuga cele-lalte casnice nevoi.

Domnia Noastră, după recomandăția primită despre a d-tale cinstit ha-racter, te însărcinăm cu asemenea interesantă îndatorire asupra satelor din oco-lul Bistriței, ținutul Neamțului, și îți poroncim ca, potrivit celor de mai sus-đise, prin înțelegere cu d-l Dregătorul, să pășesci în urmăre întocmai cu povê-țuirile ce vei primi de la d-lui, în temeiul ofisului nostru cu No. 40 din 30 Mar., de pe care s'a dat copie prin d. Post. Gheorghie Carp, fiind d-ta cu luare aminte și de aproape îngrijire, ca la tot felul de descoperiri a vre-unor urmări netrebnici săun cuvinte presărate din partea cui-vă, spre amenințarea liniștii obștesci, să dai de scire Ispravnicului, și pe uneltitorul unor asemenea, prindându-se, asemenea să se trădeă dumi-sale, ca și el să poată deplini cele atingătoare de a sa datorie.

Această gingașă însărcinare Noi puind-o asupra d-tale, avem încredere că vei săvârși-o cu cea mai plăcută chibzuință și liniște, potrivit împrejurărilor cari o cer, spre a câștigă a Noastră recunoscință.

(I.,S.)

Vel Post. procit.

D. D. Depart. din Lăuntru

Secția 3-a

Șef Secției Pan.....

No. 61.

[112] RAPORTUL No. 4529 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 7.

Către cinstitul Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Bacău.

Raport.

Spre îndeplinirea celor Înalt poroncite prin Domnescul Ofis din 5 a următoarei luni April., sub No. 60, primit în alăturare cu listă de numele fețelor neînvoite a intră în țeară, de îndată s'a și înaintat grabnic lucrarea pentru întărirea graniței despre Transilvania, prin adăogire de străjuitori câte opt oameni înarmați la fiește-care bechet sau punct și asupra a 16 străjeri de la două puncturi s'a rînduit câte un privileghiat pristav.

De primirea căruia i de punerea în lucrare a celor Înalt poroncite, cu supunere se raportuesce cinst. Departament, alăturându-se și listă de numele privileghiaților rînduiți, cu arătare la cari anume puncturi s'au pus pristavi de a privighia, și pentru că sutiscălitul se găsește bolnav și în neputință de a merge în persoană la graniță, precum se poroncesce, s'au dat atât privileghiaților cât și privighetorilor de ocoalele Tazlăul-se-sus și Trotușul povățuirile cuvenite, potrivit cu cuprinderea ținutului ofis; când tot-odată s'a încunoscînțat și d-lui Comandirul graniței despre Transilvania.

No. 4529.
Bacău.

N. Roset Postelnic.
Pentru d. Sameș (*Nedescifrabil*).

[113] LISTA UNOR ARESTAȚI DE MILIȚIE PE STRADELE IAȘILOR.

1848
Aprilie 7.

Lista celor ce se găsesc încă arestuiți.

La Criminal :

1. Leon Petroșevici, 2. Dimitrie Moldoveanu, 3. Ioan Poni.

La grosul Isprăvniceii :

1. Iosef sau Ioja Șefăr. Arată că, fiind beat pe uliță, și vădînd miliția și norodul, s'a dus să privească, când la întoarcerea sa l-a luat miliția de pe uliță și l-a arestuit la grosul Isprăvniceii.

2. Franț Herman. Arată că, întorcîndu-se noptea târziu de la un prieten al său, fierar de la Copoș, și ajungîndu-l miliția pe ulița mare drept casele de la Sf. Nicolae, l-a luat și l-a arestuit.

3. Leon Marusievici, slugă a Moldoveanului. Arată că, când miliția s'a dus la deal, el într'una cu Felix Bodnar, după poronca stăpânului său, luând de la casa sa o ladă de piele, o adus-o la casele Bălșoei, unde a rămas cu chip ca a doua zi să pornească la țeară. Pe la miezul nopții, viind miliția, i-a înconjurat și prindându-i, s'a adus subț arest.

4. Felix Bodnar. Arată că afară de cele merturiseite mai sus de tovarășul său Leon, nimic nu scie.

5. Michail Zelman. Arată că el a fost îndemnat ca să se ridice în potruva Ocârmuirii de către Franț, Martin, Felix și stăpânul lor, carele a fost căpetenia revoltanților, spuindu-i că mai sînt vre-o 50 boeri Moldoveni și miliția cumpărată de ei, că armele toate au fost pregătite în ograda d-ei Mad. Frăsinița Balș, și Nemții arătați mai sus sînt adevărați buntușcici, că acești Nemți au jurat unul pentru altul, că vor fi credincioși spre a vîrsa sângele creștinesc, și că toți acei Nemți erau în pomenita ogradă cu stăpânii lor, cari le-au ținut să meargă să mai adune Nemți.

6. David Rainăr, Jidov, avocat, adus de Poliție.

[114] RAPORT CONFIDENTIAL CĂTRE MICHAİL STURDZA, DOMNUL
MOLDOVEI, DESPRE DESTĂINUIRILE FĂCUTE DE UNUL DIN ARESTAȚI

1848

Aprilie 7.

1. Mai întîi d. Costachi Moruz a rostit a sa mulțumire, că a primit câte-vă răni, și s'a arătat foarte mînios asupra celor-lalți prinși, căci s'a lăsat a se arestui fără a slobođi măcar un pistol.

2. În cursul conversației, prisionierul a jurat pe cinste că, când a mers miliția pentru a arestui pe revoltanți, el, care se găsea în mijlocul lor, mai înainte de a fugi, i-a îndemnat cu rugăminte a nu face întrebuițare de arme; aceasta însă contrađice mărturisirea de la N.º. 1.

3. Prisionierul a spus, că acei tineri erau hotărîți a se apără cu arme, când au aflat că puterea armată înaintă; și nevoind a numi persoana, care a tras asupra Adiutnantului Ralet, prin îngăimală, a dat a înțelege că acesta a fost unul din verii noștri.

4. Prisionierul a declarat că ei s'au adunat vre-o 30 de fugari la Hangu, la Cantacuzinesci, unde au strins o putere armată, în scop de a ataca pe Cărmuire. După aceasta, Cantacuzinescii, temându-se de măsurile strîmtoritoare cu cari îi amenința Cărmuirea, au găsit de cuviință a împrăști, pentru minut, puterea lor și a trimite pe Moruz să caute din nou întăriri, la deosebite locuri, și că în vremea acestor lucrări a fost prins.

5. În aceste cercări, trecînd pe la Bozieni, acolo l-a primit Grigori Balș, cu pregătiri atît în potruva legii, pe cît vrednice de rîs. El a găsit pe numitul Balș, înconjurat de vre-o 30 de pușcași cari, la a lui poroncă, l-au luat toți odată la ochi, strigându-le cu îngămfare ca să nu tragă mai înainte de a nu slobođi

el însuși; toate aceasta, pentru a arăta că are o pază, căci alt-fel a primit pe Moruzi prietenește, și încă l-a întovărășit cu o parte din acea pază.

6. Prisonierul a declarat a fi fost față la Costachi Sturzda, când Nicolachi Canta și Nicolachi Șutu au iscălit hârtia, după multe îmbrățișeri cu Costachi Sturzda.

7. După ideia lui Costachi Moruz, purtarea neutră ce N. Roznoveanu a păzit în toată această treabă eră dictată de planul următor: N. Roznoveanu gândia că, cădând Domnul Stăpânitor, Rușii nu ar fi primit nici-decum a alege Domn pe vre-unul dintre acei ce s'ar fi unit cu tinerimea turburătoare și că, prin urmare, a sa purtare i-ar sluji de suitoare la Domnie.

8. Alecu Ghica, Costăchiță Sturzdza, și toți acei cari merg ades la Costachi Sturzdza, a cerut de aũ iscălit hârtia.

9. Costachi Moruz arată că l-a chemat Mitropolitul, pentru a-i arăta plecarea de a iscăli, că ar fi ȕis : „Mumurachi ! Mumurachi ! In vremea lui Calimach s'a îndemnat pe Mitropolitul de a iscăli, ȕicȕendu-i-se : „Iscălesce, Patir, Patir, Patir !” Şi după ce l-a iscălit, apoi i s'a ȕis : „Sictir ! Sictir ! Sictir”. Şi a adaos întrebare către Moruz : „Oare nu mi-ȕi face şii voi aşă ?”

10. Costachi Moruz arată că planul lor era să ieșă pe Mitropolitul în cap cu toți bătrânii ce au iscălit și, întovărășit de toți cei-lăți turburătorii, să vie la Vodă și să-l apuce să iscălească clausele cerute.

II. Prisonierul a declarat, că reforma de căpetenie, ce ei vroiau să facă, era de a îmbunătăți soarta țăranilor, pentru a feri vre-o răsvrătire.

12. În conversație, prizonierul, făcând o paralelă între Domnul și Roznoveanu, a spus că Domnul era un înger, iar Roznoveanu un demon cu toate patimile rele, fără nici o însușire bună pentru a le ertă.

13. Tot în acea paralelă, a adaus că, de ar fi cunoscut **un** aspirant la Domnie mai vrednic decât Domnul Stăpânitor, l-ar fi ucis cu a sa mână, pentru ca să mântue pe țeară de o nenorocire.

14. Costachi Moruz declară, că Costachi Sturzda l-a îndemnat, cu mari stăruințe, ca să vie la el să se împace, fiind-că erau sfădiți.

15. El a declarat încă, că acei ce asviră mișcarea în această cale revoluționară, cu proiecte de baricade și năvăliri cu mână armată, au fost tinerii de curînd sosiți de la Paris, precum : Catargiescii, fiii Logofetului Ștefan Catargiu, Căsimirescii și ceilalți.

[115] CIRCULARA No. 1522—1537 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI,
CĂTRE COMANDANȚII DE ZASTAVE.

1848
Aprilie 8

Țirculare pe la toți comandirii de zăstave, de la No. 1522 și până la No. 1537.

Prindându-se și pe Costachi Muruz, unul din cei mai vajnici revoltanți, cuprinși în țîrulara din 1 a curgătoarei luni, sub No. 13777, s'a dat peste Prut

în Rusia; prin urmare se scrie d-v. să aveți deșteaptă privighere ca nu cumva numitul să caute prilej a se întoarce în Prințipat prin cu-prinsul acei distanții, povățuindu-vă din porunca cu No. 1451, căci veți căde în răspundere.

Iar pentru Nicu Ghica de la Budesci, de fratele său Vasilică Ghica, precum și pentru Iorgu Radu, veți urma întocmai după porunca No. 1377, arătată mai sus.

Galați	No. 1.522
Leova	No. 1.523
Sculeni	No. 1.524
Rădăuți	No. 1.525
Mamornița	No. 1.526
Michăileni	No. 1.527
Burdujeni	No. 1.528
Nîmircești	No. 1.529
Cornul Luncii	No. 1.530
Dorna	No. 1.531
Bicazu	No. 1.532
Comănesci	No. 1.533
Oituzu	No. 1.534
Soveja	No. 1.535
Focșani	No. 1.536
Podul Vădeni	No. 1.537

[116]

SCRISOAREA HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI,
CĂTRE GENERALUL LOCOTENENT FEDOROW.

1848

Aprilie 8

La D. Gheneral-Leitenantul Fedorow.

Luând bunele vestiri pentru cavaleria ce din nou ati primit, am simțit o desăvîrșită bucurie, precum însuși părintele meu ar fi primit o distincție de cinste. Prin urmare vă rog să primiți urările ce din curățenia inimii vă adresez.

La noi în Iași, s'a fost întrunit o companie de tulburători cu scopos primejdios, însă milostivul Dumneleu ne-a ajutat a o nimici. Din șefii acei companii fiind doi frați, Aleco și Costachi Moruzescii, cari s'au și prins, cel întâiu s'a dat peste Dunăre, iar cel al doilea s'a trecut în Basarabia, unde l-a întovărășit și soția sa.

Acesta care s'a trimis în Rosia, perdînd toată starea lui în cărți și comprometându-se poziți-a, a căutat prin bunturi să-și preînoască starea și averea.

Primiți, Excelența Voastră, încredințarea înaltei cinstiti și a desăvîrșitului respect, cu care am cinste a fi,

Al Ex. V. milostivului meu Domn, plecată slugă.

[117]

RAPORTUL No. 428 AL COLONELULUI MIȘCENCO,
COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE
STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 8.

*Luminării Sale Gheneral-Inspector miliției Prințipatului Moldovei, D. D. Hatman
și Cavaler Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*
Naccalnic cordoanelor și Cmandir garnisonului miliției din Galați.

Raport.

Asupra însemnărilor date mie de către Luminarea Voastră prin poronca de sub No. 1484, cu supunere însciintez :

1. Revoltanții când s'a'u scos din casarmă sub caratul, a fost dimineța prin răsăritul soarelui, și nici cum prin oraș sa'u prin schele, ci drept Țiglina, prin dosul casarmei, la un dosit loc, unde erau bărcile gătite de cu noapte, și deși a fost numeros norod și rudele lor, precum am raportuit sub No. 408, și erau hotărâți a-i lua cu silnicie, dar, după măsurile mele n' mic nu s'a întâmplat.

2. De la Țiglina puțin am mers drept înainte și am trecut îndată în partea Turchiei. Dar de la Dumneșeu fiind foarte furioasă furtună, și în puterea apei am mers tare încet, în cât am aruncat ancorele bărcilor în multe locuri a nu ne primejdui. De a-i da pe malul Turchiei și a-i duce pe uscat, n'a stat chip, pentru că apa Dunărei este mare, versată peste maluri și nu e puțință nici de barcă a merge de-a dreptul, dar nici pământ uscat până la Măcin.

3. De a trece pe revoltanți la cafeneaua turcească și a năimi Turci să-i duc pe uscat, nu e loc, precum arăt la punctul al 2-lea și, după înțelegerea ce am avut cu Aianul, mi-a dat răspuns că noi să-i ducem până la Măcin în primirca lui, iar oameni ei am cerut, viindu-mi în cuget atunci, și nu mi-a dat.

4. A duce pe revoltanți legați, credeți Luminarea Voastră, că atunci se făcea un vuet și o tulburare negândită, după pregătirile ce erau făcute din partea D. D. Consuli englesesc și austrieccesc, cu oameni înarmați, dar eu am economisit treaba cu politică, și nimic serios n'a fost.

5. De a mă înțelege mai înainte cu Colonelul Engel să-i primească la arest, judecați de mai eră vre-un minut de ceas de vorbit, când furioasa furtună a aruncat bărcile la nisip și bătaia valurilor cu grozăvie vroia a ne îneca pe toți în Dunăre.

Luminarea Voastră, deși de la Dumneșeu s'a întâmplat scăparea lor, dar poate că aceasta este mult mai de nemerit, când Consulul englezesc Cuningham eră gătut pe gârla Măcinului cu multe bărci și numeroasă parte de supuși ai săi înarmați, pre cât am înțeles, să-i iea din mâinile noastre pe toți cu sânge și silnicie. Judecați dar, și vă rog să încredințați Prea Înălțatului nostru Domn, că scăpații, deși sînt la Consulul englezesc în Brăila și stăruesc să-i iea, dar după toată stăruința nedându-mi-i, să fiți în cea mai bună siguranță, că ei nu vor mai intra în Prințipatul acesta și sînt ca cei mai rău mult din surghiuniți, pre-

cum întru acesta și granița am întărit-o foarte cu strictețe. Consulul englesesc Cuningham a fost și la Măcin, cu scopos a scăpa pe acei 7 arestuiții acolo, și nu mai puțin el, cum și cel austriacesc Huber, împrăstie prin oraș felurimi de vorbe netrebnice, că doară ar isbândi scopurile cele ce au, însă eu în toate zilele prin târg, îmblândind norodul din oraș, unde sînt felurimi de nații, îi asigurerez că nu-i nimica, precum nici nu este până acum, și tot norodul din oraș este foarte bine liniștit, dorind întru mulți ani de fericire sănătate Înălțimii Sale pentru măsurile luate întru asigurarea țării și buna lor liniște. Aceasta am înțeles-o din vorbele a multora și mă rog să supuneți Înălțimii Sale.

No. 428.

Colonelul *Mișcenco*.

[118] SCRISOAREA COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 8.

Galați.

Luminarea Voastră,

Scrisoarea Luminării Voastre din 6 Aprilie am primit, a căreia cuprindere, cetind-o m'a pătruns în sufletul meu, primind încredințările Luminării Voastre despre bunăitatea ce păstrați.

Eu mă recomanduesc că sînt cu tot cugetul curat în inimă și cu mare dorință a împlini poroncile și isprava către Domnitorul. Scăparea acelor 6 arestanți a fost o nenorocire și un vederat lucru furioasa furtună de la Dumneșeu, însă fiți bine încredințat, că ei, deși nu-i va da Consulul din Brăila, dar nu sînt în Prințipatul nostru, și nici odinioară nu vor mai intra, după activele măsuri ce am luat. Eu sînt desăvîrșit în credință, și ori-ce voiți auzi, voiți lămură prin scrisori îndată Luminării Voastre. Tot-odată vă supun că privesc ori-ce secreturi Luminarea Voastră sciți de la Iași, aici cu câte-vă ceasuri înainte se aud prin târg. De la Ali Efendi, ce vă alăturerez scrisoare de primire a 200 ermelici, sciți pentru ce predmet, am luat lămurire deplină că Consulul englesesc Cuningham, cu oamenii lui, a fost și la Măcin, ca să scape pe arestuiții acolo. Judecați singur inși-vă de complotul ce a fost pregătit a se răpi de la mine, însă fiți încredințat, căci răul este gonit din țeara noastră, și mulțumesc la Dumneșeu, că nu s'a întîmplat foc sau prădăciune în târg, precum eră pregătit, unde sînt mulțime de negoțianți, și acum se află plină liniște.

Dumneșeu este mare, toate se vor trece cu bună pace, precum doresc, și la întîlnire cu persoana Înălțimii Voastre voiți arăta ce-vă mai mult. Al Luminării Voastre pre plecată slugă

C. Mișcenco.

[119] RAPORTUL No. 1950 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI VASLUIULUI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 8

Cînsitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Vasluiului.

Raport.

Boerii din tirgul de reședință și cuprinsul acestui ținut, în ascultarea în ofisului Gospod. sub No. 41, pătrunđendu-se de făcătoarea de bine înfrăiere ce înălțimea Sa a aruncat răilor cugetători, pe lângă grainice mulțumiri, a găsit de datorie și prin scris a mărturisi Î. S. cele mai adânci supunerî.

Despre care, după datorie, se supune sciință.

No. 1950.

Krupenski.

(Rezoluție :) Se va înfățoșă de către iscălitul Prea
Înălțatului Domn.

Catargiu.

[120] RAPORTUL No. 9708 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI NEAMȚU,
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 8

Departamentul trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Neamțu.

Raport.

Aceasta Isprăvnicie, îndată după primirea Luminatului ofis Gospod. din 5 a următoarei, No. 60, a și pus în lucrare întru întocmai aducerea lui întru împlinire prin următoarele : Pentru mai buna privighere, a rînduit înadins Revisor pe dumné-lui Sluger Vasili Lelescu, pe care s'a socotit cel mai destoinic și cu neadormită privighere, nu mai puțin și cunoscător de locurile, unde neapărat cere trebuința de punerea becheturilor, căruia dându-i-se întocmai povățuire, după cuprinderea țitarisitului Luminat ofis, fiind-că pentru un asemenea sfîrșit și

mai bună pază-ispravă a regularisît pe lângă slujitorii ce, sînt dați la graniță de mai înainte, pe fiește-care săptămîna cîte șase-șeci oameni buni, vrednici și bine înarmați, pentru cari poroncindu-se privigatorului de ocolul Muntelui a-î încredința Revisorului pomenit, li s'a făgăduit că ȕilele ce vor întrebuița, pentru mai buna lor încurajare, se vor scăde din acele ale butucilor.

Pe de o parte Isprăvnicia aduce la sciință, că se va păzi urmarea întocmai, potrivit cu Inalta poronca, iar pe de alta se mijlocesce să binevoiească a încuviința regularisirea făcută pentru plăeși. Cu adăogire că chipul regularisirii pazei graniței cu al doilea postă i se va aduce la sciință în totul.

V. Sion Vornic.
Stol nacial. (*nedescifrabil*).

M. 3-lea
No. 9708.

[121] ADRESA No. 2454 A STĂROSTIEI PUTNEI CĂTRE CĂRMUIREA
JUDEȚULUI SLAM-RÎMNIC.

1848
Aprilie 8.

Copie de pe oțnoșenia făcută Cărmuirii județului Slam-Rîmnic din partea Stărostiei Putnei sub No. 2554.

Fiind-că Stărostia este aspru îngrădită prin Luminatele ofisuri Gospod sub No. 60 și..., în căt se atinge de măsurile ce să se întrebuițeze pentru toți acei ce au fost pricină de tulburările iscate în Capitalia Iași, și așa precum, după încredințarea ce acum s'a luat, se găsesc sprijiniți în Focșanii părții aceea d-lor Grigoriță Balș și Iorgu Sion, în casele d-lui boer Ocărmuitor subț areșt, și ca pentru nisce locuitori ai părții acesteia, cu cădută cinste se face poftire acelei cinștite Ocărmuirii, ca să binevoească, îndată după primirea acesteia, prin bună siguranție a-î înaintă la această Stărostie, spre a se urmă cu dumnea-lor cele poruncite de către Inalta Ocărmuire a acestui Prințipat. Iar cînd cinștita Ocărmuire, sub vre-un pretext, nu i-ar trimite, apoi jos iscălitul Ocărmuitor postului Isprăvniceii ținutului, în numele Prințului Domnitor Gheorghe Bibescu protestăuesce pe d-lui boer Ocărmuitor, ca sub pază aspră și îngrijire, a-î ține sub areșt pînă își va cere deslegarea sa de la Nacealstvă. Căci această cerere, pe temeiul convenției și a bunei armonii între Prințipaturi, Stărostia nu se îndoiesce că nu i-o va împlini, așteptînd cu cinste grabnic răspuns.

Intocmai cu originalul, V. Grigoriu.

[122] ADRESA No. 2653 A CĂRMUIRII JUDEȚULUI SLAM RÎMNIC
CĂTRE STĂROSTIA PUTNEI.

1848
Aprilie 8.

*Copie de pe oțnoșenia Cărmuirii județului Slam Rîmnice, urmată spre răspuns al
a Stărostiei Putnei*

No. 2653.

Spre răspuns la adresul cinstitei Stărostii sub No. 2554, grăbesce Cărmuirea cu cinste a face cunoscut, că asupra cerutelor persoane, ce se arată a fi dintre nobilii părții aceea, a raportuit prin ștafetă cinstitului Departament din Lăuntru al acestui Prințipat, și îndată ce se va primi deslegare de urmarea ce trebuie să se păzească, numai decât se va și conforma întocmai, iar până atunci fie cunoscut cinstitei Stărostii, că dumnealor staă aici sub acea mai strașnică pază.

(Iscălit :) Cărmuitorul județului
S. Filipescu.

Intocmai cu originalul. V. Grigoriu.

[123] RAPORTUL No. 2557 AL STĂROSTIEI DE PUTNA
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 8

Cinstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Stărostia Putnei.

Raport.

Cu supunere grăbesce Stărostia a aduce la cunoștință cinstitului Departament, că astăzi, după vestirea ce a luat de la hangiu de la hanul lui Dumitrache Șoarice din acest oraș Focșanii, că două persoane nobile, viind cu o trăsură, îndată s'au coborît pe jos și au pornit prin târg, prin norod trecurându-se, fiind și de târg, până în partea Valachiei în județul Slam-Rîmnice, după care în minut jos iscălitul, împreună cu d-l comandirul graniței, mergând și cercetând, s'a descoperit a fi d-lor Grigori Balș și Iorgu Sion, cari viind cu o trăsură cu trei cai de la Răcăciuni, moșia d-lui Aga Vasilică Sturdza, din ținutul Bacăului, cum au ajuns la han, precum s'a și mai sus, s'au dat jos și au mers la d-l Cărmuitorul județului Slam-Rîmnice, unde recomanduindu-se cine sînt, d-l Cărmuitor i-a și arestuit, până la care vreme sosind jos iscălitul acolo (după vestirea ce i s'a făcut și de d-l Cărmuitorul), prin formalnic adres sub No. 2554 din partea Stărostiei, a cerut trădarea lor în Moldova, înă d-l Cărmuitorul a dat răspuns prin adresul cu No. 2653, că nu-i poate da, până nu va raportui Departamen-

tului Valachiei, precum se va piroforisi cinst. Depart. din copiile alăturate, atât de pe cererea făcută de Stărostie pentru înapoierea lor în Moldova, cât și de pe răspunsul ce a întâmpinat de la d-l Cărmuitorul județului de Slam-Rîmnice.

Stamatîn Agă.
Sameș V. Grigoriu.

No. 2557

(*Rezoluție*) : Apr. 12. Să se scrie Isprăvniceii că, dacă Cărmuirea Valachiei va da pe numiți, să-i arestuească îndată acolo cu bună pază și grabnic să raportuească, spre a se hotări cele de cuviință în privirea lor. Iar dacă nu se vor da, atunci să se înțeleagă cu comandirul graniței ca să fie cu îndestulitoare privilegii, de a nu fi primiți numiți în Moldova, și ori-când s'ar înfățișa să-i respingă, îngrijindu-se de a nu se pute cacerdisi cu chipuri Iconomicoase. Tot-odată să se poștească și pe Hătmănie ca să dea asemenea porunca și comandirilor.

Calargiu.

[124]

RAPORTUL No. 2560 AL STĂROSTIEI PUTNEI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 8

Cinstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Stărostia Putnei.

Raport.

Primindu-se Luminatul ofis Gospod din 5 a următoarei, sub No. 60, s'a înțeles cele poroncite de a se întări paza graniței despre Valachia și Transilvania, a se porunci cu stricte măsuri străjuitorilor de a privilegia cu neadormire ca să nu treacă fățiș saș tainic, sub nici un fel de numire în Moldova, atât însemnații prin alăturata listă turburători cât și alți străini saș Moldoveni, până mai întâi nu li se vor lua pasapoarturile ce vor purta cu sine de a se trimite la cinst. Departament, împreună cu în scris fisionomia lor, de a se cercetă și a se face apoi deslegare cuvenită Stărostiei; nu mai puțin să se rînduească pristavi oameni vrednici și ispițiți de a umbla neconținut pe întinderea graniței și a revizui puncturile de pază, asupra căreia cu supunere se răspunde cinstitului Departament, că de îndată cu cea mai mare grabire s'a și pus în lucrare urmarea întocmai, s'a întărit paza graniței de amândouă părțile, s'a îndesuit puncturile de pază, și s'a rînduit la ocolul Belcescii, unde este granița despărțitoare între Moldova și Valachia, cu hotar numai după semne, iar nu cu despărțire vre-un curs de apă saș altce-vă statornic, pe d-lor Medeln. Matache Cotescu, Șatr. Stoian Popa, Șatr. Enachi Alevra și Șatr. Răducanu Marinescu, oameni ispițiți și cunoscători rînduelilor de pază, cari sînt însărcinați pe acea graniță și în obiectul molimei vitelor pe la puncturile și anume Belciugul, Corbu și Nănescii. Iar întinderea graniței din ocolul Cârlele și Vrancea s'a dat sub îngrijirea privilegietorilor și s'a rînduit îndestui străjeri vrednici de pază, unde mîne pornesce și însuși jos iscă-

litul pe toată întinderea graniței, spre revizuirea și întocmirea paznicilor cu toată strictețea, potrivit Înaltei poronci, pentru care cu supunere se aduce la știință, cu adăogire că așa, precum prin Luminatului ofis este mărginită Stărostia a opri trecerea în Moldova a ori-cărei fețe, fără osebire, să binevoiască cinst. Departament a-i face deslegare, dacă și vre-unele din cele însemnate persoane ale Valachiei sau alți cunoscuți s'ar prileji a veni să treacă în Moldova cu formalitățile cuvenite, sînt opriți să nu, și fără întârziere să aibă Stărostia această deslegare, spre a scl ce se urmeze.

Stamatîn Aga

Sameș Grigoriu
Lucrător, D. Petrovici Pitar.

M. I.
No. 2560.

(*Rezoluție* :) Secția 4. April 10.848. Să se răspundă că persoanele mai însemnate sau alți cunoscuți al Valachiei, ce ar vrea să veni în Moldova cu trebuințele ce ar avea, înzestrați de formalitățile leguite, nu pot fi opriți, iar pentru toți ceilalți va urma după deslegarea mărginitoare, ce se trimite acum prin înadinsă poroncă de astăzi.

Calargiu.

[125] RAPORTUL No. 2299 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI SUCEVEI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 8

Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Sucevei.

Raport.

Luminatul ofis Gospod. din 5 a curgătoarei luni No. 60, cu toată supunerea primindu-se, s'au văduț cele poroncite, la cari se raportuesce cînstitului Departament că, potrivit celor cuprinse pe de o parte, s'au rînduit pe graniță străji vrednice din slujitori și din alți oameni înarmați ai ținutului pe la puncturile de picheturi, pe lângă cari s'au îndoit, pe unde s'a mai socotit de trebuință, precum mai pe larg se va lua lămurire din alăturata listă. Și către cele poroncite privighetorilor de ocoale, s'au rînduit și înadinsă dolpristavi, și anume pe d-lor Ioan Țiliman și Iordachi Manoliu, strășnicindu-se pe numiții cu aspre poronci, spre a fi cu privighere neadormită în isprava cerută; iar pe de alta, prin înțelegere cu dumnea-lor comandirii de graniță, regularisindu-se păzirea și cercetarea pasapoartelor celor ce ar vrea să între în țeară, s'a comandarisit apoi și pe căpitănelul de slujitori întru revidația graniței de pe munte, în privire că sub-iscălitul nu este putincios de a pute merge călare prin munți, rămîind într'a iscălitului revidație granița de la marginea ținutului Botoșani până la mănăstirea Slatina.

Balș Postelnic.
Sameș (Nedesci/rabil).

Masa 1-î
No. 2299.

[126] RAPORTUL No. 2323 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BOTOȘANI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 8

Cinst. Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvn. ținutului Botoșani.

Raport.

Potrivit cuprinselor prin Înaltul Domnesc ofis subț No. 60, de îndată s'a-
întins toate măsurile poroncite în cuprinsul acestui ținut, atât pentru neîngăduirea
intrării în țeară a fețelor ce anume se însemnează și cari sînt peste hotar cu pa-
surî, cât și pentru prinderea acelor ce au scăpat din desțărarea de peste Dunăre.
Iar mai cu seamă pe granița Bucovinei s'a rînduit înadins pe stegarul cu un
număr de slujitori ca, întru înțelegere cu privighetorul de ocol, să fie cu cea mai
strictă privighere a se păzi urmare întocmai celor poroncite. Despre care supus
se aduce la sciința cinst. Departament, cu adăogire că așa precum prin nume-
rarisitul ofis nu se face exsepție pentru Jidovi, apoi să binevociască a da cuve-
nita deslegare, dacă și aceștia urmează a fi opriți, până când li se vor revidiu
pasaporturile de către Ocârmuire și până când cinst. Departament ar poronci
urmarea ce să se păzească în asemenea.

Gherghel.

Se răspunde Departamentului asupra ofisului Gospod cu No. 60, că s'au
și pus în lucrare măsurile prin el rostite.

Sameș Teodoru.

Masa 1-1
No. 2323.

[127] RAPORTUL No. 22 AL LOCOTENENTULUI TUFELCICĂ, COMANDANTUL
GRANIȚEI DIN SPRE VALACHIA, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENEȘCI.

1848
Aprilie 8.

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorul miliției Moldaviei, Domnului Hatman
și Cavalier Prințul Dimitrie Michail Sturdza.*

Comandirul graniței de spre Valachia.

Raport.

Astăzi pe la 11 ceasuri din Ți evropienesci, am aflat că au venit doi înși

la un han în marginea târgului a lui Șoarice unde, dându-se din trăsură jos, au cerut o odaie și puindu-și lucrurile ce au avut cu ei, au închis odaia și au pornit pe jos prin târg și, fiind-că astăzi au fost și de târg, s'au strecurat printre norod în Valachia. De îndată, împreună cu d-lui Dregătorul ținutului, mergând în Valachia la d-lui Ocârmuitorul județului din partea aceea ca, după buna armonie ce domnesce în aceste Prințipaturi, să-i urmărească aflarea lor, pe cari îndată s'au și găsit, anume Grigori Balș și Gheorghe Sion, și cerându-i ca să-i dea spre a-i lua în partea aceasta, d-lui Ocârmuitorul a răspuns că, de vreme ce numiții au năzuit la protecția Ocârmuirii Valachiei, apoi nici poate a-i da, până nu va primi deslegarea mai înaltei sale Ocârmuirii, decât îi are în pază până atunci. În urmă mergând la han, am luat armele lăsate de ei, precum și pe vizitiul și, pe lângă adresa cu No. 21, le-am dat Stărostiei sub cvitanție, iar Luminării Voastre cu toată supunerea grăbesc a supune la știință nisce așa împrejurări.

Leitenant Tufelcicov.

No. 22
Focșani.

[128]

RAPORTUL CANDIDATULUI CASABOI,
COMANDANTUL TRECĂTOAREI NIMIRCENI,
CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR
AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 8

*Luminării Sale Ghegeneral-inspectorului miliției Moldovei, Domnului Hatman
și Cavalier al mai multor ordine, Prințul Dimitrie Mihail Sturdza.*

Comandirul trecătoarei Nimircenii.

Raport.

Fiind-că prin poroncitoarea pridpisanie a Luminării Voastre, de sub No. 1458, mi se poroncesce între altele de a nu îngădui să intre în Prințipat străinii, cum și Moldovenii, până mai întâi nu li se vor lua pașaporturile și a se pristavliși Dejurstvei, cu raport arătător pentru ce anume trebuință vin, și după ce li se va face luare aminte, să mi să poate face deslegare, de sînt primiți sau nă; deci pentru că în asemenea poroncă povățuitoare nu se cuprinde, ca pentru oareșicari speculanți cunoscuți și pentru pagube ce neapărat i-ar chema interesul mai grabnic a veni în Prințipat, și nu pot îngădui sosirea deslegării cu ce măsuri s'ar pute slobodi intrarea lor în Prințipat, precum astăzi s'a arătat ca să treacă un Michail Cremnițeanu, pentru pagubă de cai ce ar avé de mai înainte și a doșloșit furii, a voit a se înfăpșă cu ei la judecătoria ținutului Sucevei, după termenul ce a avut, căruia, neslobodindu-i-se intrarea în Prințipat, și cerându-i-se

pașaportul ca să se pridstavlisească, n'a vroit a-l da, s'a întors înapoi de la rohatca Moldaviei. Despre care întru tot supus grabnic raportuiesc Iuminării Voastre și plecat mă rog ca să am deslegare ce urmare să păzesc în acest predmet, căci în alt chip se poate prileji o neliniște cu speculanții neguțitori, însă ce ar fi cunoscuți.

Candidat *Casaboi*.

[129]

ADRESA No. 2556 A GĂRMUIRII DE RIMNICUL-SĂRAT
CĂTRE DEPARTAMENTUL DIN LĂUNTRU AL ȚERII-ROMÂNESCI.

1848

Aprilie 8

C. Departament din Năuntru.

Cărmuirea de Slam-Rînnic.

Astăzi, la 8 ale următoare, viind din Moldavia d. Aga Grigorie Balș, fiul răposatului Logofăt Lupu Balș, și d. Pitar Iorgu Sion la Cărmuire, au declarat că sînt și d-lor amestecați între aceia ce au alcătuit urmarea întîmplată în Moldavia, cerënd tot-de-odată scăparea lor în acest Prințipat, pe care Stărostia Putnei, prin adres No. 2554 ce în copie se alătură pe lângă aceasta, a cerut a se da în a sa primire. Apoi fiind-că această Cărmuire nu a avut nici un fel de instrucție privitoare acestei întîmplări, spre a nu greși, pe de o parte i-a poprit sub pază, iar pe de alta prin într'adins cinovnic ce s'a pornit de aici cu poșta ca curier, plecat dă în cunoștința cinst. Departament, ca să binevoiască a da poroncă de urmare, puind la cale și pentru întoarcerea cinovnicului de acolo.

Cărmuitorul județului *A. Filipescu*.

Ajutor, *Mărgărit*.

No. 2654. S. 1-1

(*Rezoluție* :) Răspuns a se da în primirea Stărostiei
Putnei, după a sa cerere. *A. V. (ilara).*
Aprilie 10.

[130]

No. 372.

In 14 Aprilie.

D E L L A

A ȘASĂ FETĂ UNITE PRIN ZAHARACHI MOLDOVANUL CU COMPLITȘII CE SĂ
RĂDICASĂ ASUPRA GĂRMUIRII.

1848

Anul 1848 april 9 zile. Doprosul luatului lui David Rainir ci s'au luat dela Vor-nicia de aprozi.

Di undi ieși de locu din ce părinți
cum să numesc, și prin ce măsu-

De locu sânt di aice din Capitalie
Iași de nația evreiască tatăl meu să

riu să hrănescu și de sănt supuș
birului?

2-le

Luni sara când buntuncicii sau revoltat împotriva Ocârmuirii, unde te aflai atunci, nai fost amestecat cuiei, sau îndemnat di cătră dâșșii, care anume de țau dat vreo mită, ca să faci parte la a lor partidă, să arăt în adivăr, ori ce știință ai dispre scopul acelor revoltanți, dacă prin aceasta socoț ați ușura pediapsa.

numé Jancul Rainir sâ hrăné prin
spiculații carile acum este mort.

2-le

În acé sară tricând pi la casăli dumisali Alécu Mavrocordat și văzând în ogradă multă adunătură de oameni, mam oprit ca să vădu ci urmare au a păzi acel norod adunat, altă nimic nam auzit dicăt că au triimis la Innălțimea sa pi Dumlor Grigori Cuza, Nicu Ghica Vasăli Ghica Alecu Moruz. Iară alți nu-i pot țăné minte, șapūi că ar fi triimis pe cinci care pe al 5-le lam uitat, și sau întors acei boeri înapoi, carii au rîcomînduit cătră norod D-lui Grigorie Cuza că innălțimea sa din toate puncturile nu vroesce să încuviințază trii dintre care cel mai de căpitenie este pintru obsceasca adunare că sau făcut nilegiuită și împotriva așăzământului zicând cătră Norod că trebue să ne jertvim aceasta au zis și tot acel norod. Spre aș căpăta rezultatu, după aceste cuvinte apoi au zis ca să să înprăștie norodul pe acasă și să să adune cu toții adaozi diminiată la Mitropolie ca dinpreună și cu mitropolitul să miargă la innălțimé sa spre a le sprijini întăritura unor asămene puncturi, altă mai multă știință sau mituit în asămene de cătră ori cine nam fostu, fiind că prin drept biserica Banul întâlnindu-ne cu Miliția mergând la dial mam dus acasă la gazdă, atăta este toată arătarea mea prin cel mai curat cugetu.

[131]

Chizășie

Pentru jidovul David Răinăr, de aici din Capitalie Eșii care se găsesce la arestul țanutil is. supt prepus că el ar fi împrășciet niscaiva vorbe și scris în potrive ocârmuirii în vreme de crăzăs îl cazașluescu eu gios iscălitul, că în vii-

torime numitul nu să va mai abate la niște asemenea urmări și ca oricând va fi cerut, să am al da de față fără a mă putea apăra cu vreo cei mai mică prăpunire, căci la din împotriva voi fi răspunzătoriu, cu toată avere me pentru care am iscălit rugănd și pe cinst Com. de a otări de formă,

848 apr. 8 zile.

(iscălit în limba idiș)

Jancu Ihăl zăraf.
șăzător în târgu Cucului.

Comisia Cvat al 4-le

Pentru că această esti dată cu bună priimirea și subt adivărată iscălitura numitului iscălit în dos neguțitor Jancu Ihăl zăraf din acel cvartal, potrivit ceririi ci au făcut sau încredințat și de cătră această Comisăi.

Comisar in lipsă (s. s.) Dolez

(L.J.)

1848, apr. 8 Eșăi.

[132] 1848 APRIL 9 ZILE. DOPROSUL LUAT LUI FRANȚU HIRMANU CI S'AU LUAT DIPI TROTOARĂ LINGĂ CASILI RĂP LUPU BALȘ.

De unde iașci de locu din ce părinți cum se numesc și prin ci meserii să hrănescu și de sint supuși birului.

2-le

Luni sara când buntumcicii ¹⁾ s'au revoltat împotriva Ocărmuirii unde ti ai aflat atunci, N'ai fost amestecat cu iei sau îndemnat de cătră dânșii care anume, de ț-au dat vreo mită ca să faci și tu parte la a lor partidă să arăți în adevăr ori ce știință ai dispri scopul acistor revoltanți dacă prin aciasta socoți ați ușura pediapsa.

¹⁾ Băsculașii.

De locu sint născut di aici din Capitalia de nații ungur tatăl meu trăesci tot aici să numești *Daniil Sabatoș*, să hrăne mai innainte cu meșceșugul croitorii, iară acum bătrân fiind cu acel a petrăriei.

2-le

În toate aceste ci eu mă găăsescu în-trebat nimicu nu am știință fiind în totul streini, de cât că mărgând la un herar prieten al meu anume *Anton* pintru oareșcare trebuință și după întoarcire innapoi m'au prins diipi trotoaru. Eu mă hrănescu în aciasta capitalie cu meșceșugul franzălării, aciasta este toată arătare me pi care arăt prin cuget curat.

(s. s.) *Pranz.*

3-le

Ci cunoștință ai cu Mihel Ismana
din care loc anumi.

3-le

Altă cunoștință nu am decât că
într'o noapte cu trii patru zile mai
înnainte comploturii m'au tras cu sila
de am mas la gazda lui o noapte și
mai multă cunoștință și vorbă cu iel
n'am avut.

(s. s.) *Franz.*

[133] ANUL 1848 APRIL 9 ZILE. DOPROSUL LUAT LUI FELIGS BUDNAR CI
SLUJĂ ÎN CASĂ LA MOLDOVAN ȘI S'AU GĂSIT LA CASĂLE RĂP LUPU BALȘ.

Din ce locu anumi ești, părinți cum
să număscu și prin ce mesării să
hrănescu, și de plătesc bir.

Eu sânt născut în Galiția de nație
Neamțu părinții miei să numescu
Franțu Budnar, trăitor în Galiția
hrana sa o cășcigă cu scriere ca lu-
crători prin Căntelerii.

2-le

Pentru cari sfârșit ai venit aice în
Moldova, și ce ai căutat a te afla în
casă lui Moldovanu. În vreme când
s'au prins revoltanții precum și pe
Zaharia Moldovanu și ce știință ai
asemine să areți în cuget curat dacă
vroești a nu-ți îngreui pediapsa.

2-le

Eu aici am venit din Austria și am
slujit la dughiana lui Miculi din Ca-
pitali Iașii curgire de 5 luni unde și
pasul ¹⁾ meu să află, apoi tocminduș
altă slugă, pe mine m'au recomenduit
lui Zaharie Moldovanu, în predmet
unor asemenea revoltanți nimic nu pot
șcii. Pentru că stăpânul meu mai
toată zioa cât și noapte nu sta acasa,—
șidere sa era la Alecu Fotino. I,uni
sara însă mi-au zis D-lui Zaharia Mol-
dovanu ca să spun unii alte slugi ei
o tocmisă în locul meu anumi *Leon*
Marakevici fiind că eu n'am vroit să-l
mai slujesc spre a-i duci *giomandanul*
cu schimburile la casele răps. logoft.
Lupu Baluș, cu care m'am dus și eu
ca să-mi plătească rămășița hacului
mieu, din preună cu ace slugă, și apoi
vorbind cu el fiind și vro 6 persoane
din care trii înarmați mi-au zis că

¹⁾ Pașaportul.

măine îmi va plăti, acolo însă ni-au și găsit convoiul Melitaresc, altă nimic nu pot ști în acest obiect a urmării revoltanților, căci dacă aș cunoaște ceva mai mult nici decum n'aș tăinui ci aș declara de față ca să-mi pot mijloci scăpare me din această categorie ci din minorocire am venit.

3-le

Ci cunoscință ai cu Mihel Ismanu din cari locu anumi.

3-le

Eu de când mă găsesc vinit aici în Capitalie nici îl știu pe acest Mihael nici l-am văzut macar odată în satul meu.

(s. s.) *Filics Bodnar.*

[134] ANUL : 1848 APRIL 9 ZILE. DOPROSUL LUAT LUI LION VOCZAŠINSKI

De unde ieși de locu di ci părinți cum să numesc și prin ce meserii să hrănescu și de plătesc bir.

Eu de locu sunt din Lenbirg di naștea Liah catolic părinții miei au murit am vinit aici în Capitalie ca să-mi caut hrana cu meșceșugul lăcătușii.

2-le

Luni sara când buntuccicii s'au revoltat în potrive ocărnuirii unde ai fost și de cătră cine ai fost îndemnat să te revoltizi și tu pintru ce sfârșit sau de n'ai fost mituit și de cătră cine anume să arăți în adivăr ori ce știință știi în asămene dacă socoți ați ușura pediapsa.

2-le

Eu ca unul ci cunosc meșceșugul lăcătușii am fost ucinic la un sacsu Niamțu de Naștea Liah în t : de sus, și Luni sara văzând că oameni Norodu întreg s'a dus spre Copou fiind că să dusă-să Miliția ca să vadă pentru ce sfârșit. M'am alunecat de iam întovărășit fără de vre un scop rău, și întorcându-mă înapoi la gajdă, o Jidovcă *Sinca*, mi-au zis ca să-i aducă niște apă și nivroind a-i aduci apoi viind Comisar cu trecire pe acolo părăndu-mă că și eu m'aș fi dus cu Norod spre acei sfârșit m'au și rădicată, altă nimic înpotrive acestor revoltanți nu știu și nici macar prin cuget mi-au tricut urmări ci ar fi putut fi nici mituit sau îndemnat de cătră ori cine.

(s. s.) *Lev. Wyczanski.*

[135] ANUL 1848 APRIL 9 ZILE. DOPROSUL LUAT LUI LION MARANEVICI
GI (S'AU) SLUJĂ IN CASĂ LA MOLDOVANU ȘI S'AU GĂSIT LA CASĂLE RĂP.
LOGFT. LUPU BALȘ.

De unde ieșci de locu din ci părinți
cum să numesc și prin ce meserii să
hrănesc și de plătesc biru.

2-le

Luni sara când buntuncicii s'au re-
voltant înprotiva ocărmuirii unde ai
fost și de cătră cini ai fost îndemnat
să ti revoltezi. Pintru ce sfârșit și ce
scop ai avut a urma. Nu cum-va
prin oariș care mită din partea unor
așa revoltanți te-i îndemnat și de
cătri cari anumi mai vartos când încă
ai avut înpriună cu alți scop a da și
focu Capitalii să arăți adevărul dacă
socoți a-ți ușura pediapsa.

3-le

Ci cunoșcință au cu Mihel Ismanu
și din cari loc anumi.

Eu sint di locu din sat Giorov din
părțili Galiții. Părintili mieu să nu-
mești Ianii Maranevici să hrănești cu
slujba pi la stăpăni. am vinit aici cu
pasaport care să află la Moldovanu.

2-le

D-lui Zaharachi Moldovanu m'au
tocmit ca slugă în Duminica de la
28 a tricutii luni Martie șădere sa au
fost în cvartira d-lui Alecu Fotino.
Eu dispri asămine revoltanți nimic
n'am știut, decât că Luni sara tăr-
ziu mi-au zis fostul ficior *Filics* ca
să-i ducu *giomandanu* la casăle dsale
răp. Logft. Lupu Balos, împreună cu
acel ficior. M'am și dus acolo însă nu
era mai mult decât ca 12 oameni cu
slugile *casii* fără a cunoașci însă nimic
ci urmari ari să păzască stăpănul mieu
Moldovanul au și vinit Convoiul mi-
lităresc de ni-au rădicat, altă știință
mai multă în scopul revoltanților nu
pot și Pintru că de aș avé ce mai ni-
că știință întru aceasta dispre nici
ci urmare au fostu să păzască nită-
găduit aș declara o de față că să-mi
pot ușura scăpare me dela o așa ne-
gândită și nenorocită întâmplare în
care am picat.

Eu Lion Maranevici ne știind carte am
pus degetul.

3-le

Nici o cunoșcință mai multă cu
acest Mihel nu am decât că în trii
sau patru rânduri au venit la o țigancă unde mă șciem și eu cu ea,
anumi bărbat iei Anton zânghir ca
să-l caute stăpăn, și nimic am vorbit
cu iel dispre ori ce înpregiorare sañ
macar a face cât de puțină cunoș-
cință cu iel.

Eu Lion Maranevici neștiind carte am
pus degetul.

[136] ANUL 1848 APRIL 9 ZILE, DOPROSUL LUAT LUI JOSIF SIFIR CI
S'AU LUAT DIPI DRUMU.

Din ce locu iești. Părinții cum să numesc și cu ci să înlesnesc pintru hrană.

2-le

Ce căutai pe uliță când convoiul militar să comandirică -să spre prindere revoltanților. Ce știință ai dispre scopul lor de nu cumva prin oareșcare mită ai fost spre partida agiotorului lor, arată în adivăr dacă vroești prin aciasta să-ți ușurezi ori ce vino-văție. Și la cine acum te afli șazător și cu ce meserii te hrănești.

3-le

Ce cunoșcință ai cu Mihel Ismanu din cari loc anume.

La cercetare ce au fost a să face ne vroidnd altele afară de acéstu a arăta, să adeverești.

De loc sânt din t: Cernăuți de peste hotar. Părinții mei să află acolo. Pe tatăl meu să numești Iosif Sefir să hrănești cu meșteșugul cibotării.

2-le

Eu în aciasta Capitalie am vinit cu pasaport de la Gubernie, și m'am tocmit la un Niamțu Praga în dughenile Codrianului lucrând meșteșugul cibotării.

Luni sara însă când miliția s'au dus spre prindere revoltanților trăgând prin uliță pi lingă dugheană m'am luat și eu printre alții ca să vădu unde merg și când s'au înnapoet m'am întors și eu. pi cari m'au și luatu, fără a mă cunoaște cât de puțin anume vinovatu.

Eu altă nimică nu pot șci în ori ce urmare a revoltanților pentru că eu îmi căutam meșteșugul meu fără a fi îndemnat de cătră ori cine a mă amesteca în alianța ciocoiească.

Aceasta poate fi toată arătarea mea prin cuget curat. Căci de aș cunoaște mai mult ceva aș declara de față, ca prin aciasta să-mi pot cășciga scăparea mea de la o așa nenorocită întâmplare și categoria în care am picat.

(s. s.) *Josif Schaffir.*

3-le

Nici o cunoșcință căt de puțin nu am avut cu numitul, și nici l'am văzut macar odată în ochii mei.

(s. s.) *Josif Schaffir.*

(s. s.) *Indiscifrabil.*

April 15
1848

[137]

INTEROGATORIUL LUAT LUI DIMITRIE MOLDOVANUL.

1848

Aprilie 9

Doprosul luat lui Dimitrie Moldovanul.

(Î.) Ce pricină te-a îndemnat pe d-ta a te face părtaș cu complotiștii revoltanți, cu ce scopos și ce urmare eră ei să păzească în asemenea asupra Ocârmuirii, pentru care sfârșit și dacă nu cum-vă prin oareși-care mită te-ai alunecat spre aceasta, arată în adevăr, dacă voești cu aceasta netăgăduit a-ți ușura pe-deapsa în care categorie ai picat, și dacă măcar ai știință de aceste crime ale fratelui d-tale Zaharachi?

(R.) Nimic am avut știință, decât în săptămânile trecute jeluindu-mă înălțimii Sale pentru un proșes ce am cu soția mea, care recomandată fiind jalba d-lui Aga orașului Post. Tudoriță Ghica, m'am dus acasă la d-lui și între alte vorbe i-am descoperit că, cu o seară mai înainte, ducându-mă la casa Slugerului Iordachi Harnav, ca să-l rog pentru o recomandăție la secretarul dicasteriei în pricina proșesului meu, am întâlnit acolo vorbind vre-o câți-vă tineri, și anume: Maiorul Gheorghe Stroici, Alecu Fotino, Zaharia Moldovanul, Dimitrie Filipescu și Panaite Docan, zicând între altele că a venit vremea a-și regularisi drepturile lor, și precum am înțeles, d-l Gheorghe Stroici ar fi mai vorbit și mai multe, dar se feriă de ființa mea; eu vădând asemenea amenințări din partea lor, m'am sculat și am eșit fără să ieau cât de puțin parte la sfătuirile lor, și așa a doua zi, precum am zis, ducându-mă la d. fostul Agă chiar acasă la d-lui, i-am spus tot ce am vădut și aușit la d. Harnav. D-lui Aga mi-a cerut la asemenea dovadă, eu i-am răspuns că, de vroesce a se încredința cu desăvîrșire, seara să meargă cu mine sau să rînduească pe cine-vă și va privi cu ochii acea adunătură. În sfârșit, ducându-mă seara la d-lui, aflu că s'au schimbat; eu îndată m'am dus la Comisar și i-am descoperit și d-sale toate aceste ce mai sus am zis. În sfârșit, seara, fiind în uliță, mă întâlnesc Costache Biberi și între alte vorbe particulare îmi zice că, dacă voesc să mergem la adunarea ce s'a făcut la otelul de Petersburgi-trahtir; eu i-am răspuns că nu m'a poftit nimeni; d-lui mi-a zis că merge de curiosită să vadă momităriile lor. Ne-am dus amândoi pe la 9 ceasuri evropenesci și ședînd vre-o jumătate de ceas, am și eșit și am venit acasă. A treia zi, Luni, fiind la câmp și trecînd pe la poarta d-lui Alecu Mavrocordat, am vădut adunați mulți tineri cari, cunoscînd dintr'înșii, i-am întrebat ce au de s'au strîns aici; ei mi-au zis că au cerere la Înălțimea Sa. După aceea, întorcîndu-mă pe acasă, m'am abătut pe la d. ofițerul de pojarnici Dimitrie Călimănescu și, ședînd vre-un ceas de vorbă cu soția d-lui, am eșit și venind acasă m'am culcat și până a doua zi nimic am știut de cele ce s'au urmat în oraș. Mercuri, fiind în casa mea, vîd că vine d. Comisarul, zicîndu-mi că Luminarea Sa d-l Hatman i-a poroncit să mă ducă la defurstvă; îndată am și venit. Aceste ce eu le însemnez aici, le-am în știința mea și declar în cuget curat că sînt adevărate, și dacă Ocârmuirea s'o milostivi să mă confrunteze cu vre-un om, care m'a învinovățit, sau m'a vădut în seara aceea, când a urmat neorîndueala cu acei rebeliști, se va convinge că sînt năpăstuit pentru proșesul ce eu am cu soția mea,

[139] RAPORTUL No. 85 AL LOCOTENENTULUI ȚINTILĂ, COMANDANTUL
GRANIȚEI DESPRE BUCOVINA, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848

Aprilie 9.

*Luminării Sale Gheneral-Inspectorului miliției Moldovei, d-lui Hatman și
Cavaler a mai multor ordine Prințului Dimitrie Michail Sturdza.*

Comandîrul a întregii granițe despre Bucovina.

Raport.

Spre îndeplinirea celor poroncite de Luminarea Voastră la 5 a curgătoarei
luni Aprilie, sub No. 1456, mergînd însumi dimpreună cu d-lui Administratorul
ținutului Dorohoiu pe întinderea graniței din acest ținut, spre îndeșirea și întă-
rirea pazei, întru necacîrdisirea a fețelor cuprinse în numerarisita poroncă, precum
și a altor fețe ce ar veni de-a dreptul prin trecătoare în Prințipat cu paspor-
turi.

Iar în cât privesce pentru chiar trecătoarea Michăileni, pe unde mai de
cređut este, că tot pasagerul ce-vă măcar mai educarisitar voi a trece cu rin-
dueala cuvenită granița și nu de-a dreptul, din respectiva Luminării Voastre po-
roncă întemeiată pe Inalta ofiție, luându-se la înțeles că între celelalte fețe osebite,
nici streinului nici Moldovanului care ar vroi să intre în Prințipat: a) de a nu-
lăsa să intre în țeară și b) de a lua pasporturile lor și a le trimite îndată la De-
jurstvă, cu Raport arătător pentru ce anume trebuință vin și pe cât termen,
cum și fisionomia lor ca, după luare aminte ce se va face pasportului și a împre-
jurărilor, să se poată da deslegare, de pot fi primiți sau nu.

Apoi la așa împrejurări eu nedumerindu-mă întru aceasta: 1. Dacă în
acea oprire s'ar cuprinde ori-ce nație sau sex, și ori-ce speculant cunoscut sau
necunoscut ce ar veni din cea parte pentru vre-un grabnic interes de speculație,
asișderea și harabagiii cu mărfuri sau obiecte; 2. Pentru Moldovenii ce ar fi în
țeri streine, trecuți nu de mult, însă cu pasporturile din Prințipat, și ar voi acum
a se înapoiă la forul locuinței lor, dacă și aceștia ar fi cuprinși în ăsa poprire sau
nu? și al 3-lea, cu ce manieră să nu li se îngădue intrarea, adevă: unde să fie
opriți de a nu intra, chiar în partea Bucovinei sau după ce ar trece granița în
Moldova, de a nu li se îngădui mai în lăuntru în Prințipat, căci chiar astăzi pri-
lejuindu-mă întru această regularisire, dimpreună cu Administratorul acestui
ținut d-lui Aga Nicu Bucșănescu, când sosind d-lui D. Garet cu soția d-sale Isa-
bela, cu pasportul din Franța sub No. 118 anul curgător, voind a merge în Ca-
pitală pentru interesuri de a primi nisce bani, ce ăice că i-ar ave împrumutați,
și spre a-și vedea pe fiica d-sale, măritată după d-lui Spătar Hadig, la propunerea
ce le-am făcut, că nu li se poate învoi intrarea fără formalitățile poroncite, ofi-
țerul Austrieccesc, în particulara înțelegere ce am avut, ăicînd că fără înadins
poroncă a Gheneralului său, neputînd opri pe pasagerii înzestrați cu pasporturile
protecției lor, el le va deschide poarta îngăduindu-le trecerea, și apoi în Moldova

de nu-î primesce, facă acolo ce va vrea cu ei, și așa, și deschidând poarta, a mânat pe acești pasageri în această parte. Când la așa nedumerire, însă spre întregirea și nemancașirea celor Înalt poroncite, oprindu-se pe acești pasageri chiar la trecătoarea din Michăileni, și voind eu tot după înțelesul acelor poroncite de Luminarea Voastră, pentru de a li se lua pasportul și dimpreună cu formalitaua descrisă să-l pristavlisesc la Dejurstvă, spre deslegare de pot fi primiți în Prințipat saū ba, acești pasageri aū protimisit, spre a nu așteptă atâta vreme, a se înapoiă la Cernăuți fără a-mi da pasul, și așa, rugându-se la ofițerul Austrieesc a le învoi întoarcerea, și acesta proiriticos i-a și primit iarăși înapoi. Pentru câștigarea unei lămuriri, eu plecat rog pe Luminarea Voastră să binevoiți a-mi poronci de urmarea ce trebuie să o păzesc asupra tuturor acestor împrejurări și, un adaos că, dacă pasagerii ar fi ca să se oprească chiar în partea Moldovei, în ce loc să se ție până la deslegare, mai vîrtos când prilejul ar aduce a se adună mai mulți într'o ȕi, nefiind pe partea aceea nici poartă cu încuetoare, decât numai o barieră, încă și aceea stricată, și nici trecătoarea îndemânatecă de mai multe persoane, pe lângă care apoi și cu ce anume ocașion să se trimeată la Dejurstvă nisce așa pasporturi (Afară de ȕilele cunoscute de poștă) a celor ce ar voi de a le încredința mie, după trecerea în această parte, și nu ar protimisi mai bine a se înapoiă de unde aū venit (căci nimenia din cei ce ar veni numai până la graniță în ceea parte nu ar încredința pasporturile lor spre a se trimite la Dejurstvă căci atunci rămîind fără pasport, Ocârmuirea Austriei nu i-ar primi a așteptă acele ȕile acolo). Prin urmare apoi pentru a se puté primi mai în pripă hotărîrea Luminării Voastre, eu cu toată supunerea vę pristavlisesc acest raport prin îna-dins stafetă, odată cu raportul și al d-sale administratorul ȕinutului către Departamentul din Lăuntru.

No. 85

Leitenant ȕintilă.

În 9 April 1848, Vineri, la 11 ceasuri europiene după amiaȕă-di

Michăileni.

[140] RAPORTUL No. 1687 AL ISPRĂVNICIEI ȕINUTULUI DOROHOIU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 9

*Cînstitului Departament din Lăuntru.**Isprăvnicia ȕinutului Dorohoi.*

Raport.

Spre îndeplinirea celor Înalt poroncite prin Domnescul ofis No. 60, iscălitul întovărășit și de d-lui Comandirul a întregii graniți despre Bucovina, în mi-nutul acesta urmează a și păși pe întinderea graniței Bucovinei spre îndesire și întărire a pazei graniței, întru necacerdisirea a fețelor cuprinse prin alăturatul

pe lângă acel Inalt ofis isvod, cât și a altor fețe ce ar veni de-a dreptul peste graniță în Prințipat, după care de îndată, potrivit celor Inalt poroncite se va pristavlisi cinst. Departament lista lămuritoare de numărul puncturilor i de numele pristavilor ce se vor însărcina.

Iar în cât privește pentru chiar trecătoarele zastavelor din acest ținut, și chiar a graniței Michăilenii, pe unde mai de creșut este că tot trecătorul ce-vă măcar mai educarisit ar vroi a trece cu rîndueală cuvenită granița, și nu de-a dreptul, din acest Inalt ofis luându-se la înțeles că între cele-lalte fără osebite, nici străinului nici Moldovanului care ar vroi a intra în Prințipat, întâi de a nu li se îngădui intrarea și al doilea de a li se lua pasaporturile și a se trimite îndată în capitalie cu raport arătător, pentru ce anume trebuință vroesc a veni în Moldova și pe cât termen, cum și fisionomia lor, ca după aceea să se poată da deslegare Isprav., de pot fi primiți sau nu, apoi iscălitul nedumerindu-se din aceasta lămuritor :

1. Dacă în această oprire s'ar cuprinde ori-ce nație sau sex și ori-ce speculant cunoscut sau necunoscut ce ar veni din cea parte pentru vre-un grabnic interes de speculație, asișderea și harabagiilor ce ar veni cu mărfuri sau obiecte ; al 2-lea : Pentru Moldoveni ce ar fi în țeri streine trecuți nu de mult, însă cu pasaporturi din Prințipat și ar vroi acum a se întoarce, dacă și aceștia ar fi cuprinși în șa oprire sau nu, și al 3-lea : Cu ce manieră să nu li se îngăduie intrarea, adevă unde să fie opriți de a nu intra ? Chiar în partea Bucovinei sau după ce ar trece granița în astă parte, de a nu li se îngădui intrarea mai în lăuntru în Prințipat ; căci chiar astădi prilejindu-se iscălitului în această regulărisire a se afla la trecătoarea Michăileni cu Comandirul a întregii granițe despre Bucovina, d-lui Leitenant Țintilă, când sosind d-lui d-l Garet cu soția d-lui din Franța a trece în Capitalie pentru interesuri de a-și primi nisce bani, ce ȝice că i-ar avé împrumutați și spre a-și vedé pe fiica d-lui măritată după d-lui Spăt. Hadig, la propunerea ce li s'a făcut, că nu li se poate învoi intrarea fără formalitățile poroncite, ofițerul Austriacesc, în particulară înțelegere avută, ȝicînd că fără înadins poroncă a Guvernului sêu, neputînd opri pe pasagerii înzestrați cu pasuri, el le va deschide poarta îngăduindu-le trecerea, și apoi Moldova, de nu-î primesce, facă acolo ce va vroi cu ei și așa, deschidînd poarta, aș mînat pe acești pasageri în această parte. Când la așa nedumerire însă, spre întregire și nemancarizare celor Inalt poroncite, oprindu-se pe acești pasageri chiar la trecătoarea din Michăileni în cvartira ofițerului și voinđ tot după înțelesul celor Inalt poroncite a li se lua pasul și împreună cu formalitaua descrisă a se îmmîna în cercetarea cinst. Departament spre deslegare, de pot fi primiți sau ba, au protimisit, spre a nu așteptă atăta vrême, a se întoarce la Cernăuți. Și așa rugîndu-se la ofițerul de dincolo a le învoi întoarcerea, acesta proeriticos i-a și primit îndărăt.

De aceasta iscălitul plecat cer lămurită și grabnică deslegare asupra tuturor acestor împrejurări, de urmarea ce ar avé a păzi și cu adaos că, dacă pasagerii ar fi a se opri chiar în astă parte, în ce loc să se ȝie până la deslegare, mai vîrtos când prilejul ar aduce a se adună mai mulți într'o ȝi, nefiind nici poartă despărțitoare în partea de dincoace, ci numai o rogatcă, și nici zastava îndemînatecă de mai multe persoane. Pe lângă care și cu ce anume ocașion să se trimite nisce așa pasaporturi în Capitală, acelora ce ar vroi a le încredința aici, trecuți fiind în această parte și nu ar protimisî mai bine a se întoarce de

unde aș venit (căci nimeni din cei ce ar veni numai până la graniță în acea parte nu ar încredința pasurile lor spre a se trimite în Capitală, căci atunci rămânând acolo fără pas, Ocârmuirea Austriei nu i-ar primi a aștepta acele dîle acolo), când Isprăvniceii îi și lipsesc enaturile trebuitoare la așa cazuri, pentru care și plecat roagă a i se trimite un număr de aceste spre a le avé la de asemenea i altele de aceste grabnice împrejurări, ce vor trebui în pripă prin înadins stafetă a se supune în cunoștința nacealstvei, și nu prin poșta obicinuită cu întârziere. Căci chiar supusa încunoscințare de față expedită prin înadins stafetă cu înadinsul trimis din partea Isprăvniceii (prin care plecat roagă a se trimite și această cerută deslegare) s'a luat de odată pe creditul Isprăvniceii, până la primirea enaturilor trebuitoare, din cari unul să se poată încredința pentru acest sfîrșit casei poștei de aici, ca prin urmare Isprăvnicia să-și poată trage înscrisul închezeșluitar ce i-a dat, pentru plata acestei trăsuri în patru cai spre mergerea și întoarcerea trimisului.

N. Bucșănescu Agă
p. Stol. naceal. Flore.

Masa I
No. 1687
Michăileni.

(Rezoluție :) 12 April. Să i se răspundă că înfășoșându-se Prea Înălțatului Doam acest raport, Înălțimea sa a poroncit a se urnă, după cum în jos se arată : Pasagerul ce ar vroi a veni în Moldova, mai înainte de a intra, să se cerceteze pasaportul său, precum și persoana lui, spre a se lua încredințare pentru care trebuință vroește a intra în Moldova, și se vor primi acești de mai jos : întâiu pe neguțătorii acei ce au relații de negoț în Moldova, fie de ori-ce nație ; al 2-lea pe persoanele acele cu familii de ori-ce nație, iar pentru Jidovi se va urmă după deosebita instrucție ce are Isprăv. ; al 3-lea pe acei ce vor veni cu capitaluri de a le întrebuința în Moldova de ori-ce nație ; al 4-lea : Moldovenii acei trecuți peste hotar cu pasurile Moldovei pentru ale lor interese și cari nu sint în numărul acelor înseimnați a nu se primi îndărăt ; al 5-lea : harabagiilor cu mărfuri sau acei cu deșert, cari s'ar întoarce în Moldova ; al 6-lea : acei cu bileturile Isprăvniciilor pentru 24 ceasuri ; al 7-lea femeile sint slobode fără nisee asemenea cercetări, iar pe acei ce vor fi fără familii, fie de ori-ce nație, necunoscuți, și nu vor avé însușirile de mai sus, nu se vor primi, decât dacă ei vor voi a aștepta, li se vor lua pasaporturile și cu raportul imprăjurărilor personale lor, cum și pentru ce trebuință vin în Moldova, se vor trimite la Hătmănie spre cercetare și deslegare, trimițându-se și Depart. din Lăuntru liste spre sciință, de pot fi primiți sau nu. Asemenea deslegare să se trimită tuturor Isprăvniciilor pe unde sint trecătoare și tot-odată să se împărțăsească această regularisire Hătmăniei, precum și Postelniceii spre a o face cunoscut c. c. Agenții și celor-lalte Consulaturî.

Cutargiu.

[141] CORESPONDENȚE DIN IAȘI CĂTRE „GAZETA DE TRANSILVANIA”

No. 33. 22.IV și No. 34. 26.IV 1848.

1848
Aprilie 9.

Îași, 9 Aprilie. Spiritul ce aburează de la apusul Europei a ajuns și în Moldo-România ! Junimea noastră a voit să-l însufle, însă o boare îl imprăștie ! Intențiile se păreau bune, dar sub manta patriotismului se ascundea interesul

privat. „Scoală-te să șed eu!” era scopul cel adevărat și planul era organizat prin asemenea pașiri a ajunge la schimbarea domniei.

Nu e îndoială cum că în un stat nou ca al nostru sînt mai multe de îndreptat decât aiurea, din cauza abuzurilor; dar oare cine calcă instituțiile țării? Tot acei ce le reclamează. Cine a ales pe reprezentanții deputați? Acei ce voesc astăzi a-i desface. Cine judecă strîmb, cine asupresce pe țărani? Tot acei ce șed în tribunal și acuză pe judecători, acei ce din 12 Țile ale boerescului (urbarium) au făcut 250 Țile pe an! Pârător și pârâș sînt una, iar despre rezultat voiau să facă răspunător pe Domnitor! numai pentru că nu sînt în locul lui! fără a cumpeni cauzele acestei concatenatii. Junimea luînd de model meetingul Irlandei a început a se aduna în privat, apoi în public și a debeată interesele țării, propunînd îmbunătățiri, ale căror basă era proclamat Regulamentul Organic, dar chiar unele din cereri călcau dispozițiile lui. Pe acel temei se făcu o petiție, în care au subscris Mitropolitul țării și mai toată boerimea. Gubernul se arată îngăduitor și chiar doritor de a plini cererile ce nu contradiceau așezămîntului; însă cu neputință se părea a îngădui: desfacerea adunării generale și înarmarea unei gvardii naționale, pentru care ar fi trebuit să ceară sancția Curților suzerane și proteguitoare. Junimea înmîndrită de succesul său se îndărătnicia de a storce toate puncturile și în 29 Martie seara ameliță a face a doua Ți o demonstrație în masă, mergînd la palat, și a storce cererea în putere. Spre a împedea o urmare ce putea aduce o turburare, Gubernul a hotărît a lucra cu energie, mai ales îndemnat fiind de o depeșă, care Consulatul Rusiei a împărțit-o din partea Cabinetului său, și în care Țarul Nicolae îndemna pe Domnii provinciilor, aflătoare sub a sa protecție, de a înfrîna ori-ce încercare de turburare. După asemenea îndatorire nu era de balansat.

În seara aceea se arestară unii din junii ce erau în permanență adunați, deși acei mai cumpeniți se împrăștiară, avînd de scop a căpeta îmbunătățirile numai prin mijloace pacifice. 13 din cei arestuiți fură transportați la Galați. Deși în astă operație s'au întrebuițat măsuri de asprime, neporoncite de Domnitorul, totuși rezultatul mîntuitor escusă fapta, căci liniștea s'a restatornicit, pe cînd reșterea junilor prin mijloace din urmă ar fi revărsat asupra patriei anarhie și vîrsări de sânge, chiar în o epocă în care numai pacea și buna orîndueală poate a ne câștiga un viitor politic, ce nesmintit are să răsară din conflictul gigantic al puterilor!

Din 13 arestuiți, 7 s'au condus peste Dunăre la Măcin, 6 aflară mijloc a se asilă în Brăila la Consulul britanic; însă după îndemnul General Consulului Rusiei, carele le juru neîntârziată liberare, numiții se înduplecară, de a pluti și ei la Măcin. După acestea, Domnitorul, ex motu proprio, a început a se ocupa de măsuri îmbunătățitoare în administrație, cari după talentul și cunoscînța ce are de nevoile țării i se vor nemeri, dacă dregătorii îl vor ajutori!....

În 29 seara, tîrziu, după ce adunarea de popor se răspîndise scîrbită, mai virtos pentru că gubernul o provocă a aștepta 2 săptămîni până ar sosi o comisiune ruso-turcească, generalul (fiul Domnului) comandă miliția întreagă, însoțită de 1 tun și de arnăuți armați. Se bătă marș general. Se aușiră câte-vă glasuri: La arme, la arme! Soldații omoară pre boeri! Însă poporul fugi; aceasta să fie boerilor de mare învățetura, cum și Gubernului, dacă vrea binele patriei. Soldații mai întâi călcără casele Logofetului C. Sturdza, apoi ale tînerului Mavrocordat și pe rînd ale mai multor boeri de frunte. Mobilele se sfărîmară, oa-

menii se bătură, iar din tineri: 4 frați Roseti, 3 Cuzesci, 2 Docănesci, 2 Casimiresci ș. a. fuseră prinși, unii puși în poște și trecuți peste Dunăre, alții opriți aci, cu toții la 200, din cari cei mulți fuseră bătuți câte 50 la spate, apoi sloboziți. Altele mai târziu.

[142] ADRESA No. 1335 A CÂRMUIRII JUDEȚULUI BRĂILA CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL ȚERII ROMĂNEȘCI.

1848

Aprilie 9

Cînstitului Departament din Lăuntru.

Cărmuirea județului Brăila.

Și după porunca No. 2000, luându-se în înțelegere cu cînstitul Viț-Consul britanic de aici pentru slobođirea complotiștilor din Moldavia ce se află la dînsul, însă din parte-î până astăzi nu s'a vedut nici slobođirea lor, nici răspuns și cu toate că Cărmuirea a luat putincioasele măsuri întru prinderea lor, când ar eși din localul Viț-Consulatului, dar fiind-că din curtea cînstitului Viț-Consulat necentenit es și intră feluri de oameni pentru feluri de trebuințe și printre dînșii poate să se strecoare și dintr'aceia, precum se aude că s'aș și strecurat doi, ne cunoscîndu-se nici măcar fisioumiile lor, pentru că d. Polcovnic din Galați nu le-a împărtășit Cărmuirii, după cererea ce i s'a făcut.

Prin urmare vedîndu-se că mijloc mai sigur despre stavila strecurării lor (luându-se în băgare de seamă poziția localului Viț-Consulatului) este numai atunci când s'ar orîndui mai mulți oameni (ceea-ce și sînt de lipsă după încredințarea ce dă poliția prin ale sale raporturi) în prejurul acelu local, cu împuternicire ca toți câți vor intră și eși din local, ziua și noaptea, să fie supuși cercetării, căci cu corespondența și întrebuițarea puterii moralicesci nu se vede nici o ispravă din partea d. Viț-Consulat. De aceea rămîne ca cînstitul Departament să binevoiască a chibzuî măsuri ce va găsi mai apropiate la împrejurările d'acum, împărtășind și Cărmuirii poruncă de ceea-ce va găsi cu cale.

Polcovnic Iacobson.
S. Rozescu.

No. 1335.
S. I-îu

(Resoluție :) Cînstita Cărmuire nu are să urmeze decât poruncii No. 2000, fără altă adăogire cât de mică.
Aprilie 16.

[143] CONFRUNTAREA DEȚINUȚILOR FRANT HERMAN, FELIX BOTNAR, IOSEF SEFER ȘI LEON MARENEVICI.

1848

Aprilie 10.

Confrunțație.

Anul 1848, luna Aprilie în 10 zile. După confrunțația făcută aflaților la grosul Isprăvniceii, din numărul revoltanților și anume Frant Herman, Felix Botnar, Iosef Sefer și Leon Marenevicu cu denonsătorul lor Mihel Zisman, deși toți într'un glas au arătat că nu-l cunosc, dar din întrebările făcute după aceasta, lui Anton Zingher, la care au fost toți aceștia de au mâncat și au băut împreună, cu câte-vă zile înaintea întâmplării prinderii lor, au mărturisit că în adevăr așa a fost, precum denonsătorul i-a recomendat, apoi de vreme ce ei întâiu cu totul s'au apărat că nici măcar l-ar cunosc, se pot socoti indestul de vinovați și picați în de o potrivă categorie cu complotiștii.

2-lea David Rainer, după cele arătate prin dropsul său, s'ar socoti nevinovat, însă trebuie a se căuta purtările lui de mai înainte, de a fost vre-odată supus vre-unei categorii, de vreme ce arată că este crescut și născut în această Capitalie.

3-lea Leon Volșinski, numai după nepotrivirea arătării lui prin două doproase ce i s'au luat, căci mare deosebire face arătarea lui dintâi la Comisia cvartului al 3-lea cu aceea luată acum de isnoavă, măcar deși i s'a confruntat în ființă, însă acum țice că ceea-ce a voit scriitorul acei Comisii, aceea a scris, fiindu-se tot de aceasta de pe urmă arătare.

4-lea Dimitrie Moldovanu; din dropsul lui se vede cu totul străin de asemenea complot; rămâne dar a i se căuta purtările ce ar fi avut mai înainte, atât în Capitalie cât și când s'a aflat slujind soldat în miliție și a i se hotări pedeapsa sa.

Această confrunțație s'a făcut în a mea ființă, pentru care am iscălit.

Adjutant polcului,
Leitenant Lascăr.

[144] SCRISOAREA COLONELULUI G. MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI.

1848

Aprilie 10.

Galați

Luminarea Voastră.

Din scrisoarea Luminării Voastre, dată din 8 Aprilie, am privit sentimentele și milostivirea la care ați venit în plecare a mijloci ertarea mea de la Înălțimea Sa. Această milostivire ne pătrunde în cuget, și nu voiți uita-o până la mor-

mînt. Căci la un nenorocit prilej ca acesta, se vede iubirea și dragostea unui bun desăvîrșit nacealnic. Dumnezeu este mare și va aduce vreme a pune și eu mîna pe unul din acei intriganți și din complotul scăpaților, a cărora scăpare cu înșelăciune mi s'a întîmplat. Atunci voi uita mîhnirea în care am picat. Uitare de la Înălțimea Sa a greșelii mele, după cum îmi scrieți Luminarea Voastră, aceasta numai după vreme mă face desăvîrșit sănătos. Iară soartea inimii mele este tot ca o rană netămăduită, cunoscînd că în diastima de 26 ani a slujbelor mele, aceasta nu mi s'a întîmplat.

A Luminării Voastre

Pre plecată slugă cu adînc respect și credință până la mormînt

C. Mișcenco.

[145] RAPORTUL No. 4646 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU.

1848

Aprilie 10.

Către cînst. Departament trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Bacău.

Raport.

Cu poronca cînst. Departament din 8 Aprilie, secția a 3-a, No. 6092, primindu-se cînci Domnesci ofisuri cu locuri deschise, sub No. 61, după care s'au însemnat pe boerii în jos arătați de a privighia pentru buna armonie și liniștea locuitorilor din satele ocoalelor acestui ținut, de a cărora prîmire și însărcinare pusă numiților cu supunere se răspunde.

N. Rosel Post.

No. 4646.

Numirea boerilor însărcinați și care la ce ocol.

D. Căminar Iancul Ghibănescu la ocolul Bistrița-de-jos.

D. „ Petrachi Gorovei la ocolul Bistrița-de-sus.

D. Paharnic Costachi Pandeli la ocolul Tazlăul-de-sus.

D. Medelnicer Filip..... La ocolul Troțuș.

D. Pitar Iancul Virgolică la ocolul Tazlăul-de-jos.

[149]

*Cinst. Dipartament a trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia Țănut. Suceava*

Raport.

Mulți din fețele ci primescu bilețuri di la isprăvnicie pentru trecirea pisti hotar în îndiplinirea interesului di cari ar fi chemați pe termen de 48 ceasuri, s'au înfășoșat la isprăvnicie cu tânguiri că di către comandirii graniței s'ar opri la întoarciri în Prințipat, în urmarea căroră fiind că di către isprăvnicie potrivit luminatului ofis di supt No. 60, s'au întinsu măsurile cuviniti, pentru paza graniței după cum s'au și adus la știință prin raportul No. 2299. Dar pentru că, precum să vești, către comandiri s'au luat la înțălăs cuprindirea țătatului ofis di a nu îngădui nici întoarcirea în Prințipat acelor feță, cari li s'au slobozit di către isprăvnicie țănut. acești cazuri pentru mergiri în îndiplinirea a feliuri di nevoi, apoi cu totul punirea să ceri dizlegari di urmari, atât asupra unei așa împregiurări, cât și dacă ea poate sloboadă a mai slobođi pi laturi fețelor acelora ce ar ave nevoi a mergi piste hotar pe vremi di 48 ceasuri.

(s. s.) Forăscu post.
Stolțe K. Draguș.

No. 2387
1848 Apr. 10

Priimit 14 Apr. 1848. N. 7033, N. 1662

Rezoluție: Să s mijlocească la Hătmăni ca să poronciască Comandirolor di pi granițe, ca să păzască urmare după regularisire ce li s'au împărtășit din poroncă innaltă prin Otnoșăniea din 12 Apr. No. de cari lucrare să s facă știut isprăvniceii.

Mil.....

[150] SOCOTEALĂ DE CHELTUELILE FĂCUTE CU EXILAREA LIBERALILOR
MOLDOVENI LA MĂCIN.

1848
Apilie 11

Socoteală cum s'a întrebuițat cheltuirea drumului la Măcin.

Lei	Par	
3.475		în 200 ermilici noi Aianului
421		în 30 ermilici bacșiș oamenilor și unui gramatic al Aianului
600		în 40 carboave bărcile mari cu cari s'au dus arestanții
150		pentru 300 pâni soldaților convoiarisători în 2 rînduri: când am mers întâi la Măcin trăgătorilor la barcă, și al 2-lea când s'au dus arestanții
30		pe 10 oca rachiū tij soldaților în 2 rînduri

120	în 8 carboave mergerea mea la Brăila cu poșta
139	la 4 căruțe de birjă ce am trimis la Brăila cu întoarcere
20	cheltueala oamenilor
15	pe 5 oca măsline la soldați
40	soldaților Munteni, când am mers cu șalupa la Măcin
6,10	pentru două malduri praji soldaților
5.016,10	

Perilipi.

8.850	— primiți
5.016,10	cheltuiți
3.833,30	

Adică trei mii opt-sute-trei-deci și trei lei trei-deci parale, cursul Galați, sînt la jos iscălitul

Colonel i Cavaler Mișcenco.

[151] ORDINUL No. 1593 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI CĂTRE MAIORUL STATACHI.

1848
Aprilie 12

No. 1593 *La D. Maior Statachi.*

Din Înalta verbală poroncă chemându-se aicea pe Comandirul garnisonului din Galați, d'Colonelul Mișcenco, comandarisc pe dv., că îndată să mergeți la Galați și să împliniți îndatorirea d-lui până la întoarcerea sa la Galați. În această vreme veți avea îngrijire pentru buna pază a liniei Dunărei, liniștea în oraș, buna ținere a oamenilor și îndestularea lor, întocmai împlinirea a poroncilor ce veți primi și raportuirea, atât în obiectele sorocite cât și în cele întimplătoare cu grabire.

[152] ORDINUL No. 1594 AL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL C. MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI.

1848
Aprilie 12

La Colonelul Mișcenco.

Prea Înălțatul Domn vroidn a lua de la d-v în persoană lămurire asupra răspunsului ce ați făcut Înălțimii Sale prin d-lui Colonel Singurov, a binevoit a poronci ca să veniți aicea. Pe acest temei, trimitându-se pe d. Maior Statachi

ca să împlinească îndatorirea d-v. acolo, pe câtă vreme vă veți afla în Capitală până la întoarcere, vi se scrie ca să încredințați comanda cu toate cele atârinate de ea, vremelnicesce, lăsându-i toate înlesnirile atât în lucrarea cancelariei cât și îndestularea oamenilor, înaintirea lucrării picheturilor, și în sfârșit, în toate obiectele comendii, ca să nu întâmpine cea mai mică împiedecare, și îndată după aceasta să porniți a veni cu cea mai mare grăbire în Capitală, spre care sfârșit în podorojna poștei de opt cai, pentru mergerea d-lui Maiorului Statachi la Galați, s'a trecut și pentru venirea d-v. de acolo aici.

[153] CIRCULARA No. 1627—1642 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI CĂTRE COMANDANȚII
DE ZASTAVE.

1848
Aprilie 12

Țircularnice pe la toți comandirii de zastave, de la No. 1627 până la No. 1642.

Intre revoltanții ce nu s'a putut prinde tintăi, precum Vasilică Ghica, aș mai fost și Grigori Balș, Iorgu Sion, cari s'a prins în Valachia, precum și Toader Sion, Iorgu Radu, ce s'au uitat a se trece în țircularnica din 1 a curgătoarei lunii sub No. Deci ca nu cum-vă ei urmăriți de gonaci, spre a-i prinde, după măsurile puse în lucrare, să se ispitească a fugi peste graniță, vi se scrie ca să întâiți paza în tot cuprinsul distanței, ce vă este încredințată, și arătându-se numiții sau toți odată sau în deosebii câte unul, să nu cum-vă să scape, ci numai decât să-i prinzi morți sau vii, povățuindu-vă din cuprinderea numerarității poronci.

[154] ADRESA No. 1644 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-
INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE DEPARTAMENTUL DIN
LĂUNTRU.

1848
Aprilie 12

No. 1644. La Departament.

Intre alți revoltanți, fiind și însemnații mai jos: 1. Costachi Moruz, 2. Grigori Balș, 3. Vasilică Ghica, 4. Iorgu Radu și 5. Toader Sion, încă de la 4 a curgătoarei s'a fost comandarisit pe Cornetul Păcurariu spre prinderea lor, dar din întâmplare prinzându-se în ținutul Fălciului pe cel întâiu Muruz și dându-se în Rusia, s'a chemat înapoi pe Cornetul Păcurariu și în urmă s'a prins și

pe cel al doilea Balș, împreună cu Iorgu Sion în Valachia precum este cunoscut Departamentul. Iar cei trei din urmă, Vasilică Ghica, Iorgu Radu și Toader Sion, rămânând încă neprinși, cu cinste se face cunoscut Departamentului spre a regulă din parte-i cele de conviință pentru prinderea lor.

[155] CIRCULARA No. 1649—1664 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COMANDANȚII
DE ZASTAVE.

1848
Aprilie 12

Țirculară pe la toți Comandirii de zastave de la No. 1649 până la No. 1664.

Pentru-că prin oprirea intrării în Prințipat a tuturor străinilor și a Moldovenilor, precum vi s'a poroncit sub No.... să nu se pricinuească împedicarea fețelor ce pot a fi primite, prin înțelegere cu Departamentul din Năuntru, s'a statornicit măsurile următoare :

La cercetarea pasporturilor și a persoanelor ce ar vroi a intra în Prințipat, să se ieă încredințare de trebuințele pentru cari voesc a veni, și după asemenea formalită să se sloboadă intrarea la însemnații mai jos :

- a) Neguțătorii acei ce au relații de negoț în Moldova, fie de ori-ce nație.
- b) Persoanele acele cu familie, de ori-ce nație, ; iar pentru Jidovi se va urmă după osebite instrucții ce au Isprăvniciile:
- c) Acei ce vor veni cu capitaluri de a le întrebuință în Moldova, de ori-ce nație.
- d) Moldovenii acci trecuți peste hotar cu pasurile Moldovei pentru ale lor interesuri, și cari nu sînt însemnați în numărul celor hotărîți a se opri de a nu se întoarce în Prințipat.
- e) Harabagii acei cu mărfuri saū acei cu deșert, cari s'ar întoarce în Moldova.

f) Acei cu certificaturile slobodite de la Isprăvnicie pentru 24 ceasuri și
g) I'emeile sunt slobode fără nisce asemenea cercetări.

Iar pe acei ce vor fi fără familii, fie de ori-ce nație, necunoscuți, și nu ar avé însușirile de mai sus să nu se primească decât dacă ei vor voi a așteptă să li se ieă pasporturile, și cu raporturi de împrejurările personalului lor, cum și pentru ce trebuință vin în Moldova, să se trimită la Dejurstvă, aceasta precum vi s'a mai scris. Se oselesc de mărginirile de mai sus persoanele mai însemnate, cari ar avé legiuitele formalități de călătorie.

Prin urmăre vi se scrie și prin aceasta ca, prin înțelegere cu Isprăvnicia ținutală căreia odată cu aceasta i s'a scris de către Departament, precum el încredințează prin adresul de sub No. 6395, să urmați întocmai după instrucțiile de mai sus, ferindu-vă de a nu face în deobște tuturor pasagerilor niscăi-vă și-canuri saū vre-un fel de păgubiri de ori-ce fire, căci atât pentru aceasta, cât

și pentru din potrivă urmarea întru împlinirea instrucțiilor de mai sus, sau cu scăparea în Prințipat a fețelor oprite de a intra, întru care se mai adoagă și Grigori Balș și Iorgu Sion, ce s'au prins în Valachia și se află arestuiți la Cărmuirea de Slam-Rimnicul, dacă nu se vor da în partea aceasta de către acea Cărmuire, veți căde în grea răspundere. Iar când numiții s'ar încercă a intra pe la ori-ce loc să-i respingeți. Aceasta pe temeiul Inaltei poronci, împărțită prin osebit adres al Departamentului cu No. 6394. Iar întâmplându-se a năvăli cu silă și cu arme, atunci să urmați după osebita poroncă ce odată cu aceasta vi se trimite sub No.....

[156] ORDINUL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL
INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE COLONELUL C. MIȘCENCO
COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI.

1848

Aprilie 12

Secret foarte grăbnie.

Comandirului garnisonului de Galați d-lui Colonelului și Cavalier Mișcenco.

Potrivit celor scrise d-v prin poronca mea din 29 a trecutei luni Martie sub No. 1290, pentru a nu lăsa intrarea în Prințipat a lui Scarlat Vârnăv, Toader Rășcanu și Vasile Mălinescu, se întăresce și prin aceasta, atât pentru numiții cât și pentru Costachi Negre, Leca, Negruzzi și Alecu Dimitriu, nepot al Mitropolitului, ca nici cum să nu-i lăsați a intra în Prințipat pe la ori-ce loc s'ar ivi și cu ori-ce pasporturi, fățiș sau prin taină, având d-v. în privire că Mălinescu poartă cu sine două pasporturi, adevă unu turcesc și cel-alt franțosesc de etudiant (student sau școlar).

Afară de aceștia vi se adaogă poroncă și pentru toți străinii, cum și Moldovenii cari ar voi a intra în Prințipat, că sînteți însărcinat sub cea mai aspră răspundere: a) de a nu-i lăsa să intre în Prințipat și b) de a lua pasporturile lor și a le trimite îndată la Dejurstvă cu raport arătător, pentru ce anume trebuință vin și pe cât termen, cum și fisionomia lor, ca după luarea aminte ce se va face pasporturilor și împrejurărilor, să vi se poată da deslegare cu înapoarea pasporturilor, de pot fi primiți sau nu. Iar în alt-fel slobođindu-i, veți fi răspundător după toată asprimea. Tot odată vi se mai întăresce poronca pentru Căpitanul Dimitrie Asachii, cum și pentru deșterații Alecu Moruz, Alecu Cuza, Nicu Catargiu, Vasile Carta, Grigorie Romaș, Dimitrie Filipescu, Manolachi Epușeanu, Sandu Miculescu, Ioan Cuza, Zaharie Moldovanu, Răducanu Roset, Scarlat Roset și Mitică Roset, ca să fiți cu cea mai deșteaptă privighere de a nu scăpa cum-vă toți sau unul măcar în Prințipat, precum vi s'a mai poroncit sub No. 1308, 1325 și 1405, căci veți fi în grea răspundere.

[157] ADRESA No. 6391 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU
AL MOLDOVEI CĂTRE SECRETARIATUL DE STAT.

1848
Aprilie 12

Adres la Secretariatul de Stat al Moldovei.

No. 6391.

Între lucrările ce s'au întins din partea Cărmuirii pentru depărtarea tuturor nepriiunilor ce au amenințat liniștea obștească din partea unor fețe cu cugetări rele, s'a socotit de toată trebuința a se lua energice și potrivite măsuri și pentru cunoașterea fețelor ce s'ar înfățișa la deosebitele puncturi de graniță spre a intra în Moldova, măsuri cu atât mai mult trebuitoare, căci Cărmuirea are știință că între pricinuitoarii necuviințelor întâmplare s'au urmat relații cu fețe depărtate mai înainte de aici. Deci statoinicindu-se că ori-ce pasager ar sosi la graniță, spre a intra în Moldova, să se cerceteze mai întâiu pasportul și persoana lui și a se lua încredințare pentru care trebuință voesce a veni aici, și după asemenea formalită se va slobođi intrarea la acești de mai jos :

(Urmeză instrucțiunile din circulara No. 1649—1664 a Hatmanului D. Sturdza. A se vedé No. 169).

Iar pe acei ce vor fi fără familii, fie de ori-ce nație, necunoscuți, și nu ar avé însușirile de mai sus, să nu se primească, decât dacă ei vor voi a așteptă, să le ică pasporturile și cu raport de împrejurările personale lor. cum și pentru ce trebuință vin în Moldova, să le trimeată la Hătmănie spre cercetare și deslegare, de pot fi primiți, ferindu-se de a face în de obște tuturor pasagerilor niscăi-vă șicanuri sau vre-un fel de păgubire de ori-ce fire. Se oselesc de mărghinirea de mai sus persoanele acele străine și mai însemnate, cari ar avé legiuitele formalități de călătorie.

Această punere la cale Departamentul cu cădută cinste o împărtășesce și acelui cinst. Secretariat, poftindu-l cu cădută cinste ca să binevoască a o împărtăși respectivelor Consulaturi spre a fi cunoscută.

[158] ADRESA No. 6394 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU
AL MOLDOVEI CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR
AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 12

Departamentul trebilor din Lăuntru, Secția 1 No. 6394.

Iași

Cinstitei Hătmănii a Moldovei.

Din raportul ce cinstita Hătmănie a primit de la Comandirul graniței despre Valachia, îi este bine cunoscut, că d-lor Grigori Balș și Iorgu Sion sînt ares-tuiți la Cărmuirea de Slam-Rînnic, precum aceasta s'a vëđut și din raportul ce

s'a primit la Departament și de la Stărostia Putnei sub No.... Asupra acestuia după deslegarea Prea Înălțatului Domn i s'a răspuns Stărostiei, ca să se înțeleagă cu județul de Slam-Rîmnic și că dacă acela ar de pe arătatele fețe, ca să le arestuească la dînsa și să însciințeze pe Departament, iar la din potrivă, dacă nu ar voi să-i dea, să se înțeleagă cu Comandirul graniței ca să fie cu de aproape privighere, ca d-lor Balș și Sion să nu fie primiți în Moldova, și când s'ar încercă spre aceasta, să-i respingă. Despre care punere la cale cu cîinste se face cunoscut cînstitei Hătmăni, cu pofțire ca să binevoiască a da din parte-i cuvenitele poronci și Comandirului de pe graniță spre întocmai și neabătută urmare.

Ministru din Lăuntru *Calargiu*.

Cercetat Șeful secției *Baldovin Aga*.

(*Rezoluție* :) Să se facă țircularnice pe la Comandiri de zastave.

D. S.

[159] ADRESA No. 6395 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU
CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL
MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848

Aprilie 12

Departamentul trebilor din Lăuntru. Secția I. No. 6395

Iași.

Cînstitei Hătmăni a Moldaviei.

Intre lucrările ce s'au întins din partea Cărmuirii pentru depărtarea tuturor nepriuințelor ce au amenințat liniștea obștească din partea unor fețe cu cugetări rele, s'a socotit de toată trebuința a se luă energice și potrivite măsuri pentru cunoașterea fețelor ce s'ar înfățișa la deosebitele puncturi de graniță spre a intra în Moldova, măsuri cu atât mai mult trebuitoare, căci Cărmuirea are știință că, între pricinuitoarii necuviințelor întîmplate, au urmat relații cu fețe depărtate mai înainte de aici. Deci statornicindu-se ca ori-ce pasager ar sosi la graniță spre a intra în Moldova, să i se cerceteze mai întîiul pasportul și persoana lui, spre a se luă încredințare pentru care trebuință voesce a veni aici, și după asemenea formalită se va slobođi intrarea la acești de mai jos :

(Urméază instrucțiunile din circulara No. 1649—1664 a Hatmanului D. Sturdza. A se vedé No. 169).

Iai pe acei ce vor fi fără familii, fie de ori-ce nație, necunoscuți, și nu vor avé însușirile de mai sus, să nu se primească decât dacă ei vor voi a așteptă să le ică pasporturile și cu raport de înprejurările personalului lor, cum și pentru trebuința ce vin în Moldova, și să le trimeacă la Hătmănic spre cercetare și

deslegare, de pot fi primiți, ferindu-se de a face în de obște tuturor pasagerilor nisca-va șicanuri sau vre-un fel de păgubire de ori-ce fire. Se osebesc de măr-ginirile de mai sus persoanele acele străine și mai însemnate, cari ar avé legiui-tele formalități de călătorie. Aceste puneri la cale Departamentul cu cădută cinste le împărtășește cinst. Hătmăni, poftind-o ca să binevoască a da cuve-nitele poronci Comandirilor de pe graniță pentru întocmai urmare, îndatorin-s'au dat cuvenitele poronci.

Ministru din Lăuntru *Calargiu*.
Cercetat Șef secției *Baldorin Aga*.

[160] CIRCULARA No. 6397 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU
AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIILE DE PE MARGINEA ȚERII.

1848
Aprilie 12

Țircularnice poronci ale Departamentului către Isprăvnicii de pe marginea țerii.
No. 6397.

Trebuința cerënd a se da acei Isprăvnicii o lămurire de urmare ce trebuie să păzească în aplicarea măsurii poruncite ei prin Domnescul ofis din 5 Aprilie No. 60, Departamentul, pe temeiul deslegării Prea Înălțatului Domn Stăpânitor, grăbesc a însemnă prin aceasta, că la tot prilejul de sosire de pasageri spre a intră în Moldova, să se cerceteze mai întâiu pasportul și persoana pasagerului și a se luă încredințare pentru care trebuință vroesce a veni în țeară, și după această strictă formalită se va slobođi intrarea în lăuntru la acești de mai jos :

(Urméză instrucțiunile din circulara No. 1649—1664 a Hatmanului D. Sturza. A se vedé No. 169).

Iar pe acei ce vor fi fără familii, fie de ori-ce nație, necunoscuți și nu vor avé însușirile de mai sus, nu se vor primi decât dacă ei vor voi așteptă, li se vor luă pasporturile și cu raport lămuritor împrejurărilor personalului lor, cum și pentru ce trebuință vin în Moldova, se vor trimite la Hătmănie spre cercetare și deslegare, trimițënd și Isprăvnicia Departamentului îndată asemenea listă lă-muritoare spre sciință, de pot fi primiți sau nu. Se osebesc de această mărgi-nire persoanele acele străine și mai însemnate, cari ar avé legiuitele formalități de călătorie. Impărtășind Isprăvn. această punere la cale, Departamentul chea-mă a ei neadormită îngrijire pentru a ei aplicare, fără însă a li se pricinui nis-care-vă șicanuri și vre-un fel de păgubire de orice fire, și tot-odată îi face cu-noscute că, pe lângă fețele însemnate în țitatul Domnesc ofis, că nu sunt slobo-de a intră în țeară, se va întrebuință multă băgare de seamă de a nu fi primite și aceste următoare : Vorn. Vasilică Ghica, Spăt. Iorgu Radu, Grigori Balș și Iorgu Sion, cari, după sciință ce are Cărmuirea, se găsesc trecute peste hotarele Moldovei, urmându-se și pentru aceștia precum se însemnează în ofisul Dom-nesc pentru cei-lalți.

Aceste dispoziții se vor aduce întru împlinire prin înțelegere de aproape cu Comandirii grauițelor, cari urmează a primi potrivite poronci de la Hătmănie.

[161] SCRISOAREA COLONELULUI MIȘCENCO, COMANDANTUL GARNISONEI DIN GALAȚI, CĂTRE HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI.

1848
Aprilie 12

Galați.

Luminarea Voastră,

Scrisoarea Luminării Voastre cu data din 10 Aprilie am primit-o cu înadins astăzi la 12 Aprilie, la care cu supunere răspund că cât pentru apărarea Consului Cuningham de către Gartner, acum poate să-și dea ori-ce îndreptări, în vreme când nici datorie a avut să se amestece în trebile Ocârmuirii, să meargă pe la Măcin. Asemenea și boerul rânduit și alții de asemenea pot acum să tălmăcescă fel de fel în urmă, căci nici unul nu-î cu inimă curată, și eu singur n'am ce face la un norod. Eu am descris din început vinovația mea, arătându-mă singur greșit. Cât pentru cheltueala a 200 ₮, după scrisoarea Luminării Voastre, am intrat în vorbă cu Aianul, și dintr'un cuvînt, arătându-i 200 ermelici, s'a arătat mulțumit, precum i-am și dat, iar nu mai mult. Socotesc că am nemerit, de nu i-am dat mai mult, adică 100, 150 până la 200 ₮, precum mi-ați hotărît. Cu cusurul am întrebuițat și alte cheltueli neapărate după socoteală, restul rămas la mine este, poate că mai cere trebuința de cheltueală. Pentru pasageri am luat măsuri în unire lucrare cu părcălăbia după poronca Luminării Voastre și Domnescul ofis către Părcălabul.

Al Luminării Voastre prea plecată slugă
C. Mișcenco.

[162] RAPORTUL No. 2874 AL ISPRĂVNICEI ȚINUTULUI ROMAN CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 12

Cînstitulul Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Roman.

Raport.

Inaltele 4 ofisuri sub No. 61 cu locuri deschise, atingătoare pentru cea de aproape privighere asupra liniștei locuitorilor, primindu-se cu respectiva poroncă a Departamentului No. 6092, secția 3-a, de îndată s'a și însărcinat cu ele :

La ocolul Moldovei pe d. Banul Vasile Capșa

La ocolul Siretul de jos pe d. Comis. Dimitrie Piliș

La ocolul Fundului pe d. Spăt. Ioan Iorașcu

La ocolul Siretul de sus pe d-lui Clucer Costachi Casimir, cărora li s'au dat și cuvenitele povățuirii, după rostirea Inaltului ofis cu No. 40, ce iscălita Isprăvnicie îl are primit de la d-lui Post. Gheorghe Carp, despre care supus se aduce în cunoștință.

Aga Stral.

No. 2874

[163] RAPORTUL No. 2620 AL STĂROSTIEI PUTNEI CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 12

Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Stărostia Putnei.

Raport.

Cu supunere se aduce la sciință cînstitului Departament, că pe d-lor Grigori Balș și Iorgu Sion, pentru cari s'a adus la sciință cînstitului Departament prin raport cu No. 2557 din 8 a următoarei, că s'a prins în Valachia la casa d-lui Ocârmuitorului județului Slam-Rîmnîc și se află sub pază acolo, după închezășluirea ce a făcut către Stărostie Ocârmuirea aceluî județ, după sciința ce s'a primit acum de la d-l Ocârmuitorul județului, s'au scăpat Sâmbătă noaptea, spre sfînta Inviere, când tot odată a făcut cunoscut Ocârmuirea jos iscălitului că a primit acum și deslegarea Departamentului Valachiei de a-i da la urma lor în partea aceasta, însă acum nu are de unde îi da.

Stamatin Aga

Sameș V. Grigoriu.

Lucrător Petrovici.

No. 2620.

(*Resoluție* :) Să se răspundă ca să aibă de aproape privighere pe tot cuprinsul graniței a nu mai intra când-vă în Prințipat. Și ivindu-se unde-vă să se prină și să se arestuiască. Tot asemenea se va serie și celor-lalte Isprăvniciei de pe graniță.

Catargiu.

[164] RAPORTUL No. 2621 AL STĂROSTIEI PUTNEI CĂTRE DEPARTAMENTUL
DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 12

Cînsitului Departament al trebilor din Lăuntru

Stărostia Putnei

Raport.

D-l Căpit. Grigori Filipescu din Valachia, cumnat cu d-l Vasilică Ghica, viind cu pasport formal, voesce a trece în Moldova ca să meargă să vadă pe sora d-lui Cleopatra Ghica, și fiind-că Stărostia prin Luminatul ofis cu No. 60 este mărginită a nu îngădui pe nimeni să treacă din Valachia în acest Prințipat, fără scirea cînsitului Departament, și nici deslegarea cerșută prin raportul cu No. 2560 din 8 a următoarei nu a provtacsit (?) a veni Stărostiei, iar d-l boerul stăruiesce la hotar a i se învoi trecerea, Stărostia grăbesce cu supunere a aduce la cunoscînța cînsitului Departament, rugându-se a avé cuvenita deslegare întru aceasta, căci se înfățosează mai multe persoane din Valachia cu asemenea cerere, și Stărostia nu le poate învoi trecerea fără deslegarea cînsitului Departament.

Stamatin Aga
Saneș V. Grigoriu.
Lucrător Petrovici Pitar.

M. 2
No. 2621

(Rezoluție :) Secț. 4 Aprilie 14. Să se răspundă ca să sloboadă intrarea în Prințipat a Căpitanului Filipescu.

Mih.

[165] RAPORTUL No. 2548 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TECUCIU CĂTRE DE-
PARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 12

Cînsitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Tecuciu.

Raport.

Luminatul ofis Gospod sub No. 60 din 5 a următoarei de la secția 1-a a cînsitului Depart. din Lăuntru primindu-se de către joș iscălitul, cu supunere se aduce la sciința cînsitului Depart., că de îndată s'a'u și pus în lucrare măsurile poroncite, rînduindu-se la puncturile de pe granița Valachiei un No. de

cinci slujitori înarmați cu 30 oameni iarăși de asemenea, asupra cărora este rînduit un cinovnic anume D. Simion Radovici i doi privileghiați Căpitan Miron Bune și Polcovn. Sandu Avram, privighetori aceștia asupra păzitorilor rînduiți la pomenitele puncturi, nefiind distanța megieșe acestui ținut cu granița Valahiei decât din satul Preval până în satul Peneul, cale de un sfert de ceas.

No. 2548

I. Iamandi.

[166] RAPORTUL No. 3810 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI NEAMȚU CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 12

Departamentului trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Neamțului.

Raport.

Cu ofiția respectivului Departament din 8 a următoarei No. 6092, secția 3-a, primindu-se cinci ofisuri Gospod cu loc deschis, de îndată s'a și rînduit la fiește-care ocol câte un boer vrednic de credință pentru osebita privighere asupra liniștei locuitorilor. Despre care aducându-se la sciință, în dosul acestuia se însemnează și numele fiește-căruia boer și la ce ocol s'a orînduit.

M. 3.
No. 3810

V. Sion Vornic
Șol M. nacealnic Zlăt...

- I. D-lui Medeln. Petrachi Pascal, la ocolul de sus.
 - I. D-lui Căminar Dimitrie Gheorghiadi, la ocolul Mijlocului.
 - I. D-lui Paharn. Dimitrie Gheorghiadi, la ocolul Muntelui.
 - I. D-lui Aga Alecu Urechi, la ocolul Bistriței.
 - I. D-lui Comisul Dimitrie Iconomul, la ocolul Petrii.
-

[167] ADRESA No. 2723 A CĂRMUIRII DE RIMNICUL-SĂRAT CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL TERII ROMÂNESCI.

1848
Aprilie 12

C. Departament din Năuntru

Cărmuirea de Slam-Rîmnice.

Maî înainte de a se primi răspundătoarea poruncă a c. Depart. cu No. 1723, acei doi tineri Moldoveni, despre cari urmează raportul Cărmuirii No. 2654, găsind prilej în noaptea de Paști, pe când toată lumea se afla în biserică, și prin meșteșuguri deschidând fiecele ferestrelor odăii unde erau arestuiți cu pază de dorobanți la ușa, s'au coborît jos și noapte fiind s'au făcut nevăzuți. Cărmuirea însă pe de o parte a luat cuvenitele măsuri pentru prinderea lor, care se nădăjduesce a fi cât de curînd, iar pe de alta nu lipsește plecat a supune și la cunoștința c. Departament.

No. 2723.
La secția 1-a

Cărmuitor *A. Filippescu*.
Sectr. *A. Borănescu*.

[168]

Dejurstva
Miliciei Principatului
Moldaviei

No. 1583

cătră cinstita

Anul 1848 Luna April 12 zile

casa Poștilor (Poștelor)

Iassi

Pentru mergirea pâr la Galați a Domnescului adiutant D. Maiorului Statki și venirea de acolo a D. Colonel Mișcenco, Dejurstva cu cinste poftesci pi acé casă să binevoiească a slobozi opt cai di poctă, trecând plata progonului în socotiala cunoscută.

Ocărnuitoriul Dejurstvii

Colonel *Stamati*

[169]

Do 6385

1848 Apr. 12

Pi d. Gara și soția sa ce vin dila Drezda în Moldova și cari acum să află la zastava di acolo să scrie acei isprăvê. ca să li lasă slobode intrarea în țară, spri cari să trimiti pi lângă aceasta și poronca Hătm. cătră comandirul di pi graniță.

Inr. la No. 1713

[170]

1848 : Apr. 12

La Putna

No. 6393

Spre răspuns la raportul acei Stărostii cu No. 2560 : i să faci dislegari că persoanele mai însănmate s'au alțai cunoscuți din Valahie, ce ar vroi a veni aici în Prințipat cu trebuință ce ar avé, înzăstrați de formalitățali legiuite, nu pot fi opriți. Iar pentru toți cielanți să va urma după dizlegare mărginită Stărostiei prin înadinsu poroncă ce i să triimite cu poșcea de astăzi.

[171] DEPARTAMENTUL CĂTRĂ ISPRĂVNICIA ȚĂNUTULUI PUTNII

1848 Apr. 12 No. 6396

Văzându-se cele cuprinse în raportul acei isprăvnicii supt No. 2557, pen-tru D. Dn. Grigorii Balș și Iorgu Sion, care să gădesc arestuiți în Valachia de cătră Cărmuitorul Miliției Râmnicu, Depart. să grăbesce a răspunde că dacă cărmuirea Valachiei va da pe numiții Stărostii, ce pe deoparte sânt arestuiți acolo ținându-i supt îndestulătoare pază și privighere, și pe de alte grabnic să raportească spre a să hotără în privirea lor cele de cuviință. Iar dacă să va refuza darea lor de cătră pominita cărmuire, atunci Stărostiea va lua cuvenitele măsuri în îrmare cu Comandirul graniței de pe ace linie, ca să nu pōată ei pătrunde nici într'un chip în Moldova, și ivindu-se la vre un post, să fie răspinși avându di aproape îngrijire a nu să cagerdisi prin bunuri iconomicoasă.

[172]

*Cătră cinst. Departament al trebilor Din Lăuntru**Isprăvnicia țant. Bacău*

Raport.

Pentru grabnica mergiri a Dumis. sub-ofițariului Vasăli Tistu, comandiri-
săt di cătră luminaria sa, Gheneral inspector al Miliției, în mergire, părră la tre-
cătoare Oituzului, să întoarcire, s'au poroncit, ca pisti de poșcea Bacăului, dă
sau slobozăt o căruță de pocită în patru cai pi socotiala Ocârmuirii. Pintru cari
is plecat roagă pe respectivul Depart. ca să binevoiască a mijloci prin visterii
slobozire cu venitul enam. Luoăți asămينة ca în grabnică trebuință, așa pre-
cum esti cunoscut șă cinst. Depart.

s. s. *Indiscirabil*

No. 4637

Apr. 12 zile

Primit apr. 14. 1848 N. 1664, N. 7035.

Rezoluție; Secția 4. April 14.

Prin anofora să s mijlociască slobozire acestue enamu.

(s. s.) *Mih.*

[173]

*Secretariatul de Stat**a**Prințipatului Moldonci*

Secția a 3-a

No. 663

*Cinstiiti Hătmăanii*Anul 1848 luna April în 13 zile
Iassi

Intre lucrările întinsă de Cărmuire pentru dipărtare necuviințelor (?) cari
au amenițat liniștea obștească di parte a unor feță cu cugetără răle, s'au soco-
tit de toată cuviința a să lua energhice și potrivite mesuri și pentru cunoaștere
osăbitilor feță ce să înfătoșază la diosăbite puncturi a Graniței spre a intra
în Moldova, măsuri cari, cu atăta mai mult sânt neapărate, fiindcă Ocărmuire
are știință că între fețale pricinuitoare necuviințelor întâmplare s'au urmat re-
lațai cu feță dipărtate mai dinainte.

Deci, statornicindu-să ca ori cari pasager ar sosă la graniță spre a intra în Moldova, să să cerceteză mai întâiu passaportul i persoana lui și a să lua încredințare pentru cari trebuință vroești a veni aice, după cari formalită vor fi slobozi șă anume :

1. Negoțatori de ori ce națae, cari au aice în Moldova relațai de cotereu.
2. Persoanele aceli cu famili fie de ori ce națae, iar pentru jădovi să va urma după osăbite enstrucsăi ci au Isprăvnicile.

3. Persoanele de ori ce națai cari vor veni cu capitaluri de a le întrebuița în Moldova.

4. Moldoveni acei ci au trecut de aice pentru a lor trebuință, cu pasurile cărmuirii locale, și cari nu ar fi din numărul acelora a căroră înturnare îndărăpt li esti oprită.

5. Harabagii cu mărfuri sau acei cu deșart cari s'ar întoarce în Moldova.

6. Acei cu biletele cărmuirii(i) cari li-au luat prin Isprăvnicii(i) pentru 24 sau 48 ceasuri.

7. Fimeile sănt slobode, făr' niști asămine cercetări. Iară acei făr' famili și necunoscuți, fie de or ce națae, și nu ar avé însușirile de mai sus, nu vor puté fi primiți decât numai după ce mai întâiu vor încredința a lor passaporturi (dacă vor vroi a aștepta) ca să să trimată Hătmăni(ei) cu raport lămuritoriu împrejurărilor personalului lor, de cătră cari revisuindu-să, să va da dizlegare de pot fi primiți. Să deosăbesc de mărginirile de mai sus persoanele acele străine și mai însămnate și cari ar avé legiuite formalităț pentru a lor călătorie. Dispre cari măsuri Secretariatul de Stat, pi teneiul împărtașări ci au primit di la Departamentul Trebilor din Lăuntru supt No. 6391 C.A. ari cinsti a face parti Hătmăni(ei) spre ștință și regularisăre, poftindu-l tot odată de a da poronci cu i să cuvine spre a să înlătura în de obșteie orce motiv cari ar puté aduce vre un fel de pagubă de orce soi u pasagerilor ferindu-să și de or cari șăcanuri.

Secretariu Statului

I. Beldiman

Cercetat D. indiscifrabil

Șefu secțai indiscifrabil

Rezoluție :

14 April 1848

Spre sciință fiind că s'au făcut după a Departamentului

D. S.

[174]

Departamentul din lăuntru cătră părcălăbia din Galați
No. 17394

Așa precum prea înălțatul Domn stăpânitori s'au milostivit a slobozi pe Dimitrie Filipescu, aflător în carantina Galați de a petrece în orice parte din cuprinsul prințăpatului, afară de orașul Eși, și cu aceasta ca ei din cheazășie

vrednic pentru bunele sale purtări pe viitorime, Departamentul scrie păcălăbiei ca să-i facă întrebare în care loc anume vroește a-ș statornici a sa lăcuire și pe cine dă cheazăș pentru dănsul și asămine lămurire grabnic să să predsta-vlisască departamentului spre a să da cuvenita dizlegare.

[175] ORDINUL HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE ȘEFUL POLIȚIEI DIN IAȘI

1848
Aprilie 14

După cererea d. Sefului Poliției Capitaliei făcută prin Seful mesei criminalicesci din canțelaria Poliției, se alătorează pe lângă aceasta trei zapisce adreseate locurilor competente, spre a trădă în primirea d-lui Sefului arestanții următori : Franț Herman, Felix Butnariul, Iosef Safer, Leon Marușevici, Leon Petroșevici, Vișinski și Mihel Zisman.

Cu adăogire că acesta de pe urmă, ca unul ce a descoperit pe cei-lalți, să fie tratat cu considerație, căci pentru a sa urmare, descoperindu-se adeverată, are a primi respălătire cuvenită de la Ocârmuire.

D. Sturdza

Iași

(*Rezoluție :*) Mas. II. După aducerea însemnaților, avendu-se în vedere doproasele luate în canțelaria Isprăvniciei Iași de către d. adiutantul poleului d. Leitenant Lascar, din nou se vor luă în de aproape cercelare.

Pruncu.

1848 Aprilie 14 zile

[176] ÎNTREBARE FĂCUTĂ LUI MIHEL ZISMAN ÎN CANȚELARIA POLIȚĂI DIN CAPITALIE

1-ia

Êșci întrebat asupra celor ce ai arătat prin doproasăle ce ai dat la 31 mart. și 9 aprilie ca să arăți dacă sânt adivărate. Și prin cine anumi poți dovedi că sânt așa. nu mai puțin și cine alțai au mai fost din nemți așa

În cugetu adivărul arăt că toate acele sânt adivărate și li dovidescu cu următorul chip, adică, 1-ia că mai înnaainte di revoluție eu despre celi ce am au fostu auzit dela ei, am spus gazdii meli Gheorghie Vizătcu ce vor-

precum arăți că era o mulțame sau macar să spui pi unde anume șadei și ci meserie au.

besce cam cepileag, auzând nevasta lui Măriuca și un Ionică cofetariu ce i bolnav acolo în casă, care Gheorghei șădi în mahalaoa lângă Jazu moscalului spunându-i încă și lui că dispre acele am înștiințat pe luminarea sa Domnul Ghineral și că spre ai dovedi mai bine am să-i aducu la masă spre care sfârșit încă el mai împrumutat c'un sorocovătu. Și așa într'o noapte am și luat pe Franțu Herman i pe Marțăn de eam dus acasă la mine țănându-i toată noaptea în mâncare și băutură din care pricină nici chiar gazda n'au dormit, dându-mi încă lumanare la odaie me. Și câte îmi spune ci că au de gând să facă eu tot eșăm de spuneam gazdii, care auză și ceilanți din casă.

Al 2-le că dimineată eșind cu dănsii de acasă, am stat la o crăcimă tot lângă iazul moscalului, unde sânt doi frați gemeni mici di trup roșii la păr, de am băut rachiu, pentru care am dat lui 6 parale și Franțu 6. Și așa dispărându-mă la Anton Zingher ce-i schiop și spuindu-mi că Franțu nu-i acolo, atuncea îndată au venit și el spuindu-mi că m'au căutat pi acasă, ni-am și luat umblând tot cam toțai și sfătuind de celi ce au să facă.

3-lea a triea zi vinind iarăș eu de acasă la Anton am găsit numai pe Franțu, iar ceilanți afară de Filics, dorme. Și așa Franțu me-au zis ca să merg să-i dau zacuscă, căruea deși e-am răspunsu că nu am parale. Inșă totuși l-am luat cu mine și mergând la dughenuțale ce sânt de scânduri în fața cabinetului, pe dănsul l-am lăsat de lături și eu m-am dusu di m'am rugat de un Dumitru precupețul ce era acolo care iarăși cu toată casa lui șcie căci le-am fost spus, de m-au rădicat în noima lui dela o bucătărie unde am mâncat cu acel Herman, puțină slănină afumată o jămnă și rachiu, care parali sânt și pără acum

neplătite. Și ieșind apoi amândoi de acolo am mai umblat prin târg. Și viind la Anton tot amândoi am găsit și pe ceilanți sculați cărora spuindu-le Herman că el au făcut zacuscă, m'au apucat și acielanții să li dau. Și așa sângur ducându-mă tot la aceeași bucătărie unde îmi dăduse credit precupețul am luat di 19 parale slănină și vr-o câteva parale ca să le eu tion. Și așa aducându-le slămina s'au și pus la mâncare toți dinpreună și cu gazda. Și după ce s'au sculat dela mâncare viind și Felics și negăsind de mâncare el au și zis fimei lui Anton di au pus și au făcut friptură. Și dându-mi mie parale chiar Anton, m'am dus di am cumpărat pânie. Iar la vin, s'au dus sângură nemțoaica cu parali, îmi pare date de Iosăf Șăfir, puindu-ne iarăș cu toțai la masă. După aceea, culcându-ne cu toțai și după trezire eu m'am răpezit păr la gazda me, dat îndată m'am înapoeit după zisa lui Felics că avem trebuință. Și de acolo toți cinci ni-am dus acasă la dumlui Moldovanul și după cătă așeptare am făcut văzând că nu mai vine. Inșă sluga lui Felics ne-au zis ca să ne dăe ceai și să venim a doa zi. După cum ne-am și dusu cu toțai iarăș la Anton unde zicând eu că mi-e foame mi-a dat fimeea lui Niță rasol cu ațât. Cielanți se apucasă la băut și Josăp Șăfir să îndeletnice cu o fată moldoveancă ce i să adusă de gazdă.

4-le. Luni în sfârșit adunându-ne cu toțai iarăș la Anton, unde era și alțai mai mulți la Dl. nicontenit care tot vine și să duce, așa precum tot complotul adunărie noastre s'au lucrat în casă la Anton. Și când era a ne porni suptu sară cu toțai ne-am cerut ertăciune dela crăcimar de supărare ce e-am făcut care nici va pute tăgădui, asămine va pute mărturisa și neamțu de alături cu Anton ce are

meșceșug di scosu peti că au strigat asupra lui Anton că va da protestu la Aghențae. Pentru ce tot adună o mulțame de oameni.

Al 5-lea. Tot spre dovadă să să'n-trebi și pe un ficior ce esti la Zaharachi Moldovanu, nu-l știu cum îl chiamă, sau poate slujă la celalant boer ce șede cu Zaharachi și va spune ca noi cei ce am fost când am ridicat calabălăcul Moldovanului. Și anumi sluga Moldovanului, Felics au luat gio-mandanul, Josăf s'au îmbrăcat cu o șubă și pi didisupt au luat 2 pușci și o sabie, Martăn au luat o sabie suptu surtucu iar eu tiotionul. Iar Franți au mersu cu sloboada, fiind bătrân.

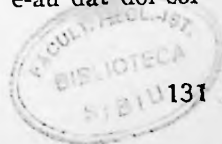
Iar pe alții afară de acești ni știu.

2-le

Cine ț-au vorbit tăe întâio pentru această revoluțae. Ce ț-au făgăduit ca să te unești precum și cătră cielanțai ce le-au făgăduit? Sau poate le-au și dat ceva și ce anume?

2-le

Vorba întâio me-au deschis Martăn la întâlnire ce am avut la maideanu Sft. Spiridon cu care am dat și parale că voi fi unit. Al doile femeea lui Anton, care m-au și dusu de m-au recomandat lui Felics sluga Moldovanului, unde am găsit pe toți cei arătați i pe alții care nu-i pot cunoaști decât numai pe unul îl știu Josăf Stelmahăr ce i lemnar și lucrează carătașu di alături cu Anton. Făgăduința mi s-au dat aceasta că dacă înălțimea sa nu să va uni a iscăli niști puncturi ce au boerii uniți prin șcirea și mitropolitului, apoi atuncea are să ni să dei poroncă ca unii să meargă spre ucidiri, alții spre taere în jădovi și prădare. Și alții a da foc la spitale, spre care sfârșit boerii complotiști au să aducă toți lăcuiorii moșiilor lor, ba și țaganii spusă la aceasta le-am auzit dila Herman. Și că și milițaea ar fi unită cu ei. Mie nu mi-au dat nimine nimica, decât Franțu în zioa care au mersu la mine me-au spus că Moldovanul e-au dat doi sorcoveți.

3-le

Dar pe fratele acelui Moldovanul numit Dimitrachi, știi tu au fost unit, sau nu, cu mai puțin și un jădov David Reiner?

4-le

Mai ai vreo dovadă alta — sau ce mai știi arată.

3-le

Eu după spunere celor arătați de mine știu că Moldovanu ave să fie cu toți frații ce-i are fiindcă n'ar fi numai unul iar di au fostu sau nu — aceasta nu pot ști, fiindcă chiar și pe Zaharachi nu l-am văzut mai mult decât de trei ori și anumi dela casa lui, când ne-am pornit că ne-au zis cătră toți haideți băeți la casăle boerului Bașotă unde ne-am dusu întâi. Și apoi la casăle unde s'au prinsu.

4-le

Dovadă cred că va sluji indestul când ei să va dovedi precum arăt și la isprăvnicie când me-au dat înfătoșare cu ei m'au spupit toți în ochi zi-când că nu mă cunosc. Iar la polcu când m-am înfătoșat Marțin au răsuflat că mă cunoașce, pentru că mergeam acasă la el, adică la Anton spre a mă găsi stăpân și Herman că intruadivăr au măs la mine. Altă nimică nu mai știu și de credință am iscălit.

(s. s.) Mihail Zismanu.

In ființa mi s'au luat această aratare

(s. s.) D. indisciplinat.

Apr. 14
1848

1848 Aprilie 15 zăle

[177] ÎNTREBARE FĂCUTĂ LUI FRANȚU HERMAN, ÎN CANTELERIEA
POLIȚĂI DIN CAPITALIE.

I-ia

Ce știință ai dispre bontu întâmplat și pe cine alții cunoști de tovarăși.

I-a

Despre bontu eu nu știu altă decât că Filicsu cu cinci zăli mai înaintea me-au spus că ar fi auzit că are să fie turburări în Moldova și că trebui să păzescu. Iar eu nu sânt vinovat iar nici un tovarăș nu cunosc.

(s. s.) Franz

2-le

De câtă vreme și de undă anumi ai cunoștință cu Mihel Zisman.

3-le

Ce vorbă ai avut cu Mihel și dacă a-ți spus despre bontul ce era să se întâmple. Și ci altă ați mai vorbit amândoi.

4-le

Bine dar pentru care sfârșit tu și cu Marțin ați fostu într'o noapte de ați benchetuit la Mihel? Ce ați vorbit între voi acolo și adoa zi, după ce ați eșit pe unde v-ați abătut și de unde v'ați dispărut.

2-le

Cunoștință în cugetul adivărului mărturisecu că am că di două ori l-am văzut pe uliță. Și a treia de când sântu închis; iar mai mult nu după cum cred că nici el nu va tăgădui.

(s. s.) Franz.

3-lea

Nici o vorbă altă nu am avut cu el decât numai odată când e-am zis că tu Mihele ai cunoștință că ari să fie bont după cum oamenii văd alergând și au zis și el că vedi, dar nu poati ști ce are să fie.

(s. s.) Franz.

4-le

Pentru alt sfârșit n'am fost la Mihel acasă, decât că el într'o șară, ca pe la 8. 9. ceasuri întâlnindu-mă pe uliță me-au zis ca să merg cu dănsul acasă să mâncăm și să bém. Iar pentru ce au fostu aceea, nu știu — decât me-au spus că să temi di strajă a să duci sângur. Pentru care întrebându-l unde șădi și spuindu-mi că șădi aproape di Eazu Moscalului, nici am vroit a mă duci; dar rugându-mă îndistul m'am înduplicat cum și un lemnar cu care mai eram un numit Josăf. Dar porecla ni i-o știu, căci cu lemnarul mergând spre casa me în calicime, așa precum făgăduise că va da câte un pahar de vin. Dar după cum am zis întâlnindu-ne cu Mihel, ne-au luat pi amândoi și ne-am dus acasă la el, unde ne-au dat de mâncare nișci sarmale și pești, aducând și o ocă di vin. Și după aciea ne-am și culcat. Vorbă între noi nu știu să fi fostu decât că viind și stăpânul casăi lui Mihel și văzându-ne pi noi, eu după ci am auzit de la Mihel că acela este hazainul, e-am spus apoi moldovenesci că noi sântem niște streini, și că să nu să superi. A doa zi, după

ci ne-am sculat, eșind din casă, Mihel ne-au dusu la un jidov di ne-au dat câte un rachiu plătit de însuși. Și așa rădicându-ne în uliță lângă Sft. Spiridon ne-am și dispărțit.

(s. s.) *Franz.*

5-le

Tu spui că numai Mihel au plătit rachiu. Și el arată că ai dat și tu 6 parale; deci descoperă adivărul.

6-le

Bini, dar tot în zioa aceea pentru care anumi bini cuvântată pricină ai căutat pe Mihel pe acasă. Și după ce l-ai găsit la Anton, ce ai vorbit cu dănsul?

7-le

Dar a doazi, când Mihel au vinit de dimineată la Anton și ti-eau găsit pe dumneata, cine era acei, cari dorme în casă? Ce zacuscă ai cerut de la Mihel ca să-ți dei?—Unde ați fost amândoi? Cu cine au vorbit el pi drum, lăsându-te pe dum di o parte?—Unde ați fostu și ce ați mâncat? Și apoi iarăși pe unde ați mai umblat și'n ace zi și ci ați făcut?

5-le

La aceasta di am dat sau nu arăt că nu-mi aduc aminte.

(ss.) *Franz.*

6-le

Intr'aceasta știu că într'o Duminică era de am fostu la fimeea lui Anton ca să întreb di au găsit vre un stăpân pentru maică-mea, ci să află bucătăriță. Și ea spuindu-mi că nu afară de un locu la care maică-mea nu vroești a întra, — M'au rugat tot odată ca să mă duc eu să-l chem pe Mihel ci ar fi rugat-o pentru un stăpân, pi care temeiu deși m'am apărat că poate să nu-i nimerescu casa, fiind că numai odată am fost noaptea. Inșă tot m'am dusu, dar nu l-am găsit acasă. Pentru cari m'am și întorsu di am spus fimei lui Anton, că nu l-am găsit. Și în sfârșit în zioa aceea nu numai că n-am vorbit cu Mihel dar nici l-am văzut în ochi.

(s. s.) *Franz.*

7-le

În zioa aceea nu că m'au găsit la Anton și nici știu pi acei care dorme, decât în uliță găsându-mă Mihel, m'au înghiet la zacuscă și rachiu, și spuindu-i că eu am băut rachiu, me-au zis „ai și mai be unul”. Și așa ne-am dusu la o dugheniță în târg di sus, cei de pânză, ca o șatră, unde am băut un rachiu și am mâncat o bucățică de slănină. Iar el că ar fi vorbit cu cineva, nu știu. Și de acolo m'am

dispărțit di el, ducându-mă acasă. la mine, fără ca să mă duc în zioa aceea la Anton, sau să mă mai întâlnesc cu Mihel.

(s.s.) Franz.

8-le

Bine, dar pentru ce Mihel arată că în zioa aciea, după ce ai făcut zacuscă la ace dughiniță, tot amândoi ați mai umblat prin târg și mergând apoi la Anton, ați găsit și pe cielanți sculați, adică pi *Josăp Șăfir* și pe *Marfin*, căroră spuindu-le tu că ai făcut zacuscă, au apucat și aciea pe Mihel ca să le dei și lor, după cum Mihel s'au și dus di au adus o bucată de slănină de ați mâncat iarăși cu toțai, ba încă și gazdă? Și după aceiea viind și *Felics* au zis femeii lui Anton de au pus și au făcut friptură, dând Anton lui Mihel parali di s'au dus de au cumpărat pâine și fimeea lui Anton s'au dus di au adus vin cu parale date di Șefir? Și v'ați pus cu toțai la masă și pe urmă mai într'un târzău v'ați dus cu toțai la Zahariea Moldovanul acasă și văzând că el nu vine de unde era dus, v'ați împrășciat după zisa lui Felics ca să vă duceți și să veniți a doa zi? Pentru care dar și ești întrebat ca să discoperi punctu acesta.

9-le

Bine, dar Mihel arată că tot în ace zi, după ce ați eșit cu toțai dela casa Moldovanului, în urmare spunerii lui Filics ca să veniți a doazi, v'ați dusu iarăși cu toțai la Anton, unde, zicând Mihel că-i foame, eau dat fimeea lui Anton nișci rasol cu oțăt și voi cielanți v'ați apucat la băut iar Josăp

8-le

La aceasta arăt iarăși în cugetul adivărului, că eu întru adivăr în aceeași zi, după ce m'am dusu acasă, apoi m'am întorsu la Anton, și, întrând în crăcimă în odae din dosu, am găsit pi ei, adică *Felicsu Șifir* și *Marfin*, mâncând slănină și pâini, care m'au chemat și pe mine la masă. Și nu târziu au vinit și Mihel, dar cu dănsul nimine din noi n'am vorbit. Iar di friptură nu știu, dicăt că a doazi întru adivăr, noi istelanți, afară de Mihel, care nici au fostu, am șăzut la masă la Anton, fără să știu cine au cumpărat pâine, sau adusu vin. Iar în această zi, ci Mihel arată, întru adivăr noi cu toțai suptu sară, afară de el, Mihel, căci nu știu di au fostu sau nu, după îndemnare lui Felicsu, am fostu în casă la stăpănul său, Moldovanul, șă șăzând oleacă și de acole, după spunerii lui Felicsu că stăpănul lui nu-i acasă și că și el are șă să ducă, am eșit și ne-am dusu și noi. Dar de ar fi spusu Felics că să mergim și a doa zi, aceasta nu știu, căci mie nu me-au spusu nimine.

(s.s.) Franz.

9-le

La aceasta asămine arăt că eu pi Mihel nu l'am văzut dicăt că noi după ce ne-am scoborât dela Moldovanu, întru adivăr ne-am întorsu la Anton, unde ne-am pus a be câte un păhar de vin. Iar Șifir dismerda o fată ce era acolo eșită dela stăpăn.

(s.s.) Franz.

Sifir să îndeletnice cu o fată Moldovancă ce i să adusă de gazdă. Și dar și la aceasta ești întrebat ca să mărturiști cum urmează dreptu.

10-le

În sfârșit Luni v'ați mai adunat la Anton și suptu sară cine anumi ați fostu la Moldovanu? Ce lucrări și de cătră cine anumi s'au rădicat și pe unde ați umblat?

10-le

La aceasta arăt că eu atunce nu știu în casă la Anton am găsit pe dănșii, sau în poartă m'am întâlnit cu dănșii, căci nu-mi aducu aminte, decât că Felicsu me-au spus că stăpânul lui să mută, dela casa aceea m'am dusu cu ei în casă susu la Moldovanul, de unde sluga Filics au luat giomandanul. Șuba au luat-o în spate Josăp Șifir și puțină frunză de tiotion au dat lui Mihel. Și așa eșind de acolo m'am luat după ei și am mers pără la niști casă ce vin în colțu dăn dreapta cum apuci ulița spre podul Verdi la deal unde am intrat și eu după dănșii, stând în sală. Iar ei unde vor fi băgat lucrurile nu știu, decât că io lăsându-i, am eșit și m'am dus la un prieten Anton Herar ci ari dugheană mai innainte în rând cu bisărica Sfț 40. Și de acolo eșind am pornit ca să mă ducu acasă, dar trecând iarăș pi lângă poarta casălor boerului, unde îi lasasăm pi cielanți cu lucrurile și văzând în uliță Melițae, m'am apropiat și eu ca să văd ce-i, și m'am lipit lângă poartă de unde m-am văzut și rădicat.

(S. s.) *Franz.*

11-le

Fiind că la aceasta Mihel arată că Șăfir ci era îmbrăcat cu șuba avé pi didisuptu doă puști și o sabie — Marțan asămine pi supt surtucur lui ave o sabie. Ducirea dumv. cu calabalăcul au fost întâi pe la casăle hatm. Bașotă. Și apoi v'ați dusu la deal, unde v'au prinsu după zăcire Moldovanului că „haideti băeti” — asămine că Moldovanul v'ar fi zisu acolo

11-le

Aceasta urmează așa că mai innainte de a să rădica lucrurile cu sloboda întâi am fostu la casăle lui Bașotă, unde ei au intrat în lăuntru și eu am așceptat la poartă. Și după ci au eșit spuind Felicsu că stăpânul lui să mută la alt boer, ne-am dusu cu toțai acasă la Moldovanu, și rădicându-să di cătră ei lucrurile, precum arăt, am apucat ulița spre sfântu

la deal că cine mai știe din Nemți să vă duceți să aduciți. Apoi desco-
peri dar și punctul acesta.

12-le

Ce sorocoveți ai luat de la Moldo-
vanu în zioa care sara ai mas la Mihel?

13-le

Fiind că Mihel arată cu tu e-ai
spusu că dacă Innălțimea sa nu să
va uni a iscăli nișci puncturi ci au
boerii uniți prin șcirea și amintrili
apoi are a vi să da poroncă ca să mer-
giți unii spre ucidere, alții spre tă-
eri în Jădovi și pradare și alții a da
foc capitaliei. Și că spre sfârșitu acestu
boerii complotișci au să aducă toți
lăcuiitorii moșiilor lor, ba și țăganii, și
că și melițaea ar fi unită cu ei? Deci,
după cum ai arătat celi de mai sus,
arată și aceasta de unde ai auzit-o
și tu.

14-le

Dar pentru care sfârșit dar Luni
sara când v'ați pornit de la Anton
Neamțu, di alături de dănsul, au
strigat la Anton că va da protest la
Aghențae, pentru ce el Anton adună
o mulțame di oameni, asăminea ce
arată. Cine v-ați cerut dela crăcimar
di supărare ce e-ați făcut. Și dar pi
lângă aceste să spui și cine alții mai
era cu voi.

15-le

Bine, dar ce complot de vorbă ați
avut în casă la Anton pentru bont.
Pentru care Marțin au dat parolă cu

Spiridon și dreptu la deal precum au
arătat la numițai. Puști sau sabie nu
am văzut. Și nici că ar fi zis Mol-
dovanu că cine mai știe nemți să să
ducă să aducă, nu am auzit.

(s. s.) Franz.

12-le

Eu într'adivăr fiind bolnav și ce-
rând la Felicsu me-au dat în două
rânduri câte un sorocovăți, iar nici
cum Moldovanu.

(s. s.) Franz.

13-le

Eu nu că am spus aceasta lui Mihel,
decât că am auzit și eu dila alții că
nișci boeri au să facă un boclucu dar
ce anumi nu știu. Iar dila cine am
auzit aceste ni știu anume, căci toți
în toate părțile hue dipre asămine.

(s. s.) Franz.

14-le

Dispre neamțu că ar fi strigat acele
nu știu, decât că în una din zăle știu
că m'au întrebat el ci să audi prin
târg. Și eu e-am spus că aud că-i rău
și că ari să fie bont. Dispre ertăciune
că s'ar fi cerut de la crăcimariu n-am
nici o știință. Asămine și despre alți
oameni nu știu nimică și nici au fostu
cu noi.

(s. s.) Franz.

15-le

Nici o vorbă în casă la Anton nu
știu să fi fost. Și nici știu că fimeea
lui Anton ar fi adusu pe Mihel la

Mihel de a să uni? Și apoi săngură femeia lui aflând că și Mihel îi unit l'au dusu la Moldovanu și l'au recomanduit lui Felicsu, unde erați și voi toți?

16-le

Dar ce ficior mai era în casa Moldovanului sau la celalant ce șădi cu dănsul și cum îl chiamă? Asămine și cine-i acel care au mai fost cu voi și anumi Josăf Stelmaher lemnar?

17-le

Bine, dar care pricină la isprăvnicie când te-am înfăoșat cu Mihel l-ai stupit în ochi cu zăciri că nici îl șcii și nici îl cunșci?

18-le

Împregiurările chear până aici îndestul ti dă di vinovat și dar spune mai bine adivărul urzirii complotului între voi și cine mai face parte.

De cătră mine s'au cercetat.
(s.s.) Șef *indiscifrabil*.

Felicsu și l-ar fi recomanduit, decât că Filicsu și cu mine au dat parolă și ne-am sărutat în gură zăcând ca să fim frați iar alta nimica.

(s. s.) Franz.

16-le

Dispre ficior nu șciu, dar despre Stelmaher șciu că cu dănsul am fostu di am dormit în sara aceea la Mihel, iar el cu noi nu au fost.

(s. s.) Franz.

17-le

Eu nu l-am stupit, decât chear am mărturisit că l-am văzut de două ori. Iar Filics întru adivăr l-au stupit, zăcând că nu-l cunoașci cine-i.

(s. s.) Franz.

18-le

Nici o știință nu am și nici șciu pi acei ci ar fi uniți. Și de credință am iscălit.

(s. s.) Franz.

În ființă me s'au luat această a-rătare.

Apr. 15. 1848.

(s. s.) *indiscifrabil*

[178] AL DOILE ÎNTREBARE FĂCUTĂ LUI FRANȚU HERMAN DUPĂ ARĂTĂRILE GELORLANȚI

I-ia

Ce știință ai despre înjghebare bon-tului așa precum Marțin și Felicsu arată di alt soiu și ti arată că și tu șcii ca și dănșii?

I-ia

Întru adivăr arăt că împregiorările după cum mi s'au dat la ochi și cu Filics sânt așa: eu de cătră Marțin am fost dusu înaintea lui Zaharachi Moldovanu, carile din dată ce m'au văzut me-au cerut mână ca să dau parolă. Și eu întrebându-l pentru ce, el mi-au zis ca să-i făgăduesc întâio.

Și răspunzându-i bine, au început să-mi spui că ei o mulțame de boeri și mitropolitul, având agiutor oameni depi afară și că au să facă nișci condiții, pi care de li va întări Innălțimea sa, rămâne bine. Iar de nu, au să ei alte măsuri, când atunci trebui să fiu și eu de agiotor. Inșă eu răspunzându-i că la aceasta nu voi pute fi, au și rămas așa. Dispri cari am și iscălit.

(s. s.) *Franz.*

In ființa me s'au luat acéstă arătare.

Apr. 17. 1848.

(s. s.) D. *indtscifrabtl*

1848 Aprilie 15

[179] ÎNTREBARE FĂCUTĂ LUI FILICS BODNAR ÎN CANȚELARIA
POLIȚĂE CAPITALIEI

I-ia

Ce știință ai dela stăpânul tău Zaharachi Moldovanu despre buntul întămplat și în ce chip s'au poroncit țae ca să unești și pe alții cu voi, suptu care făgăduință sau mită? Și ce urmare ai păzăt?

I-ia

De stăpânul meu atăta am auzit că me-au spusu ca să mă gătescu, căci are să fie ceva. Și eu întrebându-l me-au zis că planul lor este ca să facă rebublicu fran — fiindcă ei ar fi uniți vr'o 2=sute și că la sfint. Spiridon, într'o bivniță ar avé o mulțame di arme și că mulți și din milițae ar fi uniți cu ei. Și că ar avé și o mulțame di nēmți asămîne uniți și că îndată ci vor începe bontul, sănt siguri că vor sări tot norodul. Pintru cari mi-au și zis stăpânul meu că să mai găsescu oameni di a uni și eu e-am făgăduit că voi urma după cum am unit pi Marțin, căci aducându-i la stăpânul meu, și vorbind însuș amândoi, au și rămas Marțin unit, unind apoi Marțin și pi Herman, care l'au adusu la noi și încă alți, doi pi care nu-i știu cum îi cheamă, decât știu că era din

meșceri. Dar Marțin și cu Herman au zis că-i cunoaște. Îngăduința aceasta au fost așa, că după izbândire om avé slujbe, și că fiind din cei mai mari uniți au avere de unde să ne mulțămască. Iar urmare noastră au fostu așa că după ci stăpânul meu au vorbit cu nemțai, i cu un boer ce șade peste drum de vornicu Paladi, în nișce căsuțe mici cu parmaclăcuri la uliță, la curtea unde ne-au prinsu, fiind că numai la această casă să aduna ei, după cum și eu sângur m-am lăturat așa precum nu-su vre-un prost. În sfârșit Luni sara aducându-să arătațai mai susu uniți am și rădicat calabalăcul stăpânului meu mărginit într'un giomandan cu lucruri, o șubă, o pușcă cu doă țavii, o părechi pistoale, și o sabie. Giomandanul s'au dusu o bucată de mine, și alta de Marțin. Șuba s'au dusu dreptu să spui de Josăf Șifir, ce-i unul din No celora ce am zis că nu-i cunosc, luând tot el pi suptu șubă și pușca, o sabie. Iar pistoalele au fost suptu pânza giomandanului mesticate, ducându-ne cu dănsăle drept la casăle unde ne-au prinsu.

(s. s.) *Filics Bodnari.*

2-le

Al doile la casăle acele, unde v'ați dus, ca căți boeri era adunați, și ca căți oameni. Și-n ce pregătire di arme să găasă?

2-le

La casăle acele știu că cu boeri și slugi ar fi fost la 15, dincare doi era innarmați, din slugi și anume un arnăut sau grecu ci era cu pistoale artăgan și pușcă în mână, i un moldovan cu pantaloni cu punghi în locu de lămpasu, ce avé pușcă în mână. Și-mi pare că și sabie. Iar boerii ci arme ar fi avut, nu pot ști, căci să găasă tocma în al triile odae, șazănd. Iar eu în vremi, când mă gășam dormind, m'am și trezit încungiurați de milițae, care ne-au și luat pi toți fără ca să mai știu altă.

(s. s.) *Filics Bodnari.*

3-le

Dar pi acest Lion Volșănschi ce ți să arată, îl cunoști? Și de au fost și el cu voi, sau nu?

4-le

Fratele stăpânului tău numit Dimitrachi, fosta cu voi amestecat, sau nu mai puțin și un jădov David Reiner?

5-le

Din ce pricină stăpânul tău s'au mutat dila Fotino? Și dacă el Fotino, sau slugile lui, au fost cu voi, unde?

6-le

Pi cine mai șcii alții că au fostu uniți, arată-i dacă vroesci ca să scapi de la pediapsă.

In ființa mé s'au luat această arătare :

1848 Apr. 15

(s.s.) D. *indiscifrabil*.

3-le

Pe acesta mărturisescu că la casăle stăpânului meu nu l-am văzut, decât la deal, unde ne-au prinsu. Il propui că a fost, dar de cine au fost adusu, nu știu.

(s. s.) *Filics Bodnari*.

4-le

La aceasta mărturisescu că fratine său n'au fost amestecat și nici macar l-am văzut prin casă pi la stăpânul meu, asămine și pentru jădov.

(s. s.) *Filics Bodnari*.

5-le

Pricina mutării au fost din pricină că ni era foarte strămtu și nu pute să vie boeri la C. C. naș și mai vartos că cu el mai șăde încă un strein, ci nici cum au știut de aceasta. Iar Fotino deși șcia, însă umbla pe departe și sluga lui fiind bolnavă, și altu să nu mai afle, apoi nici au fost unite.

(s. s.) *Filics Bodnari*.

6-le

Din uniți văzându-i pot să-i cunosc. Dar numili nici a unuia nu cunosc. Și prin urmare nici mai am ce arăta.

(s. s.) *Filics Bodnari*.

Prin mine, starostili di jădovi a Poțiței s'au întrebat nemțășce.

(s. s.) *Herșcu*

(semnătura în limba idiș)

1848 Aprilie 15.

[180] ÎNTREBARE FĂCUTĂ ÎN CANTILARIEA POLIȚĂI CAPITALII
LUI LEON VONCINȘGINSKI.

1-ie

Ce știință au tu dispre bontul în-tămplat? Cine te-au îndemnat ca să mergi spri agiutor? Suptu ce făgă-

1-ia

Știința me esti în totul supă cum dopsul dat la Comisăea al 3-le arată fără cât de mică osăbire. Le șcii

duinți, sau poate Ț-au dat și mită și ce anume?

și Franzolațau, care m'au luat, sânt acei cu care mi s'au dat înfătoșare aice în cancelerie și anumi, *Filics, Marțin, și Franțu*.

(s. s.) *Leon Wyuczanski*.

2-le

Apoi pentru ce la doprosul ce ți s'au luat de dum. Adiotant Polcului la creminal, l'ai tăgăduit în totul, zicând că nu-i bun?

2-le

Aceasta am făcut-o după sfătuire arestanțelor de acolo, ce m'au învățat ca să nu arăt dreptul, că va fi rău de mine și pe di alta și însuș am socotit că poate cieleanți tovarăși ai mei sânt scăpați, și di ci numai eu să mă bag la bele; iar di vremi că acum mi s'au dat înfătoșare cu toți, după cum le-am arătat în ochii lor, că de cătră ei am fost dusu întâi la boeru lor, — apoi asămine și prin aceasta mărturisăscu.

(s. s.) *Leon Wyuczanski*.

3-le

Dar pi acestu Josaf Șifir ce ți-l înfătoșază, îl cunoști, di ești din No vostru unițelor? Și pe la ce locuri au fostu cu voi împreună?

3-le

Pi acest Josaf după cum am spusu, în ochi asămine și prin aceasta încredințazu că-i tot din No nostru. Și au fost atât la casale Moldovanului cât și la curtea, unde ne-au prinsu, au fost cu noi chear în odaie bagat, de unde, când au venit milițae, eu am scăpat printr'o umblătoare, iar pi dănșii e-au prinsu.

(s. s.) *Leon Wyuczanski*.

4-le

Ce mai știi altă, spune adivărul, de vroești ca să-ți afli scăpare.

4-le

Altă afară de celi ce am arătat prin doprosul dela comisae și aceasta altă nimică nu mai știu și am iscălit.

(s. s.) *Leon Wyuczanski*.

In ființa mé s'au luat această arătare.

Apr. 15. 1848.

(s. s.) *D. indiscișabil*.

[181]

*Cînstîtului Dipartament al Trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia ținutului Tecuciului*

Raport.

Priimindu-se poronca cînstîtului Dipartament supt No 6397 săcțiea 1-a urmată din 12 a următoarei, atingătoarea di măsura ci trebui a să luoa pintru pasajerii ci intră în Moldova, cu toată supunirea să răspundi că isprăvniciea din dată au pus în lucrare celi poroncite prin privighitorii ocoalilor și prin ipistașii rânduîți la puncturile dila granița Valahii.

I. Iamandî

No 2572

848 Apr. 15.

Priimit 17 apr. 1848, N. 7375 N. 1785.

Rezoluție : Secția 1-a Apr. 17 spre știință

Indiscifrabîl.

[182]

La Putna

1848 Apr. 15

No. 6405

La raportul acelei is. No 2621 să răspunde ca să sloboadă intrarea în Prințipat a capitanului Grigori Filipescul din Valahiea, ci vroești a vini în Moldova având pașapoart formalnic.

[183]

*Cătră Cînst. Departament Trebilor din Lăuntru
Isprăvniciea ținutului Bacău*

Raport.

Cu porunca Cînst. Departament din 8 April Secsie a 3-a No 6092 priimindu-se cinci Domnesci Ofisuri cu locuri deschisă, supt No 61, după care s'au însămnat pe boerii în dos arătați de a privighe pentru buna armonie și linișce lăcuiitorilor din satele ocoalilor acestui ținut. De a cărei priimire și însărcinare pusă numițălor, cu supunire să răspundi.

Indiscifrabîl.

No 7062, N. 2155

Pe verso :

Numire boerilor însărcinați și cari la ci ocol

D. Camr. Iancul Ghibănescu la ocol Bistrița de gios
 „ „ Petrachi Garovei „ „ Bistrița de sus
 „ Pahr Costachi Pan „ „ Tazlul de sus
 „ Meděr Filip „ „ Trutuș
 „ Pitr. Iancul Vărgolici „ „ Tazl de gios

[184]

Romannu

Tutova

Vasluiu No. 6447

Fălciiu

Eșii

Intri fețali ci au luat parti la tulburările urmati, fiind și Toadir Sion Di-part. scrii acei is. ca îndată să întindă celi mai acive măsuri în cuprinsul țănului spre a să afla și prinde nigrișit, pi cari aristuindu-să să s răportuească cu grăbiri la Depart.

[185]

L I S T A

ARĂTĂTOARI DE REGULARISIRE STRĂJERILOR PI LA PUNCTURILE GRANI-
 TĂLOR NIMIRGENII CORNULUI CE-I ȘI DORNA DIN ACEST ȚINUT

No ur- mător	Numire puncturilor și a zastavilor	Slujitori a- flați pi la sate	Slujitori cu trebue	Plășilor dați	Dila ce anume locuri
		N	N	N	
	<i>Zastava Nimircenii</i>				
1	Zastava Nimircenii	5	—	3	Din satul Oiceșcii
2	punctul din Scirbăți	1	—	2	Din satul Scirbătu
3	„ din raza Scirbăți și Ra- cova	—	1	3	„ „ Racova
4	„ Mereșcii	1	—	3	„ „ Mereșcii
5	Intri Mereșci drept Prăvăvari .	1	—	6	Din Plișășcii Ganii și satul Mezinului
6	Hrișca	1	—	3	Hrișca
7	Dealul Ciurii	1	—	3	Petei
8	Iazu Ciurii și podinii	1	—	4	Plișășcii Săneanci
9	Coada Iazului	—	1	3	Oprișanii

No ur- rător	Numele puncturilor a Zastavilor	Slujitori a- fiați pi la sate	Slujitori ce trebuie	Plașilor dați	Dila ce anume locuri
		N	N	N	
10	Borsăneșcii	1	—	4	Rădășanii
11	Roșii	—	1	4	Rotopăzășcii
12	Drept Luteni	1	—	4	Horodnicenii
13	Gura Jidovinii	—	1	4	Pieni
14	Plipeiu	—	1	5	Rădășanii
15	Boteșcii	1	—	4	Pieni
16	Capu Șanțului	1	—	4	Bogdăneșcii și Caturezicii
17	Di la deal di zastava Cornu Luncii	—	1	3	Boroi
18	Zastava Cornu Lunci	5	—	3	Pieni
19	Gura sulei	1	—	4	Malinu
20	Capu dealului	1	—	4	Malinu
21	Tresteni	1	—	4	Malinu
22	Lângă Drăcini	1	—	4	Drăcini
23	Intri Drăcenii și Găineșcii	1	—	4	tij
24	La Găineșci	1	—	4	tij
25	Vodu Negriheșai	1	—	8	Găineșci
26	Catagrașii	—	1	4	din Catagrași
27	Broșcenii	—	1	4	Broșcenii
28	Cruce	1	—	4	Cruce
29	Cărilu	1	—	4	Cărilu
29	Suma urmii	28	9	113	Suma urmii
30	Sinătorii	1	—	5	Dorna
31	La gura Ruștii	1	—	5	Tij
32	La gura Artoai	—	1	4	tij
33	La gura Arinilui	—	1	4	tij
34	La zastava în Gura Negurii	5	—	6	tij
35	În Plaiu Șarului	1	—	4	Șaru Dornii
36	Cotica Neagră	—	1	4	tij
37	Șaru Dornii	1	—	5	tij
38	Lag Mod	1	—	4	peste Schișu
39	Drăgoeni	—	1	4	tij
40	Picioru Gecului	—	1	5	Medira și Schelcara
41	Coteriiași	—	1	6	Borca
		38	15	169	

[186]

No. 6194

1848
Apr. 15

Să scrie is. ca îndată după priimirea aceșceea să comandarisască un slujitor vrednic ca să ducă pi la Antoneanu la moștea ce-o țâni în posăsie la acel țănut, undi să-l așazi supt pirișărea de a nu eși nici cum de acolo supt nici o închipuiri.

Inr. la No. 1712.

1848

Aprilie 15

[187] ÎNTREBARE FĂCUTĂ LUI MAROȘIZVICI LEON, CE-I ZICU ȘI MARTIN,
IN. CANTILARIEA POLIȚĂI CAPITALII.

I-ia

Ce știință ai tu despre bontu în-tămplat, pentru care și ești întrebat ca să arăți tot ce știi fără vre-o tăgăduire?

I-ia

Știința me este aceasta: eu eșind dila Bezdide Petrachi Mavrogheni la care fusăsăm slugă, m'am mutat di șideam acum la un neamțu Anton, păra mi-oi găsa stăpân și așa întru una din zăli viind Felicsu acolo și pi care fiind că-l cunoșcem așa precum îl văzusăm tot în casă la Anton de vr'o patru ori. Și me-au zis că el vroești a ești di la stăpânul lui, ci esti dumlui Zaharachi Moldovanul, și că să merg să mă tocmescu în locul lui, după cum m-am și dusu cu el la Moldovanu, care în locu să-mi pominească di stăpân, me-au zis ci întâiu vorbă că dacă vroescu să ță-i cu dănșii. Iar eu întrebându-l la ce, el au început să zică că toți boerii sânt uniți de a faci nișci hărtii și pi cari, dacă innălțimea sa n'a vroi să li iscălească spre a faci frair ca în țara Ungurească și franțuzească. Apoi au să rădice asupra sa cu toți lăcuitorii moșiilor lor și cu țaganii, fiind că și melițăie cu dănșii din preună, cumu și ca și tot. Și atuncea innălțimea sa rămăind sângur, noi om alunga pe jidani și-i va rămâne îndestul bani, spre cari sfârșit me-au luat și pașaportu la el, după ce păra la aceea me-au dat rachiu, covrigi de am mâncat și me-au dat de am băut și vin, spuindu-mi ca să mă ducu să mai caut și pe alțai. După cum cu Mihel Zisman în uliță găsându, am și dat parolă descoperându-i taina, ce și eu o auzisăm. Și el s'au și prinsu că va urma cu noi.

Asămine din preună cu Filics am spusu și lui Herman, care priimind-o

bucuros, am descoperit și lui taina, care Franțu Herman au găsit și pe Josăf Șifir, care unindu-l și pe el, i s'au descoperit taina. Și așa cu toții stam așteptând făgăduința că întâiu avem să mergem la țara. Și apoi să ne întoarcem cu toate satele.

2-le

Anton Zingher și fimeea lui șcii dispre aceasta, așa precum șidere voastră era mai mult acolo sau nu?

2-le

Anton și fimeea lui întru adivăr arăt că nu șcii di aceasta, fiind că noi sânguri ne feream a spuni fiiști căruea, decât spre a nu intra și ei la prepus. Le-au spusu Felicsu că stăpânul lui are să dischidă la piestră trahțir și că îi trebuești o gramadă di feciori și altile, însă Anton zicându-i că-și minciuni, au rămas în aceea.

3-le

Bine, tu zici că ai te-i și fimeea lui n'au știut, cum dar pi Mihel, când te-au căutat acolo în urmare parolii ci dădu să-și cu el pi uliță, l'au luat și l'au adusu la Moldovanul, unde erați voi trustrii?

3-le

Aceasta esti așa că ci fimeea lui Anton, după minciuna ci li să spusă di Filicsu, văzând că Mihel ne întreabă, l'au luat și l'au adusu la casa Moldovanului, unde m'au găsit numai pi mine și pi ficiorul di moldovan care-i slugă la Fotino din mult.

4-le

Dar acasă la Mihel ai fost într'o noapte și cu Franțu di ați benchetuit și ați vorbit dispri bunt?

4-le

Eu la Mihel nu am fost dicăt pi Franțu l-am auzit că au dormit într'o noapte la Mihel, fiind că sara s'au luat amândoi din casă dila Anton di s'au dusu și a doazi tot amândoi au vinit găsându-mă pi mine culcat. Și încă Mihel me-au dat puțan tioțion, adăogând, Franți îmi spune la întrebare ce e-am făcut că s'au îmbătut acolo și că umblând toată noapte a căuta apă, ar fi vărsat niști moare a gazdii.

5-le

Dar acolo, la Anton l-ați apucat voi pe Mihel ca să vă dei zacuscă și ce

5-le

Di ar fi adusu sau nu, eu nu pot știu, că umblam după bețai, precum

de mâncare s'au adusu? Și cine au mai mâncat cu voi?

6-le

Dar neamțu ce scoate peti di postavuri, ce au răcnit Luni cătră Anton că di ci adună oameni, și dila crăcimar ci ertăciune v'ați cerut ca să nu să superi?

Pentru ne schimbare

7-le

Mai au fost cineva cu voi uniți, cine anumi? Asămine sluga lui Fotino șcie de aceasta, sau un neamț Lemnar Josăp Stelmaher, ce lucrează la heraru alături?

8-le

Odinioare ai spus că Fotino au dat pi moldovanul afară din casă, apoi arată pentru ce?

9-le

Acum dar, după cum ai arătat toate păr aicea, asămine să spui și toată urmare de Luni sara.

și ceilanți diopotrivă umbla tot beți, decât șciu că ne înprășciam câte odată și iarăși ne adunam cu toți, mai fiind acolo și o fată de moldovan, nu șciu de unde adusă.

6-le

În zioa aceea întru adivăr neamțu acela au răcnit nu șciu ce la Anton, pentru că eu nemțășce nu înțăleg, dicăt am văzut că și Anton să mâniază începând a sudui. Iar dela crăcimaru nu șciu să fi cerut ertăciune, căci după cum am arătat, umblam tot bat.

(s. s.) *D. Caragea.*

7-le

Altu nimine afară de noi n'au fost unit, macar că pre mulți vine la Anton, însă nimăruiea nu le-am spus nimică. Asămine nici bietului băet de la Fotino căci esti și bolnav. Iar pe lemnarul acela nici îl cunosc cine-i din pricină că toți căți lucrează la herarul di alături, nici unul nu șcie leșășci, ci numai nemțășci.

8-le

Eu șciu așa că Filics me-au spus că cuconașu nu mai vre să șadă acolo. Și eu zicându-i că poate Alecu nu-l primește, el mi-au zis că „dracu șcie”, decât noi trebuie să mutăm calabălăcul.

9-le

Urmare precăt o șciu, fiind că eram foarte beți, esti așa, că în zioa aceea l-ia a vinit Mihel și m'au luat încă din crăcimă, cu cuvânt că mă cheamă Moldovanu. Și așa ne-am dusu amândoi la casăle lui Bașotă, unde am văzut o mulțime de boeri în lăuntru. Și, zicându-ne Moldovanu „mergiți acasă”,

am și eșit. Iar amândoi și viind la o crăcimă peste drum di casăle lui Fotino, am mai băut două ocă vin. Iar Mihel me-au fostu spusu că să ducă la băcălie să ei tiotion, însă pi urmă. me-au spusu el că dila băcălie s'au dusu la Anton, de unde apoi luând pi fimeea lui, au vinit la mine, unde au și rămasu acolo, așceptând într'un târziu. Apoi au vinit și Filics cu ceilanți doi și au și rădicat calabalăcul, adică un giomandan cu strae, o șubă, o pușcă, o părechi pistoale și o sabie. ducându-le la casăle unde ne-au prinsu. Giomandanul știu că s'au dusu di cătră Filics o bucată, și eu alta. Șuba nu știu bine cine au luat-o întâi, iar armile asăminea nu știu cine le-au dusu, decât le-am văzut la deal.

10-le

Ce pregătire di oameni și arme ai văzut acolo la deal? și v'au zis Moldovanul că cine mai șcie din voi nemți să să ducă să aducă?

10-le

Pregătire alta n'am văzut, dicăt cățiva boeri susu și slugile din ogradă. Iar arme poate să fi fost în odae unde s'au dusu și aceli a Moldovanului, căci eu acolo n'am intrat, dicăt fiind bat, m'am urcat în șală, când din somn m'am trezit, trăindu-mă soi-dațai.

Eu Leon Maroșizvici am pusu degetul.

In ființa me s'au luat această arătare

(s. s.) D. K. Karagl.

Apr. 15. 848

[188]

No. 1676

1848 April 15.

La Depart. din Lăuturu

In urma țircularelor slobozite Comandirilor di pe graniți pentru fețile ce sânt oprite a intra și a eși din Prințipat.

Comandirul a întregii graniți despre Bucovina d-l Leitenantu Țântilă prin raportul cu N. 85; supune că, nefiind în partia aceasta nici o poartă, precum sânt în cea parte cu toate trecătoarele decât numai o barieră, încă și aceia

străcată și nice trecătoare îndemnatică de mai multe persoane, să vor întâmpina greotăți în aducere întru întîmpinare a celor poroncite. Gios iscălitul, cu cinste poștește pe Departament să binevoască a pune la cale faciria unor asăminea părți mijlocite din anii trecuți pe la toate trecătoarele ca și în partea ceialantă a graniții, căci tocmai în vremea de față între celelante lucrări pentru asigurarea țării cu depărtarea nepriințălor ce au amenințat liniștea obștească din partea fețelor cu răle cugetări, trebuie a să socoti și niști așa părți ca din cele întăi obiecte apărătoare.

(ciornă.)

[189]

ADRESA No. 1675 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA,
GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE DEPARTAMENTULUI
LUI TREBILOR DIN LĂUNTRU.

1848

Aprilie 15

Gheneral-Inspectorul miliției în Prințipatul Moldovei.

No. 1675.

Cînsitului Departament din Lăuntru.

Comandirul trecătoarei Nimirceni, prin raportul sub No. 44, încunoșciințează că după sciință ce a luat, în partea Bucovinei ar fi sosit poronca pe la toate cerdacurile de pe granița ei, ca oricine ar năvăli din partea Moldovei spre a trece ori și pe unde și ori și pe la care cerdac peste graniță, să fie primiți fără pasporturi, dându-li-se încă și ajutorul cuviincios din parte-le, adecă ca, gonindu-i cine-vă spre a-i opri sau a-i prinde, cătanele asutriecesci să sloboadă cu armele în asemenea gonaș.

O așa împrejurare jos iscălitul cu cinste o face cunoscut Departamentului, poftindu-l să binevoască a lucră cele de cuviință prin locul competent și a mă împărtași și pe mine cu sciință de rezultat, spre potrivita povățuire comandirilor, cari au poronci ca pe revoltanții neprinși încă, precum Vasilică Ghica, Iorgu Radu și Toader Sion, înfățoșându-se la graniță, nu numai să nu-i lase a eși, ci încă mai vîrtos să-i prindă vii sau morți.

D. Sturdza.

[190] ORDINUL No. 6194 AL DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN
LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIA ȚINUTULUI IAȘI.

1848
Aprilie 15.

La Iași No. 6194

Se scrie Ispr. ca îndată după primirea acesteia să comandarisească un slujitor vrednic ca să ducă pe Ioan Ponî până la moșia ce ține în posesie al acel ținut, unde să-l așeze sub periorisire de a nu eși nici cum de acolo, sub nici o înclupuire.

[191] CIRCULARA No. 6447 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN
LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIILE ȚINUTURILOR COVURLUI,
TEGUCIU, PUTNA, BACĂU, NEAMȚU, SUCEAVA, BOTOȘANI ȘI DOROHOIU.

1848
Aprilie 15

*La Covurlui, Tecuciu, Putna, Bacău, Neamțu, Suceava, Botoșani, Dorohoiu,
prin ștafetă, No. 6.447.*

Între fețele cunoscute Isprăv. din poroncile de mai înainte, că au făcut parte la revolta urmată, fiind și Toader Sion, se scrie ca pe o parte să întindă cu grăbire măsură în cuprinsul ținutului de a se afla, prinde și arestul, de care să raportească îndată la Departament, iar pe alta potrivit cu poronca sub No. 6.397 să regularisească întru înțelegere cu Comandirul graniței neprimirea numitului în Prințipat, de va fi trecut peste hotar și se va ivi pentru a se întoarce.

[192] CIRCULARA No. 6447 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN
LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIILE ȚINUTURILOR ROMAN,
TUTOVA, VASLUIU, FĂLCIU ȘI IAȘI.

1848
Aprilie 15

Roman, Tutova, Vaslui, Fălciu, Iași No. 6447.

Între fețele ce au luat parte la tulburările urmate, fiind și Toader Sion, Departamentul scrie acei Isprăv., ca îndată să întindă cele mai active măsură în cuprinsul ținutului spre a se afla și prinde negreșit, pe care arestuindu-se să se raportească cu grăbire la Departament.

[193] RAPORTUL No. 5634 AL POLIȚIEI DIN IAȘI CĂTRE DEPARTAMENTUL
TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 15

Cînsitululî Departament al trebilor din Lăuntru.

Politia Capitaliei Iașii.

Raport.

Potrivit cu verbala poroncă ce jos iscălitul a luat de la Prea Înălțatul Domn pentru periorisirea d-sale Iancu Poni la moșia Mânzătescii, ținutul Iași, pe care a luat-o în posesie, fiind slobod a o căută și a umblă numai pe acea moșie, Poliția, depuindu-i la sciinșă, plecat îl roagă să binevoască a poronci acei Isprăvnicii de a pune înadins slujitori ai ei spre periorisirea d-sale Poni.

Șeful Poliției, I. Pruncu Post.

Masa a 3-lea
No. 5634.

(*Resoluție*) : Secția IV April 17. Să se poroncească Isprăvniciei a da slujitori de pază și poroncă către priveghit, ocolului a îngrădi pe sat ca să privegheze neșirea din sat a d-lui Poni.

Mich.

[194] RAPORTUL No. 2656 AL ISPRĂVNICIEI DE TUTOVA CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 15

Copie de pe raportul Isprăvn. de Tutova No. 2656.

Către Departamentul din Lăuntru.

După neadormită îngrijire ce are iscălitul potrivit și a povățuirilor ce are primite întru siguripsirea obștii despre ori-ce s'ar amenința din partea răilor cugetători și mai ales acum în timpul primăverii, când și codrii se acopere cu frunză, luând cele mai nimerite măsuri cu rînduire și de înadins fețe vrednice, ca să fie cu privighere neadormită și a cercetă despre ori-ce fel de mișcare și uneltire, care la 14 a următoarei, primindu-se împărțășire de la una din acele fețe, cum că șapte persoane s'ar găsi în apărătura Putredenilor a căreia margine spre apus, adevă în spre ținutul Tecuciă către satul Glăvănescii, pe cari s'a vădut de către

un mazel din satul Chivesciî, anume Ioan Chersican, culcați și învăliți cu cheville sau burnuzuri și nici că i-au putut propune, că ce fel de persoane ar fi, în minutul primirii căreia vestiți, așa precum locul unde s'au vădut este la ocolul Pereschivului ce se megieșesce cu ținutul Tecuciî, pe de o parte s'a ridicat poteră de slujitori de la tact, pe cari de îndată s'au și trimis, poroncindu-se și privighetorului de acolo ca cu îndestui pușcași să se întrunească potera spre negreșita lor vîinare, însărcinându-se și o față vrednică de boer, carele împreună să se sîrguească spre a lor prindere. Iar pe de alta prin înadins s'a făcut cunoscut și Isprăvn. Tecuciî, ca de îndată să ridice și ea poteră și să se întrunească cu aceasta din acest județ pe la locurile ce s'au înseninat, precum și astăzi s'a primit sciință de la această față, că tot în acest județ la ocolul Tîrgului s'a fi vădut trei fețe bine înarmate cu carabine și îndestule arme la o crăciună de pe Nărovăț, pentru a căroră vîinare această Isprăvn. neavînd nici un mijloc, fiindu-i toți slujitorii întrebuiințați prin adresuri trimise înadins, s'a făcut cunoscut Isprăvniciilor de Vasluiî și Tecuciî, ca de îndată alegînd un No. de slujitori bine înarmați să-i trimeată la această Isprăvnicie, ca de aici să păsească către negreșita prindere a acelor fețe. Despre care împrejurare întru supunere se aduce la cunoștința cinst. Depart.

(Iscălit) Emandi Post.

[195] RAPORTUL No. 2674 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TUTOVEI
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 15

Cînsitululî Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Tutovei.

Raport.

La această Isprăvn., primindu-se adresul Isprăvniciei de Vasluiî sub No. 1932 întovărășit de o slugă și un vizitiu ce au fost slugi a d-sale Spăt. Iorgu Radu la trăsura cu patru cai și alt cal alb slobod, aflat (sic!) în trăsura donă săbii, un pistol și osebite lucruri, ce s'au găsit în acel ținut, în alăturare și cu știința luată numișilor, din a căreia cuprindere s'a luat lămurire, căci sosesc de la Iași și că acele săbii și pistol ar fi ale d-lui Post. Niculaî Boteanov, iar caii, trăsura și lucrurile ale stăpînului lor; în urmarea căreia făcîndu-se cercetare și de către această Isprăvn. a arătat tot asemenea, după care pe slugă dîndu-l sub arestul Poliției, iar trăsura cu lucrurile și vizitiul de care s'a făcut lămurit izvod, cu adres s'a trimis în primirea cc-nei soției d-lui Radu, decât numai armele s'au oprit la această Isprăvnicie, făcîndu-se poftire d-lui Post. Boteanov de a veni la Isprăvnicie spre a cunoasce armele, și d-lui Post. urmînd cu ve-

[198] NOTA DIN „GAZETA DE TRANSILVANIA” No. 31. 1848. 15.IV.

Cursul turburărilor, precum același ni se împărtăși mai pe larg, se va împărtăși altă dată. Acum numai atâta. Din petiția cea de 35 puncturi, Domnul primi 33, iar desființarea dietei și garda națională nu o încuviință. Poporul adunat numeros în casa tînărului Al. Mavrocordat strigă : „Voim tot ce am cerut !” A doua deputație aduse provocarea Domnului către popor, ca 2 săptămîni să fie în liniște, până ce vor veni comisari de la partă și de la Rusia. Atunci cîți-vă boeri înverșunară pe popor strigînd „la arme”. Eră seara târziu. Poporul se împrăștie. Domnul se trăsese în casarmă. De acolo eși de odată garnisoana și arnăuții, se repeși asupra mai multor case boeresci, luă pe un număr însemnat în prinsoare, iar pe fruntașii insurgenți îi trimise peste Dunăre, din cari însă unii scăpară. Curse și sânge, însă puțin.

[199] OFISUL No. 64 AL DOMNITORULUI MOLDOVEI MICHAIL STURDZA
CĂTRE POSTELNICUL ILIE GHERGHEL.

1848

Aprilie 17.

No. 64. Ofis Domnesc la Post. Ilie Gherghel.

Domnia Noastră luând lăaturalnică sciință că la oarecarî locuri, după învi-tările și ademenirile unor fețe abătute din dreapta cugetare, ar veni a se adună și a se înrolă oameni ademeniți la asemenea neertată urmăre dintre locuitorii sătenî, îndemnându-i a se înarmă, spre a-i avé unelte la tulburarea liniștei obscesci, de aceea poroncim d-tale ca de îndată mergînd la ținuturile Neamțu, Bacău, Roman și Suceava, și purtându-te prin sate, să cercetezi cu amăruntul dacă în adevăr se urmează unde-vă niscăi-vă asemenea ademeniri și adunări de oameni spre înarmare, să faci cunoscut dregătorilor acelor ținuturi, căroa în de-osebi li se poroncesce ca de îndată să se aducă în însemnat No. de slujitori și oameni înarmați plăeși, cu cari în unire să mergeți spre a sfărîmă și a împrăștia acele bande, desrădăcinând răul cu desăvîrșire. Iar de urmăre să raportuesci.

[200] OFISUL No. 65 AL DOMNITORULUI MOLDOVEI MICHAIL STURDZA
CĂTRE ISPRAVNICIILE ȚINUTURILOR ROMAN, BACĂU, NEAMȚU ȘI SUCEAVA.

1848

Aprilie 17

Ofisuri Domnesci la Roman, Bacău, Neamțu și Suceava.

Nr. 65

După încredințările ce Domnia Noastră am luat, că la ținutul Neamțului și anume la moșia Bălțătesci, după învi-tările ce s'ar face locuitorilor sătenî și

altor străini, s'ar fi adunând oameni spre înarmare cu cugetări a tulbură liniște publică, de aceea grabnic ți se poroncesce ca, luând de îndată un însemnat No. de slujitori și plăeși, să te duci la arătatul sat unde, unindu-te cu dregătorii ținuturilor orînduiți, prin puterea armelor să sfărîmați asemenea adunături și să stingeți răul ce s'ar cugetă; iar de urmare să raportați.

[201] COMUNICAT DIN „ALBINA ROMÂNEASCĂ” No. 31. 1848. 18.IV.

Iași.

În urma măsurilor luate de către Guvern la 29 a trecutei luni Martie, când s'au prilejuit necuviincioasele mișcări în Capitală, s'au arestuit mai mulți străini din clasa de jos, ce erau mistuiți la gazda lui Vasilică Ghica în casele răposatului Logof. Lupu Balș, cari arestuiți prin protocoalele ce au dat la 30 Martie, 9, 14, și 15 a acestei luni Aprilie, și după confrunțația ce a urmat între dînșii sub mărturisirea iscălită de ei se adevărește:

Că Zaharia Moldovanul a fost ademenitorul acestora cu scop a înființa o revoltă, la care încredința nunitul că au făgăduit mulți boeri a-și aduce pe țigani lor, adăogând că și miliția ar fi într'o înțelegere cu dînșii, și că întru nădejde de a se revoltă poporul, se vor sluji de armele mistuite într'o pivniță, în cât la asemenea moment focul, omorul și prădăciunile erau să fie răsplătirea lor.

Din asemenea acte mărturisitoare aflate astăzi în mâinile Ocârmuirii împreună cu arestuiții, fie-care Moldovan cu dreaptă judecată va pute cunósce, că toate aceste au fost nisce mreji întrebuintate de răsvrățitori, ca să ajungă la nelegiuirea lor țintire de mărșav și acel în parte interes; căci Moldova aflată de atâtea veacuri sub suzeranitatea Înaltei Porți și după tractate sub protecția Împărăției rósiene, netăgăduit ar fi ajuns la cea de istov ticăloșie și dărăpănare, dacă, mulțămită fie Cerului, înțeleptele măsuri ale Prea Înălțatului Domnitor n'ar fi sdorbit răul încă în leagănul său, spre mântuirea patriei noastre.

[202] ADRESA No. 2769 A ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TUTOVA CĂTRE ISPRĂVNICIA ȚINUTULUI VASLUIU.

1848
Aprilie 18

Copie după ofis. Isprăvn. ținut. Tutovei No. 2769, urmat către asemenea de ținut. Vaslui.

Cu adresul acei Isprăvn. sub No. 2062, primindu-se la această Isprăvn. 12 slujitori sub comanda Căpitanului lor, pe cari întrebuintându-i împreună cu pri-vighetor de tîrg și căpitan de slujitori i stegar acestei Isprăvn., întru urmărirea acelor trei fețe ce s'au arătat la o cârciumă de pe Nărovăț, după poveșuirile ce

li s'a dat de iscălitul și acum primindu-se la Isprăvn. raportul privighetorului s'a luat lămurire că, după căutarea ce s'a făcut, n'a găsit pe acei trei ce au fost la cârciuma de pe Nărovăț și că viind cu toții pe de-asupra Grăjdenilor în dreptul schitului, au poposit acolo și un rînduit de Isprăvn. aceasta și Căpitanul de acolo ar fi mers să bea apă la un izvor, iar slujitorii au rămas pe loc, și în urmă un slujitor anume Ioan Porcișanu din acei de la acea Isprăvn., umblând cu un pistol, l-a scăpat de a luat foc și l-a lovit la picior, mai jos de stinghii, aducându-l la Isprăvn. pe care de îndată s'a și dat la ospitalul din acest tîrg spre îndreptare. Despre care împrejurare cu cădută cinste se face cunoscut acei Isprăvn., spre răspuns la țitatul adres.

Iar cei-lalți slujitori și Căpitanul odată cu aceasta se înapoează i calul și armele numitului Porcișanu, după a căruia îndreptare se va trimite și pe el, cu adăogire că tot acuma se trimite și toată amuniția Porcișanului.

Iscălit Iamandi Post

[203] ADRESA No. 6615 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU
AL MOLDOVEI CĂTRE SECRETARIATUL DE STAT.

1848
Aprilie 19.

La Secretariatul de Stat No. 6615.

Hătmania Moldovei, prin adres cu No. 1675, urmat după raport. Comandirului de la zastava Ninurcenii, împărtășesce Depart. sciință despre măsurile ce s'ar fi luat pe graniță de către Ocârmuirea Bocuvinei, că dacă orî-cine din Moldova ar năvăli a trece granița în partea aceea, să fie primiți și fără pașaporturi, și dar așa, precum asemenea regularisire nu poate ave înrîurire și în Moldova, Departamentul însoțind pe lângă aceasta întocmai copie de pe țitatul adres, cu cinste este poftit Secretariatul să binevoască a regularisi prin înțelegere cu Consulatul competent cuvenita lucrare întru aceasta, după care să se împărtășească și pe Departament cu sciință.

[204]

*Cătră Cînst. Departamentul Trebilor din Lăuntru.
Spatr. Antohi Sion.*

Fiiul meu Caminar Costache Sion, carele petrece la moșia Odobeșcii ținutu Bacăului pe parte de moșiea a mea, au venit astă noapte îngrozit și spărieat, spuindu-mi că răzășii ar fi răsuflat vorbi că ar fi având poronci de la Isprăvnicie ca să-l legi și să-l ducă la isprăvnicie, de cari luând scire au fugit de acolo

și au venit. Deci fiind asupra lui nu iaste nici un fel de pricină ca să să fi slobozit niște asemenea poronci de isprăvnicie, rog pe cinstitul Departament ca dacă de câtri dânsul nu sînt slobozite acest fel de poronci, întâiu să bine voiască a poronci Dmi : Ispravicu ca însuș să margă acolo să cercetezi, și descoperind aceea, să facă legiuita înfrânare acelor ce au scornit asemenea vorbi. Și tot odată să supue pe lăcuiorii de pe părțile meali a lucra boerescul legiuit, potrivit cuprinderii art. 130. din Reglement, pe cari temeio s'au și slobozit poronci. Căci fără de asemenea fiul meu nu poate a să interna să-și caute de lucrul moșiei.

1848, April 18.

Rezoluția

Secția 1

Să s scrie is. să dei poroncă a nu supăra pe Dumi Căminar Costachi Sion și să cerceteză dacă a sămine vorbă au răsufat acei lăcuiori, să-i înfrăneză.

(s. s.) *Antohi Sion*, spatr.

(s. s.) *Catargiu*.

[205] ADRESA No. 6616 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE HĂTMÂNIA MILIȚIEI.

1848
Aprilie 19.

La Hătmănie No. 6616.

Asupra adresului cinst. Hătmăniei cu No. 1675, cu cinste se răspunde, că așa precum această regularisire a Cărmuirii de Bucovina nu poate ave înfrurire și în Moldova, Depart odată cu aceasta a împărtășit Secretariatului de Stat asemenea împrejurare spre a se înțelege cu Consulatul competent.

[206] RAPORTUL No. 300 AL ȘEFULUI POLIȚIEI DIN TIRGUL-FRUMOS CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 19.

Către respectivul Departament trebilor din Lăuntru.

Polițmeistru Tîrg. Frumos.

Raport.

Obștea acestui tîrg, de recunoștință către părinteasca Cărmuire a Pre Înălțatului nostru Domn Stăpînitor, mi-a cerut învoire ca să prăznuească ziua de erî, Dumunică, și să facă luminație spre semn de adîncă mulțumire pentru restatornicirea liniștei ce s'a fost amerințat.

Această dorință a obștei, neaflând cu cale a o împedeca, cu toată supunerea raportuesc cinstului Departament, cum că noaptea trecută a fost sârbătorită cu o strălucită lumină în cinstea Măriei Sale, însoțită de obșteasca veselie a tîrgoveților, fără a se prileji nici o nerîndueală.

No. 300

Serdar Bălăceanu.

(Rezoluție :) Secția 1-I. Aprilie 20. Să se răspundă poliției cu mulțumire, care să o arăte și d-lui orașenilor.

[207] RAPORTUL No. 4958 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 19.

Către cinst. Departament trebilor din Lăuntru.

Isprăvn. ținut. Bacău.

Raport.

D-lui Serdarul Iancu Vasiliu, posesorul moșiei Glițești, pe lângă adresa din 17 Aprilie, a înfățișat o coală hârtie scrisă ce poartă în lăuntru ei atingere de nisce condiții găsite de nisce băeți în urma a două trăsuri, pe care adres și dîsa alăturare cu supunere se pridstavlisce cinstului Departament în original spre mai bună pliroforie. Cu adăogire se aduce la sciință, că din dată aducându-se la subiscălitul pe acei arătați prin dîsul adres și cercetându-se de către subiscălitul, aș arătat tot aceea ce se cuprinde prin adresa d. Serdar și că dîsa alăturare nu s'a veșut saș cetit de către alte fețe din locuitorii aceluș sat, decât numai de preot, care fără să presare vorbă a dat-o d-lui Serdar. Și acel preot este un om bătrân cinstit și sub povățuirile protoiereului date de mai nainte în asemenea, ca să fie cu privighere pentru păzirea liniștii și după osebite cercetări ce prin cinovnici de credință s'aș făcut, urmează liniște.

No. 4958

Pentru d. Ispravnic Criste Spătar.

(Rezoluție :) Secția 1 848 Aprilie 22. Din însărcinarea d-lui Ministru înfățișând acest raport la înălțimea sa, a poroncit să se co mandarisească un revisor, ca să descopere prin cercetări tainice pe scriitorul aceste, care să se dea în original, i pe călătorii de atunci de la carî ar fi picat, și să raportuească.

Mih.

S'a însărcinat pe revizorul Tincă, sub No. 7999.

Anexă.

Fraților !

În preajma nevoilor fără număr, cari au năvălit pe biata țeară noastră ; în preajma asupririlor cari muncesc pe locuitorii săteni, precum beilicurile, lucrul șoselelor, cărături de cherestele și cele-lalte ; în preajma nedreptăților și a tâlhăriilor cari se fac în ziua mare prin judecători, Dumneștii s'a milostivit și a în-suflat boerilor dorința de a aduce oare-care îmbunătățire neapărat trebuitoare în țeară, spre a o scăpa de peire. În urmare, boerii adunându-se în Iași, s'au gândit la toate nevoile ce asupresc pe frații lor întru Christos și au cerut de la Măria Sa Vodă, ca să încuviințeze următoarele prefaceri și îmbunătățiri în Moldova :

(urmează cele 35 puncte ale petițiunii de la Iași).

Acestea sînt cererile făcute de către boeri, cereri drepte și folositoare pentru toți, dar pe cari Măria Sa Vodă n'a voit să le primească. Cine sînt prietenii obștei ? Cine este dușmanul țării ? Judece lumea.

[208]

La Galați. 1848. Apr. 19.

No. 6519.

Dum-lor logft. Alecu Ghica și Vistier Neculai Roznovan au făcut verbala arătare la Departament că lătuialnicu s'ar fi înștiințat cum că dregătoriile de margine avînd poruncă ca prin intrare în țară a boerilor ce sînt duși în voiajuri, pentru a dumilor sale primblare în trăsură, cu pașaporturi scurte,

Și fiind că cu venire vaporului Vieni să așcepti și zălile aceste întăzriere dumisale Băeților hat. Alecu Roznovan cu co-na și copii dum. hat. Grigoriță Ghica și vornicu Todoriță Balș cu cucoana dums. înzăstriază de legiuite pașaporturi Departamentul scrie pîrcălăbiei ca potrivit și ci însuși glăsuire poroncii cu No. 6397, intrare dumisale în țară să fie intrat om slobode.

[209]

Anafora N. 6599

1848 Apr. 19.

Is. țănt. Bacău prin raportul cu No. 4637, înștiințează că pentru grabnica mergire sub ofițărului Pistu, comandirisat de cătră luminare sa ghegeneral inspector a Miliției în mergire până la trecătoare Oituzului și întoarcere, s'au luat de la poșcea Bacăului o căruță cu patru cai pe socoteala ocărmuirii cerând slobozire cu-venitului enam, în urmare căriea Departamentul aducând la cunoștința înnălțimii voastre, plecat vă roagă să binevoiți a poronci slobozire unui asămene enam spre a să triimite is. de Bacău.

[210]

*La is. țănt. Eșii*No. 6609
1848 Apr. 19

După înalta poroncă verbală dată dumi șefului Poliției capitalei, precum prin raport supt N. 5634 încredințază să scrie d-lui is. un zapziu dela acest țănt ce o are luată în posăsie să dei atât ca pentru perchiorisire dum. un slujători de paci la moșie precum și cu asămîine poronci cătră privighitorul ocolului ca să îngrădiască umblare lui numai pe cuprinsul moșăei fără ca să îndrăznească a eși din sat, de care întocmai urmare să raportuiască.

[211]

La Tutova N. 6610

1848 April 19

spre răspunsu la celi cuprinsă prin raportul cu N. 2674, să scrie acei is. ca săbiile aflatî în trăsura dm Radu să le triimeată la Depart., pistolul să-l dei dumi în priihire post Botianu, dar pe slugi să le sloboadă prin chezăsie de credință.

[212]

La stărostiea Putnii No 6617

1848 April 19

La raportul stărostii cu No 2659 să răspunde că armele și celelante lucrări rămasă di la domr. Grigoraș Balș și Iorgu Sion, ce să găască în stărostie Dumi. să le triimată la Depart. discărcate, însă armele acolo pi locu.

213]

La Hătmănie

No. 6597

1848 April 19

Insoțat pi lângă aceasta înpartășindu-să cinstiții Hătmăniei, în copii raportul pricinii dela is. țănt. Sucevii supt No. 2387 spre lămurire di arătarea ci faci pentru persoanele acele cari povățuesci di particularnici intiresuri, trimît pisti hotar cu bilituri din partea is. cu tirmin di 48 ciasuri că nu vor îngădui Dn. comandirii granițai a să întoarci înapoi. Dipart. cu cinsti poftesci pi Hătmăniei să binivoiască a poronci comandirilor ca să păzască urmari dupa celi regularisăți și înpartășând din înaltă poroncă, prin adresul din 12 Apr. No. 6395.

[214]

La Suceava No. 6598

La raportul acestei is. No 2387 atingător de fețali cari povățuiri di particulari cu interesă ar fi nevoite a treci pisti hotar, cu bilituri, pi termin di 48 ceasuri și că comandirii graniței nu e-ar îngădui a să întoarce, să răspundi că s'au făcut odată cu aceasta împărtășiri Hătmăinii spre cuvenita punire la cali.

[215]

La Hătmănie

No 6381
1848 Apr. 20

Din lista împărtășită acestui Depart. dă cătră cinst. Hătmănie, pe lângă adresa supt No.... neputându-să lua lămuririle trebuitoare spre înaintarea lucrării cuvenite a să face după înalta dipunire, pentru pasagerii ce vor sosi la granițele țării, spre intrarea în Moldova, ne fiindu cum s'a arătat în acé listă, de la care anume câți sânt venute fețe neînsămnate, cu ce anume pasaporturi, cu ce date, pe câtă vreme și pentru ce anume trebuință, Depart. au fostu silit înaintea de altă lucrare, a cere lămuririle făcute de la Părcălăbiea de Galați, căreia au trimis și copii de pe pomenita listă, despre care Depart. împărtășește și cinst. Hătmăinii. Fiindu însă că spre împlinirea pe viitori a lucrărilor pentru asămine pasageri este toată trebuința ca lista de așa fețe să s facă împreună și cu Părcălăbiea de Galați, care în deosăbă este însărcinată cu Domnescu ofis Departm. la această pricină s'au dat cuvenita povățuire și tot odată poștește și pe cinst. Hătmănie ca să poronciască din parte-i și dn. Comandirului garnizonului de acolo, ca ori cându ar mai sosi pasageri, să facă lucrarea statornicită împreună cu părcălăbiea, care să poată îndată înștiința pe Depart. despre împrejurările potrivit cu înțelesul Domnescului ofis.

Iar D. Comandiru va urma instrucția raport. cătră cinst. Hătmăinii.

[216]

RAPORTUL No. 5791 AL ȘEFULUI POLIȚIEI DIN IAȘI CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 20

Cinstului Departament al trebilor din Lăuntru.

Poliția Capitaliei Iaș.

Raport.

Potrivit ca Înalta poroncă ce jos iscălitul slovisnoi a primit prin Luminarea Sa Domnul Gheneral-Inspector al miliției, trăgând la arestul Poliției pe fețele, și anume : Jidovul Mihel Zisman donosător și învinovățiții Franț Herman, Fe-

lix Budnar, Leon Volcinșinski, Leon Morașievici saū Marțin și Josep Șefer, în prepus de uniți cu complotiștii ce se ridicase asupra Cărmuirii, și în privirea lucrărilor făcute asupra-le prin D-lui Adiutantul polcului, luându-se în de noū cu pătrundere cercetare, ei netăgăduit și mărturisesc cele cuprinse prin doproasele ce au dat, aflate în dela No. 26, 34, 35, 39, și 43, dar după aceea cu totul tăgăduire numai a lui Iosep Șefer, după ce mai întâiū câte pe unul s'au chemat înpresudvie și li s'au cetit doproasele, pe cari au arătat că sînt întocmai, apoi dându-li-se și înfătoșare de o potrivă, n'au prihănit arătările, ci mai vîrtos încă toți într'o unire în față au dovedit pe Șefer, că fără dreptate se ispitesce a se apără de faptă, după cum și prin confrunțația ce s'a încheiat sub ale lor iscălituri mai pre larg se arată, în cât nici că mai rămâne îndoeală că și el, Șefer, este de o potrivă vinovat, precul de pliroforia și a cînstului Departament cu supunere i se pristavliscesce pe lângă aceasta în observație toată dela înjghebată asupra lor sub forma șnurului de 48 file, și cu cerere de deslegare pentru urmarea ce să se păzească, atât cu donosătorul, a căruia arătare s'a desvilit, cât și cu învinovățiții; cu adăogire însă că, deși după delă se vîd lucrări și pentru un jidov David Renner și Dimitrache Moldovanul, însă mai după de temeiū arătarea lui Felix Bodnar, sluga lui Zaharachi Moldovanul, șeful lor, care mai cu osebite a trebuit să scie pe toți uniții, vîdîndu-se că aceia nu fac nici o parte, nici că s'a mai luat în cercetare, ca uniți ce se găsesc de mai înainte încă și slobođiți.

Ms. II
No. 5791

Șeful Poliției I. Pruncul Vist.

(*Resoluție* :) Cu notă către Aghenție se vor trimite la ea ca pe nisce supuși austriecești, iar pe donosiți să se serie Poliției a le da drumul sub cheazășie. Aceste se vor împărțăși și PostelnicieI.

Catargiu.

[217] RAPORTUL No. 2148 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI VASLUIU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 20

Către Cînstit. Depart. din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Vaslui.

Raport.

Numărul de 12 slujitori ce, sub comanda Căpitanului lor de la acest ținut, au fost trimiși la Isprăvn. ținutului Tutovei în întrebuințarea urmăririi răilor răsvrățitori, întorcîndu-se acum, au adus of. ei No. 2769, pe care, spre a-i fi cunoscut împrejurările ce cuprinde, însoțit pe lângă aceasta se pridstavliscesce în în-

tocmai copie, iar cât în ce se atinge despre asemenea răsvrătorii, sub-iscălitul cu cea mai vie deșteptare prin măsuri și spionii săi a cercetat în rezidenția acestui ținut, și după încredințările luate, de fel nu sînt oploșiți până acum; nu mai puțin și în viitor măsurile întinse vor fi lucrătoare și pre de ajuns pentru vîinarea acelor ce s'ar desvîli. Despre care spre a fi cunoscută cînst. Depart. pa-cînica liniște, se supune cunoscînței.

Ocârmuitor, Post. *Crupenski*.

[218] RAPORTUL No. 2165 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI VASLUIU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 20

Către cînst. Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Vasluiului.

Raport.

Potrivit poroncii cînstului Departament sub No. 6447 din dată s'aŭ întins cele mai nemerite măsuri pentru aflarea d-lui Toader Sion, și în cuprînsul acestui ținut, după încredințările luate, nu se află. Decât în urmarea a oareși-care sciînță, iscălitul deștept în acest obiect și cu interesatență a răspunde la rezultat, s'a orînduit secret a față vrednică care, cu închipuire și pe urma lui urmărindu-l în ținutul de jos și al Bacăului, a și dat încredințare că el spre Sâmbăta Pașcilor s'a purtat de la Odobesci la Nădișa din pomenitul ținut și de atunci a lipsit, căci de se află, subiscălitul eră întru pregătire a păși însuși acolo spre a lui vîinare, despre care se supune sciînță, cu adăogire că și în viitor măsurile privigherii nu vor fi timpite, ci lucrătoare, sub deșteapta întreprindere a iscălitului.

No. 2.156

Ocârmuitorul ținutului
Crupenski.

[219]

1848 Apr. 20.

N. 6716

N O T A

Pe supușii K.K. de aice din Capitalie, anume: *Franțu Herman, Filicsu Bodnar, Leon Voicișănski, Leon Marașievici* sau *Manșin*, și *Iosiș Șăfir*¹⁾ cari prin cercetarea urmată s'au dovedit că au făcut parte la complotul rădicat asu-

1) Trimisli cu raportul Poliției capitalii cu arătare.

pra Cărmuirii locale, Departamentul îndreptează odată cu aceasta Cinstitei Agheții ca pe niște supuși K.K. spre a-i da peste hotar la urma locuinții lor.

Cinstitei K. K. aghenței

Ministru din lăuntru.

Șal secții (s.s.) Gane

[220]

Cinst. Departament din lăuntru

Rucsandra Moldovanu

Jalbă

În luna trecută am încredințat un condract fiului meu Zahariea, pentru închirierea dughenilor mele de aici din Capitalie, și fiind că numitul să găsească căzut în fapte de resculator linișcii obșcești, cari a sa învinovățire ocărmuirea l-au și osândit cu desfăre peste hotar, iar acel Condract după cum am aflat, s'ar găsi închis într'un giamondan al său ce să păstrează în Poliție supt pecete cinst. Departament. Apoi fiind că chirigiul vroește a să împotrivi condițiilor lui, rog plecat pe cinst. Manăstire să regularisască slobozire zisului Condract în primire fiul meu Dimitrie, ca să nu pătimescă vre un soiu de pagubă din pricina chirigiului meu.

(s.s.) Rucsandra Moldovanu

1848 Apr. 21

Rezoluție. Priimit apr. 21 N. 1812 apr. 25 Secției 1-a. Să scrie Poliției că dacă giomandanu este închis în ființa jăluitoarei să deschidă, să catagrafiească toate lucrurile să scoată Contractul ca o hârtie ce nu este atingătoare de pricinile, pentru că fiul ei este dipartat, să-l dei familiei și să închidă iarăș în ființa sa.

Calargiu.

[221]

Departamentul trebilor din lăuntru.

Cătră Isprăvniceia ținutului Bacău.

Dumi spat Antohi Sion, prin jalobă face arătare Departamentului că fiul său, D. Căminarul Costachi Sion, carele petrece la moșia Odobeșcii acest ținut, pe partea de moșie a Dums. au venit în noaptea spre 18 a curgătoarei luni, îngrozit și spăriet, spuindu-i că răzășii de acolo ar fi răsuflat vorbi, că ar fi având poronci de la is. ca să-l legi, și să-l aducă la ea, de care luând șcire, au fugit de acolo viind aicea. În urmarea căriea Departamentul scrie că așa, precum

pentru urmare nu are nici un fel de poroncă di asămine feță, apoi să-l lasă în nesuparare. Și dacă prin cercetare va descoperi că au răsufat asăminea vorbe acei lăcuitori, să-i înfrănezi.

Secția a 4.

No. 6737

1848 April 22.

Șef Secții

[222]

La Poliția Târgului Frumos

No. 6835

1848 apr. 22.

La raportul Poliției supt No 300 înfătoșător sântimintelor de mulțămire arătate de către poliția celui târg cu prăznuirea ziii din 18 a curgătoarei prin luminație, pentru restatornicirea linișcii, Departamentul îi răspunde cu mulțămiri, cari să s arate și Dumilor sali orășanilor.

[223] RAPORTUL No. 2892 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TUTOVA
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 22

Cinstitului Depart. al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Tutovei.

Raport.

Potrivit poroncii cinstitului Departament No. 6610 de la Secția a 4-a, odată cu aceasta se trimit acele două săbii găsite în trăsura d-sale Iorgu Radu, de a cărora primire se roă Isprăvn. a avé răspuns; iar cu pistolul și slugile se va păzi urmarea poroncită

No. 2892.

Iamandi Postelnic.

[224] RAPORTUL No. 5154 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 22

Către cînsitul Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Bacău.

Raport.

Așa precum, prin răspunătorul raport din 7 Aprilie sub No. 4529 s'a supus la sciința cînst. Departament, despre străjile așezate pentru întărirea graniței despre Transilvania cu locuitori de sate, cu supunere și prin aceasta se aduce la sciință, că și acum se urmează neconținut străjuirea, dar în privirea sciințelor luate de la privighetorii de ocoale, că de la așezarea unor asemenea străji nu s'a ivit nici unul din fețele acele ce nu sînt învoite a intra în țeară, și pe de alta că acum este timpul lucrului pămîntului, Isprăvnicia se roagă a avé poroncă deslegătoare, pe cîtă vreme să urmeze asemenea străjuire cu locuitorii, fiindcă ei propun jăluirii că vor rămâne fără arătură și semănătură peste an.

No. 5514

Implinitor *Christe Spătar*
Sameș Fotescu
Șeful mesii 1-1 *A. Dimitriu*

(Rezoluție :) Secția I Aprilie 24. Să se răspundă a se povățui de poronca sub No. 6988 dată întru aceasta.

Catargiu.

[225]

Cînsitului Dipartament al Trebilor din Lăuntru

Isprăvnicia ținutului Tutovii.

Raport.

Potrivit poroncii cînsitului Dipartament supt No. 6610 = dila săcția a 4-a, odată cu aceasta să triimit aceli dou sabbii găsați în trăsura dum. Jorgu Radu, di a cărora primire să roagă isprăvnicia a i să răspunde; iar cu pistolul și slugile să va păză urmare poroncită.

No. 2892

1848 apr. 22

Iamandi post.

Rezoluție : Priimit apr. 26 No. 1849, No. 1910-
Secției 4 Apr. 27. Să se ție în păstrare.

Catargiu.

[226]

ADRESA No. 1589 A CĂRMUIRII DE BRĂILA CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL ȚERII-ROMĂNEȘCI.

1848
Aprilie 23

Cînstitului Departament din Lăuntru.

Cărmuirea Județului Brăila.

Poliția orașului prin raportul No. 516, ȋdice că cu toate că în urma poruncilor C rmuirii, date după ale cînstitului Departament, a luat măsuri, pre c t mijloacele  u ertat-o, în prinderea acelor complotiști Moldoveni, ce erau în localul Vițe-Consulatului Britanic de aici,  i carele nici cum n'a voit a-  da, însă după sciința ce are,  u dosit de acolo, unde nu scie, pentru că după ce er  slobod  intrarea  i eșirea a feluriților oameni de la Consulat, după feluri de trebuințe, apoi r nduiții de pază nu le cunosceau nici caracteristicele acelor Moldoveni, după cari s  se fi putut bănui cel puțin din cei ce eșiau.

Aceasta plecat se supune  i de Cărmuire la cunoșcința cînstitului Departament.

No. 1598

Polcovnic *Iacobson*

S. I. Nișescu.

[227]

ADRESA No. 1778 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 24

La Departamentul din Lăuntru No. 1778.

Comandirul graniței despre Transilvania, prin raportul No. 32  i 34, supune că pentru întărirea pazei graniței, deși s'au r nduit de către Isprăvnicie pe la toate puncturile de pază cu slujitori c te 8 mazili  i c te un privilegiat la 2 puncturi, sub ascultarea privighetorilor de ocoale, în înțelegere cu comandirii trec toarelor Com nescii  i Oituzu, dar în privire că la acea graniță este poziția locului prea grea  i  mpotrivoare de a se put  privilegia cu de amăruntul, măcar cu un No c t de mare de păzitori, fiind-că prin munți se găsesc mi  de poteci cu feluri de t inice r sp ndiri în partea Transilvaniei, afară de puncturile însemnate spre pază  i cunoscute prin tablou, Comandirul propune oare-cari măsuri ce ar put  fi folositoare. Prin urmare cu cinste se alăturează în copie ra-

portul seǔ cu No. 32, spre a-l observǎ Departamentul și a pune în lucrare cele cari le va socoti mai nemerite și putincioase. Pe lângă care mai este o măsură, ce și în vremile de mai înainte s'a aplicat. Această măsură a fost că tainicele poteci s'au astupat cu butuci și pietre, în cât nu puteǎ străbate nimenia, dar se vede că din vreme în vreme iarăși s'au destupat.

[228]

Cătră Cinst. Departamentul trebilor din Lăuntru.

spat. Antoli Sion.

Fiindcă acum am luat cu încredințare științǎ că răzășii de moșiea Odobeșcii țin. Bacăului, ar fi invitați de cătră o persoană de acolo ca să legi pe fiiul meu Caminar Costache și să-l ducă la isprăvc. cătră cari ar fi zis că are să-l pue în temniță, dovedindu-sǎ și din urmarea lor în urma purcederii de acolo a fiiului meu, căci ei ne știind de purcederea sa, au mers cu bunt la jâtariul pus de fiiul meu la țarină și l-au bătut, izgonindu-l de la țarină, puind pe altul, aceasta, ca dacă ar fi trimis fiiul meu oamenii, să-i opriască, sau dacă ar fi mers singur să-l legi precum le era sfatul.

După asemenea descoperire nu pociu a-l lăsa să margă acolo, ca nu cumva să s întâmple vre-un fel de nenorocire, pân nu să va descoperi adevărul aceșcii pricinii. Pentru care rog pe cinst. Departament ca împreună cu isprăvc. să rânduiască și pe unul dintre boerii ținutași, ca să margă la stare locului să facă formală cercetare spre descoperire adevărului de care să raportuiască Departamentului spre a face cuvenita lucrare pentru asemenea urmare de invitare

1848 apr. 24

Sion spat.

Rezoluție: Împreună cu isprăvc. să va rândui și pe Comis. Manolachi Lupașeu.

(s. s.) *Katargiu.*

No. 1874

[229]

La Bacău

1848 apr. 26

No. 6954

În uma poroncii dată is. supt No. 6737 pintru nesupărarea Dums. Caminarului Costache Sion --- fiiul Dumis. spat. Antoli Sion, în căutarea interesurilor dela moșiea Odobeșcii acel ținut, priinindu-sǎ acum din nou jalbă dela dumlui spatr. cu arătari că au luat încredințatoari științǎ, că răzășii di aci moșie în

adevăr ar fi invitați di cătră o persoană di acolo ca să legi pi numitul dum. fiiu și să-l ducă la ace is., precum din alăturata copie dipi jalbă să va lămuri.

Să să scrie ca întru unire cu D. comis. Manolachi Lupașco alăturându-să cu osăbită poroncă a Departamentului supt No... să cercetezi formalnic toate înpregiurările cuprinsă în jalbă, și de descoperirea ei să va faci să s raportuească cu lămurire și grabnic.

Rezoluție: Originalurile s'au dat Dum. jăluito-riului.

239]

La D. Komis Manolachi Lupașco

No. 6955

Pentru descoperirea înpregiurărilor din care ar fi învinuiți răzășii di moșiea Odobeșcii ținut Bacău asupra Dum. Căminarului Costachi Sion, fiiul Dumis. spăt. Antolii Sion, despre care D. spăt. au făcut arătari prin jalebă. Departamentul poștești pe Dumta a priimi însămnări și într'o unire cu D. Dregătorul ținutului Bacău, căruea osăbită poroncă supt No..... i s'au triimis și copie di pe jalbă, să cercetați formalnic la fața locului toate înpregiurările cuprinsă în jalbă, și despre urmările înșciințează cu lămuriri Departamentul a prlungit spre a ce înainte lucrare.

[231]

La Poliția capitalii No. 6965.

1848 april 26

Doamna Rucsandra Moldoveanu prin jalubă cătră Departament face arătare, că fiiul său, numit Zahariea, ce este dat peste hotar pentru fapte de turburări obșcești, i-ar fi încredințat un Condract spre închirierea dughenilor Dum-sale de aice din Capitalie, și că acel contract s'ar afla închis într'un gemandan al său ce să păstrează în Polițai, mijlocind că așa, precum chirirgii s'ar înprotivi condițiilor lui să s regularisască slobozirea zisului condract în priimirea căriea să scrie polițai că, dacă gemandanul este închis, în ființă jăluitoarei, să-l deschidă, și catagrafasind toate lucrurile, să scoată Contractul ca o hărtie ce nu este atin-gătoare de pricinile, pentru care fiiul ei este depărtat, și să-l dei jăluitoarei, după care să-l închidă iarăș în ființa sa.

[232]

La hătmănie

No. 1881

1848 april 26.

No. 6989

Cătră celi poroncite isprăvniciilor prin domnescul ofis supt No. 60, întru ceea ce să atingi di paza graniței despre Transilvania, Departamentul, odată cu aceasta, au adaos cuprinsu la ținuturile Suceava, Niamțu, Vaslui și Putna, ca să întrebuițăzi următoarele măsuri, și anumi, toati potecili, aceli mici, cari di cercetari ci să va faci întru înțelegiri cu Dumlor mandirii grănițelor, să vor socoti a ține trebnici, îndată să să astupi, spre a nu să mai puté umbla prin eli. Iar pela celilanți puncturi și potici, ce ar fi de trebuință a să umbla, iarăș prin 'nțelegere cu comandirii, să să a șazi trebuitorul No de păzitori diintri lăcui-torii satelor, căroro să li să facă cunoscut că în câtă vremi vor fi întrebuițăți în această slujbă, vor fi scuțiți atât de bir, precum și de lavaleli. Despre care lucruri Departamentul, făcând parte cinstiții Hătmănii, o poștești ca să bini-voească a da cuvinitili sali poronci comandirilor di graniță întru aceasta spre întocmai urmari.

*Cinstitului Departament al Trebilor din Lăuntru**Isprăvnicea ținutului Dorohoiu.*

Raport.

Spre lămurire cinstitului Dipartament despre numărul puncturilor stator-nicite pe granița Bucovinii de N'o lăcuiitorilor aşăzați de pază pila aceli puncturi de prin satili megieșite cu granița potrivit cu înțălesul Domnescului ofis supt No. 60, isprăvnicea alcătuind o lămuritoare listă, cu supunere o predstavlisașci cinstitului Dipartament însoțită pe lângă acest raport spre cuvenita regularisire cu adăugire că paza graniței Bucovinei iaste aspru întărită după malurile ce-i întrebuițăză dela priimire țitatului ofis fără nici o abatere.

Mavrodin caminar

is. indisciplabil

Masa 1-a

No. 1973

1848 april 26

[234]

DOROHOIU

No lacui- torilor	No sluj- torilor	No punc- turilor	LISTĂ DE NO. LĂCUIȚORILOR AȘĂZAȚI PE LINIEA GRANIȚĂI DESPRE BUCOVINA I SLUJITORI LA FIEȘCI CARII PUNCT DUPĂ LĂMURIRE MAI GIOS
15	2	15	pe moșie Eșnuini din Molnița Screarga și Molnița
7	—	7	pe moșie satu Sănilău
23	1	23	pe moșie Sănilău și cotul Boiucului
17	4	17	pe moșie Mamornița i zastava Mamorniței
19	1	19	pe moșie Novasălița
29	1	29	pe moșie Lacovița de gios i de sus și slobozia Strășiești
13	1	13	pe moșie Miloreni
20	1	20	pe moșie Buda de sus
25	2	25	pe moșie Tureatca
12	1	12	pe moșie Sănăuții
			Aceștea sânt așăzați dila punctul Sănăuții și pân la punctul Molnița
			<i>Sânt părau Negru</i>
1	1	1	la păraii lui Damaschin
1	—	1	la păraii dela Dămb
1	—	1	la moara dela Dămb
1	—	1	între moara dela Dămb și zastava Mihailenii
1	—	1	la cărămidărie
1	—	1	între cărămidărie și cotitura
1	1	1	la cotitură
			<i>Căneșci</i>
1	—	1	între cotetură și între Jătărie
1	1	—	la Jătărie
1	—	—	între Jătărie și între moara Căneșcii
1	1	—	la bichet la moara Căneșcii dinpreună cu slujitorii
			<i>Călineșcii</i>
1	1	1	la moara Călineșcii
1	1	—	la luna Călineșcii
			<i>Talpa</i>
1	1	1	între lunca Călineșciilor și punctul dela Talpă
1	1	—	la Bădărie la punctu slujitorii
			<i>Zămostiea două graniți</i>
5	1	1	la Siret din talpă pân la hotarul Rușilor
20	1	—	despre pădure din hotarul Rușilor și pân în hotariul Zvorișci

No lăcui- torilor	No slui- torilor	No punc- turilor	
			<i>Rușii lui Ciomărtan două graniți</i>
3	1	1	din hotariul Zamostie până la Bălineșcii pe Siret
5	1	—	din hotariul Zamostie până la Bălineșcii pe granița uscată
			<i>Bălineșcii două graniți</i>
3	1	1	din hotarul Rusii lui Ciomărtan și până la bichetul dela Bălineșci, numită Grădina
1	1	—	la bichet agiutoriu pe lângă alujitori
			<i>Grămeșcii</i>
2	1	1	agiutoriu la Bălineșcii pe Siret
10	1	—	dela punctul Grădina până la hotarul despre Verpole, unde s'au așezat și slujitor.
			<i>Verpole</i>
1	1	1	între hotarul Grămeșcii și bichetul dela Verpole
3	1	—	dela bichetul Verpole până la hotarul Rudeșcii.
			<i>Rudeșcii</i>
4	1	1	din hotarul Verpole până la bichetul Rudeșcii
			<i>Botoșinița</i>
6	1	1	din bichetul Rudeșcilor până la bichetul capul Tacuți
			<i>Bălineșcii</i>
3	1	1	dela bichetul capul Tacuții până la hotariul Bălineșcii
2	1	—	dela Bălineșci până la hotariul Rușii
			<i>Zvoreșci</i>
30	1	1	din hotariul Zvoreșci până în hotariul Mitocul
			<i>Mitocul</i>
8	1	1	Mitocul Adâncata din hotariul Zvorășci și până la marginea țânțului

Această sunt așezate dela punctul Sănăuții și până la punctul Burdujănilor.

[235] CIRCULARA No 6988 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRAVNICIILE ȚINUTURILOR NEAMȚU, BACĂU, PUTNA ȘI SUCEAVA.

1848
Aprilie 26

*Neamțu, Bacău, Putna..... Căpitan Dănilescu.
Suceava Leitenantul Țintilă. No. 6988.*

Către cele poroncite prin Domnescul ofis No. 60, întru ceea-ce se atinge de paza graniței Transilvaniei, Depart. adaugă a scrie acei Isprăvnicii să întrebuințeze măsurile următoare, și anume: Toate potecile acel mici cari, din ceretarea ce se va face întru unire cu d-lui Căpitan Dănilescu, Comandirul graniței aceea, se vor socoti a fi netrebnice, îndată să se astupe spre a nu se mai pute umblă pe dinsele, iar pe la cele-lalte puncturi și poteci ce ar fi de trebuință a se umblă, iarăși prin înțelegere cu numitul Comandir să se așeze trebuitorul No de păzitori dintre locuitorii satelor, căroră să li se facă cunoscut, că, în câtă vreme vor fi întrebuințați în această trebuință, vor fi scutiți, atât de bir, precum și de havalele, despre care Isprăvn. să pridstavlisească neîntârziat listă anume arătătoare spre a se împărtași Vistieriei, după care să se regularisească scăderea lor de bir.

[236] CIRCULARA No 7045 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRAVNICIILE ȚINUTURILOR ȘI POLIȚIA CAPITALII

1848
Aprilie 26

No. 7045. Țircularnică pe la Isprăvn. și Poliția Capitalei.

Fiind-că asupra fețelor însemnate aicia, anume Căm. Ionescu, Ioan Poni, Cornetul Giușca și Ioan Homiceanu, cari se află petrecând în țeară, Ocârmuirea are privighere pentru purtările lor, din poronca Înălțimii Sale, se scrie Isprăvn. ca să aplicarisească mare luare aminte și să fie cu deșteptare ca, ori-când fețele arătate mai sus s'ar ivi saū s'ar descoperi unde-vă împrăștiind voroave sau niscaivă-i hârtii în târg saū în țeară, să-i prindă îndată și să-i trimită la Departament, împreună cu hârtiile ce s'ar găsi la dinșii. Se întăresce Isprăvnicieii poronca aceasta înaltă, spre întocmai urmare.

[237] CIRCULARA No. 7046 A DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIILE ȚINUTURILOR BACĂU, ROMAN, FÂLCIU IAȘI ȘI POLIȚIA CAPITALEI.

1848
Aprilie 26

No. 7046. La Isprăvnicia de Bacău.

Un Niculai Ionescul, frate cu Căminarul Ionescu de aici, pornit de la Paris, se află acum petrecând la Pesta în Ungaria, și de acolo are să vie în Moldova și să treacă granița pe la Zastava Oituzu, de unde urmând a merge la Târgul-Ocnei și la târgul Huși, unde are o vară, și la târgul Romanului, de acolo are să vie apoi la Iași. Deci din poronca Înălțimii Sale Domnului Stăpânitor, se scrie Isprăvn. să rînduească privighere tainică la margini și ivindu-se acolo acel Niculai Ionescu, să-l prindă îndată și să-i ieă toate hârtiile și corespondențele ce va avé la dînsul, pe care arestuindu-l să raportuească la Depart. să se cerceteze pentru dînsul acum îndată la graniță, și dacă se va dovedi că a trecut în Moldova, pe de o parte să însciințeze în grabă la Departament, iar pe de alta să-l caute cu dinadînsul în cuprinsul ținutului, și aflându-l să-l arestuească luându-i hârtiile și să raportuească. Iar nefiind trecut în Moldova, să urmeze precum s'a arătat mai sus.

Roman, Fâlcu, Iași, Poliția Capitalei.

Li s'a scris să cerceteze în cuprinsul ținutului și în târg, și să urmeze precum în dos se arată.

[238] RAPORTUL No. 3031 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TUTOVA CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 26

Cîstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Tutovci

Raport.

Cu slujitorii călăreți înarmați în No. de 12, dimpreună cu Căpitanul lor, ce s'a primit de la Isprăvn. ținutului Vaslui, trimițându-se și pe privighetorul de ocolul Târgului de la acest ținut, în al cărui ocol s'a arătat cele trei fețe la o cârciumă de pe moșia Nărovățul, comandarisindu-se și pe Căpitanul de slujitori și stegarul acestei Isprăvnicii, ca împreună cu acei de la Vaslui să-i afle, acum primindu-se raport de la privighetorul pomenitului ocol sub No. 335, din

care s'a luat lămurire că, după pătrunđetoare căutare ce s'a făcut pe la toate locurile prepuefnice, nici de cum nu s'a putut urmări în cotro ar fi apucat de la cârciuma de pe Nărovăț, de acolo de unde s'aŭ arătat la 14 spre 15 a următorei, precum cârciumarul de acolo a arătat, și că pornind de la satul Vinderii încoace spre a veni la tactul Isprăvniceii, și ajungând cu toții de-asupra Grăjdenilor, în dreptul schitului, ar fi descălecat și mergând să beă apă la un isvor, privighetorul, căpitanii și stegarul, iar toții slujitorii ar fi rămas pe loc și în urmă un slujitor, anume Ioan Porcișanu, din acei de la Vasluiŭ, umblând cu un pistol, L-a scăpat de a luat foc și l-a lovit la picior, din jos de stinghă, pe care aducându-se la Isprăvn., de îndată s'a dat în curarisirea ospitalului de aici spre îndreptare, iar calul, armele și toată amuniția acestui slujitor, precum și ceilalți slujitori i căpitanul cu adres s'au înapoiat acei de Vasluiŭ cu arătarea împrejurărilor, despre cari prin aceasta întru supunere se încunoscînțează pe cinstitul Departament.

No. 3031

Iamandi Postelnic.

[239] RAPORTUL No 5465 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU CĂTRE DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 27

Către cinst. Departament al trebilor din Lăuntru.

Ispravnicia ținutului Bacău.

Raport.

După poronca cinstitului Depart. sub No. 7045, de îndată s'a întins tainică privighere prin ținut asupra purtării însemnaților prin poroncă, ca (dacă) la pri-lej de ivirea lor în acest ținut s'ar simți răsufând niscaî-vă înrîuriri necuviin-cioase, să se prindă.

De primirea căreia poronci și urmarea păzită din partea Isprăvn., nu lip-sesce a supune la sciință.

Implinitor, Criste. Spătar

Sameș Fotescu

Șeful mesii, I. Dînitriu

No. 5465

[240] ÎNSĂMNARE DE LUCRURILE RĂPITE DE MILITARIII MOLDAVIEI
DIN CASA DUMISALE CNEAZULUI GHEORGHI CANTACUZINĂ.¹⁾

30.IV.1848

1. Acoperământ de argint de la o cutie cu sopon	2
1. Cutie de aur	20
2. Sfecinice de argint	12
1. Bonetă cu danteluri	10
4. Puști	340
1. Sabie turcească	50
1. păreche Ciobote de vânat	6
Bani gata luați dela bucătăriei	12
1. Occeană	25
2. Ineme	25
1. Brasălet de aur	25
1. Lornetă de aur cu pietre scumpe	40
1. Pecete de aur	15
1. Hronometră cu un lanțușăl făcută prin poroncă la Geneva	250
2. Imamele	40
1. Halat	18
1. Portăfel cu agravuri de aur	30
3. Bunghi cu peruzăle și diamanturi	36
1. Port-țigar de aur	18
Mirodenii pomaduri și cutii cu țigare	8
Patru bucăți de cristal stricate	4
Una jeantă	4
Preparaturi pentru curățania pușcilor	2
Suma totală	992

Iscălită Cneaghinea Elena Cantacuzină.

Lucrurile luate dela Arnăuți.

2. Pistoale	5
1. Iartagan împodobit cu argint	9
1. Sal de matasă pentru cap	9
1. (sine giberne albanaise) adică Patronțaș de una sută două zăci și cinci dramuri	7
Suma totală	30

Iscălită Cneaghinea Elena Cantacuzină.

¹⁾ O altă listă, mai completă și semnată de cneaghinea Elena Cantacuzino, se află publicată în „Anul 1848”
Vol. I. pag. 376.

[241] NOTA No. 2741 A LUI EISENBACH, AGENTUL AUSTRIEI ÎN MOLDOVA
CĂTRE SECRETARIATUL DE STAT.

1848
Aprilie 29

Cinst. Secret. de Stat.

No. 2741. Notă.

Iași.

Exelenția Sa Comandirul-Gheneral din Transilvania împărtășește Aghenției prin nota sa din 17/29 a trecutei luni April, sub No. 336, raportul regimentului al 2-lea de Secui, atingătoare de asprele măsuri opritoare la granița Moldo-Transilvaniei asupra intrării în Moldova a fețelor de ori-ce stare și nație, și că ar aștepta la graniță o mulțime de supuși c.c. învoirea de a trece în Prințipat.

Deși se nădăjduiesce că acele măsuri s'au modificat din partea guvernului Moldovei, cu mărginire numai asupra vagabonșilor și a fețelor învinuitoare cu prepus, însă așa precum din cuprinsul sus numerarisitei note se vede, că măsurile mai întâiu luate la graniță tot sînt în deplină activitate, de aceea Aghenția cu căduta cînte poftesc pe cînstitul Secretariat de a bine-voi a supune la prea înaltă și prea înțeleaptă cunoscînță Stăpînitorului Domn al Moldovei această împărtășire, spre cuvenita punere la cale pentru modificarea acelor măsuri opritoare și pentru neîmpedecarea relațiilor reciproce, cu atât mai virtos că asemenea măsuri au produs între locuitorii Transilvaniei o mare senzație și întăritare, iar de rezultat Aghenția cu cînte rămîne în așteptarea unui răspuns.

Aghent al c.c. și Apostolicescii Sale Măririi i Cavaler, etc. etc.

Eisenbach.

Pentru întocmai originalul
Șeful Secției, III (*Nedescifrabil*)

[242] RAPORTUL No 3187 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI TUTOVA CĂTRE
DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Aprilie 29

Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Post. Gheorghe Iamandi, Dregetorul ținutului Tutovei.

Raport.

În cuprinderea poroncii cînstitului Departament, prin care pune însărcinare iscălitului de a merge la satele Obârșenii, Dealul-mare și Banca, spre a cercetă încercarea ce s'ar face a se împrăștia duh de răzvrătire și că proprietarii acelor sate ar tocni oamenii cu bani spre înarmare, așa precum d-lui Spătar

Gheorghe Oprișan, însărcinatul cu Domnescul ofis, după lămurirea luată de către Prea Înălțatul Domn Stăpânitor, din împrejurările de boală, nu a putut săvârși lucrarea poronică, pașii cu mergerea mai întâi la satul Obârșeni și intrând în cea mai pătrunzătoare tainică cercetare prin oameni bătrâni fruntași și din cei mai tineri aceluși sat, s'a descoperit că proprietarul acei moșii, vedând că slujbașii voinici ce-i are s'ar fi îngreuiat în slujba căutării moșiei, a propus a alcătui pe alții căsătorii și holtei tot din acel sat în locul aceluia, în No. de 12, pe care aducându-se de față și la cercetarea ce li s'a făcut au arătat, că li s'ar fi propus a-i tocmi în locul celorlalți slujbași voinici cu tocmeala alcătuirii ca și a celorlalți, a cărora alcătuire de slujbași a fost ca să-i scutească de bir, de pont și alte havalele, precum și 120 lei pe an, însă să fie nelipsiți în căutarea trebilor moșiei, iar despre înarmare au arătat că nu au nici o știință și nici li s'ar fi pomenit la alcătuire și, deși nu s'au descoperit că ar fi fost vre-o propunere de înarmare, însă potrivit rostirii poronicii s'au chemat pe preoți, vornic, paznic și toți ceilalți locuitori ai satului și li s'au tâlmăcit cu chip înțelegetor, ca să se ferească de ori-ce adimenire din partea ori-cărui clas, că toate aceste adimeniri ascund numai un scop viclean pentru interesul particularnic numai învitatărilor, și că la ori-ce din împotrivă descoperire înțelegere cu nisce asemenea învitatărilor, Ocârmuirea acestui ținut în toate prilejurile are privilegii despre pacinica liniștire, din care se produce fericirea poporului țării, și că la din potrivă de încercări neprielnice au dat dovadă de asprimea măsurilor întrebuintate asupra aceluia, prilejuindu-li-se osândă, și că la întâmplare vor rămâne femeile lor văduve și copiii săraci de părinți și peritori de foame; de unde mergând și la sat. Dealul-mare și Banca și, prin tainicele cercetări ce s'au făcut, s'a dovedit că între locuitori n'a urmat nici o invitație, însă cu toate acestea li s'a propus și acestora, precum mai sus se cuprinde, despre care prin aceasta întru supunere se încunoscîntează pe cînst. Depart.

Iamandi Postelnic.

No. 3187

[243] RAPORTUL No. 5464 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848

Aprilie 29

Către cînst. Depart. trebilor din Lăuntru.

Ispravnicia ținutului Bacău.

Raport.

Primindu-se ofiția de sub No. 7046 din 26 Aprilie, secția 1-a, și înțelegându-se cele poroncite pentru Nicula Ionescu din Capitală, pornit de la Paris, de îndată s'au și întinut secretele cercetări, atât la marginea Transilvaniei cât și în ținut ca, îndată ce s'ar ivi un asemenea, să se prindă. Despre care cu supunere se

aduce la știința cinst. Depart. cu adăogire că Isprăvn. pentru asemenea are înadiniși însărcinați de a privighiă tainic purtarea și mișcările unor asemenea ce s'ar ivi prin ținut.

Implinitor Criste Spătar
 Sameș Folescu
 Șeful mesii I. A. Dimitriu.

No. 5464

[244] INSEMNARE DE LUCRURILE RĂPITE DE MILITARI MOLDAVIEI
 DIN CASA D-LUI CNEAZULUI GHEORGHE CANTACUZIN 1)

1 acoperemint de argint de la o cutie de săpun	2 gal.
1 cutie aur	20 gal.
2 sfeșnice de argint	12 „
1 bonetă cu danteluri	10 „
4 pușci	340 „
1 sabie turcească	50 „
1 pereche ciobote de vînat	6 „
Bani gata luați dela bucătar	12 „
1 ochiană	25 „
2 inele	25 „
1 brășelet de aur	25 „
1 lornetă de aur cu pietre scumpe	40 „
1 pecete de aur	15 „
1 hronometră cu un lăntușel făcută prin poroncă la Geneva	250 „
2 imamele	40 „
1 halat	18 „
1 portofel cu agrafuri de aur	30 „
3 bungi cu peruzele și diămanturi	36 „
1 port-țigar de aur	18 „
Mirodenii, pomaduri și cutii du țigări.	8 „
Patru bucăți de cristal stricate.	4 „
Una geantă	4 „
Preparaturi pentru curățirea puscilor	2 „
Suma totală	992 galb.

(iscălită) Cneaghina Elena Cantacuzin.

Lucrurile luate de la Arnăuți

2 pistoale	5 galb.
1 iatagan împodobit cu argint	9 „
1 șal de mătase pentru cap	9 „
1 (une giberne albanaise) adecă patrontaș de una sută două decă și cinci dranuri	7 „
suma totală	30 galb.

(iscălită) Cneaghina Elena Cantacuzin.

1) A se vedea doc. No. 240.

[251] ADRESA No 878 A SECRETARULUI DE STAT AL MOLDOVEI CĂTRE
HATMANUL DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI.

1848
Mai 3

Secretariatul de Stat al Prințipatului Moldovei.

Secția III
No 878

Iași.

După luare aminte făcută cuprinderii adresului Hătmăniei subț No. 1682 curgătorul an, Secretariatul de Stat are cinste o răspunde că îndată ce a primit împărtășirea Departamentului din Lăuntru, atingătoare de cunoascerea fețelor străine ce ar intra în țeară, el îndată cu împărtășirea făcută Hătmăniei subț No 663 aceștiaș an a comunicat acele măsuri și consulaturilor respective spre sciință și regularisire, iar pentru cele întâi măsuri ce s'ar fi luat de-a dreptul de Hătmănie încă de la 5 Aprilie, fiind-că despre acele lui nu i s'a făcut atunci de nicăiera nici o împărtășire ofițială, prin urmare nu a putut face de la sine vre-o lucrare în privirea acelor măsuri sau a urmării întâmplare cu Suler, de care se pomenesc prin titatul adres, fiind-că comunicațiile către Consulatură s'aũ făcut, după cum s'a ȑis, înainte de primirea lui.

Secretar Statului i Cavaler, I. Beldiman.

[252] CORESPONDENȚĂ DIN IAȘI CĂTRE „GAZETA DE TRANSILVANIA”
No. 40. 17.V. și No. 41. 20.V. 1848.

1848
Mai 4.

Iași.

Domnule Redactor,

Insemnătorii articoli ce ați publicat d-voastră în mai multe rinduri asupra Moldovei și în de obște asupra Românilor în coloanele jurnalului d-voastră nu m'aũ lăsat nici odată să cred, cum că d-voastră ați fi suferit când'vã a vȑ abate de la naționalele simțeminte ce ați hrănit pentru înflorirea acestor patrii românesci, deși n'ați putut, câte odată, înconjurã lațurile unor corespondenți periculoși cari, avȑnd al lor în parte interes, s'au silit a se folosi de jurnalul d-voastră ca de o armă cu care ar putȑ rȑsturnã opinia publică. Din numȑrul acelorã este și corespondentul din 9 Apr., No. 33 al Gazetei, care întâmplãrile de la 29 Martie vrea să le ascrie tinerimiĩ noastre, ȑicȑnd că Mitropolitul și alți boeri însemnați a doua ȑi și-ar fi retras subscrierile. Din contra, Domnule; Mitropolitul de atunci și până astăȑi a dat dovadă, că este archipăstorul cel adevȑrat,

care-și cunoaște oile sale, care a fost și este pururea gata a-și jertfi viața pentru interesele naționale, iar nu a fugi ca năimitul vedând primejdia. Scurt, eventualele acele fatale formează astăzi o părere publică sprijinită de tot adevăratul Moldovean, fie tânăr fie bătrân. Toți recunosc astăzi abuzurile care s'au uneltit prin unele creaturi înjosite și nevrednice de a se chema Moldoveni, și nimic doresc mai ferbinte decât înlăturarea acelor pe căile cele legiuite, cari vor și urmă cât mai curînd. Dar ca să vă convingeți și d-voastră, cum că nu numai tinerimea, ci întreagă Moldova a dorit și dorește a-și scăpa Patria de sistemul despotismului, care la noi ca și la d-voastră prinsese rădăcini adânci, și a-i prepara un viitor de care să se bucure urmașii noștri, nu voi lipsi a vă da o credincioasă descriere a tuturor scenelor fatale, cari d-voastră, ori din lipsa corespondențelor autentice, ori din înșelarea ce vă făcu acel corespondent orbit de ale sale personale interese, până acum nu o ați publicat.

Soarele libertății ce se revarsă asupra întregii Europe, începînd se la Elveția, Franța și Italia, trebuie să arunce o rază și asupra Moldovei. La auzirea reformelor ce se pretindeau în toată Europa, nu era cu puțină ca Moldova, care de mult suferia cele mai grele abuzuri și nelegiuiri, să rămîie surdă și să stea cu mâinile în sân. Toate clasele societății se deșteptară din adîncul somn, în care le îmbrăncise îndelungul despotism; cu toții alergară în Capitală spre a se sfătui în ce chip s'ar pute vindecă patria de multele rane ce o coplesiseră. Guvernul vedînd asemenea mișcări și presimțind că rezultatul nu o să easă în favorul său, în loc de a mulțumi patria prin înțelepte măsuri de reforme, începînd a-și aduna cete de Arnăuți și din aceia a-și formă o gardă credincioasă, carea la vreme de nevoie să-l apere saș, mai apriat, cu care să se pôtă opune la cei ce ar cere reforme și îmbunătățiri, după cum se și întîmplă. Pata ce și-o făcu Guvernul prin această dușmană pășire va rămîne pururea însemnată în istorie. Dacă avea el frică de turburări, au nu-i stetea de îndemână miliția română pămînteană și încă sub comanda Hatmanului Dimitrie Sturdza? Pentru ce se folosi dar de acea ceată de oameni străini, fugăriți și alungați din țările lor? Neguțătorimea și orașenii, vedînd că Guvernul cearcă a se folosi de un asemenea mijloc neertat de legiuirile constituției noastre, alergară cu toți la consulatură străine, mai preferînd a fi apărați de acele decât de unii bandiți ca aceia, cari la vreme de turburare nu vor socoti la alta decât cum să fure și să prădeze mai tirănesce. Aceasta a fost pricina de mulți deregători de la cele mai nalte dicasteriuri își dederă demisiile, precum: Ministrul dreptății, Ministrul trebilor din Afară, Presidentul Divanului Domnesc, Presidentul Divanului apelativ, mulți judecători și deputați, nevrînd a fi instrumente de peire pentru a lor patrie în asemenea înconjurări. Asta fu pricina, de mulți patrioți tineri și bătrîni fără osebite începură a formă adunări mici, în cari se consfătuiră pentru modul prin care ar fi a se păzi liniștea publică.

Guvernul, înțelegînd despre aceasta, dintru'ntăi slobodi poruncă oprite de adunări; vedînd însă că cu aceea nu ese la cale, trimise înadins pe Ministrul din Năuntru ca să cerceteze după dorințele poporului, apromițînd ușurare în toate. Numitul Ministru se întoarse către domnii: C. Rolla, L. Roseti, M. Epu-reanu, P. Casimir, Nî. Ghica și V. Alecsandri, despre cari nime nu va pute dice că sînt nisce băeți, cum va să-i scoată corespondentul d-voastră, ci sînt unii din cei mai inteligenți bărbați ai Moldovei, cari adevieră și până acum, ce le zace la inimă binele și înflorirea patriei, iar nu schimbarea unui domnitor cu altul,

cum dice acel corespondent în cuvintele sale : „Dă-te jos să mă pun eu” ; de la aceia întrebând cari ar fi dorințele poporului, priimi răspuns, că ei nu pot vorbi în numele întregii obște, până a nu întrebă pe aceea înadins și până a nu ascultă părerea fie-căruia. Deci încă în acea zi, seara pe la 7 ore, se adunară mai multe sute de persoane de toată starea și vârsta în salonul de la Regensburg, unde arătând obștei dorința Ministrului și prin uimare a Guvernului, adunarea află cu cale a alege din sinul său un comitet și a-l însărcină cu compunerea unei adrese, cuprinzătoare de dorințele ce ar ave Moldova a cere de la Guvern pentru îmbunătățirea stării sale. Comitetul, adunându-se în 28 Martie în casele Logof. C. Sturdza, compuse 35 puncturi ce ar fi a se cere de la Guvern.

Puncturile adresei Moldovenilor :

(Urmează cele 35 puncte din petițiunea-proclamațiune de la 28 Martie.

A se vedé No. 47.)

Acastă adresă, subscrisă de căpeteniile bisericesci și de boerii fruntași în următoarea zi, se dete Ministrului spre a o înfățișă Domnului. Mai târziu se lătesce vestea, că Guvernul nu voesce a concede două puncturi principale, adecă : desființarea adunării generale și formarea gardei naționale. Tot atunci se află, cum că Domnul, de împreună cu familia, s'ar fi retras la casarmie, de unde poruncesce Hatmanului și celui-lalt fiu al său ca să easă cu miliția ce eră înmulțită prin cei 300 Arnăuți și pompierii cetății și să calce casele boerilor, puind mâna pe corifeii adunării. Miliția se repede mai întâi asupra casei lui C. Sturdza ; însă fiind-că acolo nu află pe nimeni din cei notați, se pornesce asupra casei domnului A. Mavrocordat. Aici se aflau unii din mădularii comitetului, așteptând răspunsul Guvernului. Pe aceștia îi scoate în curte și între cele mai urite maltratări ce le fac soldații înfuriați de spiritul băuturilor, cari li se dederă înainte de plecare, îi leagă cu funii udate și îi târlesc la casarmie.

Cu aceasta nemulțumindu-se, se aruncă asupra altor case boeresci și le predează după volnicie în timpul nopții, batjocorind pe bătrîn, tînăr fără osebite. Scurt, batjocura ce s'a făcut cu floarea Moldovei, jefuirile și maltratările boerilor întreprinse toate cu scirea și porunca Guvernului, le puteți vedé și ceti mai pe larg în cele două broșuri ce se lățiră mai în toată Europa, și cari cuprind ade-vărul în toată simplitatea lui. Ertați că vă cuprinsei atâta loc cu evenimentele noastre într'un timp când vă copleșesc întîmplările cronice.

Un abonat din Moldova.

[253] ADRESA No 2015 A HATMANULUI DIMITRIE STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILIȚIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE SECRETARIATUL STATULUI.

1848

Maiu 5.

La Secretariat.

No. 2015.

S'au vedut cele cuprinse în adresa Secretariatului de subt No. 870 și în alăturata pe lângă el în copie notă a c. c. Aghenții cu No. 2741, atingătoare de o mulțime de supuși c. c., ce ar așteptă la graniță învoirea de a intră în Prin-

șipat, după asprele măsuri la granița Moldovo-Transilvaniei, opritoare intrării în Moldova a fețelor de orî-ce stare și nație.

După luarea aminte făcută materiei, chiar nota Exelenției Sale Comandir-Gheneralului din Transilvania cu No. 336 către c. c. Aghenție dovedește că nisce așa măsuri sînt acele circulate pe graniță la 5 Aprilie, prin înțelegere cu Departamentul din Lăuntru pe temeiul Inaltei poronci de atunci, precum s'a comunicat Secretariatului sub No. 1682, adevă mai nainte de a se abști Comandirilor de graniță regulele statornicite pentru chișul cercetării pasagerilor ce ar sosi la graniță spre intrare în Prințipat, precum se lămurește prin următoarea logică socotință :

Regulele statornicite pentru pasageri sînt împărtaşite de Departamentul Hătmăniei la 12 Aprilie prin adresul cu No. 6693 și cu toate că tot la 12, fiind și de poștă, s'au expeduit poronciile către Comandiri, dar până ajung pe la ei zăbovesc săptămîni.

De vreme că nota Comandir-Gheneralului din Transilvania cu No. 336 către c. c. Aghenție din 17 (29) Aprilie este mișcată de raportul regimentului al 2-lea de Secu, se înțelege că raportul a trebuit să fie mai vechiu și tînguiriile pasagerilor adunați la graniță încă mai vechi.

Prin urniare Comandirii nu apucase a primi poronciile despre regulele statornicite, iar acum se crede că nisce așa poronci sînt în aplicație, și se nădăjduiesce că nu se vor mai ivi reclamații.

Aceste cu cinste se împărtaşesc Secretariatului spre răspuns la numerarisisitul adres.

[254] ORDINUL No. 7641 AL DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE PÂRCĂLĂBIA DIN GALAȚI.

1848
Mai 5

Departamentul trebilor din Lăuntru.

Către Pârcălăbia Galații.

Luându-se lăaturalnică sciință la Cărmuire că în târgul Galați ar urmă a se introduce de peste hotar arme, Departamentul grăbesce a pune însărcinare Pârcălăbiei ca să fie cu privighere despre o asemenea împrejurare și tot odată să se înțeleagă cu vama din acel port ca, la prilejul de aducere de arme, să dea scire Pârcălăbiei, și la întâmplare când s'ar vedé venite la vamă vre-o însemnătoare câtime de arme, Pârcălăbia să oprească slobođirea lor și pecetluindu-le îndată să raportuească Departamentului cu însemnare de numărul și numele aducătorului acelor arme, spre a de da deslegarea de cuviință.

Șeful secției, *Buldovin Aga.*

Secția I
No. 7641.

[255]

La Visterii No. 7866.

1848 Maiu 10

Insoțit pi lingă această împărțășindu-să cinstiții Visterii în original Anafo-raoa acestui Depart. supt No. 5699 cu înaltă rezoluție di a să slobozi un inam cerut la isprăv. țin. Bacău, cu cinste i să face di știre ca să binevoiască a trii-mite arătatnł iman acestui Depart. spre a să da zisăi ispv.

Ciornă

[256] RAPORTUL No. 5012 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI NEAMȚU
CĂTRE DEPARTAMENTUL, TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Maiu 13

*Departamentul trebilor din Lăuntru.**Isprăvnicia ținutului Neamțu.*

Raport.

Potrivit poruncii respectivului Departament No. 6988, secția 4-a, Isprăvn. din dată comandarisind înadins cinovnic, căruia scriindu-se ca, în unire cu d-lui Comandirul graniței, Căpitan Dănilescu, spre a întrebuiță următoarele măsuri, și anume: Toate potecele acele mici cari, din cercetarea ce se va face, se vor socoti a fi netrebnice, îndată să se astupe, spre a nu se mai pute umblă pe dîn-sele, iar pe la cele-lalte puncturi și poteci ce ar fi de trebuință câți umblă, iarăși prin înțelegere cu d. Comandirul, să se așeze trebuitorul No de păzitori dintre locuitorilor satelor, căroră să li se facă cunoscut, că în câtă vreme vor fi în-trebuințați în această trebuință, vor fi scutiți atât de bir precum și de hava-lele.

Prin urmare, de la numitul cinovnic primindu-se raportul sub No. 26 în cuprindere că, măcar deși după mai multele îndemnuri ce a făcut locuitorilor de prin satele Ocolului de munte, a da No. trebuitor de plăeși în paza graniței, că vor fi scutiți de bir și havalele, dar ei nici într'un chip s'au supus la această urmare despre care nisce asemenea împrejurări se supun în cunoștința respecti-vului Departament spre regularizare.

V. Sion Vornic

Sameș Bărzău.

M. 3-lea. No 5012.

(*Rezoluție* :) Secț. 4. Maiu 15. Să se răspundă că n'a avut poroncă să-i în-demne, ci să-i rînduească cu poroncă, și fiind că asemenea raport nu se găsește.. în Depart., se înțelege că Isprăvn. a comandirisit un cinovnic netrebnic care,

nu scie să lucreze, și primind asemenea raport a pus lemei, fără să lucreze ea, precum este datoare. Și așa dar să și urmeze însuși a îndeplini lucrarea și să însciințeze.

Mih.

Iar mai cerind trebuință de mai multă lesnire, să se scadă doi lei din drumul ținutului.

Mih.

[257] ORDINUL No. 8269 AL DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIA ȚINUTULUI FĂLCIU.

1848
Mai 14

La Ispravnicia de Fălciș No. 8269.

Din pronca Prea Înălțatului Domn Stăpânitor se scrie Ispravn. că d-lui Posteln. Ioan Cuza este slobod a eși depe moșia d-lui, spre căutarea enteresurilor casnice.

Iar fiul d-lui Dimitrie Cuza, urmează a rămâne în aceeași mărginire de mai nainte la casa părintească din ținutul acela.

[258] ORDINUL No. 8280 AL DEPARTAMENTULUI TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI CĂTRE ISPRĂVNICIA ȚINUTULUI COVURLUIU.

1848
Mai 15.

La Galați No. 8280.

Prea Înălțatul Domn Stăpânitor a luat sciință că acolo la Galați, s'ar fi adus o sumă arme, cari învălitate în valuri de pânză s'ar fi depozitarisit tainic în ogradă la Consulul Sardinic de acolo. De aceea Departamentul grăbesce a scrie d-tale, ca să cercetezi secret și să te încredințezi, dacă în adevăr s'au adus arme ascunse în valuri de pânză, de s'au mistuit la locul arătat mai sus, și dacă te vei încredința că în adevăr ele sînt la locul acela, pe de o parte să însciințezi cu stafetă la Depart., iar pe alta să privighezi tainic asupra lor și, dacă s'ar scoate afară de șanț, să le opresci acolo pe loc asigurându-le, și să însciințezi. Tot odată fiind-că în pricina aceasta și mai nainte s'a scris Părcălăbiei ca să facă o tainică cercetare, d-ta cu răspunsul ce se așteaptă pe această poroncă trimeasă cu stafetă, vei da sciință Depart. de cele până acum descoperite. Se adaoage ca lucrarea aceasta să se facă prea tainic, și mai nainte de vre-o încredințare să nu pui în lucrare nici o mișcare.

trebnice și așezarea trebuitorului număr de păzitori dintre locuitorii satelor pe la cele-lalte puncturi și poteci ce ar fi de trebuință a se umblă, dar fiind-că d-lui Comandirul nici până acum s'a arătat pe aici, din care pricină nici că s'a putut desăvîrși această lucrare, potrivit cu poronca, cu supunere se aduce la sciință cinstului Depart., cu adăogire că Stărostia adresarisându-se întru aceasta și către Candidatul Vâlcu Belu, aflător la zastavele Soveja și Vrancea din acest ținut, s'a primit răspunsul sêu cu No. 33 că, de vrme ce această lucrare urmează a se face de d-lui Comandirul, apoi va raportui d-lui și după deslegarea ce va primi va face cunoscut Stărostiei. De aceea este rugat cinst. Depart. ca să poronască și d'a dreptul d-lui Comandirului să vie ca să săvîrșească lucrarea după însărcinarea ce are.

Stamatîn Aga.

Sameș V. Grigoriu

Lucrător Petrovici.

M. I. No. 3994

(*Rezoluție* :) Secția Maiu 26. Să se mijlocească către Hlătmănie îndatorire Comandirului a păși către împlinirea acestei trebuințe.

Mih.

[264] RAPORTUL No. 5419 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI NEAMȚU CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Maiu 27

Departamentului trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Neamțu.

Raport.

Spre contenire a mai multei perepeciti (?), în ceea ce privesce întărirea pazei graniței, Isprăvn. după primirea ofiției respectivului Departament din 17 a următoarei, No. 8450, Secția a 4-lea, de îndată a și pus în lucrare. Adică pe de o parte a poroncit privighetorului de Ocolul muntelui a da revisorului rînduit No. de 60 plăeși, regularisiți de Isprăvnicie, încă de la primirea luminatului ofis subt No. 60, de prin satele, precum s'a scos și până acum, cărora să li se facă cunoscut, că după făgăduința dată de respectivul Depart., în câtă vreme vor fi întrebuințați într'aceasta, se vor scuti atât de bir cât și de havalele și în No. de unul vor fi scutiți doi. Iar pomenitului revisor i s'a însemnat ca să se îndeletnicească fără osebite cu paza graniței, potrivit cu povățuitoarele poronci ce i s'au dat de mai nainte. Pe lângă această îngrijire, li s'a poroncit la amândoi a ține re-

gulat isvod arătător de numele și porecla fiește-căruia, din ce anume sat și câtă vreme a întrebuințat cu paza fiește-care, pe care păstrându-l fără osebite până la despovorarea unei asemenea sarcini, să se trimeată Isprăvn., pentru ca și ea în vreme să-l pristavlisească respectivului Depart., pentru care despre o asemenea regularisire se aduce la cunoștință.

Masa 1. No. 5419

Vornic Catargiu

Sameș Bărză.

(Rezoluție :) Secția 4. Maiu 29. Să se răspundă ca să trimită însemnare din care anume sate ar lua No. acelor plăeși și câte câți din fiește-care, adăugându-se către d-lui Vornic Catargiu, țiitor locului de Dregător, că îndată după pășire d-lui la ținutul acesta, s'a cunoscut vederat marea deosebire în administrația ținutului în privința obștei de acolo și a lucrărilor acestei slujbe.

Mih.

[265]

L I S T A

DE No. LĂCUIȚORILOR STRĂJUIȚORI PI MARGINE DESPRE TANSILVANIA DE LA CE VREME, PĂRĂ CÂND, CÂT No. DIN FIECARE SAT, DIN OGOALELE TAZ LAU DE SUS ȘI TROTUȘ.

1848 Maiu 27

No. total	No.	De la fișci ci sat.
Ocol Tazlăul de sus		
80	Dela 8 apr. pără la 16 apr. 1848 însă	
6	Satul	Mătireșcii
7	"	Slobozie Moldovanului
6	"	Lucăceșcii
9	"	Solonția
7	"	Prăjășcii
15	"	Podurile
1	"	Tazlăului
4	"	Cornetul
6	"	Leonteneșcii
2	"	Măzăneșcii
2	"	Bucșășcii
4	"	Cernul
6	"	Stăneșcii
5	"	Valea Arnilor
80		
80	Dela 16 apr. pără la 21 apr. însă	
6		Mătireșcii
10		Cucueșcii Solonțului
6		Leonteneșcii
4		Cornetul
6		Lucăceșcii
11		Podurile

No. total	No.	Tot ocol Tazlăul de sus
	4	Cernul
	1	Tazlăul
	6	Slobozia Moldovanului
	10	Bonceșcii
	10	Solonțul
	6	Stăneșcii
	80	
30		<i>Dela 24 apr. până la 1 Mai însă</i>
	4	Valea Arinălor
	5	Leonteneșcii
	4	Curnitul
	3	Câmpenii
	6	Bășășcii
	4	Slobozia Moldovanului
	6	Ceumșeșcii
	6	Lucăceșcii
	6	Stăneșcii
	4	Băhnășenii
	6	Mățireștii
	10	Urminișul
	11	Podurile
	2	Mădenăeșcii
	3	Cernul
	80	
30		<i>Dela 1 Mai până la 8 Maiu și sa</i>
	4	Cornetul
	5	Leonteneșcii
	5	Mățireșcii
	4	Slobozia Moldovanului
	6	Lucăceșcii
	9	Podurile
	10	Urminișul
	5	Cucueșcii Solonțului
	6	Bășeșcii de gios
	10	Solonțul
	10	Bocșășcii
	6	Cehnășanii
	80	
30		<i>Dela 8 Maiu până la 16 Maiu însă</i>
	4	Cornetul
	10	Urminiș
	2	Măzineșcii
	10	Bucșeșcii
	6	Solonțul
	6	Lucăneșcii
	10	Podurile
	4	Cucueșcii Solonțului
	5	Leonteneșcii
	6	Mățireșcii
	4	Borzeășcii lui Meriș

No. total	No.	Tot ocol Tazlăul de sus
	4	Valca Arinilor
	5	Vermeșcii
	4	Prăjeșcii
	80	
80	Dela 16 Maiu până la 24 Maiu. însă	
	6	Băseșcii
	10	Bucșeșcii
	4	Cornetul
	4	Leonteșcii
	4	Valca Arinilor
	4	Lucăceșcii
	10	Podurile
	6	Solonțul
	3	Câmpenii
	4	Slobozia Moldovii
	4	Vermeșcii
	5	Urminiș
	5	Prăjeșcii
	3	Cerbul
	2	Măzăneșcii
	6	Măzăreșcii
	80	
	Aceasta urmează străjuirea la 9 puncturi după știința luată dela priv. de ocol Tazlăului de sus, prin raport N 711.	

Ocol Trotuș

64	Dela 11 apr. până la 18 apr. însă	
	5	Cașinul
	7	măn. Bogdana
	30	mn. Cașin cu dizrobiții
	4	Gropile
	4	Jăvrenii
	4	Răpile
	2	Porceșcii răzeși
	3	Răcăuții
	5	Buciumii
	64	
64	Dela 18 !prilie până la 25 însă	
	24	mn. Cașinul cu dizrobiții
	4	Cașin
	4	Răcăuții
	7	Buciumeni
	8	Gropile
	4	Jăvrenii

No. total	No.	Tot ocol Trotuș
	4	Răpile
	5	măn. Bogdana
	4	Pătrășcanii
	64	
64	Dela 25 apr. pără la 2 maio. însă	
	24	mn. Cașin cu dizrobiții
	5	Cașin
	4	Pătrășcani
	3	Răcăuții
	5	Buciumeni
	5	Gropile
	4	Jăvrenii
	4	Răpile
	4	mn. Bogdana
	4	Negoeșcii
	2	Helteu
	64	
64	Dela 2 Maio pără la 9 însă	
	5	Cașinu
	24	măn. Cașinu cu dizrobiții
	3	Răcăuții
	4	Buciumenii
	5	măn. Bogdana
	3	Gropile
	4	Jăvrenii
	4	Răpile
	4	Pătrășcanii
	4	Negoeșcii
	2	Helteu
	2	Rorzășcii boireșci
	64	
64	Dela 9 Maio pără la 16 însă	
	5	Cașinul
	24	mn. Cașin cu dizrobiții
	5	Răcăuții
	5	Buciumii
	5	mn. Bogdana
	4	Gropile
	4	Jăvrenii
	2	Pătrășcânii
	4	Negoeșcii
	2	Helteu
	2	Borzășcii răzăși
	2	Borzășcii boireșci
	64	
64	Dela 16 Maio pără la 23 Maio însă	
	5	Cașinul
	24	mn. Cașin
	5	Răcăuții

No. total	No.	Tot ocol Troțuș
	5	Buciumii
	5	mn. Bogdana
	4	Gropile
	3	Jăvrenii
	2	Pătrășcanii
	4	Negreșcii
	2	Helteu
	1	Borzășcii răzeși
	1	Borzășcii boereșci
	2	Tuta
	1	Gropile
	64	
64	Dela 23 Maio până la 1-io Junii	
	5	Cașin
	24	mn. Cașinu
	5	Răcăuții
	5	Buciumii
	5	mn. Bogdana
	4	Gropile
	4	Jăvrenii
	2	Pătrășcanii
	4	Negoeșcii
	2	Helteu
	1	Borzășcii răzeși
	1	Borzășcii boereșci
	2	Tuta
	64	

Aceșcii au sprijinit după sciința luată dela priv. de ocol Troțuș prin raport No 509.

Pentru întocmai să adivereșci
Pit. D. Folescu

[266]

La Hătmănic

No 9245

1848 Maiu 27

Raportul priimit dela is. ținut Putna supt No 3994 în obiectul astupării potecilor ci să vor socoti nitrebnice dipi granița din acel ținut, cu cinste să împărtășește cinstitei hătmăanii în copie, spre lămurore di celi ce înștiințază, și în urmări Departamentul poșteșci a regularisă urmarea dumnis. comandirului către plinirea unii asămine trebuință

Ciornă

[267] RAPORTUL No 6778 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Mai 28.

Către cinst. Departament trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Bacău.

Raport.

Pentru paza graniței despre Transilvania din cuprinsul acestui ținut, la 18 puncturi, de la 8 a trecutei luni Aprilie, s'au rînduit 144 locuitori din satele de la ocolul Târgului de sus și Trotuș, spre străjuire, potrivit poroncilor ce urmează, de cari străjeri alcătuindu-se listă, cu arătare de la 8 Aprilie până la 1 Junie viitor, din fiește-care sat, anume cât No. de locuitori au fost dați, de la ce vreme, până când, potrivit cu înțelesul poroncii, sub No. 6988, cu supunere se pristavliscesc cinst. Departament, alăturat pe lângă aceasta. Cu adăugire se supune la sciință, că și de la arătata vreme și înainte pe câtă vreme se vor află în străjuire la graniță, tot acest No. de 144 locuitori urmează a fi scutit de bir și havalele, precum li se făgăduiesc, și după analoghie a se scăde satele pe No. ce vor da din fiește-care sat.

Implinitor *M. Fote Paharn.*

P. d. Sameș *Fote*

No 6778.

(Rezoluție :) Secția 4 Maiu 29. Pe cifertul curgător, în care a urmat întrebuintarea acestui No. (de) locuitori la paza graniței, să se facă mijlocire Vist. a-I scuti de darea birului, poroncindu-se și Isprăvn. a-I lăsa nesuperați de lucrarea drumurilor pe periodul 1-a.

Catargiu

[268]

La Niamțul No 9426

1848 Maio 31.

Spre răspunsu la cele coprinsă în raportul supt No. 5419 în obiectul măsurilor regularisite pentru întărire păcii di pi graniță, cu număr di 60 plăeși luoati de prin sate, să scrie acei is. ca să triimată însămnare din care anume sate s'au luoat arătatul număr de plăeși, și câte căți din fiișce care, cu adăogire că di la pășire dumi. vorc. Catargiu la isprăvnicia acelui ținut, s'au cunoscut viderat mare osăbire în căutarea trebilor atât în privința obșcii de acolo, precum și a lucrărilor atârinate de această slujbă.

Ciornă

[269]

Din suma de două sute treizăci și cinci galbeni, însumnați în doi, fiind că s'au fost oprit, de cătră capt. de slujitori, zăci galbeni, potrivit cu înștiințare isprăvn. de Botoșani, din 30 apr. No 2206, anume, i-am priimit ieu înapoi aceșci zăci galbeni din leafa numitului prin D. șăf : Secții al 4-lea Aga Dimitrie Gane.

Mih. logofăt

1848 Maiu 31.

[270]

235 adică doăsute triizăci și cinci galbini bani, am primit dela Departamentu spre a-i încredința Dumisale post. Ilie Gherghel împreună cu pachetu supt No 40 — și 5687 și a duce adiverință din parte Dumisali de primire, pentru frații Cazimireșci Petrache și Suțu.

Maiu 31.

Costache

A. Nunecalu.

1848
Maiu.

[271] „ÎN NUMELE MOLDOVEI, A OMENIREI ȘI A LUI DUMNEDEU !”

de V. Alexandri, Broșură în 8°, pagină 20

Fraților Români din toată România ! Vă chem să fiți martori la nelegiurile guvernului Prințului Moldovei Michail Sturdza, carele de patru-spre-zece ani s'a arătata prin toate faptele sale dușmanul cel mai aprig al nației noastre ! Veniți cu toți să protestăm în fața lumii în potriiva sistemului varvar și crumpător, ce a întrebuițat până acum acest Domnitor pornit de patimi, spre a ține Moldova în lanțuri și în întunecime ! Veniți cu toții să protestăm în numele patriei, al omenirii și al lui Dumneșeu, în potriiva tiraniei machiavelice, a acestui om care nu respectează nici patrie, nici omenire, nici Dumneșeu !

De 14 ani, Michail Sturdza, stăpânit de nesațiul iubirii de argint, se slujesce de măsurile cele mai arbitrare și de chipurile cele mai nerușinate, pentru de a-și îndestulă patima răpirii ; dar spre nenorocirea țării, acea patimă este neîndestulată, căci ea nu are hotare.

De 14 ani, Michail Sturdza, înarmat cu otrava corumperii, stinge simțirile de omenire și de cinste din inimile supușilor săi, degradează caracterul nației, îl comprometează în ochii Europei și îi dă o direcție care îl duce pe calea pierii.

De 14 ani, Michail Sturdza restălmăcesce și calcă cuprinsul Reglementului Organic în interesul său particular. El vinde rangurile boeresci ; vinde posturile

toți, locuitorilor săteni, cari gemeți sub asupririle cele mai stașnice; voi, militarilor, cari sînteți înstrămbătățiți cu răsplătirea slujbelor voastre; voi, nevoiașilor cari v'ați pierdut sau v'perdeți averile în mreșile judecătorești; voi toți, cari iubiți Moldova și-i doriți binele, ascultați și judecați dacă acei ce au lucrat pentru binele vostru au fost nise netrebnici tulburători, precum ei sînt numiți în ofisiurile Domnesci din 29 și 31 Martie.

1. Fiind-că Reglementul Organic al Moldovei este temelia pe care stă așezată constituția noastră, și fiind-că Michail Sturdza a călcat la prilejuri de interes personal articolele acestui Reglement, precum se dovedește prin chipurile întrebuițate de el la formarea camerilor de deputați, adică: prin împărțire de decreturi, de posturi și de bani la alegători; precum se dovedește prin silnica depărțare din sinul camerei a domnului Lascar Roseti, deputatul ținutului Fălciu, și prin numirea arbitrară a altui deputat în locul său; precum se dovedește prin înființarea unei aspie țensuri de care nici se pomenește în Reglement; precum se dovedește prin toate ăilnicele nelegiuiri ce domnesc, atât în ramurile judecătorești și administrative cât și în întrebuițarea banilor bugetului; precum se dovedește prin sloboșirea arbitrară de ofisuri, fără de a fi mai întâiu supuse Aduării; precum se dovedește prin o mulțime de pedepse făcute fără judecată pravilicească ș. c. l.: Obștea, vroid a pune sfîrșit unor asemenea urmări v'etămătoare drepturilor poporului, cere: Sfînta păzire a Reglementului în tot cuprinsul său și fără nici o r'etălmăcire!

2. Fiind-că prin sistemul lui Michail Sturdza, corumperea s'a întins în toată țeara, a pătruns în toate și a ajuns la gradul cel mai primejdios pentru viitorul Moldovei, precum se dovedește prin nerușinatele vîndări a hotărîrilor judecătorești și a măsurilor administrative, lucruri cunoscute de toți; precum se dovedește prin obiceiul mituirii, carele în vreme de 14 ani a prins mai adăncă rădăcină în țeară decît însuși în vremea Fanarioșilor; precum se dovedește prin numeroasele pilde de nepăsare cu cari mulți din alegători își vînd voturile, fără a se gîndi că își vînd cugetul și Patria: Obștea, spre a stavilă întinderea unui rău ca acela, care degradează caracterul nației și îl acopere de rușine în fața lumii, cere: Secarea corumperei prin pravili înadins făcute și a abuzurilor ce isvorăsc din aceea corumpere.

3. Fiind-că în ochii lui Michail Sturdza, cîntea oamenilor, siguranța personală și păzirea formelor sînt nesocotite, și fiind-că în mai multe împrejurări a arătat în faptă o mare lipsă de respect pentru drepturile oricărui Moldovan, precum se dovedește prin arestuirea și trînitarea la mănăstirea Răscăi a domnului Michail Kogălniceanu, fără nici o cercetare formală și fără nici o judecată pravilicească ¹⁾, precum se dovedește prin arestuirea și închiderea în casarmia din Galați a domnilor Toader Sion și Tuch'idid, fără nici o cercetare formală și fără judecată pravilicească ²⁾, precum se dovedește prin arestuirea, închiderea în casarmia de la Galați și maltratația neomenească ce s'a făcut domnului Panu, Președintele de Huși, fără nici o cercetare formală și fără nici o hotărîre pravilicească ³⁾;

1) D-l Kogălniceanu a fost trînit la mănăstire, pentru că a operat drepturile țărului Botoșanin potrivit unor ălugări grei.

2) D-l Toader Sion și Tuch'idid au fost închîși în casarmie, pentru că au operat drepturile nenorociților locuitori ai ținutului Vaslui, ce au fost asupriți prin măsurile catagrafiei trecute.

3) D-l Panu, a fost pedepsit pentru că, nevolind a-și vinde cugetul stăpînirii, a ales deputat pe d-l Lascar Roset, ce este cunoscut de om cu iubire de patrie.

N. B. D-l A. Buzu și alții au fost încă jertfe ale nedreptății domnesci.

precum se dovedește prin exilarea de demult a Logofetului Costachi Sturdza, Visternicului Neculai Roznovanu și alții, pe la moșiile lor sau pe la mănăstiri, tot fără cercetare și fără judecată pravilicească: Obștea, vroidă a feri în viitor pe fie-care locuitor de asemenea acte arbitrare, ce sînt neertate de Reglement și nepotrivite cu legiurile unei țări constituționale ca Moldova, cere: Siguranția personală, adică: Nime să nu mai poată fi pedepsit decât pe „temeiul legilor și în urmarea unei hotărîri judecătorești”. Tot odată pentru de a feri pe fiecare arestuit de a aștepta judecata ce i s’ar cuveni, luni și ani întregi prin închisori, precum adese-ori s’au vădūt pilde, obștea cere: Ca fie -care arestuit să fie înfățișat în vreme de 24 ceasuri dinaintea tribunalului competent.

4. Fiind-că locuitorii sătenii au ajuns la gradul cel mai mare de ticăloșie prin nepăsarea a mai multor proprietari și mai ales prin măsurile de asuprire ale guvernului lui Michail Sturdza, precum se dovedește prin dările de bani la cari sînt supuși, sub cuvînt de plată pentru soldați, plata pentru slujitori, plata pentru cutiile satelor, plata pentru foaea sătească, plata pentru peceți și c.l. (toate aceste pe de-asupra birului hotărît de Reglement); precum se dovedește prin nenumăratele belicuri ce ei sînt siliți a face în ori-ce timp, atît pentru proprietari cît și pentru stăpînire, adică: podvedî grele, cărături de peatră, de lemn și de păcură pentru pavelele din Iași sau din târgurile ținutale; cărături de var, de peatră și de cheresteă pentru zidurile particulare ale Domnului, în târguri și pe la moși; lucrul nemăsurat al boerescului, lucrul șoselelor, lucrul podurilor ș.c.l., toate aceste sub bicele slujitorilor, pe cari ei singuri îi țin cu banii lor; precum se dovedește prin asupririle cunoscute ale unor arendași, și mai cu seamă prin tiranicele schingiuri, ce însuși Beizadea Grigori Sturdza face locuitorilor de pe moșiile ce el a luat în arendă; schingiuri cari au înfiorat țeara întreagă, dar pe cari Domnul Moldovei le-a îngăduit ca un părinte bun și iubitor de... popor; precum se dovedește, într’un cuvînt, prin plîngerile acestui popor fără ajutor și fără nădejde, plîngerî drepte, de cari se răsună țeara și cari au răsbătut în toată Europa civilisată: Obștea, ce cunoaște pe țărani ca frați buni de același sânge și de același nume, vroidă a curmă suferințele lor, cere: Grabnica îmbunătățire a stării locuitorilor sătenii, atît în relațiile lor cu proprietarii cît și în acele cu Ocârmuirea, precum și conținerea tuturor belicurilor cunoscute sub nume de plată și cele-lalte.

5. Obștea cere ca: Maziliî, rupțasiî, ruptele Visteriei și cele-lalte clase privilegiate să fie ocrotiți potrivit Reglementului și să nu mai fie întrebuițați în trebî particulare.

6. Tot în privirea ușurării nevoilor ce sînt în spetele țeranilor, obștea cere ca: Privighitorii să se aleagă după glăsuirea Reglementului, fără nici o înrîurire din partea Ocârmuirii.

7. Fiind-că prin abuserile catagrafiei trecute, multe nedreptăți s’au întrodus în plata birului, și fiind-că prin urmare mulți din locuitori ce sînt apărați de Reglement pentru acea plată, se găsesc astăzi silnic cuprinși între birnici, precum se dovedește prin nenumăratele jalbe ce sînt în arhiva Visteriei, și mai cu seamă prin obștească jăluire a locuitorilor ținutului Vasluiului, în urma căreia d-l Toader Sion și d-l Tuchididi, împuterniciți lor, au fost închiși la casarmia din

Galăț, obștea cere: Alcătuirea unei noue catagrafii, spre a scăpa de împilare pe toți nenorociții locuitori, cari sînt asupriți prin abusurile catagrafiei trecute.

8. Fiind-că școalele, singurul mijloc de luminare, pentru popor, au fost totdeauna neîngrijite de Ocârmuire, și fiind-că Michail Sturdza nu numai că nu a urmat glăsuirii Reglementului despre informarea școalelor, ci din potrivă a înădușit pre cât a putut desvoltarea învățăturilor în țeară, precum se dovedesce prin desființarea claselor celor mai însemnate din Academie și prin nepunerea în lucrare a reformelor propuse de către comisia școalelor, obștea cere: Reforma școalelor pe o temelie largă și națională, spre răspândirea luminilor în tot poporul, căci acum învățarea limbii românești este desprețuită, și intrarea în Academie este ertată numai celor cari au bani, iar nu poporului sărac.

9. Fiind-că prin armarea Arnăuților, Michail Sturdza a călcat Reglementul, a batjocorit miliția pămîntească și a pus în pericol atât averile cât și viețile oamenilor, împedecând tot odată și relațiile comerciale, lipsite de orice siguranție prin asemenea măsură primejdioasă, obștea cere: Desarmarea grabnică a Arnăuților și a altor inși ce s'au înarmat de către Ocârmuire, și închezășuirea lor pe viitor, că nu vor mai fi pricină de tulburare publică.

10. Fiind-că ostașii românești însărcinați cu paza patriei merită a fi sub cea mai de aproape îngrijire a ei, și fiind-că până acum ei au fost supuși unui sistem de disciplină aspru și înjositor caracterului Militar, precum și înstrămbătățiți în răsplătirea slujbei lor, prin nedreptatea favorului, obștea cere: Ridicarea pedepselor trupestci, înjositoare caracterului, din disciplina miliției naționale; imbunătățirea hranei sale și mai ales dreapta înaintare în ranguri, după vechimea slujbei și după meritele personale.

11. Tot odată spre a îndemna pe locuitori a nu mai fugi de ostășie, obștea cere: Ca militarii cari au slujit patriei și cari au câștigat recunoștința obștească să fie scutiți de orice dăjdii, când vor eși din slujbă.

12. Fiind-că până acum miniștrii nu au fost altă decăt împlinatorii voințelor Domnului, deși după Reglement ei au fost răspundători de toate lucrările lor, și fiind-că o asemenea anomalie a fost totdeauna vătămătoare interesurilor țării, obștea cere ca: Miniștrii să aibă deplina libertate pravilicească în lucrările lor, pentru ca să poarte cu drept răspunderea acestor lucrări.

13. Fiind-că banii ridicați asupra poșlinei grânelor împedică pe de o parte înlesnirea comerțului și înflorirea agriculturii, iar pe de altă parte nu aduc nici un folos țării, ci numai Domnului singur, căruia acei bani sînt hărăziți de către Adunarea obștească, obștea cere: Desființarea poșlinei, ca una ce este vătămătoare agriculturii și comerțului.

14. Tot pentru înlesnirea negoțului, obștea cere potrivit Reglementului: Imbunătățirea portului Galații, ca cel mai mare canal al înfloririi comerțului și agriculturii Moldovei.

15. Fiind-că clerul Moldovei se află în cea mai proastă stare prin neîngrijirea Ocârmuirii; fiind-că Michail Sturdza nu și-a împlinit, în vreme de 14 ani,

datoria sa de Domn creștin, datorie sfântă, ce-i porunciă să ridice starea morală, socială și intelectuală a preoților, adică : a acelor oameni ce sînt îndatorați prin misia lor de a propovădui popoarelor iubirea de oameni, de patrie și de Dumnezeu ; și fiind-că în urmaarea acelei nepăsări a Ocârmuirii, poporul Moldovei a perdut tot respectul către tagma preoțească de astăzi, obștea cere : Ridicarea morală, socială și intelectuală a clerului.

16. Fiind-că prin neorînduile ce domnesc în ramurile judecătorești și administrative, și prin sistemul de hatîruri, adoptat de Ocârmuire, creditul public s'a desființat cu totul ; fiind-că o mulțime de datorii rămân neplătite la vadele și peste vadele din pricina nepăzirii legilor ; fiind-că împrumutările de bani au ajuns a fi nesigure, deși ar fi legalizate de judecătorii și închezășuite pe amane-turi ; și în sfîrșit, fiind-că asemenea neorînduile sînt menite a dărîmă negoțul țării, obștea cere : Păzirea cu sfințenie a legilor pe cari se reazemă creditul public, și aceasta în privirea tuturor, fără osebite, pentru siguranța relațiilor comerciale.

17. Tot spre înlesnirea negoțului, obștea cere : Informarea unui tribunal de comerț în Iași, și tâlmăcirea în limba națională a codului de comerț franțes ce este primit de Reglement.

18. Fiind-că Michail Sturdza, nemulțumindu-se de toate mijloacele legiuite și nelegiuite, ce întrebunțează spre mărirea averilor sale, a pus mîna și pe o parte însemnătoare din banii țării, intrigând prin obșteasca Adunare ca să i se hotărască și banii reservei, sumă de mai mult de un milion, afară de lista civilă și de banii poșlinei ; și fiind-că reserva în oricare țeară este hotărîtă pentru îmbunătățiri obștesci, iar nu pentru îmbogățiri particulare, obștea cere ca : Banii de rezervă să fie întrebunțați în formarea unei bănci de scompt pentru înlesnirea negoțului țării.

19. Fiind-că până acum hrana obștei de prin târguri a fost speculată de oamenii Ocârmuirii, de Ispravnici și de Agi cari, avînd puterea în mîinile lor, au fost volnici de a face tot soiul de abuzuri, spre câștigul lor particular ; și fiindcă prin îngăduirea acelor neorînduile din partea Ocârmuirii, locuitorii târgurilor au fost tot-deauna nedreptățiți, obștea, spre a opri asemenea abuzuri, cere ca : Hrana obștei de prin târguri să fie sub cea mai de aproape îngrijire a Guvernului, pentru de a nuse mai face un mijloc de îmbogățire particulară.

20. Fiind-că poliția este în cea mai mare neorîndueală, în cât comisarii au ajuns a fi tiranii claselor de jos ; și fiind-că soarta arestanților, supusă voințelor acelor comisari înfiorează omenirea, obștea cere : Așezarea poliției pe principii omenesci în privirea nenorociților arestiuiți¹⁾.

21. Fiind-că Guvernul, călcînd legile, a îndrăsnit a pedepsi fără a-i judecă pe toți căți s'au manifestat în public dorințele lor de îmbunătățiri obștesci ; și fiind-că a îndrăsnit a se arăta atât de arbitrar în actele sale, până și de a ridică drepturile politice ale unor boeri, precum se dovedește prin publicare în „Buletin” a ridicării drepturilor politice ale Hatmanului Alecu Aslan

1) Accuți nenorociți bătuți și schingluiți, ca în vremile cele mai barbare, mor de foame și de neîngrijire în în-tînericul temnițelor.

și ale d-lui Moldovanu ¹⁾, obștea cere: Liberarea tuturor arestuiților civili și militari în pricină politicescă și reintoarcerea drepturilor politice acelora căror li s'a ridicat nedrept pentru asemenea pricină.

22. Fiind-că s'a vădut multe pilde de scoatere din slujbă a ampoliaților vrednici și cinstiți, cari n'au vroit a fi instrumenturi oarbe ale nedreptăților Ocârmuirii, precum se dovedesce prin depărtarea din postul de president a domnului Panu (pentru că acesta a ales deputat pe d-l Lascar Roseti); precum se dovedesce prin o mulțime de alte pilde cunoscute de toți; și fiind-că asemenea nelegiuri sînt menite a stinge simțurile de cinste din inimile ampoliaților cari se țin cu slujba, obștea cere: Nestrămutarea din posturi a ampoliaților vrednici și cinstiți și înaintirea lor în posturi mai înalte, potrivită meritelor și cuprinsului Reglementului. Tot odată spre a pune pe ampoliați în stare de a nu fi siliți să primească mită de la înpricinați, obștea cere: Sporirea lefilor ampoliaților pentru de a le înlesni mijloacele de viețuire cinstită și neatârnată.

23. Asemenea spre contenirea abuserilor ce s'a introdus în administrație, obștea cere: Ca toți ampoliații să fie răspunzători pentru faptele lor în lucrările slujbelor ce le vor fi încredințate.

24. Fiind-că din lipsa unui banc național, toată înlesnirea bănească a neșotului se află în mâinile zarafilor, cari speculează cu camete nelegiuite, obștea, spre a dărîmă acel sistem de tăihării ce domnesce în toată țeara sub ochii Ocârmuirii, cere: Înființarea unui banc național pe cel mai sigur temei.

25. Fiind-că Condicta criminală și procedura cer o reformă radicală, și fiind-că sistemul pedepsitor, adecă: starea ticăloasă a închisorilor, lipsa de hrană îndestulătoare pentru arestuiți, bătăile de biciul călăului pe uliți, și cele-lalte, sînt acturi ce degradează omenirea în veacul acest de civilisație, obștea cere: Grabnice reforme de îmbunătățiri în Condicta criminală, în Procedură și în sistemul pedepsitor.

26. Fiind-că banii pensiilor, în contra cuprinsului Reglementului, s'a împărțit nedrept și pe hațfuri, și fiind-că multe persoane înavuțite primesc pensii mari, iar nevoiași cari prin slujbele lor au câștigat dreptul de ajutor, sînt nedreptățiți, precum se dovedesce prin pensiile de dece lei pe lună, ce sînt hotărîte pentru unii din soldați răniți în deosebite întimplări, unde s'a purtat cu vitejie; precum se dovedesce prin o mulțime de alte pilde, obștea cere: Impărțirea dreaptă a banilor pensiilor și îndreptarea abuserilor ce s'a introdus în împărțirea acelor bani.

27. Fiind-că după cuprinsul Reglementului, ofisurile Domnesci nu pot ave putere pravilicească până a nu fi supuse cercetării obștesci Adunări, și fiind-că Michail Sturdza de mai mulți ani sloboade neconținut ofisuri și le pune în lucrare, ca când Moldova nu ar fi o țeară constituțională, ci o monarhie absolută, obștea, dorind contenirea de asemenea călcări în drepturile patriei sale, cere ca: O-

¹⁾ Hatm. Alecu Aslan, fără a avé altă vinovăție decât pentru că a vroit a se alege deputat la Bacău, în contra poruncii Stăpînirii, și fără a fi nici decum judecat potrivit Reglementului, i s'a ridicat drepturile politice.

fisurile slobođite până acum de Ocârmuire în ramurile judecătorești și administrativ să se supue voturilor obștești Adunări, și pe viitor să se cenească de a se slobođi asemenea ofisuri, fără de a a fi cercetate de Adunare.

28. Fiind-că sfînta dreptate trebuie să domnească la lumina soarelui și, în urmare, fiind-că lucrările judecătorești trebuie să nu se facă în taină, obșteea cere ca: Seanțele tribunalelor să fie publice.

29. Fiind-că după Reglement toți Români au dreptul de a fi față la lucrările obștești Adunări, lucrări ce privesc însăși pe soarta lor, și fiind-că Stăpînirea a cercat în mai multe rânduri a opri publicului intrarea în sala Camerei, obșteea cere ca: Seanțele obștești Adunări să fie publice. Tot-o-dată potrivit Reglementului cere ca: Ținerea bunei orîndueli în sînul Camerei să atârne de aceasta însăși, iar nu de Vornicia de aprođi.

30. Fiind-că obșteasca Adunare este reprezentația nației și are de sfînta îndatorire întemeierea fericirilor patriei și sprijinirea drepturilor fie-cărui Român, obșteea cere: ca Tot pămînteanul să aibă dreptul de a adresa jalbă obștești Adunări (spré a puté găsi ocrotire în po-triva nedreptăților ce ar pătîmi din partea Stăpînirii).

31. Fiind-că prin împărțire de posturi, de ranguri și de răsplătiri bănesci la deputați, Domnul are mijloace de a-și forma o majoritate favoritoare intereselor sale și vătămătoare intereselor țerii, precum se poate dovedi prin actele Camerelor trecute cari, fără nici un drept, au hărăzit lui Michail Sturdza banii poșlinei și ai reservei, și cari mărindu-î lista țivilă, i-au mai încuviințat încă a lua din Visterie suma de aproape 40.000 Galbeni, sub cuvînt de chirie de palat, — obșteea, spre a pune stavilă corupției deputaților, cere ca: Deputații să nu poată fi în slujbă și să nu poată primi nici ranguri nici răsplătire bănească în vremea depută-tiei lor.

32. Fiind-că chipurile întrebuințate de Ocârmuire în alegerea deputaților obștești Adunări de acum au fost cu totul ilegale și în po-triva glăsuirii Regle-mentului, adecă: fiind-că Michail Sturdza a trimis în ținuturi pe d-l Visternic și pe d-l Postelnic ca să înlueze voturile alegătorilor prin împărțire de bani, de posturi și de decreturi; și fiind-că afară de aceste mijloace de corumpere a mai întrebuințat încă și îngrozirea, trimițînd la Bacău pe d-l Aga din Iași¹⁾, cu Ar-năuți și pompieri înarmați, ca să fie față la alegere; și fiind-că fără nici o drep-tate Michail Sturdza a depărtat din sînul Camerei pe d-l Lascar Roseti, depu-tatul Hușilor, și a numit de la sine pe altul în loc; și fiind-că o asemenea Adu-nare alcătuită prin chipuri arbitrare și nelegiuite nu însuflă nici o încredere țerii, obșteea cere: Desființarea acestei Camere (ce nu poate exista după Reglement, fiind ilegală) și înjghebarea unei noué Adunări fără nici o înfrîurire asupra alegătorilor din partea Guvernului, pentru ca aceasta să fie adevărata re-prezentație a nației și adevărata închezășluire a fe-ricirii patriei".

1) Toderiță Ghica.

33. Fiind-că până acum articolul 57 din Reglement a fost nebagat în seamă, obștea cere ca: În puterea acelui articol, Camera să aibă dreptul de a face Domnului punere înaintea a tot felul de lucru privitor la folosul obștesc.

34. Fiind-că Michail Sturdza, urmând sistemului său de dărîmare a nației, a căutat a opri dezvoltarea inteligenței spre a ține pe popor în întunecime; și fiind-că de când s'a suit pe tron, el a înădușit ori-ce încercare de propășire, prin înființarea unei cenzurii aspre și despotice (de care nici se pomenesc în Reglement), și prin închiderea arbitrară a acelor mai bune foii publice, precum: „Alănta românească”, „Dacia literară”, și „Propășirea”¹⁾, obștea, dorind luminarea poporului și înflorirea literaturii românești, cere: Ridicarea cenzurii în privirea tuturor treburilor și a intereselor din lăuntrul țării. Și aceasta pentru ca pe viitor toate actele ce s'ar face în proțiva legilor să fie supuse publicității, iar nu să rămăie ascunse și necensurate de obște.

35. Fiind-că înarmarea Arnăuților de către Stăpânire a arătat vederat țării întregi, cari sînt simțirile adevărate ale părintelui Moldovei Michail Sturdza pentru obște, și fiind-că sumeția unei asemenea măsurii dușmănesci a îngrijit pe toți locuitorii, atât pentru vremea de față cât și pentru viitor, obștea, spre a se pune în stare de apărare a averilor și a vieții, cere: Informarea grabnică a unei garde cetățene prin toate tîrgurile țării, alcătuită atât de Români cât și de străini proprietari. Aceste sînt, fraților, cererile obștei pentru folosul și siguranța patriei. Judecați acum, în cuget curat, care a fost dușmanul vostru? Obștea ce le-a propus Domnului, sau Michail Sturdza care nu a vroit să le încuviințeze?

După săvîrșirea redacției acestor articole lucrate în grabă, pentru că Stăpânirea amerința adunările obștei, s'a făcut cetirea lor în fața unui mare număr de boeri înșeunați, de neguțători și de străini adunați în sala Logofetului Costachi Sturdza, și încuviințându-se ele de către toți, cu toții au cerut să a-daoge iscăliturile lor la iscăliturile mădulărilor comitetului. Peste 800 de nume s'au scris până în seară și au întărit valoarea acelei lucrări. Insuși Prea Sfinția Sa Mitropolitul Moldaviei a consfințit prin a sa iscălitură dreptele cereri ale obștei²⁾.

A doua zi, comitetul a împărtășit Ministrului copie de articolele pomenite, pentru ca să o arăte Domnului, nădăduind că Domnul s'ar ține de făgăduința ce dase de a împlini dorințele poporului.

Însă Michail Sturdza, care acum își pregătise puterile armate, își asvîrle de odată masca de părinte al patriei, și de odată s'arată în toată furia sa. Ura lui asupra bunilor patrioți, ațîțată prin reclamațiile drepte ale nației, se trezesc mai înveninată decît ori cînd! Stăpînit de interesul său particular, temîndu-se de a perde mijloacele sale de îmbogățire prin încuviințarea acelor 35 de puncturi, și mai cu seamă îngrozindu-se la ideea de a fi silit prin o nouă Cameră să dea socoteală de toți banii țării în vreme de 14 ani, Michail Sturdza se face surd la plîngerile patriei sale, desprețuiesc cererile ei, și poruncește fiilor săi, Bei-

1) Asemenea și „Foaia de Transilvania” a fost oprită de a mai intra în țeară

2) Am auzit că vre-o câțiva din acei ce au iscălit în hîrtia obștei s'au dus de și-au cerut ertare de la Vodă, dicînd că au fost siliți să iscălească. Nenorociți acei care și-au pătat numele familiei prin asemenea faptă înjositoare prin o minciună atât de ticăloasă!

zadelele Dimitrie și Grigorie, să pornească miliția asupra obștei, ori unde ar găsi-o adunată! Părintele patriei, fără a se îngrijii de ideea războaielor țivile, poruncesce uciderea între frați de același sânge, de același nume, de aceeași lege.

Odată cu această poruncă, el fuge de la palat, se închide în casarmie, și acolo, ațărând soldații prin hēuturi îmbătătoare și prin rēstălmăcirea punctului glăsuitor despre garde cetățeană; făcându-i să creadă că obștea vroește să desființeze miliția prin formarea acelei garde; înșelându-i cu tot soiul de clevetiri în potriva acelor ce vroiau binele lor, îi repede asupra-le ca asupra unei bande de hoți răsvrățitori.

Sease sute de soldați, întovărășiți de pompieri cu topoare, de Arnăuți înarmați și de un tun, se pornesc sub comanda Beizadelelor, merg de calcă casa Logofetului Costachi Sturdza și, negăsind acolo decât pe stăpânii casei, se înaintază spre locuința d-lui Aleco Mavrocordat.

În vremea aceasta, un mic număr de persoane adunate la d-l Mavrocordat așteptă răspunsul Ocârmuirii, fără a avea nici un prepus de măsurile ce se pregăteau la casarmie; când de odată câți-vă mădulări a comitetului, întorcându-se de la d-l Ministru, le spun că Vodă nu voește a încuviința unele din cele mai drepte cereri ale obștei. Tot-odată sosese vuetul că miliția s'a înarmat și s'a pornit din casarmie!

La aflarea acestor vești, o indignație grozavă pătrunde pe toți. Toți într'un glas strigă: „La arme, fraților! Vodă ne-a înșelat! Vodă vrea să ne omoare! la arme, la arme, să ne apărăm vieța!” Dar până a nu apucă încă de a se pune în stare de apărare, miliția sosese și, urmând poruncilor lui Beizadea Grigori, se aruncă asupra tinerilor neînarmați ce găsesce în casa lui Mavrocordat, și măcar aceștia strigau la soldați: „Fraților! noi vrem binele vostru! noi sîntem frații voștri!” soldații turbuți îi lovesc cu straturile și cu baionetele puscilor, rănesc vre-o câți-vă din ei, îi leagă ca pe nisce hoți și îi duc la casarmie, după ce au sfărîmat toate mobilele din casă! ¹⁾

După această isbândă, în care șefii miliției au câștigat hula lumii prin crușimea poruncilor lor, oamenii poliției comenduiți de Aga și soldații cu Arnăuții comenduiți de Beizadea Grigori, încep a se abate ca cete de hoți pe la birturi și pe la casele boerilor, strică ușile, sfarmă mobilele, pradă lucrurile, și leagă pe toți câți găsesc în lăuntru. Târgul întreg este luat în asalt de bande de slujitori beți și de Arnăuți aprinși de dorul prădăciunii.

Casa Cneazului Gheorghi Cantacuzin este călcată noaptea, deși stăpânul casei este sudit rusesc. Armele Cneazului, ceasornice de preț și alte, tot ce se găsesce sub mâinile Arnăuților este pradat. Casa Rosetescilor este călcată și truspatu frații arestuiți și închiși la casarmie. Casele lui Nicolae Docan, ale Logofetului Iupu Balș, ale lui Harnav și alte multe sînt călcate fără sfială; și într'o singură noapte peste 200 de oameni sînt prinși, legați și aruncați în închisori. Iar 13 din tinerii cei mai însemnați din Moldova sînt legați în căruțe de poștă și duși la Galați, fără a li se da nici apă măcar într'un drum de 14 poște, fără a li se da nici mantale de coperit, spre a fi feriți de receala nopții! ²⁾. De la casarmia din Galați ei sînt transportați la cetatea Măcinu de pe malul drept al Dunărei, fără

¹⁾ Tinerii maltratați în casa lui Mavrocordat fac parte din cele mai bune familii, și sînt anume: A. Muruzi, A. Ouza, Iorgu Sturdza, Romalos, Filipescu, A. Catargiu, Nicu Catargiu, A. Mavrocordat, D. Ouza și alții.

²⁾ Aceștia sînt: Alecu Muruzi, Lascar Roseti, Răducanu Roseti, Dimitrie Roseti, Alecu Ouza, Romalo, M. Epureanu, Moldovanu, N. Catargiu, Filipescu, V. Cantacuzin, F. Balș și S. Miclescu.

să fi fost nici judecați, nici osândiți de vre'un tribunal după pravilele țării. Cât pentru cei-lalți nenorociți de prin temnițele Iașului, numai ei și Michail Sturdza și Dumneșeu știe ce necazuri au pățimit, ce pedepse au suferit și sufer încă poate, pentru că au manifestat nobila dorință de îmbunătățiri în patria lor!

Iată, fraților, rezultatele făgăduințelor lui Michail Sturdza! Înșelăciuni, nelegiuiri, călcări de case, prădăciuni, risipiri, schingiuri, închideri prin temnițe, bătăi cu bicele prin închisori, exiluri, călcări de drepturi ale tuturor, desprețuirea legilor țării, osânde fără judecată pravilicească, pedepse barbare în potriva tuturor așezămintelor țării noastre!

Și încă nu-i tot! Michail Sturdza, nemulțumindu-se cu toate jertfele ce au picat în mâinile sale, și voind a se desbără odată pentru tot-deauna de tinerețea țării, de acea bandă de răsvăritori ce aveă curagiū a protestă în potriva neleguirilor Ocârmuirii, Michail Sturdza, dic, vroind a seceră cu o singură lovitură toată nădejdea patriei, face liste de proscipții și le trimite pe la ținuturi cu porunci aspre de prigonire asupra celor cuprinși în ele, închide granițele pentru ca nimeni să nu poată scăpa de shirii lui, nici să poată intră în țeara lor tinerii ce se întorceau din străinătate¹⁾; făgăduiesce prețuri mari pentru capetele unora din frații noștri, anume: Costachi Moruzi, V. Ghica și alții și tot-odată, profitând de groaza obștească și întrebuițând toate mijloacele de corumpere și de amerințare, adună prin țeară iscălituri de mulțumire pentru părănteasca lui oblauduire!

Iată, fraților, faptele cu cari Domnul Moldovei s'a făcut răspunzător către omenire și către Dumneșeu. Aceste sînt petele neșterse cu cari el s'a acoperit în ochii lumii de față și ai viitorimii!

Acum Michail Sturdza triumfează, căci a ajuns la scopul său! Tinerimea, nădejdea țării este proscrisă! Patrioții cei mai vrednici sînt depărtați de la sînul patriei, în cât cei dintre dișii cari sînt încă pe loc au rămas fără ajutor și fără putere! Acum Domnul Moldovei triumfează, căci Moldova poartă doliul copiilor săi!

Fraților Români din toată România!

Voi locuitorilor sătenii din Moldova ale căror drepturi au fost desprețuite de acel ce se numește părintele vostru;

Voi neguțătorilor, cari ați fost jicniți în interesele voastre prin pustiirea Capitalicii;

Voi boerilor, cari ați câștigat cinstirea lumii întregi, sprijinind drepturile poporului;

Voi toți, cari vă jăliți frații, părinții, rudele și copii depărtați de la sînurile voastre prin tirania Ocârmuirii;

Veniți să unim cu toții glasurile noastre și să protestăm în protiva lui Michail Sturdza! Să protestăm în numele fraților noștri, cari au fost și sînt încă pedepsiți prin închisori și exiluri, fără de a fi fost judecați! În numele patriei noastre ce este în agonie! În numele omenirii batjocorite! În numele lui Dumneșeu care ne privesce!

Veniți să unim cu toții glasurile noastre și să le înălțăm la ceruri, pentru ca să se coboare în patria noastră sfînta dreptate, ce judecă pe cei răi și îi

¹⁾ Sînt porunci înadins pentru tinerețea din Paris, ca să-l oprească intrarea în Moldova.

supune la pedepse înfricoșate, spre a-i face pilde de îngrozire omenirii în toate veacurile !

Vasili Alexandri.

(Mădular al comitetului ales de obște pentru redacția cererilor sale).

[272] PROCLAMAȚIA PARTIDULUI NAȚIONAL DIN MOLDOVA CĂTRE ROMÂNI.

1848

Iunie

(Foae vol. Col. D. A. Sturdza)

Fraților !

Dumneșeu a aușit plângerile Moldovei și a ridicat palma sa răsbunătoare asupra dușmanului nenorocitei noastre Patrii ! Acum tronul lui Michail Sturdza se clatină ca o frunză bătută de furtună și în curind acel tron, cuibul nelegiurilor ce au năvălit pe biata țeară în vreme de 14 ani, acel tron sprijinit cu arma coruperii și cu topuzul tiraniei se va preface în pulbere ! Nădejde bună dar, fraților ! Nădejde și unire, căci atunci numai Dumneșeu va împlini dorințele noastre, când va domni între toți locuitorii Moldovei frăția care dă putere popoarelor asuprite și curățenia cugetului, care duce pe calea faptei bune și a isbândeii !

Voi hoerilor, cari aveți parte la toate bunătățile, gândiți la sfînta datorie ce vë leagă către Patria voastră, care v'a înzestrat cu averi și cu cinstiri. Gândiți la soarta nenorocită a poporului și vë grăbiți a-i da mâna de ajutor, pentru ca să dovediți atât lui cât și Europei, care vë privesce, că sînteți îndemnați de dorul binelui obștesc, iar nu de interese particulare ! Gândiți că acum a răsărit în lume falnicul soare al libertății și că mare crimă ați făptui, dacă ați închide ochii voștri la razele-i mîntuitoare astăzi, când toate Națiile se deșteaptă la lumina lui. Nu vë lăsați dar a fi înșelați prin cuvinte de împăcare cu Michail Sturdza, cu acel vrăjmaș încoronat ce nu ține la Dîmnie decît ca la un isvor de îmbogățiri nelegiuite, căci înseși acele propuneri de împăcare dovedesc slăbirea lui și puterea voastră !

Voi locuitorilor sătenî, pentru cari se pregătesce un viitor frumos și fericit, nu vë înspăimîntați de îngrozirile ce cearcă a vë mai face ticăloșii vînduți Ocârmuirii. Nu dați ascultare minciunilor nerușinate ce împărășie Vodă prin țeară, pentru ca să vë șperie, să vë întunece ochii și să ațîțe în voi patimi rele și dușmănesci. Aveți toată nădejdea în Dumneșeu, care vë ocrotește și care în curind vë va scăpa de nevoile voastre, și de sînteți creștini, de sînteți oameni cu durere, dați mâna cu acei ce au pățimit pentru binele vostru și cari iarăși pentru binele vostru sînt gata a se jertfi !

Voi toți, Fraților din Moldova, în care curge sânge de Român, țintiți mințile voastre la viitorul Patriei, la soarta copiilor și a strănepoților voștri, cari atîrnă acum de voi, și împreunați cu toții glasurile într'un singur glas, ca să țîceți cu bărbăție : „Nu ne împăcăm cu Michail Sturdza, dușmanul Rîmânilor !“

„Nu ne împăcăm cu un Domn, care ne-a prădat țeara și a adus-o în ți-căloșie !”

„Nu ne împăcăm cu un Domn, care a călcat legile cele mai sfinte ale Moldovei, în interesul său !”

„Nu ne împăcăm cu un Domn, care a schingiuit, ca un tigru, pe copiii și pe frații noștri, pentru că ei au cerut îmbunătățirea și ridicarea Patriei noastre !”

„Nu ne împăcăm cu un Domn, care a prefăcut în călăi pe înșiși fiii săi, pentru osânda noastră !”

„Nu ne împăcăm cu un Domn care a porocit uciderea între frați de același sânge, de același nume și de aceeași lege !”

„Nu ne împăcăm cu un Domn fără iubire de patrie, fără respect de omenire și fără frică de Dumnezeu !”

„Să cadă dar răul Moldovei, Michail Sturdza, pata neamului său ! Să cadă reîmpins din toate părțile de hula lumii întregi, și să fugă din țeara noastră, alungat de blestemul poporului ce a nenorocit într'un șir necurmat de 14 ani !”

Dar ! să cadă, căci ceasul sfintei dreptăți a sunat ! căci Dumnezeu însuși a hotărât osânda lui Michail Sturdza, pentru ca el să slujească de pildă tiranilor ! Să cadă fieara încoronată, care sugesângele cel mai bun al țării, și să-și peardă, pentru tot-deauna, tronul ce a necinstit prin faptele sale, Patria, ce a împins-o fără milă în prăpastie, și averea nenumărată ce a adunat prin nenumăratele nedreptăți, și care singură îl mai ține încă pe pământul nostru !

Amar deci de acei orbiți trădători cari, vinzându-și cugetul, ar cuteza să-i dea ajutor în preajma Moldovei întregi, care strigă în potriva lui ! Amar de acei ce s'ar face mârșavele instrumente ale celor de pe urmă ale lui nelegiuiri și s'ar înduplecă a unelti, sub numele lor, cumpărări minciunoase de moși domnesci !...

Trăsnetul Cerului și brațul puternic al Nației, sînt gata a căde pe dinșii ca pe nisce șerpî otrăvitori, căci acele averi răpîte de Vodă sînt ale țării, și ale țării trebuie să rămîie !

Fraților, încă odată vă strigăm : Unire și bărbăție ! Aceste simțiri să vieze neconținut în inimile voastre, pentru ca, sprijiniți unii pe alții, să fim un milion și jumătate de glasuri, cari să putem dice hotărît acelor ce ar căta să ne peardă : „Noi sîntem Români și ca Români avem drepturile noastre pe cari le vom apăra și le vom sprijini ! Avem dreptul de a face îmbunătățiri în țeara noastră, căci sîntem stăpîni pe pământul nostru !”

„Avem dreptul de a ne uni în potriva Ocârmuirii mârșave și asupritoare, și a scăpa Patria noastră din ghiarele ei !

„Causa noastră este sfîntă ! Cugetul nostru este curat ! Dumnezeu este cu noi !”

(Iscăliți :) *Costachi Negri, Alecu Cuza, Vasili Alexandri, Iancu Alexandri, Pctrachi Cazamir, Costachi Cazimir, Vasili Cantacuzin, Gheorghe Cantacuzin, Toader Sion, Iorgu Sion, Lascar Roseti, Iorgu Radu, Zaharia Moldovanu, Manolachi Costachi, Alecu Rusu, Ioan Curius, Neculai Ionescu, Grigorie Balș.*

[273]

No. 1672

*Luminărei Sale**Gheneral Inspector milițai Prințipatului Moldavei Domnului Hatman și Cavalier
prințul Dimitrie Michail Sturdza**Comandiriul Granițai despre Transilvania.*

Raport.

Prin predpisaniea cu No. 2408, am văzut pilduirea ce să face de bună urmare a comandiriului zăstavei Cornu Luncii, despre care obiect, întru totul supus, aduc la știința Luminărei Voastre că eu, îndată de la priimire poroncilor atingătoare de revoltanți, am pus privigherē la graniță ca ori care persoană să înfă-țoșază spre a avē cuminicațae în vorbă macar pentru speculațae, fără a fi față păzători de a granițai, n'au voe să vorbească. Și nici cu vre un strein nu sânt slobozi, macar oricare a să întâlni, păr nu să dovedești mai în r-u cine este acel din ceealtă parte, așa precum aice la zastava Comăneștii este exportațae de păpușoi și, afară de trândavii speculanți, apoi mulți is din boeri prcpietari sau posesori care vin de alcătuesc hambare în ceelantă parte, unde adună păpușoi spre a-i vinde și pe moșai, asămini să îngăduescu aș face îndemnare speculațaea, dar cu aceasta urmare și unii să cam supără, văzându-să a umbla cu comvoiu, dar eu păzāscu datoria mé, fiind îngrijat pentru întâlnire, căci am luat stiință că la Brașov sânt mulți din opozanții revoltanți între care s'ar găsa și acei patru cutezători care au împoscat pe comandir și slujătoriul dela zastava Oituz.

No. 53
1848 JunieCapitan Danilescu

[274] ȚIRCULARE LA ISPRĂVNICII AFARĂ DE ȚINUT NIAMȚU

1848 Junie...

Pre înălțatul Domn înșciințându-să că unii invitați de întâmplările Europii, fără a judeca poziția localității aceștii țari și politiceasca ei stare, presoare vorbi învătătoare și deșerti, cari pot să aducă o nenorocire obșcească. Deci acest Departament din poronca prea înălțimii salī ne faci cunoscut ca să fii cu pătrunzătoare privigheri și îndată ci te vei încredința că vre unul s'ar purta cu așa vorbi prinrăit să să arestuiască și grabnic să să înșciințază la Departamentu.

Ciornă

[275] ÎNTÂMLĂRIILE DIN MOLDOVA ÎN LUNA LUI MARTIE 1848.

Broșură în —4°. pagine 121848
Iunie

Astăzi, când toate popoarele se constituie pe o basă slobodă, astăzi, când stăpânitorii ai de acea mai mare fală să concedeze acea mai nemărginită slobodărie supușilor lor, se află numai un Domnitor în părțile D a c o - R o m a n e ale Europei, care nu numai e surd glasului poporului său, dar și prin o absolută și arbitrară putere doresce și pe viitorime să-și întărească barbara sa stăpânire.

Mai în toată Europa cetățenii au câștigat concesie din partea ocârmuirii lor, mai în toată Europa stăpânesce slobodăria, care până astăzi nu numai nu există, dar se pareă și nici de cum de câștigat. Popoarele Europei au răsturnat fundamentele Staturilor absolute, au isgonit pe acei cari le dau putere, și așa, singure stăpâne în patria lor, încep a se constitui după însăși a lor voință. Poporul Moldovei mai modest decât alte popoare, prin o petiție iscălită de mai multe mii, atât pămînteni cât și străini de deosebite nații, ce locuiesc acest acum nenorocit pămînt, n'a cerut de la Ocârmuitorul lui alt nimic decât îndreptarea abuzurilor, ce din vremea suirii pe tron a Prințului stăpânitor nimicesc cu totul legile țării, și acum au ajuns la un grad nesuferit de strîmbătățiri nu numai pentru clasa boerilor, pentru negustori, locuitori săteni, dar și pentru străini.

Mai înainte de a expune crudul chip, prin care locuitorilor a fost refuzată petiția lor, trebuie, în puține cuvinte, să arătăm motivul acestei petiții, care nu e altul decât trista și vrednica de jelit stare a acestui din natură foarte favorizat Principat. Ca să poată cine-vă judecă cât de nesuferită e starea Moldovei de astăzi, n'avem nevoie decât a enumera oare-cari acturi ale administrației crudului ei stăpânitor. Să începem de la acel mai de căpetenie punct, care e: Slobodăria persoanei și siguranța averii. Slobodăria personală nu e respectată nici de cum, fiind-că tot Moldovanul, care ar fi suspect Ocârmuirii de vre-o faptă saă de vre-un cuvînt, doveditoare de sentiment patriotic, doveditoare de sentiment de dreptate, sau împotrivitoare înjositoare credințe a stăpânitorului, fără să fie judecat, e supus la acea mai mare pedeapsă. Strigă Moldovanul că prin judecătorii și-a pierdut averea, el e sigur să fie exilat; protestează el că alegerea deputaților s'a făcut prin sila baionetelor, prin cumpărea glasurilor cu bani sau cu cinuri, el e sigur să-și piardă drepturile politice. Se împotrivesc Moldovanul la îndeplinirea arbitrară cereri a Ocârmuirii, îndată e pus sechestru pe toată averea lui, până ce Ocârmuirea și-a primit satisfacție. Ocârmuirea, ca să-și mulțumească aviditatea ei; stăpânitorul, ca să poată pe tot anul pune cu dobîndă capitaluri însemnate la Bănci străine, a călcat legile finanțiale ale țării, introducînd saă dăjdi nouă, saă acele vechi urcîndu-le la un grad împilător pentru toată țeara. Un venit nou, dar jăcuitor tot odată agriculturii și comerțului țării, a sciut Domnul Moldovei prin voturile servilei sale A d u n ă r i O b ș t e s c i să-l tragă în folosul său; acel venit e venitul poșlinei, o taxie de trei la sută pe cerealele ce se exportează. Capitația primitivă pe locuitorii săteni, hotărîta de Reglement la trei-deci lei de fiește-care cap, a ajuns în multe sate la 120 lei de locuitor, deosebit de belicurile neconținute,

havalele ș.a. Prisosurile veniturilor publice, cari ar trebui să se întrebuințeze în îmbunătățiri obștesci, le întrebuințează Domnul la ale lui particulare nevoi. Slujbele, în loc să se împărțească după merit, se vînd sași la acel care dă mai mult, sași se dau la acel care cu mai mare credință slujesce interesele personale ale Prințului, cari însă sînt departe de a fi acel ale țerii; se înțelege acum ușor, că amplexii dau însemnare slujbei lor numai prin jacuri și alte împilări, cari ei singuri le cunosc, câte odată le și jălesc, dar care e neapărată urmare a sistemului Guvernului de astăzi; căci Ocârmuitorul, când pe cine-vă rînduesce în slujbă, îi dă curat în ochi, „Că cu aceasta îl miluesce, îi dă chiverniseală”, se înțelege ca să motiveze cu aceasta cererea de mii de galbeni, ce adresează la fie-care noș rînduit în slujbă.

Mai multe ar fi de arătat aici, dar atunci aș eși din cadrul unui articol hotărît numai pentru a arăta pricina nemulțumirii publice, și negreșit am face un mare volum, dacă am vroi să numărăm toate pătimirile, ce Nația Dacoromană suferă din administrația Stăpânitorului ei Michail Sturdza.

Acestor acturi ale stăpânitorului Moldovei rea influență asupra nației întregi, a stăpînirii tendință jăcuitoare pentru moralul țerii, mai cu deosebire, a fost simțită chiar de la vremea suirii pe tron a lui Michail Sturdza. Manifestații s'au făcut în deosebite vremi, dar în zadar; Prințul, din zi în zi împilă țeara mai mult, din zi în zi prin averea colosală ce și-a cîștigat, prin corupția ce a introdus, a sciut a înăduși până astăzi declarația a tot sentimentului patriotic. Dar chiar când Prințul socotiă, că toată Moldova merge după plecările lui, când socotiă că duhul lui s'a făcut duhul nației, și dacă ne putem exprima așa, că nația s'a îndentificat cu dînsul, chiar atunci pe nația întreagă revoltă mai mult decît altă dată abuserile lui. O inspirație divină a adunat în Iași, pe la sfîrșitul lui Martie, pe patrioții din toate colțurile Moldovei, ce neputînd privi mai multă vreme cu indferentism suferințele țerii, vroiau acum, prin o sfātuire comună, a aduce leac relelelor nenorocitei patrii. Toți, prin o împreună găsuire, au hotărît să nu ieasă din legalitate și numai prin legalitate să alineze suferințele țerii. Cu atît mai mult drumul legalității li se părea de preferat, cu cît întăiu chiar însăși Ocârmuirea, prin organul noului ei Ministru, manifestă dorința ei de a introduce de la sine îmbunătățiri; al doilea, fiind-că toți erau siguri, că țeara, dobîndind o reprezentație națională, avînd deputați înspirați de duhul veacului, va introduce neapărat schimbări în instituțiile primitive ale Principatului, potrivit dreptului ce Camera în Moldova după Reglement are. Legalitatea s'a păzit întăiu cît privia chipul cererii și al doilea chiar înseși cererile erau legale. Fiind-că toate se sprijiniau pe Regulament care a fost dat Moldovei la suirea pe tron a lui Michail Sturdza, dar pentru a lui păzire Curțile suzerană și protectrice, prin nenorocire n'au dat nici o garanție temeinică.

Deci la 27 Martie stil vechiu, mai mult decît una mie bărbați din toate clasele, de toate opiniile, de toate națiile, din toate provinciile Moldovei, se adună fără mai nainte poftire, în Otelul Petersburg în Iași, ca, precum am dis, după o sfātuire comună să depue la picioarele Tronului ale lor dorințe. Precum pe de o parte nația, asemenea și Ocârmuirea de pe alta, aveă ai ei trimiși; din partea acestei din urmă era Ministrul treburilor din Lăuntru în persoană, întovărășit de Șeful poliției din Iași; câți-vă deputați și alți amplexii ocupau băncile numeroasei adunări. Adunarea era presiduită de Grigorie Cuza, cunoscut în țeară pentru talentul și nestrămutatele sale sentimente patriotice. Iascarachi Roset, prin

un cuvînt elocvent, deschide seasa, arată Adunării starea nenorocită și vrednică de jălit a țării, enumără cu talentul său ce-l caracterizează unul câte unul abuzurile ce s'au introdus din vreme în vreme în Moldova, el arată că țăranul suferă, că boerii suferă nu mai puțin, că negoțul și agricultura pătinesc, că în sfîrșit, dacă măsuri grabnice din partea Ocârmuirii nu se vor lua, țeara întreagă merge spre pierderea ei.

Entuziasmul e mare, aplausele neconținute, dar tot-odată adunarea păzesce seriosul ce se cuvine de la desbaterea chestioanelor așa de importante. După Lascarachi Roset ia cuvîntul Alecu Cuza, după dînsul Vasilică Ghica, și alții; pe toți îi ocupă tot o chestie, adică : interesele patriei. Explicații se cer de la Domnul Ministru, care despre trecut nimic nu ȳice, făgăduiesce numai îmbunătățiri pe viitorime, tot odată d-lui, vroid să dovedească că adunarea ar avé duh revoluționar, îi arată note ce ar fi primit de la consulaturile străine, prin cari acele consulaturi ar arată îngrijirea ce respectivii supuși străini ar fi avînd pentru averea lor, din mișcările ce se propuneau în Iași, și la cari, ȳice domnul Ministru, adunarea de față ar fi pricina. Atunci domnul Winkler, supus austriac, cu un glas puternic protestează în protiva opiniei Ministrului.

„Nu de dumnea-voastră, domnilor”, ȳice el, adresându-se către adunare, „ne temem noi, de la dumnea-voastră am făcut averea noastră, dumnea-voastră, sîntem siguri, ne-o veți apăra-o. Noi ne jăluim de abuzurile Ocârmuirii; în tribunale am pierdut starea noastră; aceea ce dumnea-voastră cereți, tot aceea cerem și noi, străinii.”

La această manifestație din partea unui străin, Ministrul și-a pierdut glasul, recunoscînd și el, că cererile adunării sînt drepte și motivate numai de împilătorearea Ocârmuire. În sfîrșit adunarea se desparte, după ce mai înainte din sînul ei a ales un comitet compus de 16 bărbați, acei mai eclarați din sînul ei. Boeri și negustori numără comitetul în sînul său. Comitetului s'a pus îndatorire, până în 24 ceasuri, să formuleze petiția și să o aducă la cunoscința Ocârmuirii. Comitetul cu rîvnă vrednică de laudă până la vremea hotărîită a formulat petiția care, după ce s'a supus cunoscinței publice, a fost iscălită de mai multe miî. Petiția are 35 puncturi : Punctul de căpetenie privia pe păzirea cu sfințenie a Reglementului țării, stîrpirea abuzurilor și a corupției; îmbunătățirea stării locuitorilor săteni; înflorirea negoțului, ușurarea agriculturii și a comerțului, prin desființarea dărilor împovărătoare; înființare de școli elementare cât și înalte, prefacerea în sistemul învățaturii publice pe o basă națională, desființarea obștescii Adunări de astăȳi ce, precum toată lumea scie, e rodul corupției acelei mai nerușinate; sloboȳenia tiparului, în sfîrșit o gardă cetățeană; acest act național îl producem aici fără nici o prescurtare, fiind-că el e manifestația voinței publice, ce acum pentru întiași dată a îndrăsnit a se arată pe norosul orizont al nenorocitei Moldove.

Puncturile petiției sînt :

1. Sfînta păzire a Reglementului în tot cuprinsul său și fără nici o res-tălmăcire.

2. Secarea corupției prin pravile înadins făcute și a abuzurilor ce isvorăsc din acea corupție.

3. Siguranție personală, adică nimeni să nu poată fi pedepsit decât pe temeiul legilor și în urmarea unei hotărâri judecătorești; fieș-care arestuit să fie înfățoșat în vreme de 24 ceasuri dinaintea tribunalului competent.

4. Grabnică îmbunătățire a stării locuitorilor săteni, atât în relațiile lor cu proprietarii moșiilor, cât și în acele cu Ocârmuirea, precum conținerea tuturor b eilicurilor, sub numire de plată, ș.c.l.

5. Alcătuirea unei noue catagrafii, spre a scăpa de împilare pe toți acei nenorociți locuitori, cari sînt astăzi asupriți prin lucrările catagrafiei trecute.

6. Mazili, ruptașii, rupetele visteriei, ș.c.l. clase privilegiate să fie ocrotiți, potrivit Reglementului, și să nu mai fie întrebuințați în trebi particulare.

7. Privighitori să se aleagă după glăsuirea Reglementului fără nici o înriurire a Ocârmuirii.

8. Reforma școalelor pe o temelie largă și națională, spre răspândirea luminiilor în tot poporul.

9. Desarmarea grabnică a Arnăuților și a altor înșși, ce s'au înarmat de către Ocârmuire, și închezășluirea lor pe viitor, că nu vor mai fi pricină de turburare publică.

10. Ridicarea pedepselor, trupesci, înjositoare caracterului, din miliția națională. Imbunătățirea hranei sale, și mai ales dreapta înaintire în ranguri după merite personale.

11. Militarii, cari au slujit patriei și cari au câștigat recunoștința obștească, să fie scutiți de ori-ce dajdie, când vor eși din slujbă.

12. Miniștrii să aibă deplină libertate pravilicească în lucrările lor, pentru ca să poarte toată răspunderea acelor lucrări.

13. Desființarea poșlinei, ca una ce este vătămătoare agriculturii și comerțului țării.

14. Imbunătățiri portului Galați, ca cel mai mare canal al înfloririi comerțului și agriculturii țării.

15. Ridicarea morală și soțială a clerului.

16. Păzirea cu sfințenie a legilor pe cari se reazemă creditul public și a-ceasta în privirea tuturor fără osebite, pentru siguranța relațiilor comerciale.

17. Informarea unui tribunal de comerț în Eși; Codul de comerț al Franței, consfințit de Reglement, să fie tâlmăcit în limba țării.

18. Bani de rezervă să fie întrebuințați în formarea unei bănci de escont pentru înlesnirea neguțătorilor și înflorirea comerțului.

19. Hrana obștei de prin târguri să fie sub cea mai de aproape îngrijire a stăpânirii spre a nu se mai face un mijloc de bogății particulare.

20. Organisația poliției a tirgurilor pe prințipii de omenire în privirea nenorociților arestuiți.

21. Liberarea tuturor arestuiților în pricină politicesci, atât țivile cât și militare. Reîntorcerea driturilor politicesci acelora căroră li s'au ridicat nedrept pentru asemenea pricină.

22. Nestrămutarea din posturi a ampioiaților vrednici și cinstiți și înaintirea lor în posturi, potrivit Reglementului, precum și sporirea lefilor lor spre a le înlesni mijloace de o viețuire cinstită și neatârnată.

23. Toți ampioiații să fie răspunzători pentru faptele lor în lucrările slujbei lor.

24. Iniințarea unei Bănci Naționale pe cel mai sigur temei.

25. Grabnice reforme de îmbunătățiri ale Codicei criminale, ale Protecției și ale sistemului pedepsitor.

26. Impărțirea dreaptă și potrivit Reglementului a banilor pensiilor și îndreptarea abuzurilor, ce s'au introdus în împărțirea acestor bani.

27. Ofisurile slobođite până acum de Ocârmuire în ramul judecătoresc și în ramul administrativ, să se supue voturilor obștești Adunări și de acum înainte să se contenească de a se slobođi asemenea ofisuri fără a fi cercetate de Adunare.

28. Seanțele Tribunalului să fie publice.

29. Seanțele obștești Adunări să fie publice, ținerea rînduiei în sînul ei să atârne de însăși Adunarea, iar nu de Vornicia de aprođi, potrivit Reglementului.

30. Fiește-care pămîntean să aibă dreptul de a adresă jalobi obștești Adunări.

31. Deputații să nu poată fi în slujbe și să nu poată primi nici ranguri nici mulțumire bănească în vremea deputăției lor.

32. Chipul ce s'a întrebuițat la alegerea Deputaților, fiind în potriva legiurilor, și în urmare obșteasca Adunare de astăđi, fiind rodul acestui chip, nu însuflă nici o încredere obștei. Deci această Adunare să se desființeze și îndată să se înjghebe o nouă Cameră fără nici o înfrîurire asupra alegătorilor din partea Ocârmuirii, pentru ca acea Cameră să fie adevărată reprezentație a nației și adevărată închezășuire a fericirii patriei.

33. Pe temeiul articolului 57 din Reglement, Camera să aibă dreptul de a face Domnului puneri înainte a tot felul de lucru privitor pe obșteșcul folos.

34. Ridicarea țensurei în privirea tuturor trebilor și a interesurilor din lăuntru ale țerii.

35. Informarea grabnică a unei gvardie cetățeană prin toate țirgurile țerii, alcătuită atât de Români, cât și de străini proprietari.

Eată puncturile petiției ! Fată în ce duh de legalitate petiția fu formată ! și ce îmbunătățiri, pe temeiul legilor sfîințite prin Reglement, Nația de la Ocârmuitorul ei cere.

Petiția îndată fu comunicată Prințului prin Ministrul trebilor din Lăuntru. Tot publicul se află în cea mai mare veselie, nădăduind că Ocârmuirea, luând în privire legalitatea și sinceritatea petiției, va face îndestulare cererii publice, mai vîrtos de vreme ce nu se cere nici o răspundere, despre trecut, și toată lumea doriă numai îmbunătățiri pe viitorime. Dar toate aceste fură numai iluzii ; Ocârmuirea nu numai că n'a încuviințat puncturile de căpetenie ale petiției, din potrivă, ea a privit însăși petiția ca un complot pornit în potriva existenței sale.

Deci, Prințul, cum a arêtat refuzul sêu, îndată, împreună cu soția sa, cu iuteală de fulger s'a închis în casarmă, și pe amândoi fiii sêi, întovărășiți de o putere armată aproape de una mie de oameni a trimis ca să prindă, precum poronca glăsuia, pe șefii complotului. Casa Logofêtului Costachi Sturdza, unde se propunea locul complotului, a fost întâi cîlcată, dar acolo pe nîme altul n'au găsit decît pe boerul Costachi Sturdza și fiul d-sale Aleco, care din urmă de Ocârmuire eră privit ca Ministrul trebilor din Afară. De acolo, miliția s'a suit la deal și, după ce fără isbîndă a cîlcat multe case, a intrat în casa lui Alecachi Mavrocordat, unde ea, după măsurile ce luase, se așteptă la o luptă înfocată. Dar și acolo cine eră ? Vre-o 15 tineri împrejurul unei mese ședeau la vorbă, fu-

mând, unii dintr'înșii desfătau pe cei-lalți cântând din clavier. O parte din miștie, în număr de vr'o 60, cu baionetele întinse, cu cocoșurile trase, se repede în odae; Prinții amândoi, unul în calitate de Hațman, altul ca Polcovnic, se înfătoșează în mijlocul tinerilor criminaliști, a căroră singură vinovăție eră că și ei, împreună cu cei-lalți compatrioți, au iscălit refusata petiție. După ce Beizadelele singure s'au încredințat că arme în odae nu erau nici de cum, că nici tinerii pe dinșii nu purtați, Prințul acel mai mare în vîrstă, adresându-se către Alecu Moruz, țice, că ar ave poroncă de la părintele său să-l arestuească; atunci într'un glas toți cei-lalți tineri răspund: că de vreme ce Moruz n'are mai mare vinovăție decăt ei, apoi său trebue să meargă cu toți la închisoare, sau nu dau pe Moruz dintre dinșii; toți fură scoși din odae cu cuvîntul „la casarmă dar cu toți!“ În mijlocul ogrăzii, ajungînd tînăra tovarășie, Beizadea Grigorie, adecă nu înțelegem de ce cuvînt, de nu impuls numai de cruda sa inimă și de dorința, poate și de rușinea ce aveă ca, de acasă pornind pentru bătălie, să nu se întoarcă înapoi fără să fi vîrsat sânge de dușman, poroncesce soldaților să sloboadă pascile asupra nevinovaților tineri; din norocire însă, acea poroncă fu retrasă de fratele său, care îndată poronci să slobosdă în vînt.

Beizade Grigori, de vreme ce n'a putut mulțumi dorința lui de a vedă curgînd nevinovatul sânge al compatrioților săi, din cari câți-va îi erau și prietenii, poroncesce soldaților să-i maltrateze în acel mai mare grad. Soldații dar, amețiți de vinul și de spirtul, ce la pornirea lor din casarmă în mare porție gustase, încurajați de rugămintea și de plîsetele Domnului și ale Doamnei, ce-i trimisese, în sfîrșit, temîndu-se de amerințările barbarilor lor șefi, se asvirle pe bieții tineri, îi stălesc cu stratul pușcii, le scot pălăriile din cap și-i tărie pe uliți de pîr. La mulți din ei au spart capetele, au frînt coastele; pohoaie de sânge curg pe frunte nenorociților tineri. Dacă ei n'au rămas morți pe loc, e singură pricina că ofițerii, ce înadins de șefii lor fură depărtați la început, acum neputînd mai mult suferi o faptă așa de crudă, asupra unor persoane ce ei singuri socotiau nevinovate, se pun între soldați, și așa îi scapă dinaintea morții, ce fără a lor mijlocire neapărat ar fi urmat. Un-spre-dece tineri, din cele mai însemnate familii din Moldova, fură în acest timp conduși la casarmă, de unde îndată acea mai mare parte din ei, după ce ca pe tîlhari i-au legat cu frînghiu udate în apă, fură expeduiți în căruțe de poștă la Galați, ca să-i treacă peste Dunăre. Doftorul, întîmplat la pornirea lor, cercetează starea răniților, se împotrivesce la îndata lor expeduire, sub cuvînt că ar fi îngrijare despre a lor vicață. Ocârmuirea nu bagă în seamă întîmplările doftorului și îndată depărtează pe tineri, ce abia expirau. Porunca s'a dat din potrivă, pe vremea călătoriei, nu numai să nu le deă nimic de mîncat, dar să-i trateze cu asprime. Alții dintr'înșii au fost trimiși peste graniță în Austria, doi din ei numai, după petrecere de câte-vă zile în casarmă, fură exilați la mînaș-tire.

Aceste crușimi n'au fost de ajuns, căci acești pomeniți mai sus, făceau numai o mică parte din complotul, ce cu așa mare feconditate fu închipuit de Ocârmuire. Decî, noaptea târziu, Beizade Grigorie, întovărășit de Arnăuții săi, înadins pentru acest prilej înarmați cu un detașament militar pe de o parte, șeful pompierilor pe de altă, încep nocturnele lor strategii. N'a fost casă, unde ei să fi suposat că s'ar găsi oameni amestecați în complot, care în noaptea aceea să nu fi fost călcată. Locuitorii Iașului, pe la ceasul acela, cu drept îngrijăți de neobicinuitele mișcări militare, închisese porțile ogrăzilor lor. Pompierii însă erau

acolo, cari stricau porțile, spărgeau păreții și pe oameni din așternuturile lor ridicându-i, fără măcar să le dea vreme să se îmbrace, îi conduceau la casarmă. Secretul așternutului conjugal nu numai nu fu respectat nici-decum, din potrivă pe soții, pe mame, pe surori le injurați militarii, își băteau joc de dănsle, în cât sărmanele așa de mult s'au speriat, în cât desbrăcate, desculțe, fugiau pe ulițele Iașului. Dar și aici tot o soarte pentru ele, fiind-că în noaptea aceea toate ulițele fură ocupate de militari, și tot Iașul declarat în stare de blocadă. Dacă în acest chip moralul public fu jignit, oare proprietatea fost-a respectată? Nici de cum; căci ce altă da soldaților curaj, decât numai făgăduințele ce primise de la șefii lor, să prade tot ce ar găsi prin case. Greu și cu neputință e să aprețuim paguba ce a suferit Iașul în noaptea de 29 Martie. Sigur e, că nici-unul din militari n'a eșit din casele călcate a fară, fără să-și fi apropiat ce-vă. Bani, lucruri scumpe, în sfârșit tot ce aveai preț în casă, eată steagurile de biruință, ce militarii biruitori răpiați din pacinicile case ale nenorociților locuitori. Multe prăzi, multe stricăciuni am puté enumăra aici, dar să lăsăm pe de o parte paguba materială, și să venim la oamenii, ce în noaptea acea fură prinși și aduși în do-sebitele închisori ale Capitalei. Numele lor nu putem arăta, fiind-că sînt mai multe sute, ajunge numai să spune, că până a doua zi dimineața casarma Iașului, grosul isprăvniciei și închisoarea Agiei gemeau de nenorociți, ce fură prinși fără veste în așternuturi, de puterea armată. Din aceșii: acei de familii mai însemnate, acei de cari Ocârmuirea se temeă mai mult, sau de dînsa erau pentru alte întâmplări veduți rău, au fost îndată legați și expeduți la casarma din Galați, de unde, îi așteptau cetățile turcesci, alții fură bătuți cu bicele și puși în butuci și obeți, alții, în sfârșit, fură supuși judecării criminalicesci. Ce deosebite chinuri, ce deosebite necazuri, ce deosebite pedepse, pentru o crimă tot de o natură! adevă pentru îndrăzneala de a arăta stăpânitorului său ale sale tânguirii, pentru îndrăzneala de a cere de la dînsul dreptățile hărăzite prin Reglementul Organic, și cari fură jurate de dînsul însuși, la suirea sa pe tron. Protestațiile cele mai energice, în potriua acestor crude fapte nu produceau nici un efect. Mame, soții, surori, fură depărtate cu batjocură, când ele la casarme sau la alte închisori vin să vadă pe fii, pe soți sau frații lor; în zadar erau rugămintele adresate Domnului sau Doamnei, ca să scape rudeniile lor.

Nespusă e cruțmea stăpînirii, neauđit în analele Moldovei barbarul chip cu care Ocârmuirea, ce se numesce părintească, a întâmpinat cererile Moldovei, o Ocârmuire ce de atăția ani desbracă țeara, în sfârșit o Ocârmuire ce a demoralizat pe tot poporul. După ce în grabă am arătat chipul prin care Ocârmuirea a răspuns petiției supușilor ei, ne socotim datorii, chiar în favorul acelora ce astăzi sau în închisori pătînesc, sau în alt chip sînt prizoniți de ea, să depărtăm nedreptele imputări ce se aruncă asupra lor, cari imputări, deși sînt mai multe soiuri, totuși însă nu sînt sprijinite de dreapta judecată. Mișcări din Iași, liniștite, legale, basate pe nici o putere armată se dă numele de revoluționară, ea se comparează cu acele urmate în Franța, în Germania și alte părți ale Europei, dar pentru numele lui Dumnezeu! ce asemănare între mișcarea din Moldova și între acele străine. Moldovenii prin petiția lor, ce eră iscălită de Mitropolitul țării, de archierei, de toată noblețea cea mare, precum dd. Alecu Ghica, Iorgu Ghica, Nicolai Canta, Costachi Sturdza și alții, de noblețea cea mică, de toți bătrânii pămîntului, de corporații pămîntesci și străine, în sfârșit, de toți aceia, cari cu lacrimi veniau și depuneați iscăliturile lor pe actul tânguirilor naționale, Moldo-

venii prin petiția lor, ȋic, nici de cum n'au vrut răsturnarea Statului lor; ei departe de a fi în potriva lui Mihalachi Sturdza, prin desbaterile lor din Otelul de St. Petersburg  i mai pre urmă prin legala lor petiție, au arătat din potrivă că ei pe St p nitorul lor vroiau  i pe d nsul erau gata să-l protejeze cu s ngele lor, dacă numai Domnul ar vroi să le  ncuvi nteze aceea, ce ei de la d nsul de la suirea sa pe tron au așteptat,  i acum v d ndu-se înșelați în așteptările lor au fost siliți să ceară. De prisos să mai insistăm la acest punct, de vreme ce petiția din 28 Martie arată mai lămurit, dec t noi am fi în stare să expunem, duhul petiționarilor din minutul acela. Revoluționară ar fi fost mișcarea atunci, c nd ea ar fi fost pornită sau în potriva persoanei Prințului sau în potriva instituțiilor țerii. Cuvintele rostite în Adunarea din St. Petersburg, cari neapărat Ministrul ce er  de față a raportit st p nului său, dovedesc că mișcarea nu er  pornită în potriva Domnului.

Ea nu er  nici în potriva Reglementului, fiind-c , precum am ȋis, lucrul de căpetenie ce se cere , a fost păzirea Reglementului; revoluționară ar fi fost mișcarea atunci, când petiționarii ar fi avut în g nd să schimbe duhul instituțiilor, cari s nt aristocratice, cari hărăzesc privilegiiuri nobleței, împilează înșă partea neprivilegiat ; revoluționară mișcare ar fi fost atunci, când în potriva glăsuirii Reglementului ar fi cerut o reprezentație națională, când s'ar fi cerut o Cameră, unde pe lângă boeri, în mai mare parte să șeada negustori  i locuitori săteni; revoluționari ar fi fost petiționarii, când ei ar fi cerut egalitatea în contribuție, iar nu, precum Reglementul gl suesce, o contribuție numai pe capetele cele neavute, pe persoanele acele cari abi  prin sudoarea frunții lor se pot hrăni singure. Când s'ar fi cerut desființarea boerescului,  i țeranul să fie proprietar. Revoluționari ar fi fost în sf rșit petiționarii, dacă ei ar fi cerut ca slujbele să fie ocupate numai de  meni cu merit, fără deosebire dacă meritul se află sub hainele galante unui magnat sau sub îmbrăcămintele modeste unui sătean sau negustor.

 at  ce mișcare Oc rmuirea Moldovei,  i acei cari s nt inspirați de duhul ei, ar fi trebuit să numească revoluționară, dar  nu o simplă petiție ce er  pornită numai de indignație, la care singure abuzurile Guvernului au dat originea, o petiție care poartă caracterul nevinovăției  i al modestiei.

După ce am descris acest atentat, care va necinsti Moldova, această crimă care va feștel  foile istoriei țerii, numeroasele grozăvii, cari familiei acestui singuratic Domn dau asemenea cu  scodirile acele infernale ale micilor tirani de veacul de mijloc, ce ne mai r m ne să ad ogim dec t numai politica machiavelică ce a urmat sângeroasa dramă?

Intriga, acea armă obic nuit  a mișeilor  i a slabilor, în toată vremea arma plăcută a Domnului, a fost cu destoinicie de d nsul  ntrebuințat . El a avut marele meșteșug ca să încredințeze pe oare-care clasă de oameni, că ceasul a venit, ca ei să calce acea de pe urmă treaptă socială,  i să ocupe, ȋice el, locul vechilor aristocrații ai țerii. Aceste ființe at t de simple, at t de nevinovate au fost prostesce induplecate de vicleșugul Domnului. Put -o-ar cine-v  să prepue că în țeară, după Reglement, s nt boeri mari  i mici, o aristocrație care întunecă ambiția a acelor mai mici clase ale soțiet ții,  i ființe cari vroesc să-și aproprieze sudorile  i comorile poporului.

Noi vedem că chiar boerii acei vechi, pe cari Domnul  vinov șcesce, că strălucita tinerime din țeară ridică glasul în potriva nelegiuirilor,  i aduc aminte no-

bilele sentimente și naționalitatea, și Domnul vroește numai decât să përdă pe acei cari propovăduesc țerii întregi datoria și cinstea sa.

Este nevoie să mai aducem aminte crimele Domnului în potrive Mitropolitului și Arhierilor, cari se unise cu partida patriotică? Oare mai este nevoie să vorbim de publicațiile acele minciunoase, făcute în jurnalurile ofițiale ale Capitalei, ca să înegrească și să înjosească reputația persoanelor sfinte? Ori trebue să vorbim de expedițiile lui Gr. Sturdza în ținutul Romanului cu hoții săi de Arnăuți; și cruțimile întrebuintate de acest nou Neron în potrive tuturor nevinoavaților locuitori din Săboani? Toți Moldovenii, opriți prin amenințări, înșelați prin făgăduințe și slujbe, cari se înjolesc până în atât ca să slujească pe tiranii țerii lor, toți să gândească la vrednica de jălit moștenire ce ei lasă copiilor lor în istoria țerii, să gândească ei la Europa, la vecinii lor cari, învinovățind infamia lor, se miră cu atât mai mult, când vëd că Curțile, protectrice și suzerană, privesc cu ochi indiferenți toate aceste crime. În sfârșit, vremea a sosit ca tot bunul patriot să se pătrundă de acest mare adăvăr, că Michalachi Sturdza cu înzăoășii săi fii sînt nesuferiți în țeară, și că este de datoria fiecărui cetățean să-i prigonească, să-i isgonească prin toate mijloacele cu putință.

E a t ă j u d e c a t a l u m i i .

A m i n .

[276]

Exceleșției Sale

D. D. Ministru a trebilor din Lăuntru și Cavaler

Isprăvnicia ținut. Romanu

Raport.

Pentru descoperirea la ținut încredințat administrației mele nu să mișcă nimeni neliniștitoriu linișcei opșcești. Cu toată supunire aduc în cunoșcință

Aga Strat

Rezoluție

Secția. Ioniu 5

Spre șciință Mih.

N. 14 Ioniu
1848 3 zile

Sus

Priimit 15 Ionii 848
N 2585
N 112210

[277] RAPORTUL No. 7268 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI BACĂU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Iunie 7

Către cînstitul Depart. al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Bacău.

Raport.

Locuitorii din satele ocoalelor Tazlău-de-sus și Trotușul carî, după poronca Depart. cu No. 6988, au fost regularișiți a da oameni la paza graniței, prin jalbele ce au dat Isprăvnicieii se tânguesc că lor le este cu neputință de a da oameni și la paza graniței și la lucrarea drumului mare, mai ales în acest timp, când ei se găsesc în prășitul păpușoaelor și alții duși cu chirie pe drumuri, mijlocind a se lăsa slobodi de la cea întâi îndatorire și a urmă numai cu darea carelor și a pâlmașilor la lucrarea drumurilor. După a căruî tânguire, și în privire că după revisiile făcute de subiscălitul, nisce asemenea păzitori dați la paza graniței, fiind numai cu bețele în mîni, nu poate sprijini vre-un temei de siguranție cu paza lor, perdînd numai în zadar ȝilele pe acolo; în această vreme de față, spre a lor liniștire, Isprăvnicia pe de o parte a și regularisit ridicarea unei asemenea sarcini, nu mai mult decăt până la primirea deslegării, iar pe de alta cu supunere încunosciințează cînstitului Departament și plecat se roagă a i se trimite grabnică deslegare de urmarea ce să păzească, și din carî aceste două obiecte numite mai sus să fie ușurați locuitorii, mai virtos că la ocolul Trotușului, pe lângă lucrarea drumului de la Oituz, urmează neapărat și lucrarea podului de la Gârbovanu, după poroncile ce sînt.

Împlinitor, P. Criste.

No. 7268.

(Rezoluție :) Secția 4, 1. Iunie 10. Fiind-că locuitorii carî se pun la paza graniței urmează a fi scutiți de lucrarea drumului precum și de bir, să i se răspundă a nu-i supăra la drum, lăsându-i numai la graniță.

Catargiu

[278] COMUNICAT DESPRE SOSIREA ȘI PRIMIREA COMISARULUI TURC
TALAAT EFENDI ÎN IAȘI.

1848
Iunie 10.

Ex. Sa Talaat Efendi, Comisar împărătesc al Î. Porți, acompaniat de Dragomanul său D. Iancu Musurus și de o numeroasă suită, a sosit astăzi aici la

București. Primirea acestui înalt funcționar a fost pretutindeni în țeară vrednică de rangul ce ocupă. Ex. Sa a tras la casele d-lui Logof. C. Conachi. Indată după sosirea sa, d. Secretar de Stat Vorn. V. Beldiman s'a grăbit a-i ură buna venire din partea Î. Sale.

[279]

La Visteria N. 10.222

1848 Joni 10

Paza graniței despre Transilvania din cuprinsul ținut, Bacău la 18 ponturi regularisându-să a să urma cu lăcuitorii de prin satele acelui ținut pentru a căroră străjuire li s'au făgăduit scutire de bir și de havalele s'au priimit acum dila isprăvn. pominitului ținut. raportul cu N 6778 în alăturare și cu listă de 144 oameni, care au urmat și urmează cu străduire și la arătatili puncturi, dipt cari însușindu-să pe lingă aceasta întocmai copie, Dipart. cu căzuta cinste poftesce pe Visterie ca pe însămnatul număr de lăcuitori de prin satele însămnate prin listă să binevoiască a-i cere de dare birul pe cifertul curgători. Iar de lucrare ce va face întru aceasta să se împărtaşască pe Dispart. cu răspunsu.

[280]

La Bacău.

N. 10.223.

1848, Joni 10

Spre răspunsu la celi cuprinsă prin raportul cu N. 6778, ce s'au primit în alăturare și cu lista de numărul lăcuitorilor cu paza graniței despre Transilvania, din cuprinsul acelui ținut, să scrie acei is. că pentru a-i da scădere de dare birului s'au mijlocit către Visterie. Iar pentru scutire de havaleli isprăvnicia îi va lăsa nesupărați de lucrare drumurilor pe periodul întâiu.

Ciornă

[281]

PERELIPSIS

No.

80 Lăcuitori pentru străjuirea la 10 puncturi din satele ocolului Tazlău de sus.

64 Lăcuitori pentru străjuire la 8 puncturi din satele ocolului Troțuș.

144 total.

[282] CORESPONDENȚĂ DIN IAȘI CĂTRE „GAZETA DE TRANSILVANIA”

No. 51. 1848 23 VI. .

1848

Iunie 11.

Iași.

Politica din afară, politica din lăuntru, cholera, lăcustele sînt obiectele de căpetenie ce ne ocupă în minutele de față, dar din toate acum mai mult ne interesează soarta noastră. În zilele trecute purcese de aici la București d-l General-Consul de Kotzebue, erî pe la 2 ore după ameață sosi Efendele Talaat, trimisul din partea Turciei în privirea evenimentelor cunoscute de la Martie 30; o depeșă îl și așteaptă aici. În carantina de la Galați ar mai fi sosit încă un trimis cu deosebite instrucții. Resultatul acestor misiî încă nu-l putem spune cu siguranțe; atîta este acum dovedit, că între mai toată noblețea țerii și Domn domnesce o ură neîmpăcată, ba pot dice și între întreaga țeară ce simte, ba chiar partisanii Ocârmuirii sînt credincioși numai interesului lor celui particular, iar de iubire tare mă îndoesc. Satirele, versurile, prochiemările curg fără sfîrșit; înverșunarea este foarte mare, spiriturile de tot ațîțate; împăcare nu se mai poate; noblețea și clirosul nici-odată n'au fost mai unite ca acum; o mare parte de țeară este plecată în parte-î; semne s'au vădut în câte-vă locuri. Toate încercările Guvernului de a împacă lucrurile fură zadarnice și prea târzie. Așteptăm dar cu cea mai mare încordare rezultatul comisiei turco-rusescî. Toți adevărați patrioți sperează un viitor mai strălucit; toți așteaptă de la curțile suzerană și protectoare punerea la cale a diferențelor iscate și curmarea abuzurilor introduse, însă numai atunci va fi prin putință, când se va tăia și cangrena, când se va secă răul cu tot isvorul lui. Soarta noastră acum este tare precară, creditul cădut, banii lipsesc, neguțătorul suferă, țeranul suferă, nevoile i-au împresurat din toate părțile, lăcustele, boerescul, beilicurile, ș. a. Viitorul trebuie să ni-l pregătim noi înșina. Unii cred une-ori că ar puté trece Rușii peste Prut, eu însă până acum nu cred.

T. S.

[283] MEMORIUL REMIS COMISARULUI SUBLIMEI PORȚI TALAAT EFENDI DE CĂTRE MITROPOLITUL MOLDOVEI MELETIE ȘI BOERII ȚERII.

1848

Iunie 12

Mémoire.

Après la paix d'Andrinople les deux Cours, suzeraine et protectrice, guidées par des sentiment magnanimes, dotèrent la Moldavie d'un Règlement Organique basé sur les anciens droits du pays, afin qu'il pût se relever de ses longues souffrances et marcher vers un but plus prospère.

Deux années d'une administration sage et éclairée du Président Plénipotentiaire Comte Kisseleff avaient suffi pour donner à la Moldavie un nouvel élan et lui faire entrevoir avec joie et reconnaissance, dans cette ère nouvelle, sa régénération future.

Mais le Hospodar indigène auquel a été confié l'accomplissement de cette oeuvre importante, loin de respecter les sages dispositions dont il était dépositaire, et d'en faire une juste application, faussa arbitrairement, dès le principe, l'esprit et la lettre du Règlement Organique qui, en instituant une Assemblée générale à laquelle il confère le droit de discuter les lois (art. 58), de contrôler les actes du Gouvernement (art. 59), d'examiner les comptes de L'État et de surveiller toutes les caisses publiques et même en cas de besoin de porter à la connaissance de deux Cours les doléances et les griefs du pays (art. 57), prescrit aussi le mode suivant lequel les membres de cette Assemblée doivent être élus.

Par conséquent la première et principale institution accordée au pays par le Règlement c'est le plein et entier exercice de ses droits d'élection, conformément aux lois établies; c'est en même temps la base de notre organisation sociale et le pivot de notre administration. Lésar la Moldavie dans ce principe, c'est lésar dans son existence réglementaire, et c'est ce que ne cesse de faire le Hospodar actuel en formant des Assemblées générales au gré de ses propres besoins et non de ceux du pays, en faveur duquel elles ont été constituées, Assemblées générales, composées de députés nommés par lui, et non élus par le pays auquel il n'a laissé de ses droits électoraux que le triste rôle d'inscrire le nom des personnes qu'il désigne d'avance. Les actes d'Assemblées ainsi composées ne peuvent être qu'entâches de l'illégalité la plus flagrante.

Le Hospodar ne cesse d'alterer les collèges électoraux en y intriduisant des personnes qui ne possèdent aucunes des attributions requises, si ce n'est les boyaries qu'il distribue à son gré, contrairement à l'art. 498 du Règlement. Les promesses, les intimidations, les menaces, les arrestations, les exils, l'altération des listes électorales sont les armes habituelles du Hospodar pour imposer ses volontés arbitraires au pays et autant de titres à ses yeux pour légitimer ses actes. Aux élections de l'année dernière il est allé jusqu'à y faire intervenir la force armée, et à dépêcher ses Ministres munis de pouvoirs discrétionnaires et d'ordres spéciaux aux électeurs de voter pour les personnes désignées par lui.

A Vasloui, le député de ce district, qui pendant toute la session dernière s'était refusé de servir les intérêts personnels du Hospodar, dût nécessairement succomber aux violences qu'on lui opposa. Le Vestiar (Chef du Département des Finances) vint exprès à Vasloui pour combattre la candidature au nom du Hospodar, son beau-frère. A cet effet il distribuait des titres et des emplois, fit des offres de faveur aux uns, et menaça d'autres d'arrestations et d'exil, viola le secret des votes en ordonnant aux électeurs de donner leurs suffrages au candidat du Gouvernement par billet ouverts, contrairement aux dispositions de Règlement.

Le député de Faltchie fut choisi conformément à l'art. 48, chap. II du Règlement Organique, par la majorité des suffrages; propriétaire foncier de ce district, boyard et fils de boyard, il réunissait toutes les conditions requises par la loi, néanmoins le Hospodar témoigna d'une manière non équivoque son mécontentement et résolut de casser une élection opposées à ses vucs. Contrairement à l'art. 3 des dispositions réglementaires de l'Assemblée, qui défend la levée de

la première séance avant la composition de la commission élue pour vérifier les titres de chaque député, le Prince fit refuser l'entrée de la salle au député de Faltchie par un commissaire de police assisté de soldats. Le Vorn'ik des Aprodes, dépassant sa compétence, alla par ordre du Hospodar sommer ce député de lui remettre ses titres. Un pareil antécédent ne pouvait être toléré. Le député protesta énergiquement contre un si criant abus, mais l'Assemblée passant outre invalida son élection.

Les violations commises en général aux élections des districts, la corruption employée à Vasloui par les candidats du Hospodar et ensuite par le Vestiar, les arrestations et les exils arbitraires qui ont affligé le district de Faltchie, les scandaleuses erreurs qu'on prétendait avoir découvertes quelques jours après l'élection de Niamtzo où l'on fit surgir subitement comme élue une personne absente du pays, et qui au dépouillement du scrutin n'avait eu aucune voix, la manière arbitraire qu'employa le Hospodar pour priver de leur droits civils plusieurs électeurs de Bakéou, par la voie du Conseil administratif, qui à la lettre du Règlement n'est nullement autorisé à intervenir en pareille matière, l'inutilité des protestations faites à Roman, par la présence de la milice aux élections, étaient des raisons suffisantes pour empêcher les électeurs notables de la Capitale de participer aux élections.

Ainsi donc le collège électoral ne fut composé que des employés et des créatures du Prince, et l'on peut dire qu'il n'y a pas eu d'élections, mais un banquet pour fêter la publication officielle des seize candidats, que tout le pays connaissait depuis longtemps comme destinés par le Hospodar à figurer dans l'Assemblée générale ordinaire.

Ce qui s'est passé le 10 août aux secondes élections de Bakéou et de Berlad dépassa en violence tout ce que nous venons d'énumérer, l'Aga (Chef de la Police de Jassy) dépêché à Bakéou avec une escorte de sbires armés, étrangers au pays, parcourut le district pour intimider les électeurs. Le Vestiar arriva ensuite et employa les mêmes moyens qui lui avaient réussi à Vasloui. Vingtquatre électeurs furent arbitrairement dépouillés de leurs droits civils et rayés de la liste électoral; d'autres furent tenus éloignés, et par contre le Vestiar accorda le droit de voter à des personnes qui se trouvaient sous le poids de préventions criminelles que l'on écarta pour gagner des voix. Des personnes étrangères à ce district furent transportées aux frais du Gouvernement pour augmenter, en dépit des lois, le nombre des voix acquises au pouvoir, et pour y parvenir on promit des emplois, on accorda des titres, et on employa des menaces.

La veille des élections, Bakéou ressemblait à une place en état de siège; la maison destinée pour la réunion du corps électoral fut occupée militairement, et les agents du Hospodar la firent cerner par le corps des pompiers. En dépit de la loi qui interdit la présence de tout étranger, pendant les élections, l'Aga y assista et ne cessa de violenter par sa présence la conscience et les suffrages des électeurs.

A Berlad, le Posteln'ik (Secrétaire d'Etat) arriva muni de pouvoirs discrétionnaires pour y appuyer le candidat que le Hospodar voulait imposer à ce district. Quinze nouveaux boyards furent créés la veille des élections. Parmi les personnes, sans aucun mérite, il y avait des étrangers, sujets autrichiens patentés, et des mineurs auxquels la loi interdit également l'exercice des droits

civils. Des électeurs ayant toutes les attributions requises ont été arbitrairement rayés des listes électorales, faites conformément aux lois par les notables du district et confirmée par le Gouvernement. Le jour des élections la salle fut occupée militairement et, au mépris des lois, le Postelnik, en vertu de ses pouvoirs discrétionnaires, se rendit aux élections et y introduisit une foule de ses employés subalternes, qui se mirent aussitôt à espionner et à négocier les votes qui se payaient de suite par le percepteur des contributions avec l'argent puisé dans les caisses de l'Etat; ce fait est incontestable et de notoriété publique. Il est également avéré qu'un des électeurs qui avait succombé à la tentation d'un gain aussi illícite, se repentant en suite, rendit au Postelnik, en face du collège électoral, l'argent qu'il avait reçu pour donner sa voix au candidat du Gouvernement. Enfin la corruption exercée aussi ostensiblement par des agents du Hospodar ne fut et n'a pu être contestée par le Postelnik lui-même devant le corps électoral de Berlad.

Ainsi c'est à force de promesses, de menaces, de corruptions que les Hospodar est parvenu à former une Assemblée générale conforme à ses vues personnelles; et il aurait été plutôt de l'intérêt du Gouvernement d'éviter tous ces scandales qui épouvantèrent le pays, en se passant entièrement de la coopération des collèges électoraux, comme il s'est passé de leur asserment, du moins de cette manière, beaucoup de personnes qui ont eu la faiblesse de prendre à la lettre les dispositions du Règlement n'auraient pas gémi dans les prisons où le Hospodar les avait fait jeter, sans jugement préalable, et n'auraient pas souffert dans leurs intérêts privés.

De quelque côté qu'on tourne les regards, on est épouvanté par des pareils exemples d'une iniquité scandaleuse. Contraints par la force des choses, les Moldaves ne peuvent s'absentir de réfléchir aux malheurs irréparables que les Assemblées générales, constituées sous de pareils auspices, ont causé à leur pays. Tout le bien que le Règlement Organique promettait a été peu-à-peu anéanti par elles. Composées ainsi qu'elles l'ont été de tout temps de personnes choisies par le Hospodar parmi ses créatures, ces Assemblées n'ont cessé depuis leur installation de s'occuper de préférence du soin de lui procurer, par ses votes iniques, les moyens de s'enrichir au détriment du pays. C'est au profit du Hospodar que la capitation des contribuables fut augmentée pour deux ans, en sus du taux fixé par l'art. 79 section III, et pour le même but on imposa les paysans nouveaux mariés, contrairement aux dispositions de l'art. 107, section V, du Règlement Organique. Ce n'est pas assurément pour des motifs plus plausibles, que l'Assemblée dota deux fois d'une augmentation successive de 400.000 piastres pour frais d'installation, et 40.000 ducats pour bâtir son palais, qu'elle lui fit don pour la vie de la taxe de l'exportation des céréales représentant un revenu de 25.000 ducats par an; qu'elle lui donna la propriété du lac Bratish; qu'elle lui assigna sur les revenus de l'Etat plus de deux millions pour les deux voyages qu'il fit à Rustchuc et à Silistrie, et qu'enfin tous les comptes de la trésorerie passerent sans contrôle pendant l'espace de 14 années.

Ces Assemblées prodigues des deniers publics n'ont pas été plus consciencieuses dans la conversation des institutions du pays, au contraire, elles ont beaucoup contribué à les renverser et à les détruire entièrement. Elles firent beaucoup de lois, mais la plupart en sens invers des dispositions du Règlement, pour mettre à couvert les nombreuses et immenses propriétés du Hospodar contre les récla-

mations de ses voisins, aux dépens desquels il les a considérablement arrondies.

Souvent les Assemblées ont été forcées de voter une troisième loi pour remédier aux contradictions des deux autres faites par elles préalablement. Mais tout les Assemblées générales qui se sont succédées jusqu'à présent n'ont jamais essayé de rompre le silence sur l'arbitraire de l'Administration, sur la vénalité des emplois, sur la corruption des tribunaux ; elles n'ont, au contraire, servi qu'à faciliter les dilapidations des finances et des caisses publiques ; elles ont toujours approuvé tous les actes du Gouvernement sans les contrôler, tandis que les maux du pays, depuis quatorze ans, les infractions au Règlement Organique se manifestent dans toutes les branches de l'administration.

Ainsi, les paragraphes 399 et 400 section I, chap. IX du Règlement Organique disposent ce qui suit.

„Art. 399. L'abus des titres honorifiques accordés sous le nom de Païi contre les constitutions fondamentales du pays fut en dern'ier lieu porté à l'excès et devint la cause de divers et graves inconvénients. Pour mettre fin à un abus aussi préjudiciable sous tous les rapports, seront observées et maintenues les anciennes constitutions de l'Etat, suivant lesquelles, aucun titre ne peut être accordé sans l'exercice réel des charges qui y correspondent. Toutefois le Hospodar pourra, pour des services signalés rendus à l'Etat, mais avec la participation de l'Assemblée générale, qui constatera le mérite du candidat à une noblesse personnelle ou transmissible, accorder des titres de noblesse.

„Art. 400. En conséquence, personne ne peut dorénavant obtenir en Moldavie le droit de noblesse par le seul exercice d'un emploi quelconque. Le Prince ne pourra accorder des emplois que dans un ordre graduel et convenable, afin que les fonctionnaires, acquièrent l'expérience requise, et en même temps faire preuve de leurs moyens et de leur probité”.

En dépit de cette loi, le Hospodar prodigua arbitrairement et sans aucune participation de l'Assemblée des milliers de titres de noblesse à des gens qui ne les avaient nullement mérités, et qui non seulement n'ont rendu le moindre service à l'Etat, mais n'ont pas même été employés. De cette manière, il a avili ces titres au point d'en faire un article de commerce, qui devint une source intarissable de richesse pour lui et en même temps le moyen le plus sûr de corruption et de dépravation. L'énormité de ce mal, prévu d'ailleurs par les articles précédents de Règlement, dont le but a été de l'extirper, appert de la disproportion démesurée qui existe entre le chiffre des boyards qui a provoqué cette mesure restrictive de la loi, et qui ne s'élevait alors qu'à 800, tandis que le nombre dépasse aujourd'hui celui de 4.000, dont la majeure partie appartient aux classes inférieures de la société qui, en général, n'ont aucun mérite et point de foyer. C'est principalement par la violation de cette loi fondamentale que le Hospodar parvint à obtenir la majorité dans l'Assemblée générale, si utile à ses projets et si pernicieuse au pays. En vertu du paragraphe 133, chap VI du Règlement Organique, le Conseil administratif a été établi, ainsi qu'il dit : „tant pour assurer et faciliter la marche des affaires de finances, qui ont rapport avec l'administration de l'intérieur et avec le commerce, que pour préparer les matériaux nécessaires aux délibérations de l'Assemblée générale ainsi que les projets d'améliorations qui, après avoir été accueillis par le Prince, seront commandés à l'examen de cette Assemblée”.

Le paragraphe 183 ne l'autorise à discuter : „que pour des questions urgentes ressortant à l'intérieur, aux finances et au commerce”. Néanmoins des milliers d'exemples prouvent que le Conseil s'est abusivement prévalu du droit de faire des lois et de s'ériger en cours de justice dans les affaires qu'il qualifiait de criminelles, dans lesquelles il figura comme accusateur et comme juge en même temps, et condamna plusieurs personnes à l'exil et même à la déportation, contrairement aux art. 314, 316, 347, 385, section VI, chap. VIII du Règlement Organique.

Le Conseil, ayant été toujours composé à dessein d'hommes professant des principes opposés, ne présentait aucune homogénéité, n'ayant par conséquent ni suite ni vigueur dans l'exercice de ses travaux, fut sans cesse dominé par le Hospodar qui, en le paralysant ainsi, concentrait tous les pouvoirs entre ses mains. Jamais le Conseil ne procéda à la révision des comptes ni au contrôle du numéraire que devaient contenir les caisses de l'Etat, comme l'ordonne l'art. 115, section VI, chap. III du Règlement Organique. Négligence d'autant plus inexcusable, qu'il este depuis longtemps, avéré que les sommes de l'Etat ne figurent que dans le budget, tandis que le numéraire de toutes les caisses publiques va grossir les trésors privés du Hospodar.

La branche judiciaire, comme toutes les autres branches de l'administration, n'est pas moins exploitée au profit du Hospodar. Tandis que, conformément à la teneur du paragraphe 281, section I, chap. VIII du Règlement Organique, le Hospodar est obligé de nommer les magistrats composant les tribunaux parmi les boyards indigènes d'une probité éprouvée, propriétaires de biens-fonds, et les plus éclairés dans la magistrature, afin que par ces qualités ils offrent des garanties morales et matérielles à la confiance publique, il ne compose les tribunaux, à quelques exceptions près, que de personnes les plus diffamées dans l'opinion, qui ne remplissent pas les conditions de fortune exigées par le Règlement, et qui par cela même, une fois nommées, ne cherchent qu'à s'en créer une.

Enumérer en détail toutes les injustices qui ont été commises et qui se renouvellent journellement, serait chose impossible ; il suffit de dire que la majeure partie des articles du chap. VIII du Règlement ont été foulés aux pieds ou faussés. Les injustices sont tellement à l'ordre du jour qu'elles se pratiquent ouvertement. Les paragraphes 362 et 363, sections VII, chapitre VIII du Règlement Organique disposent que : toute action ayant pour objet des biens meubles ou immeubles, de même que les affaires criminelles, seront décidées en dernier ressort par le Divan princier, qui sera présidé par le Prince en personne. Ce Divan sera composé de quatre personnes choisies par le Prince, et de trois autres élues par l'Assemblée générale ordinaire. Pour faire tourner à son profit la disposition ci-dessus, le Hospodar se fit céder par l'Assemblée le droit de nommer directement les trois membres du Divan princier, dont l'élection n'appartient qu'à elle, sans qu'elle ait eu droit de se désister de cette attribution aussi importante. Ainsi, maître absolu dans ce tribunal suprême, comme dans tous les autres qu'il compose à sa guise, il dispose sans nulle entrave de l'honneur et de la fortune de ses compatriotes. La Justice sert les intérêts, les vindictes du Hospodar, les magistratures sont avilies et vendues aux plus offrants, les décisions judiciaires imposées d'office, sans qu'on se soucie des par. 318 et 363 du Règlement Organique. Des milliers d'apostilles, apposées sur de simples requêtes des parties en litiges, viennent tous les jours inonder les tribunaux et entraver la marche légale des affaires.

Malgré la sollicitude toute particulière que le Règlement Organique a eu à l'égard du pays, en fixant définitivement sa capitacion, le Hospodar, pour augmenter le réserve de l'Etat, qu'une coupable complicité de l'Assemblée générale abandonne à sa disposition, ordonne aux commissions de recensement de surcharger les listes des contribuables, en y inscrivant des noms supposés et pour lesquels les communes sont solidairement obligées de supporter les charges, contrairement au par. 84, section IV, chap. III du Règlement Organique.

Tandis que d'un côté on accable le contribuable d'impositions et de corvées exorbitantes, auxquelles il ne peut subvenir qu'au dépens de son bien-être, de l'autre on en dispense abusivement des milliers qui, pour être créés mazziles, rachètent leur exempt on par des offrandes.

L'existence de ces abus appert de milliers de requêtes, ainsi que des événements déplorable qui ont suivi le dernier recensement.

La corvée des chaussées est aussi une des causes principales de la misère du paysan. Les six jours destinés par le Gouvernement pour chaque individu à cette corvée sont abusivement employés en grande partie dans les intérêts privés du Hospodar et de ceux chargés par lui de surveiller les travaux publics. Il en exempte ses villages, en ayant toute fois soin de mettre en ligne de compte à ces fermiers les jours de ces corvées.

Les caisses de toutes les municipalités, celle des écoles publiques et même les réserves des monastères indigènes sont détournées de leurs destinations pour enrichir le Hospodar et ses favoris; les gains illicites qu'il prélève sur les entreprises des boulangeries et du pavage de la Capitale, ainsi que sur celles des douanes, des salines de l'exportation du bétail et des postes, lui fournissent, chaque année, plusieurs millions qu'il s'empresse de placer à l'étranger.

C'est par de tels moyens qu'il s'est acquis des domaines immenses, considérablement agrandis par des échanges frauduleux, qu'il a imposés à la Métropole et autres monastères du pays.

Tous ces actes arbitraires, ces abus flagrants, ces violations de tout genre que le Hospodar accomplissait avec préméditation avaient fatigué la patience du public et soulevé l'indignation de tout le pays. A tout ce qu'un pareil régime, durant 14 années, avait donné de souffrances au pays, vint se joindre un fait qui jeta l'alarme parmi la population de la Capitale, et la porta à s'enquérir avec inquiétude de l'armement d'une bande de vagabonds étrangers que le Hospodar avait enrôlés sans aucune cause apparente. Cette mesure que les lois du pays n'autorisaient d'aucune manière éveilla la sollicitude des Consuls étrangers pour leurs nationaux respectifs et provoqua des explications qui finirent par une déclaration formelle que le Prince fit à ses Messieurs: qu'il ne voulait et ne pouvait garantir la sécurité de qui que ce soit, si ce n'est la sienne. Cette réponse aussitôt connue porta l'inquiétude et l'agitation dans tous les esprits et fit même craindre que d'un moment à l'autre cette bande de soudards n'incendiât la ville et ne commît des excès déplorable. Les Consuls enjoignirent alors à leur nationaux de se tenir prêts pour défendre à main armée leurs familles et leur avoir, et cette mesure de précaution, devenue nécessaire après la déclaration du Hospodar, augmenta encore l'inquiétude générale. L'alarme qui régnait dans la Capitale gagna de proche en proche toute le pays. Les massacres qui avaient affligé la Gallicie étaient trop récents, ce pays trop près de la Moldavie, le paysan mol-

dave trop vexé, le Gouvernementts trop oppressif, pour que les boyards ne songeassent pas à l'avenir.

Ainsi vers la fin du mois de mars dernier, une foule de boyards habitant la campagne arrivèrent à Jassy, pour s'enquérir de l'agitation générale et pour remédier aux maux qui affligeaient depuis si longtemps leur malheureuse patrie. Tous décidèrent unanimement de se renfermer dans la légalité, d'autant plus que le Gouvernement lui-même alla au-devant de leurs vœux, en manifestant, par l'organe du Ministre de l'Intérieur, le désir de faire de concessions et d'introduire par lui-même les améliorations nécessaires. On préféra encore la voie légale, quoique l'on était persuadé que le pays, possédant une représentation nationale, pouvait, conformément aux droits que le Règlement sanctionne, et moyennant une élection libre et non influencée, comme elle le fut, choisir des députés dont le patriotisme éclairé, eut pu diriger le pays vers un avenir prospère.

On décida de se réunir à l'hotel de St. Pétersbourg, afin d'aviser aux mesures qu'on trouverait nécessaire d'adopter dans de si graves circonstances. Le Hospodar lui-même déclara au Prince Alexandre Mourousi qu'il autorisait la réunion qui se formait, mais qu'il n'en souffrirait pas une seconde et la disperserait même au besoin par la force armée. Le réunion une fois tolérée, il était facile à prévoir que l'indignation serait manifeste, et que désormais le Gouvernement devrait, pour se rétablir dans l'opinion publique introduire la bonne foi dans ses transactions, la stricte légalité dans ses actes et surtout la loyauté dans la représentation nationale.

Le Ministre de l'Intérieur vint en personne à l'Hotel de St. Pétersbourg, accompagné du maître de Police, y représenter le Gouvernement et sanctionner par sa présence les opérations de l'Assemblée, qui s'était constituée avec calme et modération, sous la présidence d'un boyard connu par ses vertus civiques et son patriotisme éclairé. Près de mille personnes accourues de tous les points de la Moldavie, indigènes et étrangers domiciliés à Jassy, composaient cette réunion, qui récapitula les abus de tout genre que le système du Gouvernement avait introduit dans l'administration. Les antécédents avaient suffisamment prouvé que tout Moldave suspect d'un fait ou d'une parole, qui témoignaient d'un sentiment de justice, avait aussitôt encouru des rigueurs imméritées. Si un Moldave se plaignait d'avoir perdu sa fortune par un jugement inique, il était sûr d'être exilé; s'il réclamait contre les élections imposées par la force des bayonnettes, s'il protestait contre la corruption, il était sûr de perdre ses droits politiques. Des arrestations sans motif, des exécutions sans jugement préalable, avaient frappé des personnes qui avaient essayé de s'opposer à l'avidité toujours croissante du Hospodar; tandis que la servilité, l'obéissance passive aux ordres mêmes les plus illégaux, avaient été au contraire des titres de promotion et de fortune.

La moralité publique avait nécessairement souffert d'un pareil état de choses, et le Gouvernement devait également accepter la responsabilité de l'impulsion vicieuse qu'il avait donnée à la marche des affaires. Voilà ce qui explique la présence du Président du Conseil au sein d'une Assemblée, qu'il déclara qu'il n'y avait plus en Moldavie ni respect pour la liberté personnelle, ni garanties suffisantes pour la propriété. Un seul sentiment agite l'Assemblée; elle comprend que l'avenir du pays, que son bonheur dépendent de la stricte exécution de la loi organique octroyée à la Moldavie par la magnanimité des Cours, suzeraine et protectrice.

Néanmoins le Ministre qu'on avait interpellé pour lui demander des explication sur l'armement des étrangers vagabonds, reconnaissait cette mesure illégale, promit le désarmement de cette troupe. En même temps il exhiba des notes qu'il dit avoir reçues des Consuls étrangers, par lesquelles ceux-ci témoignaient que leurs nationaux avaient une juste inquiétude pour leur avoir, à cause du mouvement qui régnait dans la Capitale et dont l'Assemblée présente serait la seule cause. „Ce n'est point vous, Messieurs, répondit un étranger, en s'adressant à l'Assemblée, que nous craignons, c'est de vous que nous tenons notre fortune, et nous sommes sûrs que vous la défendrez. Nous nous plaignons des abus du Gouvernement, c'est par les tribunaux que nous avons perdu nos épargnes, et ce que vous demandez, nous étrangers nous le demandons aussi”.

L'Assemblée se dispersa après avoir choisi dans son sein un Comité de 16 membres pris parmi les personnes les plus éclairées. Ce Comité avait mission de formuler, dans le délai de 24 heures, les demandes qui devaient être adressées au Gouvernement. Trentecinq articles rédigés par le Comité, traitaient principalement de la stricte observation du Règlement, de l'abolition des abus et de la corruption, de l'amélioration du sort des paysans, du développement du commerce, du progrès de l'agriculture, de l'abolition des impôts accablants, de l'établissement des écoles sur une base nationale, de la dissolution de l'Assemblée générale, de l'abolition de la censure, et finalement de la formation d'une garde urbaine. Pour plus ample connaissance de tout ce qui précède, ci-joint la traduction du travail du Comité.

Ce travail aussitôt achevé recut l'adhésion d'un grand nombre de personnes réunies le 28 mars, chez le Logothète Constantin Stourdza, et fut revêtu le même de plus de six cents signatures. Le discrédit du Gouvernement et les mesures illégales que le Hospodar voulait prendre pour arrêter les manifestations qu'il avait provoquées lui-même, en autorisant la réunion de l'hôtel de St. Pétersbourg, décidèrent un grand nombre de hauts fonctionnaires, parmi lesquels deux Ministres, à donner leurs démissions.

Le 29 la pétition fut communiquée au Prince par l'organe du Ministre de l'Intérieur. Le public se réjouissait d'avance que le Gouvernement prendrait en considération la légalité de ses démarches et la sincérité des vœux exprimés par le Comité et y adhérerait d'autant plus, qu'on n'y demandait aucun compte du passé.

Le Gouvernement accepta 32 articles, mais il écarta les 3 points principaux qui seuls pouvaient donner des garanties suffisantes pour l'avenir. Il n'accepta pas la dissolution de l'Assemblée générale, fruit de la corruption la plus honteuse, et de la violation des droits les plus chers. L'Assemblée générale, source de tous les maux qui ont pesé sur la Moldavie, devait être avant tout reconstituée sur les bases d'une élection libre, pour qu'on puisse sûrement jouir de toutes les améliorations que le Gouvernement laissait espérer.

Le Hospodar rejeta encore la formation d'une garde urbaine qu'on avait demandée en se basant sur un ancien usage d'après lequel, sous les princes précédents, les corporations d'ouvriers résidant à Jassy étaient tenues de donner un certain nombre d'hommes pour la garde de la ville, et pour le maintien de la tranquillité publique. L'enrôlement des gens sans aveu que le Prince avait fait, à l'insu même du Conseil administratif, et l'inquiétude que cette mesure avait généralement répandue, imposaient une pareille demande et la justifiaient suffisamment.

Le troisième point que le Gouvernement refusa fut l'abolition de la censure pour les affaires concernant l'administration intérieure. Le public l'avait demandée pour avoir un appui dans la publicité, afin de défendre les principes d'honnêteté et de morale que le Gouvernement méconnaît depuis 14 années.

Lorsque le refus de ces trois points fut communiqué au public, l'indignation fut au comble. On avait agi sincèrement vis-à-vis de l'autorité, on avait franchement exposé les maux qui affligeaient le pays et signalé le remède qu'on devait y apporter. Il n'était que trop évident pourtant que le Hospodar en n'acceptant que les 32 points, agissait encore de mauvaise foi. Il écartait les trois points principaux, pour que dans la suite il pût révoquer toutes les concessions du Gouvernement, ainsi que les dispositions hostiles qu'il prit en faisant marcher la milice, mit le comble à l'indignation, et il fut décidé unanimement qu'on se porterait le lendemain à la Métropole, afin d'engager le chef de l'Eglise, qui avait approuvé par sa signature les 35 articles, à intervenir de son autorité médiatrice et toute pacifique auprès du Chef de l'Etat pour que celui-ci adhérât, sans restriction aucune, aux vœux exprimés par le pays.

A la nuit tombante le Prince quitta son palais et se rendit à la caserne, il assista lui-même à la distribution d'argent et d'eau-de-vie qui se faisait par ses ordres à la milice. Un prêtre soudoyé parcourait les rangs en exhortant les soldats de sévir contre ceux que le Hospodar appelait ses ennemis. Ce dernier commanda à ses fils d'aller à la tête de la milice s'emparer des prétendus chefs d'un complot tramé, disait-il, contre lui. La maison du Grand Logothète Constantin Stourdza fut envahie, on n'y trouva que le maître de la maison et deux de ses amis. Les fils du Hospodar fouillèrent la maison, on leur ouvrit les portes pour écarter par là le moindre soupçon d'une résistance. Après cet exploit, la milice alla en ordre de bataille, précédée d'un canon, mèche allumée, et guidée par ses chefs, assiéger la demeure du boyard Alexandre Maurocordato. Mais là aussi que trouva-t-il ! Une quinzaine de personnes fumant, causant, les uns touchant du piano, les autres prenant le thé qui venait d'être servi ! Tout-à-coup les bayonnettes en arrêt, les fusils armés, 60 soldats envahissent le salon ; les deux fils du Prince, l'un en qualité de Hetman, l'autre comme Colonel se présentent sur le seuil de la porte. Le Beizadé Grégoire, précédé de son Albanais qui élevait une carabine au-dessus de sa tête et qui avait un sabre pendu à son bras, s'avance au milieu du salon et déclare qu'ils viennent par ordre du Hospodar arrêter le Prince Alexandre Mourousi. Tous se lèvent et répondent que Mourousi n'étant pas plus coupable qu'eux, ils sont jaloux de partager son sort. Le fils du Hospodar les invite alors de les suivre à la caserne : „Allons, disaient-ils, nous viderons quelques bouteilles de champagne, et tout sera dit”. A peine se trouvèrent-ils au milieu de la cour, que le Prince Grégoire commanda : Feu ! Les soldats avaient déjà mis en joue ; ces malheureux jeunes gens allaient tous périr victimes de cette trahison, lorsqu'un officier cria : tirez en l'air !

Ici commence une scène qui soulève l'indignation du plus impartial. Furieux du contre-ordre donné, Beizadé Grégoire commande aux soldats de maltraiter ces jeunes gens issus des meilleures familles. Les soldats enivés par les soins du Hospodar, craignant les menaces de leurs chefs, se jettent sur ces malheureux qui étaient sans défense, les assomment à coup de crosse, en blessant plusieurs avec les bayonnettes, et les traînent par les cheveux dans les rues. Onze boyards furent conduits de cette manière à la caserne, où ils furent garottés comme

des brigands, et plusieurs d'entr'eux furent liés sur des charettes de poste, et expédiés sans retard pour Galatz. Un médecin présent à leur départ voulut en vain s'opposer à ce qu'ils fussent expédiés immédiatement, déclarant que la gravité des blessures pourrait mettre leur vie en danger. On ne fit pas cas de l'observation du medecin, l'ordre du départ fut donné, et pendant tout le trajet de Jassy à Galatz on leur refusa toute nourriture, sans leur permettre de se désaltérer, et on les traita avec une brutalité sans exemple.

Ces cruautés ne suffisaient pas au Gouvernement, plusieurs domiciles furent violés cette nuit là ; l'audace des soldats stimulée par l'autorisation du pillage ne connut plus de bornes. Les prisons ne pouvaient plus contenir le nombre des individus arrêtés. La vengeance personnelle du Hospodar désigna les victimes, parmi lesquelles en première ligne figurent les quatre frères Rosetty, auxquels le Hospodar n'a jamais pardonné de s'être adressés à la Sublime Porte avec une humble supplique contre les vexations de tout genre qu'ils avaient subies de la part du Gouvernement. Dans les prisons du tribunal criminel, plusieurs boyards prisonniers furent, chose innouée dans les annales de la Moldavie, roués de coups de fouet, sans enquête et sans jugement.

Que de tortures différentes, que de punitions diverses, que de peines variées, pour le même fait, pour avoir osé se plaindre au Hospodar, pour avoir eu l'audace de lui commander les droits accordés par le Règlement Organique, et qu'il avait juré d'observer à son installation. Que d'accusations planent sur le Prince qui, par d'innombrables abus, par des dilapidations de deniers publics, par la déprédation des fortunes particulières, et par la violation complète de tous les droits les plus sacrés, a assumé sur sa tête la plus terrible des responsabilités. La route qu'il devait suivre lui était prescrite par la loi organique, mais il foula aux pieds la sainteté des devoirs qu'il avait mission d'accomplir.

Après de pareils méfaits, après ces violations commises avec intention, est-il permis d'espérer que le Hospodar puisse offrir désormais des garanties suffisantes pour l'avenir du pays ? Il fut parjure envers son pays, qu'il devait rendre heureux et qu'il a rendu malheureux ; parjure envers les Cours suzeraine et protectrice, en violant les institutions par Elles octroyées ; parjure enfin envers Dieu en violant le serment sacré de ne jamais s'écarter de la prescription du Règlement Organique.

Jassy

(Suivent les signatures).

„GATRE FRĂȚII NOȘTRI DIN MOLDOVA“

[234]

Articol din „Pruncul Român.” No. 1. 1848. 12. VI.

1848

Iunie 12.

Către frații noștri din Moldova.

Fraților Români din Moldova ! Ceasul libertății a sunat pentru tot Românul. Astăzi, la 11 Iunie, eră ziua fericită, în care libertatea a intrat triumfând în Capitala noastră. Numai bucurie și frăție este între toți locuitorii ; ulițele Bucu-

rescilor răsună de strigări de veselie, stindardul libertății fâlfâie măreț, clopotele sună și glasul lor de aramă împrăștie noutatea regenerației neamului Român prin toată cetatea care astăzi își merită numele său, adevărat oraș de bucurie ! Și dobândirea acestui dar ceresc n'a costat nici o picătură de sânge ; Toți Români s'a ridicat ca un singur om, toți s'a cunoscut de frați, de fii ai aceleiași mume. Domnul țării Gheorghe D. Bibescu s'a unit cu noi și armia a fraternizat cu poporul ; clerul ne-a binecuvîntat și a mers înaintea cu sfînta cruce, semnul mîntuirii. Uniți-vă cu noi, frați de dincolo de Milcov ; peste undele lui vă întindem brațele, dorind cu înfocare a vă da sărutarea frăției și a libertății. Munteanul și Moldoveanul sînt toți Români, sînt frați, o singură nație ; uniți-vă cu noi, goniți pe tiranul al cărui nume va rămîne o pată vecinică în istoria țării, înălțați stindardul libertății și dobândiți-vă sfintele drepturi. Să ne dăm mîna ca nisce frați și să ne ajutăm unii pe alții. Uniți, vom fi tari ; uniți vom sta în po-triva ori-cărui vrăjmaș ai libertății noastre. Voi frați, ați făcut începutul ; dacă din nenorocire n'ați putut isbuti, nu e vina voastră ; căci voi nu aveți un Doam ca al nostru care își iubesc patria, vouă rămîne gloria că ați început, nouă gloria că am sfîrșit. Vă dăm sărutarea de frate. Trăească libertatea ! Trăească Ro-mânia !

[285] ADRESA No. 2603 A HATMANULUI D. STURDZA, GENERAL-INSPECTOR AL MILITIEI MOLDOVENESCI, CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU

1848

Iunie 13

Gheneral-inspectorul miliției în Prințipatul Moldovei. No. 2603. Iași.

Cînstitulă Departament din Năuntru.

Comandirul graniței despre Bucovina, prin raportul cu No. 166, supune că locuitorii de prin sate ce sînt rînduiți de a străjui pe granița despre Bucovina nu se dau regulat de către proprietari și posesori, în vreme când nisce asemenea oameni se scad cu ȧilele lucrării șoselelor. Jos-iscălitul cu cînste se poftesce pe Departament să binevoască a poronci Isprăvniciilor competente, mai cu seamă acei de ținutul Dorohoiu, ca să se trimită străjeri regulat.

D. Sturdza.

(Rezoluție :) Secția 4. Iun. 15. Să se dea Isprăvn. asemenea poronci și mai cu osebite cei de Dorohoiu.

Catargiu.

[286]

*Departamentul trebilor din lăuntru.**Isprăvnicia țănutului Niamfu.*

Raport.

Dumnei sluger Vasăli Lelescu revizorul rânduit în paza graniței, și acum prin jaloaba di la 10 a următoarii au cerutu, a să dispovora din asămîine însărcinari, adaogănd că pe lângă neînsemnările ce-i lipsăscu casnice fiind înpovorat cu o gré famelii, apoi i-ar fi și destulă curgire de doă luni și mai bini de când să gășăsci orănduit la asămîine îndatoriri. Și de unde s'au cheltuitu pentru a sa închipuiri la graniță din avutul său, și tot odată ca să nu fie nevoit a să retragi în Iași. Apoi fiind că isprăvnicia în urmare ce-i întăia sali ceriri, prin raportul dela 27 a trecutii luni N 5407 s'au adus la cunoșcință mijlocindu-să a regularisi cele de cuviință și prin aceasta dar, recomanduindu-să destoinicia dumisli Lelescu, cu cari să poartă întru îndiplinirea aceșcii însărcinări, i nevoe ci isprăvnicia întimpină di un asămîini om vrednicu, pentru așa gingașă lucrari, și casnica nevoi să mijlocești dizlegari și încuviințare în vre-o bănească răsplătire, spre oareșcari agiutor în hrana familiei sale și a sa, acolo în munți unde, după ci mai nimeni nu să gășăști. Apoi și ceea ci capătă esti pré scump, încât numitul întimpină mari greutați.

indiscifrabil

Stolonacialnic Zlatan

M. 3-a

No 6197

1848 Juni 14.

Rezoluție;

Secția 4. Iuni 16.

Să să urmezi după rezoluția însămnată afara rap. țitat.

Catar.

N B s'au lucrat după rezoluția pusă pi raportul din 19 ionii cu N 7029.

Sus priimit Ionil 16
N. 2676Iunii 13
N 11556.

[287] RAPORTUL No. 3322 AL ISPRĂVNICIEI ȚINUTULUI DOROHOIU
CĂTRE DEPARTAMENTUL TREBILOR DIN LĂUNTRU AL MOLDOVEI.

1848
Iunie 14

Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Dorohoiu.

Raport.

Locuitorii satului Sănăuții, ce este proprietă a ospitalului Sf. Spiridon, prin jaloba ce au dat Isprăvn. la 10 a curgătoarei luni, se tânguesc că ei la paza graniței Bucovinei, potrivit poronilor Ocârmuirii, de la 10 a trecutei luni April până acum, au dat necontenit pe toată ziua câte 12 locuitori de strajă, așa precum pomenitul sat se află chiar pe graniță, și Țilele datornice ale lucrării drumurilor din perioadele anului următor le-au făcut toate deplin către ospital prin cărare a nisece fier de aicia de la graniță în Capitalie, în săptămânile trecute, în cât Țilele ce au întrebunțat până acum și acele ce vor mai face în viitorime la paza graniței, au cerut ca să li se lămurească din ce anume vor fi scăduți, căci din această singură pricină, în privire că locuitorii acelu sat sînt foarte puțin la număr, nu numai că nu și-au putut face arăturile și semănăturile de primă-vară și altele mai timpuriu, dar apoi chiar și în timpul de față nu sînt putincioși a merge după agonisită, precum în chirie saă le fie ce, pentru că la trei Țile, le vine rîndul fiește-căruia locuitor a fi străjeri.

Din Povodul căreia tânguirii Isprăvnicia cu supunere aduce în cunoștința cînstitului Depart. asemenea împrejurare, și tot-odată roagă a i se trimite deslegare de urmare pentru neobișduirea locuitorilor jăluitori.

Masa 1-î
No 3322

In lipsă Sameș Vârnar

(Rezoluție) Să se răspundă că se vor scuti de bir acei căli vor fi fost la graniță dintr o laltă.

Catargiu.

[288]

Cînstitului. Departament din Lăuntru

Stărostia ținutului Putnii

Raport.

Spre a să încredința cînst. Dipart. despre numărul plăeșilor ci să eu din Vrancea pentru pază la graniță despre Valahia, Transilvania, și ro în locul acelor

10 slujitori triimeși în capitalie, să predstavlisești cu supun're înșămnare, precum anume s'au analoghisit, tot numărul acesta de la toate satele ocolului Vrâncii.

M. az.

N 4893

1848 Ionii 17

Stamati agă

Lucrătoriu S. Feodoru pitar

Rezoluție.

Secția 4 Junii 23

Spre sciință

Sus :

Primit 23 Ionii 848

N. 2816

N 12.3/5

Mih.

[289]

Slugeriu V. Lelescu.

Jalobă.

Macar deși prin dou jalobi m'am tănguit cinstirii is. de a mă schimba de pi graniță și a răndui o altă persoană, căci socot că-mi este destul de trii luni mai de când mă cheltuesc d'n a meli osteneli și ne mai stându-mi ch'p de a mai prelungi o asăm'ne sarcină ce îndestulă săracii mi s'au pricinuit. Chiar d'n o asămine înărcinari atât mii cât și famelii meli, apoi și prin aceasta făcându-i cunoscut să f.e încredințată că eu m'am și retras cu totul; mai vărtos și chiar în timpul de față a boalii iscati pentru apărarea graniței sânt mai vărtos nevoit a fi în preajma famelii meli.

1848 Iunii 21

V. Lelescu sluger

Rezoluție

Pentru mai buna piroforii de retrager dums. clucer Lelescu dela asăm'ne îndatorire, jaloaba de față să va tri.n etc în cighetel Di-partamentului în pontorire și a raporturilor ei șentă de n ei în a-inte și cu mijlocire a regularisă și a da isprăvniceii gubnică dizlegare de urmare.

s. s. îndiscifrabil

Sus :

Primit 21 Iunii

N 5645

[290]

La Bacău

1848 Iuni 21

N 10580

La celi cuprinsă în raportul aceli is N 7268, să răspundi că, precum lăcuiitorii cari să eu pentru paza graniței, urmează a fi scutiți de lucrarea drumului și de bir — apoi nici să-i superi la drum, lăsându-i numai la graniță.

Ciornă

[291] LISTĂ DE NUMĂRUL PLĂEȘILOR CI SE EU DIN SATILI OCOLULUI VRÂNCII SPRE PAZĂ LA GRANIȚA DESPRE VALAHIA-TRANSILVANIA ȘI 10 IN LOCUL ACELOR 10 SLUJITORI TRIIMIȘI IN CAPITALIE.

No. Plăe- șilor	Numire satilor	1848
2	Prahuda	
4	Vale gârle	
3	Poiana	
5	Bereșcii	
6	Negrileșcii	
4	Nistoreșcii	
2	Părosu	
5	Neruja	
5	Niriju	<i>In paza raniței despre Valahia</i>
5	Spineșcii	
3	Paltinu	
3	Podurile	
3	Păuleșcii	
3	Spulberu	
2	Hăulița	
3	Voloșcanii	
6	Găurii	
3	Colacu	<i>La această stărostii in locul acestor zăci slu-</i>
1	Căliman	<i>jitori triimiși in capitalie</i>
4	Vidra	
2	Timiriș	
2	Coza	
2	Pircie	<i>Dați in paza graniței despre Transilvania</i>
2	Visul	
3	Tulnicie	
2	Heresteu	
85	Adică opt zăci și cinci pisti tot	

Stamati agă

Prin lucrare S. Feodoru pitar

[292]

Dipartamentului trebilor din lăuntru

Isprăvnicia ținutului Niamțu

Raport.

Jaloba ci din nou s'au priimit dela dumlui sluger Vasăli Lelescu revisorul rânduind în paza graniței, lămuritoare că el dila darea ei s'au și retras dela asămine înărcinare, pentru mai buna plioforii a respectivului Dipart. să alătorează pe lângă aceasta în original și în pontorire raporturilor dila 27 Maio N 5407 și 14 a următoarii, N 6197, să mijlocește a regularisă și a da isprăv. grabnică dizlegare de urmare întru aceasta.

indiscifrabil
Samiș Bârză
Stolocialnic Zlatanu

M. 3-a
N 6595
1848 Iunii 23

Rezoluție
Secția 3. Juli 1
Să să înlătoșăzi raporturile țitate *Mih.*

Sus
N 2881
N 12688

[293]

Cinst. Dipartament al trebilor din Lăuntru

Isprăvnicia ținutului Sucevi

Raport.

Dumsl Comandiriul a întregii graniți despre Bocovina prin adresul adresul (se repetă) n 179 : cuprindi că pentru a să puté cu desăvârșire întâmpina paza graniții din acet ținut ar mai trebui un adaos di șasăzăci și trii oameni piste acei aşăzați pân acum, după lista ci s'au pristavlisit cu raport N.3339. Și în pri-vire că lăcuiitorii să găsăscu îndeletnicindu-să în a să și în prașilă, cu toată su-punire să aduci la știința cinst. Dipart. prin rugămintea a să da dizlegari de ur-mare.

Forăscu post.
Stolonacialnic Radu

Masa 1-a
N 4207
848 Juni 28

Rezoluție :
Secția 4: Ioli 1
Să să răspundă că cu orânduile ce sânt aşazați cei de mai nainte să încuviințază regularisirea și adau-sului cerșut asămine să să întărească paza și la Do-rohoiu și Botoșani cu porunci odată cu aceasta
Balș

[294]

La Suceava N 10783

1848 ioli 1

La celi cuprinsă în raportul acei is. N 4207 înștiințător de cererea ce i-au făcut comandirul întregii graniți despre Bucovina di a să mai adaogi un N di 63 oameni pisti acei așăzați până acum,

Să răspundi că cu orânduiala cu cari s'au așăzat pe cei di mai innainti, să regularisască și adaosul cerșut

Ciornă

[295]

La Dorohoiu N 10781

1848 Ioli 5

„ Botoșani N 10782

Pentru a să putea cu desăvârșire întâmpina paza graniței — potrivit cu cerirea comandirului întregii graniți despre Bucovina, cunoscută Dipartamentului din raportul priimit dila is. țint. Suceava, să scrie is. ca pi lingă oamenii di pază așăzați până acum după poroncile di mai innainte să regularisască îndată într'o înțelegiri cu dumlui comandirul, a să mai adaogi numărul ci va mai trebui di oameni — spre întărire după toată cuviința a graniței dispre Bucovina de pi acel ținut și di urmari să raportuiască.

Ciornă

[296]

D. Leitenant Păcurariu

Așa precum Logofătul Petrachi *Rosăt Bălănescu*, Vornicii : Nicolai *Ghica ot Budești* și *Scarlat Rosăt*, i Maiorul *Cogălnicianu*, ce din Inalta poroncă sânt priorisiți a șade la moșiile dumilor sale, fără a putia mergi undeva, acum să găsăscu la t. Romanu, Comandirisă:cu pe Dv. ca îndată să mergiți acolo întovărășit de doi unter-ofițări, și din Innaltă poroncă să le faceți cunoscut să margă numai decât fie care pela locurile unde sânt periorisiți, iar împotrivindu-să, să-i rădicați și să-i duceți la acele locuri.

Ghenéral Inspectorul Miliției

Moldovei și Cavaler

No 2810

1848 Iulie 8

Iași.

[297]

Cînsitului Dipart. din lăuntru
Dregătoriul ținutului Dorohoiu

Raport.

Potrivit Luminatului Domnesc ofis N 75, iscălitul mergând însuș la moșie Hăntășcii, au făcut cunoscut celi poroncite dumlu Vornicului Teodor Sălion că atât dumlu, cum și fiile dumlu le iaste oprită mergire în capitalii la cari nici să încerce, periorisindu-i a nu ișă din hotarăli moșăii dumiilor sali. Nici a primi musafiri despre care cu toată supunire să încunoșșiiînză cînst. Dipart. sub adăogire că la abatire vre unie îndată să va urma după înalta poroncă.

I. Chiriac ban
Stolónacialnic Flore

Masa a 2-a
 N 3751
 848 Iuli 11 zile

Rezoluție :
Iulie 14. 848
Secția 4

Sus :
Priimit Iuli 14
N 12599

Spre știință

Balș

[298]

La Comandiriul de Oituzu

No. 2849

1848 Iulie 12

Cele raportuite de Dv. supt No. 73 supuinđu-să Prea Înălțatului Domnu Stăpăntoriu, I.S. au binevoit a poronci ca din revoltanții acelor ce ar avé plecare să triacă hotarul pe furiș sau pe unde vor voi, să li dați prilej a eși din țară, făcându-le cunoștință sau dacă vre unii din ei ar cerca a să întoarce iarăș, să nu-i îngăduiți nici cum, căci veți căde în răspundere.

Spre acest sfârșit, Dv. trebui să vă sarguiți a afla cine sânt acei sau uniori și care vroescu a trece dincolo, și să prezentați listă de numele lor. Totodată, vi să face cunoscut ca să nu îngăduiți întoarcere a lui Nicu Ghica ot Comănești și cneazul Gheorghi Cantacuzin, cari sânt trecuți piste hotar.

Ciornă

[299]

*Luminării Sali**General Inspector a Miliției Prințepatului a Moldaviei prință și cavaleri a
mai mulți Ordini Dimitrei Sturdza**Leitinant Costachi Păcurariu.*

Raport.

În urmăre domnescului ofis cu No....și pridpisană Luminării voastre di supt No.... la 9 a următoarii luni înfătoșându-mă la D. Vornicu Vasălică Rosăt Ispravnicul țănutului Neamțu în satul Sârbișceiu undi să află cu șăderea acum și adresuindu-i în-ărcinarea ci avem pentru logofătu Petrachi Bălănescu și vornicu Nicu Ghica, iar D. ispravnicu m'au încredințat pentru Bălănescu că după un diosăbit ofis ci au priimit l-au șă piriorisat la moșăia Cărligea cu mărginirea a nu eșă di pi moșăia nici a priimi pi nimeni precum di acesta ar fi adus și la cunoșcința Dipartamentului den Lăuntru pren raportul său.

Iar pentru cel al 2-le Nicu Ghica nu ari poroncă me-u răspuns și cu acesta tăind vorba întribă dar pi maiorul Gogălniceanu l-au arestuit? La aceasta m'am făcut că nu șcen nimic și întribându-l aveți vr'o poroncă pentru el, me-u răspuns: nu am, dar pi aici să vorbiști acum di vr'o 4 zăli că Innălțime sa au hotărât să-l treimată sârgui la mănăstiri Soveja.

Dar acum undi să află maioru me-u răspuns că nigrișat tribui să fii la târgu Nîmțu undi esti lăcuința.

Pi acest timei am scos ofisul ce-l avim și dându-l la citit și clătinând cu capul me-u zis eu sânt bolnav, nu pot să vă întovărășesc. Dar în târgu Petrii ori împlinatoriu datoriilor pi sardariu Petrachi Tencă, căruia i-au șă scris ca să mă întovărășescă până la târgu Neamțu și fiind că din Petră la Nemțu nu-i drum di poștă, au scris un răvășal cătră căpitanu di poștă ca să slobodă o cai în socoteala dumis. și cu aceasta ducându-mă la Petră am și pus în lucrare porniri la Nemțu cu Alecu ispravnic, însă căpitanu di poștă n'au vroit să slobodă cai în socoteala ispravnicului supt cuvânt că nu-i plătești. În sfârșit am scos eu și am plătit 100 lei și cu așa chip am capitat cai și ajungând la t: Nemțu în zori di zău cu ajutoriu ci avim noi și a polițai am încunjurat casa D: maiorului. Entrând în Lăuntru am întribat de slugili ci încă den somn le-m deșceptat din acasă maioru; ei toți într'on cuvânt me-u răspuns că dila 8 a următoarii s'au dus di acasă. Într'acești menunți s'au deschis o ușă înfătoșându-să sora D: maiorului d. Căzămiroae plângând ci căutați pi frate-meu. Dumnelui nu esti acasă i dus di Viniri ci gândiți căliță duci la Soveja. O șcem noi mai înainte. Cu tăți acești Dumv. căutați pi undi vriți pin casă. Într'on cuvânt nu l-am găsat. După acesta ducându-ne la poliția a celui târg, iată că vini barieru dila margini târgului și întrebă pi polițamaistru să dei drumu în târg trăsuri a maiorului Gogălnicean ci acum au sosăt cu vizăteu și un băet.

La acestă înștiințari îndată am rânduit ca să o aducă la polițai împreună cu slugili aflați în e. Și pi urmă luându-să șceința dela aței slugi în original să predstavisăsc Luminării voastre spri pliroforii. Iar cât să atingi de vornicu Scărlat Rosăt l-am găsat la ipiscopii di Roman și făcându-i cunoscut celi poroncite fără arata împotivire s'au pornit în ființa me și a ispravnicului din Roman la moșăia ci o ari în țănut Fălciu.

Iar pentru Nicu Ghica îndată ci m'am întors dila târgu Nimțu am șă găsăt o poroncă a Dipartamentului din Lăuntru. Și porn'ndu-mă la sat Budeșcii m'am lămurit atât de isprăvili lăcuitoilor den Budești, cât și din osăbita cercitari că să află acasă și, ajungând la portă aflăm porțili încueți. Și după batiri în portă s'au infătoșat vr'o doi ficiori den casă la a căroră întribari le-m răspuns că pe tribuință să vorbim cu D. boeriu. Unili să dusă să scoată voi; ținu târzău vinirea cu răspuns că boeriu nu-i acasă di 4 zăli. Altu spusă di 2. Iar vatavu moșăi cari vin'ra mai pi urmă nișce'nd sfatul cilorlalți spusă că s'ar fi dus astăză și nu-i voi pentru nimi în ogradă fiind că cucoana să timi di bola ci esti în țară, dișă i-am împotrivit zăcirilor. Însă nu am fost ascultat și priimit, și fiind că iara acum nopti să lință, am fost a ni duci în sat la o casă di n'im hodicnit și adauză diminețā iarăș am cercat la portă ca să ni d'schidă. In zadar au fost totă sālînța ci am întrebuițat. Și firend a nu faci vri-o nicuviință nici am îndrăznit a strica zădul sau porta fără poroncă. Acești fiind împrejurările ci au împidicat în-sărcinari me să aduc întru supun'ri la cunoșcința Luminării vostre spri dizlegari.

Iar pentru persona dumis. vornicului Vasălică Rosăt ispravnicului di țânăt Nimțu primesc îndrăznilă a lămuri pi Luminari Vostră că d : ispravnicu pricăt am avut priliț a cunoșci esti însuș părținitori acestor ființă și ni intirisat aduci împliniri celi poronciti di ocărmuiri.

Pricum di pildă la 9. când am ajuns în Sărbiști în cerdacu acelor casă, am văzut pe pitariu Vasăli ci esti la paraclisul Domnului den capitalii. Și en-trând la D. Ispravnicu m'au asigurat dispri D. Logofātu Petrachi Rosăt pricum mai sus am zăs. La eșări me di la ispravnicu acel pitari me-u zăs fiind tot în cerdac că ari civa să-m spun'. Iar el me-u făgăduit că la drum mi spun'. Și așa pornindu-mă pi drum, dipărtându-mă di sat me-u spus pi cini cauță dumneța, nu cunva pi Bălănescu. Me-u răspuns că logofātu Bălănescu esti aici vinit la D. Petrachi Nicu. Ai dovada di pi un dél me-u arătat trăsura cu poștalioni suri ci iara în ogradă la Sărbiști.

Asămini cu vr'o câteva zăli am luoat șciință că tot acolo la Sărbiști au fost d. : Scărlat Rosăt, D. Hatmanu Grigoriță Ghica, D. Iancu Canta, D. Niculai I strati, maioru Gogălniceanu și alții mai multă. In sfârșit adunări întregi den acesti toti Luminari vostră vă viți încridența di priența ci cătră ocărmuiri ari D : ispravnicu, cari innadins m-au zăbovit cu cai di poștă numai di a puté întăr-zăe. Când mă aflam la Sărbiști me-u spus că D. Nicu Ghica esti sigur că la în-torciri me dela Nimțu îl voi găsă acasă.

Și acesta au fost omrejări cari iarăși n'au eșăt adivărată pentru că el prii-mind șciință s'au dosăt. în cătă vremi va fi D. vornicu Vasălică Rosăt va mai țāni acestă îndatoriri, cu masca ci o portă nu rămāni îndoiială că or mai dei ampoiațāi ocărmuiri va puté aduci poroncili ocărmurii întru împliniri cătră cel ci sângur ești părținitoriu lor

Leitenant Păcurari

N 21

848 Iulie 12

Rezoluție:

15 Iul'c 848

Spre șciință A. S.

[300]

General
Inspectorul Militei
în
Prințatul Moldaviei
 N 2870

Cinstitului Departament din Năuntru

In 13 Julie Anul 1848
 Iassi.

Comandiriul graniții dispre Bucovina prin raportul cu N 197 supune că din N lăcuiitorilor rânduți de strajă pe graniță din ținutul Dorohoiului, cei mai mulți lipsăscu, din pricină că proprietarii și posesorii moșiilor iau oprit cu totul de a mai păzi granița din distanția trecătoarelor Mamorniță și Mihăilenii, și că după câte încunoștiințări ce au făcut Isprăvnicia, n'au vroit a face vre-o punere la cale. După o așa împregiurare gios iscălitul cu cinste poșteșce pe Departament să bine voiască a regula cele de cuviință întru aceasta, spre a nu să întâmpla vre-o nerânduială în paza graniții și de rezultat să-mi împărtășească știință.

In lipsă

Colonel Stamati.

Rezoluție :

Secția 4 Iuli 13

Să să dei poroncă is. Doroholu a să întări paza graniței fără ce mai mică abatere de cuprinderea Domnescului Ofis, de care să să răspundă de hătm.

Sus : N 2754

Balș

[301]

Departamentul
Din Lăuntru

Secsica al 4-le

Cinstitei Hătmăni a Moldaviei

No. IIIIO8
 1848 Iule 15

Fiind că dumlor, Maioriul Mihalachi Cogolnician și pah. Costachi Antonescu după nepriincioasăle urmări ci au întrebuițat, s'au cocerdisăt piste hotar în părțile Austriei, cu cinste esti poftită hătmănia di a slobozi cuvenitele poronci Comandirilor de granițele despre Bocovina și Transilvania, să aibă ce mai de aproape privighere, ca arătatile aceste feți nici cu un chip să să mai poată întoarce în a-

cest Prințipat și, di ar îndrăsni a să arăta ori la care zastavă, spre a curma pri-
lejul di a treci în parte aceasta, îndată rădicându-i, să-i încredințezi isprăvn. ținu-
turilor, cărora odată cu aceasta s'au poroncit de urmările ce au a păzi cu dănșii

Ministru din Lăuntru
și Cavaler Balș vel post
Șef Secsli *Gane*

Rezoluție Inr. N 1789 18 Iulie. Să să facă țârcularnice
la comandirii de zastave.

D. S.

La Dorohoiu

1848 Iulii 15

N 11090.

La celi cuprinsă în raportul aceli is. N 3322 atingător de lăcuitorii ci să
intrebuințază în paza graniții, să răspunde, că pentru vremea cât vor urma a-
semeni îndatoriri vor fi dila olaltă scutiți di plata birului, de a cărora număr
și din ce sate sânt, isprăvnicia să ție o lămurită listă anume arătătoare în totul,
precum ș'a vremii din când s'au tras în asămine trebuință, și până când au pri-
lejit fieșci care îndatorirea spre a să puté regularisi scăderea lor de bir.

Ciornă

[303

La Dorohoiu

1848 Iulii 15

N 11104

Hătmănia cu adresa N 2870 în urmarea raportului celu priimit dela Coman-
dirul Graniții despre Bucovina, împărtășăsci că din No lăcuitorilor rânduiți de
stajă pe granița acelui ținut Dorohoiu, cei mai mulți lipsăscu, din pricină că pro-
prietarii și posăsorii moșiilor i-ar fi oprit cu totul di a mai păzi granița din dis-
tanția trecătoarelor Mamornița și Mihăilenii și că D. Comandirul după câte în-
cunoștințări ar fi făcut is. n'ar fi aflat vre-o puneri la cale. De aceea Depar-
tamentul grăbeșce ai adaoge cu tărie ca să întăriască numai decât paza graniții,
fără ce mai mică abateri din cuprinderea cunoscutului ei Domnescu ofis, căci la
din împotrivă va fi greu învinovățit însuș Dumlui Dregătorul.

Ciornă

[304]

Botoșani
La Dorohoi
 „ *Suceava*
 „ *Namțu*
 „ *Bacău*
La Hâtmănie.

N III08.

1848 Iuli 15

Fiindcă Dumilor maiorul Mihalachi Cogălnicianu și pal Costachi Ingonescul după ne priincioasăle urmări ce au întrebuințat, s'au cacerdisăt peste hotar în părțile Austriei cu cinste este poftită hătmănia de a supuni cuvenitele poronci Comandirilor dipe granițele despre Bucovina și Transilvania, să aibă ce mai de aproape privighere ca arătatele aceste feță nici cu un chip să să mai poată întoarce în acest prințipat. Și de ar și îndrăzni a să arăta ori la cari zastavă spre a căuta prilejuri de a treci în parte aceasta, îndată rădicându-i să-i încredințezi is. ținutului, căroră odată cu aceasta s'au poroncit de urmare ce au a păzi cu dănșii.

Să scrie acei is : să aibă ce mai de aproape privighere, ca arătatele acesti feță, nici cum să să mai poată întoarci în acest prințipat. Și de ar îndrăzni cu vre-un chip a să arăta ori pe la care zastavă spre a veni în parte aceasta, îndată să să rădice și periorisându-i să raportuească grabnic la Depart. spre a să lua pentru dănșii măsurile poruncite de Pre Înălțatul Domn.

[305]

La Hătmănie.

No. III05

1848 Iulii 15

La adresul cinst. Hătmănii supt N 2870, cu cinste să faci cunoscut, că odată cu aceasta s'au dat cuven ta poroncă pe răspunțirea is. ținț. Dorohoiu—di a înțări paza graniții cu oamenii trebuitori fără ce mai mică abatere din cuprinderea Domnescului ofis, spre care sfărșit s'au scris și la 5 a curgătoarei luni, atât a-ceșcia, precum și celor din ținț. Sucevii și Botoșanii, a mai adaogi numărul ci va mai trebui di oameni prin înțălegire cu dumilor Comandirii.

Ciornă

[306]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Milicii Prințatului Moldaviei Domnii Hatman și Cavaler
a mai multor Ordine Prințul Dimitrie Sturdza.*

Indisciplinitor îndatoririlor de Comandir Trecătoarei Sculeni.

Raport.

Din predpisațiile cu No 2857 și 2880 am văzut că din Înaltă poroncă nu sânt slobozi a intra în Prințat Aga Nicu Ghica ot Comănești, Cneazu Gheorghe Cantacuzin și Maiorul Mihail Gogălniceanu. Cu toată supunerea, răspund că vor fi cu ce mai mare privilegie de a nu scăpa intrarea înșămnaților, în acest Prințat, prin distanțea mie încredințată.

Propoșcie Manoliu.

No. 100
1848 Iuli 16

[307]

La Dorohoiu

848 Iulii 17

la Botoșani

Suceava

N 11288

Niamțu

Bacău

La Hâtmănie.

Fiindcă Dumnelor actori Gheorghe Grecianu, pahar. Vasăli Codrănescul și ostavnoi căpit. Costachi Hâncul, după nepriincioasele urmări ci au întrebunțat, s'au cacerdisăt piste hotar în părțile Austriei, face cunoscut cinstitei hâtmănie să scrie acei is. să aibă ce mai de aproape privilegii, că arătările aceste feță nici cum să să mai poată întoarce în acest prințat și di ar îndrăzni cu vre un chip a să arăta ori pi la care zastavă spre a veni în parte aceasta, îndată să să eădăce și periorisându-i să raportuească grabnic la Dipart. spre a să lua pentru dănșai măsurile poroncite de pre înalțatul domn.

Ciornă.

[308]

TĂRCULARNICE PE LA COMANDIRII DESPRE BUCOVINA,
TRANSILVANIA ȘI VALACHIA.

1848 Iuli 19

dela No 2918 și până la No 2929.

Departamentul din năuntru, prin adresa cu No 11288, împărtășăște că Dumlor Actorul Gheorghe Greceanu, Paharnicul Vasăli Codrănescul și Ostavnoiul Capitan Costachi Hâncul, după nepriincioasele urmări ci s'au întrebunțat, s'au

co (scris cu altă cerneală) disăt piste hotar în părțile Austriei. Drept aceea, vi să scrie Dumv, ca să aveți cé mai de aproape privighere în tot cuprinsul distanței ce vă este încredințată, ca fețile arătate, uneltind mijloace spre a să întoarcă în prințipat, sau toți de odată, sau câte unul, să nu fie slobode, ci, îndată rădicându-i, supt pază să-i încredințați isprăvniceii țanutale, cării tot acum i s'au scris de cătră Depart. de urmare ce trebuie să păzească cu ei.

Ciornă

[309]

Dipartamentului trebilor din lăuntru

Isprăvnicia țanutului Niamfu

Raport.

În priiviri că revizorul, rânduit în paza graniței despre Transilvania Dum-lui sluger Vasăli Lelescu, după ce din urmă a sa jalbă, cari în original s'au predstavlisât respectivului Dipartamentu, pe lângă raportu dila 24 a trecutii luni Junii N 6525, s'au retras cu totul de la asămîne însărcinare. Pentru a nu să urma vre-o stinghireală întru aceasta potrivit înalților Ofisuri, și până la dizlegare ce să așceptă în urmare raporturilor N 5407 și 6197, prin adresul N 6626 s'au poftit pi Dum. comandirul graniței a să îmbrăca și cu această însărcinare atât cu așăzare plăeșilor cât și cu revequire becheturilor, însă pominitul comandiriu prin a sa oțnoșanii N 81 = întâmpină pe isprăvnicie că nu poate priimi fără mai întâi a ave poronca naciالسfii sale din povodul căriia și în priviri că, precum s'au arătat Dumlui Comandirul nu vroesci a priimi după cerere ci i s'au făcutu isprăvniceii. Și prin aceasta adaogi ceire respectivului Dipart. a da dezlegare cerută prin țătatile mai sus raporturi.

N. indtsi/abil

Stolonacialnio Zletan

M. 3-a

N 7029

1848 Juli 19

Rezoluție

Secția 4. Juli 21

Să mi să înfățosezi țitarisiele raporturi.

Batș

Doclad.

Însărcinarea numitului slugeriu este deadreptul de cătră isprăvnicie, ca pristav cu privighere asupra plăeșilor rânduiți în paza graniței după Domnescul ofis din 5 April cu N 60 dat isprăvniceii pentru întărirea pazăi graniței, fără a să lexia vre o liafă pentru asămînea pristavi. Iar rânduirea să vedi a-i fi di pi la începutul lui april, precum isprăvnicia cu raportul din 8 a aceiași luni N 3708 înșcințază.

Șef Secției Gane

Iuli 26

Să să răspundă is. ca să însărcinează pe altul în locul acestuc

Mth.

Sus : N 2979. N 12723

[310]

La Bacău

N 11635

1848 Iuli 22

La celi cuprinsă în raport acei ispv. N 8399 să răspundi că paza graniții cerând trebuința a fi întărită, vi să urmează a rândui paza tari și mai de prin depărtate locuri, dacă acei cu apropiere s'au îndeplinit datoriia.

Ciornă

[311]

*Cinst. is a ținut Bacău**priv. di ocol Tazlău de sus*

Raport.

Potrivit poroncii cu No 8084 iscălitul mergând la moșie Comăneșcii și în lipsa dumis. Boeriului aga Nicu Gare, am încredințat adres. supt N 8083 Dumis spatar. Costachi Orbescul, dela cari luându-să adiverință încă dela 12 a aceșcii luni, cu raport N 977, s'au pristavlisăt cinst. is. Iar apoi D. sard. Slovenii mi-au rostit că nu împedică luare lemnului netrebnic din păduré aflată pi ace moșii, care să înțălegi a fi lemn. De acela plecat pi gios și putred. Și dacă stăpânire va poronci a să luoa lemn din pădure, fără a ave înțăles, mai întâi cu D. proprietariul, — aceasta așa. Dar apoi luându-să în priivire destanție închiderii acestor poteci precum mai înuainti s'au raportuit de mulțime lor, ci să gășăscu pisti întindire munților din Dreptul târgului Ocnilor — și până în granița ținut N. am-țul. La asămine astupare iscalitul iarăș întâmpină nedumerire. Cu ci feliu să urmează — adică nu mai cu dărmături sau cu gard — și cu ce anume salahor, cari nigreșit trebui pisti 3060 oameni cu topoare și cu boi, spre a să putea faci o asămine închidire, fiind la celi mai multi lanuri și poiani, undi trebui neapărat cară cu boi — și poati să se ordiască, vremi cu înedire lor. și : 2 : luni de zăli — și la acei salahor trebui nigreșit privilegheți imașali. Și pentru că iscălitul să gășăsci în nedumeriri, de undi să se ei acestu No de salahori, grăbeșce cu supunire a aduci la cunoșcință Cinstitei isprăvnicii împrejurările de mai sus, rugându-să a ave dezlegare de urmare ci trebui să păzască.

1848 Iuli 25
N 994

Iscălit

*Joniță Bântaș pitar*Pentru întocmai cu originalul. *G. Dimitriu.*

[312]

La Niamțu

N 11822

1848 Iulii 26

La celi cuprinsă în raportul acii is. N 7029 să răspundi că dacă Dumalui sluger Vasili Lelescu nu priimești mai mult înșămnaarea di privighieri asupra oamenilor rânduți în paza graniței, apoi să rânluiască pe altă față, potrivit cu înțălesul rostirii Domnescului ofis, ci ari is. ținutului din 5 apr. cu No. 60.

Ciornă

[313]

Domnii Sali
Comandirului Intregii Graniță dispre Bocovina
Domnului Căpitan Țăntilă

Polcov Costantin Aftanasăvici

Raport.

Pentru că dipi moșăili Zvorășcea, Zamostea și părau Negru, străjări nu es di feli și granița au rămas fără pază, iscălitul supus depuni în cunoșcință domniivoastri spre știință și regulă.

Costandin polcovnic

No 9
 1848 Iulii 28

Rezoluție :

Acest raport să va pristavlisi în cunoșcința Luminării Sale Ghe-
 neral-Inspectorului Miliției, cu rugăminte spre a pune în lucrare
 celi ci va găsi de cuviință

K. Z.

Sus : Priimit 29 Iulie 1848

[314]

Visteriea
Moldaviei

Secslea a II

Dipartamentului trebilor din Lăuntru

No 3840
 1848 aogost 2

Spre mai bună lămurire a dipartamentului pentru trecirea din Bocovina în partea aceasta, a unui număr de lăcuiitori supt mască de a cumpăra sare și tutun,

Cu cinste i să împătășăști întocmai copie dipe raportul priimit dela isprăvn. ținutului Dorohoiu, supt N 3897 și să faci poftire, ca regularisând măsurile ce Depart. ar socoti de trebuință pentru mărginirea unor asămine rău cugetători, să împătășască pe vist cu știință de lucrare.

D. D. *indiscirabil*
Șef Spat *Dragu*

Rezoluție :

Secsica 4 *avgt.* 7

Fiindu că asămine rapt. s'au priimit și la deprt. după care s'au dat povățuiri cuvinite, să să facă cunoscut vistr. ace lucrare

Balș

Sus : N 3068, N 13588

[315] COPII DI PI RAPORT. PRIVIGHITOR DI OCOLUL ȘONTUZULUI
N 308 DIN AVGT. 3 AN 848

Lămurindu-mă atât din cuprindire poroncii cinst. isprăvniciei cu No 4481, cât și copiile listilor priimiți pi lângă ea, în urmare acelor pristavlisăști di comandiriul întregi graniții pi lângă al său adres N 199 din No plăeșilor ci nu ar ave de ajuns așezați pila ponturile graniței,

Cu supunire să aduci la cunoșcința cinst. isprăvniciei că tocmai acum lăcui-torii din satile dipe graniță să afla bolnavi di boala holerii încât din ei — abie ajungu a să căuta unul pe altul, pentru vindecare, cari apoi nici s'au putut a să mai adaogi pân după a lor curățare di boală.

Iscălit *Dimitrachi* păduri.

[316] CINST. DIPARTAMENT AL TREBILOR DIN LĂUNTRU. ISPRĂVNICIA
ȚINUT. SUCEVVII

Raport.

Di pi raportul privighitorului di ocol Somușului N 308, cu toată supu-nire să pristavlisăști Cinstitului Dipart. făcându-să rugămintea de a să poronci a cearea N de săteni străjări ce sânt a să mai da întru paza graniții, precum și pi acei ci să află întru asăminea pază mai din nainti d'afi în privigheri că acolo în această vreme a boalii holerii ci urmează pi la mai multi sati în acel ținț. să-ș poată căuta fiiși cari scăpari vieții lor.

Forăscu post.

Stolonacialnic *Lconte*

Masa 1-ia
N 4696
848 avgust 4

Rezoluție :

Secția 4 august 7

Să se răspundă că granița cerându-se să fie ne sîmțit păzită însă cu oameni din acei sănătoși și să deplinească numai dicăt N păzătorilor.

Balș

Sus : Priimit
7 august 848
N 3070
N 13625

[317]

Cînsitului Dipartament al trebilor din lăuntru

Isprăvn. țănutului Niamțu

Raport.

Prin ofițau de supt N 11822 săcția al 4-le răspunzătoare la raportul isprăvniciei cu N 7029 să lămurești că dacă Dumlui slugeriu Vasăli Lelescu nu priimești mai mult însărcinarea de privighere asupra oamenilor rânduți în paza graniței, să se rânduiască pe altă față potrivit cu înțălesul domnescului ofis N 60. Apoi așa precum prin țătatul ofis aflătoriu la dellă, să poroncești să se rânduiască doi din privilegheții țănutului cei mai vrednici și că în privire că asămene privilegheați ca să răspundă la așteptările cărmuirii cuprinsă prin luminatul țătat ofis.

Nici unul din ei nu dăstoiniești, isprăvnicia aduci la cunoșcința dipartamentului cu adăogire că dacă ar socoti dăstoinicu pe dumlui sărdariu Scefănache Dimitriu numitu să ntot vornicului Todurache Ghica, înpricinatul întru adunarea venitului poșlinii la zăstava Prisăcanii, să bine voiască a pune această însărcinari Dumlui ca celui ce să găsăști statornicit acolo, sau să lipsească leafă ca să poată isprăvnicia îndupleca pe vr'o altă față dăstoinică dintre boeri sau niguțători ca să primască această slujbă.

Banu D. Stanu
Lucrătoriu M. Ghiorghiu.

Rezoluție :

Secția 4 august 7

M. al 3-le
N 7504
1848 august 5.

Să se răspundă că aceasta nefiind atăt îndatorire decăt să păzască a fi oameni orânduți de pază deplin la granița, apoi să însărcinezi privilegheț precum să rostești în ofisul domnesc.

Sus : Priimit august 7 848
N 3071
N 13626

Balș

[318]

1848 Avgust 5, N 12438

La Părcălăbia de Galați

Pre Înaltatul Domnu stăpămitori, luând știință că de cucoana vorniciasa a Dum vorc Lascar Bogdan au eșt din Iași pe la portul acela, din poronca In. Sale, să faci întrebare după cari anumi pasaport s'au înlesnit ieșire dumisale și de s'a fi înfăoșat cumva pasaport strein, pentru ce cu asemenea rânduială s'au încuviințat eșire dumisali cucoanei și nu au raportuit mai întâi, mai vartos că fețele boerești după așezământ statornicit și cunoscut părcălăbiei nu au fost nici de cum slobode a eși din țară fără mai întâi să ei pașaport legiuit prin formile cuvenite de dreptul dela Secretariatul de Stat. Să ceară dar graniții știință și răspunsu pentru aratarea aceasta cu cari au trecut, părcălăbie răspundere și învinovățare de a supune.

[319]

La Bacău

1848 avgust 5

No 12427

La celi cuprinsă în raportul aceli is. N 8570 și alăturarea pi lângă el pristavlisită, să răspundi, că pentru trebuința atupării potecilor dipe graniță, potrivit cu înțalesul poroncii ci ari supt N 6988, fiind bun și lemnul di pi gios învoit di proprietă a să lua, apoi cu di acela să și pui în lucrare astuparea. Iar întru cât privești mărimea întinderii distanțiiilor și nomerul oamenilor propuși — ia să întrebuiințazi lucrarea aceasta cu lăcuiitorii fieșci căria moșii, a astupa potecile călcătoare pi granița din dreptul ei luând și lemnul trebuincios din acel di pi gios, cari să vedi că și proprietarii nu împotrivescu, iarăși di pi aceli moșii, pentru căti poteci vo fi di astupat pe fiecarei.

Ciornă

[320]

La Dorohoiu

1848 Avgust 5

No 12423

La celi înștiințați de is. cu raportul N 3898 pentru trecirea unora din lăcuiitorii Bucovinii în partea aceasta supt înch puire di a cumpăra sari i altili, și înprășcii vorbi turburătoare p'ntrelăcuiitorii di aice, să răspundi că ia având di mai înainte poronci povățuitoari, pentru chipul păzirii cu strășnicii a graniții, spre cari sfârșit i s'au dat și oamenii trebuincioși, apoi potrivit cuprinderii acelora să și întăr ască paza, încât să nu să mai priliască nișci așa necuviinți, ci vădescu niactivitate din parte-i. Cu adăogire ca pi toți di asemenea oameni ci s'ar găsa trecuți fără legiuite pașaporturi să i ei în formalnică cercetari și dinpreună cu doproasili lor să-i triimită la Depart.

[321]

La Hătmănie

1848 avgust 5

No. 12422

Isprăvnicia ținut Dorohoiu, cu raportul No 3898 înștiințând că în reviziia ce au făcut pr'n privighitorul ocolului Herța satilor cu apropiere de granița Bucovinii, ar fi găsit un No de lăcuiitori din ceea parte, veniți supt mască di a cumpăra sari și tiutiu, carii purtându-să pîntri lăcuiitorii di aice, înprășcie feluriti vorbe tulburătoare linișcii, îndemnându-i a să înpotrivi atât la datoriile lor cătră proprietari, precum și în plata dărilor cătră hazna ¹⁾ Departamentul pi o parti iau răspuns ca potrivit Domnescului ofis și poroncilor date să-i să întăriască cu diosăbiri paza graniții cu oamenii întrebuințați spre acest sfârșit. — de a nu să mai prilejă asămîne necuviinți.

Iar prin aceasta cu cînte face parte cînstitei Hătmăniei cu poftire ca să binevoiască de a poronci mai cu asprime comandirilor să privighezi cu îndoită îngrijiri paza graniții, și să opriască cu totul asemîne necuviinți pi viitor

[322]

*Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru**Părcălăbia Galați*

Raport.

Asupra poroncii cînst. Depart. sub No. 12438, prin cari, din poronca Innălțimii Sali faci întrebări după cari anumi pasaport s'au slobozit eșărea din țară a dumis vorniceasa D. Vorc. Lascar Bogdan, pela portul acesta,

Părcălăbia spre răspuns supuni că Dum. vorniceasa vinind aicea dila Eșă, suindu-să în trăsură cu Du-ei Vițe-consulu britanicescu fără a o cunoaște Epistaii barierilor, au mers la Ibraila, și di acolo precăt particular s'au încrelințat părcălăbiia, au mers la Macin. Și întorcându-să în Galați cu aceeaș rânluială în zăoa când au fost porniria vaporului di Țarigrad s'au imbarcat în vapor prin zăstavă cu pasaport consulatului britanicesc din 20 Iulii sub N 309 pi numili D. Eliiasu Iolnî cu o slugă Maria avizat cu N 3240.

Pe care luânloa la braț D. Consulu Kiuningam și Consulu franțuzăscu au vărăt-o în zăstava vaporului sara pila 9 ceasuri, necunoscându-o căpitanul de port, amplotaiții carantini și ofițărul orănduit din partea D. Comandiriului graniții di a căroră datorii au fost a lua sama ca în vapor să intri numai persoane cu legiuite pasaporturi și fețăli aceli prescrisă în pasaport. Pentru că de datoriia părcalabiei esti numai a slobози și a avizarisă pasaporturile, ni având nici un amplotiat al său la zăstava vapoarălor.

1). Stat.

Pentru aceasta roagă pi cinstitul Departament ca în această pricină să nu arunci asupra-i învinovățire căci ea n'au urmat nici o abateri din datoriile ci-o îngrădescu.

Iar pentru viitorime spre a nu să mai urma asăminea necuviință, s'au scris Derecții carantinii, Capitan di port și Comandirlului graniții, ca să dei aspre poronci amploiaților dela zăstavile portului ca să fii cu mai mari privigheri ca atât persoanele ce vor intra, cât și acei ci vor eșă din port, să fii cu legiuite pasaporturi și chiar acei cuprinsă prin pasaporturi.

Di aceea rógă și pi cinstitul Departament a da aspre poronci pără a nu să urma cea mai mică abateri.

N 4731
1848 august 8

s. s. indisc.

Rezoluție :
Secția 4. august 13

Să să răspundă că dezvinovățirea ce propusă nu este valabilă, și parcălăbia au priimit să fii cu dișeptari osăbită în timpurile de față. După atâtea poronci domneșci și a depart. ce li ari priimate la dellă. După cari pi viitori esti poroncită și datoare a ave mai mari privigheri și a nu avizarisă pasporturi până a nu cunoașce fețele ce esă din țară, spre a nu să mai prileji al 2-le pildă. Spre acest sfârșit prescriindu-să înpregiurarea cătră hăt. să să poștească a dișepta pi comandiriul zastavei la mai multă privigheri pentru fețali ce esă și intră în țară.

Sus :
N 3155
N 13815

Baș

[323]

La Bacău

No 12630

1848 avgt. 9.

La celi cuprinsă în raportul is. N 8745, să răspundi că așa, precum granița nici după o înpregiurari poati rămâne fără complect de păzitori, precum esti poroncită, apoi ia să dipliniască numărul trebuitor di oamenii sănătoși, fără a da ce mai mică zaticnire trebuinții, cari poate să-i aducă niașeptată răspundiri și învinovățiri.

Ciornă

[324]

La Dorohoiu

No 12633

1848 avgt. 9

Hătmănia cu di iznoavă adres N 3065 împărtășăsci Dipartamentului înștiințarea ci din nou au priimit dila Comandirul Graniții dispri Bucovina, că după poronca adaogită is. supt N 11104, nu s'ar fi dat di cătră sateli Zvorășcea, Zamostia și părăul Negru din acelu țint. asăminea întru întărirea pazii graniții.

Di aceea i să poftorisăscu cu asprime poroncili de mai innainti intru aceasta ca să regularisască fără mai multă prelungire darea oamenilor trebuitori di pază — căci la mai multă întârzieri va veni în neașteptată răspunderi așa precum numai asupra ei să ivescu neconținute înștiințări di ne urmare în acest obiect.

Ciornă

[325]

La Visterie

1848 avgt 12

No 12822

Despre înpregiurarea împărțită de Visterie cu adresa supt N 3840, pentru trecirea din Bucovina în partea aceasta a un No di lăcuiitori supt mască di a cumpăra sari i altili, Depart. luând știință di la is. țânt. Dorohoiu prin raportul din 24 Ioli cu N 3898, au și înaintit lucrările cuvenite pentru mărginirea intrării mai mult în această parte a unor asemenea rău cugetători.

Dispri cari întru știință, cu cinste să faci cunoscut.

[326]

La Suceava.

1848 avgust 12

Mo 12825

Asupra celor însămnate prin alăturarea pristavlisită Departamentului cu raportul supt N 4696, să răspundi că precum paza graniții nu poati rămâne nici după o înpregiurari fără oamenii trebuitori, apoi is. să ei din acei sănătoși spre îndeplinirea numărului cuvenit, fără dare de ce mai mică sminteală, care atărnă în sarcina și răspundirea dumis Dregătorului.

Ciornă

[327]

La Niamfu

1848 avgust 12

N 12826

La celi cuprinsă în raportul is. supt N 7504, să răspundi că îndatorirea privilegheților nefiind alta de cât numai a privighie asupra oamenilor ci să rănduescu în paza graniții di a fi, adică numărul lor în toată vremea conplect și

di știință cătră pază, apoi is. — să însărcinezi pi acei cari din privilegheți îi va cunoaște mai sus pi cari i șcie potrivit cu rostirea Domnescului ofis ca în urmare să poată răspundi la țalul trebuinții pintru cari sânt rânduiți.

Ciornă

[328]

La Botoșani

1848 avgust 12

No 12829

Prin poronca supt N 10782 s'au scris acei is. ca într'o înțelegiri cu comandirul graniții despre Bucovina să adaogă numărul ce va mai trebui di oameni în paza graniții. Dar fiind că Hătmănia acum prin adris N 3138 în urmarea înștiințării ci au priimit dela acel comandir, împărtășăci că pi distanția trecătoareii Burdujani nu sânt nici cum oameni de strajă, Dipartamentul pi o parte îi ceri grabnicu știință di înpregiurările după cari nu sânt păzitori pi ace distanție. Iar pi alta îi scrii, cu țării, ca să dei numai decât oamenii trebuitori atât la arătatul loc, precum și pi toată întindirea graniții Bucovinii di pi acel ținut, potrivit Domnescului ofis, ci ari întru aceasta, căci urmarea di ce mai mică zăticnire atărnă în răspundirea ei.

Ciornă

[329]

La Putna

1848 avgust 12

No 12870

Hătmănia cu adresul No 3137 împărtășăci înștiințarea ci au priimit dila Comandirul trecătoareii Soveja, că acei is. din poronca acestui Depart. ar fi rădicat cu totul plăeșii ci să găse dați la graniță în urmarea Domnescului ofis ci ari supt N 60, rămăind paza ei numai cu slujitorii di mai înainte. Deci fiind că Departamentul după opsărvația făcută lucrărilor sali în acest obiect, nu cunoaște să-i fi dat vre-o poroncă pentru rădicarea unor așa păzitori, afară di pozvolirea ci i s'au îngăduit pi timeiul încunoșciințarilor ei că boala di vite au contenit în partea Valahii. di a rădica numai măsura ci să păze în asăminea, cari nici cum dăinuești pi ace rostită în țatatul ofis, fiind diosăbită una di alta, macar de și oamenii rânduiți la graniță vor fi fost însămnați cu privighierea în amândoaă.

Prin aceasta grăbești a-i scrie ca numai di cât să dei oamenii trebuitori în paza graniții di pi acel ținut.

Potrivit cu înțalesul zisului ofis spre a nu să prilejă vre-o neorânduială cari va atărna în sarcina și răspunderea însuș. Dumis. Dregătoriul.

[330]

La Hătmănie.

N 12871

La adresa hătmăniei supt N 3137 arătători că ispravnicu țănutului Putuii din poronca acestui Depart. ar fi rădicat cu totu plăeșai ci era dați în paza granițai di pi acel țănut rămăind numai cu slujătorii de mai înainte, cu ciuste i să faci împărțășire că după opservățae făcută lucrărilor în acest obic. nu să cunoașce să să fi dat numitei is. vre o de asămene poroncă întru aceasta, afară de pozvolire îngăduită pentru rădicarea măsurii ci să păză pentru boala vitilor din parte Valahiei, cari nici cum jăgneșci măsuri poroncite zisă-i is. prin Domnescul ofisu N 60, pentru nepriimire fețelor ne îngăduite a să întoarce în țară și prin urmari odată cu aceasta cerându-să știință de înpregiurările după cari ar fi rădicat asămene păzători, i s'au poroncit di a-i puni granisă la loc.

[331]

Departamentul din Lăutntru

Secsiei I

Cinstitei Hătmăniei.

No 12929

1848 Avgust 15

Din poronca Înălțimei sale Domnului Stăpănitor, Departamentul, odată cu aceasta, trimeti pe diaconul Ioan, poftind pe cinstita Hătmănie de a să țină în bună pază la casarmă, hrănindu-să din porția soldaților.

Ministru și Cavaler Balș vel post.

Șef Secsiei Iv. Baldovin Agă

[332]

La hătmănie

N 12929

848 Avgust 15

Din poroncă I. S. Domnul Stăpănitor, Depart. odată cu aceasta triimite pe diacon Ioan și poștești pe cinstita Hătmănie de a să țină în bună pază la cazarmă, hrănindu-să din porția soldaților.

[333]

*Departamentul
Trebilor din Lăuntru*

Secsicia 4
No 13035
1848 Avgust 16

Cînstitei Hătmanii.

Din împregiurarea eşirii piste hotar prin spartul Sealiștei, a dum. vorniceasa soția D. vornicului Lascar Bogdan, cu pașaport strein. Departamentul cu cînte adaogi a pofti pe Hătmanie să bine voiască a regularisă de a să pune deosăbită îngrijăre ofițerului ce să rânduiești din partea D. Comandir la zăstavă, ca să fie cu mai deșteaptă privighere întru aceasta, spre a nu să mai prilejă o altă. Deasămene al doile punctu, așa precum odată cu aceasta s'au dat cu-venită poroncă și părcălăbiei.

Ministru din Lăuntru și Cavaler

Balș vel post

Seful Secsicii Gane

Rezoluției : N 3292

19 Avgust. La colon. Mișcenco.

D. S.

[334]

La Galați

1848 Avgust 16

N 13034

Așa precum părcălăbia în timpul de față, după Domneșcile ofisuri ce ari i poronci a dipartamentului trebui să fii cu deosăbită deșceptari în obiectul eşirii pisti hotar, ș'a intrării în prințipat, atot feliul di pasajări, apoi dizvinovățirea ce-ș închipuești prin raportul N 4731, pentru eşirea dumis. vornicesii D. vorc. Lascar Bogdan, cu pasaport străin, nu esti valabilă și prin urmare spre răspunsu i să scrii ca pe viitor să fii cu ce mai mari băgari di samă și nicontenită privighere întru aceasta, precum nici a mai avizarisi pasaporturi până a nu cunoaște fe-țali ce vroescu a eși din țară, — spre ferire di altă al 2-le aseminē pildă.

[335]

La Hătmanie.

No. 13035.

Din împregiurarea eşirii piste hotar prin portul Galații, a dumis. vore. D. Vornicului Lascar Bogdan cu pasport străin, Departamentul cu cînte adaogi a pofti pi hătmanii să bine voiască a regularisă di a să puni diosăbită îngrijire ofi-

țărului ci să rănduești din partea D Comandirului la zastavă, ca să fii cu mai dișceaptă privigheri întru aceasta, spre a nu să mai prilejă o altă di asemenea al 2-le pildă, așa precum odată cu aceasta s'au dat cuvinita poroncă și părcalabii.

[336]

1848 avgust 19

La Comanduirea de Galați.

No. 3292

Departamentul din năuntru, prin adresa cu No. 13035, împărtășește că D-i soția Vornic Lascar Bogdan a fi ieșit din țară pe la acel port cu un pasport străin. După o așa împregiurare, vi să pune înainte să puneți deosăbită îngrijire asupra ofițerului rânduit la port, ca pe viitorime să nu să mai sloboadă eșirea diu țară a vre unor feță supuse Moldovei, cu pasporturi străine, căci o așa urmare va trage cu sine pre răspundere.

Ciornă

[337]

La Botoșani

1848 Avgust 19

No. 13246

La celi cuprinsă în raportul supt N 5715, atingător di neputință ci ar întâmpina în completarisirea oamenilor trebuincioși la graniță, să răspundi că, precum paza ei nu poate rămâne fără diplinirea numerului cuvenit di oameni, apoi is. să închipuiască nesmintit păzătorii trebuincioși dintre lăcuiitorii ci vor fi sănătoși.

[338]

La Botoșani

1848 Avgust 23

No. 13522

Spre răspuns la raportul acei is. No. 5812 atingători de paza graniței despre Bucovina, i să scrie ca ea numai decât să completețarisască No păzătorilor cuveniți, spre a nu să prilejă oareșcare necuviință.

[339]

Ofis la Niamțu.

1848 avgst 28

N 196

D. Lascarache Catargiu periorisitul la moșie Urecheni din acel ținut, mijlocind a fi triimis la moșiile Platoneșcii dila ținutul Fălciu, undi ar fi având intereurile sali cele casnici poruncim acei is. ca îndată după priimire acestui scris, cu cuvenitul convoiu să se triimită către ace di Fălciu, căruce odată cu aceasta s'au poruncit celi de cuviință. Și de întocmai urmari să raportuiască la Depart. din lăuntru.

[340]

La Fălciu.

1848 avgst 28

No 197

Așa precum s'au poruncit is. din ținutul Niamțului ca pe D. Lascarache Catargiu ce să află periorisât la moșia Urecheni din acel ținut a Niamțului, să-l triimeată cu cuvenitul convoi către ace de Fălciu. Poruncim is. ca îndată ce-l va priimi să-l și statorniciască la moșiile Platoneșcii din cuprinsul acelu ținut, unde el să fie periorisât, atât a nu eși din cuprinsul hotarelor moșii, precum și de a nu ave nici un feli di comunicație sau întâlnire cu cineva și dispre întocmai urmari să să raportuiască la depart. din lăuntru.

[341] TĂRGULARNIGE PORONCI PELA TOȚI COMANDIRII DE LA No. 3500
PÂNĂ LA No 3505

1848 săptv. 9

Din Inaltă poroncă, învoindu să întoarcerea în Prințipat a Dum-lui Cniazului Gheorghii Cantacuzin care după țărclurea de sub No. ... au fost oprit, vi să faci cunoscut că, arătându-i-să la acé trecătoare cu dorință de a intra în țară, să fie slobod.

Ciornă

[342]

Secretariatul de Stat
a
Prințatului Moldovei

Cinstitei Hătmăanii
a Moldovei

Secția II
No 2055

Anul 1848 luna Septemv. ziua 10

Iassi.

Gios iscălitul are cinste a împărtăși Cinstitei hătmăanii, în copie, alăturata notă ce s'au primit din parte c. c. Aghenții pentru supușii austricești ce s'ar fi arestat la cazarmie militară din Eși,

Și o pohtește să bine voiască a da știință de împregiurările aceștii pricini, pre a să puté răspunde cele de cuviință C. C. Aghenții.

I. Beldiman vel post

Cercetat D. indiscifrabil

Șeful Secsiei Spatr. Golîu

Rezoluție :

11 Sept. La Secretariat ca să întrebe inalta dezlegare.

D. S.

Lucrat 11 Stăv. N 3538

Copie de pe Nota C. C. Aghenții din 19 Sept. a anului 1848 cu No 4998 către Secret. de Stat.

Aghenția au primit știință că supt arestul cazarmiei de aice să află câțiva supuși C. C. între carei unul Andrei Lucasievici, în urmarea căria s'au adresarisit pentru tradarea lor către D șeful Poliției, însă D-lui să apără a nu puté împlini asămine cerire, nefiind numiții sub dispozițiile Poliției, și că Aghenția să se adresarisască întru aceasta către Scret. de Stat.

Cunoscute sânt Cinst. Secret. drepturile hărăzite prin tractat de către Inalta Poartă Otomană, că adecă între altele :

Arestuirea și pedepsirea sudiților după mai înainte reclamații doviditoare a Cărmuirei locale se poate săvârși numai de către C. C. Aghenție și că la fiește care cercetare a lor trebuie să fie de față un anploiat al ei.

Drept aceia, Aghenția cu căzuta cinste pohtește pe cinst. Secret. de a bine voi a regularisi prin înțelegire cu locurile cuvenite, neîntărzietă trădare la Aghenție a supușilor C. C. aflători în arestul Casarmii, pe care Aghenția știindu-i la arest nu va pregeta a-i trimete în cercetarea Comisiei la oricare cerire, însă a căroia cercetare va trebui a să urma în ființa d-lui Dragomanului. Iar de lucrarea ce va face cinst. Secretariat, Aghenția cu cinste rămâne în așteptare unui mulțamitor răspuns.

C. Păun.

[343]

TIRGULARI PE LA COMANDIRII POMENIȚI MAI ÎN GIOS.

1848 Săptvr. 12.

Au agiuns la știința Inaltei Ocârmuiri că revoltantul Vasălică Canta, cu vr'o nou oameni înarmați, ar fi calcat de câteva ori granița viind în țară, și una dată mergând până în muntele Halaunca lângă mănăstirea Văratifului la niște săteni spre a se întâlni cu complotiști de a lor, unde văzându-i un călugări, ei au fugit earăși piste graniță. Apoi, fiind că o asămine urmare dovedește că Comandirii nu întrebuițasă o cuviincioasă îngrijire,

Din poronca Pre Înălțatului Domn, ți se face cunoscut ca să fii cu cé mai mare băgare de samă ca, cercând numitul Canta, de a calca granița să-i prinzi și, sub convoiuri trebuitori, să-i trădai la Isprăvnicia țănutului sub civitanția de primire pe care să o prezentezi îndată cu raport.

*Bicazul No 3443**Dorna No 3442**Cornul Luncii 3441**Nimirceni No 3439**Burdujăanii No 3440*

[344]

*Cătră Cînsitul Departament al trebilor din Lăuntru.**Isprăvnicia țănut. Sucevii.*

Raport.

Comandirii trecătoarelor dispre Bocovina prin a lor adresuri încunoșciințază pe isprăvn. despre pribegiri ce s'ar urma din partea unor din străjări regularisăți pi a lor dinstanțae în paza graniței, din a căror povod isprăvnicia, pi di o parte, grabnic au poroncit privighitorilor di ocoale a îndeplini No străjărilor ci ar lipsă. Și tot odată să fii cu privighere a nu să preleją, diasămene pribigire adăogănd aspre poronci și privileghețelor ci sânt rânduți a reveđui în toată vie-mea. Iară pi di alta au luat încredințare că acești pribegiri s'ar urma numai din pricina relelor ci pi aci iaste. Pentru cari cu supunire să aduci la cunoșcința răs-pectivului Depart. a să da dizlegare ci regulă să să păzască, cu numițai fiind că până acum le-au fost șiderea prin colibi, în cari după frigul di față apropiindu-să și iarna, nu este cu puțință a să adăposti prin eale.

(s. s.) Forăscu post.
Stolonacialnic Radu

Masa I

No 5721

1848 Săptemv. 27.

Rezoluție :

Secția 4. Săpt. 29

Să se răspundă ca să rânduiască a să faci bordeie pe acolo pe unde
sânt colibi.

Mih.

Sus :

Priimit Septemvrie 29

No 3603

No 16714

[345]

Botoșani
La Dorohoi
 „ Suceavva
 „ Niamțu Șasă
 „ Bacău
 „ Putna

No. 16017

1848 Septv. 27

Fiind că înălțimea sa Domnu stăpănitori s'au milostivit a îngădui întoarcire
 în patrie a dumilor pah. Vasăli Codrescu și ostavnoi căpitan Costache Hăncu, să
 scrie acei is. ca înfătoșându-să pela zastavile aflătoare pe cuprinsu acelu ținut,
 să-i lasă a intra fără de oprire, făcându-le însă cunoscut ca ori și cari să petriacă
 linișcit și ne bănuit la nici un fel de catihrisis, pentru care să și aibă isprăv-
 nicia cuvenita privigheri asupra lor, ținând cu hotărâre că îndată ce s'ar mai
 abate la vr'o necuviință, vor fi supuși la mai aspră osândă — fără a li să mai
 lua în ovajenie ¹⁾ orice fel de mijlocire.

[346]

La ispră.

Doi Răducănești — cliuș. — Bohotin — Mitică banu
 Nicu Catargiu Fălciu
 Alecu Cuza Fălciu Bărboșii
 Alecu Cuza pervoi
 Romalos Tecuci Pochidii
 Filipescu, să-i opriască pân la dizlegare
 Vore. Lascarache nu-i dat la is. Tutova, moșia Costeșcii

¹⁾ În considerație.

[347]

Pahar. Vasile Codrenescu, ostavnoi Capitan Costachi Hâncu, opriți a să întoarci în prințipat după adresul Departamentului din 17 Iulie No 11288, acum din înaltă poruncă sânt slobozi a să întoarce.

1848.28.IX.

[348]

ȚIRCULARNICI DELA No 3698 ȘI PÂN LA No. 3707

1848 Săptv. 28.

Din înalta poruncă, fiind slobozi a să întoarce în Prințipat Dumnilor paharnicul Vasili Codrenescu și ostavnoiul Capitan Hâncu, cari după țircularnica supt No. . . . au fost opriți, vi să scrie ca, înfățișându-să la acé trecătoare, să le învoiți întrarea în Prințipat.

Ciornă

[349]

OFISURI DOMNEȘCI.

La isprăvnicile Bacău N 175	Pentru d. aga Răducan Roset la moșia Căiuțu
Fălciu 176	Pentru Mitică Roset la Bohotin și Alecu Cuza fiiul răpos post Ioan Cuza. La moșia Bărboșii
Tutova 177	Pentru D. Vornc. Lascar Bogdan la moș Costeșcii și Ioan Cuza la Fichiteștii
Tecuci 178	Pentru Grigori Romalos. La moșia Po-chidii

1848 Septemvrie 28.

Cu a noastră părintească îndurari luând în ovașanii mijlocirile urmați pentru distărații pisti hotarul Dunării în vremea tulburărilor trecute ne-am milostivit a li îngădui întoarcerea în patrie. Cu aceasta însă la fiișci carile din ei să să ducă pela moșiile lor, sau a părinților lor undi să șadă supt privigherea dregătorilor fără a ave voce a eși di pi moșie, sau a să întâlni cu cineva. Pentru cari am și poroncit părcălăbii de Galați — ai primii — așa precum au sosă în următoarele zăli, și după săvârșirea zălilor carantineșci, a-i expedui cu săgur convoio pi la locurile regularisăte.

Deci fiind că D.... urmează a pitreci șa moșia sa ... din acel țănut...

Domnia noastră poroncim is. ca priimindu-l dila părcălăbie să-l expeduiască îndată supt cuvenitul convoiu la numita moșie, undi să rănduiască tot odată di aproapi privigheri, di a nu eși di pi moșie, sau a ave vr'o comunicație cu cineva, căci la din împotriva D. Dregătorul va fi supus la aspre răspundire pentru neîngrijirea. Iar de punirea în lucrare în întocmai urmari să răportuiască la Departamentul din Năuntru.

[350]

La Galați.

1848 Septemvre 30.

No 16323

Fiindcă prin domnescu ofis supt N 171, slobozit părcălăbii pentru pozvolirea întrării în prințipat a distăraților piste Dunerea, s'au scăpat din vederi a să însămnă și pentru D. Nicul Catargiu, locul undi urmează a să așăza cu pitrecirea. Departamentul grăbeșci a i faci cunoscut că pi Dumlui Catargiu să să triimată la țănut Fălciului, unde ari moșia Platoneșcii.

[351]

La Fălciu

No 16324

Cătră îndeplinirea atât a Domnescului ofis supt N 176, precum și poroncii acestui Departament cu No 16018, să scrie acii is. că așa precum pi lângă Dumis. Mitică Rosăt și Alecu Cuza ari a priimi dila părcălăbie și pi D. Nicul Catargiu, fiiul răpos. vornic Scefan Catargiu să-l expeduiască îndată la moșia Platoneșcii acel țănt. spre a sta păzându-i-să potrivit cuprinderii țătatului de sus domnescu ofis.

[352]

Cînstitului Departament din lăuntru

Părcălăbia Galați

Raport.

Granița Sărătiului di pi intindirea acest țănut, fiind în bună stare, urmându-să a ei pază potrivit poroncilor cinst. Departament, După datorii să supuni cunoșcinții.

N 6376

30 săpt. 848

In lipsă Sameș *indiscifrabil*
Stolonacialnic Iordachi Bulinar

Sus :

Priimit Oct. 1

N 3640

N 17036

Rezoluție :

Secția 4 Oct. 2

Spre știință

Mih

[353]

No 179

1848 Octv. I

OFIS LA BACĂU, ROMAN ȘI NEAMȚU

D. Paharnicul Ioan Volcescu.

Spre împlinirea însărcinării ce i s'au spus în cuprinsul acelor țănuturi având trebuință de agiutoriu administrativ, prin acest Domnesc al Nostru ofis să poruncească dregătorilor țănuturilor de mai sus însemnate, a i să da un asemenea agiutor ori când îl va cere, fără ce mai mică sminteală în arestuirea fețelor de care va ave poroncă, de adresa și științăli despre care va ave trebuință de la tactul isprăvnicilor.

[354]

*Cătră Cinst. Departament trebilor din Lăuntru.**Isprăvnicia țănt. Bacău.*

Raport.

Priimindu-să Domnescu ofis cu N 175, poroncitoriu că dacă va priimi pe D. aga Răducanachi Rosăt să-i regularisească periorisăre sa la moșia Căiuțu, cu supunire să răspunde că întocmai urmari să va păzi.

Cu plecata îndatorire,

N 10999.
1848 Octomv. 3

M. Folcoianu
P. d. Vamiș Folescu
Șef mesăi I. Dimitriu

Sus :

Priimit Octomvre 6

Rezoluție :

Mih.

N 3877 Octomvre 22

Secția 1-a

N 17348

spre știință

[355]

*Cinstit Departament trebilor din lăuntru,
Părcălăbia Galați.*

Raport.

Priimind părcălăbia Ofisul pria Inălțatului Domn Stăpănitori supt N 170, povățuitoriu pentru boerii anume însămnăți prin ofis și distărați peste hotarul Dunării din cari la în 1-io a curgătoarei luni cu vaporul de Costandinopole sosând la port unul din aceea și anume D. Ioan Cuza, părcălăbia din îndată au priimit măsurile mărginite prin acelaș ofis; și întrând în carantină s'au rânduit aspră privigheri asupra-i, spre necacerd sare sau a ave vre-o cuminație.

După împlinirea însă a zărilor carantinești, cu sigur comvoiu ce s'au regularisat, supt privigheri și de în adins cinovnicu, să va expedui mâini. Drept la moșia Fichiteșcii ținut Tutovii, întovărășat și cu cuvenita adresă din parte părcălăbiei către D. administrator aceluie ținut supt a căruia privigheri urmează a fi D. Cuza, adecă de a nu avea voi a eși di pi moșai sau a să întâlnească cu cineva.

Aceasta care spre știință părcălăbia cu cinsto o supuni cinst. Departament, cu adăogire că privighere să urmează și pentru toate celilante feță. Și îndată ce vor sosi, să va urma potrivit mărginirii numerarisatului ofis.

No 6460
4 Oactv. 848

s. s. inditșifrabil
Samiș inditșifrabil
Stolonacialnic Ștefan Tătaru

Sus :

Priimit 6 Octomv. 848
N 3675
No 17424

Rezoluție :

Secția 1-a
Spre știință

Mih.

[356]

La Suceava.

1848 Octomvre 4.

La celi înștiințați supt N 5721 despre lipsa adăposturilor trebuitoare a ave lăcuitorii regularisăți în paza graniții acum asupra ernii, să răspunși isprăvniciei ca în locul colibilor ci au avut pân acum, să rânduiască a li să faci bordei.

[357]

Cătră Cînst. Depart. trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia Sucevii

Raport.

Fiindcă privighitoriul de ocol Șolcuzului, prin raport N 452 înștiințază pe Isprăvnicie că cătanile de pe întindere graniței, parte Bucovinii, la 4 a curgătoarei, s'ar fi rădicat cu totul, despre care spre pliroforia respectivului Departament, cu toată supunire să pristavlisășci întocmai copie.

s. s. *Forăscu* post
Stolonacialnic *Radu*

Masa I-a
N 6043
848 octomv. 7

Rezoluție :

Secția al 4-le Octomv. 10
Să să facă cunoscut Hătmanii.
Mih-

Sus :
Priimit 9 Octomv.
N 3700
N 17509

[358]

Cu plecăciune,

C. C. Mihalache

Cu acest ocazion al întoarcirie D. Dimitrie Iconomu din streinătate De Dv. de a-mi întovărăși până la lăcuința me, nu antețescu întâi a cerceta despre bună petrecere Dv. și tot odată a vă mulțami din toată inima și a vă rămăne pre mult datoriu despre a Dv. ominoasă priimire și tratație atât în Galați, precum și îngrijăre ci ați avut pentru cele de nevoe a mi-le adresă în călătorie până la lăcuința me îngăduiță-l mulțumindu-vă D. D-lui Dimitrie Iconomu că au avut o purtare pre bună și delicată cătră mine și credeți C. C. Mihalache că și eu voi rămăne datoriu pe viață a vă auzi având cînstे a-mi însămnă a Dv. ca un

frate și slugă

Cuza

1848 Octomvre 8
Putređenii.

[359]

*Cătră Cînstitul Departament al trebilor din lăuntru.**Isprăvnicia fănutului Tutovvii.*

Raport.

Părcălăbia Galați — prin adresul din 3 Octomv. supt N 6371 priinit astăz la 8 a următoarii, faci cunoscut dispri comvoirisire Dumis. Ioan Cuza dia-dreptu la moșia sa Putređenii — în urmare căruia s'au poroncit privighitoriului di ocol — să cercetezi dacă părcălăbia au trimis la acel satu pi d-lui Cuza. Ș'așa fiind apoi de îndată potrivit luminatului Ofis N 177 ș'a poroncii Dipartamentului N 1608 să-l periorisască di a nu eși di pi ace moșie nici a îngădui vre-o cuminecație cu cineva, având di aproape privigheri și pi viitorime di a nu îngădui nici decum vre-o urmari din potrivă.

L. Mihalache post.

N 7268

1848 Octomvre 8 zăle.

Rezoluție :

Secțiia 4 Octov. 11

Spe știință

Sus :

Priimit Octomv. 10

N 3765

Octomv. 15

No 17765

Balș

[360]

*Cînstitului Departament din Năuntru.**Părcălăbia Galați.*

Raport.

După expeduirea di aicea la moșia Fichiteșcii a Dumis Ioan Cuza, precum cu raportul sub N 6460 s'au adus la cunoșcința cînstitului Departament, mai sosind dintre boerii cuprinși în Inaltul Ofis sub N 170 : ertați, cu învoire de a intra în a lor patrii și D. Dumitrachi Filipescu, cari acum să găsăști în Carantina, Ciasca curățării,

Părcălăbia supuni cînstitului departament rogându-să a-i da dizlegarii la ci loc să să expiduiască așa precum prin țatatul înnalt ofis să zăci că să să țai

periorisât pân la dizlegaria ei să va da, fiind că nu ari nicăiria moșii, cari periorisâii s'au regularisât și să va urma pân la priimirea unii asămenea dizlegări.

indisc.
Stolonacialnic Iordachi Bulinar

N 6633
1848 Octomv. 11

Rezoluție :
Secsia 1-a Octomv. 18
Să să urmezi după rezoluție dată asupra jaloibie maicii
numitului Filipescu

Baș

Sus : Priimit în 13 Octomv.
N 3866
Octomvre 21
N 18288

[361]

La Hătmănie

1848 Octomvre 11

N 17078

Potrivit împărțării cinstitei Hătmăniei supt N 3819, dându-să poroncă isprăvnicilor competente pentru întărirea pazii graniții după dispozițiile Inalt poroncite în vara acestuia an, cu rânduire de oameni străjări, prin aceasta cu cinstie i să faci cunoscut în adăogire di poftiri, ca să binevoiască a da și din parte-i cunvenitili poronci comandirilor di pi graniță ca să fie cu ce mai apropietă privigheri și de a îndatori cu strânsoari atât pe slujitorii ce li sânt dați în asemine trebuință, precum și pe oamenii ci să vor rândui, ca în urmare să să poată feri tot felul de necuviință.

[362]

La Dorokoiu
— *Botoșani*
— *Suciava*
— *Niamțu*
— *Bacău*
— *Putna*

1848 Octomvre 11

N 17077

Hătmănia prin adresu N 3819 în urmare a înștiințării ci au priimit dela Comandirul Graniții dispre Bucovina, împărțăschi că ocărmuirea au streini, și au rânduit soldați ci era di pază pe graniță, triimițându-i în Ungaria, și că au rămas

numai câți un soldat pi la cerdaci. Despre cari și Depart. făcând cunoscut acii is. grăbești a i scrie ca potrivit dispozițiilor cunoscuti ei din ofisul Domnescu ci ari supt N 60 din curgătorul an, să rânduiască îndată oameni de strajă, spre în-tărirea graniții. Pentru a nu să prilejă vre-o neorânduială sau cacerdisiri.

[363]

La Tecuciu

1848 Octomvre 11

N 17061

Spre răspuns la raportul acei is. N 6502 înștiințător că moșia Popidii, să află în ținut. Tutovii, la care urmează a să așaza spre pitrecere supt periorisări pi D. Grigori Romalos, potrivit cu Domnescu ofis dat acei is. supt N 178. Să scrie ca priimind dila părălăbie pi d. Romalos să-l expeduiască cătră ace de ținut Tutova împreună cu ținutul ofis spre urmari întocmai cuprinderii lui.

[364]

La Tutova

N 17062

Să scrie acei is. ca priimind dila acé di ținut. Tecuciu pe Dumlui Grigori Romalos, împreună cu Domnescul ofis supt N 178 să urmezi întocmai cuprinderii ținutului ofis cu așazarea dumis Romalos la moșia Popidii din acel ținut, spre pitrecere supt poroncita de cătră Innălțimea Sa privighere de a nu eși di pi moșie, sau a ave vre-o comunicațai cu cineva. Iar di priimire și urmari întocmai să raportuiască.

[365]

1848 Octv. 13

Luminare Voastră

Pornit la 9 c asuri din noapti.

În ceasul acesta sosind un slujitoriu dela D. căpitanul Dănilescu dela zăstava Pălăncii, am priimit pe lângă doaa pacheturi — grabnici și o scrisoare cătră mini, din cari lămurindu-mă de înpregiurările tulburării ce urmează între Români din ceea parti cu săcuii, ci stau gata a năvăli aice în Prințipat la întâmplare — Eu după a me datorie înaintind lucrări prin pornire căpitanului de slujitori, cu 10 slujitori acolo la graniță. Și osăbit cătră privighetorul ocolului a aduna număr de 200 vechi plăeși mărginași ca prin înțălegire cu D. Comandirul

să privighezi deaproape la toate puncturile graniții, pân la priimire dizlegării, după cele raportuite cînstîtului Depart. prin ștafet — cu cari expeduescu și pacheturile cătră Luminare Voastră, însă întru un osăbit plic fiind jignite puțin pecețile pentru a nu să strica.

Despre cari după datorie supun și la cunoșcința Luminării voastre. Cătră acēsta vin a vă mai supuni la șciință că în ținutul Bacău să află în populat cu ce mai mari parti de Unguri — în satile din preajma graniții, cari sânt împliniți și înrudiți cu acei di piste hotar și prin urmari — bini ar fi după a me socotință, ca să să ei mai energhici măsuri, pentru a nu să preleji, năvălire acelora aice, în țară și a mijloci — împedice¹⁾ și a acestora cu a acelora, și de rezultat plecat mă rog a ave poroncă.

Al Luminării voastre
Pre
plecată
supusă
slugă

Cristean

[366]

La Suceava N 17322

1848 Octomv. 13

La raportul acei is. cu N 6015 atingător de intrarea în prințăpat a luminării Sale Cneazului Gheorghe Cantacuzin, i să răspunde că de vreme ce urmează împărțășirea Comandirului întemeiată pe poronca Hătmăniei, apoi să să posvoliască intrarea Cneazului în țară, fiind că și țircularnica pentru oprirea Luminării sale, au fost tot dela Hătmănie.

[367]

Cînstîtului Departament din Lăuntru

Părcălăbia Galați

Raport.

Acum înturcându-să cinovnicul însărcinat de cătră Părcălăbie în convoinșirea D. Joan Cuza la moșia sa din ținutul Tutovvii, cu încredințari de statornicirea lui acolo, potrivit Inaltului Ofis sub N 170, Părcălăbia supuni cînsti-

¹⁾ Împedicare.

tului Departament însoțând și scrisoaria adusă di către orânduitul țănuțoarii.
Iscălitul pentru purtare de grijă de drum cu convoiarisire păra la moșia Dum-sale.

N 7619
14 Octomv 848

indisc.

Stolonacialnic J. Bulinar

Sus :
Primiit Octomv. 10
N 3834
Octomv. 19
N 18078

Rezoluție :
Secția 4. Octomv. 16
Spre știință

Mih.

[368]

Luminării Sale

*Gheneral Enspector Miliție a Prințapatului Moldaviei hatm. și Cavaler Prințului
Dimitrie Mihail Sturdza*

Indeplinitor de Comandir Zăstavii Oituzul

Raport.

Cu toată supunere aduc la știința Luminării Voastre că pe trecătoarea Mocaiu, în poiana Sărată megieșită de această zastavă, viind la iscălitul, au făcut cerere ca pentru o mari spaimă ci au, îngroziiți fiind de totime Ungurilor austriecești, să li să învoiască intrare în prințap. pe un scurt timp cu oprișci puțin casnic calabalic păra ci să va linișci confuziia prilejită. Din cari iscălitul li-au răspuns că păra ci mai întâiu nu va faci cunoscut locului competitiv, nu vă pot înlesni la aciasta, și despre cari dar spre a nu să întâmpla vre-un fel de abuz grăbescu a supune știința Luminării Voastre, și tot odată esti rugată ca să bine voiască a-mi regularisă urmare întru acest pretmet.

N 121
1848 Octomvri 16

A. indiscifrabil

Rezoluție :

La D. proprt. Popitiu N 4059 și la D. Căpitan Dănilescu N 4060. No 2606

[369]

*Cătră cinstitul Depart. al trebilor din lăuntru**Ecaterina Araboul*

Jalobă

După milostivire ci au arătat Pre Înălțatul Domn a erta pi ori cari din supușii Innălțimii sale, au sosit și fiiul meu Dimitrie Filipescu la Galați, unde esti oprit pân la al doile poroncă ci s'ar triimiti undi să margă.

Plecat rog pe cinst. Depart. să să milostivască asupra unii maici duioasă pentru acel în cari razimă tot adăpostul său, ca să fie slobod a treci la moșie ci țin în posesie Rădiu Aldei în ținut Eșii, ca să ste lângă mine, potrivit înalțelor poronci.

1848 Octv 17.

*Ecaterina Arabolu.**Rezoluție :*

Secsia 1 : Octomv. 18

Să să serie părcălăbiei a-l triimite la moșie Rădiul Aldii, posăsie a maicii numitului, cu paza poroncită prin innaltul Ofis. Pentru a căruc priorisări să să facă ofis domnesc is. di Eși pentru periori-sări a tot soiul di cumineație.

Balș

Sus : Priimit Octv. 18
N 3796

Octomvre 18
N 18187

[370]

La Părcălăbia Galații

1848 Octomv. 18

N 17541

Cătră celi scrisă părcălăbiei supt N 17394 i să adaogi ca pi aflătorul în Carantina Galații, Dimitriu Filipescu, să-l expeduiască cu sigură pază în primirea is. din ținut Eșii, spre urmari cu dânsul, potrivit Domnescului Ofis, ci tot acum i s'au dat prin acest Dipart. Iar de împlinire să raportuiască.

[371]

Ofis Domnesc N 195

1848 Octomvre 19

Așa precum pi Dimitrie Filipescu distărat în prilejul tulburărilor urmate, ni-am milostivit a-l erta, și a-i îngădui întoarcirea lui în patrie, pentru cari am și poroncit părcălăbiei Galații, ca după împlinirea zilelor carantinești undi numitul cu pozvolire au intrat, să expeduiască în cuvenita pază la acel ținut a Eșului, poroncindu acei is. ca priimindu-l dela părcălăbie să-l expeduiască îndată supt cuvenitul convoiu la moșia Rădiul Aldei, înposăsuată di maica-sa, Ecaterina Araboul, undi așăzându-l, să rănduiască tot odată de aproapei privigheri a nu eși di pe moșie, și nici a ave vre-o comunicație cu nime. Căci la din înpotrivă D. Dregătorul va tragi asupră-i toată răspundirea pentru ni îngrijări. Iar din urmari întocmai să raportuiască la Departamentul din Lăuntru.

[372]

*Cinstiului Dipartament al trebilor din Lăuntru**Stărostia Putnii*

Raport.

Cu supunire să aduci la știința cinstiului Dipartament că această stărostie potrivit Luminatului Ofis gpd. N 186 au trădat în parte Valahii pe triimisul pahar. Costache Antonescul. Insă nu au vroit ocărnuirea județului de Slam Râmnic a-l priimi. Pe temeiuri că numitul esti adivărat lăcuitor moldovan. Precum să va pliroforisă cinstitul Dipartament din copia răspunsului ocărnuirii supt N 1394 ci să alătorează.

Pentru cari și stărostia nu de prisos socotește a încredința pe cinst. Depart. că d-l pahar. Antonescu în adivăr esti moldovan, născut și crescut în acest oraș Focșanii, carile la acest ținut are și frate mai mare pe d-l Stolc. Iordache Antonescu, proprietar di moșii. Și dar după niști asămine înprejurări să faci rugămintă a ave stărostie dizlegare ce urmari să păzească cu d-l pahar Antonescul, carile innapoindu-să de ocărnuire să țani periorisăt.

In lipsă de is. Samiș V. Grigoriu
Lucrător D. Petrovici.

M. I.

N 8308

1848 Octomvre 21

Rezoluție :

Secsia 4. Octomvre 24

Să să răspundă a-l piriorisă la moșii fratelui său fără să îngădui
apoi ave cu nimene comunicație și întâlnire

Balș.

Sus :

Priimit Octomv. 24

N 3920

Octo mvr 25

N 18755

[373] COPIE DIPI OTNOȘĂNIA CĂRMUIRII GIUDEȚULUI SLAM-RĂMNIC
DIN 21 OCTOMV. 1848 SUPT N 1394.

La adresa cinstitei stărostii N 8222, cu cinsti răspundi că însemnatul pahr Costachi Antonescu nici cum nu este lăcuitor al Valahiei, ci atât părinții săi au fost lăcuitorii al Moldovii, cât și însuș s'au născut acolo au trăit și chiar rangul său este din Moldovie, precum aceste li cunoaște mai din aproape chiar cinstita stărostie. Și pă aceste temeiuri Cărmuire nu-l poate primi aici, fiind cu totul străin din principatul Valahiei. Și îl întoarce înapoi la cinstita stărostie ca să facă cu dănsul cele din cuviință, ca cu un lăcuitor al părții Moldovii.

Iscălit *Aleco Borănescu* cărmuitor

Pentru întocmai cu original pentru lucr. mesei *G. Golișcii*.

[374]

Cîstitului Departament al trebilor din Lăuntru

Părcălăbia Galați

Raport.

P. D. Dimitrie Filipescu încuviințat a să întoarce către a sa patrii în Moldova,

Părcălăbia potrivit poronci cu N 17541 triimețându-l către is. ținut Eșii cu înadins al ei cinovnic D. Dimitrie Iconomul, întovărășit și de ajutorul cuvenit, tot odată spre răspuns supuni cinst. Departament.

N 6938
848 Octomv. 21

I. Folescu
Stolonacialnic *Indiscifabil*

Rezoluție :

Secția... Noemvre 2

Să se scrie is. de Eși că de au primit pe numitul să păzască urmare întocmai după înalta poroncă.

Balș

Sus :

N 4040 Noemv. 5
N 19520

[375]

Canțilarie Polcului

Intrebare făcută D. Cornetului Mantacaș, ce au fost dejurni pi sutca 24 a curgătoarei luni, pi cazarmie pentru scăpare arestantului din încăperi, *Andriul Lucasievici*.

1848 Octovr 25

Răspuns

Pi sutca 24 a curgătoarii luni, aflându-mă orânduit dijurni pi cazarmie, am și priimit pi samă dila schimbător, pe lângă heiorile ei, și trii arestanți, adică un popă și doi nemți, după cari reveduindu-i am dat pricăzanie cuvenită ciasavoiilor pentru stricta și diștiapta lor pază, și în toată vreme m'am ochiopat cu revedere tuturor părților cazarmiei; în apropiere sării, ducându-mă iarăși la arestanți, i-am aflat pi toți păziți di ciasovoi rânduți și li-am dat pricazanie ci mă îngrădește. Când, pela 4 ciasuri după miezul nopții, spre 25 Oct., aflându-mă la cazarmă di cavalerie, deodată m'am pomenit în strigare, ciasovoiului că au scăpat un arestant din ei. Eu dîndată am înștiințat pi comisiile de cfartaluri spre prindere arestantului scăpat, și, ducându-mă la ciasavoi, de unde el au scăpat, cercetând, mi-au arătat că acel arestant *Andrii Lucasievici*, cerându-să a mergi afară pentru sine, ciasavoiul au înștiințat pe efreitor și împreună amândoi eșind până în ușa cazarmiei au lăsat pe arestant în dipărtare de câțiva pași, carele, sămțându-să slobod în întunericul nopții, au și rupt di-a fuga și ciasavoiu macar deși au alergat a-l prinde însă n'au putut. După cari eu pi efreitor și ciasavoiu l-am supus areștului. Aceste fiind toate înpregiurările ce le cunosc, le încredințaz supt iscălitură.

1848 Octomvre 25

Cornet Mantucaș

Intocmai

Agliutant

[376]

D O P R O S U L

LUOAT EFREITORULUI SOLDAT JORDACHE ROMAN CE AU FOST RÂNDUIT CU CEASOVOI SPRE PAZA AREȘTANTULUI ANDREI LUCASIEVICI ȘI L'AU SCĂPAT DE SUPT AREȘT

Intrebare

I-iu

Când ești intrat în slujbă, în ce comăanzi ai fost clasificarisăt, și de ai fost în dezertație sau în ostavcă?

Răspuns

I-iu

Eu sânt intrat în slujbă în anul 839. fevr. 18. și, pentru implinirea termenului, am ișit în ostavcă la 845 oc-

Întrebare

2-le

Să arăți la 24 Octomv pricina care au dat de s'au scăpat areștantul Andrie Lucasievici de supt pază, și dacă ați avut pricazanie poate a nu scoate areștanții afară?

Răspuns

2-le

tomvre 28. și la anul 847 mart. 6 m'an opredelit iarăș în miliție la Comp. 1 iar dezertație dela slujbă n'am urmat.

Pe sutca 24, am fost rânduit efreetor spre paza areștanților din încăperile cazarmiei și în toată vreme au fost de față Petre ceasavoi, precum și D. dejurne pe cazarmii poate mărturisă că au fost în trii rânduri cu revizie și noapte spre 25 Octomv., pe la 4 ceasuri după miezul nopții, în vr'o două rânduri cerându-să unul din areștanți, *Andrie Lucasievici*, a merge pentru sine afară, eu ca unul ce n'am avut pe samă a nu scoate areștanții afară, luând unul din soldați ceasavoi și împreună l-am scos pe acel ariștant afară și macar deși de aproape l-am păzit, zmucindu-să dintre noi amândoi în întunerecul nopții au rupt de fugă și gonindu-l a-l prinde, până în ulița la poarta cazarmiei când furișându-să printre petre, ce sânt ruinate acolo, l-am pierdut din vedere, după care căutându-l cu deamăruntul, nu l-am putut afla, după care D. dejurnele pe cazarmii cercetându-ne ne-au și arestuit. Aceste știu și mărturisăsc, iar mai multe nu. Intru aceasta, carile încredințaz prin punirea degitului și numile mieu, ne știind carte.

1848 Octomv. 25

Eu *Iordache Roman* redovoi din roada
1-io

Intomai cu arătat

Adiutant *Lișca*.

[377]

D O P R O S U L

LUAT SOLDATULUI DIN COMP. 1 *NECULAI OSAEANU* CE AU FOST GESTAVOI PI
SUTCA 24 OCTOMBRIE, CÂND AU SCĂPAT AREȘTANTUL *ANDRIE LUCASIEVICI*
DELA CAZARMIE.

Intrebare

Când ești intrat în slujbă, în cari Comănzi ai fost perivodit și de ai fost vreodată supus giudecății pentru vr-o fapte?

Să arăți în sara spre 25 Octomvrie cum s'au prilejit scăparia areștantului *Andreas Lucasievici* de supt a-restul cazarmii.

Răspuns

Eu sânt intrat în slujbă la anul 846 ghenar 17, înrolat la roata 3-10 și în anul 847 noemv 15 am fost perivodit la Compania 1-10, însă supus giudecății n'am fost, nici depărtării de la slujbă volnice n'am făcut, precum mă poate văde dipe sparea din Manual.

Pe la 4 ceasuri după miezul nopții, eu aflându-mă la Ceas, acel areștant cerându-să a merge afară pentru sine în mai multe rânduri, eu am înștiințat pe Efreitor *Jordache Roman*, carile puindu pi un soldat la ceas, în locul meu, eu împreună cu efreitorul am mers afară cu areștantul nu departe de ușa cazarmiei, s'au pus gios pentru sine areștantul, după care șazănd puțin s'au sculat și înviti întunericul nopții, zmucindu-să dintre noi amândoi au rupt de fugă, și gonindu-l până în poarta cazarmiei, s'au strecurat pîntre pietrele ruinate și agiutat de întunericul nopții nici s'a putut prinde, și întorcându-ne la cazarmie din dată am fost arestuiți. Aceste sânt toate împregiurările care le știu. Iar mai multe nu, care le încredințez prin punere degetului și numele meu.

1848 Octomv. 25

Eu *Neculat Ocheană*
Intocmai au arătat

Adjutant *Lășca*

[378]

1848 Octvr. 25

- La Dorohoiu*
— *Botoșani*
— *Suceava*
— *Niamțu* N 18247
— *Bacău*
— *Putna*
— *Galații*
— *Hâtmăniei*
— *Lerecția Carantini Galații*

Secretariatul De Stat, cu adresa N 2393 împărtășește că Dnului Dimitrie Cantacuzino Țile Grozăști ci să află acum pisti hotar și cari din descoperirile făcute, au luat parte la tulburările urmări, ești oprit di a intra în țară la Carantina Galați. Despre cari Departamentul făcând cunoscut Direcției îi scrie ca să fie cu ce mai de aproape privigheri di a nu îngădui nici cum intrarea în țară a Dumis. Cantacuzin, când s'ar încerca a să iși în acel port.

N. B. Despre cari Departamentul făcând cunoscut acii is. să-i scrie ca să aibă ce mai di aproape privigheri ca Dnului Cantacuzin nici cum să să mai poată întoarce în acest prințat și di să va arăta ori la cari zastavă, să nu i să îngăduie nici cum intrarea.

N. B. *La Hâtmănie.*

Despre cari Departamentul făcând cunoscut cinst. hâtmăniei o poștești să binevoiască a da poroncă comandirilor de pe graniță ca să fie cu ce mai di aproape privigheri a nu îngădui nici cum intrarea în țară a dumis. Cantacuzin când s'ar încerca a treci pe la vre-o zastă.

- La Roman*
— *Tecuci*
— *Tutova*
— *Vaslui*
— *Fălciu*
— *Eșii*

Despre cari Departamentul făcând cunoscut acii is. îi scrie ca la întâmplări di a să iși în acel ținut. Dnului Cantacuzino să înștiințeze îndată pi Depart. spre a să lua măsurile cuvenite.

[379]

La Putna

1848 Octomvre 25.

N 18252

Spre răspuns la celi cuprinsă în raportul acei is. N 8308 atingători di palhr. Coste Antonescu, să scrie ca să-l așază la moșia fratelui său — stolc. Jordachi Antonescu, — supt cuvenita periorisări de a nu eși nicăiori de pe moșie și nici ave vre-un fel de comunicație sau întâlniri cu cineva acolo.

[380]

G O P I E

*Cătră cinst. Stărostii Putnii**Stolnic. Jordachi Antonescu*

Raportu.

Am priimit adresa cinst. Stărostii supt No.... și potrivit înșămării ce mi să faci, am și vinit la acei prisudsfii, unde arătându mi să poronca Cinst. Dipart. supt N 18252, și văzându acei cuprindere pentru fratele meu Dumlui palhr. Costachi Antonescul, cu supunire răspundu ca pentru telemeu nu numai că îl eu supt a mea răspundire la moșia mea Oleșășcii, unde mă îndatoresc a-l avea supt aceeași privighere și periorisări, potrivit cu glăsuirea poroncii. Dar tot odată mă și rog pe cinst. stărostie că așa precum Dumisali are osăbite interesuri în acestu țănut, mai vartos la moșia Vadul Rășcăi, ce o ari în posăsăită să fie slobod, de să poate, numai în cuprinsul acestui țănut, și îl chezășluesc a fi eu răspunzător pentru orice abatere din parte-i.

1848 Octnmvre 30.

Jordachi Antonescu stolc.

Pentru întomai cu original

Stolc. Petrovici vistr.

[381]

Luminării Sale

*Gheneral Inspector Miliției Hatman Prințipatului Moldaviei D. Marelui Logofăt
prințului și cavaler Dimitrie Sturdza
Comandir Polcului*

Raport.

La 4 ciasuri după miezul nopții, spre 25 a curgătoarei luni, -supt dejurnele pi cazarmie, cornet Mantacaș, au scăpat unul din arestanții aflați supt arestul ei, *Andrieian Lucasievici*, la care întâmplare dindată s'au și supus arestului pe cine privește di răspundere, căroa luându li-să dopros, plecat să înfățșază Luminării Voastre spre hotărâre.

Colonel *Sungurov*

No. 3831

1848 Octomvre.... zile

Rezoluție :

Luându-să în considerație bunele purtări a Cornetului Mantacaș de când au intrat în slujbă și până acum, i să earlă astă oară vrednică de pedeapsă a sa linevire cu arestul, la care au fost supus, efreitorul și ciasavoitul să li să dă *celui întâi 30 polce*, iară celui al 2-le 50 fără aceasta spre a slujă de pildă pe viitorime, că ar fi trebuit supus giudecății

N 4145

D. S.

[382]

N 4145

La Polc.

1848 Noemv. 2

Spre dezlegare raportului dumv. N 3861, vi se face cunoscut că pentru scăparea arestantului *Andrei Lucasievici* luându-se în considerație bunele purtări ce au avut Cornetul Mantacaș, care în acé sutcă au fost dejurne pe cazarmie (de când au intrat în slujbă și până acum) i se iartă a sta, dară vrednic de pedeapsă linevire la acest carile este, rămâne înfrânat numai cu arestul, la care au fost supus. Eară efreitorul *Jordachi Roman* și funcționarul *Neculai Ocheană* ce au întovărășit pe arestant afară, să se pedepsească înaintea frontului celu întâi cu treizăci lovituri vergi, și cel al doile cincizăci, fără însă aceasta să slujească de pildă pe viitorime, căci toți ar fi trebuit a să supune judecății.

Ciornă

[383]

N 4177

848 Noemv. 4

La Comandiriul de Bicazi

Primindu-să pi lângă adresa Depart. din năuntru supt N 18907 în copie raportul Isprăvniciei de Neamțu cu No 96 atingătoriu despre năvălirea Ungurilor din Transilvania asupra-le, mai vârtos din pricină că s'au omorât și un preut, care s'au ispitit să aplece pe Români la voința Ungurilor. Apoi fiind că acum Românii caută prilej a scapa în partea aceasta prin codrii degerând mulți, și să face cunoscut ca să nu-i îngădui cerând dezlegare dela Comandiriul întregii graniți despre Transilvania, capitanul Dănilescu după povățuirea ci-i s'au dat prin poronca No 3906.

[384]

No 4206

848 Noemv. 8

La D Capitanul Tântilă

Asupra raportului Dumv. N 277 vi să face cunoscut că dacă mai întâi prin înțelegere cu Isprăvn. țanutaică vă veți încredința că lăcuitorii de piste graniță ce voesc a trece în partea aceasta năzuescu spre scăpare, iar nu cu vre-un alt rău scop, să le sloboziți intrarea raportuind îndată de numărul și poziția lor și cu arătarea locului în care s'au statornicit.

[385]

N 19363

1848 Noemvre 8

La Putna

spre răspunsu la celi cuprinsă în raportul acei is. cu No 8738 atingătoare de pahr Costachi Antonescu, să scrie ca să urmeză cu numitul întocmai, după ofisul domnesc, fără cât de puțină abatere. Iar la din potrivă urmare toată răspundere va rămâne asupra d. dregătorul și de întocmai urmare să raportuiască.

[386]

TIRGULARNICE PORONCI PE LA TOȚI COMANDIRII
DELA No 4246 ȘI PÂN LA No 4261

1848 Noemv. II

Din revoltanții distărați și acei opriți a intra în Prințipat cunoscuți 'Dv. din poroncile ce vi s'au trimis afară de acei căroră li s'au învoit întoarcerea, mai sânt înșămnați în dosul aceșcia 24 la număr.

Pentru carii vi să întăteșce poroncă ca să fiți cu cea mai deșceaptă privighere de a nu scăpa cumva în Prințipat, fără înadinsu poroncă de învoire căci veți fi în grea răspundere.

Gheneral Inspectorul Militicii
și Cavaleru

D. Sturdza.

No
1848 Noemvrie..... zile
Iașii

Ciornă

[387]

FETĂLE OPRITE A INTRA ÎN ȚARĂ

Alecu Muruzu
Alecu Cuza
Nicu Catargiu
Vasăli Canta
Grigoriu Romalo
Manolachi Costachi (Epureanu)
Sandu Miclescu
Zaharia Moldovanu
Răducanu Rosăt frații Răducăneșci
Lascar Rosăt
Costachi Muruz
Teodor Rășcanu
Vasăli Mălinescu
Grigori Balș
Iorgu Sion
Iorgu Leca
Iorgu Negruț
Alecu Dimitriu
Mihail Cogălniceanu
Gheorghe Greceanu (actor)
paharn. Costachi Angoneanu
Dimitrii Cantacuzin

[388]

*Cînsitului Dipartament a trebilor din Lăuntru.
Isprăvnicia țînutului Fălciîului*

Raport.

La 10 a curgătoarei luni cu oțnoșănia isprăvniciei țînutului Niamțu supt N 108, s'au priimit pi dum. Lascar Catargiu întovărășit de cuvenitul comvoiu, pi cari, potrivit Innaltului Ofis din 28 octomvre trecut N 497, îndată s'au și sta-tornicit la moșia Platoneșcii din acest țînut, unde s'au pus de isprăvnicie, un slujător spre a nu eși din cuprinsul hotarător moșii, precum nici a ave vre-un fel di comunicațai, sau întălnire cu cineva, porocindu-să și privighetorului di ocol a fi cu luoi aminte spre acest sfărșit. Despre cari cu supunire să aduci la șciința cînsitului Dipartament.

M. I-a
N 6562
1848 Noemvr. II

*Bolianov Pit.
Samiș indiscițrabil*

Rezoluție :
Secesia 4. noemv. 13

Sus :
N 4172
Noemv. 16
N 20500

Spre șciință.
Balș

[389]

*Cînsitului Dipartament al trebilor din lăuntru.
Stărostia Putnii*

Raport.

Cu supunire să răspunde asupra poroncii cînsitului Dipartament supt N 19363 din 8 a următoarei, că stărostia ar fi urmat din început potrivit Lumi-natului Ofis N 186, cu trădare dumis. pahr. Costachi Antonescul în Prințipatul Valahii, precum l-au și triimis la ocărmuire de Slam Râmnic. Dar fiind că nu l-au priimit supt propuniri că este localnic Moldovan, iar nici cum lăcuitor a Valahiei, s'au adus la cunoșcință cînsitului Dipartament prin raportul cu No 8308, asupra cărue s'au priimit dezlegătoare poroncă No 18252 ca să să dei la moșia Oleșășcii la fratele său Dl stolc Jordache Antonescul, supt periorisăre a nu lipsă nicăire de acolo, precum s'au și urmat și precum s'au pliroforisăt cînsitului Dipartament. Din închezășluire fratelui său stolc. Jordachi Antonescu, ci

s'au predstăvlișat cu raportul N 8738, cari s'au lăuat la trădarea numitului la arătata moșie.

Așa dar în urma unor asămîne, să faci rugăminte a ave stărostie dizlegare după cari să urmezi, adică după luminatul ofis N 186, carile nu să poate îndeplini din pricină că ocărnuire Valahii nu-l priimește în prințipatul acela, sau după poronca supt N 18252, să să ție tot periorisat la moșie Oleșășcii, precum să poroncești.

M I
N 9070
1848 Noemvr. II

Stamat agă
Lucrător D. Petrovici.

Rezoluție :

Secția 4 : Noemb. 14

Să să răspundă să-l ție periorisat la moșie.

Sus :
N 4161
Noemvr. 16
No 20488

Balș

[390]

*Dișartamentului trebilor din lăuntru
Isprăvnicia țănutilui Niamțu.*

Raport.

După ci prin poronca supt N 12826 dizlegătoari la raportul supt N 7504 s'au mărginit pi isprăv. că asupra privigherii oamenilor ci să rânduiescu la paza granițai, să însărcinezi pi acei cari din privigheti îi va cunoaști mai experiență potrivit cu rostire domnescului ofis. Spre îndeplinire unii așa dispoziții dindată s'au și însărcinat pi vtori vist. Teodor Bezăscu, ci s'au găsit ma distoinic întri alțai di asămîne lui. Iar acum prin jalba ci s'au dat să tânguești că el, pi lăngă că să gășăști cu famelie gre și i s'ar răsăpi toată gospodăria casăi, apoi și chiar acolo locul undi este însărcinat a sta, ar pătimi lipsă și di zălnica hrană, rugându-să a i să rădica o asămîne sarcină cari nu ari puțință a o prelungi mai mult. Dispre cari dar și isprăvnicia cu tot răspectul aduci la știința răspectivului Di-part. cătră cuvinița regularisări.

M III
N 10959
1848 Noemv. 15

P. D. isprvc. Cond. Zaharia
Prin lucrari M. Blaș

Rezoluție :

Secția Noemvre 17

Spre știință

Sus :
N 4212
Noemv. 19

Balș

[391]

La Putna

N 20188

1848 Noemv. 18

Asupra celor însemnate prin raportul acei isprăvnicii cu N 9070, atingător de D. pahr Costachi Antonescu, i să răspunde ca să urmezi di pi poronca cu N 18252, adecă de a fi periorisât la moșia fratelui său stolc. Jordachii Antonescu, care au și închezășluit pentru el, având și la deaproape privigheri a nu părăsă locul periorisât, sau a ave vre-un soiu de corespondenție cu cineva.

[392]

*Dipartamentului trebilor din lăuntru**Isprăvnicia țânutului Niamțu*

Raport.

Potrivit cu luminatul ofisu N 196, prin care această iapăvnicii este poroncită, ca cu cuvenitul comvoiu să triimată la acea di Fălciu pi periorisătu la moșia Urechenii din acestu țanut dumlui Lascaru Catargiu, s'au și urmatu triimțere dumisali întocmai cu țșdatul Innaltu Ofisu și încredințându-să isprăvnicii di Fălciu, s'au priimitu și răspunsul ei prin oțnoșănia N 6650, dispre cari cu supunire să raportueșci cinst. dipartamentu.

M Io
No 11069
1848 Noemv. 18

pentru D. Ispravnic Condr. Zaharia
Stolonacialnic Dimitriu

Rezoluție :

Secția 4 : Noemv. 20

Spre șciință

Baș

Sus : N 4244
Noemv. 23
N 20999

[393]

INSTITUTULUI DEPARTAMENT DIN LĂUNTRU
PĂRCĂLĂBIA GALAȚI

Raport.

Cătră celi supusă cu raportul sub N 6938. să adaogi că s'au tăslimarisăt în priimirea Isprăvniciei de Eși pi D. Dumitrii Filipescu, având de dovadă păr-călăbia răspuns pominitii Isprăvniciei sub N 8021.

N 7746
18 Noemv. 848

J. Foly
Sameș indisciřabil
Stolonaciatnic indisciřabil

Rezoluție:
Secția 4. Noemv. 20
Spre șclință

Sus:
N 4245
Noemv. 23.
N 2100 (lăiat cu foarfeca.)

Baș

1848 Noemv. 29 N 21201

[394]

TIRGULARE LA ISPRĂVNICII

Putna
Bacău
Niamțul
Suceava
Botoșanii
Dorohoiul

Triimețându-să în tălmăcire împărtășire priimită la Departament cu N 5229 din partea Ecs. sale Comandirului Otriadăi de rezervă Moldaviei și Basarabiei Gheneral Leitenant și Cavaler von Moler, din cari luând în privire măsurile innalt poroncite cătră oșcile împărăteșcii sale Mării a rosiene, atingătoare de fețele acele carele după împregiurări ar năzui din staturile Austriei spre a afla locu de adăpostire pe pomântul acestui prințipat, să scrii acei isprăvniciei ca din dată să regularisască cuvenita din parte ei lucrare pe toată întindere granițai Austriecești din cuprinsul acestui țanut—spre a să îndeplini toati celi poronciti întocmai după Inalta voință. Iar de punere în lucrare a acestui răspunsu — cu ce întâi poștă.

Ciornă.

[395]

*Cînsitului Departament din Lăuntru**Isprăvnicia țanuit. Botoșani.*

Raport.

Celi poronciti isprăv. prin predpisanie supt No 21201 atingătoare de fe-
țili acele cari ar năzui din staturili Austrii spre a afla loc de adăpostiri în pă-
măntul acestui prințipat, puindu-să din dată în lucrări prin privighitoriu de
ocol Săretialui, în a căruie numai cuprins să află graniță despre Bucovina pi
acest țanuit cum și prin înțălegiri cu comandirul zastavii Teșăuții, după poroncă
supus să raportuești.

Masa I-a
No 8411
1848 Dechemvre 2.

Ispravnic Teodor sardar

Rezoluție :

Săcsăa 4-le

Spre știință

indiscifabil

Priimit dechemvr. 5
N 4436
Dechemvre 8
N 22025

[396]

Prea Innălțate Doamne,

Sânt acum dou luni de când m'am înturnat în țară după voe Innălțimii
Voastre, din surgunire ce am țanuit vreme de șasă luni, și dela intrare mă în țară
și până acum mă găsăscu arestuit în casa me, ne având voe nice a mă duce ni-
căire, nici a priimi pe nime.

Pré Innălțate Doamne milostiviții-vă și socotiți nevoile și osândirele mele,
care le cunoașteți că lé-m pătimit, și poronciți a fi slobodu a țărucula spre a-mi
pute căuta de casnicele mele interesuri, pentru ca pe lângă osânda ce eu sufer
să osândeșce și familia mé, care dacă eu nu voi fi slobodu a-m inchipui pentru
viețuire familiei mele, apoi sânt desperét și Voi cunoașteți mare părintéască in-
durare.

1848. Dechemv. 2

La mână înălțimei Voastre plecată slugă,

Cuza

Rezoluție :

La Secția 4 dechemv 24

Această jaloabă primită cu alăturat ravaș a d. Vel post din 23 dechemv. să se dea poruncă is de Tutova ca să se sloboadă pe D. Cuza a umbla în țară pe unde va ave interese, povățuindu-se de purtări moralicească, și să-i arate că numai în capitalie nu este slobod a veni. Aceasta să se împărtășească și poliție.

Balș

Cu No 23352 s'au scris poruncă la Tutova ca să-l sloboadă, fiindu-i cunoscut că ori unde în cuprinsul țării poati mergi, afară de a sta în capitalie, unde nici cum îi este îngăduit a veni. Și la poliția capitalii ca să nu-l primască a intra nici după un fel de înpregiurare.

Iar cu N 23353

Sus : Priimit Dechemv. 24

N 4711 dechemv 27

[397]

Cinst dipart. din lăuntru

Administrația ținut Dorohoiu.

Raport.

Lăcuitorii acestui ținut găsându-se în toată lipsa, Isprăvnicia, după datorii, cu supunire aduci aceasta în cunoștința cinst Dipart.

Masa I-ia

In Sameș *indisciplinabil*

Stolonacialnic Galer

N 6317

1848 Dechemv 2

Rezoluție :

Secția I. dechemv. 8

Spre știință

Mih.

Sus :

N 4476

Dechemv. 11

N 22275

[388]

N 37

1848 Dechemv 4. N 1

OFIS DOMNESC LA REVIZOR VORNICESCU LA DUML. ISPRAVNICU
DI ROMAN.

S-au adus la cunoștința noastră că în satul Oborocenii și Fudemeșanii de la ținut Romanul, s'au pripășit mistuiți 250 de oameni Unguri și Leși revoltanți precum și scăpați pe furiș din Transilvania, de urmărirea puterilor împărătești a Austriei.

De aceea domniia mea rânduesc pe dumitale și-ți poroncesc să mergi îndată la arătatile sați și împreună cu d. dregători ținutului, căruie asămine i s'au dat poroncă, să faciți cercetare cu scumpătate, pentru toți streinii ci vor fi în satele acele sau în alte megieșite, și aflându-să nișce asemenea oameni Unguri, Leși sau alți națai străine veniți di piste hotarul Transilvaniei dosat sau mistuiți supt nume streine, să-i prindeți și doprosându-i, să-i dați îndată la acei mai de aproape nacialotvă oșcenească rosăenească supt adeverință, pe care adeverință împreună cu doprosile lor să le triimeteți la Departamentul din Lăuntru. Mistuire în țară a unor așa fețe streine fiind de sminteală scoposului public, și cin., cereți ca să stăruiască de cătră nacialotva oșcenească, poroncescu ca să faci luare aminte de a nu să dosă vreunul de la cercetare *Dumitalu* căci vei avé a răspunde și de lucrare să raportuești la Departamentul din Lăuntru.

Ciornă.

[389]

Cînstitului Depart. al trebilor din Lăuntru.

Administrația ținut Dorohoiu.

Raport.

La celi cuprinsă în ofiția cinst. Depart. cu No 21201 secția al 4-le pe lângă care s'au priimit în copii talmăcire împărțășizea cu No 5229 urmată di parte Ecsi-lenției salî comandiriului Otreadii di rezerve Moldovii și Besărabii, Gheneral Leitenant și cavaler von Moller, atingătoare pentru a să întări paza graniței Bu-

covinii dila acest ținut, potrivit cu înțelesul și toată împărțirea. Cu supuneri să încunoșciințază că să va urma întocmai ¹⁾ după copriinderea poroncii, fără nici o abatire.

Masa I-a
No. 6397
1848 Dechemv. 6

S. S. *îndiscipulul*

Rezoluție :
Secției 4. 1848 Dechemv. 9
Să să puie la Dellă
Priimit Dechemv. 9 N 4462. Dechemv. 10 N 22435

[400]

Gheneral Inspectorul Miliției
în
Prințipatul Moldaviei

N 4592
Dechemvrie în 10 Anul 1848
Jassi.

Cînsitului Departament din Năuntru.

Asupra poroncilor date pe graniță pentru neîngăduirea intrării în prințipat a revoltanților disțărăți rennoindu-să porouci, s'au priimit acum raportul Comandiriului Graniței despre Valahia Capitanul Tufelcicov cu N 54, prin care supune că unul din acei opriți de a intra în țară Paharnicul *Costachi Antonescu* să gă-săscă petrecând la satul Ulișășcii din ținutul Putnei, propieta a fratelui său, fiind dat lui de stărostie sub chizășie, după poroncă Departamentului. După o așa împregiurare cu cînte să cere știință acelu Departament dacă cu adevărat prin șcirea sa, *Costachi Antonescu* este periorisit acolo la moșie, și după ce înaltă diz-legare, asăminea și pentru care anume din disțărăți urmează înaltă încuviințare, și în ce chip, căci gios-iscălitul nu ari nici o știință.

D. Sturiza

Rezoluție :
Scesia 4. dechemv. 10
Potrivit înaltilor dizligări dați pentru fiișei cari din fețele ci au fost hotărâte izgonirei și s'au îngăduit pitrecire în țară, să i să împărțășcă Hătmăniei știința cerșută.

Balș

Sus : Priimit dechemv. 10
N 4515, Dechemv. 14. N 22408.

¹⁾ Se repetă.

[401]

La Putna N 22554

1848 Dechemv. 16

La celi cuprinsă prin răspunzătorul raportul cu N 9851 să scrii aciea că după luare aminte ci s'au făcut a celor raportuite, văzându-să că sânt cu nelămurire, i să ceri grabnică știință în care anumi pricini au vroit să raportuiască pentru aci lucrari, îngrijindu-să pe viitorime a nu mai aduci pe Depart, în nevoi de a să zăbovi cu cercetare pridilisări, a pute descoperi în delul raporturilor, la care is. voești a răspunde.

Ciornă.

[402]

*Dipartamentului trebilor din lăuntru**Isprăvnicia țânului Niamfu.*

Raport.

Din raporturile aceșcii isprăvnicii esti cunoscut cinst. Dipart. că în lucrarea privigherii graniței isprăvnicia ari pi lingă privighitoriu ocolului numai pi V. V. Toader Bezăscu cari după ci di îndistulă vremi au purtat această îndatoriri, apoi acum s'au bolnăvit, încât n'au fost în puțință a mai îndeplini însărcinare cu paza graniței, rămăind privigherea numai asupra privighitorului după îndatorirea ci i-au pus isprăvnicia. Și cari prin urmari nici poati purta și acești sarcini. Pentru cari isprăvnicia și acum mijlocești a i să da dizlegari ci urmari să păzească întru diplină privigherea graniței în lipsă di față vrednic trebuitori dintri privigheti.

No 12422
(Data este tăiată).

Pentru d. ispravnic
Condr. Zaharia

Rezoluție :
La Secsia 4. dechemv 22
Să să înfășoșazi țitat raport.

*Balș**Dechemv. 29 :*

Să să răspundă că is. având indetul de lămuritoarei dislegari atât prin domnescul ofis slobozit întru aceasta, precum și prin poronca Departamentului c No 12826 pentru asăținea privileghiți, de prisos au fost a mai întra cu acest raport. și prin urmari, potrivit acelora să și regularisască plinirea trebuinții cu alți privileghiți, spre a nu să da sminteală.

Balș

Sus :

Priimit Dechemv. 22
N 4672
Dechemv. 24. N 23173

[403]

*Departamentul treburilor din lăuntru.**Isprăvnicia ținutului Niamțu*

Raport.

Lucrătoare privigheri ci această isprăvn. ari în cuprinsul ținutului ei au, adaus dizvălire, că în pădure moșii Bodeșcile lui Buhuș propieta a dumis. căminarului Ioan Grecianu, dila acel ținut; pi la lăsatul săcului a acestui post, s'au oploșit a necunoscută față: în găzduire la pădurarul acei păduri, pe care în prindire, ci au pus în lucrare, ai faci D-1 Mihăiță Jora înșciințat di pădurar, s'au scăpat apropiat cătră zăoa sfântului Neculai, rămăindu-i o pușcă, trii pistoali, o chinta vechi di aba, un hălat vechiu, un bornogu vechiu, și o iapă tânără.

Despre cari din cercetare făcută a dusului la închisoari pădurariu, să e lămurire, că aceeaș față ar fi fost numită, Costachi fiu lui Beldiman, dila sat zăvorășci de peste săret. Părintele lui mort crescut di boeriul Gheorghieș Sturdza dila moșia Dolgheșcii în portul și fisăognomia arătată în dosul ei și că fuga dosăre lui au fost spre scăpare de prindire cărmuirii cătră cari învinovățășci și un alt frate al lui, iarăș fugariu.

Deci dar, isprăvnicia, după datorii grăbeșci a supuni cunoștinței cinst. di-part. spre rășchirare, publicațiilor cuvinită în prințăpat, iar mai ales la ținuturile, de a căroră rășădințai vor fi însămnatili mai susu sate, undi au fost lăcuința sau petrecere numitului pribag spre a lui aflare și după trebuință, prindire, până când să mijloceșci dizlegare de urmare ci să să păzască cu pădurariu i fumea lui, cari pentru găzduire făcută di ei acelui necunoscut să țin la închisoare grosului aceșci isprăvnicii.

No 12526

Pentru D. isprvc. Cond. Zaharia

1848 Dechemv. 23

Rezoluție :

Dechemvre 28

Secția 4-le

Să să publicarisască prin ținuturi cu cerire di știință di purtările acestui pribag. Și poroncindu să a să afla și a să trimeti la De-part. spre a să descoperi pricinile pentru cari umblă fugaru.

Baș

Sus :

Priimit Dechemv. 28

N 4745

Dechemv. 29

N 23488.

[404]

Foarte grabnic

Domniei Sali
Comandiriului a Intregii graniți despre Bocovina
Domnului capitan Țintilă.
Comandiriul trecătoarii Dorna

Raport.

Astăzi, la 24 a următoarii, în parte Bocovinii, și anumi chear în Dorna nem-
țască, au sosit tot astăzi pe la 7 ceasuri evropeianești după amiazăzi, un No în-
sămănători de Unguri, revultanți, urmând o mari omorâre între norod. Iar căta-
nile austriecești ci iara pe la cerdacuri, toati au fugit spre scăpare. pi dioparti
tot odată am făcut cunoscut și isprăvniciei ținutală despre asămine. Iar pe de
alta, cu toată supunire grabnic să raportuești Domnii Voastri spre știuță.

Candidat Niță Ciuntul

N 129
1848 Dechemvr. 24
Dorna

Rezoluție :

Prin raport să va supune în cunoșcința I. sale cu alătarare în ori-
ghinal și copii a raportului de față.

Sus :

Priimit 30 Dechemvr. 1848

C. Țintilă.

[405]

COPII DI PI ADRESUL COMANDIRULUI TRECĂTOARII DORNA

N 128 din 24 Dechemvr. 848

Astăzi=la 24 a curgătoarii în partea Bocovinii și anume chear în Dorna nem-
țască, au sosit astăzi pila 7 ceasuri Evropiești după amiază ză un N însămănători
de Unguri revoltanți, urmând o mare omorâre între norod. Iară cătaniile austria-
cești ci iara pila cerdacuri toati au fugit, spre scăpare, iscălitul cu cinsto grabnic
faci cunoscut cinst. isprăvn. despre asăminea. Totodată raportuind ș Domnii
sali Comandiriului a întregii graniți despre Bocovina, și de priimire, binevoească
Cinst. Isprăv. a-mi răspunde

is. Candidat Niță Ciuntul

pentru întocmai

D. Costea.

[466]

*Ecseleție Sale**Domnului Ministru din Năuștru Logofăt și Cavaler**Alecsandru Balș**Îndeplinitorul locului de Administrator la țănuțul Botoșani*

Raport.

Sub iscălitul îndeplinitorului locului de administrator la acestu țănuț în ci-surile aceste a y primit adresul Comandirului Zastavii Burdujăanii cu N 101, a căruce copie să lăturiază pe lângă aciasta, și din cari Ecseleție voastră veți vede urmare Ungurilor, și cerire comandirului pentru care cu toată cinste să aduci la cunoșcința Ecseleție voastre, și în adăogire că după științele ce iscălitul au adunat de pe particularnice scrisori, dela feță vrednice de credință, și chiar dela d. starostile austriecești Ludvic Udrițki, acei tulbărători Unguri sânt în scop a trece spre Galiție, având în frunte lor pe Gheneralul Polon Bem, acel care au fostu și în răzvrătirile Vieuii. Însă de cătră armie austriacă s'ar întimpina cu îndestule puteri, pornindusă și oșiri care vin spre Bocovina pără la Gura Homorii și în destule tunuri spre înviințire lor, precum asămine și doă cară cu rachete. Si trupe de artilerie s'au pornit din Lemberg și să așciaptă în curând în Bocovina. Așa dar iscălitul, cu căzuta supunire aduci la cunoșcința Ecseleție Voastre de toate aceste, rugând de vre-o dizlegare, dacă trebuința cere ce urniare să păzască.

Comis. D. Guiliă.

[407] COPII DI PI ADRESUL DUMIS. COMANDIRIULUI DE CORNUL LUNCII
N 75 DIN 25 DECHEMVRE AN 848.

Êri la 24 Dechevbre an 848 s'au bătut Ungurii cu cataniile din Bocovina a Derna cari au și dovedit Ungurii pe catanii. Din cari pricină au început a fugi âcuiitorii Bocovinei în prințăpatul Moldovii. Pentru cari grabnic aduc la știința cinst. isprăvn. spre regularisăre celor de cuviință.

Iscălit Comandirul trecătoarei Cornul Luncii

Gheorghe Stoinescu

Pre întormai cu original D. Costea.

[408]

*Cătră Cinst. Departament al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia țănutului Sucevii*

Raport.

După înștiințare ci isprăvnicia astăz, la 25 a următoarii, au priimit doclad. Comandiriul Zăstavii Cornu Luncii N 75 = că eri, la 24 tot a curgătoarii, bătându-să Ungurii cu cataniile din Bocovina, la Dorna, și prin urmari dovidind Ungurii pi catanii, au început a fugi lăcuiitorii Bocovinii în acest prințipat. Spre a să pliroforisă cinst. Depart. cu diplinătati, să pridstavlsășci întocmai, copie, prin adăugire, că isprăvn. au pus în lucrari prin privighitoriul de acolo di a să cerceta, ci familii au trecut în partea aceasta din asămine înpregiurări.

*Eftimiu comis.
Stolonacialnic Bade*

Masa I-a
N 7759
1848 Dechemv. 25 zile.

[409] C O P I I

DIPI ADR. VAMIȘULUI DI CORNUL LUNGII N 114

Dechemv. 25.848.

Grabnic aduc la știință că astăzi intrară în prințapat bejănari din Campul Lung și din Homor, cari spun că la Dorna din Bocovina, s'au întâmpinat cătaniile împărătești cu Ungurii, și au înfrântu pi cătani alungându-i pân la Eacobeni, undi s'au luptat mai spre Viniți, și di acolo s'au înfrânt pe cătani. Ungurii vin cu grăbiri, cari vroesc a treci prin Bocovina. La Cîrnăuțai, Ungurii au triimis răvaș că cini a fi cu dănșii să stei de față. Iar acie n'ar fi cu dănșii, să fugă din drumul lor. Pentru cari eu întâiu aduc la știință. Băjenarii au mers la Pălticeni

*Iscălit Petrachi Gogoșăscu pîtr.
Pentru întocmai P. Diaconescu*

[410]

*Cătră Cinst. Departament al treburilor din lăuntru
Isprăvnicie Sucevii.*

Raport.

Astăzi sara pila 6 ciasuri după 12 priimindu-să înștiințare și dela vameșu de Cornul Luncii, că Ungurii dela Câmpu Lung, vin cu grăbire înnaite, precum cinstitul Departament să va pliroforisi mai lămurit din însoțita copie di pe raportu Vameșului, cu adăugire că tot acum șasă familii ce au fugit din Bocovina, și anume

D. Panaite Moldovan cu toată familie
 Căpitania sa lui Mirhor, asămene
 Costache Moldovanu asămine
 Ulih mandataru din Homor, asămine
 Niți Cucinskij dela Câmpu Lung, asămine
 Disaconovici bătrănu tatăl Doctorului ținutul asămine

Careli sosând în acest târg Făltecini, au arătat că Ungurii caută pe un polcovnic nemțasc Unran, ca să-l prindă. Dar apoi pe unde trec fac celi mai aspre și nevăzute grozăvii, mai ales la înprotivitori, zic că ar fi scris lui ca să le facă boambe de schijă pentru tunuri la fabrica sa, și la împotrivire sa asupra răspunsului ce li-au făcut, că nu le poate îndeplini cerire, au trimis al doile răs-puns că toate mașinile lui au să i le facă câmp. În sfârșit este o mare frică în Bocovina de omoruri și prădăciuni ce fac și în deasămeni fiind și aceșcie din parte Moldovii fiind aproape de graniță. Iar cătanile de pe la bicheturi sânt toate rădicate. Pentru care cu toată supunire grabnic să aduce la știință res-pectivului Departament

Eftimiu Comis

Stolonacialnic P. Diaconescu

N 7766
 1848 Dechemv. 25

Rezoluție :

Ot. D. Oșcii Dechemv. 28

Să se urmezi supă rezoluție pusă pi raport isprăvn. Botoșani,
 întru asămine supt N 8945

Balș

Priimit 848 Dechemv. 28 N 23536

[411]

COPIE DE PE OTNOȘĂNIE 1) COMANDIRULUI BURDUJĂNII
 DIN 25 DECHEMV. 848 CU N 101.

Viețuitorii aflător în târgul Suceavva, parte Bocovinii, s'au înfotoșat atăz la cumpăna aceșcii graniță făcându-ni arătări că Ungurii tulburători linișcii din parte Ungarie, au năvălit spre Bocovina, până la Vatra Dornii, undi ar fi făcut îndestule prăzi și omoruri între oameni. După cum ar încredința opt ștafeti ce s'au primit de la Dorna la pomenitul târg Suceava. Și care Unguri a fi hotărâți a trece prin toată Bocovina cu așa orânduială. Făcându-mi cerire de sânt primiți în Moldova la așa întâmplare. Și pentru că în această împrejurare urmiază adresul isprăvnicie ținutale sub N 8386, întemeiată pe poronca Departamentului din năuntru după înalta hotărâre a Maistății sale împăratul tuturor Roșiilor, pe deo-

1) Raport.

parte li s'au fost cunoscut, că sânt în viață a trece în parte aciasta, potrivit cu condițiile înaltii Ocărmui. Iară pe de alta, jos iscălitul, cu căzuta cinste grăbeșci a aduci la cunoșcința aceșcii isprăvnicie, poftindu-o ca să bine voiască a regula cele de cuviință cu paza cuvinită aceșcii graniță după timpul prevăzut de față.

Sub ofițarul *Mustiață*
Pentru întocmai *A. Guriță*.

[412]

Luminării Sale
Gheneral inspectorul Milițae Prințapatul Moldovii Dom.
Hatman și Cavaler Prinți Dimitrii Sturdza
Comandiriul trecătoarei Cornu Luncii

Raport.

Cu toată supunerea aduc la cunoșcința Luminării voastri că la 24 dechemv 1848, s'au bătut Ungurii cu Bocovina, la Dorna, ci vini în partea Bocovinii, pi cari au dovidit-o pi bocovineni, cari au și început a păși Ungurii înaintă. Pi lângă cari au și începu (sic!) Bocovina a să împrăștie di frica Ungurilor a treci în parte Moldovei

N 76
1848 dechemv. 25

Joncărul *G. Stoinescu*

Rezoluție :
30 Dec.
Spre știință

Sus :
N 3180

D. S.

[413] COPII DI PI ADRESUL COMANDIRULUI TRECĂTORII NIMIRCENII
N 146 DIN 26 DECIEMVRE 846 1)

Fiindcă după științali luoti dila mai multe feță din partea Bocovinii cum că : în No de Unguri s'ar fi apropiată până aproape de Câmpul Lungu din Bocovina împotriva Nemților, asupra cărora și toati cătanile ci au fost pe granița Bocovinii spre pază pila cerdacuri din destanțiea aceșciea trecătoarei s'au rădicat, rămăind granița din acea parte fără cât de puțină pază,

1) Greșală de scris : „6” în loc de „8”.

Cari după niște asămenea înprejurări, grabnic am cinste a faci cunoscut acii isprăvn. rugându-o să bini vroească cu grăbire a poronci îndoirea plăeșilor pila bicheturi, ș potici spre a nu să prileji vre-o prădăciuni, sau ninorocire în partea aceasta.

is. praprușcie Casabov
Intocmai Costea

[444]

*Luminării Sale Prințului Dimitrii Sturza, Enspictor Miliții
Prințipatului Moldavvii, Hatman și Cavaler a mai multor ordini.
Îndeplinitorul locului de administrator la țănutul Botoșanii.*

Raport.

Sub iscălitul îndeplinitor locului di administrator la acest țănt. ciasurile aceste au primit adresa Comandirului Zastavii Burdujăanii cu N 101, a căruie copie să alătorează pe lângă aceasta. Și din care Luminare Voastră veți vidé urmaré Ungurilor și cerire Comandirului, pentru care cu toată cinste să aduci la cunoscință Luminării Voastre, și adăogire că după științele ci iscălitul au adunat de pe partecularnice scrisori dela fețe vrednice de credință și chiar dela d. starostile supușilor austriecești d. Ludvic Udrițki, acei tulburători sânt în scop a trece spre Galiția, având în frunté lor pi Gheneralul polon Bem, acel care au fostu și în răzvrătirile Vienii, însă de cătră Armie austriacă s'ar întimpina cu îndestulă putere, pornindu-să și oșciri care vin spre Bocovina pără la Gura Homorii și îndestule tunuri spre învingerea lor, precum asămine și doă cară cu rachité și trupé dé artilerii s'au pornit din Lemberg și să așciaptă în curând în Bocovina. Așa dar iscălitul cu căzuta cinste pe lângă aceasta vă alătorează copie de pe adres precum mai sus s'au zis, precum și cele după știință adunate putând a ave dezlegare de vre o urmare ce poati s'ar cere, alăturându-vă și raportul Comandirului pomenité Zastave cătră Luminare Voastră.

Comis A. Guriță.

N 8946
848 dechemv. 26
la ro ciasuri dimineață

Rezoluție :

27 Dech.

Să aibă a să povățui la instrucțiunile ce au priimit mai înainte de la Departament, raportuind de cele ce mai aflat. și dacă în urmă va trebui alte măsuri. i să vor împărtăși cu poșta viitoare.

D. S.

Sus :
N 4817

[415]

*Cătră Cînsitul Departament al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia țănutului Sucevii*

Raport.

Cătră celi încunoșciințați Cînsitului Depart. prin raporturile No 7759 și 7766 pentru vâlmășagul urmat în parte Bocovini de cătră un No însămnător de Unguri, și acum spre diplină plioforii, cu toată supunire să pridstavlisăști întocmai coșii di pi adresurili dumis. Comandiriului trecătoarii Dorna N 128 = precum asămîne și di pi a dumis. Comandiriului di pi Mircenii N 146 cu arătarea că chiar acum la pornire planului, vinind un jădov din Bocovina arată că ungurii dela Dorna viind păra dincoace de Jacobeni la un loc ce să chiamă putna, unde întâmpinându-i oșcîre neamțească și bătându-i i-au înfrânt. fogănd în napoi și oșcile nemțășci au mersu după ei gonindu. Aceasta particular știință, cari cu toată supunire vi să aduci la știință.

Is. țănutului Comșa

Priimit Dechemvre 30.

Masa I-a

No 7786

1848 Dechemv. 27

[416]

COPII DI PI PORONCA DIN 28 DECHEMVRE GU N 8975 URMATĂ
DIN PARTEA ISPRĂVNICIEI ȚĂNUT. BOTOȘANI CĂTRĂ STEGARIUL DE
SLUJĂTORI.

Isprăvnicia luând încredințătoari știință că un însămnat complot ungu-rescu au năvălit în Bocovina, undi pradă, jăfuescu averili și fac ucideri, din cari împregiurări mult lăcuitori a Bocovinei, aș început pentru scaparea vieții, a năzui în partea Moldaviei, și că acelaș complot de vrăjmaș din zi în zi să apropii de hotarul Moldoviei. Pe de o parte au adus la cunoștință locul competent, iar pi i alta până la dezlegarea ce să va priimi, te rânduiești pe dumta, și îți poron-cești ca în minutul să ei tot nimerul slujitorilor dela tact, ci vor fi călăreț, bini înarmați și cu toată pregătirili cuviniti pentru lucrarea artilor la nevoi de tre-buință cu cari mergând la privighitoriul ocolului Sărețului să pășiți la hotarul despre Bocovina, undi să priimiți următoarele măsuri:

1-io Paza graniții pe întinderea, căt calcă în acest țănut, să o întăriți cu îndoit număr de lăcuitori, din acii ci pînă acum au fost regularisăți.

2-le Toți străinii Bocovinei de ori ce nații ci ar năzui pentru scapare de vrăjmaș în pământul Moldoviei, să fii priimiți întru înțelegiri cu comandirul graniții, sau a zastavii Teșăuții fără a li să pricinui vre-o asupriri.

3-le Păzătorii pi graniță cu lucrătorii ci să vor rânduie să dai agiutorințăli cuveniti acelor din Bocovineni ci ar năzui aici numai dela hotar încoaci, fără a

să întindă cumva întru cât de puțin cu cuvântul de agiutori a păși un pas mare care pisti hotar.

4-le La întâmplări când vrăjmașii Unguri s'ar apropie de hotar și s'ar sumețâ a intra cu puteri armată în Moldova, apoi că la venirea agiutorului, sau mai bini a zici a măsurii oșceneșci, de îndată să rădicaț satili și să li staț împotrivă de a nu păși hotarul, spre care sfârșit să și alătorează anumi poroncă cătră sati. Această însă poroncă să o țineți foarte săcret, și nici cum să o daț la ivală decât dacă pân la regularisăria și dizlegare ci să va faci di înalta Ocărmuiri vrăjmașul ar cafortasă mai în pripă a năvăli în Moldova, în minunt să o și daț satilor ca să urmeză cee ce li să poroncești, după cum s'au zis. și

5-le. De puniri întocmai lucrari a celor cuprinsă prin puncturili, 1-io, al 2-le și al 3-le de mai sus, îndată ce veț regularisă măsurili pi graniță să raportuiț. Asămine pi toată zioa să raportuiț de toati mișcările și întâmplările ce la di asămine aț discoperi, că să urniază în Bucovina.

Pentru întocmai

Gwiță

[417]

N 4819

La Candidatul Ciuntu anu 1848 lună Dechemv. 28.

În vreme când dumneata ai poronci ca pentru toate mișcările ce urmează peste hotar, să raportueșce, cu mirare s'au văzut că tocmai dela Comandiriul trecătoarei Burdujăanii au venit raport despre răutățile ce fac revoltanții Unguri în cee parte cu prădări și omorări agiungând până la Vatra Dornii. Iar de la dumnieta nu s'au priimit nici un raport despre nișce așa vajnice împregiurări. Pentru a așa dar ne împlinirea Poroncilor, care să înțalege din linivire și să face acum deodată aspră dojană, Iar pe viitorime de vei mai păzi tăcere, când trebuie să cercetezi și supt cumpăt toate mișcările din cea parte și pe fie care pocită să raportuești /vei fi supus judecății și dipartat de la acel Post./.

[418]

La Suceava

1848 Dechemv. 29

No 23421.

La raportul acii is. N 7759 înștiințând di lăcuitorii ci năvălesc spre adăpostire din Bucovina, în partea aceasta, din pricina nelinișcii ci li pricinuești de cătră Ungurii, să răspundi ca să fie purure cu di aproapei privigheri asupra tutu-

ror mișcărilor di piste hotar. Dispre cari să rapoitească încât să va ceri adesea la Depart. Iar pentru fețali acele ce au trecut și vor mai vini în partea a-
ceasta, să facă listă anumi cari total întrăunești cu comandiriul zastavii... Dispre
toati acesti înpregurări (rupt)....

Ciornă : fără sfârșit

[419]

Ecselenție Sale

Domnului Ministru din Lăuntru, Mare Logofăt și Cavaler

Alecsandru de Balș

Indeplinitorul de administrator la țănutul Botoșani.

Raport.

Sub iscălitul după cercetare întinsă, asupra împrejurărilor care prin rapor-
tul cu N 8945, au adus la știință ecselenție Voastre astăz aflu I-a Că armat supt
comanda Gheneralului polon Bem ar fi alcătuită de șapte spre zăci mii felurite
nație și anumi : Unguri, Poloni, Franțuj, Italieni, i din Liğhionul Studenților
pribejiți dela Viena, care armată fiind ce mai mare parte nobili, supt o aspră
disciplină ostășască ar fi și trecut în Bocovina și anumi ar fi fost la satul Jaco-
benii în Bocovina, unde ar fi luat cu plată vr'o câteva mii coreță pâine și una
mie vedri rachiu.

2-le. Din parte lăcuitorilor Bocovinii cei mai mulți închipuiți cu mijloace
s'au și adresat cătră feță de aice din târgu Herța, Dorohoiu i alti locuri, ca să
le pregătească lăcuință, fiind că nu știu ce ari să fie. al

3-le. să zăce iarăș cu trecut am răportuit, ar sosă și să așciaptă astăz,
măine oșciri austriecești spre învingire lor, aciasta însă dacă ar fi negreșăt că
lovire trebue să urmeză chiar în apropiere graniții Moldavii despre Bocovina,
prin urmare poate ca (rupt puțin) și margina țării noastre de acolo să pătîmască
vre-o supărare. al

4-le. sub iscălitul văzând întârziere cu dizlegare cerșută prin stafieta de
alaltaeri, au făcut o regulă pe cât puțința ajută, alăturându-vă spre lămurire
copie de pe lucrare întinsă de o socotință bună, poroncești ce trebui a să mai
înainti. Iară din contra poronciți urmare ce trebui să fac, căci aciastă gardă, nu
că doar s'ar socoti de vre o înpotrivire la acei tulburători, dar mai mult pentru
că la întâmplare când lăcuitorii din Bocovina ar năvăli să fie cruțați de vre-o
supărare ce s'ar prilejă, pe lângă aceasta auzând și rebelii de numili vitiaz de
Cazac, chiiar pe margină n'ar cuteza a face vre-o tulburari și în prințăpatul
nostru. Să mai adaogi că în acestu cias am primit știință că Colonelul austriac

Urban din Transilvania ar fi ajunsu la Rădăuți în Bocovina cu una mie cinci sute ostași, spre apărare herghelie împărățești de acolo și a o apăra cu..... rupt până la sfârșit.

Rezoluție :
1848 Dechemv 29

Să să răspunde că sânt bune măsurile luati prin adm. aci isci, și să fie cu priivicaghère asupra mișcărilor de pisti hotar și să raportuească adesea. Iar din parte nacialotirii oșcenești s'au luat măsurili trebuitoare pentru în acumpăniiie a oricine s'ar pute prilejă cin partea Ungurilor.

Balș

[420]

Ecsălenții Sali
Domnului Milnistru din Lăuntru Marili Logofăt și Cavaleri
Alecsandru Balș
Deplinitori locului de administrator lănut Botoșani

Raport.

N 4754
Dechemv. 29

Din alăturata aici tălmăciri di pi poronca de zi a fert mașalului Gheneral Malhovschi, ci s'au văzut eri tipărită pi piața Rădăuțului, pliroforisându-să exălenția Voastră despre învingirea Ungurilor rebeli de către Oșcirile austriace și înapoeria unor asămine din porniria în cari țintisă a să apropie de hotarul Moldovii

Veți bine voi a regularisă cele de cuviință spre întimpinaria înadinsălor stafeti făcuti în temeiul împărțășirii Ccs. Domnului Gheneral Inspector Miliției în aceia că la toată întâmplaria, di pozitivă șciință să să raportuiască.

Tot odată să supuni în cunoșcință, că s'au priimit măsuru grabnici pentru anularisăria celor până acum innaintiti lucrări, întru ce să atingi de înapoeria în-sărcinaților și celilanți, afară de cazul întărirei pazăi graniții, cari au ramas a să urma potr ivit poroncilor de mai înainte.

Comis. A. Guriță

Rezoluție :
Secție oșcinească. Dechemv. 30

Să să împărțășască Ecsălenții sali Domnului Gheneral Moler această înșciințare cu copie de pe copia poroncii de zi.

Balș

Priimit Dechemv. 30
N 23650.

[421]

La Niamțu

1848 Dechemv.30

N 23516

La împregiurarea descrisă în raportul supt N 12422, atingătoare di ni-putința în cari ar fi vinit privileghetul Toadir Buzăscu din pricină de boală, a mai pute dipli ¹⁾ însărcinarea di privighieri asupra lăcuiitorilor rânduți în paza graniții.

Să răspundi că isprăvnicia având îndestul di lămurită dizlegare atât prin Domnescul ofis ci ari întru aceasta, precum și prin poronca acestui Dipart. cu N 12826 = apoi di prisos au fost a mai intra cu asămîne cerire și prin urmari ea — potrivit acelora să și regularisască împlinirea trebuinții cu alți privileghiați, în locul acelor ci din pricină di boală, precum Buzăscu, n'ar fi în stari a-ș plini însărcinarea.

[422]

La Putna

1848 Dechemv. 30.

No 23537

Din raportul acei is N 10395 Dipart-ul cu măsurari văzând că plăeșii rânduți în paza graniții dispre Transilvania la plaiul Zboina, ar pătîmi di frig, în vremi când și cu lemni verzi să pot agiuta di căldură, precum să urmează în diopșci la lipsa lemnelor di focu uscați, pi lingă cari apoi să credi că prin păduri trebuie să fie și copaci uscați, din acii oborâți din vremi de furtuni, spre răspuns i să scrie ca și cu di acele verzi să se agiuti în asemîne trebuinți, dacă di acei uscați nu ar fi nici decum, lucru ci nu să credi, precum s'au zis — căci paza graniții supt asemeni pritecsti ci nu prind însuș nu să poati țâini.

[423]

T Ă G U L A R Ă N 23544

1848 Demv 30

Is. țănutului Niamțului prin raportul cu N 12526 aduci la știință dipart. că în pădure moșiei Bodeșcii lui Buhuș, propieta a dum. cămnr. Joan Grecian, acelui țănt. la pădurariul din ace pădure s'au oploșit o necunoscută față, unde au

¹⁾ Diplini.

găzduit di pi lăsatul săcului acestui post, și până la zăua Sfântului Neculai, când atunci în urma măsurilor ci s'au luat spre a să prinde, s'au scăpat, făcându-să nevăzut, rămăindu-i o pușcă, trii pistoali, o manta veche de aba și un halat vechi, un burnuz vechi și o iapă neagră. Din cercetare ce i s'au făcut celui pădurar s'au lămurire că aceeaș față ar fi fost numită Costachi fiu lui Bel-diman, di la sat Gavorăni, crescut de boeriul logofăt Gheorghies Sturdza. Dosărea lui au fost spre a scăpa de prinderea cărmuirii către care învinovătășci un alt frate a lui iarăș fugari, a căruia fisăognomie și portul însămnându-să în dosul aceșcei, să scrie acei is. ca să întindă îndată măsurile cuvenite în cuprinsul țănutului, pentru negreșit a lui aflare, prindere și în cuvenita pază triimiteri aici la dipart. cu toate celi ce să vor găsi la el.

[424]

La Niamfu

N 23545

1848 Demv. 30.

La raportul acei is. cu N 12526 atingătoare de necunoscuta față, ce s'au oploșit de către pădurarul din pădure moșiei Bodeșcilor lui Buhuș, care s'au scăpat, când s'au întinsu măsurile de a-l prinde, să răspunde că pentru a lui aflare, dipart. au slobozit cuvenitele porunci pe la țănuturi. Iar pe pădurari și pe femeia lui, să-i sloboadă de supt închisoare pe vrednică chezășie.

[425]

*Luminării Sale**D. Gheneral Inspector Miliții Prințipatului Moldavii Prințul Dimitrii**Sturdza, Hatman și Cavalier a mai multor ordine.**Deplinitori locului di asministrator țănut Botoșani.*

Raport.

Din alăturata aici tălmăcire di pi poronca de zi a fertmașalului Gheneral Malhovskii, ci s'au văzut eri tipărită pi piața Rădăuții, pliroforisându-vă Luminaria Voastră despre învingirea Ungurilor rebeli de către oșcirile austriece, și înapoiria unor asămine, din porniria, în cari țințisă a să apropie de hotarul Moldavii, Veți bini voi a regularisă celi de cuvință spre întimpinaria înadinsălor stafeti, făcuiți în temeiul împărțășirii Luminării Voastre supt N 4817 în aceia că la toată întâmplarea di pozitivă știință să să raportuiască că s'au priimit mă-

suri grabnice pentru anularisăria celor până acum înaintiti lucrări, întru ce să atingi de înapoerea însărcinaților și cele lanti, afară de cazul întăririi pazăi graniță, cari au rămas a să urma potrivit poroncilor de mai înainte.

Masa 1-io

Comis. A. Guriță.

No.

1848 Dechemvre

Rezoluție :

30 Dech.

Spre știință.

D. S

Sus :

N 3154

[426]

No 4879

La Logofetic

848 Dechemv. 31

Odaea dela cazarmă ocupată de arestuitul *Josif Ciborovschi* ce s'au găsat între revoltanții oploșiți la moșiia Grozeșcii de Cnejii Cantacuzinești, fiind trebuitoare pentru recruții ce se adună, cu cinste poftescu pe acel Departament se bine voiască a pune la cale de a i să-da o odaie la criminal, spre a fi acolo arestuit până la desăvârșită cercetare și înaltă hotărîre.

Ciornă.

P A R T E A A D O U A

1 8 4 9

COMITATUL STUDENTESC
AL UNIVERSITĂȚII DR. V. BABES
CLUJ
CLUBUL

[427]

Luminării Sale

Gheneral-Inspectorului Miliției Prințipatului Moldovei Domnului Hatman și Cavalier a mai multor ordine, Prințului Dimitrie M. Sturdza
Comandiriul Trecătoarei Burdujăni

Raport.

După primirea predpisaniei Luminării Voastre sub N 4816, am luat creditivă știință dela Comandiriul graniții Austriecești dipre Moldova, că Ungurii tulburători care era porniți cu răle cugetări a treci prin Bucovina, încă dela 26 a trecutei luni Dechemvrie anul contenit, întâmpinați fiind de oscirile Austriecești în Bucovina la satul Jacobina, s'ar fi răspins îndărăpt pân piste apa Bistriții în Ardeal la satul numit *Tehuța*. Iar parte din alți Unguri ar fi trecut prin altă parte de loc spre *Galiția*.

Această știință luând dela pomenitul Comandiriu, plecat și întru tot supus grăbescu a o aduci la cunoșcința Luminării Voastre, cu adăogire că încât privește pentru oricine ar păzi din staturile Austriei spre aș-căuta adăpost la prilej de nevoi pe pământul acestui prințipat, potrivit povățuitoarei poronci a Luminării Voastre atingătoare întru asăminea obiect, voi fi întocmai următori.

Subofițăr *Musteață*

N 4

1849 *Ghenar* 1

Rezoluție :

Sus

N 62 118

8 *Ghen.*
Spre știință.

D. S.

[428]

Domnii Sale

Ocărnuitorului Dejurstfei Miliției Moldovii
Domnului Colonel Stamati
Praporcic Casabov

Raport.

Priimind săcretnoe predpisaniea Domnii Voastre de supt N 4781 prin cari mi să face cunoscut că Luminarea sa au luoat creditivă știință că *Teodor Rășcanu* să găasăci la monastirea Slatina dosăt, Sriindumi-să ca toate chipurile să

fac pe supt cumpăt spre a-l pute vâna, asupra căriea următori fiind și cu ce mai mari luări aminte m'am pornit la monastire noaptea în spre zioa Sfântului marilui Vasile și am chibzuit ca cu prilejul închinării la bisărică să pot afla despre asăminea, unde șăzind toată zioa ca drept petrecire, am descoperit pi supt cumpăt dela unul din prietini călugări, prin vorbire pe diparte despre revoltanți, cum că nu să găsaști nici unul din ei acolo, decât în toamna trecută ar fi fost câteva zile cățiva mistuiți a căroră nume nu le șcie. Găsind numai acolo pe *Neculae Istrati* periorisăt și un tânăr șăzind acolo de vr'o câteva zile *Gheorghii Hasnaș*, ce au fost logofăt la răpasat mitropolit Viniamin. Deosăbit am luat șciință că să mai găsaști unul periorisăt numit Rugină, însă nu să găsa la măs. ci să propune că ar fi dus la vânat.

Deci eu ca unul ci sănt prietin cu călugării de acolo am pus la cale cu unul din ei și cu un cumnat al meu ci esti vechil pe moșiea Mălinii a monăstirei oameni de ispravă, ca viind vre-unul din acei ci căutăm, să-mi facă cunoscut pe supt cumpăt ca să să poată vâna. La cari sănt cu ce mai neadormită îngrijări spre a aduci disăvărșită. mulțămire năcealstfii. Despre cari cu toată supunirea raportuesc Domnii voastre.

Praporeic *Casabov*

No 6

1849 Ghenar 2

Rezoluție :

8 Ghenar

Spre șciință

D. S.

[429]

La isprăvnicia di Botoșani

N 6

1849 Ghenar 3

Cătră sfârșitul lunei trecute Octomv. la posesorul moșii Ruginoasa din ținut Romanului au mas o noapte patru feță streine supt nume di neguțători armeni, *Varzachi Solomon*, *Lazar Decher* și Șufarul Păntea din Transilvanie. Și di acolo au trecut al Botoșani. Să scrie isprăvniceii că pe supt cumpăt să facă ce mai pătrunzătoare cercetare dacă acești feță să găsașc și acum în târgul și încă acile, di sănt cunoscuți supt aceste adivărate nume, unde pentru ci speculație fac și cu ci pașporturi sănt întrați aice în Principat și di câtă vrimea și să răportuească cu toată lămurire. Și până la dizlegari Dipartamentului să aibă privighere asupra lor.

Ciornă.

[430]

N 157.

Rezervat

Ghenar 3. 1849

Ghenar 3.

Această notă adusă fiind di d-l polcovnic Schelet ca din partea înălțimii sale să să facă dela Departament poruncile cuvenite. Săcție al 4-le va urma cu lucrare potrivit cu cerire acestuē. scriindu-să la Suceavva ca d-l Dergătoriul să margă de iznoavă la satul Ruginoasa spre a cerceta pentru acest Lădislaus Berecei.

Balș.

Notă

Gheneral-Comanda a Oșcirilor din Transilvania prin Nota din 23 Dechemvrie trecut supt N 3154 împărtășește Aghenții, că la nădușirea și desarmarea Săcuilor revoltanți din Trii Scaune, să poate întâmpla că răzvrătitoriul Căpetenie a Săcuilor Ladislau Berzencii sau altul din tagma sa va fugi în Moldova spre a scăpa de pedeapsa meritată; cătră care împărtășire mai adaoage, către ase pute închide drumul spre fugirea celui agitatoru, care au adus asupra țării atâta nenorocire, să bine-voiască Guvernul Moldovii de a poronci Comandanților ce vor trece pe la zastavile Oituz, Timiș și Tulceș, și văzând cel mai mic prepus ai su-pune supt pază.

Drept aceia Aghenția împărtășind Luminării Voastre fisionomia agitatorului *Ladislavs Berecei*, care nu de mult au întrat în slujba Posesorului din Ruginoasa Lazar Janoš, supt un nume falș *Gaspar Simon*, cu căsuta cinste Vă face poftitoare cerire de a binevoi pe deoparte a pune la cale pentru prinderea numitului Criminalist-vajnic, precum și a să privighie urmarea atât a lui Lazar Janoš cât și a casnicilor săi, asupra cărora până acum însă nu urmează vre un prepus, iar pe de alta parte a regularisi cele de cuviință cătră Comandirii graniților pentru a fi cu aspră privighere asupra Pasagerilor.

În sfârșit prinzându-să pe numitul Berzencei, care precum Aghenția au priimit șciință să află venit în Moldova, să binevoiți Luminarea Voastră a poronci pentru trădarea lui supt aspră pază la Comandirul graniței din Sinăuți spre a lui triimitere la Cernăuți.

Iar de punere la cale, ce veți face, veți binevoi a nu lăsa pe Aghenția fără răspuns.

Iașii, în 10 Ghenarie 1849

Aghent a C. C. și Apostoliceșcii sale Măririi i Cavaler

indiscifrabil

Luminării sale Hatmanului Gheneral Inspectoru Miliții moldovene, marelui Logofăt i cavaler a multor ordine etc. etc. etc.

Prințu Dimitrie Jon Sturdza.

[431]

Dorohoiul
Botoșani
Suceava
Niamțul
Romanul
Bacău

Putna
Tecuci
Galați
Tulova
Vaslui
Jași

1849 ghenr. 3
 N 104

Poliție Capitali.

C. C. agenție cu Nota supt N 159, urmare pentru Luminarea sa Gheneral Inspectorul Miliției Moldaviei faci cunoscut că după știința ce au luat dela Gheneral Comandir a oșcirilor din Transilvanie la nădușire și disarmarea Săcuilor revoltanți din partea ci să numești Trei Scaune să poati întâmpla ca răzvrăti-toriul de căpetenie a Săcuilor cu numele Ladislaus Berzenczi s'au altul din tagma aceasta a lor să fugă în Moldova spre a scăpa de pediapsa meritată cătră care împărțășire mai adaogi că spre a să pute include drumul fugirii acestor ațățători, care au adus asupra țării atăta nenorocire, să să ei măsuri din partea Guvernu-lui Moldaviei asupra pasajirilor trecatori pe la zastavele Oituzul, Galați și Te-cuci, ca ori asupra cărue s'ari ivi cel mai mic prepus, să să supui arestului, ală-turând tot odată și fisiognomie numitului răzvrătitori *Ladislaus Berzenczi* cari nu de mult ar fi venit în Moldovva și supt nami străin de *Gaspar Simon*. Ar fi oploșit la posesorul dela moșia Ruginoasa propieta ad. boeriolui logft. Costache Sturdza. In urmare dar a acestui întâmplări Departamentul priimind aice în dos fisiognomie pominitului acestuica răzvrătitori. Grăbiți a scrii acei is. ca îndată după priimire acestue poronci (la Suceava), pe deoparte întinzând în cuprinsul țanutului, cele mai ageri măsuri de cercetare D. dregătoriul de iznoav; să margă la satul Ruginoasa spre a întrebuița o mai pătrunzătoare cercetare, încât numai decât să să poată afla și a să prinde pe acest răzvrătitori, după care să-l și are-stuiască în sigură pază la Zăstava dela Someș, undi încredințându-l supt raspiscă în priimire Comandiriului graniței, au triciți despre rezultat să raportuească.

Să împartă în tot cuprinsul țanutului, celi mai agiri măsuri de cercetare, ca nu cumva un asămine om să să poată oploși, sau a să ascundă undeva. Ci prin-zândușă numai decât să să orânduiască în bună pază în priimire Comandiriului graniței austriecești dela Someș spre a-l triimite la Cernăuți.

La Bacău (adaos). Cu adăogire că așa precum trecătoarea Oituzului să află pe cuprinsul țanutului acelei is. să aibă aspră privighere asupra pasagerilor ce vor veni din Transilvanie. Și ori asupra cărue s'arivi oarecari prepusuri, să să are-stuiască îndată, și cu însămnările convenite să să raportuiască cu grăbire spre a să da de aice convenita dizlegare de urmari.

La Niamț asămine pentru trecătoarele Turdiș și Ghimiș.

Ciornă.

[432]

La Botoșani

849 Ghenari 3

No 105

Cătră celi cuprinsă prin poronca cu No.... atingătoare de Ladislaus Berzenci, șeful răzvrătiților din Transilvanie, să adaogi a să scrii acei is. că așa, precum Departamentul au luat lăaturalnică știință, că în acel târgu Botoșanii, încă dela începutu lunei Dechemv. anului conținut, ar fi mers doi tineri Unguri în vârstă unul ca de 30 ani, și celălalt ca de 26 ani, venind în Moldova tainic împreună cu un arman numit Scefan Copusu, tovarăș cu posăsorii moșii Ruginosa, să caute îndată a întrebuiința măsurile convenite cercetând pentru armănu între carile nigrăsit că trebui să să fi oploșind, ca numai decât să să poată afla și a să prinde, căci macar deși în adivăr fisiognomiile lor nu esti cunoscuti nici însămnati, dar fiindcă după știință luată, ei sânt fii a oarecărui graf din Ungaria. Lesni să vor pute descoperi de pe însuș osăbire ci esti între oamenii acei dirând și aci mai distul garisât, pe cari apoi aflându-i, să-i arestuiască și grabnie să răportuiască spre a să da pentru ei convenita dizlegari.

[433]

La Fălciu

1849 Ghenar 3

No 100

Pre innălțatul Domn stăpănitōr în urmarea mijlocirii dumis. aga Costachi Catargiu, pentru frătii dumis. Dumlui Lascarachi Catargiu, cunoscut acei is. din Innaltul Ofis supt N 197, conținutul an, di a să întoarci iarăș la moșia Urechenii din ținut Niamțu, învoind o asemenea strămutare a Dumis. Lascar Catargiu, la moșia Urechenii, Departamentul scrie acei is. ca îndată după priimirea aceșcia cu convenitul convoiu, să-l triimită cătră ace di ținut. Niamțu, cărăea odată cu aceasta i s'au poroncit celi di cuviință și di urmari să raportuiască.

[434]

La Niamțu

1849 Ghenar 3

No. 101

Prea Innălțatul Domnu Stăpănitōr, luând în băgare de samă mijlocirea urmată din partea Dumis. aga Costachi Catargiu, pentru frătii Dumis. D. Lascarachi Catargiu, di a fi strămutat cu pitrecirea iarăș la moșia Urechenii dila

acel țănt. Niamțu, au învoit asămine urmari cu măsura poroncită di mai înnainte, pi cari temei, poroncindu-să is țănt. Fălciu, odată cu aceasta, a-l triimeti cu cuvenitul convoio la ace is. pi D. Lascarachi Catargiu. I să scrie ca îndată ce-l va priimi, să-l și statornicească la numita moșie Urecheni dela acel țănt, undi să să ție piriorisăt atât pentru a nu eși din cuprinsul Hotarului moșii, precum și di a nu ave nici un fel de comunicație sau întâlniri cu cineva. Iar dispri în-tocmai urmari să raportuiască îndată.

[435]

Domniei Sale
Ocârmuitorului Dejurstvii Miliției Moldovii
Domnului Colonel Stamati
Comandiriul Graniței dispre Valakia

Raport.

După predpisania Domniei Voastre cu No 4780 mergând la Monastirea Soveja întovorășit de vr'o cățiva slujitori înarmați, undi cercetând pe supt cumpăt întâi pe lăcuiitori, apoi mergând la Comandiriul zastavei de a nu le înpreună cu ei mergând. La mână. am găsit porțile închise, și vrând a intra m'au întâmpinat în poartă unterul Lupu Gioca, carile mi-au răportuit că caraula dila Soveja să află în bună pază. Intrând în năuntru și cercetând nu numai că nu am găsit pe Mihail Cogălniceanu dispre carile ziceți că Luminarea sa au luoat știință că s'ar găsit dosit aculo, dar am aflat că în mână. aflându-să periorisit fostul episcop de Roman să află di strajă 1 unter ¹⁾ 3 redovoi ²⁾ 2 slujitori și 12 plăeși carii toți sânt înarmați și poronciți a nu lăsa pe nimine nici să întri nici să iasă din monastire. Și în sfârșit după ce mai cu amăruntă cercetare ce am făcut al luoat sigură încredințare că nici au fost nice nu-i Dumlui Cogălniceanu pe acolo. Pentru cari după datorie grăbesc a vă supune la știință tot odată cu îndrăzneală a vă aduce la știință ca-lare vețuire ce am făcut caraulii militarești de acolo am găsit pe redovoi fără încălțăminte și fără mantale avându-le vechi și rupte cu totul rugându-să ei a mijloci să li să triimată asămine obiecti. Ne mai putând suferi asperime erii cu aceli vechi.

Capitan Tufesnicov

N 3
 In 5 Ghenar 1849
 Focșani

Rezoluție :

8 Ghenar

Pentru Cogălniceanu spre știință, Iar pentru rangurile de gios, să să scrie la polc ca să trimată mantale, ciobote ³⁾, naușnice ⁴⁾ și mănuși și tot odată luându-să aceli lucruri să să trimeată prin poștă Comandiriului ca să li dei.

A. S.

1) subofițer.
 2) soldați.
 3) Ciabane.
 4) Urechitari

[436]

La Botoșani

1849 Ghenar 5

N 140

La raportul acei is. N 8980 atingător di bordeile trebuitoari a să faci pentru adăpostirea lăcuiitorilor rânduți în paza graniții, să răspundi ca să cerceteză la cari anume moșii monastirești mai apropieti di graniță, s'ar pute găsi lemnul trebuitor. Și odată cu predstavlîsărea smetului ¹⁾ ci va faci di cătimea lemnului ce va trebui, să înștiințază.

*Cinst. Depart. trebiloru din Lăuntru**Ispravnicul țănutului Romanului și revizor de țănut**D. pah. Ioan Voecescu*

Raport.

Primind cu totă supunire înaintire ofisălor supt N 1 și 2, dindată am cercetat cu pătrundire în satili Fidelisăanii și Oborocenii despre număr 250 oameni Unguri și Leși. Ci cacerdisându-să din Transilvania, s'ar fi pripășit și mistuit în aceleaș sati. Și după nici un chip, nu s'au putut dovedi ființa unor asămine. Nici în aceleași sati și nici în altili. Din acest ținut. Pentru cari cu supunire să aduci în cunoșcință, cu adăogirea că, pentru nișce asămine streini isprăvnicia ari întinsă activi măsuri ca la toată întâmplarea păzindu undi va ști să să urmezi după poroncile ci stau în acest raport.

I. Voecescu

No 85

1849 Ghenar 6

Rezoluție

Secsici 4 Ghenari 8

Spre știință

Sus :

N 464, Primit Ghenar 8

N 83, Ghenar 11

Balș

1) derizului.

[438] TĂLMĂCIRE DE PI PUBLICAȚIE TIPĂRITĂ DIN RĂDĂUȚI

Insurghenție au trebuit părăsi Dorna cu tare multă păgubire și a să întoarce înapoi.

Iscălit fermălașul Leitenant

Molhorskii

Seret în 9 Ghenari C N : 1849

Rebelii s'au tras înapoi la Transilvania bătăuți fiind foarte cumplit de Gheneral Ghedon vroid a le tăe trecirea către Bargo. Trupili noastri stau la Dorna pără undi rebelii au fost învinși.

10. I. 1849

[439] FISIOGNOMIA LUI *LADISLAUS BERSENCI*

Vrâstă de 27 ani,
Statură : înalt proporționat (5'5")

fața : Lăngăreață

Părul : câpriu închis

Barba
mustețile } să fi rasă

Sprâncenile : negre

Buzele : subțiri

Dinți : sănătoși

Vorbirea lui : aspră și tare

Infățișarea : aspră

Mersul : legănat

Vorbește : ceva nemțește, bine ungurește și românește, are scrisore ré.

Îmbrăcăminte : necunoscută.

[440]

1849.10.I.

Pi la începutul a lunii Dechemv., împreună cu Scefan Copus tovarăș posăi sorilor din Ruginoasa și Todirenii, prin zastava Prisacanii au trecut șă doi fi-a unui Graf din Ungaria, cari sânt la V. Negreșcii ținut Niamțului și de acolo după științali luate au trecut prin Ruginoasa la Botoșani.

Aceșcia au fost amândoi oameni tineri ce-l l-a pără la 30 ani a 2-le pără la 26 ani.

Copie

[441]

*Cînsitului Dipartament al trebilor din Lăuntru.
Părcălăbia Galații.*

Raport.

Potrivit poroncii cînsitului dipartament cu N 23544 din continit an, dila
săcția a 4-a,

Părcălăbia din îndată au slobozit cuvinitili poronci di cercetari în tot cu-
prinsul acestui ținut, pentru aflari nicunoscutului fugari Costachi Beldiman.
De care cu căzuta cînsti să supuni

J. Folescu
Sameș Schelet
Stolonacialnic Ștefan Tataru

N 149
1849 Ghenar 10

Rezoluție :

Secsia 4. Ghenari 13
Spre știință.

Sus :

Priimit Ghenari 13
N 160
Ghenari 16
N 882

Mih.

[442]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului miliție Prințipatului Moldovii
Domnului Hatman și Cavaler a mai multor Ordine,
Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandirul trecătorii Dorna*

Raport.

Astăzi la 11 a curgătorii luni năpte spre 12 am primit predpisaniea Lumi-
nării Voastri supt N 4819 slobozită din 28 Dechemvrie anul continit 1848 prin
cari mi să poroncești cu dojană, că eu n'aș fi urmat a răportui când au intrat
revoltanții Unguri în Bocovina și chear în Dorna neamțască, cu toată supunire
vă aduc la știința Luminării Voastri că tot în acel minut când revoltanții Unguri
au intrat în Dorna, grabnic pe deoparte am răportuit Dumisalii Comandirului
a întregii graniți despre Bocovina, Domnealui capitan Țăntilă supt N 1291 la
24 Dechemvrie, pe la 7 ceasuri Evropieanești după amiază zi, anul continit 1848 :
în timpul când au urmat revoluția în acei parte. Iar pe de alta amu înștiințat
tot în acel minut și la Isprăvnicia ținutului Sucevii despre asămîne supt N=128.

Nu mai puțin și când s'au întors în dărăpt : la 26 : tit aciaș luni. Iarăși am răportuit Domnului Capitan Țăntilă supt No 131 : și pi di altă parte am înștiințat și pe isprăvn. ținutului supt N 130 : Apoi eu am socotit că Luminare Voastră va și primi o asămine știință dila Dumlui Comandiriul a întregii graniți despre Bocovina potrivit și totilor raporturi ci am făcut.

Eu cu toată supunire grabnic vă aduc la știința Luminării Voastri că la 24 Dechemvrie anul conținut, pe la 7 ceasuri evropianești după amiazăzi, au intrat revultanții Unguri în Dorna nemțască, și au prins a împușca în soldații Austriecești. Și ei în Unguri, din cari soldați au căzut 7 : Doi din toți morți. Iar 5 : au mai rămas cu puțin suflet. Iar dintre Unguri n'au căzut nici unul măcar. Apoi soldații austriecești au prins a fugi cari în cotr'o au putut scăpa. Ungurii au săzut în Dorna pân a doă zi și la *pornire* cari nu găse asămine li prăda. Iar pe la cari găse asăminea ocari, nu luoa nimica fără plată. O nemțoaică fugând de dănsii au împușcat-o și a doao zi, la 25 Dechemvrie, la 12 : ceasuri s'au întors îndărăpt : Și la 26 : tot acii luni au ieșit din Bocovina. Și acum stau gata la târgul Bistrița în Ardeal cari acesta iaste pre adevărat. Iar în urma Ungurilor au venit dela Câmpul Lung și un polcovnic nemțesc. Famielia Orban cu unii cumpanii și stau în Dorna nemțescă. Pără astăzi, eu cu toată supunire nișce asămine împregiurări grăbesc a li aduci la știința Luminării Voastri

Candidat Niță Ciontul

N 12

849 Ghenari 11

Dorna

Rezoluție :

14 Ghen. 1849

Spre știință

Sus :

N 253

N 183

D. S.

[443] COPIE DI PE RAPORTUL PRIVIGHETORULUI DE MUNTE

No 51, 849 GHENARI 12.

Spre îndeplinire poroncii cinst. Isprăvnicii supt N 6993 : din în conținut 848 : pe lângă cari mi s'au însoțat întocmai copii di pi predpisaniiia respectivului Depart. N 19977, iscălitul făcând cu deamăruntul cercetari în distanța zăstăvii Dorna, dacă vini din lăcuitori de piste hotar din Bocovina, sânt cu plecari de a vini în acest prințăpat și descoperind că cu lăcuitorii n'au asăminea plecari, așa precum acum, când siguri că nici odată nu ar mai fi băntuiți de cătră Unguri, di cari pără acum au fost înfracoșă. Iară cu prilej având ei asămini închiiri să va urma celor poroncite. Pentru cari cu supuniri să raportuești.

Intocmai

D. Coste

[444]

*Cătră Cînsitul Depart. al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia Sucevii*

Raport.

Cu raportul căpitanului di slujitori dila acest ținut No 176 s'au priimit la această isprăvnicii pi un biet de Ungur cu numili Josăp șan Verș, fugit din Transilvania, în vrăstă de 16 ani cari la cercetare ce ne-au făcut, au arătat că ești din satul Sarici din Giurgiu, și că au fugit în eastă parti a Moldovii acum di dou săptămăni, ca să nu-l ei la bătălii, De aceea în priviri că esti nivrăsnic și fugit de frică să nu-l ei la bătălii, cu toată supunire să faci rugăminti să da dizlegari di urmari.

*Alecu Forăscu post.
Stolonacialnic Sandu*

Masa 1-a
N 219
1849 Ghenar 13 zăle

Rezoluție :
Secției 4. Ghenar 16
Să să răspundă să-l dăi celi mai de aproape comandă
oșceniască potrivit cu ofis N 3

Balș

No 192 Ghenar 18. N 1059 Priimit Ghenar 16

[445]

*Cătră cînsitul Dipartament al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia ținutului Sucevii*

Raport.

Di pi înștiințare ci eri la 12 a curgătoarii s'au priimit dila D. Vamișu di Cornu Luncii, pentru urmare Ungurilor răzvrătitori, pi dioparti s'au împărtaşăt eesămplai Dumis polcov Alicsandrov. Iar pi di alta spre diplina pliroforii și a cînsitului Dipart. însoțăt pi lângă aceasta cu toată supunire să pridstavlisăsci copii.

*A. Forăscu
cercetat indiscirabil
Stolonacialnic Radu*

Masa 1-a
N 237
1849 Ghenar 13 zăle.

Rezoluție :

Săceție oșceniască. Ghenar 16

Fiindu că di asămine eezămplari s'au împărțit și
Polcovnicului Aliesandrov, acesta va rămâne spre
șciință.

Balș

Priimit Ghenar 16
N 184; Ghenar 17,
N 942

[446]

Dișpartamentul Dreptății

Secția I-a

N 38

1849 Ghenar 13

Cinstitului Dișpartament a trebilor din lăuntru

Dișpartamentul acesta având trebuință a șci dacă dumlui boeriul Gheorghii
Cantacuzin, ci să află acum cu șiderea la moșia dumis. Grumăzășcii, este oprit
a veni în capitalie, poșteșci pe acel cinst. dișpartament ca să binevoească a în-
părțăși o asămene șciință, câte s'ar putea mai ne întârziat.

Director Dișpartamentului

șefi Ștefanache spat.

Rezoluție :

Seesia 4. Ghenari 14

Să să facă sprafcă și potrivit lucrărilor mijlocitoare
să i să împărțășasc; șciința cerșută.

Balș

Sus :

Priimit Ghenari 14

N 153 Ghenari 16

N 875

[447]

Cinstitului Dișpartament din Lăuntru Isprăvnicia ținutului Roman

Raport.

Doi lăcuitori din satul Porceșcii parte dumis. Vorc. Alecu Catargiu dela acest
ținut, cu numili *Andrii Tătaru* și *Mihai A Țănăsăi*, întorcându-să dela Eș la 13 :
a următoarii, au mers noapte la crișma di pi moșie Tețcanii, ci esti în margine

tractului mare, și viind astăzi în târg și stând spre a lor odihnă la o crăsmă, au răsuflat aceea ce ei auziră la crăcima undi au fost mers noapte. Și aducându-să la isprăvnicie îndată li s'au luat doprosuri de toată a lor știință cari să și alăturează în întocmai aici.

Deci pe deoparte isprăvnicia au pus în lucrare adunare tuturor feților ce au fost în aceeași crăsmă atunce noapte spre cercetare.

Iar pe de alta la numiții acei cărauși Brașoveni să să lacerdisască grabnic comandarisăt innadins cinovnic ca cu poștă să-i urmăriască pân în capitalie și odată cu înfătoșare raportului, să dei știință și dispre ființa lor spre a hotărâ respectivul Departament celi de cuviință.

Aga Strat

N 335

1849 Ghenarii 14

Rezoluție :

Secției a 4-a Ghenari 15

Să să însărcinezi pi d. Vin agă să-i prindă și să-i ci în formele cercetării, și să raportuiască, până la primirea dizlegării cari i să va da în urmări portului ci va faci să-i ție în privighere. Și să i să triimită și dopros alăturat cu îndatorirea a-l întoarce. Iar lucrarea către ci sa va faci după ci să va priimi raport dela poliție.

Baș.

Supt No 741 s'au dat întocmai poronci.

N 166, N 955

[448]

D O P R O S

CE ASTĂZI ÎN 14 GHENARII AN 1849 S'AU LUAT ÎN PRESUDSFIE ÎS. ȚĂNUTULUI ROMANU LUI ANDRII JITAR RUS DIN SATUL PORCEȘCI.

Copie.

Intrebări

Răspunsuri

I-a

I-a

Când ai vinit în Roman și cu ce trebuință?

Eu astăzi am vinit aice, și nu de acasă dela Porcești, ci din Eși, undi am avut trebuință cu stăpân meu D. Vorc. Alecu Catargiu.

2-le

2-le

Dacă ai vinit aice, ce voroavi ai răsuflat?

Ostenit di un drum, am tras la jidov Strul di aice împreună cu tovarăș meu Mihai Arnesău cu cari am vinit dela Eși. Acolo mai find niști

oamini dela Săcueni, am început a mai repeta voroava ce am auzit la cricima di pe moșia Tețcanii lângă moriști; în întoarcere noastră de la Eși, asară la 13 a următorii, undi viind niști ostași din îndată ne-u și ridicat.

3-le

Ce voroave era între voi?

3-le

Vorova noastră Fra aceasta, cini s'au întâmplat să auzim — asară în întoarciri noastră dela Eși, am tras la cricima ce o arătăm, undi poposind și și șasă trăsuri brașovinești, ce merge spre Eși cu vr'o câțiva Unguri, au mănât și 7 căruți cu boi din satul Cerăeșcii ce să întorce dela Eși, undi fusă după spusa lor, cu podvoadă de a Luminării sali beizăde Grigori Sturdza, cătră cari din îndată ai și început Ungurii brașoveni a vorovi mai mult la un locu ungurești.

Așa dar pentru că și cricimariul esti Ungur și au înțales cele ce vorove unii cu alții, — după ci au pornit Brașovenii și acei dela Cerăești în drumul lor, rămăind numai unul din acei de aice, au spus vorova ce urma întri ei, — adică că Ungurii Brașoveni bănuie celor de aice — că cum îi rabdă inima să priivască în ci confuzii de bătălii sânt ei. Și nu sar a li da ajutor. Și acești de aice și că, dacă Ungurii căți sânt aice s'ar uni cu cei de ceea parte, ar face o bună ispravă. La cari Ungurii dela Cerești le-au dat răspuns, că ei cum să sae, numai cu mânule goale. In sfârșit Brașovenii au zis că cu întoarceri lor s'ar înțalegi mai bine. Aceasta ne-u spus cricimariul că au vorovit Ungurii, unul cătră altul. Și aceasta o vorovit și noi aice la jidov Strul, undi ne pusăsam să șidem la masă. Despre care celi ci am auzit adeverescu cu puniri degetului.

Eu Andrii Jitar

D O P R O S

LUI MIHAI ARIESAU TOT DIN SATUL PORCEȘII

Intrebări

I-a

Ce vorbă urma între tine cu Andrii Jitar, când v'au găsat și v'au rădicat dela Jidov Strul din Roman?

2-le

Ce vorovă era aceea? Spune!

Răspunsuri

I-a

Vorova noastră urma asupra celor auzite dela cricima dipi moșie Tețcanii, undi am mas astă noapți.

2-le

Cu Andrii Jitariul împreună viind dela Eși asară, am tras la cricima arătată, în urma noastră au vinit un No. ... de trăsuri cu vr'o cățiva Unguri Brașoveni. Nu târziu au plecat dispre Eș și vr'o cățiva lăcuiitori ca 7 din satul Gherăeșcii, undi au și început mai multă vorovă întri Ungurii Brașoveni cu ațești de aici, dela Gherăești.

După ci Brașovenii s'au apucat drumul lor spre Eși, și acei dela Gherăești iarăș la urma lor — apoi crăcimariul ci esti iar Ungur, și cu doi flăcăi Unguri dela moară i un alt Ungur din acei dela Gherăești, rămas pi noapte, împreună la cricimă, ni-au spus că Ungurii Brașoveni bănuie celor de aice că dicit nu sar și ei la bătalie să li dei agiutor, fiind tot de o viță cu dănșii. Aceasta am auzit numai și tot aceasta vorovem cu tovarăș meu, când ne-u găsat la jidov Strul aice în Roman. Pentru cari adeverez prin punire degetului.

Eu Mihai Ariesău

Pentru întocmai cu originalurile

In lipsa Samișului

Glucer Vierescu

[449]

Luminării Sale
Gheneral Inspectorul Prințipatuului Moldaviei
D. Hatman și Cavalier, prințul Dimitrie
Mihail Sturdza

Comandiriul zăstavii Bicaz

Raport.

Eri la 15 : a curgătoarii din porunca ministeriului Unguresc s'au strânsu toati puștile cătănești ci era date pi la cătaniile di pe la bicheturile ci sânt pi liniea graniții parte Transilvanii, și un loc au strânsu toati puștile vânătoare și de la lăcuitorii români din ace parte și le-u dat la cătaniile di pi la bicheturi. Dar pentru ci scopos nu să șcie. Inșă am auzit și aceasta că Gheneral Coșut făcându-să șpion în port de hornar, intrând, în Viena l-au prinsu : rădicând iarăș stegurile ungurești.

Cornet V. Munteanu

N 5
 1849 Ghenar 16

Rezoluție :

23 Ghen. 1849
 Spre știință

Sus : N 319
 N 311

D. S.

[450]

Luminării Sale

Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii, Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor Ordine, Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarei Dorna

Raport.

Astăzi au luat iscălitul știință dila Dumlui Ober revizorul Vasili Romanovici ci să gășăși spre paza graniții Austrii, în bună încredințare revoltanții Unguri s'au pornit un No foarti însămnători, spre a veni iarăși în Bocovina. Iar Domnul Polcovnic austrieceș Orban, ci să află statornicit cu un No cumpănii în Vatra Dorna, stă pe loc și până astăzi. Eu după datoriea, cu toată supunire grabnic răportuesc Luminării Voastrii spre știință.

Candidat Niță Ciontu

N 15
 1849 Ghenari 16
 Dorna

Rezoluție :
 28 Ghen.
 Spre știință

Sus :
 N 283
 Lucrat sub N 366

D. S.

[451]

*Departamentul Trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia ținut Neamțului*

Raport.

Pi doi nicunoscuți nemți numiți *Jozăp Grinșcein* și *Joan Calidron*, cari veniți din osăbiti țări streini, s'au găsat purtânduș prin acestu ținut fără a ave cu ei pasul adeveritori după cari streinilor li esti îngăduită priimirea în prințipat, odată cu aceasta în pază să înaintescu cinstului Diprt. spre urmări du dănsii, după cum va găsa cuviincios.

Iar di priimiri isprăvnicia mijloceșci a vă răspundi.

In lipsă

M. od.

M. Dimitriu

N 187

Data tăiată cu forfecă

Rezoluție :

Secției 4. Ghenari 17
Să se scrie is. a-i lua în formală cercetare și a raportui di descoperiri.

Balș

Priimit Ghenari 17

N 199, Ghenar 2

N 1176

[452]

*Cinstului Dipartament al trebilor din Lăuntru
Poliția capitalei Iași*

Raport.

Potrivit poroncii N 741 sacția al 4 întovărășită cu copie a doă doprasă luoati dila doi lăcuiitori din satul Porceșcii țin. Romanului di pii lângă aceasta să și înnapoeșci cinstului Departament, Poliția di îndată puind pază la bariera Păcurari, undi sosând șasă cară mocăneșci di Brașov și cu unsprăzaci inși, i-au și rădicat cu totul la dânsa. Dar văzând că ei să găsească veniți din Brașov cu marfă a neguțătorului Gheorghe Hristofor di aicea din Eși, carile cu marfă potrivit și cu cerire slovesnoi luoată dila carvasari, li-au și triimes la vamă, iar pi ci anumi arătari prin alăturata însămnari cu arătari din ci loc sănt, și cu ci pasuri, însuș gios iscălitul luându-i în cercetare, nimică n'au putut descoperi dispre celi arătati prin ținutali mai sus doproasă, ci mai vărtos încă s'au lămurit că ei sunt din nacelor prădați și zăfuiți di către Unguri. După dovadă chear că

venirea lor cu marfă nu mai di frica Ungurilor li esti pi la Cămpina și Breazda din Valahia. Și fiind că ei să găsească cu ascunșizurile di loc și tot odată ceruți fiind și de aghenții, grabnicu i să și aduci acésta la cunoscință cerându-i-să dizlegare de urmărire să să găsească.

Șaf Poliției I. Pruncu Vasali
Șaf indiscifrabil

Masa a II

N 472

1849 Ghenari 16

Priimit Ghenari 18

N 195

Ghenari 18

N 1064

1849, 16. I

[453]

ÎNSĂMNARE DI CĂRĂUȘII MAI GIOS.

No,

- I Niculai Petrovici de națae român de locu din târg Brașovu cu doă cară a lui în 17 cai și cu pașaportu austriacescu N 1151, i cu slugile adică însă
- I Gheorghie Blibea tot din Brașov, de națae român și cu pașaportu N 1422
- I Ioan Mincea din târgușor Ocozlea, nu departe Brașov di națae român și cu pașaportu N 1152
- I Ioan Cârstea băet a lui Bucur din Brașov di națae român și cu pașaportu N 1421
- I Nișiztocu Izvan di săceliea sau Tulcher, de națae ungur cu harabaoa cu 9 cai și împreună cu fratile lui anumi
- I Ianoș cu pașaportu N 1365
- I Gheorghie Marcanu, tot din Săceliea, di națae român cu harabaoa cu 8 cai, cu pasul N 1137 și cu fiiul lui
- I Gheorghie carile bejinariu fiind în Breazda, esti vinit și cu biletu cărmuirii plasului aceluia cu N 466
- 3 Număru stăpânilor
- 5 Număru osăbit
- I Neagu Filip dila Săcelea, di națae român, cu harabaoa cu șasă cai, din preună cu ficiorul său numit
- I Stănică și cu pasul N 1672
- I Niță sau Ioan Rogoza din târgu Cozlea, aproape di Brașov, di națae român, cu harabaoa cu șasă cai și cu pasu N 1154
- 5 stăpâni
- 6 osăbiți
- II adică unsprezăci peste tot

Șaf Gheorghiescu

[454]

*Cătră Cinst.. Depart. a trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia Sucevii*

Raport.

Dipi științali ci ispr. au mai priimit dila dumis. Vamișu di Cornu Lungii și dila dumis. Comandiriul zăstavii Nimircenii, pentru Ungurii revultanți din Transilvania însoțat pi lângă acesta cu toată supunire să pridstavlisăci întocmai copii.

Masa 1-a

N 308

1849 Ghenar 17

(s. s.) A. Forăscu
Stolonacialnic Sandu

Rezoluție : Ghenari 19

Spre știință

Balș

Priimit Ghenari 19

N 251

N 1208.

1849; 17. I

[455]

COPII DI PI ÎNȘCIINTARE DUMIS. VAMEȘULUI DI CORNU LUNGII.

La tălmăcirea ci am avut astăz cu Nemții, mi-au arătat, că mâni la 28 nemțâșci, Nemțai pornesc bătăliile cu Ungurii la Bistriță, formalnic Ghenearal bătăliilor, Ungurii ci sta la Tiuța s'au tras la Bistriță, undi esti o somă Unguri ca 7, 8 mii, iară ghenearalu catanilor înpărăteșci, stă la Câmpu Lung, unde toati satili înpregiur și până la Dorna sânt plini cu catani

Iscălit *Petrachi Gugoșăscu.* pitar

COPII DIPI ÎNȘCIINTARI COMANDIRIULUI DI NIMIRGENI.

După cercetare astăz urmată, și înțelegire avută cu Nacialnicii granițai din parte Bucovinii, în predmetul urmării Ungurilor revoltanți din Transilvania, nu s'au putut lua nici un fel de știință pe cât să mărginești destanțaea aceșcii tre-cătoari dispre cari să încunoșciințază pi ace cinst. isprăv.

Iscălit proporciuc *Casabolu*

[456]

*Cinsitului Departament al trebilor din Lăuntru.
Isprăvnicia ținutului Botoșani.*

Raport.

Intru înțelegerea înaltului domnesc ofis priimit supt N 3, în predmetul întâmplărilor de tulburări iscati în Transilvania, di către nația Ungurească, în-tovărășită și de mai mulți străini Leși i alți tulburători,

Isprăvnicia pe deoparti, potrivit înalti poronci, plecat raportuești respectivului Dipartament, că din adunatili știință, aici până acum ținutul să află ferit de oploșirea unor asămine. Iar pi di alta, cu după nuțanul numer di mazăli și privilegheț ci să gășăscu, acum deodată au proflicsăt în complexu a să rândui, asupra a 28 sati la ocolu Săretiolui, undi s'au socotit mai di nevoi, ca unul ci stă în prijma graniții despre Bocovina, și cari cuprindi a lui întindiri pe cât călcă în acest ținut. Iar pentru satili celorlanti ocoali, cari sânt la numer rămășiță, încă 137, fiind că nu agiung mazăli și privilegheț, ca să să poată acoperi trebuința, necum să mai prisosacă rezervă de schimbători, când înpregiurări ar ceri.

De acela să faci rugăminti de a să da dezlegari de urmari și măsură ci să cuvini a păză asupra ofisului N 3 întru ci să atinge răzvrătitorii Unguri, să aduci în știință ca să i să afle feriri de oploșirea unor asămine.

Masa 1-a

N 384

1849 Ghenari 17

Indeplinitor Comis. *Guriță*
Stolonacialnic *Vălcescu*

Rezoluție :

Sectsaea 4. Ghenari 20.

Să să poroncească is. Romanu a trimitti mazălii și privileghețaii trebuior pi No satelor arătată spre înplinirea Domnescului ofis.

Balș

Sus : Priimit Ghenar 20 N 209, Ghenari 29

N 1255

[457]

La Botoșani N 1512

1849, 17 I.

La celi cuprinsă în raportul acei is. N. 384 atingător di lipsa privileghiaților ș'a mazălilor ci întâmpină în îndeplinirea măsurii poroncită prin domnescul ofis supt N 3, să faci cunoscut că s'au scris odată cu aceasta is. ținut Romanu, să-i de din ținut ei, numărul trebuior di privileghiați și mazăli spre acoperirea trebuinții — și dar ea să stăruiască către aceea de ai triimite după care va și regularisă Dipart. potrivit cu trebuința.

Copie.

[458]

*Cătră Cînstitul Depart. al trebilor din Lăuntru.
Isprăvnicia Sucevii.*

Raport.

La 17 spre optsprezece a următoarii luni, întorcându-să din Săbiu prin Vahia, căpitanul von Hersăni, cu depeșă cătră Gheneralul din Cernăuți, și di Urban, ci să află la Dorna cu oșci împărăteșci ca să pornească cu oșcili înainti supt comanda Gheneralului Biem, cu un corpos austrieccu di patru mii la tărg Săbiu, Hermanstat în cari loviri au rămas biruiți Ungurii și fugăriți di acolo 17 a următoarii luni oșcili Rosăineșci după știința ci ari. Iar pentru prindire lui Coșut esti niadivărat aflându-să în Ungaria cu oșci di care is. pi dioparti au înștiințat pi d. polcov. Alixandrov. Iar pi di alta, potrivit cu celi porunciti prin luminatul ofis Gospod N 3, cu supunire să raportueșci cînstit. Depart.

Masa I-a

N 355

1849 Ghenar 18

s. s. *indiscifrabil*
Stolonacialnic Radu

Rezoluție :

Secției a 4-a Ghenari 22
Să să urmeză după rezoluția înșămnată asupra raportului is. Niamțu N 637

Balș

Priimit Ghenari 22
N 267 Ghenari 24
N 1441

[459]

COPII DI PI ADRESUL DUMISALI COMANDIRIULUI TRECĂTOAREI
DORNA DIN 29 GHENAR No 18

Au luat iscălitul știință dela D. obir rivizor, Vasăli Romanovici, ci să gă-sășci spre paza graniței Austrii, cu bună încredințare revultanței Unguri s'au por-nit în No foarte înșămători spre a veni în Bocovina. Iară D. Dom. polcov. aus-trieccu Urvan, ci să află statornicit în Vatra Dornii cu 14.000 cătane, stă pi loc și până astăz. Pi di o parte o arată și Luminării Sali Dom. Gheneral Ins-pector Miliței Moldavviei despre aceasta, Iar pi de alta cu cînste i să faci cu N cum și cînst. isprăv.

Iscălit Candidatul Ciunțul

[460]

*Cînsitului Departament din Lăuntru
Poliția Capitalii Iașii*

Raport.

După cuprindire poroncii N Săcsăia al 4-le atingătoare de *Ladislaos Bir-zinșkii*, unul din căpitenia răzvrătorilor Unguri i di alțăi asăminea lui, Poliția întinzând măsurile cuveniti au și găsăt purtându-să prin capitalie după milostenie pe un Grigori Condran, carele și luându-l în cercetare, după ce asupra lui nu s'au putut descoperi nici un prepus, cu nota de supt No...., l'au și triimes Aghen-țăi din preună cu pasurile ce s'au găsăt. Iar Cînsitului Departament cu supu-nire i să raportuești cu pristavlisăre și a copii de pe doprosul ce i s'au luat.

Șeful Poliței I. Pruncu Vasăli
Șef Ghiorghescu

Ms. II

N 522

In 19 Ghenarie 1849

Rezoluție :

Săcsia 4. Ghenari 19
Obsărvarisându-să doprosul să să infăloșază odată
cu poronca

Baș

Ghenar 22

Așa precum din potrivirea anilor vârstii poposăre la posesorul di Rugi-noasa în drumul vinirii lui spre capitalie și cunoșcința limbilor ungaro-română și puțin nemțiască, să propuni nu cunva să fie acel prepus însuș Ungurul La-dislaus, dispri cari aghenția mai lămurit să va puté încredința avându-l di față, precum și fisiognomiia lui Ladislaus : să i să facă postiri aghențai a împărtășă șciință Departamentului despre asămîni îndoiială și di doprosul dipi cari trebui să-i fi împărtășit poliția copii.

Baș

Sus : Priimit Ghenar 19 N 222 N 1267

[461]

1849, 20 I.

*Departamentului trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia țămutilui Neamț*

Raport.

Această isprăvnicii, cari ari în a ei îngrijări, de întăea prețuire, privighere pe granița dispre Transilvania, au priimit acum raportul privighitoriului ocolului Muntelui N 45. vestitoriu că la 16 a următoarii. Din poronca ministrului un-gurescu s'ar fi strănsu toați puștili cazonii, ci era date pi la catanile di pi la bi-cheturile di pe linia graniței în parte Transilvanii, în locul căroră adunând toați puștili vânătoare și di pi la lăcuitorii români di acolo, parte din aceste ar fi dat-o pi la bicheturi, iar la Tulghiș, iarăș ar fi rădicat steagul din primăvară, ce au

fostu datu josu o vremi, încât lăcuiitorii români di pi graniță din parte Transilvanii sânt destui înspăimântați dispre năvălirea Ungarii, dispre cari cu supuscăpat din vederi a poronci privighitoriului că așa precum prin raportul său nu încredințează că această dizvălire sântu făcute de însuș el, apoi grabnicu să păcrisă, să culeagă toată încredințare întru aceasta și să raportuiască isprăv. după cari și ea va aduci la știința cinstitului Departament.

Stan

Rezoluție :

Sacsăi 4 Ghenari 22

Să să scrii atâtu aceșcii is. precum și la Botoșani, Suceava, Panciu, Dorohoiu și Putna ca de toate acesti dându vesti Comandiriul oșceneșei rosăeneșei, celor mai apropiați de dânsăli, și să raportuiască și la Depart.

Sus : Priimit Ghenr. 22

Balș

N 256 Ghenari-

N 1240

[462]

*Cînstitului Departament al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia țămutilui Tecuciului*

Raport.

După științali adunati di pi la locurile cuveniti, păără acum neavându-să în acest țănut nici unul dintre fețale streine, viniți din Transilvania, pentru cari după datorii cu toată supunerea să aduci la știința cinst. Departament.

N 381

1849 Ghenar 20

J. Iamandi post.

Samiș țănut

pah. Alexandri

Rezoluție :

Secției 4. Ghenari 23

Spre știință

Mih.

Sus : Priimit Ghenari 23

N 282, Ghenari 25

N 1595.

[463]

*Cătră cinst. Depart. trebilor din Lăuttru**Isprăvnicia țământului Sucevzii*

Raport.

Di pi înștiințatoriul adres ce isprăvn. au priimit dila comandiriul trecătoarei Dorna N 18 pentru revultanțai Unguri din Transilvania, spre a să pliroforisă cinst. Depart. cu deplinătate însoțând pi lângă aceasta cu toată supunire să pri-stavlisăși întocmai copii

Masa I-a

N 427

1849 Ghenar 20

s. s. indisc.

Stolonacialnic Radu

Rezoluție :

Secției 4. Ghenr. 22

Să să urmeză după rezoluție însămnată asupra ra-portului is. Niamțu No 637

Balș

Sus : Priimit Ghenar 22

N 268 Ghenar 24

N 1442

[464]

La Suceava

N 1284

1849 Ghenar 20

La raportul supt N 219 atingător di nevărstnicul Băladi Ungur fugit din Transilvania în partea aceasta, să răspundi potrivit cu cuprindere a ofisului N 3 să-l dei la ce mai apropiată nacialstvă.

Ciornă

[465]

La is. Eșăi N 1287

1849 Ghenar 20

Pe dații la arestul acei is. din necunoscuți Nemți, numiți Iogăn Grișcein și Ioan Calidron, triimeși de is. țânt. Niamțu, odată cu raportul supt N. 187,

găsăți portându-să prin acel ținut, fără a ave pas. adeveritori, să scrie ca să-i ei în formală cercetare, și de descoperire ce va face prin doprosuri să raportuiască cu lămurire și neîntârziat.

Copie

[466]

N 251

La D. Capitanul Dănilescu 849 Ghenari 20

De datoria unui Comandiriu de graniță este ca pentru toate mișcările și auzirile din ceia parte, cu grăbire să raportuiască la a sa Nacialstvă, însă dela Dv. până acum nici o știință nu s'au primit despre urmările Ungurilor și a rebelilor de supt comanda Gheneralului Bem, ci ați lăsat a să lua știință prin alții, fiind multă vrame dela raportația Dv. pentru bătăliile între Români, și Săcui, fără a să mai primi ce mai mică știință. Deci vi să cere grabnică lămurire de celi ci să urmează în cea parte. Însă în adivăr sigur, iar nu cu îndoeli, Și în viitorime să nu conțeniți pe toată posta a raportui în asăminea obiect, științele ce veți căpăta.

[467]

Copie

N 253

849 Ghenar 20 zile

Eașii

Comandiriului Trecătoarei Dorna

Candidatului Nițe Ciuntu

S'au văzut obeasnenie ce dai prin raportul din 11 a curgătoari luni N 12 că pentru revoltanții Unguri a i raportuit Comandiriului întregi graniți și ai înștiințat și pe Isprăvnicie. Aciasta nu te poate îndrepta, căci ai trebuit tot atuncea să raportuești și la Dejurstvă cu ce mai mare grăbire îndemnând că păără să ți agiungă raportul la D. catanul ¹⁾ Țintilă și păără să raportuească el aicea, ne apărat urmează zăbavă. Așa dar pe toată posta să răportuești despre mișcările din ceea parte triimițind cu ce mai mare grăbire raporturile pe lângă adresul către Isprăv. și chibzuirea ca să fie la Isprăvnicie în zilele ce pornești poșta dela ținut în copia lui spre a nu scăpa ocazionul.

Gheneral Inspector Miliției

și Cavaler

[468]

*Cinst. Dipart. din Lăuntru
Administrația ănt. Dorohoiu*

Raport.

Domnescul Ofis cu N 3 lucrat dela săcție al 4-le din Cinst. Dipart. atin-
gători pentru regularisiri ce urmează a să faci în obiectul cercetări streinilor ci
s'ar ivi prin târgurile și satili acestui ținut, priimindu-să la această isprăvnicie,
cu supunire să încunoștiințază că pi dioparte întocmai să va urma potrivit cu
chîpul poroncît fără nici o abatire. Iar pi di alta roagă a i să triimite dizlegari
ci urmari să să păzască în priiviri lipsii di privilegheț și mazili ci să află la țănut
acista, căci la 180 sati, niapărat trebuesc a fi rînduiți 60 mazili și 20 privilegheț,
din cari acum să află numai 26 : mazili și 10 : privilegheț dați la țănut acista
și din acie să află cii mai mulți bătrâni nevolnici în neputință di a faci vre-o
slujbă și cu ei.

indiscifrabil
Samiș *Andriescu*

Masa 1-a

N 295

1849 Ghenari 20

Rezoluție :

Secsiei a 4 : Ghenari 22

Să să răspundă ca să ei din rînd mai frontași lăenitori bătrâni
și cinstiți de prin sati, să pui asigurator accastă însărcinări
asupra fiișci căruilea

Balș

Sus : Priimit Ghenari 22

N 271, Ghenar 24

N 1443

[469]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorul Milițai Prințipatului Moldavii
D. Hatman și Cavaler, prințul Dimitrii Mihail Sturdza
Comandiriul Zăstavii Bicaz*

Raport.

Așa precum la 19 a curgătoarii mergând cu reviziea pi graniță până la
puntul Bicazului, care la 22 : întorcându-mă la trahtul zăstavii, am aflat că la
vama din Tulghiș viniîd cătiva tisturi ungureșci cu poronca obeș-șcirului ungu-
resc de la Cic Săreda, au jăluit jurămănt între Săcui ci să găasă în Tulghiș și
apoi au scoborât di păretili Hărminții gios pajura împăratului austrieccescu și au

sfârmat-o în mii de bucăți călcând-o în picioare cu mărșavi sudălmi. Și după aceasta au pornit și pila alte vămi ca să facă tot așa. Care eu după datorii cu toată supunire aduc la știința Luminării Voastre.

N 8

1849 Ghenar 22

Cornel V. Munteanu

Rezoluție :

28 Ghen.

Spre știință

Sus :

N 281

D. S.

Lucrat sub N 365

[470]

*Luminării Sale**Gheneral Inspector Miliții Prințatului Moldavii**D. Hatman și Cavaler prințul Dimitrie Mihail Sturdza**Comandirul Zăstavii Bicaz*

Raport.

Astăzi la 23 : a urmărit la 4 : ceasuri din noapte primind porunca Luminării Voastre de supt N 255 : pentru mai lămurită știință di întâmplare satului Toplița, apoi după știința luată mai di pe urmă, cu toată supunire adaog, că în acel sat să află 4 : tisturi, adică ofițari. Dar în ci ranguri n'am putut afla, și un protopop din parte împăratului austrieccesc, șazănd tainic învățând pi lăcuitori Români, ca să fie uniți cu împăratul, învățându-i și cu armile ce avé așa prostu nefiind regulați, cari prin un arman șpion s'au înștiințat în târg la Sănmiclăuș și s'au rădicat 100 : cătani regulați ungurești înarmați, și 20 : armeni tot ungurești și mergând în pominitul sat au prinsu pi acii 4 : ofițari și pi protopop și supt pază i-au dus la Giurgiu. Dar ci le-u făcut până acum nu să șcie. Iar lăcuitorilor nu le-u făcut nimică până acum, decât atunce i-au prădat bine pentru care după datorii nu lipsăse a aduce la știința Luminării Voastri.

N 9

Cornel V. Munteanu

1849 Ghenari în 23

Rezoluție :

28 Ghen.

Spre știință

Sus : N 284

D. S.

Lucrat sub N 365

[471]

*Luminării Sale**Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii
Domnului Hatman și Cavaler a mai multor Ordine, Prințului
Dimitrie Mihail Sturdza**Comandiriul trecătoareii Dorna*

Raport.

Astăzi la 23 : a curgătoareii luni Dumlui Polcovnicul Örbán Austriicesc pentru cari am raportuit Luminării Voastri supt N 15 : când s'au statornicit în Vatra Dorna, parte Bocovini, acum au plecat cu toați cumpăniile ce au fost aice în Vatra Dorna No de 14 mii soldați, spre a mergi la Târgul Bistrița în Ardeal, unde sânt așăzați un No de revultanți Unguri. Eu cu toată supunire grabnic răportuesc Luminării Voastri spre știință

N 19
1849 Ghenari 23

Candidat Niți Ciontul
Dorna

Rezoluție :

3 fev.

Sus :
N 363

Spre știință

D. S.

[472]

*Luminării Sale**Gheneral Inspector Miliții Moldavvii, Domnului
Hatmanul și Cavaleriu Prințul Dimitrii Mihail Sturdza**Comandiriul Trecătoareii Oituzului*

Raport.

Pentru științele cerșute prin poronca, *Luminării Voastri* supt N 252=despre rebelii Unguri din Transilvanie, cu supunire prin aceasta aduc la știința Luminării Voastri, că nișci asămine științi nu am putut împărtăși din pricină că umblarea drumului esti închisă pi la această trecătoare, pisti hotar din parte Ungurilor, precum oșcașci esti cunoscut, încă de vr'o doă luni și mai bini când ei să răsculasă asupra brașovenilor și în urmă să împăcasă, umblând numai prostime, cu nigoțul în prințipat. Dila cari nimic poți afla vre un adivăr, pi cari ași fi putut fi întemeiat. Mai vartos că toați mișcările lor au fost și sânt în dipărtari de graniți ca di opt pociti și mai bini. Dicăt, acum, cu încredințari, iarăși din nou revolt. Unguri, din ținuturile Horomsăchiu, și Ciucu, s'au răsculat toți acei ci a putut fi în stari a să lupta, di la cel mai mari până la cel mai mic. Cu hotărări ca să meargă la orașul Săbiio, ci di cătră Români și Sași, cu puteri

armată s'au ținut până acum, ca cu războiu să să ei. Și di acolo cătră Brașov undi tot asămine urmari să întrebuițăzi. Dar dispre rezultatul pornirii lor încă nu am luoat șciinți până acum, Iar pi pocita viitoare, dispre toati mișcărilor ce voi priimi ci încredințari, cu grăbiri voi aduci la șciința Luminării voastre

N 6

849 Ghenarii 24 zile

Praporșci Pauncescu

Rezoluție :
28 Ghen.
Spre șciință

Sus :

N 288,
126
Lucrat sub N 364

D. S.

[473]

*Cinstitului Departament al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia ținutului Sucevii*

Raport.

Comandiriul trecătoarii Dorna prin adresa N 18 din 20 : a curgătoarii încunoșciintază pi isprăvnicii că, după înțelegire ci au avut cu Dumis. polcov. Orban, Comandiriul oșilor Austriecești, ei să află statornicit în vatra satului Dorna din Bocovina, revoltanții Unguri să află până acum tot în Transilvanie și anumi la Târgul Bistrița, Bărgăul și Nosoiu. Dispre care cu supunire să aduci la cunoștința răspectivului Dipartament.

A. Forăscu
Stolonacialnic Doicescul

Masa I-a

N 538

849 Ghenari 24

[474]

*Cinst. Dipartament al trebilor din Lăuntru
Is. ținutului Niamțului*

Raport.

Inpregiurările de mișcări di pi graniță în parte Transilvanii raportate cinst. Dipart. sub N 638, acum s'au luoat disăvărșită adiverire, că au urmat întocmai cuprinsul persóna la cercetare făcută de privighitoriul ocolului Muntelui /. chiar întâi nu și împlinire această datorii /. precum prin di iznoavă raportu aș său N 57 încredințazi cu adaos di vestire, că la 22 a următoarii viind nișci tisturi un-

gurești cu poronca obeșciurului (?), au făcut giorământ Săcuilor din Tulgheș. Și apoi îndată au sfărâmat în băcăț pajura dela Vamă, pornind di acolo cu regularisări în tot statul Transilvaniei spre asămîne, dărămarea pajurilor. Despre care is. odată cu celi ci tot acum au dat în cunoștința nacialnicilor oșcirilor rosăeni di pi graniță, în mărginire poroncilor (rupt un cuvânt) nu lipsăști a supuni științai răspăctivului Dipart.

Stan

N 779

1849 Ghenar 24

[475]

Copie.

N 311

Anul 1849 Ghenar 24 zile

Din raportul Dumv. cu No 5 s'au văzut științali ce dați despre urmările Ungurilor piste Graniță, și dar cu asămînea să nu conțeniți toată poșta expeduind raporturile cu ce mai mare grăbiri la Isprăvnicie, ca să apuci pornirea postei dela țānu (țānut) căci aceasta dela 16, s'au priimit la 23 a curgătoarii, și cătră aceasta să scrie mai pe înțāles, lāmuring și chear din acest raport (prin ce în 1-io postă), zăcirea de pe umă (urnă !), rădicānd iarăș și *steagurile Ungari*, din care nu s'au putut înțālege, — adică Ungurii au rădicat steagurile cu scopos de a le vidē norodul și a porni la război, în priivire că au capatat aziutori de pușce, sau că de vreme ce s'au prins șefu lor Coșit la Vieana, că le-au rădicat din front, și le-au dosit.

[476]

La Roman

1849 Ghenar 24

N 1511

Isprăvnicia Botoșani cu raportul N 384, înștiințază că puind în lucrari māsura poroncită prin Domnescul Ofis supt N 3, pentru privigherea neoploșării în cuprinsul țānutului a fugarilor ce s'ar întāmpla a nāzui în partea aceasta dintre revoltanțai din Transilvania Unguri, întovărășiți di alți tulburători, s'au întāmpinat di lipsa mazālilor i privileghiațālor, ci esti la acel țānut, din cari pricinā au deplinit tribuința numai la 28 sate. Iar pentru rămāșița di 137 sate, nu ari nici o înclipuire.

Di aceea să scrii acii, is. ca din privileghiați și mazilii țānutului să triimatā la acel di Botoșani numărul trebuitor, pentru satili arātati, spre îndeplinirea trebuițālor.

Ciornă — Copie

[477]

*Dipartamentului trebilor din lăuntru
Isprăvnicia ținut. Fălciului*

Raport.

D. Lascar Catargiu făcând ceriri de a mergi la moșia Urichenii ținut Niam-
țului, Isprăvnicia, potrivit poroncii cinst. dipartament din 3 a curgătoarei N 100,
Secția a 4-le,

Învăduindu-i cerire, astăzi au cu cuvenitul convoiu s'au și pornit.
Despre cari cu supunire să aduci la știință.

Samiș indiscifrabil

In. Costachi Davija

Prin lucrare indisc.

N 342

1849 Ghenari 24

Rezoluție :

Secția 4. Ghenari 26

Spre știință

Sus :

Priimit Ghenari 26

N 320, Ghenar 28

N 1788

Balș

[478] COPII DE LA RAPORTUL PRIVIGHITORIULUI DE OCOL MUNTELUI
N 80 DIN 26 : GHENAR 849

La 24 noaptea spre 25 a următoarii luni, Dumlui, polcov. Urban, coman-
diriul oșilor austrieci, au prins din oastea Ungurilor, la satul Mărășanii, dipăr-
tari de două ceasuri dila Dorna, un maior, 11 ofițari, un doftor, 343 catani, pi-
hotă — 43 călăreți husari, 68 cai, 2 : tunuri, 2 căruți cu prav, 40 cară cu pro-
viant și altele lucruri ce au mai găsit la dănsii, pe cari sau și pornit la Cernăuți,
pentru cari, după datorii, nu lipsăscu cu toată supunire a raportului cinst. is.

Iscălit Iordachi Geacoylu

Intocmai cu originalul raport

D. Costea.

[479]

Luminării Sale

*Gheneral-Inspectorului Miliției Hatman Prințipatului Moldoviei,
Marele Logofet și Cavaler a mai multor Ordine Prințului Dimitrie Sturdza
Comandiriului Graniții despre Bucovina*

Raport.

Spre îndeplinirea poroncii Luminării voastre cu No 277, supt iscălitul cu
toată supunire vă depune în cunoștință că, D-lui Aga Nicu Ghicca Comănescu.

s'au înapoiat în prințipat ieri la 26 a curgătoarii luni, căruia dăndui-să cuvenita priimire și înlesnire, apoi au și iscălit mulțămirea Dsale în rostul listei ci să păstriază pentru înscrierea pasagerilor carii întru în țară. Și tot într'o vreme plecat vă rog să bine voiți a-mi poronci Luminarea voastră, de s'au mai slobozit pasporturi și la alte persoane din fețile ce sânt cunoscute la graniță că sânt oprite pentru a să înapoia spre știință și regularisirea celei de cuviință întru departarea neorânduinelor și a îngrijirii ce poate să să prilejască.

N 23

Capitan Tintila

27 Ghenar 1849

Mihăilenii

Rezoluție :
31 Ianuarie
Spre știință

D. S.

[480]

*Cinstitei Hătmăanii a prințpat Moldavii
Isprăvnicie țânul Botoșani*

Raport.

Cerându-se dela dipartamentul trebilor din lăuntru trii Enamuri pentru stafetiuli triimasă în continita lună dechemvri, atât lui, cât și Gheneral inspectorul poliției, întru ce să atingi de năvăliria în Bocovina a Ungurilor rebeli, după cum chiar împărtășiria luminării sali N 4817, cuprinde că ori ci pozitivă știință, isprăv. va mai lua o răportuiască, s'au priimit răspunzătoaria dezlegare sub N 1599 că ia în aceasta să să adresuiască către ace cinstită Hătmăanii.

Potrivit cu cari i să și faci rugăminti ca să bini voiască a regularisă triimirtia pomenitelor enamuri, pe cari dându-să locului undi să cuvină, să să scoată adeverinți ci sânt dați pentru niși asămene.

Masa I

N 633

1849 Ghenari 27

Gherghel

Stolonacialnic Vălcescu

Rezoluție :

29 Ghenr. 849

În priviri că Isprăvnicia n'au trimis înadins la Hătmănie stafetele, ci la Departament, și cu așa ocazioani au expiduit la Hătmănie lăaturalnice raporturi, cari putea a le trimite cu postele regulate de piste săptămână, ca unii ce n'au avut îndatorire dela Hătmănie de a trimite cu înadinsu stafete, apoi nici privțci pe Hătmănie de a da Isprăvniciei inamuri, din aceli destinați în trebuințele milițet, ci Departamentul să dei, sau să supue înălțimii Sale prin înșirari pentru că dela Departament atărnă toate Isprăvniciele, și după a sale instrucții implinescu eli lucrările lor.

Sus :

N 340

N 364

[481]

*Cînsitului Dipartament al trebilor din Lăuntru
Administrația țint. Dorohoiu*

Raport.

In pricină cu ofiție cînst. Depart. cu N 1529 săcție al 4-le, priimindu-să in copii raportul isprăvniciilor țănuturilor Niamțu supt N 636 și Suceava cu N 355 și copie raport cu N 18 a Comandiriului dela zastava Dorna, toati atingătoare de mișcările din Transilvania în înpregiurările cu revoltanții Unguri, priimindu-să la această isprăvnicie, cu supunire să încunoșciințază că să va urma întocmai potrivit cu chipul poroncit fără nici o abatere.

indisc.
Samiș Andriescu

Masa I
N 424

1849 Ghenari 27

Rezoluție :

Secție 4-a Ghenar 30
Spre șciință

Mth.

Sus : Priimit Ghenar 30
N 383, N 2173

[482]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii
Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor Ordine Prințului
Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătorii Dorna*

Raport.

Dumlui Polcovnicul Ōrban Austriecesc pentru cari s'au răportuit Luminării Voastri supt N 19 când au pornit din Vatra Dorna parte Bocovinii, asupra revoltanților Unguri și mergând la satul Maroșanii ci iaste di parte ca 2 poșci de Vatra Dorni, la 24 noapte spre 25 : a curgătoarii luni, au încungiurat numitul mai sus sat Dumlui Polcovnicul Ōrban : cu șasă cumpanii soldați tocmai în timpul când dorme toți revoltanții Unguri ci să afla statorniciți în acel sat. Și fără și mai întrebunțezi armele în ei, i-au prins de pe la cfartiruri ; Un maior Kanfler, 11 : ofițari, 1 : doftor, 343 : soldați pihotă, 43 : husari călări, 2 : tunari, 2 căruți cu prav, 40 : cară au încărcat provizii și alti ci au mai găsit la ei. Inșă cai sânt 68 : pisti tot cu a husarilor și a tunarilor, undi aducându-i supt : caraoli pe revoltanți, i-au tot triimis la Cernăuți. Iar Dumlui Polcovnicul Ōrban să află iar în Vatra Dorna, statornicit până astăzi. In urmă după ci au prins pi acel

No de revoltanți să audi că s'au sculat un No de 30 mii Unguri revoltanți la Târgul Bistrița, s'ar fi strâns și sânt gata a intra în Bocovina. Eu cu toată su-punire grabnic raportuesc Luminării Voastri spre știință

N 22

Candidat Niți Ciontul

849 Ghenari 28 zile

Dorna

Rezoluție :

3 F.

Sus : Spre știință

N 362

D. S.

[483] COPII DIPI ÎNCUNOȘCIINȚARE COMANDIRIULUI DE DORNA No 24 849
GHIENARI 28

Dumlui polc. Orban *austrieccescu* pintru cari am încunoșciințat pe cinst. is-prăvnicii supt N 21, au pornit din Vatra Dorna partea Bocovinii, asupra revol-tanților Unguri și mergând la satul Moroșinii ce este de parte cu două vrăști di Vatra Dorna la 24 : noaptea spre 25 : a curgătoarii luni au încungiurat numitul mai sus sat Dumlui polc. Orban cu 6 : companii soldați tocmai în timpul când dorme toți revoltanții Unguri ci să afla statorniciți în acel sat, și fără să mai întrebuințazi armili în ei, iau prins pila cvartirori, un maior, 11 ofițări, 1 un doftor, 343 : soldați pihotă, 43 : husari călăreți, 2 tunuri, 2 căroți cu prav, 40 : cară au încărcat co provizii și armili ci au mai găsit la ei. Însă caii sânt 68 pisti toți cu a husarilor și tunurilor, undi aducându-i supt carantin pe revoltanți, i-au tot trii-mis la Cernăuți. Iar d. polc. Orban să află iarăși în Vatra Dorna statornicic ; pi dioparti am raportuit la nacialstfa me, iar pi di alta cu cinste grabnic aduc la știința cinst. isprăvnicii.

Iscălit Candidat Ciontul

[484]

N 761

N O T Ă !

Spre răspuns la Nota Cinst. Departament supt N 1525 Aghenția, cu căzuta cinst. să face cunoscut că Aghenția întrând în deamăruntul cercetare a trimisului Grigore Condrai, s'au lămurit că persoana acestui este potrivită cu signalimentul

cuprins în pasaportul înfățișat. Însă nici cum nu acel a lui Ladislaus Bărzencei, după care Aghenția slobozându-l de supt arest pe acel Condrai, au și împărtășit poliției știință de descoperire.

Iași 8 Fvrie 1849

Aghenț a C. C. Apostolicești
Sale Măririi i Cavaler
indiscriabil

Cătră Cinsl. Departament a Trebilor din Lăuntru

Rezoluție :

Săcsia 4. Ghenari 29
Spre știință

Mih.

Sus :

Primit Ghenari 29
N 375 Ghenar 31
N 2144

[485] ADRESA NO. 7 A LUI P. CÂMPEANU CĂTRE SECRETARIATUL DE STAT AL MOLDOVEI.

1849

Ian. 30

Onoratlui Secretariat de Stat

Ia adresul onoratlui Secretariat de Stat cu No. 146, prin care subscrisului se trimite un calendar unguresc spre a-l censură și a face după aceea arătare, dacă într'însul nu s'ar cuprinde ceva ce ar fi împotriva principiilor bunei cuviințe, pe lângă înapoierea lui prin aceasta, cu cinste și răspunde : că asemenea carte, după opinia subscrisului nici într'un fel de chip nu poate să fie încuviințată și primită în țară, ca una ce numai de nume e calendar, iar în fapte e o broșură plină de idei revoluționare, tipărite și publicate într'însa cu scop de a întărită pe țăranii unguri din Ungaria și Transilvania și a-i îndemna de a se scula cu mână armată asupra Ocărmuirii lor cei legiuite, precum și asupra Sărbilor, a Croaților și a altor nații împreună-lăcuitoare în țerile acelea

Petru Câmpeanu.

Iași.

[486]

Dipartamentului trebilor din lăuntru

Isprăvnicia țănutului Niamfu

Raport.

Prin raportul privighitoriului di ocolul muntelui N 61, s'au luat știință că la satili di pi graniță, în partea Transilvaniei și, anumi, *Valea Jidaniului, Bicazu ungurescu. Fundu Ivanișului și Dămucu*, viind 17 Săcui au cerut să dei

armili și împotrivind, pe trimișii din partea Ungarii, n'au dat cerșutii armii, nici au lăsat să strici pajura austriicească de la vama Bicazu ungurescu. Iar în satii graniței din răzădenția acistui ținut domneșci pacinica linișci, dispre cari isprăvnicia odată cu acele ci tot acum au dat în șcirea nacialnicilor oșcirilor rosieni de pe graniță, nu lipsăști a aduci la cunoșcința cinstului dipart.

N 1043

1849 Ghenar 30

Stanu

Rezoluție :

Secsle 4. Fev. 3

Fiindu că cu făcutu cunoscutu Comandiriului oșcinescu, aceasta va rămâne spre știință

Balș

Sus :

Priimit fev. 3

N 444

N 2539

[487]

Cinst. Dipartament al trebilor din Lăuntru

Isprăvnicia ținutului Sucevii

Raport.

Spre pliroforii respectivului dipartament decuprindire adesului Comandiriului trecătoareii Nimircenii N 23 atingătoare de revoltanții Unguri, cu toată supunire să pistavlisăști întocmai copii

Masa 1-a

N 651

849 Ghenari 30

s. s. A. Forăscu

Stolc. Doncescu

Rezoluție :

Secslea 4. fev. 3

Să să răspundă că copia raportului ținut nu s'au priimit

Sus :

Priimit fev. 3

N 442

N 2537

Balș

[488]

Luminării Sale

Grabnic

*Gheneral Inspectorul Miliții Prințipat Moldaviei,
Domnului Hat. și Cavaler Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandirul graniții despre Transilvania*

Raport.

Mai înainte di a priimi predpisaniea supt N 251, cu data din 20 a următoarii și sosită aice la 29 prin rap cu N 7, încă la 22 a următoarii, am adus la știința Luminării Voastre, despre științele luate, de mișcările urmate în Transilvania, și în Ungaria, cari despre asămine mișcări, și prin această întru tot supus, grăbescu a vă aduci la știință următoarele vești luate. Ca ținuturile Ciucul și Haromsăc, carele sânt în liniea aceșci graniți să găsăscu ocupate de polcov. Gool carile au priimit această însărcinare sângur dela Koșot, fiind că el este ofițar dela Ciuc, și unit cu Ungurii, și carele în această epohă, este rădicat dela ober leutenant, la rangul de colonel, și având știință de toate împregiurările acestor părți, au vinit împuternicit di Koșot, ca să răspoljască ori ce va vroi, în partida lor, carele dela sosirea lui, precum am înștiințat prin nomerarisitu rapt, întâi au adunat toată opșciea acestor ținuturi și i-au giurat în numele lui Koșot, a fi credincios Ungarii, precum și pi toți amplotații dela Carantini, stricănd toate marcele și sâmnile ocărnuirii Austrii, și după aceasta au strânsu toate armele atât cazioni, precum și particulare undi au găsit, și au înarmat câți Săcui s'au putut, și parte i-au trimis ajutor gheneralului Bem, și alții prigătiți pentru luarea Brașovului, căci Brașov să găseșce închis și supt paza gheneralului Ghedeon, carele ari supt comandă spre siguranția Brașovului, șase mii No 6000 soldați, regulați viniți din poliția cu 30 tunuri, șase mii, No 6000 Sași, asămeni bini înarmați, 6000 Români și vre-o 20.000 opșcie toți înarmați. Iar Săcui prigătiți asupra Brașovului, pot a fi la 30.000, însă niregulați, cii mai mulți înarmați cu nișci lănci, au și doă tunuri, fiind mai înainte 3, iar unul s'au stricat.

Iar gheneralul Bem să găseșce tot în Transilvania în potrivea Sibiului, undi este și gheneral Puhler, stând cu lagărele afară de Sibiui, care acest plan este a lui gheneral Puhler, spre a feri orașul de stricăciuni, ei șade afară cu oșceni regulați. Și Sibiul este asigurat cu garda din târg și cu mine făcuti pe supt pământ cu praf ca la întâmplare, viind Bem, să le dei foc, să-i fărâme. Iar pără acum di când au vinit Bem în Transilvania ar fi avut doă lovituri cu Puhler și au învinsu Puhler pe Bem, ba încă Bem au căpătat și o rană din cari nu poate a umbla călare, ci numai în trăsură la comandă. Iar de armiea austriacă cu Vidișgrăți, în Ungaria să găsăscu luati și ocupate, cetățile *Buda, Pesta, Kașova* și *Apirios*. Iară Koșot cu armiea ungurească este la un sat sau târg, numit Dibrițan în dipărtare de Peșta doă zăle cale care aceste științi prin chipurile ce s'au putut s'au luat, însă de sânt toate întocmai nu să poate lua sigură știință așa precum drumurile din părțile acele nu umblă și liniea graniții, precum am zăs mai sus, este prinsă cu ocupația polcovnicului Gaal, ci numai ci să poati lua aste, dela unii din amplotiați di carantini, cari tainic sânt credincioși Ocărnuirii Austrii. Și dela unii Neguțători mărginași, precum și dela ofițari fugiți aicea, căci științe

adevărate fără nici o scăpare s'ar putea primi, când ar fi niscăiva șpioni, triimiși înadinsu să vadă cu ochii. Iar eu pot însemna aceea ce aud, și îmi spun alții, care cu asămîine îndată ce voiu primi în toată vremea altele înnoimi voiu urma pentru toate a aduce la știință.

Capitan Dănilescu

Anul 1849

luna Ghenri 31

N 12

Rezoluție :

6 Feb.

Spre știință

D. S.

Sus :

N 424/151

N 446

[489]

Luminării Sale

*General Inspectorului Mitiției Moldovei Marelui Loșogăt Hatman și
Cavaler a mai multor Ordini, prințului Dimitrie Mihail Sturdza*

Comandirul trecătoarii Nimircenii

Raport.

Fiind că după cercetarea făcută în partea Bocovinii despre urmarea revoluțiilor Unguri, astăzi s'au luat știință că de către oșcirile austriecești de supt comanda Obristului Urban ei să află pregătiți de război la hotarul despărțit Bocovina cu Ungaria, prin chipuri s'au prins la un sat numit Moroșanii un număr ca la 600 Unguri revoltanți, între care ar fi mai mulți de nație Nemți și Polci, cu un maior și ro : ofițări din cari au și sosit cu trecirea prin Târgul Suceyiei din Bocovina, un transport ca la 200 : supt convoi de soldați austriecești.

Pentru cari, după datorie, cu toată supunire raportuescu Luminării Voastre asămîinea știință luată.

Praporciuc Kasalov

N 25

1849 Ghenari 31

Rezoluție :

3 Feb.

Spre știință

D. S.

Sus :

N 364

[490]

*Cătră cînst. Dipart. al trebilor din Lăuntru
Isprăvnicia Iăn. Bacău*

Raport.

Di ceca parti a Transilvanii din înpregiurările turburărilor di acolo și in-
trigili ci urmează au vinit în eastă parti a Moldovii, cătră scutirea vieții, în satul
Comăneșcii, 4 ofițari numiți *Androș Baloșu*, leitenant, al 2-le *Nosăv Ciacă* lei-
tenant, al 3-le, frați, tot leitenant și al 4-le *Carol Nistor*, căpitan. Pentru cari
ofitiul făcându-să cunoscut Dum. polc. von leit. Comandiriul polcului Volânschi,
prin adresul său No, ceri di a să aduci pi asăminea ofițari în lăuntru țanutului,
iar nu la margină în urmarea căruia să spună poroncindu-să pris di acolo să arăti
pominiților di a vini și a petreci aicea îndată, fără însă să întrebuițaz vre-o
executivă măsură. Totodată, după datorii, cu supuniri să aduci și la cunoșciința
cînst. Dipart.

Ispr. *Cristea* (?)

N 1249

1849 Ghenari 31

Sus: Priimit fevr. 3

N 441, N 2536

[491]

*Departamentul din lăuntru
Cătră al său revizor Dumnelui medelnicer Costachi*

Voia cerută de dumneta prin raportul cu No 4 de a fi slobod pe vreme
de opt zile spe a te căuta cu doftor de boala de care ai fi pătîmind, să încuviin-
țază de cătră Departament.

Ministru și Cavalier

Balș, vel logofăt

Secția 1

N 2061

1849 Ghenari 31

Șef secției indise.

[492]

Cinst. Dipart. al trebilor din Năuntru
Isprăvnicia Țănut Sucevii

Raport.

Di pi adresul ci s'au priimit dela Comandiriul trecătoarii Nimircenii N 24
 în obiectul revoltaților Unguri, cu toată supunire să pristavlisăști întocmai copie.

indisc.

Stolonacialnic Doncescu!

Masa I

N 724

849 Ghenari 31

Rezoluție :

Sescici 4 fev. 4

Să să răspundă că despre toati asămîine șciință să
 facă cunoscut și comandirilor oșceneșci

Baș

Sus :

priimit fev. 2

N 423

fevroari 3

N 2416

[493]

T A L M Ă C I R E

Secret

Strălucirea Voastră
Milosivule Domn

Mihail Grigorovici

Cu toată cinste înpărtășind pe lângă aceasta copie de pe adresul cătră mine
 aghentului austrieccescu dumisali D Eisembah, din 24 Ghenar N 661, că alătu-
 ratile liste și fisiognimii acelor întâiu căpitenii a revoltaților din Ungaria și Tran-
 silvania, rog plecat pe strălucirea voastră, să faciți cuvenita punire (punire (se
 repetă) la cale în prințipatul Moldovei spre a lor prindere.

Dacă întru aceasta va cere trebuința de agiutoriul ostășăsc, atunce cinov-
 nicii ocărmuirii să să adresăzi cu cerire cătră cei mai cu apropiere șefi ostășășci,
 spre a să perimite de să vor triimite cu convoiu la orașul Eși.

Cu înaltă considerație și desăvârșită predare am cinste a fi

N 549

31 Ghenar 1849

Eși

al strălucirii voastre

plecată slugă

iscălit v. Moler

Intocmai cu or. P. Schitel

[494] COPIE DIPI OTNOȘANIA COMANDIRIULUI TRECĂTOAREI NIMIRCENI
CU N 24 DIN 31 GHENAR 849

Fiind că după cercetare făcută în partea Bocovinii despre urmarea revoltanților Unguri, astăzi s'au luat știință că de cătră oșcirile austriecești de supt comanda obristului Orban ci să află pregătiți de război la Hotarul din părțile Bocovina cu Ungaria, prin chipuri s'au prins la on sat numit Moroșanii on N ca la 600 : suti Unguri revoltanți, între cari ară fi mai mulți de nație nemți și poleci, cu un maior și ro : ofițari, din cari au și sosit on transport de 200 : cu trecere pi la târg Sucevii din Bocovina, pentru cari cu căzuta cinste să aduce la cunoșcința cinstiții isprăvnicii asămine știință luată

Iscălit prapurcie *Casabov*
Intocmai *Costea*

[495]

Dipartamentului trebilor din Lăuntru

Isprăvnicia țănutului Neamțu

Raport.

În așeptari a să vide dela isprăvnicia țănutului Fălciu — triimitere cu convoiu în priimire aceșcia, a dums-li Lascarachi Catargiu, spre periorisări la moșiea Urecheni după încuviințare Pre Innălțatului domnu stăpânitoriu la rugămintă ci au supus frătii dumisali, aga Costachi Catargiu, precum poronca cinstitului dipartament sub N 101, dila săcțiea a 4-le mărăgineșci, s'au luoatu acum adresulu zisăi isprăvnicii cu N 280. Prin urmari, deși să zice că cu cuvinitul convoiu triimeti cătră aceasta pe dumlui Lascar Catargiu, însă la isprăvnicii nici pe dumlui Lascar Catargiu s'au priimitu, nici vre-un soiu de convoiu, s'au văzut, decât acelu adresu, i s'au adusu di o față particulară din târg Petrii, cari au arătat, că i s'ar fi dat di d. aga Costachi Catargiu, spre a-l aduci la isprv. pi lângă cari înpregiurare mai este și aceasta di luoatu aminte, că dumlui aga Costachi Catargiu de îndată veind în târg Petrii între mai multi vorbi ci au presăratu, au fostu și aceia că d. ca cel ci să gășăsci cu șidere la Uricheni, nici cum va îngădui a i să periorisi casăli dums-li di a nu priimi musafiri, ce ar veni, ci mai vartosu, ei vor fi priimiți, precum și acum al luoat din Piatră pe frații Ruzindscășci căminariul Alixandru Braun- Vagner arendașu și ober Baur neamțu ; Inpreună cu cumnatul dumsli aga Costachi Ghica, s'au dus la Uricani cu numi di vânătoari. Urmari tânpeșci toată aplecația țitatiei poronci ci hotărășci ca pe dumnealui Lascar Catargiu, să să ții periorisit, la moșia Uricanii, atât pentru de a nu eși din cuprinsul hotarului moșii, precum și de a nu ave nici un feliu de comunicăție, sau întâlnire cu cineva, precum di asămine necuviții s'au urmat de dumlor și mai înainti di a să triimeti di suptu perioeisire dila Uricani Pmafil ci iau după încredințare ci s'au luoatu dela slujitorii ci era acolo rânduiți că dumlui Lascar, cu chipu că mergi pe moșii, eșind din ograda casălor calare, repezi

calul și să făce nevăzutu din nainte slujitorilor, cari nu să pute ține de dumlui, nefiindu-le cailor a eși di agire ca a dumlui și zili întregi zăbovindu-să nu să în-torce și nici să șcie undi să duce și cu cini să întâlne, pă ră când iscălitu pu-ăind știință prin pășire acolo, au mai mărginit nișci așa necuviinți.

Di aceea toați acești înpregiurări mai înainte di a să triimite vre-un convoiu la moșia Uricanii, pentru că nici i să șcie dacă dumlui Lascar Catargiu acolo să aduc la cunoșcința cinstilui dipartament, cu rugăminte de a i să da dizlegare de urmari.

Stanu
Stolonaciatnic *Dimitriu*

M: I
N 1077
1849 Ghenari 31

Rezoluție :
Secția 4 : fev. 5
Să să răspundă că ea să-l periorisască după poron-
cile ei ari di mai nainte.

Sus : Priimit fev : 3
N 460
N 2706

Bals

[496

Luminării Sale
Gheneral Inspectorului Miliiei Prințipatului Moldovii
Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor Ordine
Prințului Dimitrie Mihail Sturdza

Comandiriul trecătoarii Dorna

Raport.

Dila târgul Bistrița revultanții Unguri ci iara statorniciți, s'au pornit toți în Transilvania și s'au statornicit un număr însămnători di ei la târgul *Deju* și la *Kla hezim Burhuc*, încungiurând aceli târguri din pregiur. Și stau pe loc. Iar oaste Austriicăscă ci iara statornicită în Vatra Dorna cu Dumlui Polcovnicul Ōrbăn, la 31 : a contenitii luni Ghenari, au pornit spre a mergi la țitatele mai sus târguri, undi s'au așăzat Ungurii. Nișci o asămine împregiurări Eu cu toată supunire grabnic răportuesc Luminării Voastri spre știință

N 32
849 Fevr. 1
Dorna

Candidat *Niți Ciontul*

Rezoluție :
9 Fev.

Spre știință

Sus :
N 491/169

D. S.

[497]

La Departament

1849 N 364

Febr. 1

Isprăvnicia de Botoșani prin raportul cu N 633 supune, că pentru stăfetele expeduite cu înadiniși curieri în trecuta lună Dechv. către acel Departament și către gios iscălitul în ceea ce să atinge de năvălirea Ungurilor rebeli în Bucovina, au cerut dela Departament trii inamuri spre a li da locului cuvenit, ca să scoată adevărurile slobozite de cu în pripă la luarea trăsurilor și a cailor de poștă. Însă Departamentul în loc de a-i trimite inamurile s'au făcut dezlegare supt N 1599, ca Isprăvnicia să să adresază întru aceasta către Hătmănie.

Deci cu toate că împregiurările raportuite atunce privia în parte pe Hătmănie ca nișce științi atingătoare de graniță, unul din atributurile Hătmăniei, dar fiind că pe deoparte inamurile ce cu multe încuviințări să slobod la Hătmănie, sânt destinate numai pentru militari, pe de altă parte curierii trimiși de Isprăvnicie, n'au fost adresați deadreptul la Hătmănie, ci către Departament în care prilejuri au adus și către Hătmănie raporturi. Apoi tot Departamentul să binevoiască a îndestula cererea Isprăvnicii, împărtaşind și pe gios iscălitul de rezultat, mai vartos că acum nici sânt inamuri la Hătmănie.

::

*Luminării Sale**Gheneral Inspector Milițai Prințăpatului Moldovei**D. Hatman și Cavaler prințului Dimitrie Mihail Sturdza**Comandiriul Zăstavi Bicazu*

Raport.

Astăz la 2 a curgătoarei luni Febr la 4 ceasuri după amiază-zi, doi ofițari slujiți în răgăment săcuesc din Transilvania — însă de nație Nemți și anumi cel întâi ober Leitenant Hibel Ferdinandu, cel al doilea ober ofițar Sandru Frederih cu pașporturi întâi supt N 149, al doilea N 150 din 31 Ghenar 849. La trecerea lor în prințipat li s'au cercetat voința lor de intrare în prințipat. Au arătat că ei fiind credincioși a împăratului și ne mai voind a slujă la revolta ungurească, ș'au dat demisie, căpătându-și și parporturile (pașporturile !) sus arătate. Și au și trecut în prințipat. Moldovei. Eu pe deoparte am expeduit cu un curier batalionului Comandir D. maior Burducov, ci să găsaști cu comanda la satul Henciu. Iar pe de altă parte cu toată supunirea să aduce la știința Luminării voastre

N 24

1849 Febr. 2

Rezoluție :

6 Febr.

Spre știință

Cornet V. Munteanu

D. S.

Sus :

N 420

N 448

[499]

*Luminării Sale**Gheneral Inspectorul Miliții Prințatului Moldavii**D. Hatman și Cavalier prințul Dimitrie Mihail Sturdza.**Comandiriul Zăstăvii Bicaz*

Raport.

Eri la 1-io Fevr. la 7 ceasuri din noapte luând săgură știință cum că Unguri ci să găsească în Tulghiș înarmați, s'ar fi pornit spre întîmpinare armadii tot ungurești ce vine dela Săn Miclăuși, în număr de 4400 : ca să bată pe lăcuiitori din Vale Jidanului și Bicaz, pentru că nu s'au supus a da armele și a să uni cu Unguri și că în noapte aceasta să-i supui supt sabii. Apoi eu după o așa știință cu ștafetă am înștiințat pe D. maior Burducov, Comandiriul Batalii al 3-le ci să găsească la Răpciune în apropiere de graniță de 2½ ceasuri. Pentru vre-o întămplare, precum tot asemenea grabnic am trimis și la punctul Bicaz povățuire ci trebuie să facă la întămplare untir ofițar ci să găsească acolo ca efreitir, după care astăzi la 4 : evropienești după masă am primit răspunsu dela unte, că au pus în lucrare cele de cuviință. Dar nu s'au întămplat în această parte nimic încă până acum. Pentru care această împrejurare după datorie cu toată supunere o aduc la știința Luminării Voastri.

N 23
1849 Fevr. 2

Carnet V. Munteanu

Rezoluție :

6 Fr.
Spre știință

Sus :

N 421
N 448

D. S.

[500]

Secret

Alăturând aici spisocul primit de Pre In. Domnu pe lângă împărtășire D. Gheneral — Leitenant. Moller supt N 549, din poronca In. Sale, Departamentul din lăuntru va face cuvenita lucrare a să căuta în tot cuprinsul principatului fețali în el cuprinse, cu ce mai aspră măsură administrativă, comunicând lui de cu-

viință fiziognomiile alăturate în număr de 18—și la întâmplare de trebuință să va cere ajutor la ce mai aproape comandă oșcenească.

Dom Adiut
Colonel *Schelet*

N 139
1849 Fevrari în 2
Or. Eșii

Secția 4
Rezoluție :
Să se facă poronci țărulari pe țănnuri cu această cerire

Balș

Sus : Priimit fevr. 2—849
N 447

Jos : Să cuvine spre lucrare Depart. din lănntru.

[501]

1849 fevr. în 2

S P I S O C

FETILOR CĂRORA SĂ ALĂTURIAZĂ FISIOGNOMIA

1. Ludvig Coșuta
2. Franți Pulskii
3. Bartolomei Scemer
4. Graf Cazimir Batani
5. Eduard Beti
6. Moriți Perțel
7. Pavel Vasvari
8. Alexandru Petefi
9. Insurgentul leah Gheneral Bem
10. Mihail Stancici, sau Dancici
11. Artur Gherghea
12. Alexandru Lucaț
13. Pavel Niari
14. Vladislav Madaras
15. Doctor Tauzenau
16. Ștelesa Nadi (ce întovărășășce pe Coșut)
17. Vladislav Ceani
18. Terezia Coșut, născută Meseleni

Intocmai Col. *Schelet*

[502]

2. II. 1849

Imbrăcămint.

Nu să poate îndestul lămuri în diobșce cu toati aceste, mai cu osăbire să poarte căciule- a sa purtare este plină de fâneți și lingoșitoari.

Kossut este la sta ceva mai nalt decât de mijloc, la trup zdravân, vârtos, întriaga lui talie este uscățivă, fără pânțe — Pieptul cam întinsu mai mult în lățime decât în înălțime. Mâna delicată, albă, degite lungi. Ifosul lui îi ce mai linișcită poziție este înfocat. O statornică contență. Agitații lui ademenitoare. Nu cu franșesă, mai cu samă să vedi în tot trupul lui o contență driaptă, nici cum plecată. Pe lângă aceasta și mersul și contența la eal să înfășșază după a lui dispoziții. Deșăntat îmi paru mie odată, când eal în ce mai furioasă întărtare cu capul învăpăiat să apropiere, și așa de tari s'au întins piciorul înainte, încât tot ciolanul de nainti s'au cârjobat întocmai ca să săcâe.

Glasul lui este plăcut, lingoșitoriu, și când încă vorbești încet, apoi lesne înțelegător. Limba nemțască o vorbește cu un accent de slavon protestant ca *Scipfermi*. Mai cu samă faci eal toată impresie unui slav procopsit, Mai mult decât a unui maghiar, aplicarisând tot odată sâmtăcioanile unui galant zurbagiu, și din ochii lui ci-i albastre cu frumoasă toctori să răspândești aci impresie a uni galanterii răscolnice. O căutătură în sus ce este la eal însușită, foarte mult în-suflețază pe aceste sâmtăciuni a lui

Energhie haracterului său nu să exprimă în celi din afară a lui aparență Părul lui din cap este veșced, castaniu, la mustăți și la barbă ceva mai întunecat. Fața albă, veșcedă. Portretul îi este foarte asămănat.

Scrisoare neamțului a lui Ludovik Kossut îl vâdești, că eal nici un feliu praxis nu are într'ânsa. Eal limba aceasta nu o scrie nici cu ortografie, nici după gramatică.

[503]

PERSONALĂ DESCRIERE
A LUI LUDOVIK KOSSUTH (CU PORTRET)

Traducere din nemțește

Vârsta 45 ani

Locul unde s'au născut — Ungaria — Iaspern

Stare lui — căsătorit

Relighie — ne catolic

Limbile, vorbește nemțește, ungurește, slavinește, latinește, franțuzește

Indeletnicire lui, sau haracterul — Advocat, și jurnalist.

In sfârșit prezident la dieta de apărare a țării Ungurești.

La trup — de mijloc, supțăratic

Fața — rătundă, cam plină

La față — smolit

Frunte — naltă, deschisă

Părul — negru

Ochii — albastri, pătrunzători

Sprincenile — mari negre

Nasul — turtit

Gura mică, frumos potrivită

Dinții îndepliniți
Bărbia rătundă
La barbă, negri favoriți și musteți

Osăbite sămne

Fireșci sămni în obraz-părul răschirat din rădăcini păn la pleșuvie

Imbrăcăminte

[504]

PERSONALĂ DESCRIERE
A LUI FRANȚ PULSZKA (CU PORTRET)

Vrâsta 38 (bis) 40 ani
Locul nașcerii —
Stare — necăsătorit
Relighie —
Limba — ungară, nemțască (curat fără osăbite dialecte) latina, franțuzeșce
Indeletnicire sau haracterul — unter secretar al Statului
Trupul de mijloc, mai aplecat, slab și gârjit
Fața lungăriață, ovală, și di desupt cam ascuțită
Fața veșcedă, ca di bolnav, albă, fără rumeneală.
Frunte lată, coșcovă, cam acoperită cu părul
Părul întunecat, linsu, scurt, foarte des.
Ochii negri, mari, bulbucați
Sprincenile întunecate, vârtoasă, crescute la un loc.
Nasul lungu, foarte puțăn lasat în gios, coronit.
Gura obișnuită, frumoasă
Dințai toți albi
Bărbie ascuțită, dar nu bulbucată
Mustățile negri, mici, rari, stând drept

Osăbite semne.

A lui conduită este din fire dârză și pacinică. Vorba lui mai mult încet.
Mărsul linișcit și încet și amintre nimic nu are dișănțat în sine.

Imbrăcăminte

modernă

[505]

PERSONALA DESCRIERE CU PORTRET
A LUI VARTOLOMEI BARTHOLOMÄUS SZEMERE

Vârsta 40 ani
Locul nașcerii Gömör, în acelaș comitat
Stare — necăsătorit

Religie — evanghelică
 Limba — rău nemțășce, ungară, latină și franțuză
 Indelețnicire sau caracterul — odată ministru din lăuntru și în urmă mă-
 dular la dieta de apărare a țării

La trup — mic, cam făcut
 Obrazul — plin
 Față puțin arătoasă
 Frunte — lată
 Părul — negru
 Ochii — mari căprii
 Sprincenile vârtoasă
 Nasul în proporție
 Gura mică
 Dinții sănătoși și îndepliniți
 Bărbie rătundă
 Barba vârtoasă și lată

Osăbite sămne

O prietenoasă plăcută înfățișare

Imbrăcămintе

Aceasta nu este în osăbire aliasă. El poartă obicinuit un capot vână-
 de iarnă cu două rânduri de bunghi.

[506]

PERSONALA DESCRIERE
 A LUI LADISLAUS CSANYI.

Vrâsta ca la 40 către 45 ani
 Locul nașcerii — ne știut
 Stare — holteiu
 Religie — catolic
 Limba — ungară, și curat nemțășce
 Indelețnicire sau caracterul, fostul comisar a Cărmuirii
 La trup — mare, supțăratic
 Obrazul cam plin
 La față sănătos
 Frunte nantă
 Părul castaniu
 Ochii mari albașcri
 Sprâncenile închisă
 Nasul lungu
 Gura în proporție

Dinții frumoși și albi
Bărbie rătundă
Barba — favoriți deși mestecat cu păr sur

Osăbite sămne

Imbrăcămintă

Poartă obicinuit uniformă de matsur, adică verde cu brodiură de aur

[507]

PERSONALĂ DESCRIERE A LUI KARL TAUSENAU

Doctor în medicină — Karl Tausenau în vârstă de 35 căți 40 ani

Statură mică.

Plin la trup, cam spătos, coșcodan, are obraz plin și răsfățat, la față vini galbăn, grumazii scurți, groși; un nas cam coroiatic, părul negru, linsu, frunte turtită, ochii negri, sprâncenile tare desă, gura măsurată, cu buzăli mari. Are o barbă foarte neagră, pe care el au fost ras-o pân la niște scurți favoriți.

Mărsul său este foarte comod, contenența driaptă, fizionomia sa statornică orientată, el vorbește curat nemțășce (nici un jargon în limbă).

Pe lângă accasta este foarte însămnat în englizasca și franțuza.

[508]

PERSONALĂ DESCRIERE A LUI LADISLAUS MADARASS

Vârsta 45 — căți 46 ani

Locul nașcerii — în comitatul Stuhlweissenburger, nu să șcie unde.

Stare — văduvoiu

Limba — ungară, stricat nemțășce, latina și franțuzeșce

Indeletnicire sau caracterul în trecut mădular la Comitetul apărării și prezident a toată poliția țării

La trup — mic, supțăratic

Obrazul — foarte trecut, lungărețu

La față cu totul oacheș

Frunte naltă deschisă

Părul negru zburlit

Ochii negri pătrunzători

Sprâncenile negri

Nasul cam ascuțit

Gura potrivită

Dinții deplini

Bărbia ascuțită
Barba și mustățile îndepliniți

Osăbiri sămni

Totala expresie ci să înfățișază în persoana sa, este de țigan sau de arman. Vorbește iote, este tulburat, cu toate aceste șcie a să stăpâni.

Imbrăcămintă

Dela purcederea sa la 3 Ghenar, anului curgător, un surtuc de postav în doi peri, cu două rânduri de bunghi Nadragi negri.

supt ei un *Kodrington* sur închis, o șubă de drum niagră, cu blana de ursu.

[509]

PERSONALĂ DESCRIERE A LUI PAUL NHĂRI (MIARI)

Vrâsta 50 ani

Locul născării — aproape de Waitzen, în comitatul Pestei

Stare — holteiu

Relighie — calvină

Limba — rău nemțășce, ungara și latina

Indiletnicire sau haracterul, la urmă Deputat a Dietei împreună mădular la Comitetul de apărare însărcinat cu departamentul lucrărilor și a pregătirilor oșcenești

La trup — făcut și vartos

Obrazul — rătund și plin

La față — smolit

Frunte — rătundă

Părul — negru

Ochii — mari negri

Sprâncenile — vârtoasă

Nasul în proporție

Gura regulată

Dinții deplini

Bărbie rătundă

Barba — favoriți și mustețale mici

Osăbite sămne

Tare stricat de vărsat. Vorbește cu un ton aprig. Mărsul său este încet

Imbrăcămintă

Feliurită, iobește cu toate aceste mai cu osăbire fracul

[510] PERSONALĂ DESCRIERE A LUI ALEXANDER LUECÁTS

Vrâstă 30 cătră 32 ani
 Locul născării în Comitatul Biharer
 Relighie catolică armenească
 Indeletnicire sau haracterul — Comisar al cârmuirii în Raab
 La trup mic, slăbănog
 Obrazul lungăreț, slab
 La față veșcid (foarte leneș)
 Părul negru, peptănat înapoi
 Ochii negri
 Barba niagră îndeplinită

Osăbite sămne

Să asămănă mult cu un țigan

[511] PERSONALĂ DESCRIERE A LUI ARTHUR GÖRGCH (GHEORGHEI)

Vrâsta ca la 30 de ani
 Locul născării neștiut
 Stare necăsătorit
 Relighie catolică
 Limba nemțeșce, ungureșce
 Indeletnicire sau haracterul, fostul C. ober-leutenant. La urmă ghenereal a
 insurgenților Ungari
 La trup de mijloc, supțăratic
 Obrazul plin
 la față sănătos
 Frunte naltă
 Părul roșietic, bălan
 Ochii albiniți
 Sprâncenile bălane
 Nasul ascuțit
 Gura mică
 Dinții sănătoși
 Bărbie mică
 Barba îndeplinită

Osăbite sămne

Fața scurtă și poartă ochelari

Imbrăcăminte

nu să poate lămuri cu amăruntul

[512]

PERSONALĂ DESCRIERE
A LUI MICHAEL TANKSICS SAU STANGSICS.

Vrâsta piste 50 ani
Locul născării necunoscut
Stare căsătorit
Religie catolică
Limba ungară și latină
Indeletnicire sau caracterul, deputat cei de pe urmă diete la Siclos și re-
dactor unii foi ungurești spre luminare țăranilor

La trup mic
Obrăzul cam lungăreț, slăbănog
Fața oacheșă
Frunte lată
Părul sur
Ochii mari
sprâncenile late
nasul ascuțit
gura în proporție
dinții încă buni
bărbia lungăriață
barba și muștațile întinse și lungi

Osăbite sămne

Vorbește totdeauna cu entuziasmu — merge cu pași rari — ține capul cam în sus — la vorbă tot una dă din mâni, și poartă părul lungu.

Imbrăcăminte

Nu să poate bine lămuri, el purta obicinuit un palton de iarnă închis.

[513]

PERSONALĂ DESCRIERE
A GHEGENERALULUI INSURGHENȚILOR KAROL BEM

Vrâsta ca la 50 către 55 ani
Locul născării
Religie
Stare
Indeletnicire
Limba — leșește, franțuzășce și
mărime — de mijloc, slănănog nemțășce
La trup
La față rătund

fața oacheșă, cam roșietică
părul mestecat cu sur
frunte scurtă
sprânceni suri
Ochii
nasul ascuțit, coroiatic, plecat în gios
gura largă
dinții
barba — mustăți
bărbie rătundă

Osăbile sămne

O tenoră cam plecată înaintea, el trebuie încă să aibă un sămn în obraz,
fiind în vremile aceste rănit la obraz cu o lovitură de pușcă.
În Ofen, 11 Ghenar 1849.

[514]

PERSONALĂ DESCRIERE
A LUI ALEXANDER PÖTEFH (POETEFI)

Vrâsta 30 ani
Locul născării necunoscut la Siebenbürgen
Stare — necăsătorit
Religie reformat
Limba — nemțește, ungară, românește
Indeletnicire sau haracterul — ari dincoaci netornic
La trup mic și slăbănog
Obrazul brunet
Fața oacheșă
Frunte lată, coșcovă
Ochii negri, căutătură fixă
Sprâncenile mari și negri
Nasul lat
gura proporționată
Dinții buni
bărbia ceva ascuțită
barba mustăți

Osăbile sămne

Să îngrijașce a îmbla pe viitorime cu gâtul gol, și la îmbrăcăminte a imita
pe șciudenți.

Imbrăcăminte

după moda nemțască

[515]

PERSONALĂ DESCRIERE
A THERESIEI, SOȚIA LUI KOSSUTH, NĂSCUTĂ MESSLÈNI

Vrâsta peste 30 ani
Locul născării ne știut
Stare, căsătorită
Relighia catolică
limba nemțeșce, ungară și română
la trup mare, uscățivă
obrajii lungăreți
la față — oacheșă
frunte lungă, îngustă
părul negru
Ochii asămine
sprincenile negri înguste
nasul cam ascuțit
gura măsurată
dinții sănătoși
bărbia lungariață

Osăbite sămne

măriață, cu o fudulă și ne băgătoare în samă căutătură. Copiei săi îi are cu sine — Franz sau Ferenz, de 9 ani, Nina de 6 ani, Lajos de 5 ani.

Imbrăcămint

nu să poate lămuri, ea este însă tot diauna elegantă. Madam Kossuth, în vrăstă de 30 ani, oacheșă, la stat de mijloc, de o constituție delicată, slăbănoagă, cu fața veședă, fizionomia mică, nasul frumușal, părul întunecat negru, sprâncenile negri, ochii căpriei închiși, vorbește nemțeșce cu slobozanie, cu o profora de ungar — este foarte înpodobită în a sa ființă — și dacă nu mă înșălu ea are un sămnu fățasc ce să chiamă linse sau orbalțu în față.

[516]

PERSONALĂ DESCRIERE
A LUI SZÖLLESH TOT IN EL ȘI NAGH (TOVARĂȘUL LUI KOSSUTH)

Vrâsta 50 cătră 55 ani
Locul născării neștiut la Siebenbürgen
Stare bogat
relighie catolică
Limba — nemțeșce, ungară, româneșce, franțuzășce, ceva englezășce, de-săvârșit turceșce și sârbeșce
Indeletnicire sau haracterul, mai încoaci C. C. Orientalul talmaci în Semlin,
în sfârșit secretar la Kossuth
La trup de mijloc, statura mai mult mare
Obrazul lungăreț

la față negru oacheș
frunte naltă
părul negru, mestecat cu sur
Ochii negri
sprâncenile dusă
nasul cam coroiatic
gura în proporție
dinții negricioși
bărbia lungăreață
barba mustețile mari

Osăbite sămne

La mersu face pași largi, și la vorbă câte odată clatină din cap.

Imbrăcăminte

purta un capot vânăt cu bungھی albi lungăreți, pălăria rătundă mare, și adesăori ochelari, și are la sine un cuțit pumnariu supt sac — buzunarul său.

[517]

PERSONALĂ DESCRIERE
A LUI PAUL BASFARIH (BASFARI)

Vrâsta 28 ani
Locul nașcerii la Ketschkemeth în Ungaria
Stare — holteiu
Relighie — reformat
Limba — stricat nemțeșce, ungară și ceva franțuzășce
Indeletnicire sau haracter — mai la urmă ampioiat în ministerul finansului
La trup de mijloc, suptăratie
Obrazul slab și lungăreț
Fața oacheșă
frunte naltă deschisă
părul castaniu închis
Ochii albastrii și pătrunzători
sprâncenile închisă ca părul
nasul lat
gura proporționată
dinții potriviți, cam lungi
bărbia ascuțită
barba mustețile mici

Osăbite sămne

Merge foarte drept și are o căutătură fixă

Imbrăcăminte

Ne hotărâtă, foarte elegant, și obicinuește a purta o manta de carbonariu.

[518]

PERSONALĂ DESCRIERE A LUI MORIZ PEREZEL

Vrâsta ca la 36 ani
 Locul nașcerii Bonhad în Comitatul Tolnaer, născut în Ungaria
 Stare necăsătorit
 Limba nemțeșce, ungară și franțeză
 Indelețnicire sau haracterul — deputat și în sfârșit ghenereal a rebelilor
 La trup de mijloc, slabă statură
 Obrazul lungărețu, slăbănog
 fața sănătoasă
 frunte naltă
 părul castaniu
 ochii albastrii
 sprâncenile întunecați
 nasul ceva lasat în gios coroiatic
 gura în proporție
 dinții galbini de o formă însă sănătoasă
 bărbia rătundă
 barba și mustețile roșii

Osăbite sămne

Cam stricat de vărsat

Imbrăcămint

nu s'au putut lămuri

[519]

PERSONALĂ DESCRIERE A LUI EDUARD BEÖTHF (BEOTI)

Vrâsta de 60 ani
 Locul nașcerii — nu să șcie
 Stare necăsătorit
 relighie evanghelică
 Limba — nemțeșce, ungară, latină și franțeză
 Indelețnicire sau haracterul — fostul mādular a Comitetului de apărare
 și vițe-prezident
 La trup — făcut vartos
 Obrajii mari și plini
 La față oacheș
 Frunte foarte lată
 părul sur
 ochii mari albastri
 sprâncenile suri și desă

nasul mare
gura potrivită
dinții nu deplini
bărbia apăsată în năuntru
bara — mustețile husăești, sure

Osăbite sămne

are înfătoșare unui adevărat bătrân ungar

Imbrăcămintă

Nu să poate tocmai descrie, este însă de moda vechi.

[520]

FIZIONOMIE
GRAFULUI CAZIMIR BATIANI

Dila nașire de 35 sau 36 ani
Locul nașcirii nu-i cunoscutu în Ungaria
Insurat
Di relighie reformată
Ocopația și numire, acum în urmă Comandantu cetății în Essega
La stat destul de mare și informatu
Obrazul rătundu
fața smadă
Frunte naltă
părul negru
Ochii căprii mari
sprincenile desă negri
nasul puțan ascuțitu
gura potrivită
Dinții bini alcătuiți și păstrați
barba ascuțită și lată
favoriții și mustățile boite

Osăbite sămni

Ari scurtă videri

Straile

Cu di amăruntul nu potu fi arătate decât că s foarte elegante.

[521]

T I R C U L A R Ă

N 2800

1849 Fevroari 3

doăzăci și opt

Însămănăundu-să în dosul acestia fisiognomiile a 18 feță din acii mai de frunte căpitenii a revoltanților din Ungaria și Transilvania, pentru care Ex. sa comandiriul otreadii de rezervă, D. Gheneral leitenant și cavaler v. Moler, prin adresul cu N 549 urmat cătră Pre In. Domn, face cerere a să cerceta și a să afla în acest prințipat. Să scrii acei is. ca îndată după priimire aceșcii poronci să întindă cele mai agere măsuri de cercetare în tot cuprinsul ținutului, atât prin târguri și sate, precum și pe la toati locurile de prin câmpii și păduri ca negreșit și fără smintială să să poată afla și a să prinde cu adăogire că, dacă spre acest sfârșit ar ave nevoi și di agiutori oșcenesc, apoi grabnic să să adresarisască la cei mai cu apropiere comandiri a oșcirilor rosienesci, cari sânt poronciți a da asămîne agiutori cri în ce vreme li s'ar cere, care di să vor prinde să să și expediască îndată întovărășiți de cei mai sigur comvoi aice în capitalie spre a să urma cu ei după cuviință

La gheneral Moler potrivit adresului Ex. S. cu N. ... urmat cătră Pre In. Domnu.

Ciornă

[522]

De piste hotar au trecut în Moldova trii din căpiteniile Ungurilor revoltanți, anume 1) *Eduar Bete*, 2) *Moriș Perfel*, 3) *Paul Vasvari* în zilele trecute prin pc. Neamțului. Spre 27 au mas la un jidov David, și de acolo s'au dus la sat Negreșcii în țin. Neamțului și împreună cu un arman Scefan *Copos* și s'au pornit prin Ruginoasa spre Todereni în țin. Botoșanii

1849 Fevruari 3

1849 Fevr 4 Sescie a 4-le

Să comandirisască cinovnic inadins ca să margă la Todirenisă afle și rădicându-i să-i dei la ce mai deaproape comandă oșcinească supt adeverință, pe cari să o aducă la Depart. Să-i scrii și is. de Neamțu, pentru jădovu David, numitu mai sus, să-l doprosască pentru acci ce au găzdăluit la vremi la sati. Și doproasăle să le triimată la Depart. Iar pe jădov să-l supue cercetării, pentru că nu au arătat la is. să-s dei țircularnice domnesci pentru cercetarea tuturor streinilor și a altor feță ci să poartă prin ținut, pi la târguri și pe la sate. Și făcând vre-unul supt prepus, sau necunoscut să i ducă satili la is. spre a-i cerceta și a urma după poronca domnească ci s'au întocmit cu No

Intru aceasta să-i pue primirea acelor răspănderi pentru ne lăsarea ce să vede

Balș

[523] RAPORTUL SFATULUI OCÂRMUITOR AL MOLDOVEI CĂTRE
PRINCIPELE MIHAIL STURDZA

1849

Fevr. 3

Prea Înălțate Doamne,

În urmarea înaltului ofis sub No. 96, poruncitor Sfatului ocârmuitor de a chibzuî i-iu care anume din jurnalele sau gazetele străine ce se introduc în țară să fie oprite cu totul și care din aceste să fie slobode în țirculație, spre a lipsi neconținută censurare la sosirea fiecăreia poște; și al doilea ce măsură să se întrebuințeze fără osebite de fețe și locuri, când s'ar găsi undeva gazete, jurnale sau orice alte tipări de acele oprite, afară de acele ce ar veni pentru singură întrebuințare d.d. osebiților Consuli, Sfatul ocârmuitor cu toată supunerea aduce la cunoștința Înălțimii Voastre, că după desbaterea asupra măsurilor pentru oprirea necuviințelor izvoritoare din introducerea de jurnale sau gazete răspânditoare de idei neprimicioase și nepotrivite existenței și sistemului politice a Prințatului, a venit în socotință :

A. Ca toate gazetele, jurnalele sau ori care foi periodice străine, afară de acele arătate aici jos, să fie cu totul oprite a intra în țară cu ori ce chip, sau fățiș sau tainic, dar și acele ce se slobod pot fi iertate numai în câtă vreme aceste nu-și vor prefăce a lor sistemă și ținire.

Insemnarea jurnalelor învoite.

Din Franța

1. Monitorul (Moniteur)
2. Jurnalul de Deba (Journal des Débats)
3. Constituționalul (Le Constitutionnel)
4. Toate urnelele de modă (Tous les journaux des modes).

Din Austria

1. Gazeta din Viena (Wiener Zeitung)
2. Loidul Austrian (Le Lloyd autrichien)
3. Jurnalul de Comerț de Lipsca (Le Journal de commerce de Leipzig)
4. Gazeta de Ausburg (Allgemeine Zeitung)

Cu această deosebire pentru aceasta din urmă (care se slobode după cererea d-lui Agent austriecesc), ca coloanele ei să nu cuprindă nici o rostire împotriva Porții Otomane și a Ocârmuirilor Prințaturilor, sau împotriva existenței politice.

Din Grecia

Jurnalul Ocârmuirii

Din Valahia.

Gazeta acestei țeri.

B. Se deosebesc acele din gazete sau jurnale ce vor fi destinate pentru întrebuințarea oșebîților Consuli reziduiți în Prințipat, și nu mai puțin în zisa oprire se cuprind cu cea mai întreagă stricteță și gazetele de Bucovina și de Transilvania, și orice alte tipăriri în materie politică, mai ales ca unele ce se tipăresc în limba națională.

C. Se deosebesc dela orice mărginire sau oprire toate gazetele sau jurnalele tipărite în Rosia și Turcia.

D. Gazetele sau jurnalele ce se slobod și cari s'au însemnat la litera A., de aice în sus să fie posvolite a se introduce prin expediția c. cr. Agenții sau prin alte de asemenea canaluri și a se da deadreptul la abonați fără țensură, iar gazeta de Augsburg nu are a se aduce decât prin expediția c. cr. Agenției austriecești, după mărginirile la cari este supusă.

E. Afară de gazetele și jurnalele ce se slobod precum se arată aice sus și afară de acele destinate pentru singura întrebuințare particulară a d. d. Consulilor, ori și unde se vor descoperi sau la margini sau în lăuntrul țerii, prin cafenele, librării ori aduse cu prilejul de mărfuri, ori la fețe particulare, acele gazete, jurnale sau orice alte tipăriri periodice, fie în ori care dialect, să se prindă și pe călcătorul regulei statornicite, adecă pe acei ce le vor aduce sau pe acei la cari se vor afla să se supuie următoarelor pedepse :

1. Persoana la care s'ar găsi gazete, jurnale sau orice tipărituri oprite, să fie pentru cea întâia dată supusă, de va fi cu avere, la un ștraf de 50 galbeni iar de nu va fi în stare de plăți, la o înșchisoare de 6 luni, unde va fi hrănit pe socoteala sa.

2. La a doua călcare acel cu avere să fie ștrăfuit cu 100 galbeni și totodată supus închisori în curgere de 6 luni, iar acel în neînchipuire de a plăți, unei închisori pe vreme de un an de zile.

3. Aceste ștrafuri bănești să se deie cutiei milelor în ajutorul săracilor. Aceasta este chibzuirea ce a făcut Sfatul, iar desăvârșita hotărîre rămâne la înalta încuviințare.

(Rezoluția Domnească :) Se încuviințează în 5 Ghenarie 1849, aceste se vor publica spre obștească știință și întocmai urmare împărtășindu-se și la Consulaturi.

[524]

La Dl pitar Costachi Botez

1849, Fevr. 4

N 448

No 2592

Departamentul luând lămurilnic încredințătoare știință că di pisti hotar din Ungaria și Transilvania trec din acei mai înșămnați revoltanți, au trecut în partea aceasta, și anumi : *Eduar Bete, Moriți Perșil și Paul Vasvari*, care în zi-

lili trecuți au venit prin târgul Niamțului spre 27 a trecutei luni Ghenar — au mas la jădov David — iar de acolo s'au dus la satul Negreșcii, țin. Neamțu. Și împreună cu un arman, Scefan Copus, s'au pornit prin Ruginoasa spre Todirești în țin. Botoșanii.

N. B. Comandarisăști pe Dumta ca îndată la primire aceștia, să mergi la satul Todirești, unde aflându-i și ridicându-i să-i teslamarisăști însuș la ci mai di aproape comandă oșcinească rosienească, supt adiverință, pi cari cu grijire, să o predstavisăști Dipartamentului.

N. B. La Niamțu, N 2801

Grăbești a scrii acei is, ca în menuntul priimirii aceștii, să comandarisască pe cel mai vrednic dintre subalternicii, spre a afla numai dicăt pi acel jădov David, și, rădicându-l îndată la arestul ei, să-l doprosuiască cu diamăruntul pentru acii ci au găzduit la vremea arătată, cari doproasă să s triimită la Dipr., iar pi jădov să-l pui răspunderii pentru că nu iau aratat la isprăvnicie.

[525]

Foarte grabnic

Departament. irebilor din lăuntru

Cătră al său revizor D : medr. Costachi Zoia.

Depar. luând lămurălnică încredințătoari știință că de pisti hotar, din Ungaria și Transilvania trii din acei mai revoltați însămnăți au trecut în parte aceasta, și anumi Eduar Beti, Moriți Perțil și Paul Vasvari, cari în zilili trecuți viind prin târgul Niamțului spre 27 a trecutei luni Ghenar, au mas la un jidov, David, iar di acolo s'au dus la sat Negreșcii ținut Niamțu și împreună cu un arman, Scefan Copos, s'au pornit prin Ruginoasa spre Todireni în ținut Botoșanii, — Comandir săști pi D. ca îndată după primire acestia să mergi la sat Todireni, unde aflându-i și rădicându-i să-i teslamarisăști însuș la ce mai di aproape comandă oșcinească rosienească supt adiverință, pi cari ci grăbiri să o pristavlisăști Dipart.

Secția 4 :

N 2592

1849 Fevr. 4

Ministru din lăuntru și Cavaler

Buș vel logofăt

Șef Secției Gane

[526]

Gheneral Inspectorul Miliției
în

Prințipatul Moldaviei

N 394

In 4 Fevruari anul 1849

Iassi.

Cinstitului Departament din lăuntru

Comandiriul trecătoarei Mamornița prin raportul N 20 supune, că la 25 a trecutei luni Ghenari s'au prinsu pe graniță pe un leah numit *Josef Vespenski*,

pe care l'au tradat Isprăvniciei de Dorohoiu. Aceasta cu cinste să face cunoscut Departamentului, poftindu-să să bine voească a poronci Isprăvniciei de a-l cerceta cu stricteță și să-l trimată aicea în cea mai bună pază, căci poate să fie dintre revoltanți, sau în unire cu ei.

D. Sturdza

N. B. Fiind că întru aciasta urmăiază raport dela is. Dorohoiu, apoi rezoluția de sus va rămâne în nelucrare.

Sus :

Priimit fev. 6
N 688, N 513
N 2175

[527]

Luminării Sale

Gheneral Inspector Miliții Prințipatului Moldovii

D. Hatman și Cavaler, prințul Dimitrii Mihail Sturdza

Comandiriul Zăstavii Bicaz

Raport.

Din lăuntru șciri private, cum că în Peșta și Buda să găsașci stăpânind Ghiniral Vindejgrez, cu Sașai și cu Români și Nemții din partida împăratului, iar cu câtă armadii nu să poati da lămurire, iar Koșut, carile au fost în Peșta cu armada lui să găsașci la târg Dobrițin în dipărtare de Peșta de 16 ceasuri; niaflând cât număr de ômini și tunuri are; pentru Săbio, încă până acum stă bine; că deși Ungurii să laudă în toati părțile că l-au luat: dar nu-i adivărat pentru că acolo în Săbio să găsașci Ghiniral Pucner cu Sași și Români. Dar căți la No nu să poati lămuri. Iar din parte Ungurilor împrejurul Săbiolui stărușci Ghiniral Bem cu 6000 ômini și 40: tunuri. Dar căți regulați, căți ni înarmați și câtă cavalerie, nu să poati da nici o lămurire pentru că Ungurii așa sânt falnici, asămine și Brașovu până acum stă bine: pentru că în Ardeal să găsașci din parte împăratului de la Brud: Petruță Iancu, comănduind 60.000 Români, di la săni găsându-să o a 3: parte regulați. Iar ceilanți, așa, și cu tunuri făcuti de lemn de șcejar legați cu vergi de feru și pi din lăuntru căptușiți cu aramă asămine în cile trecute s'ar fi auzit că 15.000 mii Leș vinind din Galiția spre ajutor Ungurilor la trecirea lor dela Bistrița pi 8000, iar fi întors înapoi polcovnic Ōrban, ci să găsașci la Bistriță, înformăluit cu 15.000 ostași. Iar pentru hrana armadilor ungureșci să dau di prin târguri (de cât să înțălegi că prav și plumbu n'au de ajunsu, pentru că în zilele trecute giniral comăndu unguresc au strănsu di prin târguri 100 funți costor; talgire și topuri di pila ciasornici de pă-

reși și 900 : funți luați cu cîștanți). Iar scopos de a intra în Moldova până acum n'am putut cunoaște nici o mișcare, pentru care niși asămîne înșciințări private cu toată supunire la aduc la șciința Luminării Voăstre.

N 28

1849 Fevr. 5

Cornet V. Munteanu

Rezoluție :
10 Fevr.
Spre șciință

Sus :
N 502

A. S.

[528]

*Comandiriului trecătoarei Bicazu
Dl Cornet Muntianu*

1849 Februarie 2

Din celi cuprinsă în raportul cu N 28 : nefiind lămuritoare cuvintele și anumi „pentru că în Ardeal să gășăști din parte împăratului di la Brud Petruți Iancu, comănduind 60.000 Români di la Sini gășindusă o a 3-a parti regulați, iară cieleanți așa, și cu tunuri făcuti di lemnu de șcejar legată cu verigi de fier și pi di lăuntru căptușate cu aramă”, apoi așa precum cu numire de Brod să gășăști un târg în Prusia, să ceri lămurită șciință di la Dumta, în cari parti să gășăști Brud propus. Esti vre-o țară stăpănită di vre-un alt împărat necunoscut până astăzi, sau de împăratul Austiecescu dela Viena, și acei Petruți Iancu ci om esti, adică : Gheneral, sau polcovnic, sau particularnic, de cine atărnă și cum comănduești di le sine 60.000 mii Români di în vremi ci arăți să să gășăști din partia împăratului dila Brud și că o a triea parti să gășăsc regulați și cieleanți așa. Ce fel di regulați ca oșceni. Și ce înșămnează așa, și pentru tunurile ce ziceți că li ari di șcejar și legați cu verigi di fer și căptușate cu aramă, unde să țân, și câte la număr.

Și pi viitorimi pentru toati șciințele să raportuești cu lămurire explicând cuvintele bine și după bună încredințări iară nu ci ț'a vini în minti s'au auzi dela niși feți ne temeinici și fără să le înțălegi bine, le pui pe hârtie.

[529]

*Cătră cînstitul Departament al trebilor din lăuntru
Al său revizor medelnicer Costachi Zoe*

Raport.

Astăz, fevr. 5, 849, am priimit o poroncă cu No 2592 a respectivului departament din lăuntru, cuprinzătoare ca îndată după primire, să mă pornescu la

satul Todirenii din ținutul Botoșanii, după niște revoltanți înșămnați, ci au trecut de peste hotarul Ungariei, cu supunire aduc la cunoștința cînstitutului departament, și plecat îl rog ca să ei în considerații înpregiurările prescrisă, pi cari îmi este cu neputință, din înpregiurări di boală, a pute aduci întru împlinire țitata respectivă poroncă, din pricină că di abie eri am conținut cu luarea di salci, cari îi este cunoscută cînstitutului departament din chiar raportul iscălitului cu N 3 pe cari s'au cerut otpuscă, spre a să pute curarisă de înflătura unui picior cari respectivul Departament, cu poronca sa supt N 2061 din 31 Ghenar în încuviințază cerirea ca să mă curarisăscu și astăz mă văd din contra înșămnat cu poroncă ca să mă pornescu la drum, nefiindu-mi încă cura mântuită deplin. Plecat mă rog ca să binivroiască ca cu această poroncă să să înșămnezi pi altă față de revizor, și mii să-mi încuviiți otpuscă di patru zăli, când atunce cu sufletească bucurii voi îndeplini toati poroncili ce mi s'or înfășoșă.

N 4

1849 Fevr. 5

Iassi

Costachi Zoe medicier

Rezoluție :

Sersie 4. fevr. 5

Să să însăreținezi pi revizoru Gafineu

Balș

Sus :

Primit Fev. 5

[530]

Secret.

COPIE DOMNULUI
MAIORULUI GRIGORI JACOVACHI

6 fevr. 1849, No 411

De trebuință fiind a să arestui supt pază oșcenească pe Hatmanul Alecu Aslan și vechilul moșiei Grozășcii din ținut Bacău, proprietă a lui Dimitrie Cantacuzin, anume Constantin Baloșăscu, să porunceșce Dumtăle :

a) Mărgând îndată la isprăvnicia acelui ținut cu alăturatul aice Ofisu supt No 412 către Dregătoriul ținutului, te vei înțalege cu Dum. întru prinderea mai întâi și arestuirea numitului vechil Baloșăscu, și tot odată vei arestui la o Monastire din acel ținut, unde va fi mai sigur încăpere, pe Hatmanul Alecu Aslan, pe care însuși îl vei duce supt bună pază la locul arestuirii, și acolo îl vei da în sama caraulului ostășescu.

b) Asăminea vei urma și cu Constantin Baloșescu îndată ce să va prinde.

c) Spre paza numiților cu caraul ostășescu, Vi să alăturiază aice poronca ecselenței Sale D. Ghenearal Leitenant Moler, către Comandiriul Sotnii de cazaci

dela... dela cari vei lua adeverință de trădarea lor în sama păzii oșcinești. Iar de întocmai împlinire aceștii poronci, vei aduce la știință prin comandă.

Iscălit D. Sturdza

Asăminea Dregătoriului Țânut Bacău

No 412

Comandirisându-să la acel Țânut pe Maiorul Grigori Iacovachi, să poroncește Dumitale să dai tot feliul de agiutori prin mijloacele Administrative ce vă sânt încredințate, și însuș să stăruie cu toată sâlnița în înțelegere cu D Maiorul, spre prinderea și arestuirea supt pază oșcenească vechilului de pe moșia Grozășcii a lui Dimitrie Cantacuzin, anume Costachi *Baloșescu*, pe care să va pune, supt caraul la o monastire ce va avea mai sigură încăpere.

Asăminea pe Hatmanul Alecu *Aslan* ce să află periorisit să va lua îndată supt comvoi și să va arestui cu asămeneas rânduială la Monastire.

Pe Arhimandritul Paisie din târgul Ocnilor să va lua supt de aproape prighere a Isprăvniceii priorisându-să a nu eși din târgul Ocnilor, supt gre răspundere acei Isprăvnicii. Te vei săli dar a împlini cu acorațeză acest al nostru Ofis, dând tot odată cerșutul agiutoriu ce va cere înadinsu orânduital.

Iscălit Dimitrie Sturdza

La polc No 213

Cu înaltă poroncă comandarisându-să în osăbite însărcinări pe comandiriul de Batalion Maiorul Iacovachi, să face cunoscut polcului spre știință și cuvinita din parte-i regularisire.

[531]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Miișiei Hatman prințipatului
Moldaviei Marelui Logofăt și Cavaler a mai multor ordini
prințul Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarii Nimirceni*

Raport.

Fiind că eri la 5 a următoarei luni au trecut piste hotar în Bocovina pe la această trecătoare ober-Leitenantul austriesc *Hibil Ferdinand* și Leitenantul *Sândrig Fridirik*, spre a să supuni împăratului austriecesc, care au slujit în oșcile nației Săcui, și acum din pricina că acei Săcui sânt împotriviitori revoltanți, au căutat chipuri și au trecut la 2 : aceștii luni prin prințipat pi la trecătoarea Prisăcanii cu pașaporturile dela Ardeal din 31 Ghenari de supt N 250 avi-

zarisât din 4 : Fevr. și de domnu polcovnic și Cavaleri Alexandrov, ci să află cu ștabul la târgul Neamțu. Pentru cari cu toată supunirea să raportuești Luminării Voastre.

Prapurcic Casabov

N 33
1849 Fevr. 6

Rezoluție

9 F.

Spre știință

Sus :

N 489

D. S.

[532]

Secret-grabnie

Luminării Sale

Gheneral Inspector Miliție Prințipatului Moldavviei

Domnului Hatman și Cavaler Prințului Dimitrie

Mihail Sturdza

Comandiriul Graniții dispere Transilvania

Raport.

Priimind predpisanii cu N. 363 prin care mă văd învinovătit că n'aș fi urmat, a răportui de mișcările de pesti graniți, despre care întru tot supus grăbescu a aduci la știința Luminării Voastre că eu de asemeni mișcări prin chipurile ci s'au putut lua știință, amu răportuit mai înaintea de a priimi predpisanii cu N 251 prin raportul No. 7 = precum asemine și după priimirea numerarisiitei predpisanie, iarăș am adus la știință prin raportul cu N 12 și N 14, care potrivit celor poronciti prin numerarisiitele predpisanii, spre a nu scăpa poșta iarăș, supus și prin aciasta aduc la știință că lucrurile stau tot așa, precum am înștiințatu prin raportul cu N : 12.

Adică Ciucu și Haromseg tot di polcovnicul Gal al lui Koșut să ocărmuescu. Iar uniforma volintirilor lui Koșut este mundir di postav cenușiu, lungă păra la genunchiu, vipisca roșii, precum cianul și șapca tot roșie. Pantalonii tij cenușii și armili, sabia și un pistol. Aciasta esti la cavalerie. Iar la infanterie asemine surtuc cu ig — însă — colerul la giverdi, cu un patrântaș. Ciacul negru — și cu pușcă din care unile sânt cazioni — iar altili particularnici. Iar polcovnic Gală să zice că au vinit cu vre-o patru sute soldați și dau tunuri, și Gheneral Bem ar fi vinit în Transilvania din Ungaria Mare, cu număr de paisprizeci mii soldați. Afară di volintirii ce va fi strânsu din Transilvania și cu Secuii din Ciuc, și Haromseg, care s'ar pute socoti a fi la triizeci mii, însă cie mulți ni regulați Iar caii și mâncarea sânt cumpărați cu bani di hârtii nou Koșut. Aceste sânt științele auzite care ar fi urmat păra astăzi.

Iar vestia ci să luoasă, cu Ungarie vroesc a năvăli în Prințipat sau luoat mai în urmă științi că ei nu au nici o gătiri pentru asemenea scopos. Despre care și pentru aciasta supus însemnez căci în ace vremi viind o așa grabnică veste, pentru care îngrijire și oșcirile rosăenești s'au înaintit la graniți și pentru că nu s'au știut la ce sfârșit va veni lucru, s'au fostu adus la știință

849 fev. 6

N 16

Capitan Dănilescu

Rezoluție :
10 Fv.
Spre știință

Sus :
N 492

A. S.

[533]

1849, 7. II

Dela târg Bistriții revultanți Unguri ci era statorniciți s'au pornit în Transilvania și s'au statornicit la târg Deju și la Clihozir Burnul un număr înșămători di ei încungiuând aceli târguri din pregiur și stau pi loc. Iar austriiceasca oasti ci era statornicită în Vatra Dorna cu Domnulu polc. Urban, la 31 a trecutii Ghenari, au pornit spre a mergi la țitătali mai sus târguri, undi s'au așăzat Ungurii. Iscălitul comandir porecălit Dorna, cu cinste grabnic pe dioparti faci cunoscut cinstittii isprăvnicii. Iară pi di alta am raportuit și nacialsfii meli despre asămine totdeodată.

Iscălit Candidat Niță Ciontul
i pentru întocmai D. Birindci.

1849, 7. II.

[534]

COPII DIPE NOTA C. C. AGHENȚIE SUBT N 661 URMATĂ

Cătră Secretariatul de Stat

La glorioasăle pășiri înaintea a oșcilor C. C. în Ungaria să poate întâmpa că Comandanții rebelilor Ungurești ar cerca a scapa piste hotarăle Monarhieii.

Pentru grelele crime însă a acestor Individuri, și spre fericire de mai departe nenorociri, ce aceșcia în fuga lor ar pute pricinui, Cărmuire C. C. au pus la cale ca aceșcii rebeli ori unde să vor arăta, să fie prinși și să să tredei supt pază dregătorilor C. C. spre legiuita urmare cu dânșii.

Gios iscălitul Aghent a C. C. și Apostolicești sale Măririi în acest Prințipat au priimit signalamentul lui Ludvig Koșut și a companionilor săi cu însărcinarea

ca împărtaşindu-le starostiilor C. C. Consulatului din Galați, și altor Dregătorii Consulare din litoralul Dunării, să le pue înaintea de a fi cu cea mai tare îngrijire, ca arătându-să unul dintre acești rebeli în Moldova, de îndată să fie prins și trimis subț sigură pază în staturile C. C. însă spre o așa operație fiind dorită și neapărat de trebuință prietinoasă conlucrare a Guvernului Moldovii. De aceea gios iscălitul cu căzuta cinste împărtaşind cinst. Secretariat câte două eczeplare de fieșce care signalement îi face poftitoare cerire de a bine voi a înainti întru aceasta cuvenitele lucrări, ne lăsând și pe Aghenția fără știință de regularisire făcută. Gios iscălitul folosindu-să de acest prilej, are cinste a înnoi cinstiului Secretariat încredințare despre a sa prea înaltă Considerație

Pentru întocmai cu Originalul

Șef mesii D. Tăutu

[535]

N 446

849 Fevr. 7

Comandiriului Graniții despre Transilvania
D. Capitan Dănilescu

Sciințele date de Dumv. prin raporturile de supt N 12 și 14 fiind răspun-zătoare la așeptare, Vă arăt acum desăvârșită mulțămire, rămâind bine încredințat că aceasta vă va îndemna și pe viitorime, a nu conteni pe toată pocita cu de asămine lămuritoare științi.

Ghener.....

.....

La Comandiriul Trecătoarei Oituzu Proporcicul Panaiotiu
N. 447.

Asămine răspuns la raport N 15

Comandiriului trecătoarei Bicazu Cornetu Munteanu N 448

Asămine răspunsu la raporturile cu N 22, 23 și 24.

[536]

OFISURI DOMNEȘCI

N 22 1849 fevr. 7

Domniia noastră cu părintească îngrijire pintru binili opșcescu, luând a-minti că unili din isprăvnicii nu răspund cu diplinătați la măsurili porunciti di noi prin ofisul din 4 a trecutei luni Ghenar supt N 3, întru ceea ce să atingi di urmărirea și prindirea tuturor străinilor ci s'ar oploșă pila târguri, sate i micili cătunuri și lăcuinți de prin câmpii i păduri, în porturi schimbati și supt numiri

străini, precum și di a să da îndată la ci mai apropietă Comandă a oșcirilor rosie-neșci. Di locul prinderii acelor ci s'ar discoperi că sânt dintri revoltanțai tulburătorii linișcii din Ungaria și Transilvania

Adăogim a înnoi cuprindirea țătatului Ofis, poruncind cu tărie acei is. ca să înprospătezi îndată celi mai aspri măsuri întru aceasta, cercetând cu mare cumpătate pi toți străinii și alti feță ci s'ar purta în cuprinsul acelu țănut prin târguri, sate prin care, arătându-să vre-unul supt oarecare pripus, sau fiind cunoscut, să fie poroncite satili a-i rădica îndată și a-i aduci la is. spre a-i cerceta și a urma cu dănsul după zisul Ofis, știind că pentru ce mai mică molătate ci s'ar vide din partea ei, va fi supusă la neertată învinovățire.

Ciornă.

[537]

*Secretariatul de Stat
a Prințipatului
Moldovei*

*Secția 1-a
N 225*

Departamentului din Lăuntru

în 7 a lunei Fevruar anul 1849
Iassi.

SINDICATUL STUDENTESC
UNIVERSITĂȚII DR. V. BABES
CLUJ
CLUBUL

Gios iscălitul împărtaşind acelu Cinst. Departament în copie Nota C. C. Agheștii sub N 661 din preună tălmăcire Sinahimenturilor priimate pe lângă ia în număr de 18 a Comandanților rebelilor ungureșci, cu căzuta cinste il poftesce ca potrivit mijlocirii cuprinsă prin țitata notă pentru arestuire pominiților Rebeli la întâmplare când aceșcia ar căuta scăpari lor în acest Prințipat, să bine voiască a face cuvenita din partii întru aciasta lucrare.

Beldiman vel post

Cercetat D. post Florescu

Șeful Secției D. Bine spat.

*Rezoluție:
Secția 4 Fev. 9*

Să să sloboadă publicății prin țărcularnice către isprăvnicii a urma după Innaltul Ofis No. spre ai da în cercetare comandirilor. Și de lucrare să să facă cunoscut Săcritariatului

Baș

Sus:

Prîmîi Fev 9 N 534 Fevruari 11.

[538]

*Luminării Sale
Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului
Moldovei Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor ordine
Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriului trecătorii Dorna*

Raport.

Priimind predpisaniea Luminării Voastre cu N 366 slobozită din 27 a con-
tenitei luni Ghenari, prin cari mi se poroncești ca să adun ce mai adivărată știință
din ci număr di oameni să alcătuești trupa revultanților și di ci națiea, di sănt
și cavaleria și cu artileria, căți tunuri au și de sănt toți înarmați. Niști așa
lucruri nu si poati nici cum afla adevărul, dar să audi că după ci au prins Dumlui
polcovnicului Ōrban N : de Unguri, pentru cari am răportuit luminării Voastri
supt N 22 : După aceea s'ar fi strāns toți pi la tārğuri în Transilvania și că
s'ar pregāti spre a mergi în Bocovina și în Galițea. Așa să vorbești, iar bini nu
să șcie ; însă Dumlui polcovnicul Ōrban a pornit încă dela 1 a următorii luni
cu un No forti însămnători cumpanii asupra Ungurilor și încă și acum tot treci
pin Vatra Dorna o mulțime cumpanii austriecești, mergānd tot înpotriva Un-
gurilor. Și precāt s'au pregātīt austrieceșca milițiea înpotriva revultanților Unguri
un mari lucru să fiea di nu s'ur dovidi. Eu cu toată supunire nișce asemenea în-
pregiurări după datoriea, grabnic răportuesc Luminării Voastri spre știință.

N 37
849 Fevrari 8
Dorna

Candidat Niți Ciontuș

Rezoluție :
13 Feb. 1849
Spre știință

Sus :
N 507

D. S.

[539]

COPII DI PI ADRESUL COMANDIRULUI TRECĂTOARII

N 39 DIN 9 FEVR.

La 6 a următoarii luni Fevr. D. polcov. Orban din preună cu miliția austrie-
cească au mārș dincolo di tārğ Bistrița, în dipārtari di on pocitā, la satili Scaiorgi,
Doro și ut Mandiș, undi să afli statorniciți Ungurii, acii ci să afla în aceli sat
din acri au cuprins un polc. Ungurescu, însă rămāind una sutā zāci soldați pihotā,
trii tunuri, trii căruți prāvārii și mulți din revoltanții Unguri au rămas morți.
Iar alții răniți. Din oastea austriiciască, la acel război au murit on ofițāri, doi
soldați și zāci soldați au rămas numai răniți și oastea unguriască au fugit la tārğ

Clausiciporg. Iară di polc. Orban cu toată oastea s'au statornicit la târg Bistrița. și întri satili megieșiți din prin pregiurul târgului. Iscălitul comandiri trecătoareii Dorna cu cinsti grabnic aduci la știința cinstitei is., nișce asămine înpregiurări.

Iscălit Candidat Ciontul

Pentru Intocmai D. Berindei.

[540]

La Niamțu

1849 Fevr. 10

N 3157

La celi cuprinsă în raportul acei is. N 1077 atingătoare de Dumlui Lascar Catargiu, învoit de prea Innălțatului Domn a să strămuta la moșia Uricanii din acel țănt. Niamțu, să răspundi ca potrivit poroncii ci ari supt N 101=să-l periorisască îndată.

[541]

Cinst. Departament al trebilor din lăuntru

Părcălăbia Galați

Raport.

Priimind părcălăbia poronca cinstului Dipart. supt N 2800 dela Săcția a 4-a în alăturare cu listă de fisiognomia a 18 feță din acei mai de frunte căpi-tenii a revoltanților din Ungaria și Transilvania, din îndată s'au slobozăt cuveni-tele poronci de cercetare în tot cuprinsul acestui țănut. De care cu cinste să supuni.

N 1021

10 Fevr. 849

I. Folescu

Samiș Anton Scheletti

Stolonacialnic Ștefan Tataru

Rezoluție :
Secsia 4-le
Spre știință

Baș

Sus :

Priimit Fevroari 12
N 612, Fevroari 15
N 3361

[542]

*Departamentului Trebilor din Lăuntru**Isprăvnicia ținut. Fălciului*

Raport.

Priimindu-să luminatul ofis din 7 a curgătoarei luni N 22, Săcsia a 4-a poroncitoriu pentru cercetarea și prinderea tuturor streinilor, cu respect să aduci la știință că isprăvnicia atât acistu luminat ofis, cât și după celi de mai înainti poronci — au intins măsurile cuvenite în tot cuprinsul ținutului, și când să află niști asămenea să cercetiază și să urmăze potrivit povățuirilor Depart.

No 658

1849 Fevr. II

Isp. Sendre spăt.

S. indiscifabil

Rezoluție :

Secsia 4-le fevroari 13

Spre știință

Balș

Sus :

Priimit fevroari 12

N 608

Fevroari 16 N 3357

[543]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorul miliției prințipatului Moldovii D. Hatman și Cavaler Printul
Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul zăstavii Bicaz*

Raport.

Din lăuntru șcirile private și adunați dila mai multe feță sânt aceste că în zilele trecute în Peșta și Buda, găsându-să ghinăral Vindijgrez și banul Elașcic cu armada împărătească în No 20.000 răgulați : Nemți, Saș și Români și cu 162 : tunuri, deosăbit de public, unde în apropiere se găse și armada ungurească povățuită de ghiniral Koșut, dar cătă la No nu s'au putat șci, precum de sânt toți înformați sau ni înformați, care încercându-să a năzui iarăș asupra Peșcii, ghiniral Vindijgrez cu banul Elașcic cu armada lor iar fi stricat și i-au împrăsciet fôrți rău, cu tunurile, unde după aceasta apoi au mersu la Săbio și s'au întrunit cu ghiniral comandu ce ave 100 de mii : Iarăși Nemți, Sași și Români. Și s'au făcut la N : 3 sute de mii armadă împărătească gonind din prejurul Săbirolui și pi ghiniral Bem ci să afla stăruind înprejurul Săbirolui cu o parte din armada Ungurilor. Și acum toată armada ungurească să găsești stând în Ardeal, fără

a faci vre-o mișcare, încă dându drumul la un batalion de Unguri de au venit la Săn Miclăuș, pi acasă, adică ca în chip de otpuscă. Iar satile megieșite cu granița ci sânt și Romăni, sânt în liniște până acum, decât tot strângu recruți cu verbunca. Însă numai din Unguri și nu mai mari decât de la 12 : până la 16 : informați decât cum să găsească cu opinci și sucmani. Asămine și sat Vale Jidanului, Cii-cic și Bicaz, care până acum nu s'au supus Ungurilor, până acum stă bine și în liniște. Decât Românii din acel sat stau tot gata, și au caraul la toati drumurile, pentru care aceste toati eu, după datorii cu toată supunire le aduc la știința Luminării Voastre

N 31

1849 Fevr. 12

Gornet V. Munteanu

Rezoluție :

20 F.

Spre știință

Sus :

No 659

D. S.

[544]

Luminării Saie

Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii domnului Halman și Cavalerii a mai multor ordine, Prințului Dimitriea Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarii Dorna

Raport.

Cătră celi ci supt N 38 s'au răportuit Luminării Voastri pentru un număr Unguri ci s'au prins dincolo de târgul Bistrița, și fiind că acum nu se mai audi nimica despre mișcările Ungurilor, dipărtându-să cu totul de graniță într'a lor țară, iar oaste Austriicăscă să audi că ar fi intrat în Transilvania, gonind forte tari pe Unguri, nișce asemenea înpregiurări, eu întru tot plecat și supus după datoria, grabnic răportuesc Luminării Voastri spre știință

N 43

849 Fevr. 14

Dorna

Candidat Niși Ciontu

Rezoluție :

20 F.

Spre știință

Sus :

N 656

D. S.

[545]

Cînstitului Departament al trebilor din lăuntru al său Cînovnic pitar Costachi Botez

Raport.

Potrivit poroncii cînst. Departament N 2592, mergând' supt iscălitul la satul Todirenii din ținutul Botoșani, unde să pripuni că ar fi oploșiți trei fugari din Ungaria ăi Transilvania nu am aflat nimic, care după cercetare ce am făcut, nici au fost vreodată trecători prin acel sat nișce asemeni streini, și de acolo am pășit și prin alte sate pe unde să găsăsc velniți cu mașini, precum și în târgu-
gușorul Sulița, urmând tot asămine cercetare, și nu s'au putut afla nici un strein, pentru care cu supunire aduc în cunoșcința cînst. Departament.

N 3
1849 Fevr. 14

C. Botez pitar

Rezoluție :
Secsia 4-a
Spre șciință

Sus : Priimit Fevr. 14
N 605 Fevroari 16
N 3354

Balș

[546]

Secret

*Cătră Cînst. Departam. din Lăuntru
Administrația țănt. Dorohoi*

Raport.

Eri, duminică, în 13 a curgătoarei, pe la 4 ceasuri după amiază, m'am po-
menit la cvartira mea, cu unul din dumlor boerii opriți a intra în prințipat, și
anume D. Grigori Balș, fiiul răpos. Logoft. Lupu Balș, carile mi-au înfătoșat
un pașaport austriescescu din Lemberg supt N 6041. Apoi au propus că în do-
rință de a să întoarce în patrie, neputând mai mult suferi greutatea streinătății
au venit spre a să da însuș în mâna ocărmuirei, lăsându-să la mila innălțimei
sale, și cu rugămintे de a fi priimit în țară și a i să învoi a să trage la moșie
dum. Bozăenii, unde să să îndeletnicească cu gospodărie.

După asăminea înpregiurare, pe de o parte țăindu-să pe dumis. Balș aice
supt pază, iar pe de alta, grăbescu a răportui cînst. Departam. rugându-l să
bine voiască a triimite dizlegare ce urmare să păzăscu întru aceasta

N 785
14 Fevr. 849

Maior Costachi Hristea

Mihaili

Rezoluție : Priimit 849 fevr. 18 N 679

(Mihaileni)

Secție 4-le Fevr. 18

Să să răspundă că dacă Domn Balș încredințază de căință și că pe viitori să va părăsi de la necuviiți, mărginindu-să în purlări moralicești, acei — să-i invoiască mergire la moșia Buzienii întovărășit de privighere rânduiților di ace isprăvnicie, și acolo să pitriacă în hotarâli moșii fără altă cuminație. Iar abătându-să di la aceste, apoi ocărnuire carele privighează, va lua îndată măsuri aspre în-potriva dum. Această poroncă de privighere și de mărginire sa pe hotar moșii, fără de cuminație, să să dei și la isprăvnicia di Niamțu, cerându-să de la amândoă raporturi de lucrările ce vor face dum. priimirii poroncilor.

Balș

[547]

*Cînsitului Dipartament a trebilor din lăuntru
Isprăvnicia țănului Eșii*

Raport.

În urmarea poroncilor slobozite în tot cuprinsul acestui țănut spre aflarea și prindirea Ungurilor i a altor feță streine, s'au priimit raportul privighitoriului de ocolu Turiea N 74, arătători că la moșia Glăvăneșcii acel ocol să găsească Unguri, adică doi tovarăș. și anumi Marcu Morțun Dobrijan, cu un văr al său Marcu Morțun, carile țăn în posăsie ace moșie, având patru slugi tot Unguri cu ei, anumi Toader Boceanțai, Trifan Moldovanu, Marcu Șincov, și Manoli Hreanos, veniți cu pașporturi aici. Dispre cari și isprăvnicia îi faci cunoscut cînsitului Dipart.

Masa I-a

N 1062

1849 Fevr. 15 zile

indis.

Stolon Panu

Rezoluție :

Secția 4-a

Să să răspundă ca dîndată să întindă cuvenitili măsuri di cercetari potrivit înaltului ofis ci ari întru aciasa

Balș

Sus : Priimit Fevreari 15

N 586 Fevroari 16

N 3430

[548]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorul Miliții Prințipat Moldovii Domnului Hatman și Cavalier
Prințului Dumitrie Mihail Sturdza
Comandirul graniții dispri Transilvanica*

Raport

Afară di științeli, ce am supus luminării voastre, prin raporturile di mai înainte supt N 7, 12, 14 și 16, întru tot supus și prin această grăbescu a vă aduci la știință, că mișcările din Transilvanica urmează tot condrarisindu-să, având loviri oșcirile austrieche cu a lui Bem, parte di Koșot. Dar la toati aceste, totdeauna au fost biruitori austriechi, adică lovirea ce mai după urmă, la Săbiio, gheneral Puhler, asupra lui Bem, ca întru un timp, di războio, undi sta învingirea nihotărită, cu un agiutor di patru sutu cazaci rusieni, au căpătat o favorisitoare izbândă ghiniralul Puhler, căci la acest plilej (!) după ci au învins pi dușmani, apoi i-au prinsu doăsprezăci tunuri, o somă de bani, ci erea di cheltueală acelor oșciri, precum și ichipajul ghiniralului Bem, în cari s'ar fi găsit multi corispondenții. Aseminea și oșcirile dela Brașov au dat o bătai Săcuilor, cari stau cu scopos în intra asupra Brașovului, cari Săcui după ce s'au văzut învinși, alungați, s'ar fi tras toți asupra Săbiolui, înțălegându-să că au mers agiutor lui Bem. Dar însă de la pornirea Săcuilor, încă ce mișcare s'ar fi urmat la Săbiu, nu s'au luat nici o știință. Aseminea și numitul Pomvi Gaal, carile să găsea la Sereda, ținut Ciucul, precum pentru el, esti prin raporturile di mai înainte însemnat, acum nu să găsești nici la Ciuc, nici la Haromsăni, neștiindu-să încotro au apucat. Iară aceste ținuturi, Ciucul și Haromsăni ce sânt în graniții, până acum să găsescu ocupati, tot de numili lui Koșot, precum le-au proclamat Gal. Cari după atâtea învingiri ce le-au făcut Austria asupra lor, ar fi putut triimite ca să strice revoltanta așezare din numitili ținuturi. Dar s'au înțeles că această este o iconomii din partea ocărmuirii austriene. Ca prin sâlnica supunire să nu strice pe Săcui. Ci cu această ca după ce vor birui, cele mai mari și mai tari trupe, a revoltanților, apoi numiturile ținuturi dela sine să vor pleca.

Pe lângă aceste mai este un lucru, că dela ținut Ciucul fiind dus un batalion de soldați Săcui la Ungaria, încă de mai înainte di când să bătea cu Croați, și care până acum au șăzut supt comanda lui Koșot, la 10 a următoarei au vinit acel batalion earăși la Ciuc mergând catanili pela casăli lor, precum și ofițeri, care comandirul acelu batalion au fost un căpitan, carele acum s'au întors în rang di maior, sau di pot-polcovnic. Și deși au fost întrebați de localnici, că tocmai acum în vremea războiului, cum di au lăsat a vini, ei au răspuns că au vinit fără de șcire, nevroid mai mult a șidea în numărul oșcenilor lui Koșot. Aceste sânt științele care s'au putut aduna și diși unili din puncturi au fost a să triimite pi doă poșcii trecuti, adică la 10, Gioi, și la 14, Luni. Dar în aceste zile, m'am găsit pe graniță umblând cu comandiri rosienișci a 2 batalioani, pe la toati potecele pi undi au însemnat poziția di bătărei, așa pre-

cum pi lângă un batalion ce au fost au mai vinit încă unul, carele a lor ştaburi sânt aşezaţi unul la Oneşti, împotriva Drumului Braşovului şi Caşinul şi altul la Dărmăneşti împotriva drumurilor, Uzul şi Palanca.

Anul 1849
Luna Fevr. 16
N 16
Comăneşti

Căpitan Dănilescu

Rezoluţie :

20 F.
Spre ştiinţă

Sus :
N 658

D. S.

[549]

Săcret foarte grabnic !

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Miliţii Prinţipatului Moldovii Domnului Hatman şi Căvaleri a mai multor ordine Prinţului Dimitriea Mihail Sturdza !
Comandiriul trecătoarei Dorna*

Raport.

La 14 spre a următorii luni Fevriari revultanţii Unguri un număr de 30 mii şi oaste austriecească 8 mii, s'au bătut la satul Giesăni dincolo de târgul Bistriţa şi au dovedit Ungurii pi oaste Austrii. Intorcându-să îndărăpt gonindu-i foarte tari, Ungurii pi Nemţi până dincoaci di târgul Bistriţa. Iar acum oaste Austrii au stăcut la satul Tahuşcea. Şi Ungurii la satul Moroşăni dincoace de târgul Bistriţa, în dipărtari dela Dorna 2 poşci până la Tahuza, unde stă oaste nemţască. Iar dela Tahuza până la satul Maroşăni, unde stau Ungurii, o poştă. Dar căţi au murit din oşci la acel război nu s'au putut afla până acum, însă îndată ci voi lua o asămine ştiinţă grabnic să va raportui Luminării Voastri. Pentru Unguri să audi că or mergi în Bocovina, precum au şi intrat. Iar cât pentru că ei ar vroi a intra în acest Prinţipat, nu să vorbeşti până acum pi aici.

Eu întru tot supus nişci asemenea împrejurări grabnic răportiasc Luminării Voastri spre ştiinţă.

Candidat Niţi Ciontu

N 45¹
849 Fevruari 16
Dorna

Rezoluţie :
24 F.
Spre ştiinţă

D. S.

Sus :
N 619
236

[550]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Miliției Hatman prințipatului Moldaviei, Marelui Logofăt
și Cavaleri a mai multor Ordini, prințul Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarii Nimircenii*

Raport.

Fiind că după cercetarea făcută în partea Bocovinii în destanția acești trecători, nu s'au putut lua altă știință despre urmarea revoltanților Unguri, decât s'ar mai fi prins un număr din ei ca la 200 : de cătră oșcirile austriecești de supt comanda obrietului Urban, între cari ar fi fost de tot soiul de nație, cari au și trecut la 15 : a următoarii luni prin târgul Sucevii supt convoiu de cătani austriecești.

Pentru cari cu toată supunerea raportuesc Luminării Voastre.

Prapurșeic Casabov

N 38

1849 Fevr. 17

Rezoluție :

20 f.

Spre știință

Sus :

N 661

D. S.

[551]

La Eși

1849 Fevr. 17

N 3614

La raportul acii is. No. 1062 înștiințător că la moșia Glăvăneșcii din cuprinsul acelui ținut să găsească șasă Unguri, Dipart. grăbeșci a răspundi, că ea di îndată să regularisască urmari întocmai după cuprindirea Domnescului Ofis, și cari întru aceasta supt N 3 fără a să zăbovi cu raportuiri fără rezultat.

Ciornă

[552]

Luminării Sale

*Gheneral-Inspectorului Miliției Hatman Prințipatului Moldaviei, Marele Logofăt
și Cavaler Prințului Dimitrie Sturdza
Comandiriul Graniții despre Bucovina*

Raport.

Deșă Luminarea voastră prin poronca cu N 533, îmi însămnăți că să triimite nomile și fisiognomie a 18 comandanți a rebelilor Unguri, însă după deschiderea plicului s'au aflat numai pentru zăci și anumi : *Gheneralul de rebeli Karl*

Bem, Alexandru Petiți, Franț Pulski (cu portret), Alexandru Lucaci, Paul Vasari, Ladislau Ceanii, Carl Tașman (doctor), Ladislau Madaroisu, Vartolomeo Semere, Silgelus sau Nazi ./.companionul/.! (Companionul) lui Koșut.

Pentru rămășița căroră, ieu întru tot supus aducând la știința Luminării voastre plecat vă rog să bine voiți a poronci triimiterea și a acestoru resturi de numi și fisiognomii spre a să regularisi celi poronciti.

D. S.
Capitan Tintilă

N 53
In 19 Fevr. 1849
Mihăilenii

Rezoluție :

20 feb.

Spre știință, fiind că s'au trimis

Sus :
N 591

A. S.

[553]

La secretariatul de Stat

1849 Fevr. 21

N 4088

La adresul secretariatului supt N 225 însoțându copia Notii C.C. agenții cu N 661 din preună cu tălmăcirea signamenturilor a 18 feți comandiri a revoltanților din Ungaria, cu cinste să faci cunoscut că Departamentul în urmarea mijlocirii înfăptșată pre Înălțatului Domnu di cătră Exțelenția sa D. Ghineral Liitenant von Moler, di a să cerceta în acest prințipat aflarea acelor căpi-tenii după spisocul ce și Exțelenția sa au priimit dila D. Aghent austiaceșer di aici din Eși, — au și slobozăt încă dila 3 a curgătoarii luni țărularnici poronci cătră toate isprăvniciile ținutali și poliția capitalii, di a să întreprind celi mai agiri măsuri di cercetari și nicontinită privigheri a să afla, prinde și a să orândui aici în capitalii sup cel mai săgur convoiu. Pentru mai diparti urmari cu dănșii.

Ciornă

[554]

Luminării Sale

Gheneral Enspectorului Miliției Moldovii Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor Ordini, Prințul Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarii Nimircenii

Raport.

Fiindcă după cercetarea urmată în partea Bocovinii despre urmarea revoltanților Unguri, s'au luat știință cum că oșcirile austriecești ci s'au fost înain-

tit asupra lor păr lângă Bistrița de supt comanda Urban, i-ar fi învins înapoi, vorbindu-să că s'au înapoet păr la un loc numit Putna, iar Ungurii să găsească păr la Tăluță. Pentru care întru tot supus raportuesc Luminării Voastre asemenea știință luată.

Prapurșic Kasabov

N 43

1849 Fevr. 21

Rezoluție :

24 F.
spre știință

Sus :

N 618

D. S.

[555]

Secret foarte grabnic

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii Domnului Hatman
și Cavaleri a mai multor Ordine, Prințului Dimitriea Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarii Dorna*

Raport.

S'au luat știință că prin zastava Prisăcani ar voi a treci un număr di Unguri ca să meargă pin această parti a Moldovii și să între în Vatra Dorna parte Austrii, ca să poată prindi pi Dumlui Polcovnicului Ōrban, pentru care am răportuit Luminării Voastri supt N : 45 : când s'au statornicit la satul Tahuza. Dar s'audi că nigreșit astăzi ar să viea dumlui Polcovnicul Ōrban pi la Tahuza în Vatra Dorna cu toată oaste auzind despre asemenea, iar în Vatra Dorna la 20 a următoarii luni Fevruari au vinit dila Cernăuți un polcovnic și Pringhentfelt cu un număr cumpanii austriicești, din cari au și statornicit căti un număr soldați pila cerdacurile Austrii dispre parte Transilvanii, auzind că Ungurii ar vre a treci prin Moldova în Vatra Dorna. Niști asemenea împrejurări întru tot supus grabnic, după datoria răportuesc Luminării Voastri.

Candidat Niți Ciontul

N 49

1849 Fevruari 21

Rezoluție :

26 F.
Spre știință

Sus :

N 787
246

A. S.

[556]

La Dumlui Maior Costachi Hristea, ispravnic ținutului Dorohoiu

N 4084

1849 Fevr. 21

La raportul dumitali supt N 785 atingător di Dumlui Grigori Balș — fiiul răpos. Logft. Lupul Balș, — vinit acum di pisti hotar, să răspundi că, dacă Dumlui Balș încredințază dispre a sa căință, pentru necuviincioasili urmări trecuți, tări moralicești, apoi să-i învoească mergirea la moșiea Bozienii din ținț. Niamțu, întovărășit di privigherea rânduiților înadins din partea acei is. până la arătata moșie. Și acolo să pitriacă în hotarale ei fără altă cuminațai cu osăbiti feți. Căci abătându-să din acești, apoi cărmuirea carile privighează, va lua îndată aspre măsuri împotriva Dum. Iar di priimirea aceșciea și lucrarea ci va faci să raportuiască ne întârziat.

[557]

La Niamțu

N. 4085

1849 Fevr. 21

Așa precum di cătră is. ținț. Dorohoiu, după poronca ci tot acum i s'au dat, urmează a să triimiti la moșiea Bozienii din acel ținț. Niamțu, pi Dumlui Grigori Balș, fiiul răpos. Logft. Lupul Balș, spre pitrecere, să scrie acei is. ca îndată după priimirea aceșciea, să rânduiască di aproape privighere la numita moșie, asupra Dums Grigori Balș, a nu eși din hotarali moșii nicăiori, și nici a ave vre-o cuminațai cu ciniva. Căci la din împotriva Dumlui Dregătoriul va fi răspunzător. Iar abătându-să din asemenea mergiri să înșciințază, spre a să lua cuvinitele măsuri. Di pricinuirea însă aceșciea și punire în lucrare să raportuiască neîntârziat.

[558]

Luminării Sale

*Ghiner al inspector Miliții Prințepatului Moldovii
Domnului Hatman și Cavalier Prințu Dimitrie Sturdza
Comandiriul trecătoarii Cornu Luncii.*

Raport.

Am priimit poronca Luminării Voastri supt N 367 ca să cercetez în partea Bocovinii di Neamți, pentru Unguri, pi cari de la Nemți n'am putut afla nimic, numai din pașijări ci au trecut din Bocovina în Moldova cercetându-i am aflatu

că Ungurii s'au apropiat păra la Mogoșăni din gios di Bistriță, pi cari ei să gă-săscu în număr pisti patruzăci di mii însă di toati națiile, Unguri, Nemți, Polehi, Țigani și Jidovi, cari acești au tunuri pisti triizăci și săntu înarmați cu pușt, pistoali și săbii, iar cât pentru mănări lor și a lai lor ci gă-săscu în treciri lor mănăncă. Cari acești revultați Unguri id-ilor esti di a trece în Galiții, iar Ōrban cu oșcirili lui să gă-săști la Dorna stându înpotri va revultanților. Pentru cari cu toată supuniria grabnic răportuescu Luminării Voastri.

Joncărul G. Stoinescu

N 8

1849 Fevruari 24

Rezoluție :

3 Mart

Spre știință

A. S.

Sus :

N 765

296

559]

*Cinstitului Dipartam. din Lăuntru
Isprăvnicia țanut. Dorohoiu*

Raport.

După ofițiu N 4084 secția a 4-a pe tânărul Grigoriță Lupu Balș, chiar prin *stângheriul* de slujători s'au trimis a-l aduce la moșea Dumis. Bozăenii din țănt. Niamțul. Pentru care cu supunire să încunoșciințază. Iar cât a păzi urmare dăstănată prin nomerarisita poruncă cinst. Dipartam. va regularisi cele de cuviință, precum va socoti în priviri că acei moșie să ste în alt țănut.

indisc.

Stolonacialnic Flore

Masa 2 a

N 1044

849 Fevr. 24 zile

N. B.

Fiind că la Niamțu s'au scris celi de cuviință, aceasta rămâne spre știință.

[560]

Luminării Save

*Gheneral Inspectorului Miliției Prințipatului
Moldovii Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor
Ordini, Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoareii Dorna*

Raport.

Dela raportul meu supt N 49 din 21 a următoareii luni, prin cari și aduci la știință Luminării Voastri despre mișcările Ungurilor că ar voi a treci prin tre-

cătoare Prisăcanii, iar acum s'au luat știință că s'ar fi întors îndărăpt Ungurii și că ar mergi pin Ardeal ca să treacă în Italia. Iar dumlui polcovnicul Ōrban dela 21 a următoarii luni au vinit dela satul Tahuza în Vatra Dorna, undi s'au statornicit cu 5 mii soldați austriecești și stau pi loc până acum.
Eu întru tot supus după datoria grabnic răportuesc Luminării Voastri spre știință.

N 51
1849 Fevr. 25
Dorna

Candidat Niți Ciontul

Rezoluție :
3 M.
Spre știință

Sus :
N 706
250

D. S.

[561]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorul Miitici prințipatului Moldovii
D. Hatman și Cavaler, prințul Dimitrii Mihail Sturdza
Comandiriul Zastavii Bicz*

Raport.

Așa precum la bichetul numit Orșăța în depărtare de hotar de 45 : paș : unde era spre paza graniții un slujitoriu și 6 plăeș la 25 : spre 26 : a următoarii, pi la miezul nopții, cătanele Săcui dela bichetul ci să găsaști drept a Moldovii din parte Transilvanii, au început a înpușca asupra bichetului din parte Moldovii, undi spăriindu-să plăeșii și slujitoriul, au fugit până a doâzi, lăsând bichetul sângur, care odată cu aceasta prin raportul supt N 42 : am făcut cunoscut și D. major Burducov, pentru care după datorii cu toată supunire aduc la știința Luminării Voastri.

Cornel V. Munteanu

N 43
1849 Fevr. 26

Rezoluție :
3 M
Spre știință

Sus :
N 709/252

D. S.

[562]

Domnii Sale

Ocărmuitoriului Dejurstfii D. Colonei Stămăti

Ceruta lămurită știință prin porunca Domnii Voastri din 14 Fevr. supt N 547 : cu toată supunire răspundu că după științele luoati privati, cum că acest

târgu numit Abrud bae, să găsești lângă Belgrad din Ardeal, di unde s'au sculat acest Jancu Petruță, cu soma di Români și Sas, fiind ajutor împăratului austrie-cescu din Viena, bătând pi Unguri ci-i împotriviți în pâraturii. Acist Jancu din ci famelii n'am putut lua șciință decât în timpurile trecuti când s'au prăpădit Ungurii ce să găse în târgul, Aiodel cel mare di lângă Morăș, atunce Ungurii l-au numit di ghiniral în pârătesc. Dar de cine îi făcut ghiniral, nu să șcii. Iar ace armadă ci el o comănduești, 40 : mii sănt răgulați ca fiicari oșcire afară de ace neregulață. Dar ci formă poartă n'am luoat bine șciință, bine înțălegându-să dela mai mulți că el au fost particularnică, până în vreme răvolții. Iar pentru tunuri, să aude dela mai mulți, că el ave la 100 : cu de acele buni. Și de acele făcuti de rădăcină de șcejar, care aceste li poartă cu armada.

Gornet V. Munteanu

N 44

1849 Fev. 26

Rezoluție :

2 Mart.

Spre șciință

A. S.

253

[563]

Luminării Sale

General Inspectorul Miliții Prințipat Moldovii

Domnului Hatm. și Cavaler, Prințului Dimitrie Mihail Sturdza

Comandirul graniții dispri Transilvania

Raport.

Mișcările în Transilvania să găsească tot așa precum am mai raportuit, cu osebiri numai că Bem ar fi adunat opșești pi toți Săcui din Transilvania și stă împotriva Sibiului, cu scopos di dispirații să bată rozboio cu Austrieci, înțălegându-se că poate fi adevărat, că după atacul ce au pătimit Bem, cu lovirile dela Puhlăr, acum nu di mult s'au mai dus mulți Săcui dela țanuturii Ciucul și Haromsacu, la Bem, și precum și polcovn. Gaal, dispri el am răportuit mai înainte însă di au mai urmat vre-o lovire di războio dela adunarea lor încoace încă, nu s'au putut lua nici o vestire, așa precum comunicațiile tuturor drumurilor, cari sănt din părțile acelor țanuturi despre Cibio sănt oprite prin străjuiri di Săcui, nelăsând a umbla numai din neguțători sau alții Voeajări. Iar numitile țanuturi Ciucul și Haromsăcu, cari coprint linia graniții, sănt ca mai înainte, ocupate tot di poronca lui Koșot. Precum i-au așăzat și i-au giorat polcovn. Gaal. Să aude că la un târg din partea cealantă numit Vașarhii, carele este în drumul Brașo-

vului, ar fi adunați clopotili după bisericile Săcuilor, din care să fac tunuri. Aceste
sânt științele adunați dela răpurtuire mea încoace, despre cari întru tot supus gră-
bescu a aduce la știința Luminării Voastre.

Anul 1849
luna Fevr. 27
N 22

Căpitan Dănilescu

Rezoluție :
3 M.
Spre știință

Sus :
N 708/257

D. S.

[564]

Luminării Sale
Gheneral inspector Miliții Prințipatului Moldovii
Domn. Hatman și Cavaler prințului Dimitrie Mihail Sturdza.
Comandiriul trecătoarei Oituzu

Raport.

Răbelii Unguri încă din în vechime au făcută o zidire de piatră de-a curme-
zișul văi Oituzului în depărtare de graniță ca o mie stânjini și mai bine pi la a
cărui capiti nimai putându zidii în aceeaș vreme din pricina rălii poziții a mun-
ților, au făcut șanțuri cari și până astăzi stă, numindu-să de ei, ca cetate, și
acum luând încredințari că în partea noastră, s'ar înbunătății drumul pi valea
Oituzului, foarte s'au îngrijit, undi de îndată s'au și apucat a-i faci merimaz
pi unde era stricat, atât zidului, cât și șanțurilor, și să vorbeșce că vroescu a
așaza și vr'o patru tunuri pentru că la vre-un prileji să să poată sprijini. O asă-
mune a lor pregătire este în totul ne temelnică, cu care s'ar putea ajuta la prilejul
gândirii lor, tot odată m'am încredințat, că, pomeniții răbeli de și era lipsăți
de fabrici, pentru a faciri di praf și tunuri, ca unili ci mai din nainti sânt asi-
gurată, niști așa fabrici pi la locurile unde era, de cătră Români și Sași. Dar
acum s'au înființat o mică fabrică la târgul Vașarhei, în depărtare de doă pocite
și mai bine în lăuntru Transilvanii de la linia graniții. Și pe fieșce care zi ii
fac câte patruzăci ocă praf de pușcă, precum și tunuri până acum au turnatu
vr-o cinci, însă nu de acele mari, ci numai niști sacalușci cu unci mai mari, pre-
cum și acestea făcându-le nu mai din clopotili, ci au putut găsi atât pi la bisări-
cile lor, cât și a Românilor, fiind lipsiți de materiial, asăminea și polieli iarăși fac
din ciaoanili vechi netrebnice, pi unde li pot găsi. De aceia niști asămینی cu su-
punire le aduc la știința Luminării Voastre, în alăturari totodată de probă și cu
patru patrónii, ci prin toate miloacili întrebuințate din parte-m abia li-am putu
căpata dela noa lor fabrică.

Praporșcie Panaitiu

N 28
849 Mart. 1

Rezoluție :
6 M.
Spre știință

Sus :
N 186
258

D. S.

Deaceea pentru luoare Săbiului eu cu toată supunire alăturez pii lângă aceasta Luminării Voastri, o foi tipărită în dialectul Ungar : și alta pentru măgulire Românilor și a Sasilor din Ungaria, cari prin iconomii le-m dobândit din țara Ungurască.

Cornel V. Munteanu

N 55

1849 Martii în 12

Rezoluție :

24 M. 1849

Spre știință

D. S.

Sus :

N 960

Grăbnie

[569]

Luminării Sale

*Gheneral Inspector Milițai prințăpatul Moldaviei Dom. Hat. și Cavaler prințul
Demetrii Mihail Sturza.*

Comandiriul despre Transilvania

Raport.

Mișcările din Transilvania să găsescu în acest chip căci Bem s'au întâlnit că acum ocupiază toată Transilvania intrând în Săbiu fără a-l împotrivi cineva și fără a face omor măcar de un om, precum asămine și Brașovul, vestindu-să că gheneral Puhler având ce-i mai de pe urmă loviri cu Bem, ne pre departe de Săbiu Bem s'au tras înapoi și încunjurând un loc cu un plan pe de altă parte au intrat în Săbiu iar oșcile austriani adevă Puhler despre Săbiu și Ghe-deon dela Brașov să aude că s'ar fi tras lângă granița Valahiei și totodată și oșcirile rusăneșci asămine s'au întors dela Săbiu și Brașov înapoi la Valahiea. Iar Bem să, zăci că îmbrășoază pe toți de obșcii Români, Saș, Austriachi, cu celi mai mari pre cari de bine dând poroncă că dacă vre-un Săcui sau Ungur ar îndrăzni acelor națai carăle mai înainte au fost împotriviți lor, apoi pe unii asămini de doy ori să-i pedepsească cu bătaia, iar al treile greșală sau îndrăzneală să să spânzuri și să găsăsc acum cu unii de prieteșuguri obșcești.

Întălegându-să căci acum n'au război fiind că la granița undi mai înainte să găsească păzători nu mai cu beți, acum sânt veniți Săcui mai mulți toți cu armi și la toți acei adunați pazarinteri de prin sate s'au slobozit pe la casăli lor. iar paza graniței despre Săcui este cu osăbire de tot deauna altădată fiind dați poronci a să închide toati potecili cu țărushi șaiampoi nefiind slobozi a veni nici

un Săcui în această parti pe de lături ca să cumperi sari sau alti producti, precum să urma mai înnaite chiar despre vestirea acestor mișcări întru tot supus grăbesc a aduci la știința Luminării Voastre.

849 Mart. în 15
N 31

Căpitan Dănilescu

Sus : N 1014

Rezoluție :
21 M
Spre știință

D. S.

[570]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorul Miliții prințipatului Moldavii D. Halman și cavalier, prințul
Dimitrii Mihail Sturdza
Comandiriul Zăstavii Bicaz*

Raport.

Așa precum luni la 14 a următoarii, Ungurii Săcui cu vre'o 300 lăcuitori Români tot din ace parte, viind la hotarul Prisăcanii au pus în lucrare facire unui șanțu pi parte lor pi din dosul porcaniolor ci sănt pusă pi margine hotarului săpându-l dintru un dél până în altul. Dar pentru ci scopos nu să șcie. Auzindu-să că li vin și 20 : tunuri, asămine prin raportul din 16 a următorii cu N 24, untir ofițăriul dela punctul Bicaz înștiințază că și acolo viind câțiva tisturi Unguri și astăzi la 16 au pus ca la 1000 : omini cu toporă și boi și cu pădure ca să prindă drumurile, și la portă iarăș să facă șanțu. De aceea niști asămine a lor urmări eu cu toată supunire li aduc la știință Luminării Voastri

Cornat V. Munteanu

N 38
1849 Mart. 16

Rezoluție :
20 M.
Spre știință

Sus :
N 923

D. S.

[571]

Luminării Sale

D. G. Sturdza, Gheneral Inspector al Oștirilor moldovene

Tălmăcire

*Luminarea Voastră
Milostivule Domn
Dimitrie Grigorievici*

Pentru sistematica și, după putință, mai adevărata adunarea științelor despre Unguri și alți tulburători de liniște ci să găsească mișcând în Transilvania

eu am cinste plecat a ruga Luminarea Voastră de a face punere la cale, ca Comandirii zastavilor de pe graniță aflători supt a Voastră dispoziție, să adune aceste științi, povățuindu-să alăturatele întrebări ce sânt compusă numai în opșești scurte priviri. Toate științele ce veți primi plecat rog să mi le împărtășiți fără întârziere, asămine să să poroncească comandirelor de pe graniță ca în aceeaș vreme nișce așa științi să le împărtășască și celor de aproape Comandiri a oșcirelor noastre adunate la graniță.

Primiți Luminarea Voastră, încredințarea desăvârșitei mele cinstiri și su-puneri cu care am cinste a fi

al Luminării Voastre
prea plecat slugă

iscălit Fedor Moler al 2-le

Gvarțir-maistrul Diviziei, Căpitan Rakinte

N 1397

17 Martie 1849

Iași

Rezoluție :

21 M.

Să să împărtășiască Comandirilor de Zastavele Transilvaniei și Bucovinei, răspunzându-să Ex. Sali Gheneralului întocmai urmare

D. S

[572] ÎNTREBĂRI ATINGĂTOARE DE CĂTIMEA ALCĂTUIRII ȘI MIJLOACELE DE RĂZBOIU A UNGURILOR ȘI ALIATELOR LOR OȘCI ÎN TRANSILVANIA

- 1- Câte otreade trupe de Unguri în Transilvania lucrează despărțite una de alta, și fiecare din ele supt a cui nacialstvă? În care locuri în vreme de față sânt așazate, și în care ținuturi sau ocoale să gă-săscu lucrând
- 2-le Din ce soio de armie este alcătuită fiecare trupă de vrăjmaș, din ce nație și din ce adunături sânt strânși oamenii în aceste trupe.
- 3-le Câtă oaste regulată și cât norod înarmat sau miliție să află în fie-care trupă de tulburători.
- 4-le Câtă pihotă, cavalerie, Artilerie să află în fiecare trupă de vrăjmaș.
- 5-le Cum este îmbrăcăminte și uniforma regulatei, și a ne regulatei pihote, a Cavaleriei și a artileriei, de sânt îndestul îmbracați și de unde primesc rezervuri.
- 6-le Cu ce este înarmată regulata și neregulata pihotă, Cavaleria și Artileria, de unde primesc rezervuri.
- 7-le Câte tunuri are fiecare trupă de vrăjmaș mari și mici, de alamă, de cealn, de lemn.
- 8-le De au de ajuns prav, glonțuri de pușcă și încărcături de tun.
- 9-le Unde au fabrici de puști, de tunuri, de polele și de celelante rezervuri oșcenaști, prav, glonțuri și alte asămine.

- 10-le De 1 r mesc oșcile lefe în bani, câte cât de fiecare cin și de au de
agiuns sume de rezerv.
- 11-le Prin ce mijloace primesc oșcile hrană și furaje pentru cai.
- 12-le În ce orașă sau târguri sânt cele mai mari Depo (măgazii) și siladuri
de îmbrăcăminte, arme, tunuri, prav și încărcături de pușce, și de
Artilerie.
- 13-le De sânt supt ocârmuirea Ungurilor orașă întărite, cetăți și cetățui.
- 14-le Câte oști sânt formarisite din Români și Sași supuși a împăratului
Austriei, care din ei sânt în partia împăratului și care în partea
Ungurilor.
- 15-le Cum este alcătuită oastea din Săcui pe graniță și câtă este ea; care
polcuri și batalioane din această oaste s'au dezbinat de Unguri.
- 16-le Ce duh domnește în oastea Ungurilor, ce nădejde au ei de a pre-
lungi oșcire tulburătoare.
- 17-le Cum este opșceasca socotință a norodului în Austria și Ghermania,
pentru prelungirea oșcinei și când poate fi ce desăvârșit umilire Un-
gariei și a Transilvaniei. Cum domnează despre aceasta socotința în
ștab cvartira a feldinareșalului Vindișgreț și în Nația Ungurească.
- 18-le La ce pe de urmă cucerire a Ungariei și a Transilvaniei, unde pot a
năvăli tulburătorii spre scăpare, adecă în Italia, în Ghermania, Franța,
Galiția și Turchia, și de este cu puțință ca ei să treacă în Moldova
spre scapare, sau răpiri.
- 19-le La trecirea în Moldova ce anume oști și di ce nație pot vini aicea,
și anume Unguri, Leși, studenți de Viena și alții, și ca câți s'ar so-
coti numărul lor.

Toate aceste științi să să cuprindă numai cât să atinge de
tulburătorii Unguri și celelalte nații lucrătoare în Transilvania, ne atingându-să
de Ungaria și însămnând la fiecare punct, de este vrednic de crezut, adevarat,
sau că după auziri s'au descris știința și de unde s'au luat ea.

Gartir-maistrul Diviziei a 14-a de pibolă
Capitan de Stat major *Rukine*

[573]

Luminării Sale
Gheneral Inspectur Milițai preneșpatului Moldaviei D. Hatman și Cavaler, prințului
Dimitrie Mihail Sturdza

Comandirul Zăstavii Bicazu

Raport.

La 20 a curgătoarei luni Mart, sara la 9 ceasuri înfătoșindu-să la această
zăstavă aghietantul din Mența polca, anumi Ignat Milieanoa pentru ce șă cu ce
îndatorire nu mi-au arătat, atăta că la sosirea sa, după vr'o doă ceasuri, au pre-
lejit a veni de peste hotar doi Români ce-i am ca șpioni, ci tot deauna să îndă-

tore a-mi aduci tot feliul de știință ci să întâmplă peste hotar, din partea Revol. tanților Unguri spre a le pute împărtăși și eu Luminării V. pentru ori ce veșnic întâmplare. Așa cu venirea numiților Români aice întâea dată ce au apucat a-mi spuni că ar fi auzit din Unguri că la șanțurile ci să pregătesc aice la hotar (după cum s'au reportuit L.V.) sănt a veni oșcire ungurească căți anumi nu să șcie spre paza oscirilor rusăenești la vremi de a năvăli în țara ungurească să să poată apăra la șanțurile făcute. Când atunci pomenitul aghiotant au și apucat a respologii, apucând oamenii a le lua dopros șă tot odată a-i trimeti la Piatra supt comvoi. La asăminea a sa împotrivire cu mari ce am putut scăpa oameni după aceea mi-au făcut și luare aminte, cum de slobod neguțitori a intra și a eși. Macar cu pașaporturi, zicând că la așa vremi este de necuviință a să slobози pasajeri prin carele să poate unelti tot soiul de șpionări asăminea cu toată supunerea să supune științei L.V. ca mai ivându-se unul asăminea ce urmare să păzască, a dooazi dimineața au șă rădicat planul poziții de aice.

No 60
1849 Mart 21

Cornet V. Munteanu

[574]

*Cinstitului dipartament al trebilor din lăuntru
Pârcălăbia Galați*

Raport

Cercetându-să în tot cuprinsul acestui țânt., nu s'a putut afla pi fugitul *Costachi* fiiul lui *Beldiman* din satul *Civerenii*, crescut di D. boerul logoft. Gheorghită Sturza, ci au fostu oploșit în pădure moșii Budeșcii lui Buhușu proprietăoa Dum. Cămnr. Joan Grecian. De cari cu căzuta cinste să supuni cinst. Dipart. spre îndeplinire poroncii cu N 23.544, din continit an 848.

N 2181

1849 Mart 21

s. s. Sameș

Stolonacialnic Ștefan Tataru

Rezoluție :

Secția 4-le

Spre știință

Sus :

Priimit M 23

N 1315, N 6727

Mih.

[575]

La D. Gheneral Leitenantul Jon Moler 2-le

22 Mart 849, N 1106

Exelenția Voastră

Am avut cinste a primi adresa de supt N 1397, în alăturare cu punctualianților lor în Transilvania, care m'am întârziat a le împărtași comandirilor de zastave în tălmăcire cu poronci, ca potrivit cu ele aducând lămurite științi, prin și DD. Comandirilor oșcilor rusăști adunate pe graniți.

Cum voi primi niște asămine științi di pe la zastave, nu voi lipsi îndată a le împărtași Ex. V. Vă rogu să primiți încredințarea înaltei cinstiri și a desăvârșitului respect, cu care am cinstea a fi

al Ex. V.

[576]

Secret Grabnic

Potrivit cu împărtașirea ce au priimit PREA ÎNĂLȚĂȚUL DOMNU dela Ecs. s. F. Fedorovici Moller supt No 25, au bine voit a poronci a să comunica Luminării Sale Gheneral Inspectorului Miliției, spre a să poronci cu stricteță pe la toți Comandirii de pe graniță și zastave, dacă cumva ar vroi a trece aice în principat doi Emisari poloneji de propagandă revoluționară, care au pornit de la Londra spre a veni aice, prin *Belghia, Saxonia, Boemia și Galiția*.

Cel întâi, a căruie adevăratul nume este Fink, are pașport belghicesc, purtând numele de Carl Stieft (Charlea Stiff) Ear

Cel de al doile să numește Trșinschi (Trszinski). El are pașport dela Foring-Ofis (Forein-Office) din Londra, în care poartă nume de Viliam Marcoti (William Marcothey).

Indată să se arestuiască și să se prede cei mai de aproape Comande oșce-nești Rosiene, răportuind după comandă.

Asemene va fi datornica privighere pe graniță la întâmplare când s'ar is-piti a intra în principat din Ungaria un individ ce portă numele de *Louis Anatole Prevel*, cu pașport franțuzăsc supt N 45 — visat la poliția Eșii supt N 989 și de Hătmănie supt N 640 din anul trecut 1848. Imbrăcămintea lui au fost : cu un palto de șeac, o cușmă în formă conică, făcută cu șișitori postav de trii

văpsele, roșii, vinete și albe, cu părul negru cărunț și barba sură. în vârstă ca la 50 ani; pe care asemenea să va lua supt pază. încredințându-se cvitanția la ce mai aproape comandă din oșcirile rossiene.

Dom. Colonel *Scheletie*

N 162

1849 Mart în 23

Or. Eșii

Rezoluție :

23 Mart

Să să facă țircularnice secrete pe la toți comandirii de graniți și trecătoare.

Să cuvine
Dejurstvei Miliției spre lucrare

A. S.

[577]

Luminării Sale

Gheneral Inspectorului Miliției prințipatului Moldavii
D. Halman și Cavaler, prințul Dimitrii Mihail Sturdza
Comandiriul Zăstavii Bicaz

Raport

Așa precum prin raportul meu din 16 a următorii de supt N 58 : am adus la șciința Luminării Voastri pentru facire șanțului din Prisăcani în parte Ungurească, pi care îndată am mersu și la punctul Bicaz, ca să văd și acolo ci mișcări sănt. Și acolo din partea Ungurilor, însă acolo n'au pus în lucrare facire șanțului până acum. Dar să vorbești ca să facă. Decât au închis drumurile cu pădure, care întorcându-mă înapoi la Prisăcani, am găsit să după gătire șanțului ci-i făcut din pădure până în malul Bistriții, apoi la capăt dispri Bistriță (?) au făcut și o movilă di pământ numită Tabii, și în dipărtare de șanțu în lăuntru ca di o fugă di cal, au făcut încă doă movile de pământ, și dila șanțu pi margine hotarului pi parte lor până la gura Pinticului au cărat tot pădure ca un chip de gard, inchizind și toată linia până la Bicaz, pi la strămturi, cari aice în vama Tulghiș sănt și trii tunuri, adică doă la mărime poati încăpe plumbu ca un oă de găscă, Iar al 3-le este cu 5 : țāvii ca cele de racău de încapi plumbu căt o nucă. Dar nu sănt încă așezăți. Iar cătani sănt până acum numa 30 : sau 40 : cu un căpitan Borițu și un ofițăr.

Pentru care cu toată supunire aduc la șciința Luminării Vostri.

Cornel V. Munteanu

N 64

1849 Mart 26

Rezoluție :

4 Apr.

Spre șciință

Sus :

D. S.

N 1061

[578]

Veri Alecu

Din poronca In : V : scrii dumlui că așa precum dumlui Logft : Jorgul Ghica ce iaste periorisât la moșăe sa Deleni din țănt Botoșăni, să află foarte bolnav ; vei poronci atât isprăvniciei țănutului întru ne oprire dumsle logftului de la asă-sănătății.

Favorisât de prilej cu cinste mă însămnec
al Dumuitale ca un frate și
slugă

Rezoluție :

I. Beldiman vel post.

Secția 4-le

Să să scrie atât isprăvniciei de Botoșani, cât și poliției capitalei
cu innoita bună voință D. Ghica esti slobod a vini în capitală.

Balș

[579]

1849 Mart 26

N 7077

Departamentul Trebilor din lăuntru

Cătră Isprăvnicia țănutului Botoșăni.

Potrivit cu poronca Innălțimii sale de a să îngădui venire dumlui logft. Iorgul Ghica la Jași, de la moșăe Delenii, unde este periorisit și să află bolnav spre a să curarisă aice, să scrie acei Isprăvniciei că potrivit Innalței bune voinți, să fie dums. slobod de a veni în capitală aspre căutarea sănătății.

La poliția Capitalii N 7078

Potrivit cu Inalta bună voință di a fi slobodă întrare în capitală a D. Logofăt Iorgu Ghica, spre căutare sănătății, să scrii poliției ca să nu împedici întrare D. Logofătului, potrivit innalta poroncă.

[580]

Luminării Sale
Gheneral Inspector Miliții prințepatului
Moldovii D. Hat. și Cavaler prințul
Dimitrie Mihail Sturdza

Comandiriul graniței despre Transilvania

Raport.

Mișcările în Transilvania sânt tot așa precum am mai adus la știință prin raport cu N 31, puindu-să în lucrare din partea Săcuilor acum și facirea șanțurilor și astuparea poterilor.

Precum la această zăstavă Comăneșcii sau Palanca între porțile drumul partia lor undi era un *gheiofi* (!) au făcut șanț di doi stânjâni adânc și asămine lor puindu pomântul din șanți cu 10 stânjâni înapoi cu cari au făcut bari-cadi cu locuri de tunuri zicându că au să aducă și patru tunuri cari asămine urmare esti pe la toate zăstavili dela această graniță, făcând Sacui acesti siguranței cu temiri ca să nu margă oșcirile rusăenești la ei, fiind fôrți îngrijiți de aceasta, Iar despre celi însămnate în 19 : puncturi primite eri la 27 a următoarii cuprind pe scrisa de supt N 1086, ceia ce voi pute descoperi mai cu osăbiri voi aduci la științi în viitoaria pocită având pără atuncia prilej a cerceta prin nișci oameni ci sânt duși la Transilvania pe cari i-am îndatorit. Despre cari întru tot supus grăbesc a aduce la știința Luminării Voastre.

1849 Mart 28

n 37

Capitan Dănilescu

Rezoluție :

4 Apr.

Spre știință

Sus :

N 1066

D. S.

[581]

Luminării Sale
Gheneral Inspectorul Miliții prințepatului Moldavii
D. Hatman și Cavaler, prințul Dimitrie Mihail Sturdza

Comandiriul Zăstavii Bicaz

Raport.

La 29 : a trecutei luni Mart, luând știință că în va. Tulghiș ci să găsaști în dipărtare de hotarul Prisăcani di giunătați ceas, viind o proclamații ci-i zic vestiri, pi cari cetindu-o Ungurilor, zicând din parte lui Koșut, ca Ungurii să sari întru ajutor cu bătrân cu tânăr ca să margă în lăuntru, căci să prăpădescu cu

toții, auzindu-să vorba între dânsii că Orban îi bat. Dar unde nu s'au putut lua știință decât la 25 : cică s'ar fi auzit spre Bistriță 4 : tunuri, din care au și trii-Săngerósa, Tulghiș și Putna. Dar la 30 : apoi viind altă poroncă, le-au strânsu și pi acii bătrâni care mai rămăsă până și care au fost lucrători pi la hărăstăi lăcuiitori români de prin sate pentru paza graniții, pentru care asămine știință raportul meu supt No 69 am făcut cunoscut și comandiriului oșcirilor rosie-pihotnoi polca D. polcovnic și Cavalier Alixandrov

N 68

1849 April 1 io

Rezoluție :

Cornel V. Munteanu

4 Apr.

N

Sus :

Spre știință

N 1061

D. S.

[58²]*Luminării Sale**Gheneral Inspectorul Miiției Prințipatului Moldovii**D. Hatman și Cavalier, prințul Dimitrii Mihail Sturdza**Comandiriul Zăstavii Bicaz*

Diși prin raportul meu de supt N 68 am adus la știința Luminării Voastri că la 29 și 30 Mart au rădicat toati cătanile din *Tulghiș* și satili *Corbu*, *Săngerósa* și *Putna*, însă sara la 30 au vinit în *Tulghiș* alte cătani în No de 150 : și până la 31 : sara tot rânduri rânduri au vinit până la 500 : însă ni înformați cătani îmbrăcați în sucmane și ochinci, decât ca o 100 din ei, să numesc Egări, cu pălării verzi în cap și îmbrăcăminte ni înformată, care cum au obicinuit cu surtuci cu sucmani, și în armați că la 100 : cătani abe să găsăsc 10 : puște cu șicuri. Iar ciilanți cu puște țărănești, și cei mai mulți cu lanți, așăzindu și acele 3 : tunuri adusă mai din nainte ci sânt de schijă, la batăreia din urmă șanțului, mai așceptându-să ca să mai vii încă 500 : cu 4 tunuri, tot pedestri și 200 : călăreți husari de a lui Koșut, care aceșciea 1000 pedestri și călărime, zic că au a șăde spre paza șanțului și bucatarii, unde au pornit a faci și o casă ca un cap de cazarmii și grajdiiu pentru cai ca la întâmplare să nu poată trece în țara lor, ori care s'ar ispiti. De aceea eu cu toată supunire grăbesc a aduce la știința Lu-

minării Voastri, care tot odată cu aceasta prin raportul de supt N 76 am făcut cunoscut și Comandiriului 1-io batalion Mințcoi polca D. polcovnic și Cavalier Alexandrov

Cornet V Munteanu

N 74

1849 Apr. 1-io

Rezoluție :

7 Apr.

Spre știință

D. S.

Sus :

N 1206

1849; 5. IV.

[583] ȘCIINȚILI CI S'AU PUTUT ADUNA PENTRU CĂTIMEA ȘI MIJLOACILI DI RĂZBOIU, A UNGURILOR DIN TRANSILVANIA

- 1) In apropiere de granița aceșcii trecătoare, acum nu sânt mai mulți oșciri, dicăt 50 : la bichetul din satul Poiana Sărată, ci este la linia graniții, 150 : la zidirea de piatră, ce este diacurmezișul Oituzului, numită de ei ca cetate, cale de o giumătate ceasu mai bine, în lăuntru Transilvanii, unde sânt și trei tunuri, doă așizate în zidire și unul pi roati, precum și pila bicheturili di pi graniță. câte doăsprezece cătane tot din cei neregulați.
- 2-le Această oșcire să alcătuește de neregulați, giumătate din ei sânt cu pușci oșcinești, și giumătate cu lănci, portul lor de îmbrăcăminte este țivil și la fieșce care 15 zile să schimbă : Măncare o au dela casili lor fără să priimască vre un feliu de leafă.
- 3-le Ei au numiri di cordunaș și la toate acestea posturi sânt doi căpitani și un maior, Dar și ei au port țivil și aceșciia li slobod acelor cu pușci câte 60 patroane. Când mergu la slujbă.
- 4-le La întâiu a curgătoareii luni au scosu lăcuitorii de prin sate și astupă plaiurile, însă nu chiar pi lingă graniții ci mai în lăuntru Transilvanii, precum și pe Oiotuzu unde este loc mai largu îl mai strâmtiaza cu pietre și copaci lăsându drum numai pi cel ce umbă spiculții.
- 5-le Acum din nou pi toți acei dela 30 : până la 50 : ani, fie din care nație, îi străngu la cătani triimețându-i în lăuntru, dar unde nici ei nu știu acum deodată.
- 6-le Fabri ci pentru facirea prafului, a tunurilor precum și a gloanților și ghiulelilor aici în ținutul Harimsăchiu, o au la la târgul Vașarheio, în dipărtari ca doă pocișce dela graniță în lăuntru. Toate aceste științe sânt cu încredințare, Iară pentru celelante ci mai sânt însămnăți prin ponturile ci mi s'au trimis, acum deodată

nu m'am putut afla fiindcă toate oșcirile sânt cu depărtare de granița aceștii trecătoare, adică pi la orașul Săbiol, Brașovul și altii. Dar îndată ce voio afla cu grăbir voio aduci la știința Luminaării voastre precum mi să poruncește.

Prap Panaitiu

1849, IV. 6

[584] SCIINȚILI CI S'AU PUTUT ADUNA PENTRU MIȘCĂRILE RĂBELILOR UNGURI DIN TRANSILVANIA

- 1) La 16 a curgătoarii în satul Poiana Sărată din Transilvania ci esti chiar lângă această trecătoare pi liniia graniții în dipărtare la șase suti pași pi lângă 50 cătani ci di opșcie era orânduie spre paza graniții au mai venit o cumpanii di 200 din preună cu comandiri lor anume Maior Hildu, căpitanul Poza, porucic Pop Șandă și doi ofițări, însă maiorul și porucicul s'au întors la Vașarhei, rămăind cu această cumpanie numai căpitanul și ofițării.
- 2-le Acești cătani îndată ci au vinit, s'au dat în cfartiri, pila lăcuitoari îndesând și caraolurili pi liniia graniții. Toți aceșciea sânt neregulați, înbrăcați țivil, precum opșcește, în Transilvaniasă portă prostime fără sumani. Giumătați din ei sânt cu puști oșcinești, dar mult din eli și fără bainturi și giumătate cu lănci.
- 3-le Această cumpanie să alcătuește din Unguri, puținii între ei și Romăni, priimescu leafă câte o giumătate sorocovăți pe zi, și altă nimică, în bacnote noastră de a lui Koșut și din aceia iș cumpără mănări, ne îndatorind pi hazanii a le da mănare
- 4-le Vinirea lor la acest sat după înțălesul ci am luat, prin auzire, văzând că drumul să apropie cu gătirea, sânt îngrijiți că la prileju să steie împotriva oșcirii rosienesci, dacă ar vroi să între în Transilvania.
- 5-le În minutul sosirii acestor cătani viindu comandirii sus însămnăți și poftindu-mă a merge la ei, deodată n'am vrait a mă duce, și de al doilea triimețindu așa m'am dus, chiar pi linia graniții, unde este pajura împărătească. Supt tuiorili ei au început a-mi adresa verbal căci n'au venit pentru alt sfârșit cu mai multe cătane la graniță, decât ca să păzască linișce, atât între trecători cât și între grăniceri, ca să nu se întâmple vre-o nelinișce ce ar aduce o mai mare tulburare, și că ei din tot sufletul dorescu, ca prietenește și ca megieși precum și mai înainte rugându-mă ca și eu să dau poroncă a nu obijdui cătanii grăniceri cu dușmănie din partea cazacilor cordunași însă la toate a lor, răspunsul meu a fost că dacă să vor purta cu linișce subalterii lor pi graniță ei chiar la trecătoare, vor avea linișce. Iar de nu, pentru asăminea și noi vom întrebuința măsuri după a lor purtări, și ei mi-au răspuns că nici odată nu vroescu nelinișce ci tot bine și cu linișce, unde toți luându-și adio s'au întors.

- 6-le Plaiorili pi munti li-au închis cu butuci și stânci în mai lăuntru Transilvanii, iar nu chiar pi liniia graniții și la fieșcare plaio, stau de caraol cătâni câte cinci și șase, tot de ai lor națiuni, însă fără arme regulate, ca la vre-un prilej cu grăbire să înșciințeze pi mai marii lor.
- 7-le La zidirea ci esti di-a curmezișul Ōiotuzului, la vamă, la satul Brețcu, și tărgul Vașarheio, au mai adăogit cătane însă n'am putut afla căti anume, de căt prin auzire, că piste tot cu acei de mai înaintea și aceșci ci s'au adăogit, sânt ca vre'o mie, dar toți ne regulați, decât la un sat le mai ea, în depărtari de graniță ca două pocișce și giunăitate sânt 600 : regulați veniți din țara Ungurească, dar toți aceșciia n'au nici o numiri ci anume Cumpanie și reghe-menturi.
- 8-le Toate cheltuelile, lefili și altili trebuitoari oșcirilor în Transilvanii sânt cu monedă bacnote noastră de a lui Koșut. Puțini bani înpărăteșci fiind că toți s'au asigurat, ni slobozind monida înpărătească, acei ci au de prisos.
- 9-le Tunuri pi valia Oituzului în parte lor până la graniță dela Vașarhei până acum nu sânt mai multi de căt acele trei, ci sânt la zidiri cari au fost și mai înaintea petru (!) care s'au adus la șciința Luminării voastre.
- 10-le Din țară cătane străngu neîncetat din toate națiili ci sânt în Transilvanii, dela 14 și până la 50 ani, triumeșindu-i în lăuntru, dar unde n'am putut afla cu adevărul, de căt am auzit dacă va fi adevărul, că tot la țara ungurească mergu.

Acești șciinți adunându-să, potrivit poroncii Luminării Voastre, cu supunire să pristavlisăscu pi lângă raportul supt No 50.

Praporșcie Panaitiu.

[585]

Luminării Sale

Gheneral Inspector Milițăi Prințăpatul Moldavii Domn. Hat. și cavaleri, prințul Dimitrie Mihail Sturza.

Comandiriul graniței despre Transilvania

Raport.

Potrivit celor poroncite prin predpisanie cu No 1086 preimind prin chipurile ce s'au putut șciință despre lucrările urmați dincolo în Transilvania atin-gătoare de oșcirile Săcuilor s'au făcut însămnări în puncturi așa precum mi s'au trimis formă în alăturari cu numirarisăta predpisanie pe cari însămnări s'au făcut

după vestirea ce mi-au dat unii și alții lăcuitori din aceia parte pe cari întru tot supus să pristavlisăști luminării voastre în alăturari cu aceasta asămeni ponturi.

Iar cărmuirea și mișcările din Transilvania este ca mai înainti precum am mai adus la știință.

849 Apr. 6

N 39

Capitan Dănilescu

Rezoluție :

10 Apr.

Spre știință

Sus :

N 1168

D. S.

[586] ÎNSĂMNĂRI DE ȘCIINȚĂLE LUATI PENTRU LUCRURILE CUM
STAU ÎN TRANSILVANIA AȚINGĂTOARI DE ARMIEA REVULTANȚĂLOR.

- 1) În partea de sus a graniței, la târgu Cercioi sânt micleuș în dreptu zastavii Prisăcanii, țânt Ciocul esti ștab de batalion și comandiriu maior : Anton Barnad și soldați sânt în părți pi graniți. Asămine al doile otradă, la târg Sereda, tot zisul ținut — esti ștabul polcului comandir au fost Gal. Dar acum în naintându-să la rang de ghe-neral, au rămas put. polcov Tomas. Iar soldați la ștab pot fi păr la 1500, asămine și tunuri, însă nu să știu câte, unde La Sereda esti și o mică cetate. Si soldații ordăbat tot dela Sereda sânt împăr-țiți pi graniți fiind la trecătoare Palanca No de 60 și sânt 20 pela bicheturi. al 3-le otreadă esti la târg kezda Vașarhee, țânt. Ha-rumsecu ștab de polc. Iar comandir nu să șcii cari esti, fiind că să schimbă des al 4-le otreadă esti la târg Sin Ghiorghei ștabu polc. de husari însă polcov. nu să șcie cari esti, precum nici No sol-daților.
- 2-le Armile pihotașilor pușcă cu șcic. Si cavaleria cu săbii, pistoali și unii au și carabini. Aceasta esti regulat. Iar acei adunați sânt cu feliuri de arme particularnice cum au putut. Dar națaea ce întâiu sânt Secui. Iar alte nații nu să șcie de cei adunari.
- 3-le Nu să șcie nimică.
- 4-le tij.
- 5-le Înbrăcăminte secuilor pihotaș esti ca mai în naite pantaloni viniți strănși, mantale suri și mundir asămine de poștav vânăț. Iar pihota alcătuită volintiri de sine. Esti cu surtucu de postav cafiniu, lungu mai sus de genunchiu. Și cu cepreaciura roșii, din nainti în locu de bunci, pantaloni, șapca tij ca surtucu. Iar cavaleria mundir și pantaloni postav sur, tot cu cepreaciuri roșii. Șapcile și chiverile roșii. Și mantali albe.
- 6-le Precum la punctul al doile să arată
- 7-le Nu să șcii

- 8-le Cât prav și gloanți nu să șcii decât s'au înțăles că ar fi având de agions, aducând dela Obai, numită Marmuroș 150 : cântară plumb și ghiulele de tunuri au adus dela țara Ungurească 28 cară, care aceste s'au adus pără la un târg numit odorheia și de acolo l-au împărțit.
- 9-le La caz de Vașarheia să lucrează tunuri atât la numitul târg, precum și la un locu, cu apropieri, dovadă de aceasta că au rădecat de la o fabrică de aramă numită Sândomacoș 95 cântari aramă și vre 100 clopoti, care aceste sânt din țănt Ciucul și adusă la Vasarheia țănt. Harucă sacut. Iar ace Vașarhie esti în depărtari di graniți dela oituz cale de 7 ciasuri, unde să aude că ar fi învățând și 300 artileristi de Secui.
- 10-le Oșcile priimescu lefile în bani, adică îndestulari pâini și un leu pe zi pentru un soldat și înbrăcăminte. Iar cavaleria câte 60 parale de om pe zi. Cinul întâiu de ofițar priimești leafa sa 180 sorocoveți pe lună, porucicu 225 și căpitn 270 sorocoveți. Iar pentru alte cinuri mai mari nu să șcie ce priimesc. Iar cavaleria priimești ceva mai mult. Rezervuri să aude că au dedeind cu bani de hârtii făcute de Koșăt.
- 11-le La cai furaj, cumpără dela lăcuitori cu bani
- 12-le Rezervă de armi, înbrăcăminte, precum și prav, adică încărcături de puști și tunuri sânt la târg Moroș Vașarheia la mijlocul Ardealului.
- 13-le Supt cârmuirea Ungurilor sânt toate cetățile din Transilvania adevcă Brașov, Sibiu, Făgărașu, Gecișoara, Megheiaș și Sereca.
- 14-le Nu să șcie.
- 15-le tij.
- 16-le Ungurii Săcuii au sumeșit laudă că păr la ce de pe urmă vor țane oșciri.
- 17-le Nu să șcie
- 18-le tij
- 19-le tij

Aceste sânt științele adunate prin chipurile ci s'au putut, cari să însămneazi potrivit cu forma priimită în puncturi.

1849 Apr. 6

Capitan Dănteleșcu

Săcret Foarte grabnic

[587]

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorului Miliții Prințipatului Moldovii
Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor Ordine,
Prințului Dimitrie Mihail Sturuză*

Comandiriul trecătoarii Dorna.

Raport

În răviziea ci am făcut posturilor Dragoiasa și Păltani și despre Transil-

vaniea, am văzut că un No de 160: Săcui înbrăcați cu sumani, berneveci ungurești și cu căciuli în cap, toți au puști câți cu o țevă și au încunjurat dinprejur satul Belbarial, ca să nu poată scăpa pi lăcuitori să fugă în vre-o parti, având a lua 94 lăcuitori la cătani. Din acii cari v'or fi mai tineri. Al 2-le la târgul Bistrița din Ardeal esti ghegeneralul de rebelie Bem, cu un numer fôrți în-sămănători Unguri și stau împotriva oșcirii Nemțești ci iasti în Vatra Dorna și la Poiana Stampii stătătoare. Al 3-le mai mult dicât atâta n'am putut afla cu adivărat dispre caru, cu tâtă supunire grabnic răportuiasc Luminării Vostri

Candidat Niță Ciontul

No 79
849 Apr. 6

Rezoluție :

14 Apr.
Spre șciință

D. S.

[588]

Luminării Sale

*Ghincral Inspectoriului Miliții Prințipatului Moldovii Domnului Hatman și Cavaleri a mai multor Ordine Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoareii Dorna*

Raport

Din satul Bilbariul, parte Transilvanii, au trecut în acest prințipat a Moldovii prin punctul Păltinișu 3 : bejănari ci în dosul acestui raport să însamnă numili și porecla lor, spre scăpare în această parte de tulburătorii Unguri, ci prin raportul meu supt No 79 din 6 a următoarii luni vă aduc la șciință că au încun-giurat Săcui din pregiur acel sat Bilbarial ca să nu poată scăpa bieții lăcuitori. Iei di o parti s'au statornicit în satul Păltinișul, Iar pi di alta cu toată su-punire grabnic să răportueașce Luminării Voastri spre șciinți.

Candidat Niță Ciontul

N 83
1849 Apr. 11
Dorna

Rezoluție :

21 Apr.
Spre șciință

D. S.

Sus :
N 1330

No.	Numele și porecla bejănarilor	
1. Simion Vălcanu, burlac	}	fați și fii lui Simion Vălcan
2. Niți, Flăcău		
3. Joan, asemine		
4. Măriuca, fată mare		
5. Gheorghi, băet		
6. Gavril Vălcan	}	băiați n'au, Viti n'au
7. Mariea, fimeea lui		
8. Gavril Hăncioi	}	băiați n'au. Viti n'au
9. Chița, fimeea lui		
9 Noă pisti tot sufleti		
Séiol și cătanie Vitilor ci ari Simion Vălcan		
5 Cinci giuncani	}	a lui Siomin Vălcan și a copiilor lui sănt Vitile.
4 Patru vaci a făta		
2 Doă mănzați		
2 Doă Iepi		
1 străjnică		
35 trii zăci și cinci oi și capri.		

[589]

Luminării Sale

Gheneral Enspector Milițai Prințipatului Moldaviei
D. Hatman și Cavaler Prințului Dimitrie Grigoriu Sturza
Comandiriul Zăstavii Bicazu.

Raport.

Cu toată supunire să supuni științii L.V. la 12 a curgătoarii luni Apr. au venit la hotar un mior de rebelii Unguri ce esti venit la vama Tulghișului în șceație cu vré 600 catani spre paza tabei (!) făcută în apropierea graniței ./ . catanele o parte sănt cu puști cu șcicuri. Neregulați și doă părți cu puști ordinari și lănci, fac și eczărșitiu aice la hotar de doă ori pe zi ./ . mi-au prepus că curenta de vite este rădicată cu totul și cini va vroi a aduci vite este slobod și nesupărat ./ . funtu de carne de vită din opt grețeri s'au suit la 12 ./ . Cu vinirea maiorului la hotar s'au rădicat și pajura nemțescă ci să găsă la poartă încă nesupărată. zi-când că au a puni marca Ungurească

Pentru d. Comandiriul
 Vameșul A. Caramfil

N 80
 1849 Apr. 17

Rezoluție :

21 Apr.

Spre știință

Sus :

No 1328

D. S.

[590]

Luminării Sale

Gheneral Inspectorul Miliției Prințatului Moldovii
D. Hatman și Cavaleri Dimitrii Mihail Sturza
Comandirul trecătoarii Dorna

Raport

Despre Unguri mișcări nici cum să mai audi stând pi loc la hotarul lor. Iar câți anumi sânt la numer nu să poate ști. Precum asăminea și posta austriecească să găsaști stând pi loc în Vatra Dornii. Și păra la Maroșani la marginea hotarului dispre Unguri alungați și D. pad. polcov Ōrban la Jacobeni având cu sini 4000 catane, despre care după datorie cu toată supunirea să raprt. I.V.

Candidat N. Ciuntul

N 91
 849 Maio 1

Rezoluție :

19 M

Spre știință

Sus :

N 1665

D. S.

[591]

Luminării Sali

Ghenerariul Inspectorul miliției Prințatului Moldavii
Domnului Hatman și Cavaleri prinț Dimitrii Sturza
Comandirul trecătoarii Cornul Luncii

Raport.

Cu toată supunirea aduc la știința Luminării Voastrii pentru boerii răvultați ci sint priorisiți în partea Bocovinii, anumi dumnealui *Jorgu Radu* precum și Cneazu *Dimitrii Cantacuzino*, s'au arătat mai în toati zilile la graniță acum sânt 10 zăci zile dicând li vād în partea aceia di dincolo precum și din pa partea ¹⁾ Moldavii dumnelor boerii *Jancu Canta* și *Dumitrachi Canta*, făcând supărări la această trecătoare di să întâilni cu acii revultați, iară eu privind poronca ci esti slobozită de cătră Luminarea Voastră di sup No 2405 din anul trecut 1848 mai : 37²⁾ nu îngăduise di a să întâilni și a vorovi cu dânșii. Inșă dumnelor numiții *Cântulești* acestiā din partea Moldavii căzusără să să întâlnească la graniță dispre cari cu toată supunerea așcript poronca Luminării Voastrii.

N 32
 1849 Mai 2

Sub ofițar Luca Potop

¹⁾ Așa este scris în manuscris
²⁾ Greșeală în manuscris

[592]

Secret Grabinic

Luminării Sale

*Gheneral Inspectorul Miliții Prințipat Moldavvii
Domnului Hat. și Cavaler Prințului Dimitrie Mihail Sturdza
Comandirul graniții despre Transilvania*

Raport.

Despre mișcările din Transilvania acum să găsește liniște, precum urmează până acum cărmuirea Ungarii, așa precum am mai adus la știință, ear di acei ci am mai putut auzi că urmează în Ungaria mare, precum și cărmuirea din Transilvania, ar fi, precum să însămnează în următoarele puncturi, carele puncturi nu sânt după numerația formularului priimit, fiind coprinderea cu osăbite glăsui, adică

- 1 Pe la trecătoari undi mai innainti să găsea număr până la 60 oșceni Săcui, acum sânt 300 cu comandiri lor, însă amestecați cu regulați cu neregulați, și ci acei înformăluți, din nou Volinitiri.
- 2 După ce au luat Bem Sibiul și Brașovul au îndatorit pe lăcuitori din Sibiiu cu tot coprinsul ținutului, ca în termin de 6 zile să plătească o dajdie în somă di patru sutii mii fiorini proșci, sau argint cheltuiala oșcilor. Asămine și pe Brașoveni ea-u îndatorit să înformăluiască un regement di oșceni pihotă, în termin di o lună, pe cari această le-au înplinit atât Sibiiul precum și Brașovul la termenul pus și înfă-țoșindu-i la Bem, el le-au mulțumit și pi urmă la Săbieni au întors bani, zicându-li să-i păstrezi pentru alti îmbunătățiri, și la Brașoveni le-au plătit cheltuiala făcută cu înformăluirea regementului, după cari s'au dus, depotații din partea Brașovului și a Săbiului la Dibrițin să mulțumească lui Coșot pentru această și să priimească poruncă de urmarea cărmuirii.
3. Deși urma războiului di revoluții, dar tot nu erea șcarsă casa austriicească, zicând Ungurii că ei priimescu pe Ferdinand a-l avea protector. Iar acum nu de mult au luat publicație prin tot coprinsul Ungarii, și Transilvanii, că s'au șcers cu totul casa și protecția Cărmuirii austr., rămăind singură cărmuitoari Ungurii.
- 4-lea Bem acum să găsește în Transilvania, el este dus la Temișvar fiind că acea cetate este ocupată de oșciri aus. înțelegându-să că la numita cetati au pornit Bem, 25 mii oșciri, și el au mers întâi pe la Dibrițin și apoi s'au întâlnit în marși cu aceșciea. Dar ce au făcut nu să șcie. Iar la Cluj comandirii oșcinești au lăsat pe un gheneral Țăți și cărmuitori țivil pe un Cioni Laslo.
- 5-le Cărmuitori tutulor Săcuilor și țivilii și oșcinești, esti Pomvi Gal, carele este cu ștabul la Sereda. Despre cari de și s'au însemnat că s'ar ii făcut Gheneral, dar pe urmă s'au descoperit că esti numai pomăzuit de gheneral, având un post însemnat.
- 6-le Să audi că Koșot formalnic ceri dela țara Ungurească 50 mii oșceni, ear tainic 200 mii și făcându-i întrebare țara că oșceni a da undi pot avea arme, el au răspuns că și pentru 300 mii are arme.

7-le Să aude că la Debrițin s'au adunat depotați, din tot coprinsul Ungarii și a Transilvaniei ca să așeze *republică*, care această o spun lăcuiitori din Transilvania, precum și amployații du pe la Carantini. Chiar către mine au spus-o cu laudă și cu fală, ca Austria neputându-i birui, ei fac așăzământ de republică cu învoirea de altor inperii, auzindu-să săcret că la acea adunare ar fi și un ambasador englez. Care dispre acești aflări, întru tot supus grăbescu a aduce la știința Luminării voastre însă nu este încredințari pentru toate di adivăr, ci prin cercetarea făcută pe supt cumpăt, pe la unii și alși lăcuiitori din Transilvania me-au spus aceste, precum și ei le-au auzit.

Capitan Dănilescu

Anul 1849

Luna Maio 4

N 47

Comăneșci

Rezoluție :

7 Mai

Spre știință

Sus :

D. S.

N 1505

146

[583]

No 1826

La Departament

1849 Mai 9

Comandiriul trecătoarei Cornul Luncii cu N 32 raportuează că revoltanții Jorgu Radu și Dimitrie Cantacuzin oploșiți în Bucovina mai în toate zălele vinu la graniță și cearcă a trece de vr'o 10 zile în cealaltă parte, precum și din partea aceasta Jancu Canta și Dimitrie Canta fac supărări la graniță spre a să întâlnească cu cielanți, încât Comandiriul pune mare greutate întru privigherea doară ar opri întâlnirea lor. Drept aceea cu cinstite poftesc pe Departament să bine voiască a pune în rezon pe boerii Cantuleșcii prin polițieneștile măsuri a Isprăvniceii ținutale spre a nu stărni la graniță, căci comandiriul nu poati sta neclintit la trecătoare, având datorie a merge adesăori întru reviduirea distanței.

Cicrună

[594]

Luminării Sale

*General Inspectorului Miliției prințipatului Moldaviei
D. Hatman și Cavaler a mai multor Ordine prințul
Dimitrie Mihail Sturdza
Comandiriul trecătoarii Burdujăni*

Raport

Astăzi la 21 a curgătoarii luni pe la 11 ceasuri Evropienești după miezul nopții înapoiindu-mă la zastava di revizia ci făcusem pe graniță, deodată văd un lăcuioriu dela bariera Austricească că mi să înfășoșază și arătându-mi că oari cine m'ar chiea pân la aci barieră, unde mergând îndată, de odată mă întimpină o persoană cu totul mie cunoscută, începând a-mi faci niști întrebări cu totul ni ertati a li arăta împotriva Înălțimei sali, zăcând mai la urmă că el esti *Jorgu Radu* unul din No revoltaților dișarați piste hotar încă dela 29 Mart 848 și că prin urmare astăzi trimis fiind de cielanți ai săi tovarăși unde să găsească la satul Costâna în Bucovina în distanții dela ț. Sucevii ca de 2 ceasuri, spre a veni pân la graniță și a-mi faci mie cunoscut că ei nigreșit la 23 urmează cu toții a treci în prințipat în No ca de 11 înși, întovărășiți de absurile ocărmuirii Bucovinei, după cari apoi odată cu aceasta grabnic am făcut cunoscut Isprăvniciei țanutului spre a rândui celi de cuviință din parte-i,

După o așa împregiorări plecat și întru tot supus grăbescu a faci cunoscut Luminării Voastri spre a-mi da poroncă de urmare ci trebue a păzi întru asăminea predmet.

No 69

21 Mai 849

Subofițar *Mustiață*

Rezoluție : N 1703. No 2008

23 Mai Să i să propună de a să țane de țărcularea priinită din vreme

D. S.

[595]

Cinstitei Hătmăni a prințipatului Moldaviei

Această Isprăvnicie a țanut Botoșani astăzi la 21 a curgătoarii au priiuit împărtășirea D. Comandirului dela trecătoaria Burdujăni prin adresul cu-No 68 că pila 11 ceasuri Evropienești poapliea întorcându-să la zastavă din revedăția ci făcuse pi graniță, iau spus unul din lăcuiori că în mai multe rânduri i-ar fi propus un om din cia parte pentru a să duci însuș la bariera austriicească undi mergând i s'au înfășoșat deodată o persoană cu totul necunoscută, făcându-i întrebări că cu adevărat să găsești dimisionat DOMNITORIUL? Căci el au luat deplină știință despre asămine, și că mai pi urmă însuși-au arătat că este *Jorgu Radu*,

unul din numărul revoltanților acelor disterați pisti hotar. încă dela 29 Mart 848 și că al doilea iarăși viind la graniță i-au făcut cunoscut că negreșit vr'o uns-prizăci înș cu pasurile Bucovvinii vor a treci în prințipat, cari acum să găsească la satul Costăna în destanția de târgul Sucevii ca 2 ceasuri și că dacă pe mâini nu vor ave răspuns apoi negreșit au a treci.

Drept aceia la Isprăvnicie pe deoparte potrivit dizlegărilor ci întru asămine ori, au cunoscut celi de cuviință D Comandiriului, iar pi di alta grabnic aduci și la știința cinstitei hătmanii, ca să bini voiască a regularisă măsurili ci va bini voi a socoti.

Masa I-a
No 3597
1849 Mai 21 zile

In lipsa Administratorului
Vamiș Teodor isprăvni.

Rezoluție : 22 Mai
Să i să răspundă de primire.

No 2009/1704

D. S.

[596]

Secretariatul de Stat

a

Prințipatului Moldovei

Secția

No 1279

Anul 1849 luna Mai zioa 25

Iassy

Hătmanici Moldaviei

Depart. din lăuntru au doclarisăt sfatului sub No 11797 = că la 24 = Maiu au intrat pe la zastava Cornul Luncii D-lui Vasăle Canta cu pasport otomanicescu sub No 28 = și D-lui Jorgu Radu cu certificat Nēmțasc sub No 76, carii fiind din numărul celor oprîți a intra în țară, comandirul de graniță i-au încredințat după poroncile ce ar fi având Isprăvnicii, iar i-au dat supt îngrijăre D-sale Aga Botez de a nu lipsă nicăere până la priimire dizlegării ce cere întru aceasta.

Sfatul având priimit la tratație asupra poteratului doclad și înscris ceriei Dsale Aga Dimitrie Canta și doctorul Vărnab că sau să se sloboadă pe Dlor Vasăle Canta și Iorgu Radul din asămine opriri, sau să li să învoiască a să întoarce innapoi ca unii ce nici vr'o poroncă a cărmuirei de oprire au, nici macar la graniță le s'au făcut cunoscut ca să nu între în țară, ce mai ales li s'au vizat pasporturile de intrare, au făcut închiere că de vremi ce numiții au intrat în țară prin milduire supt ofițărului trecătoarea Cornul Luncii anume Potop, carile au avizat pasportul și certificatul precum s'au văzut, iar că după cele cuprinsă în doclad, Dumnealor sânt oprîți a intra în prințipat, apoi rămâne la sângura vrcința Dmisale de a sta la târgul Fălticeniei supt chizășiea Ds : Aga Botez până la prii-

mirea dizlegării, pentru care s'au și făcut acum Anafora sub No 1280 către Prea Înălțatul Domn, sau a să întoarcă înapoi de vreme ce însuși o ceru după ce s'au încredințat că le este oprită intrarea în țară, și a așcepta acolo peste graniță până la priimirea înaltei dizlegări, după care să va face ce mai departe lucrare; iar după aceste dacă păzătorul de graniță împotriva poroncilor ce au avut au slobozit intrarea în prințipat a feților înadins oprite, Hătmănie să poroncescă cuvenita pedeapsă potrivit legilor înfrânătoare unor asămîne abateri, pentru care odată cu împărtășire către Depart. din lăuntru cu cinste să face cunoscut Hătmăniei spre cuvenita regulare.

s. s. I. Beldiman vel post.
Cercetat D Post Florescu
Șeful Secției Aga Polizu

No 2208/1839

Rezoluție :

31 Mai

La comandirul trecătoarei Cornul Luncii, cerându-i să obeasne-
nie ¹⁾ cum au putut a primi pe numiții și dacă au urmat din parte-
le propunerile cuprinsă în raportul său cu N 45, apoi pentru ce au-
visat pasporturile ci numai că-i ari trecut la Isprăvnicie cu toate ale
lor și pasporturile nevisate.

A. S.

[597]

Luminării Sali

Ghinărarului Inspectorul Miliții prințipatul Moldavii

Domnului Hatman și Cavaleri prinți Dimitri Sturdza

Comandiriul trecătoarei Cornu Luncii

Raport

Fiindcă ieri la 24 a următoarei la trii ceasuri dipi amiază înfătoșindu-să la aceasta zastavă viniții din Austria răvultanți și anumi Vasili Canta și Jogu ²⁾ Radu pi cari eu am voit a-i împotrivi a nu intra în prințipat iar ii cu rugăminti au zis că să dau supus Ocărmuirii să facă ce a vroi cu dănsii, că nu mai pot suferi să mai trăiască prin țăr străini. așa eu le-m luat pasurili anteiu nemțasc N 26 Iorgu Radu al doile N 28 Vasili Canta, pi cari pasuri le-m luat și împreună pi numiții răvultanți i-am dus întovărășiți cu slujători pi cari a-m tisghimarisit-isprăvnicii Sucevii împreună cu pasuri dila cari am luat cfitanții pi cari să alăturează aici și cari cu supuniri aduc la știința Luminării voastre.

N 45

Sub ofițar Luca Potop

1849, Mai 25

Rezoluție :

31 Mai

La Secretariat, cu adăogire că Comandirului i s'au scris celi de
cuvință de rămânere pentru vizarea pasporturilor, după cuprindi-
rea adresului N 1279 de hotărârea Sfatului Cărmuitoriu

A. S.

1) Lămurire.

2) Așa-i trecut. E vorba de Jorgu.

598]

*Luminării Sale**Gheneral Inspectorului Miliției prințipatului Moldovei
Dom Hatman și Cavaler a mai multor Ordine prințului
Dimitrie Mihailovici Sturdza**Comandiriul trecătoarei Burdujăni*

Raport.

Odată cu raport sub No 69 din 21 a curgătoarei am împărtășit și Isprăvniceii ținutale știință despre năvălirea revoltanților la aciastă trecătoare, cu scop de a intra în prințipat cerând în agiutoriu al său de câțiva slujători vrednici și bine înarmați a să rândui la această trecătoare, asupra căruia îmi răspundi ca eu să întrebuintazi măsurile dati de mai nainte cu niște așa feță la prilej de năvălire numai cu slujătorii ci să găsească dați de pază pe cuprinsul aceștii distanții. Apoi fiind că cu așa urmare de adunarea tuturor slujătorilor de pe graniță la ștab nu să poati pe toată întindirea ține buna pază rămăind mai toți picheturile neocupați de ei // pe la cari lesne pot a treci în țară știind că toți slujătorii stau de caraol la ștab. Când la așa întâmplare ca unile ci mărturisăsc datoriea, voi fi ferit de toată răspunderea dacă însă ar năvăli de a trece pe dilături de aceea dar grăbesc și prin aceasta vă aduc la cunoștință Luminării Voastri ca să binevoiți a-mi da povățuiri de chipul ci trebui a urma, pentru că acii revoltanți neconținut stărue la graniță spre a treci în partea aceasta, arătându-mi că toți ceilanți ar fi intrat în țară pe la alti trecătoare, și rămăind și ei un No acum ca de 15 inș, vroescu a intra pela această trecătoare, pe cari nici cum sutinindu-i e-am răspins îndărăpt, arătându-le că pân mai întâi a trimiteri pe câțiva Luminării Voastri dizlegare de învoire nu vor fi slobozi.

N 1746

Subofițări Mus

Rezoluție : 26 Mai

Fiind că s'au dat dizlegare pe raportul No 69

D. S.

599]

*Domniei Sale**Implinitoriului Datoriilor a Gheneral Inspectorului
Miliției, Domnului Colonel Stamati**Comandiriul Graniței despre Bucovina*

Raport.

Cunoscut ieste Domniei Voastre urmarea unora dintre fețile oprite de a intra în prințipat, și carile dintri ieli parte au și intrat pe la zastava Cornu Luncii cii după raportul comandiriului iei. Și unul D Vasălie Canta și Jorgul Radul

apoi pentru ca prilejuindu-să a să ivi, și pentru această tractație, ieu cu toată supunirea cer dizlegaria Domniei voastre ci urmare să păzască pentru asăminea pridmet.

No 179
1849 Maiu 28
Mihăilenii

Capitan *Tintilă*

Rezoluție :

29 Mai. Spre știință fiind că D. D. Ganta și Radu au intrat pe
la Cornu Luncii

A. S.

No. 1778

1849, I.VI.

[600] ȘCIINȚILI CI S'AU PUTUT ADUNA PENTRU MIȘCĂLI (!) RĂBELILOR
UNGURI DIN TRANSILVANIA

1-io Răbelii au pus în lucrari facirea unui șanțu în curmezișul Oiotuzului, între zidirea de piatră numită de ei ca cetate, și între satul Poiana Sărată, în depărtare de liniia graniții înlăuntrul Transilvanii ca două vrestii la un loc ci ei îl numescu Ghilcoș, aducându și două tunuri ca să li așeze, însă de aceli mici, iar nu mari.

2-le Toati tablili ci au fostu pi liniia graniții supt marca austriicească di prin munți li-au schimbat, puindu altili noă ungurești, viindu și la această ce este la trecătoare ca să o schimbe. Și iarăși s'au temut a o schimba.

3-le Koșot tainic au slobozit cătră comandirii și dregătorii răbelilor din Transilvania că toate păinile, și avutul ce-l au de prin satili și tâguri ci sănt înprejurul graniții să li tragă în lăuntru cu dipărtar ca de patru pociti și a să astupa și fântănil, însă până acum n'au pus în lucrari.

Aceste șciinți s'au putut aduna cari sănt cu încredințari.

Praporșcie *Panaitiu*

[601]

N 2208

849 Ionie în 6 zile Eșii

La Comandiriul Zastavii Cornul Luncii

Unter Ofițer

Din Raportul Dumilor voastre N 45, s'au văzut că ați slobozit întrarea în țară a Dumilor sali Vasălie *Canta* și *Iorgu Radu* cu tradarea dumiłorsali la ispr. tînutale.

Ți să cere obiesnienie cum ai cutezat a le slobozi întrarea, împotriva poroncilor ce sânt în delele¹⁾ acei trecătoare mai ales că după adresa ce tot odată s'au primit dela secretariatul de Stat cu N 1279, s'au luat știință că ni vizat și pașporturile Dumilor săli, căci dacă au urmat din partile propunerea cuprinsă în numirarisitul dumitali raport că să dau supuși Ocărmuirii să facă ci va voi cu ei, apoi n'au trebuit vizate pasurile, ci numai cu eli împreună săi fi trădat Is. cu toate lucrurile lor.

După o așa greșală urmată din parte-ți, ți se face cunoscut ca pe viitorimi să nu te mai abați la asămine abuzuri, căci vei fi supus în gre răspundere.

Totodată ți să adaoge că sfatul Cărmuitoriu au regularisit pentru Dumilor Canta și Radu sau alta în târgul Fălticeniei sub chizășia Duml. Aga Botezu, până la primirea înaltei dizlegări asupra Anaforalei ce au trimis sfatul sub Nc 1280 către Pre Înălțatul Domnu, sau a să întoarce înapoi precum însuși au cerut. Și dar ți să poroncești ca vroid Dumilor a să întoarce peste hotar să i slobozi.

Ciornă

[602]

Departamentul

Trebilor din lăuntru

Secția 4-a

Cînsitului Hatman a Moldaviei

No 13021

1849 Junii 9

Depart. luând știință că mulți din boeri și osăbite feță carile făcând parti la tulburările urmate în anul trecut 1848 și pribegiți fiind peste hotar după punere la cale a Inaltei Ocărmuiri au fost opriți a să mai întoarce în patrie, Acum ar fi năzuind a intra în țară supt feliuri de pretecsturi.

Cu cinste căzută faci cunoscut hătmăniei ca cu grăbire să sloboadă din parte-i cuvenitele poronci către Comandirii de graniță ca nici decum și supt nici un feliu de pretecest asămine feță să nu să poată întoarce înapoi în țară, mai înainte de a cășciga înalta încuviințate după înadins cerirea ce ar urma către Domnu. Din partea fie căruia ce ar voi a să în toarce.

Ministru din Lăuntru

și cavaler Balș vel legofăt

1) Dosarele.

[603]

CANTECUL LUI STURDZA VODĂ

(Din Panorama Moldovei)

(Bucovina No. 19, 1849, 17.VI)

Mihaiu Vodă cel vestit
 La prădat și la răpit
 Care-a scurs țara de bani
 Domnind cinsprezece ani,
 În sfârșit e alungat
 De popor și de 'mpărat,
 Plângă curtea cât a vra,
 Eu oiu râde și-oiu jucă

O! boeri, ciocoi sticați!
 Plângeți, plângeți și oftați,
 Căci cel ce v'a boierit
 Din Moldova-i izgonit;
 Și acel ce v'a 'nalțat
 O căzut și v'o lăsat.
 Ciocoi, plângeți câtu-ți vra,
 Eu oiu râde și oiu jucă

O, judecători tâlhari!
 Avocați, vechili, coțcari!
 Voi, câți țara ați prădat!
 Plângeți: Sturdza v'o lăsat.
 Căpitanul cel de hoți
 V'o lăsat lacrimi la toți.
 Plângeți, plângeți câtu-ți vra,
 Eu voi râde și-oiu jucă

O, miniștri mari ciocoi,
 Plângeți, lăcrămați și voi.
 Steaua voastră a apus:
 Sturdza ce tiran s'o dus.
 El s'o dus, n'a mai veni
 Și voi blestemați veți fi.
 Plângeți dar ori cât veți vra
 Eu oiu râde și oiu jucă

O! țărani nedreptățiți,
 De ai Sturdzei sateliți!
 Bucurați-vă și voi
 Poate-ți scăpa de nevoi.
 Domnul nou poate-a gândi
 Pe voi a vă ferici.

Domnul nou pân ce-a lucrà
Eu oiu råde și-oiu jucà

O ! Moldovo ! o Români !
Voi aveți dreptatea 'n mâni.
Cu dreptatea veți schimbà
Pe Domni ori și când veți vra.
Sunt în legile cerești
Scrise drepturi Românești.
Dumnezeu pân ce va vra,
Eu oiu råde și-oiu jucà .

[604]

Noi

GRIGORIE ALEXANDRU GHICA VOEVOĐ

Cu mila lui Dumnezeu

Domn țerei Moldovei

Hătmăniei Moldovei.

Prin ofisile Noastre am făcut cunoscut Departamenturilor din Lăuntru și al Averilor bisericești că Feofilie sa episcopul de Roman Veniamin Roset, este slobod din Mănăstire Soveja unde să află piriosit. Deci tot odată să faci cunoscut și Hătmăniei ca să dei cuvenitele poronci pentru această slobozire.

Secția II din Secretariatul

de Stat

N 15

în 22 Iuni 1849

L. Stampilei

Vel Post. A. Sturdza

Director Post. Florescu

Rezoluție : Junli 22

Potrivit acestui Ofisu să se poroncească polcovnicului comandiriu să redice caraulul. Tot odată să va scri și Depart. din Luăntu să înlesnească întoarcerea la comandă a cinurilor de gios¹⁾

Lucrat sub No 2407 la Depart. și la Polc N 2408.

¹⁾ Gradele inferioare

[605]

*Gheneral
Inspectorul Miliției
în
Prințipatul Moldaviei*

No 2407
23 Iunie Anul 1849
Iassi.

Cînstitului Departament din năuntru

Pe temeiul Domnescului Ofis din 22 a curgătoarii luni No 15, împărtășitoriu că Feofilă sa Episcopul de Roman Veniamin Roset, este slobod dela Monastira Soveja, s'au scris Polcului ca să dei poroncă sub ofițariului ce au fost rînduit în piriorisirea Feofiliei sale de a veni cu soldații la comandă. Dar tot odată cu cînte potesc pe Departament să bine voiască a poronci Stărostiei Putnei, ca să înlesnească venirea acelor ranguri de gios.

[606]

D-lui Căpitan Costachi Țintilă

Supt iscălitul după vorbele poroncă a Domnului Secretar de Stat, ca pe dmr. boerii Sionești să-i primești cu rezidența Mihăileni pînă la ofițiala poroncă ce urmiază a nu să trimite pentru slobozire dumilor sale în țară, roagă pe Dmv. să binevoiți a-i și slobози în a sa rîvidere.

N 3750
1849 Juli 1

T. Balș

indiscifrabil

[607]

Ecscelenției sale

*Gheneral Inspectorului Miliției Moldaviei
Domnului Hatman și Cavalier Teodor Balș
Comandiriul întregii Graniți despre Bucovina*

Raport.

Eri la 1 a curgătoarii luni trecând granița Administratorul țănutului Dorohoiu Dlui Spatarul Nicolai Pîsoțski, apoi la înnapoiere au adus și pe DDlor Teodor și Jorgul Sioni.

Prin urmare deșă acestor doă feță mai de pe urmă li ieste oprită intrarea în țară acum mai din nou după ofiția Dejurstvei din 13 a conținutei luni Iunie anul curgătoariu supt N 2314. — Inșă ! așa precum d-lui Spatariul Pisoțski mi l-au recomenduit în pirisia a mai multoru boeri ci să prilejisă a fi de față, precum că are deplină împuternicire și asupra granaților, apoi la așa împrejurare, am fost nevoit a le pozvoli¹⁾ intrarea în prințipat a DD-lor sale boerilor Sioneșci, numai după sângura Ofiție a Dsale Dregătoriului de ținut cu datul din 1 a curgătoareii luni Iulie supt No 3750 — cari adresă spre mai bună pliroforisire ieu cu toată supunirea o pristablisesc Ecselenției voastre în original spre știință și tot într'o vreme plecat vă rog să binevoiți a-mi faci dizlegare că curmarea aceasta să pot slobozi și pe celelalte feți ce mai sânt peste graniță, spre știința me și regularisirea celor de cuviință în asăminea pridmet.

Căpitan Tintilă

No 208
2 Iulie 1849
Mihăileni
N 2042

Rezoluție : Iulii 4
Să va povești din țirculara cu N 2512

849 Juli 4

[608] TIRCULARNICA PELA COMANDIRII DE GRANIȚI DELA No. 2507
PANĂ LA No. 2522

La ober-ofițeri²⁾ cu pronumele muturatic și la unter-ofițeri³⁾ singuraticu

La Mihăileni s'au adăogit că aceasta va sluji și de dizlegari la raportul său cu No 208.

Din fețile oprite de a intra în Prințipat, după țircularele din anul trecut 848, acum prin închierea Sfatului Cărmuitoriu împărtășită Hătmăniei pe lângă adresul secretariatului de Stat sub N 1586, s'au mărginit asămene oprire numai pentru persoanele gios însămnate și anume :

- Dum. Alexandru Muruzu
- Vornicul Vasile Ghica
- Manolachi Costachi Epureanu
- Vasile Mălinescu
- Ioan Leca
- Neculai Jonescu
- Grigorie Cozadin și

Dum Cneazul Dimitrie Cantacuzin, pentru carii veți fi cu deșceaptă luare aminte

1) Permite.

2) Ofițeri inferiori.

3) Subofițeri

a nu intra în țară vre-unul până la a doua dizlegare, eară celelalte fețe ce mai sânt cuprinse tot prin țircularile anului 848, în urma aceeaș închieri ca unii ce sânt slobozi, înfățișându-să la ace trecătoare le veți învoi întare fără cât de mică împiedecare.

Ciornă

[609]

*Cînsitului Dipart. din Lăuntru
Isprăvnicia țant. Vasliului*

Raport.

Potrivit poroncii cinst. Dipartament N 23544, eșită prin lucrare Săcțăei al 4 = necurmat cercetându-să în tot cuprinsul acestui țant. și neputându-să afla pe Costachi fiul lui Beldiman din satul Govorăanii, precum privighitorii de ocoale și comisariul de țarg, cu a lor reportații încredințază, să supuni științii.

N 4137
(data—tăiată)

indiscifrabil

Sameș indiscifrabil

Rezoluție :
Secția 4 : Ioli 9.1849
Spre știință

Sus :
N 2876
N 15395

ind.

[610] NOTA No. 375 A LUI FUAD EFENDI CĂTRE SFATUL ADMINISTRATIV
AL MOLDOVEI

1849

Iulie 20

(Buletin Foale oficală. No. 58. 1849, 24. VII)

*Depeșa Exelenției Sale Fuad Efendi, Comisarul Inaltei Porți,
adresată către mādulările Șfatului administrativ a Prințipatului Moldovei.
Domnilor,*

Cea din urmă depeșe ce mi-ați adresat am primit-o și am luat cunoștință de al ei cuprins.

Astăzi am mulțumire a vă înștiința ca Colonelul Tevfic Bei, pe care îl în sarcinasem cu misie specială, mergând la Grozești către șefii trupelor ungareze ce trecuse marginile Moldovei, le-a făcut din partea mea băgările de seamă cele mai energice asupra silnicei călcări ce au făcut pământului Impărăției Otomane, înștiințându-i totodată, că dacă nu vor deșerta îndată pământul Impărăției, noi vom fi nevoiți a lua măsurile cele mai pripite de respingere și a îndrepta împotriva lor trupe pentru a-i alunga peste hotar; șefii ungarezi s'au înduplecat la energicele băgări de seamă ale Colonelului Tevfic Bei, și au tras trupele dincolo de hotar. Tevfic Bei a stat la Grozești până la purcederea lor.

Cu o vie mulțumire vă încunostățez această noutate, rugându-vă, Domnilor, să binevoiți a o publica prin jurnale și alte mijloace legale pentru liniștirea locuitorilor Moldovei, și pentru a le dovedi că înalta Poartă privilează neîncetat asupra liniștii și a fericirii lor.

Primiți, Domnilor, încredințarea osebitei mele stime

Fuad

[611]

Exelenții Sale

Ghinival Inspectorul Miliții prințipatului Moldavii

D : Hatman și Cavalier Feodor Baluș

Comandiriul Zăstavii Bicaz

Raport.

Astăzi la 22 : dimineață, Săcui cătane ci au fost aşezați pe linia graniții s'au ridicat atât acii de pi la bicheturi, cât și acii din lagăru din Tulghiș, ni rămăind nici macar unul. Și după știința ci am luat să vorbești că-s porniți la Cic Săreda, ci este în dipărtare dila graniță 20 : ceasuri, pentru care cu toată supunerea aduc la știința Excelenții Voastre.

No 122

1849 Jole 22

Prisăcani.

Gornet V. Munteanu

[612]

Secretariatul de Stat

a

Prințipatului Moldovei

Secția II-a

N 1997

In 13 a lunii August Anul 1849

Iași

Cinstitei Hătmăanii a Moldovei

In urmare închierii Sfatului Cărmuitor întocmită pe înalta dizlegare împărțită lui prin Docladul Secretariatului de Stat cu No. ... cu cinste se face

[614]

Ecselenței Sale
Gheneral Inspector Miliței prințipatului Moldaviei
Do-lă Hat. și cavaler Mavrocordat
Comandiriul graniței despre Bucovina.

Raport.

Un tânăr Jon Leca carele prin predpisaniea cu No. ... să poroncești a. nu fi primit în țară și carele la 21 curgătoarei s'au înfătoșat la trecătoarea Mihăileni, dar nu s'au primit și fiind că numitul au arătat că au venit pe temeiul înștiințării ce i-au făcut D. aga Costachi Negruzi că este slobod despre care între tot supus aduc la știința Ecselenței Voastrei și cer noi poronci ca să am dezlegari de este slobod numitul a veni în prințipat.

Maior Dănilescu

N 183
 85o Octom. 23

Rezoluție :
Noemvr. 6

Să să facă întrebare Departamentului din lăuntru dacă numitul ari voi a intra în prințipat

N 3791

[615]

JURNALUL PRIVITOR LA BOIERESC

1849
 Dec. 31

Anul 1849, Decemvrie 31. Comitetul în urmarea încheierii sale din 10 a trecutei luni, intrând cu pătrundere în cercetarea reciprocilor îndatoriri, între proprietar și lucrătorul de pământ, statornicite prin legiuirea Regulamentului, și acele în urmă ale Obșteștii Adunări, pentru locuitorii de munte, și dijmă, : a venit întru încredințare, că lucrătorul de pământ nu este nici cum asuprit, în acelea din partea sa îndatoriri pentru locul de hrană ce primește dela proprietar, socotindu-se acel loc a se acoperi îndestul capitalul locuitorului, cu deosebirea unor localități, ce nefiind destul de locuite, scumpetea locului este covârșitoare. Dar aceste deosebiri, dacă s'ar luă în privire, ar desvâli poate trebuința de a se face și osebite legiuiiri, pentru fieștecare ținut, sau pentru fiește, care ocol. De aceea comitetul a luat de bază la cercările sale, pentru locurile ce se dau locuitorilor prețul de mijloc, iar pentru lucrul ce el despăgubește pe proprietar, mijlocul maximului prețurilor politice, și prețeluinđu-se cu aceste, cu zilele de pont (numire nenorocită, care a dat lumii o părută dreptate de a socoti pe proprietarul moldovan împilătorul locuitorului, sub pretextul că cu numire de 12 zile l-ar pune a lucră o muncă hotărâtă la care nici întreit număr de zile n'ar ajunge), dar însăș cătimea muncii ce se face de către locuitor, a

venit la rezultatul că după pământul ce el primește dela proprietar, se plătește lucrul locuitorului; și spre a dovedi lămurit că legiunile îndatoriri ale locuitorului către proprietar nu sunt izvorul îmbrâncirii lor în cădere, se cuvine a întoarce mai întâiu luarea aminte asupra stării locuitorilor răzeși, cari fiind singuri proprietari de pământ nu sunt supuși la lucrul boierescului, dar se găsesc cu mult mai în proastă stare decât locuitorii satelor celorlalți proprietari.

Nedepărtându-ne dar de principiul dreptății, și de acel consfințit astăzi în toate părțile lumii, că proprietatea trebuie a fi respectată, spre a nu se risipi legăturile sociale, comitetul nici s'ar socoti în dreptate a propune vreo scădere, cu atâta mai vârtos că în nevătămarea cugetului poate declară, că nu îndatoririle locuitorilor către proprietari i-au dus în netăgăduita de nimeni ticăloșie în care se află, ci abuzurile întrebuițate asupra lor în tot chipul acum dela o vreme.

Prin abuz locuitorii au ajuns a plăti capitația lor întreită și împătrită; prin nedreptele catagrafii în cari se încarcă până și copii nevrâsnici, se încarcă de două și de trei ori un nume; se scutiau din comunele satești acei mai înstăriți, trecându-se prin mituire în numărul nedajnicilor, fără a se lua în băgare de seamă tânguiriile și reclamațiile satelor, când îndrăzniau a le face: al doilea: prin adăogiri încărcate la legiuita lor capitație a banilor slujitorului; al treilea: prin plata foarte însemnătoare a recrutului, și în sfârșit prin plata foilor satești, pe cari ei le plătesc fără a ști sau a putea ceti, prin plata demerliilor, a peceților și altele și altele.

Prin abuz cutia satească, menită spre ajutorul satelor în plata morților dela o catagrafie la alta, nu eră de ajuns în cheltueile ce erau strimtorite a face satele cu zapcii, ce se purtau prin ele spre a lor osândă.

La înființarea Reglementului s'au fost ridicat toate havalelele, rămâind locuitorul a plăti numai capitația și a lucra la drumuri, care lucru, după cea din urmă dispoziție a cârmuirii, s'au mărginit în șase zile pe an de fieștecare locuitor; abuzul însă nu numai a adus pe locuitor a face aceste întreite și împătrite, după necumpănirea executivă, și întrebuițându-se ele de multe ori în interese private, ba încă s'a îndatorit de multe ori la alte nenumărate havalele, despre cari pravila l-a fost apărât: așa s'a îndatorit el a căra materialurile trebuitoare antreprenorilor pavalelor din Iași, când aceștia în condițiile lor erau mărginiți a-și năimi lucrători și cărauși cu bună învoire, iar administrația a silnicit pe locuitori la aceasta, sub numire de plată, care totdeauna eră de o cătime defăimătoare și nerăspunzând nici la a treia parte a vremii, ce bietul muncitor eră silit a pierde.

Asemenea s'au silnicit locuitorii în cărături de sare, pentru cari totdeauna s'au lepădat în casele lor bani cu deasila, și când nevoile, iar mai vârtos nepuțința sarcinii, nu-i iertă a o face, se împliniă dela dânsii, nu banii ce li se lepădase, dar prețul cu care sarea s'ar fi vândut la locul unde eră să o ducă.

Abuzul a adus pe locuitor a lucra și pentru unii din posesori, poate și pentru unii din proprietari, prin restălmăcirea legiuirii, mult mai mult decât ea îl îndatorește, uneori sub numire de învoeală, care după pravilă trebuia a fi de bunăvoie, iar în adevăr eră silnicită sau meșesugită alte ori sub numirea că locuitorul nu putea lăsa pânea boierească în pierzare pe câmp, îl îndatori a lucra peste datoria lui cu plată, atuncea când pânea lui eră în aceeaș primejdie; alte

ori cu prefacerea lucrului în bani, și din bani iarăși în lucru; alte ori cu prefacerea din prașila păpușoilor în lucrarea cartofilor, fără scădere analogică cu greutatea ce se sporiă, asupra cărora administrația închideă ochii, sau le și învoia și le sprijină.

Prin abuz, privilegatorii de ocoale, meniți după alegere de către sate a fi scutitori cei mai de aproape ai dreptăților lor, erau nu numai lipitoarea cea mai sugătoare a locuitorului, dar pășind la cele mai mari abuzuri, și sfeterisind chiar banii Visteriei, se îndatoriau pe sate a răspunde, pentru că pecetea lor figură pe forma alegerii, deși privilegatorul eră rânduit, iar nu ales, câte încă alte nedrepte răspunderi a privilegiat satelor pecetea sâtească, ar fi cu neputință a se înșiră aici!

Abuzul încuibându-se și în ramul judecătoresc, în loc de a fi apărătorul dreptății, s'au făcut adesea împilătorul ei prin nematerialnica responsabilitate, și nepractica judecătorilor ce se rândue, și prin multele dela o epocă încoace introduse contrazicătoare pravile și forme ce încurcă și învălesc pe împiriciniți.

Abuzul a adus cea de istov dărmare a creditului, și prin urmare negoțul întreg pătimeste, iar locuitorul suferă nu mai puțin, făcându-se pradă uzurii la nevoile sale, când din potrivă negoțul, că una din cele mai vitale chestii, ar fi trebuit închizășluit și îndemnat prin toate mijloacele, pentru că a lui înflorire aduce cu sine belșugul și fericirea tuturor locuitorilor țerii.

Deși pravila a îngrijit pentru învățătura publică, abuzul însă a făcut pe toate treptele să nu aibă parte din ea, încât că astăzi mai ales țăranul se găsește ca o ființă între om și între vită, căci împilarea și iarăși împilarea din partea cârmuirii trecute i-a întunecat chiar și firească înțelegere, și religioasa lui simțire, neaflând macar în preoți păstorul ce ar fi în stare a-l lumina și a-i întregi moralul, pentru că și învățătura tagmei bisericești prin degetul abuzului a fost abătută dela adevărata ei chemare.

Comitetul dar pătrunzându-se pe de o parte că spre împlinirea pusă asupra-i ar trebui să îndără pătrunzătoarea sa cercetare în toate ramurile legislației, spre a urmări abuzul, care nici una din ele n'a respectat, a-l dovedi și a propune modificățiile cele mai potrivite spre a-l înlătură, iar pe de alta cunoscând că vremea dela 6 Noemvrie până la sfârșitul lunii lui Decemvrie, ce i se însemnează prin Domnescul ofis, și aceea mărginită numai în câte trei seanțe pe săptămână, abia de ar ajunge spre descoperirea și enumerarea abuzurilor tuturor, cari aicea sunt numai pe deasupra atinse, silit se vede a mărturisi că este cu neputință, în îngrădirile ce-i sunt prescrise, a răspunde cu cerșuta acurateță chemării sale; și în lipsă de aceasta, se mărginește a declara că răul din care izvirăsc și netăgăduita ticăloșie a locuitorilor, și pătımirea tuturor clasurilor, sunt abuzurile și prin urmare, că cea mai întâi și neapărată trebuință a țerii este închizlășuirea sistematică despre dănele, care nu se poate nădăjdui decât prin o statornică și neprihănită priveghere întru neclintită păzire a pravilelor plivite de neghina introdusă în ele, căci fără ea orice pravilă, cât de bună, nimica nu folosește, ci încă degenerează în abuz.

Comitetul deci pe nepărtinitoare științe câte a putut adună și în curățenia cugetului ce l-a povățuit în toată această lucrare, a așternut alăturatul proiect.

Iar apoi ceea ce se atinge de toate îmbunătățirile privitoare la obștescul folos, la care cu păzirea condițiilor prescrise îl chiamă luminatul ofis al înjghebării sale, comitetul cunoscând atât importanța unor așa lucrări însemnătoare, țintitoare mai cu seamă la stărpirea abuzurilor mai sus arătate, recunoscute și

de însuș art. 2-lea și al 3-lea al Convenției de Balta-Liman, și prețuind nevoia unei asemenea urnite întocmiri, dar totodată mărginit de scurtimea termenului lucrărilor sale, ce nu l-a iertat a intra în cercetarea, desbaterea și regularea chestiilor citate, a căroră reșezare pe calea adevăratei lor țintiri singur pot întemeia înflorirea țerii. Dar cu toate aceste s'a recunoscut că asemenea lucrări nu pot fi mai bine operate și închizășluite, decât la o vreme de o obștească Adunare, chiar organizată pe toate bazele în modul alegerii, precum prin înțeleapta și părinteasca îngrijire a augustelor Curți, art. 2 al pomenitei Convenții, a consfințit, ca un vechiu drit, întărit prin trataturi și hațișerife.

[616]

*Ecselenței Sale**Gheneral Inspectorului Miliției Domnului**Hatman și Cavalier Nicolai Mavrocordat !**Comandiriul Graniței despre Bucovina*

Raport.

În timpul pe când mă găsam la trecătoarea Comăneșcii pentru trădarea Graniței despre Transilvania, în primirea D-sale Praporșicului¹⁾ Panaitiu, potrivit cu Predpisania Ecselenței voastre supt No 4578 s'au prilejit ca la 21 a curgătoareii să să prindă de cătră sub ofițariul Nicolai Elefteriu ci să găsească la trecătoarea Mihăilenii, pe Dlui *Joan Leca*, intrând în prințipat pe dilături de poarta graniții, apoi fiind că după instrucțiile pazii graniții pe toți acia ci să prind trecând granița pe dilături să trădau în primirea Ocăruiirii țivile. Potrivit cu carii și sub ofițariul le au teslimit în primirea Isprăv. de Dorohoiu cu N 206. Însă această Isprăv. n'au vroit a priimi, ce cu adresa supt N 95 li-au înapoiat iarăș la ștabul Graniții cu mijlocirea pentru a să da peste graniță, pe cari tot în lipsa me, s'au și răspins acolo de unde au fost venit.

Iară Ecselenței Voastre cu toată supunerea grăbesc pentru a vă aduci la șciință cu pristavlisirea²⁾ tot într'o vreme și a nomerarisitului adres, urmat din partea Isprăvn. de Dorohoiu.

Capitan *Tinfilă*

No 208

1850 Noiemv. 23

Mihăilenii.

Rezoluție :

27 Noemv.

Să să încunoșciințeze Departamentului din Lăuntru cu adăogire ca să dei șciință ce urmare să să păzască cu numitul la întâmplare a să mai încerca să între în prințipat

Mavrocordat

No 4030/5004

1) su blocotenent

2) prezentarea, înalntarea

CUPRINSUL

PREFAȚĂ de Mihail Roller

Pag.
3

TABLA CRONOLOGICĂ A DOCUMENTELOR

Partea I-a 1848

1. 1843 Martie 15	Anaforaua obșteștii obicinuitei Adunări a Moldovei către Domnitorul Michail Sturdza.	5
2. „ „ 16	Cuvântarea Domnitorului Moldovei Michail Sturdza către deputații care i-au prezentat răspunsul Adunării obștești la ofisul de deschidere. (Op. cit., I, 170).	8
3. „ „ 21	Ofisul Domnitorului Moldovei Michail Sturdza pentru închiderea obșteștii Adunări. (Op. cit., I, 172).	9
4. „ „ 28	Petițiunea-proclamațiune a boerilor și notabililor Moldoveni. (Op. cit., I, 176).	
5. „ „ 29	Ofisul No. 134 Domnului Moldovei Michail Sturdza către locuitorii Capitalei sale, anunțându-i că turburările au fost înăbușite (Op. cit., I, 180).	11
6. „ „ —	Ordinul No. 1.289 al Hatmanului Dimitrie Sturdza, General-Inspector al miliției moldovenesti, către Colonelul Mișcenco, Comandantul garnizoanei Galați, pentru trecerea în Turcia a șase revoluționari. (Op. cit., I, 181).	12
7. „ „ —	Lista persoanelor destinate a fi expulzate din țară (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 1 ^o și 12).	13
8. „ „ —	Lista persoanelor expulzate peste Dunăre. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 13).	13
9. „ „ —	Lista persoanelor oprite de a intra în țară. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 14).	14
10. „ „ —	Lista persoanelor oprite de a intra în țară. (Ac. R.P.R. Msse, 3899, f. 13 verso).	14
11. „ „ —	Lista persoanelor periorisite în țară pela moșii. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 14).	15
12. „ „ —	Lista persoanelor periorisite pe la moșii și libere de a veni în Capitală. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 14 verso).	15
13. „ „ 29	Circulara No. 1290—1305 a Hatmanului Dimitrie Sturdza către comandanții trecătoarelor, pentru a se opri intrarea în țară a lui S. Vărnăv, T. Râșcanu și V. Mălinescu. (Op. cit., I, 182).	16
14. „ „ —	Lista persoanelor trimise la Galați sub stare de arest. (Ac. R.P.R. Msse. Nr. 3899, f. 13).	16
14 a „ „ —	Idem. (Msse. cit., f. 14).	17
15. „ „ 29	Ordinul No. 1307 al Hatmanului Dimitrie Sturdza către căpitănelul Gheuca pentru luarea sub chitanță a banilor ce s'ar afla asupra arestanților. (Op. cit., I, 182).	17
16. „ „ „	Circulara No. 1308—1323 a Hatmanului Dimitrie Sturdza către comandanții trecătoarelor, pentru oprirea de a intra în Moldova a revoluționarilor trecuți peste Dunăre, (Op. cit. I, 183).	18
17. „ „ „	Ordinul No. 1325 al Hatmanului D. Sturdza către Colonelul Mișcenco pentru surghiunirea altor 7 arestanți (Op. cit. I, 183).	18
18. „ „ „	Interogatoriul luat lui Petrachi Mavrodi. (Op. cit., I, 184).	19
19. „ „ „	Adeverința de primirea unor arestați: frații Alecu și Iancu Văleanu, Costachi Miclescu și Petrachi Cona, (Msse. Nr. 3899, f. 15).	19
20. „ „ „	Adeverința de primire la arestul criminalicesc a lui Alecu Meler. (Msse. 3899, f. 16).	19

		Pag.
21. 1848 Martie 30	Ofisul No. 23 al Domnitorului Moldovei Michail Sturdza către Departamentul din Lăuntru, pentru căminarul Alecu Sihleanu. (Op. cit. I, 186).	20
22. " " "	Ordinul No. 1328 al Hatmanului D. Sturdza, către colonelul Mișcenco, despre trecerea arestanților la Măcin. (Op. cit. I, 186).	20
23. " " "	Ordinul No. 1329 al Hatmanului D. Sturdza, către colonelul Mișcenco, pentru prinderea și trecerea peste Dunăre a lui Costache Moruz, (Op. cit. I, 187).	21
24. " " "	Ordinul No. 1332 al Hatmanului D. Sturdza către maiorul C. Statachi, pentru prinderea lui Costache Moruzi, (Op. cit., I, 188).	21
25. " " "	Ordinul No. 1333 al Hatmanului D. Sturdza către Isprăvnicia județului Neamțu, pentru a se înlesni misiunea maiorului Statachi. (Op. cit., I, 188).	22
26. " " "	Interogatoriul luat lui Ioan Poni. (Op. cit., I, 189).	22
27. " " "	Interogatoriul luat lui Leon Vișnșchi. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 202).	24
28. " " "	— Arătarea lui Anton Zinghir, (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 172.)	26
29. " " 31	Raport către poliția Capitalei, comisia cvart. 3, pentru prinderea unui Leah, participant al răscoală. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 201).	27
30. " " "	Dovadă de primirea ofisurilor Nr. 36 și 37, expediate la Bacău (Ac. R. P.R. Msse. 3899, f. 21).	27
31. " " "	— Adresa Departamentului din Lăuntru către Visterie, pentru a se pune la dispoziție cai de poștă în județul Putna spre a se face cercelările necesare și urgente. (Ac. R.P.R. Msse. 3899, f. 22).	27
32. " " "	— Ordinul No. 1339 al Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco, pentru trecerea peste Dunăre a fraților Răducănești. (Op. cit., I, 200).	28
33. " " "	Ordinul No. 1340 al Hatmanului D. Sturdza către maiorul C. Statachi, pentru prinderea lui Costache Moruz. (Op. cit., I, 20).	28
34. " " "	Ordinul No. 5685 al Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvnicia județului Putna, pentru căminarul Alecu Sihleanu. (Op. cit., I, 201).	28
35. " " "	Raportul No. 4 al maiorului C. Statachi despre urmărirea lui Costache Moruz. (Op. cit., I, 202).	29
36. " " "	Adresa vornicului Vasile Roset, ispravnicul ținutului Neamțu, către maiorul C. Statachi, pentru urmărirea lui Costache Moruz. (Op. cit., I, 202).	30
37. " " "	Interogatoriul lui Ișa Șifir Neamțu. (Msse. Ac. R.P.R. 3899, f. 63).	31
38. " " "	— Interogatoriul lui Franți Herman. (Msse. Ac. R.P.R. 3899, f. 64).	31
39. " " "	Interogatoriul lui Leon Marosievici. (Ac. R. P. R. Msse. 3899 f. 65).	32
40. " " "	Interogatoriul lui Wenzel Fialla, grădinar la vorn. Nicu Ghica. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 66).	33
41. " " "	Interogatoriul lui Scarlat Nicoară, feciorul lui Turceanu. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 67).	33
42. " " "	Interogatoriul lui Toader Panfil și Vasile a Gavrilci, din Bohotin, țin. Fălciului. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 68).	34
43. " " "	Interogatoriul lui Vasile sin Dascălu Alexandru. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 69).	35
44. " " "	Interogatoriul lui Ioan Andrecevi, fecior în casă la Nicu Ghica. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 70).	35
45. „ Aprilie 1	Isprăvnicia ținutului Iași către Dejurstfii Miliției Moldovei, trimite interogatoriile celor arestați. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 62).	36

		Pag
46.	1848 Aprilie 1	Ordinul No. 1375 al Hatmanului D. Sturdza către maiorul Sta-
		tachi, pentru întoarcerea sa în Iași. (Op. cit., I, 216). 37
47.	" "	Circulara No. 1356—1370 a Hatmanului D. Sturdza către co-
		mandanții trecătoarelor, pentru desțărarea a șapte revoltanți. (Op. cit. I, 216). 37
48.	" "	Circulara No. 1377—1392 a Hatmanului D. Sturdza către co-
		mandanții de zastave, pentru prinderea lui C. Moruzi, N. și V. Ghica. (Op. cit., I, 217). 38
49.	" "	Raportul No. 406 al colonelului Mișcenco către Hatmanul D. Sturdza, despre C. Moruz și cei 13 arestanți. (Op. cit., I, 218.). 39
50.	" "	Adresa No. 2407 a Stărostiei județului Putna către Depar-
		tamentul din Lăuntru al Moldovei, despre predarea sub chi-
		tanță a căminarului A. Sihleanu. (Op. cit., I, 218). 40
51.	" "	Raportul No. 85 al Vornicului Vasilie Roset, Ispravnicul de
		Neamțu, către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre
		urmărirea lui Costache Moruz. (Op. cit., I, 219). 40
52.	" "	Raportul No. 19 al căpitanului Gheuca despre predarea a șase
		arestanți la Galați. (Op. cit. I, 220). 41
53.	" "	Raportul No. 20 al praporcicului Caramanlău, despre predarea a
		7 arestanți la Galați. (Op. cit., I, 221). 42
54.	" "	Colonelul Mișcenco către Hatmanul D. Sturdza, despre trece-
		rea peste Dunăre a arestanților. (Op. cit., I, 221). 42
55.	" "	Notă din „Albina Românească” despre restabilirea liniștii. (Op.
		cit., I, 222). 43
56.	" "	Circulara No. 1405—1420 a Hatmanului D. Sturdza, pentru
		oprirea de a intra în țară a căpitanului D. Asachi. (Op. cit., I, 222. 43
57.	" "	Adresa No. 2666 a Isprăvniceii ținutului Roman către Depar-
		tamentul din Lăuntru al Moldovei, despre situația județului. (Op. cit., I, 222). 43
58.	" "	Ordinul No. 1588 al Departamentului din Lăuntru al Țării Ro-
		mânești către Cărmuirea de Brăila, despre prevenirea unor tur-
		burări eventuale. (Op. cit., I, 223). 44
59.	" "	2 Sion către G. Barițiu, despre întâmplările din Martie în Moldova. (Op. cit., I, 223). 44
60.	" "	1 Dovada spătarului Iancu Mihalcu de primirea fiului său, căminarul Alecu Sihleanu, care, la porunca Departamentului Treburilor din Lăuntru, va fi periorisit în casa părintească. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 49). 47
61.	" "	2 Adeverință de primirea arestanților Costache Dășădeadi, sul-
		gerii Alexandru Miler și Petrachi Costandachi. (Ac. R. P. R. Mss. 3398, f. 25). 48
62.	" "	" Raportul Isprăvniceii ținutului Roman către Departamentul Trebilor din Lăuntru, făcând cunoscut prezentarea spătarului Gheorghe Carp și liniștea ce domnește în județ. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 49). 48
63.	" "	3 Ofisul No. 59 al Domnitorului Moldovei M. Sturdza către Dregătorul Ținutului Botoșani pentru supravegherea log-Iordache Ghica și post. Aleco Mavrocordat. (O. cit., I, 231). 48
64.	" "	3 Raportul No. 3505 al Isprăvniceii de Neamțu către Departa-
		mentul din Lăuntru al Moldovei, despre încercarea lui Gr. Balș de a răsvări pe săteni. (Op. cit., I, 233). 9
65.	" "	3 Raportul No. 1612 al Isprăvniceii de Dorohoi către Departa-
		mentul din Lăuntru al Moldovei, despre trecerea peste hotar a fraților Casimir. (Op. cit. I, 233). 50
66.	" "	" Raportul No. 2206 al Isprăvniceii de Botoșani către Depar-
		tamentul din Lăuntru al Moldovei, despre trecerea peste hotar a fraților Casimir. (Op. cit. I, 234). 50

	Pag.
67. 1843 Aprilie 3 Raportul No. 6 al maiorului Statachi către Hatmanul D. Sturdza, despre urmărirea lui C. Moruz. (Op. cit. I, 235).	51
68. " " " Raportul Isprăvniceii ținutului Dorohoi către Departamentul din Lăuntru prin care arată că post. Petru Asache a luat cunoștință de cuprinsul ofisului gospod No. 39 (Ac. R. P. S, Msse. 3899, f. 25).	52
69. " " 4 Zăpescă de slujitori, călăreți și pedestri, împărțiți pe la lanuri. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 51).	52
70. " " 4 Ordinul No. 1440 al Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco, pentru trecerea arestanților peste Dunăre. (Op. cit., I, 236).	53
71. " " " Ordinul No. 1441 al Hatmanului D. Sturdza către căpitanul Iacovachi, pentru trecerea arestanților peste Dunăre. (Op. cit., I, 236).	53
72. " " " Ordinul No. 1442 al Hatmanului D. Sturdza către cornetul Păcuraru, pentru prinderea lui C. Moruzi, V. Ghica, I. Radu, T. Sion și Gr. Balș. (Op. cit., I, 237).	54
73. " " " Ordinul No. 1443 al Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco pentru misiunea cornetului Păcuraru. (Op. cit. I, 238)	55
74. " " " Raportul No. 408 al colonelului Mișcenco către Hatmanul D. Sturdza despre scăparea unora din arestanții ce trebuiau trecuți la Măcin. (Op. cit. I, 239).	56
75. " " " Raportul No. 2686 al Isprăvniceii de Roman către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre urmărirea logofătului Gr. Balș (Op. cit., I, 241).	57
76. " " " Raportul No. 2218 al Isprăvniceii de Botoșani către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre urmărirea logofătului Costachi Sturdza cu fiii săi și a lui Iorgu Ghica. (Op. cit., I, 242).	58
77. " " " Raportul No. 2219 al Isprăvniceii de Botoșani către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, cerând un număr de slujitori pentru supravegherea ținutului. (Op. cit., I, 242).	59
78. " " " Raportul No. 17 al locotenentului Tufelcică, comandantul graniței despre Valachia, către Hatmanul D. Sturdza despre primirea ordinului relativ la arestanții (Op. cit., I, 243).	59
79. " " " Raportul leitenantului Mihalache, comandirul pontului Vădeni, către Hatmanul D. Sturdza, relativ la arestanți. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 186).	60
80. " " " Raportul candidatului Vidrașcu, comandirul trecătoarii Namornița, către Hatmanul D. Sturdza, relativ la arestanți. (Ac. R. P. R. Msse. 3889, f. 143).	60
81. " " " Comunicat din „Albina Românească”, relativ la retractarea Mitropolitului Meletie. (Op. cit., I, 244).	61
82. " " " Cărmuirea de Brăila către Departamentul din Lăuntru al Țării-Românești, despre Moldovenii refugiați acolo. (Op. cit., I, 244).	61
83. " " 5 Raportul candidatului V. Munteanu, comandirul zastavei Bicaz, către Hatmanul D. Sturdza, relativ la arestanți. (Ac. R. P. R. Msse. 389, f. 195).	62
84. " " 4 Anexă. Copie de pe adresa Polcovnicului miliției Moldovene. (Op. cit I, 245).	62
85. " 5 Ofisul No. 60 al Domnitorului M. Sturdza, către isprăvniciile de ținut pentru a se opri intrarea în țară a arestanților fugiți la Brăila (Op. cit. I, 246).	63
86. " " " Ordinul No. 1446 de rechemare al Hatmanului D. Sturdza, către cornetul Păcurariu. (Op. cit. I, 248).	64
87. " " " Ordinul No. 1467 al Hatmanului D. Sturdza către căpitanul comandantul trecătoarei Sculeni, pentru trecerea peste Prut a lui Costache Moruz. (Op. cit., I, 248).	64
88. " " " Raportul No. 412 al colonelului Mișcenco către Hatmanul D.	

		Pag.
	Sturdza, despre predarea a 7 arestanți Aianului dela Măcin. (Op. cit., I, 249).	65
89.	1848 Aprilie 5 Raportul No. 413 al colonelului Mișcenco către Harmanul D. Sturdza, despre măsurile luate pentru prinderea lui C. Moruz, N. și V. Ghica. (Op. cit., 249).	65
90.	" " " Raportul No. 5 al vornicului N. Milu despre inspecțiunea sa în ținuturile Fălciu și Tutova. (Op. cit., I, 250).	66
91.	" " " Raportul No. 3592 al Isprăvniceii de Neamțu către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre urmărirea lui C. Moruz (Op. cit., I, 250).	66
92.	" " " Raportul No. 2488 al Isprăvniceii din Tecuciu către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre situațiunea ținutului. (Op. cit., I, 250).	66
93.	" " " Raportul No. 36 al comandantului trecătoarei Rădăuți către Hatmanul D. Sturdza despre primirea poruncilor relative la Moldovenii exilați. (Op. cit., I, 251).	67
94.	" " " Raportul No. 43 al candidatului Casaboi, Comandantul trecătoarei Nimirceni, către Hatmanul D. Sturdza, despre primirea ordinului relativ la 3 revoltanți. (Op. cit., I, 252).	68
95.	" " " Raportul No. 75 al locotenentului C. Țintilă, comandantul graniței din spre Bucovina, către Hatmanul D. Sturdza, despre primirea poruncilor relative la răsvrățitori. (Op. cit., I, 252).	68
96.	" " " Arătarea candidatului Baltă, căpitan de slujitor al ținutului Fălciu, despre arestarea lui D. Cuzași C. Moruz. (Op. cit., I, 253).	69
97.	" " " Scrisoarea colonelului C. Mișcenco către Hatmanul D. Sturdza, despre Moldovenii refugiați în Brăila. (Op. cit., I, 255).	70
98.	" " " Ordinul No. 2000 al Departamentului din Lăuntru al Țării Românești către Cărmuirea de Brăila, despre Moldovenii refugiați acolo. (Op. cit., I, 257).	70
99.	" " " Răspunsul No. 1484 al Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco, asupra scăpării arestanților Moldoveni. (Op. cit., I, 258).	71
100.	" " " Raportul Isprăvniceii ținutului Sucevei către Departamentul Treburilor din Lăuntru, prin care arată că post. Gheorghe Carp s'a supus celor prevăzute în ofisul gospod No. 40 litera A. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 32).	72
101.	" " " Raportul Dregătoriei ținutului Fălciu către Departamentul Trebilor din Lăuntru, prin care arată de primirea ofisului gospod n. 56. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 52).	73
102.	" " " Adeverința Isprăvniceii ținutului Tecuci de primirea ofisului gospod. N. 56. (Ac. R. P. R., Msse. 3899, f. 55).	73
103.	" " " Adeverința lui St. Stamati agă de primirea pachetului N. 57 trimis de Departamentul Trebilor din Lăuntru către Stărostia ținutului Putna. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 54).	73
104.	" " " Adeverința Isprăvniceii ținutului Galați de primirea pachetului N. 57 trimis de Departamentul Trebilor din Lăuntru. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 57).	74
105.	" " " Scrisoarea Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco, despre predarea arestanților fugiți. (Op. cit., I, 360).	74
106.	" " " Raportul No. 39 al căpitanului Cișman, Comandantul graniței Sculeni către Hatmanul Dimitrie Sturdza, despre trecerea în Rusia a lui Costachi Moruz. (Op. cit. I, 260).	74
107.	" " " Raportul No. 1652 al Departamentului din Lăuntru al Țării Românești către Principele Bibescu, despre refugiații Moldoveni. (Op. cit., I, 261).	75
108.	" " — Raport scurt către Comandantul Garnizoanei Galați, colonelul Mișcenco, pentru oprirea de a pătrunde în țară expulzații politici. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 177).	76
109.	" " " 7 Raportul Dregătoriei ținutului Botoșani către Departamentul	

		Pag.
	Treburilor din Lăuntru, de primirea ofisului gospod No. 58. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 53).	
110.	1848 Aprilie 7	77
111.	" " "	78
112.	" " "	79
113.	" " "	79
114.	" " "	80
115.	" " 8	81
116.	" " "	82
117.	" " "	83
118.	" " "	84
119.	" " "	85
120.	" " "	85
121.	" " "	86
122.	" " "	87
123.	" " "	87
124.	" " "	88
125.	" " "	89
126.	" " "	90
127.	" " "	90
128.	" " "	91
129.	" " "	92
130.	" " 9	92
131.	" " "	93
132.	" " "	94

		Pag.	
133.	1848 Aprilie 8	Interogatoriul luat lui Felix Budnar. (Ac. R. P. R. Msse. 8939, f. 176).	95
134.	" "	Interogatoriul luat lui Leon Voczașinski. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 178).	96
135.	" "	Interogatoriul luat lui Leon Maranevici. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 180).	97
136.	" "	Interogatoriul luat lui Iosif Sifir. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 182).	98
137.	" "	Interogatoriul luat lui Dimitrie Moldoveanu. (Op. cit., I, 281).	99
138.	" "	Interogatoriul lui Michail Zisman. (Op. cit. I, 283).	100
139.	" "	Raportul No. 85 al locotenentului Țintilă către Hatmanul D. Sturdza, despre greutățile ivite la paza graniței. (Op. cit., I, 285).	102
140.	" "	Raportul No. 1687 al Isprăvniceii de Dorohoi în aceeași chestiune. (Op. cit., I, 287).	103
141.	" "	Correspondența din Iași către „Gazeta de Transilvania” despre întâmplările din Moldova. (Op. cit., I, 291).	105
142.	" "	Adresa No. 1335 a Cărmuirii de Brăila către Departamentul din Lăuntru al Țării-Românești, despre măsurile de luat pentru prinderea Moldovenilor refugiați la Vice-consulul britanic. (Op. cit., I, 293).	107
143.	" "	10 Confruntarea deținuților Franț Hermann, Felix Botnar, Iosif Sefer și Leon Marenevici. (Op. cit., I, 294).	108
144.	" "	Adresa colonelului Mișcenco către Hatmanul D. Sturdza, despre ertarea obținută pentru fuga arestanților. (Op. cit., I, 295).	108
145.	" "	Raportul No. 4646 al Isprăvniceii de Bacău către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, pentru persoanele însărcinate cu paza liniștei din ținut. (Op. cit., I, 296).	109
146.	" "	Scrisoarea colonelului Mișcenco către colonelul Singurov, despre demersurile făcute în pricina arestanților fugiți și despre ertarea lor. (Op. cit., I, 296).	110
147.	" "	Ordinul Departamentului către Părcălăbia de Galați, pentru a se cerceta împrejurările venirii la Galați a străinilor cu vaporul Pest. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 69).	110
148.	" "	Inspectoratul General al Miliției către Departamentul Trebilor diu Lăuntru trimite lista străinilor sosiți în țară cu vaporul Pest. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 67).	111
149.	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Succava către Departamentul Trebilor din Lăuntru, prin care se cere deslegare dacă cei ce pleacă peste hotar, cu pașapoarte, pentru 48 ore, au sau nu voc de a se reîntoarce în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 131).	112
150.	" "	11 Socoteală de cheltueli făcute cu exilarea liberalilor Moldoveni la Măcin. (Op. cit., I, 299).	112
151.	" "	12 Ordinul No. 1593 al Hatmanului D. Sturdza către maiorul Statachi trimis să ție locul colonelului Mișcenco. (Op. cit., I, 301).	113
152.	" "	Ordinul No. 1594 al Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco, de a preda serviciul său maiorului Statachi, pe timpul cât va sta la Iași. (Op. cit., I, 301).	113
153.	" "	Circulara No. 1627—1642 a Hatmanului D. Sturdza către comandanții de zastave, pentru oprirea de a intra în țară Gr. Balș, G. Sion, T. Sion, și Iorgu Radu. (Op. cit., I, 302).	114
154.	" "	Adresa No. 1644 a Hatmanului D. Sturdza către Departamentul din Lăuntru, cu privire la urmărirea lui C. Moruz.	114
155.	" "	Circulara No. 1649—1664 a Hatmanului D. Sturdza către comandanții de zastave, despre măsurile luate pentru cercetarea persoanelor care ar voi să intre în țară. (Op. cit., I, 303).	115
156.	" "	Ordinul Hatmanului D. Sturdza către colonelul Mișcenco, pentru oprirea de a intra în țară Searlat Vărnăv, T. Râșcanu, V. Mălinescu, Costache Negre, Leca, Negruzzi, Alecu Dimitriu și alții. (Op. cit., I, 304).	116

	Pag.
157. 1848 Aprilie 12 Adresa No. 6391 a Departamentului din Lăuntru către Secretariatul de Stat din Moldova, despre măsurile luate pentru intrarea străinilor în Principate. (Op. cit., I, 305).	117
158. " " " Adresa No. 6394 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Hatmanul Dimitrie Sturdza, despre Gr. Balș și G. Sion, refugiați în Țara Românească. (Op. cit., I, 306).	117
159. " " " Adresa No. 6395 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei, către Hatmanul D. Sturdza, pentru persoanele ce ar voi să intre în Principat. (Op. cit., I, 307).	118
160. " " " Circulara No. 6397 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvniciile de pe marginea țării, despre același lucru. (Op. cit., I, 308).	119
161. " " " Scrisoarea colonelului Mișcenco către Hatmanul D. Sturdza, despre afacerea dela Măcin. (Op. cit., I, 309).	120
162. " " " Raportul No. 2874 al Isprăvnicii de Roman către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre persoanele însărcinate cu paza liniștei publice. (Op. cit., I, 309).	120
163. " " " Raportul No. 2620 al Stărostiei de Putna către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre fuga lui Gr. Balș și G. Sion din Casa Cărmuitorului de Slam-Râmnic. (Op. cit., I, 310).	121
164. " " " Raportul 2621 al Stărostiei de Putna către Departamentul din Lăuntru, despre niște persoane care cer să intre în Moldova. (Op. cit., 310).	122
165. " " " Raportul No. 2548 al Isprăvnicii de Tecuci către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre măsurile luate pentru paza graniței. (Op. cit., I, 311).	122
166. " " " Raportul No. 3810 al Isprăvnicii de Neamțu către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre persoanele însărcinate cu paza liniștei. (Op. cit., I, 312).	123
167. " " " Adresa No. 2723 a cărmuirii de Râmnicu-Sărat către Departamentul din Lăuntru al Țării Românești, despre fuga celor doi refugiați Moldoveni. (Op. cit., I, 312).	124
168. " " " Dejurstva Miliției Principatului Moldovei către Casa Poștelor, pentru a slobozi opt cai de poștă. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 181).	124
169. " " " Porunca Hătmăniei de a se permite soților Gara de a intra în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 84).	125
170. " " " Ordinul Hătmăniei către Isprăvnicia ținutului Putna, prin care se permite persoanelor mai de seamă din Muntenia, de a intra în Moldova, pentru trebuințele ce le au. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 89).	125
171. " " " Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna cu privire la Grigorie Balș și Iorgu Sion arestați în Valahia, (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 102).	125
172. " " " Isprăvnicia ținutului Bacău către Departamentul Treburilor din Lăuntru, pentru transportarea urgentă a sub-ofițerului Vasile Tistu, la trecătoarea Oituz. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 133).	126
173. " " 13 Secretariatul de Stat a Principatului Moldovei către Hătmănie, pentru intrarea în țară a celor fugiți peste graniță (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 187).	126
174. " " 14 Departamentul din Lăuntru către Părcălăbia din Galați, pentru punerea în libertate a lui Dimitrie Filipescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 181).	127
175. " " " Ordinul Hatmanului D. Sturdza către Șeful poliției din Iași, pentru arestarea lui Franț Herman, Felix Butnariu, Iosef Safer, Leon Marușevici, Leon Petroșevici, Vișinskii și Mihel Zisman. (Op. cit., I, 313).	128
176. " " " Interogatoriul luat lui Mihel Zisman (Ac. R. P. R. 3899, f. 187).	128

		Pag.	
177.	1848 Aprilie 14	Interogatoriul luat lui Franț Herman. (Idem, f. 192).	132
178.	" "	Al doilea interogatoriu luat lui Franț Herman. (Idem, f. 197).	138
179.	" "	Interogatoriul luat lui Felix Bodnar (Idem, f. 198).	139
180.	" "	Interogatoriul luat lui Leon Vonceșcinski. (Wyseranski). (Idem, f. 200).	141
181.	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Tecuci către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la pasagerii ce intră în Moldova. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 139).	143
182.	" "	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna, pentru intrarea în țară a căpitanului Grigore Filipescu, ce vine din Valachia. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 106).	143
183.	" "	Isprăvnicia ținutului Bacău către Departamentul Treburilor din Lăuntru, confirmă primirea a 5 ofisuri domnești, însemnându-se boerii cu paza și privigherea liniștei locuitorilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 116).	143
184.	" "	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicile de Roman, Tutova, Vaslui, Fălciu și Iași, pentru prinderea lui Toader Sion, care a luat parte la turburări (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 119).	144
185.	" "	Listă de regularizarea străjerilor la punctele de graniță Nimircenii Cornului și Dorna, din ținutul Putnii. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 129).	144
186.	" "	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia Neamțu ca să trimită un slujitor la moșia „Antoneanul” punând pe posesor în piroșare, spre a nu părăsi acel domiciliu. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 76).	145
187.	" "	Interogatoriul luat lui Leon Maroșievici. (Idem f. 206).	146
188.	" "	Raportul leitenantului Tintilă, comandirul graniței despre Bucovina, către Departamentul din Lăuntru, cu privire la fețele oprite de a intra în țară. (Idem, f. 104).	149
189.	" "	Adresă No. 1675 a Hatmanului D. Sturdza către Departamentul din Lăuntru, despre ordinele primite de pichetele austriace de a primi și a apăra pe expulzații Moldovei. (Op. cit., I, 313).	150
190.	" "	Ordinul No. 6194 al Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvnicia de Iași, pentru arestarea lui Ioan Poni. (Op. cit., I, 314).	151
191.	" "	Circulara No. 6447 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei, pentru oprirea de a se intra în Principat a lui Toader Sion. (Op. cit., I, 314).	151
192.	" "	Circulara Departamentului din Lăuntru al Moldovei, pentru prinderea lui Toader Sion. (Op. cit., I, 314).	151
193.	" "	Raportul Poliției din Iași către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre periorisirea lui Ioan Poni. (Op. cit., I, 315).	152
194.	" "	Raportul No. 2656 al Isprăvniceii de Tutova către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre ivirea unor persoane suspecte în ținut. (Op. cit., I, 315).	152
195.	" "	Raportul No. 2674 al Isprăvniceii de Tutova către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre o trăsură și arme găsite în ținutul Vaslui. (Op. cit., I, 316).	153
196.	" "	Raportul No. 2659 al Stărostiei de Putna către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre lucrurile rămase după fuga lui Gr. Baș și G. Sion. (Op. cit., I, 317).	154
197.	" "	Raportul No. 32 al căpitanului Dănilescu, Comandantul graniței dinspre Transilvania, către Hatmanul D. Sturdza, despre prinderea ordinelor în privința pazei granițelor. (Op. cit., I, 318).	155

			Pag.	
198.	1343	Aprilie 15	Notă din „Gazeta de Transilvania” despre întâmplările din Moldova. (Op. cit., 323).	156
199.	„	„ 17	Ofisul No. 64 al Domnitorului Moldovei M. Sturdza către postelnicul Ilie Gherghel, însărcinându-l cu paza liniștei obștești în 4 ținuturi. (Op. cit., I, 324).	156
200.	„	„	Ofisul No. 65 al Domnitorului Moldovei M. Sturdza către Isprăvniciile de Roman, Bacău, Neamțu și Suceava, pentru neorânduilele din satul Bălățești. (Op. cit., I, 324).	156
201.	„	„	Comunicat din „Albina Românească”, despre străinii arestați cu ocaziunea turburărilor din Iași. (Op. cit. I, 325).	157
202.	„	„ 18	Adresa No. 2769 a Isprăvniceii de Tutova către cea de Vaslui, despre urmărirea unor indivizi suspecți. (Op. cit., I, 326).	157
203.	„	„	Adresa No. 6615 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Secretariatul de Stat, despre măsurile luate de Guvernul din Bucovina, pentru primirea refugiaților Moldoveni. (Op. cit., I, 330).	158
204.	„	„	Cererea spătarului Antohi Sion către Departamentul Trebilor din Lăuntru în chestiunea fiului său, căminarul Costachi Sion. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 219).	158
205.	„	„ 19	Adresa No. 6616 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Hătmănic, pentru primirea refugiaților Moldoveni. (Op. cit., I, 331).	159
206.	„	„	Raportul No. 300 al Șefului Poliției din Târgul Frumos către Departamentul din Lăuntru al Moldovei despre serbarea dată în onoarea Domnitorului. (Op. cit., I, 331).	159
207.	„	„	Raportul No. 4958 al Isprăvniceii de Bacău către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre găsirea unei proclamațiuni. (Op. cit., I, 331).	160
208.	„	„	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Părcălăbia de Galați, pentru a se permite intrarea în țară a copiilor Hatmanului Alecu Roznovanu cu doamna și a copiilor Grigoriță Ghica, precum și a vornicului Todoriță Balș, ce vin dela Viena. (Ac. R. P. R. Msse. 902, f. 130).	161
209.	„	„	Anaforaua N. 6599, prin care se ia o căruță de urgență, pentru transportarea sub-ofițerului Vasie Pistu, dela ținutul Bacăului până la trecătoarea Oituz. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 134).	161
210.	„	„	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Iași, pentru ca să îngreudească umblarea lui Iancu Poni numai pe cuprinsul moșiei sale. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 148).	162
211.	„	„	Ordinul aceluiaș Departament către Isprăvnicia ținutului Tutova, ca săbiile aflate în trăsura lui Radu, să fie trimise la Departament. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 151.)	162
212.	„	„	Ordinul aceluiaș Departament către Starostia Putnii, pentru a se trimite la Departament armele și alte lucrări rămase dela Grigoraș Balș și Iorgu Sion. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 153).	162
213.	„	„	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hătmănic, roagă a se porunci comandirilor de graniță, ca să aplice porunca Nr. 6395, pentru boerii ce pleacă peste hotar cu treburi. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 132).	162
214.	„	„	Acelaș Departament face cunoscut Isprăvniceii țin. Suceava în chestiunea celor de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 132).	163
215.	„	„ 20	Acelaș Departament către Hătmănic pentru facerea lucrărilor pe viitor cu privire la cei ce intră în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3902, f. 68 și 81).	163
216.	„	„	Raportul No. 5791 al Șefului Poliției din Iași către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, depe cercetarea străinilor arestați cu ocaziunea mișcărilor din Iași. (Op. cit., I, 342).	163

		Pag.
217. 1848 Aprilie 20	Raportul No. 2148 al Isprăvniceii de Vaslui către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre cercetările făcute în ținut. (Op. cit., I, 343).	164
218. " " "	Raportul No. 2156 al Isprăvniceii de Vaslui către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre urmărirea lui I. Sion (Op. cit., I, 344).	165
219. " " "	Nota Ministerului din Lăuntru, prin care înaintează Agenției austriace pe supușii străini: Franz Herman, Felix Bodnar, Leon Voicișănskii, Leon Marașievici sau Manțin și Iosif Săfir, implicați în răscoală. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 213).	165
220. " " "	Jalba Ruxandrei Moldovanu către Departamentul din Lăuntru, cere eliberarea contractului depus la Poliție, odată cu exilarea fiului său peste frontieră. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 235).	166
221. " " 22	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Bacău, poruncind de a nu-l supăra pe căminarul Costachi Sion, ce petrece la moșia Odobești. (Idem, f. 220).	166
222. " " "	Răspunsul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Poliția Târgului-Frumos, pentru sărbătorirea restatorniciei liniștei. (Idem, f. 222).	167
223. " " "	Raportul No. 2892 al Isprăvniceii de Tutova către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre găsirea unor arme. (Op. cit. I, 346).	167
224. " " "	Raportul No. 5154 al Isprăvniceii de Bacău către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre timpul cât va mai dura supravegherea granițelor. (Op. cit., I, 347).	168
225. " " "	Raportul Isprăvniceii Tutovei către Departamentul Trebilor din Lăuntru, prin care se trimite 2 săbii găsite în trăsura lui Iorgu Radu. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 239).	168
226. " " 23	Adresa No. 1589 a Cărmuirii de Brăila către Departamentul din Lăuntru al Țării Românești, despre fuga Moldovenilor refugiați la Consulatul englezesc. (Op. cit., I, 349).	169
227. " " 24	Adresa No. 1778 a Hatmanului D. Sturdza către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre paza graniței la Comănești și Oituz. (Op. cit., I, 350).	169
228. " " "	Jaloba spătarului Antohi Sion către Departamentul Trebilor din Lăuntru, pentru apărarea fiului său, căminarul Costache Sion, ce se află la moșia Odobești. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 233).	170
229. " " 26	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Bacău, pentru a se cerceta plângerea spătarului Antohi Sion, privitoare la fiul său. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 234).	170
230. " " "	Ordinul aceleiași Departament către comisarul Manolache Lupasco, în chestiunea de mai sus. (Idem, f. 234, verso).	171
231. " " "	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Poliția Capitalei Moldovei, pentru a se elibera contractul Ruxandrei Moldovanu. (Idem, f. 236).	171
232. " " "	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Hătmănie, pentru paza graniței despre Transilvania. (Idem, f. 238).	172
233. " " "	Raportul Isprăvniceii ținutului Dorohoi către Departamentul Trebilor din Lăuntru, despre punctele statornice pe granița Bucovinei și numărul locuitorilor așezați cu paza. (Idem, f. 251).	172
234. " " "	Listă de numărul locuitorilor așezați cu paza graniței despre Bucovina. (Idem, f. 252).	173
235. " " "	Circulara No. 6988 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvniciile ținuturilor dinspre Transilvania, pentru paza graniței (Op. cit., I, 350).	175
236. " " "	Circulara No. 7045 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvniciile și Poliția Iașilor pentru supravegherea	

		Pag.
	căm. Ionescu, Ioan Poni, Cornet Giușcă și Ioan Homiceanu. (Op. cit., I, 351).	175
237. 1848 Aprilie 26	Circulara No. 7046 a Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvnicii, pentru arestarea lui Nicolae Ionescu. (Op. cit., I, 351).	176
238. " "	Raportul No. 3031 al Isprăvniceii de Tutova către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre urmărirea a trei persoane suspecte. (Op. cit., I, 352).	176
239. " "	27 Raportul No. 5465 al Isprăvniceii de Bacău către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre supravegherea unor anumite persoane. (Op. cit., I, 358).	177
240. " "	29 Însemnare de lucrurile răpite de militarii Moldovei din casa cneazului Gheorghe Cantacuzin. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 215).	
241. " "	30 Nota No. 2741 a lui Eizenbach, Agentul Austriei în Moldova, către Secretariatul de Stat, despre măsurile luate la graniță pentru cei ce intră în țară. (Op. cit., I, 355).	178
242. " "	" Raportul No. 3187 al Isprăvniceii de Tutova către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre ancheta făcută în ținut. (Op. cit., I, 356).	179
243. " "	" Raportul No. 5464 al Isprăvniceii de Bacău către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre urmărirea lui Nicolae Ionescu. (Op. cit., I, 357).	179
244. " "	" Însemnare de lucrurile răpite din casa cneazului Gheorghe Cantacuzino. (Op. cit. pg. 376).	180
245. 1848 Mai 2	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru, către revizorul Tincă, pentru a cerceta autorul proclamației cu cele 35 de puncte. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 276).	181
246. " "	" Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Bacău, pentru păzirea graniței despre Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 250).	182
247. " "	3 Adresa Departamentului Trebilor din Lăuntru către Hătmănie, prin care face cunoscut că s'au luat măsuri pentru paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 261).	182
248. " "	" Raportul Isprăvniceii ținutului Botoșani, către Departamentul Trebilor din Lăuntru, despre măsurile luate în vederea prinderii rebelilor fugari, nelăsându-i a intra în țară. (Idem, f. 265).	182
249. " "	" Raportul sutașului Teodor, pentru paza graniței. (Idem, f. 266).	183
250. " "	" Adresa No. 870 a Secretarului de Stat al Moldovei către Hatmanul, D. Sturdza despre nota Agenției austriace. (Op. cit., I, 380).	183
251. " "	" Adresa No. 878 a Secretarului de Stat al Moldovei, către Hatmanul S. Sturdza, despre intrarea în țară a străinilor. (Op. cit., I, 384).	184
252. " "	" Corespondență din Iași către „Gazeta de Transilvania”, despre mișcarea din Moldova. (Op. cit. I, 386).	184
253. " "	" Adresa No. 2015 a Hatmanului D. Sturdza către Secretariatul Statului, despre măsurile luate pentru intrarea străinilor în Moldova. (Op. cit., I, 389).	186
254. " "	" Ordinul No. 7641 al Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Părcălăbia de Galați, despre svonul introducerii de arme în acel oraș. (Op. cit., I, 390).	187
255. " "	10 Adresa Departamentului Trebilor din Lăuntru către Visterie, pentru a se slobozi un inam Isprăvniceii de Bacău. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 4).	188
256. " "	13 Raportul No. 5012 al Isprăvniceii de Neamțu către Departamentul Trebilor din Lăuntru al Moldovei, despre măsurile de pază la graniță. (Op. cit., I, 393).	188

			Pag.
257. 1848 Mai	14	Ordinul No. 8296 al Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvnicia de Fălciu, despre post. Ivan Cuza și fiul său Dim. Cuza. (Op. cit., I, 394).	189
258. „ „	15	Ordinul No. 8280 al Departamentului din Lăuntru al Moldovei către Isprăvnicia de Govurlui, despre armele care s'ar fi introdus la Galați. (Op. cit., I, 396).	189
259. „ „	17	Departamentul Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, pentru paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, p. 7)	190
260. „ „	„	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Bacău, pentru a se trimite un inam ca sub-ofițerul Vasile Tistu să se transporte la trecătoarea Oituz. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, p. 8).	190
261. „ „	22	Serisoarea Vornicului Iordache Pruncul, șeful poliției din Iași, către colonelul A. Stamat, despre trimiterea în misiune secretă a lui Ghiță Sfanțih. (Op. cit., I, 400).	190
262. „ „	„	Ordinul No. 2306 al colonelului Stamat către parucicul Sava, comandantul trecătoarei Oituz, despre Ghiță Sfanțih. (Op. cit., I, 401).	191
263. „ „	„	Raportul No. 3994 al Stărostiei de Putna către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre paza graniței. (Op. cit., 402).	191
264. „ „	27	Raportul No. 5419 al Isprăvnicii de Neamțu către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre măsurile luate pentru paza graniței. (Op. cit., I, 406)	192
265. „ „	„	Listă de numărul locuitorilor străjuitori pe margine despre Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 37).	193
266. „ „	„	Departamentul Trebilor din Lăuntru către Hătmănie, pentru astuparea potecilor de pe graniță. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 19).	197
267. „ „	28	Raportul No. 6778 al Isprăvnicii de Bacău despre măsurile luate pentru paza graniței. (Op. cit. I, 407)	198
268. „ „	31	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, pentru numirea de plăeși cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 24).	198
269. „ „	„	Semnarea lui Mih. logofăt, de primirea înapoi a 10 galbeni din leafa căpitanului de slujitori. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 30).	199
270. „ „	„	Chitanță semnată de A. Nunecalu de primirea a 235 galbeni dela Departamentul Treburilor din Lăuntru, spre a-i încredința post. Ilie Gherghel. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 30).	199
271. „ „	„	„In numele Moldovei, a omenirii și a lui Dumnezeu“ de V. Alecsandri. Broșură. (Op. cit., I, 414).	199
272. „ „	—	Proclamația partidului național din Moldova către Români. (Op. cit., I, 457).	211
273. „ „	—	Raportul comandirului de graniță despre Transilvania către Inspectorul general al Miliției, hatmanul D. Sturdza, pentru paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 230).	213
274. „ „	—	Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicii, afară de a ținutului Neamțu, pentru privegherea liniștei în țară (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 26).	213
275. Iunie	1	„Întâmplările din Moldova din luna lui Martie 1848“. Broșură (Op. cit. I, 467).	214
276. „ „	3	Raportul Isprăvnicii ținutului Roman către Ministrul Trebilor din Lăuntru, prin care arată liniștea din ținut. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 31).	222
277. „ „	7	Raportul Isprăvnicii de Bacău către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre paza graniței și lucrarea drumurilor. (Op. cit., I, 485).	223
278. „ „	10	Comunicat despre sosirea și primirea Comisarului turo Talaat Efendi în Iași. (Op. cit., I, 507).	223

			Pag.
279.	1846 Iunie	10 Adresa Departamentului Treburilor din Lăuntru către Visterie, pentru scutirea de bir și havalale a locuitorilor, însărcinați cu straja la sate. (Ac. R. P. R. Msse. 3903 f. 40).	224
280.	" "	" Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Bacău, făcându-i cunoscut că a intervenit la Visterie, pentru scutirea de bir a locuitorilor însărcinați cu paza despre Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 40, 43 verso).	224
281.	" "	" — Perelipsis de numărul locuitorilor pentru străjuirea satelor din ocol. Tazlău și Trotuș. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 44).	224
282.	" "	" — Corespondență din Iași către „Gazeta de Transilvania”, despre starea spiritelor din Moldova. (Op. cit., I, 522).	225
283.	" "	12 Memoriul remis Comisarului Sublimei Porți de către Mitropolitul Moldovei și boerii țării. (Op. cit., I, 525).	225
284.	" "	" „Către frații noștri din Moldova”, articol din „Pruncul Român”, (Op. cit., I, 547).	235
285.	" "	13 Adresa No. 6032 a Hatmanului D. Sturdza către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre paza graniței din spre Bucovina (Op. cit., 557).	236
286.	" "	14 Raportul Isprăvnicii ținutului Neamțu către Departamentul Trebilor din Lăuntru, pentru greutățile materiale ce întâmpină slugerul Vasile Lelescu, revizor, rânduit cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 82).	237
287.	" "	" Raportul No. 3322 al Isprăvnicii de Dorohoi către Departamentul din Lăuntru al Moldovei, despre paza graniței din spre Bucovina. (Op. cit. I, 572).	238
288.	" "	17 Raportul Stărostiei ținutului Putna către Departamentul din Lăuntru, trimite lista plășilor încredințați cu paza graniței din satele ocolului Vrancea. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 51).	238
289.	" "	21 Jaloba slugerului V. Lelescu, cerând a fi înlocuit dela paza graniței (Idem, 3903, f. 84).	239
290.	" "	" Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicia de Bacău, pentru a scuti de lucrarea drumului locuitorii însărcinați cu paza graniței (Idem 3903, f. 50).	240
291.	" "	" — Listă de plășii din ocolul Vrancea, pentru paza graniței despre Valahia și Transilvania. (Idem, 3903, f. 52).	240
292.	" "	23 Raportul Isprăvnicii ținutului Neamțu, către Departamentul Trebilor din Lăuntru, prin care cere reglementarea situației slugerului Vasile Lelescu, revizor, rânduit cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 38).	241
293.	" "	28 Raportul Isprăvnicii ținutului Sucevii către Departamentul trebilor din Lăuntru, cere deslegarea de a se mai numi 63 oameni, pentru paza graniței despre Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 53).	241
294.	Iulie	5 Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Suceava, prin care aprobă raportul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 54).	242
295.	" "	" Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către Isprăvnicile de Dorohoi și Botoșani, prin care aprobă cele de mai sus (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 54).	242
296.	" "	8 Ordinul Inspectorului general al Miliției Moldovei către leitenantul Păcurariu, pentru priorisirea logofătului Petrachi Rosăt Bălănescu, vornicilor: Nicolai Ghica ot Budești și Scarlat Rosăt i maiorului Cogălniceanu, pe la moșiile lor. (Ac. R. P. R. Msse. f. 425).	242
297.	" "	11 Raportul Dregătorului ținutului Dorohoi către Departamentul Trebilor din Lăuntru, prin care arată că a adus la cunoștința Vornicului Teodor Sălion, cu domiciliul la moșia Hănțăștii, de	

			Pag.
		a nu merge în capitală și a nu ieși din hotarele moșiei sale. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 70).	243
298.	1848 Iulie	12 Ordinul Departamentului Trebilor din Lăuntru către comandirul de Oituz, cu privire la luarea de măsuri împotriva revoltanților ce pleacă pe furiș peste hotar. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 241).	243
299.	" "	" Raportul leitenantului Costachi Păcurariu către prințul Dimitrie Sturdza, Inspector general al Miliției Principatului Moldovei, cu privire la priorisirea logofătului Petrachi Bălănescu la moșia Cărligea, a lui Nicu Ghica, Cogălniceanu și alții. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 434, 435 și 436).	244
300.	" "	13 Adresa Inspectoratului general al Miliției Moldovei către Departamentul Trebilor din Lăuntru, pentru reglementarea pazei graniței la trecătoarele Mamornița și Mihăileni. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 65).	246
301.	" "	15 Departamentul din Lăuntru către Hătmănia Moldovei, cere a se slobozi porunci către comandirii de graniță despre Bucovina și Transilvania, pentru a opri intrarea în țară pe maiorul Mihaelachi Cogălniceanu și pah. Costachi Ingonescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 246).	246
302.	" "	" Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicia de Dorohoi, prin care-i face cunoscut că locuitorii însărcinați cu paza graniței, sunt scutiți pe acest interval de plata birului. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 56).	247
303.	" "	" Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicia de Dorohoi, pentru întărirea pazei graniței la trecătorile Mamornița și Mihăileni, (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 66).	247
304.	" "	" Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicile ținuturilor Botoșani, Dorohoi, Suceava, Neamțu, Bacău și la Hătmănie, pentru paza riguroasă a graniței despre Bucovina și Transilvania, oprind intrarea în țară a lui Mihaelache Cogălniceanu și Costache Ingonescul. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 69).	248
305.	" "	" Adresa Departamentului din Lăuntru către Hătmănie prin care se face cunoscut că s'au luat măsuri pentru întărirea pazei graniței adăugându-se numărul de străjeri. (Ac. R. P. R. Msse. 3903 f. 66).	24
306.	" "	16 Raportul Îndeplinitorului îndatoririlor de Comandant al trecătoarei Sculeni către Inspectorul General al Miliției Principatului Moldovei prințul Dimitrie Sturdza prin care face cunoscut că va opri intrarea în țară a lui Nicu Ghica ot Comănești, agă, cneazul Gheorghe Cantacuzino maiorul Mihail Cogălniceanu. (Ac. R. P. R. Msse. 3899 f. 249).	249
307.	" "	17 Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicile de Dorohoi, Botoșani, Suceava, Neamțu, Bacău și adresă la Hătmănie, prin care interzice intrarea în țară a lui Gheorghe Greceanu, pah. Vasile Codrinescul și otstavnoi capitan Costache Hâncul. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 72).	249
308.	" "	19 Țircularnicele Departamentului din Lăuntru către Comandirii despre Bucovina, Transilvania și Valahia în cazul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse, 3899, f. 245).	249
309.	" "	" Raportul Isprăvniceii ținutului Neamțu către Departamentul Trebilor din Lăuntru, arată că în urma demisiei slugerului Vasile Lelescu, din postul de revizor la pazei graniței despre Transilvania, a fost orânduit în locul său, provizor, comandirul graniței de acolo. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 87).	250
310.	" "	22 Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Bacău, pentru întărirea pazei graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903. f. 86).	251

311.	1848	Iulie	25	Raportul privighetorului de ocolul Tazlăul de sus către Isprăvnicia ținutului Bacău, cu privire la astuparea trecătoarelor de graniță. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 98).	251
312.	"	"	26	Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, cere rânduirea altei persoane cu privegherea oamenilor rânduți în paza graniței în locul slugerului Vasile Lelescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 88).	252
313.	"	"	28	Raportul polcovnicului Constantin Aftanasăvici către căpitanul Țintilă, comandir al întregii granițe despre Bucovina, prin care arată că străjerii de pe moșiile Zvorăștea, Zamostea și pâraul Negru, nu iesă la paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 104).	252
314.	August		2	Visticieria Moldovei către Departamentul Trebilor din Lăuntru, trimite raportul Isprăvnicii de Dorohoi cu lista unor persoane, ce încearcă să pătrundă în țară din Bucovina, sub pretextul de a cumpăra sare și tutun, cerând luarea de măsuri. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 323).	252
315.	"	"	3	Raportul privighetorului ocolului Șontuzul către Isprăvnicia ținutului Sucevii, cu privire la paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 117).	253
316.	"	"	"	Raportul Isprăvnicii ținutului Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la paza de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 116).	253
317.	"	"	5	Raportul Isprăvnicii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la slugerul Vasile Lelescu, pentru privegherea oamenilor rânduți cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 119).	254
318.	"	"	"	Departamentul Treburilor din Lăuntru cere lămuriri dela Părcălăbia de Galați pentru plecarea vornicesei, soția lui Lascar Bogdan, din țară și cine i-a înlesnit acea plecare. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 100).	255
319.	"	"	"	Răspunsul Isprăvnicii de Bacău către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la astuparea potecilor de pe graniță. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 99).	255
320.	"	"	"	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Dorohoi cu privire la trecerea în țară a unor locuitori din Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. f. 3903, 322 și 329).	255
321.	"	"	"	Adresa Departamentului Treburilor din Lăuntru către Hătmănie, arată că în ocolul Herța s'au găsit un număr de locuitori trecuți din Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 322).	256
322.	"	"	"	Raportul Părcălăbiei de Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru cu privire la eșirea din țară, cu pașaport, a vornicesei lui Lascar Bogdan. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 135).	256
323.	"	"	9	Departamentul Treburilor din Lăuntru răspunde Isprăvnicii de Bacău cu privire la paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903 f. 102).	257
324.	"	"	"	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Dorohoi, pentru întărirea pazei graniței despre Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse, 3903, f. 105).	257
325.	"	"	12	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Visterie, pentru trecerea din Bucovina în țară a unor locuitori, sub pretext de a cumpăra sare și altele. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 325).	258
326.	"	"	"	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Suceava, pentru paza graniței. (Ac. R. P. R. 3903, f. 118).	258
327.	"	"	"	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, pentru privegherea oamenilor rânduți cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. f. 120).	258
328.	"	"	"	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului	

			Pag.
329. 1843 August 12	tului Botoșani, pentru numărul oamenilor însărcinați cu paza graniței despre Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 122).	259	
330. " " "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna dispune să dea urgență oamenii necesari pentru paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 124).	259	
331. " " 15	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hâtmănie în chestiunea de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 125).	260	
332. " " "	pe diaconul Ion spre a se ține sub pază, la cazarmă. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 251).	260	
333. " " 16	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hâtmănie, îi trimite pe diaconul Ioan, spre a se păzi în bună pază. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 140).	260	
334. " " "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hâtmănie, pentru grija deosebită a persoanelor ce trec peste hotar și a nu se repeta cazuri ca acelea ale vornicesei, soția vornicului Lascar Bogdan. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 253).	261	
335. " " "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Părcălăbia de Galați în aceeași chestiune (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 136).	261	
336. " " "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hâtmănie, în aceeași chestiune. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 136).	261	
337. " " 19	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Comănduirea de Galați, pentru a nu se permite supușilor Moldovei de a pleca peste hotar cu pașapoarte străine, cum a fost cazul soției vornicului Lascar Bogdan. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 254).	262	
338. " " 23	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Botoșani, pentru completarea pazei graniței cu oameni sănătoși. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 138).	262	
339. " " 28	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Botoșani, în aceeași chestiune, privind paza graniței despre Bucovina (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 142).	262	
340. " " "	Departamentul Treburilor din Lăuntru poruncește Isprăvniciei ținutului Neamțului de a-l transporta pe Lascarache Catargiu dela moșia Urecheni, la moșia Platoneștii din ținutul Vaslui, unde va continua să rămâne periorisit. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 211).	263	
341. " Sept. 9	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Fălcui, în aceeași chestiune. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 211).	263	
342. " " 10	Țircularnice poronci ale Departamentului Treburilor din Lăuntru pe la toți comandirii, pentru a lăsa liberă intrarea în țară a cneazului Gheorghe Cantacuzino. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 267).	263	
343. " " 12	Adresa Secretariatului de Stat al Prințipatului Moldovei către Hâtmănia Moldovei, cu nota Agenției austriace, cerând lămuriri asupra arestării supușilor austriaci. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 269).	264	
344. " " 27	Circularile Departamentului Treburilor din Lăuntru către comandirii trecătorilor Bicaz, Dorna, Cornul Luncii, Nimircești, Burdujeni, pentru arestarea revoltantului Vasilică Conta, care trece granița în țară și întreține legături cu complotiștii. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 268).	265	
345. " " "	Raportul Isprăvniciei ținutului Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru cere instrucțiuni pentru paza trecătoarelor despre Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 156).	265	
	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Botoșani, Dorohoi, Suceava, Neamțu, Bacău și Putna, pentru a se lăsa intrarea în țară a paharnicului Vasile Codrescu și otstavnoi căpitan Costache Hâncu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 151).	266	

			Pag.
346. 1848 Sept.	2	Ordinul aceluiaș departament către Isprăvnicie, pentru a opri la moșiile unde se află pe frații Răducănești, Mitică Banu, Nicu Catargiu, Alecu Guza, Romalos, Filipescu și vornicul Lascarache, până la deslegarea situației lor. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 152).	266
347. " "	28	Porunca departamentului Treburilor din Lăuntru pentru a se permite intrarea în patrie a paharnicului Vasile Codrenescu și ostavnoi căpitan Costachi Hăncu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 169).	267
348. " "	"	Tîrcularnicele Departamentului Treburilor din Lăuntru, în chestiunea de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 271).	267
349. " "	"	Ofisuri domnești către Isprăvnicile de Bacău, Fălciu, Tutova, Tecuci, pentru a se permite intrarea în țară a lui aga Răducanu Roset, Mitică Roset, Alecu Guza, vornicul Lascar Bogdan, Ioan Guza și Grigorie Romalos și stabilirea lor la moșiile fiecăruia. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 154).	267
350. " "	30	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Păcălăbia țin. Galați, pentru intrarea în patrie a lui Nicu Catargiu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 155).	268
351. " "	"	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Fălciu ca să primească pe Nicu Catargiu (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 155).	268
352. " "	"	Raportul Păcălăbiei ținutului Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre paza graniței Sărătului. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 160).	268
353. 1848 Oct.	1	Ofisul Domnului Moldovei Michail Sturdza către dregătorii ținuturilor Bacău, Roman și Neamțu, pentru arestarea feților de care paharnicul Ion Volcescu va avea poruncă. (Acad. R. P. R. Msse. 3903, f. 159).	269
354. " "	3	Raportul Isprăvniciei ținutului Bacău către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la Aga Răducanache. Rosăt (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 205).	269
355. " "	4	Raportul Păcălăbiei Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la sosirea în port a lui Ioan Guza. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 174).	270
356. " "	"	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Suceava, de a se face bordee pentru paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903 f. 157).	270
357. " "	7	Raportul Isprăvniciei ținutului Suceava către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre ridicarea cătăniilor de pază a graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 177).	271
358. " "	8	Scrisoarea lui Guza (I) către cuconu Mihalache, păcălab de Galați, mulțumindu-i pentru buna însoțire ce i s'a făcut până la moșie, unde i s'a fixat domiciliul. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 195).	271
359. " "	"	Raportul Isprăvniciei ținutului Tutovei către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre periorisirea lui Ioan Guza. (Ac. R. P. R. Msse. f. 178, 3903).	272
360. " "	"	Raportul Păcălăbiei de Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre reîntoarcerea în patrie a lui Dumitrache Filipescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 196).	272
361. " "	"	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hătmănic rugând a se da porunci comandirilor de pe graniță, pentru aspra p. vighere. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 176 și 187).	273
362. " "	"	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicile ținuturilor Dorohoi, Botoșani, Suceava, Neamțu, Bacău și Putna, pentru a se rândui oameni cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. f. 176).	273

			Pag.
363.	1848 Oct.	11 Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Tecuci, despre piorisirea lui Grigorie Romalos. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 172).	274
364.	" "	" Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Tutova, în aceeași chestiune. (Ac. R. P. R. Msse. f. 172, 3903).	274
365.	" "	13 Raportul lui Cristean către Luminarea sa cneazul D. Sturdza despre mișcările Ungurilor și luarea de măsuri pentru a nu pătrunde în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 2).	274
366.	" "	" Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Suceava, pentru intrarea în Patrie a cneazului Gheorghe Cantacuzino. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 180).	275
367.	" "	14 Raportul Părcălăbiei Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, face cunoscut piorisirea lui Ioan Guza la moșia sa din țin. Tutova. (Ac. R. P. R. Msse. 3903 f. 194).	275
368.	" "	16 Raportul Îndeplinitorului de comandir al Zăstavei Oituz către Inspectorul General al Miliției Prințipatului Moldovei, Mihail Sturdza, despre mulțimea ce voeste a se refugia din Ungaria din cauza răzcoalelor. (A. R. P. R. Msse. 3900, f. 21).	276
369.	" "	17 Jaloba Ecaterinei Araboul către Departamentul Treburilor din Lăuntru, pentru fiul său, Dimitrie Filipescu, reîntors în patrie. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 197).	277
370.	" "	18 Departamentul Treburilor din Lăuntru către Părcălăbia de Galați, cu privire la trimiterea, sub pază, a lui Dimitrie Filipescu, la noul domiciliu. (Ac. R. P. R. Msse. f. 198).	278
371.	" "	19 Ofis domnesc, prin care se fixează domiciliul lui Dimitrie Filipescu, reîntors în patrie, la moșie Rădiul Aldei, din țin. Iași. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 199).	277
372.	" "	21 Raportul Stărostiei Putnei către Departamentul Treburilor din Lăuntru cere lămuriri cu privire la paharnicul Costache Antonescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 208).	278
373.	" "	— Copie de pe oțnoșania cărmuirii județului Slam-Râmnic, cu privire la paharnicul Coatachi Antonescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 209.)	279
374.	" "	" Raportul Părcălăbiei Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la însoțirea lui Dimitrie Filipescu la noul domiciliu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 209).	279
375.	" "	25 Răspunsul cornetului Mantacas, pentru scăparea arestantului Andrei Lucasievici. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 285).	280
376.	" "	— Interogatorul luat soldatului Iordache Roman, însărcinat cu paza arestantului Andrei Lucasievici (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 286).	280
377.	" "	25 Interogatorul luat soldatului Nicolai Osăceanu în aceeași chestiune. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 286 verso).	282
378.	" "	" Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicile de Dorohoi, Botoșani, Suceava, Neamțu, Bacău, Putna, Părcălăbiei de Galați, Direcția carantinei Galați și Hătmăniei, pentru a se opri intrarea în țară a lui Dimitrie Cantacuzino. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 207).	283
379.	" "	" Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna, cu privire la domiciliul lui Coste Antonescu, paharnic. (Ac. R. P. R. Msse, 3903, f. 210).	284
380.	" "	30 Raportul stolnicului Iordache Antonescu către Stărostia Putnii, cu privire la fratele pah. Costache Antonescu. (Ac. R. P. R. Msse, 9303, f. 221).	284
381.	" "	— Raportul comandirului polcului către Hatmanul Dimitrie Sturdza cu privire la fuga lui Adrian Lucasievici de sub arest. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 284).	285

			Pag.
382.	1848 Noem.	2 Răspunsul Inspectorului General al Miliției Prințipatului Moldovei la polc., cu privire la cazul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 4899, f. 291).	285
383.	" "	4 Departamentul Treburilor din Lăuntru către Comandirul de Bicaz, cu privire la Românii ce caută a se refugia în țară din cauza Ungarilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 28.)	286
384.	" "	8 Departamentul Treburilor din Lăuntru către căpitanul Tântilă ca să lase liber intrarea în țară a locuitorilor de peste graniță, ce se refugiază, (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 30).	286
385.	" "	" Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia Putnii, cu privire la pah. Costachi Antonescu (Ac. R. P. R. Msse. 3930, f. 222).	287
386.	" "	11 Porunci țircularnice dela Inspectorul General al Miliției Moldovei, D. Sturdza, către comandirii de paza graniței, pentru a se opri intrarea în patrie a persoanelor care nu-s menționate în ordinele anterioare. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 293).	287
387.	" "	— Tabelul persoanelor oprite de a intra în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 293).	288
388.	" "	11 Raportul Isprăvnicii ținutului Fălcu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre statornicirea lui Lascar Cataargiu la moșia Platoneștii. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 227).	288
389.	" "	" Raportul Stărostiei Putnei către Departamentul Treburilor din Lăuntru, depre pah. Costache Antonescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 228).	289
390.	" "	15 Raportul Isprăvnicii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre oamenii însărcinați cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 230).	290
391.	" "	18 Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna, cu privire la pah. Costache Antonescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 229).	290
392.	" "	" Raportul Isprăvnicii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, pentru trimiterea cu convoi a lui Lascar Cataargiu, la moșia sa din Urecheni. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 231).	291
393.	" "	" Raportul Părcălăbiei Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la primirea lui Dimitrie Filipescu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 232).	291
394.	" "	29 Țirculara Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicile de Putna, Bacău, Neamțu, Suceava, Botoșani și Dorohoi, cu privire la cele de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 14 și 15).	292
395.	Dec.	2 Raportul Isprăvnicii ținutului Botoșani către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la cazul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 17).	292
396.	" "	" Scrisoarea — jaloabă a lui Ioan Cuza către Domnitorul Mihail Sturdza, cere permisiunea de a fi lăsat să umble în țara unde-l reclamă interesele. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 253).	292
397.	" "	" Raportul Administrației ținutului Dorohoi către Departamentul Treburilor din Lăuntru, face cunoscut „lipsa” locuitorilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 245).	293
398.	" "	4 Ofis domnesc către revizorul Vornicescu, ispravnicul de Roman, cu privire la pripășirea a 250 Unguri și Polonezi răsculați. (Ac. R. P. R. Msse. 3901 f. 69).	294
399.	" "	6 Raportul Administrației ținutului Dorohoi către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre întărirea pazei graniței despre Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 18).	294
400.	" "	10 Inspectorul General al Miliției Moldovei, D. Sturdza, către Departamentul din Lăuntru, despre periclisirea lui Costache Antonescu, în satul Oiișăști, țin. Putna. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 247).	295

		Pag.	
401.	1848 Dec. 16	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna, cere lămurirea raportului No. 9851. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 20).	296
402.	" "	— Raportul Isprăvniciei ținutului Neamț către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cerând eliberarea lui Toader Berăscul din sarcina de privegheor al ocolului. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 256).	296
403.	" "	23 Raportul Isprăvniciei ținutului Neamț, către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la pribeagul, presupus a fi Costache, fiul lui Beldiman, (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 260).	297
404.	" "	24 Raportul comandirului trecătoarei Dorna, către Comandirul întregii granițe, despre Bucovina, căpitanul Tintilă, cu privire la ungurii sosiți la Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 87).	298
405.	" "	" Copie de pe adresa Comandirului trecătoarei Dorna, pentru aceeași chestiune. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 53).	298
406.	" "	— Raportul Indeplinitorului locului de Administrator la ținutul Botoșani către Ministru din Lăuntru, Alexandru Balș, cu privire la încercarea răsculaților Unguri de a trece în Galiția. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 25).	299
407.	" "	25 Copie de pe adresa Comandirului din Cornul Luncii cu privire la lupta Ungurilor cu cătăniile din Bucovina, la Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 35).	299
408.	" "	" Raportul Isprăvniciei ținutului Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru, cu privire la cazul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 34).	300
409.	" "	" Copie de pe adresa vameșului din Cornul Luncii cu privire la știrile aduse de bejenari despre luptele dela Dorna între Unguri și cătăniile împărătești. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 29).	300
410.	" "	" Raportul Isprăvniciei Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre Ungurii ce saū răsculat. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 28).	300
411.	" "	" Copie de pe oțnoșenia Comandirului Burdujeni, despre năvălirea Ungurilor în partea Bucovinei. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 26).	301
412.	" "	" Raportul Comandirului trecătoarei Cornu Luncii către Inspectorul General al Miliției Moldovei, despre lupta Ungurilor dela Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 85).	302
413.	" "	26 Copie de pe adresa Comandirului trecătoarei Nimireeni în care se arată că Ungurii s'ar fi apropiat de Câmpul-Lung din Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 52).	302
414.	" "	" Raportul Indeplinitorului locului de administrator al ținutului Botoșani către prințul Dimitrie Sturdza, Inspectorul Miliției Moldovei, despre Ungurii turburători, care încearcă să treacă în Galiția. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 69).	303
415.	" "	27 Raportul Isprăvniciei ținutului Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre răscoala Ungurilor în Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 30).	304
416.	" "	28 Copie de pe porunca Isprăvniciei ținutului Botoșani către stegarul de slujitori despre Ungurii ce au năvălit în Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 84).	304
417.	" "	" Admonestarea Departamentului din Lăuntru către candidatul Ciuntu de a raporta despre turburările Ungurilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 66).	305
418.	" "	29 Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia țin. Suceava, despre năvălirea locuitorilor fugăriți de Unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 36).	305
419.	" "	" Raportul Indeplinitorului de Administrator la ținutul Botoșani către Ministrul din Lăuntru Alexandru Balș, despre știrile răscu-	

				Pag.
			laților de sub comanda generalului Bem. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 37—38).	
420.	1848	Dec. 29	Raportul locțiitorului de Administrator al ținutului Botoșani către Ministrul din Lăuntru Alexandru Balș, despre învingerea Ungurilor rebeli de către oștirile împărătești. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 48).	306
421.	"	" 30	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, despre reglementarea privegherei graniței. (Ac. R. P. R. Msse, 3903, f. 257).	307
422.	"	" "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Putna, în aceeași chestiune. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 259).	308
423.	"	" "	Circulara Departamentului din Lăuntru cu privire la oploșirea unei persoane necunoscute în pădurea moșiei Bodești. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 261).	308
424.	"	" "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, despre cazul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3903 f. 261 verso — 270 recto).	308
425.	"	" —	Raportul locțiitorului de administrator al ținutului Botoșani către Inspectorul-general al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre înfrângerea Ungurilor rebeli. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 81).	309
426.	"	" 31	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Logofeție, cere a se da o altă odae pentru deținutul Iosif Cibrovski, deoarece actuala este necesară pentru recruți. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 298).	309
				310

Partea a II-a 849

427.	1849	Ian. 1	Raportul Comandirului Trecătoarei Burdujeni către Inspectorul general al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre respingerea Ungurilor răsculați la Iacobina, în Bucovina, de către oștile austriace. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 102).	311
428.	"	" 2	Raportul praporcicului Gașabov către colonelul Stamate, Ocărmuilorul Dejstvei Miliției Moldovei, despre urmărirea lui Teodor Rășcanu, ascuns la mănăstirea Slatina. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 447).	311
429.	"	" 3	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Botoșani, pentru a se face cercetări amănunțite cu privire la Varzachi Solomon, Lazăr Decher și Șufarul Pântea, veniți din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 55).	312
430.	"	" "	Notă Agenției Austriace către Hatmanul Dimitrie Sturdza, despre înăbușirea răscoalei dela Trei Scaune și încercarea lui Ladislau Berzencii, căpetenia răzvrătiților, de a se refugia în Moldova. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 64).	313
431.	"	" "	Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către Isprăvniciile țin. Dorohoi, Botoșani, Suceava, Neamțul, Roman, Bacău, Putna, Tecuci, Tutova, Vaslui, Iași Părcălăbia, Galați, pentru a se lua măsuri de paza graniței și prinderea lui Ladislau Berzencii, care s'ar fi ascunzând în țară sub alt nume. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 67).	314
432.	"	" "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Botoșani, despre același Berzenczi, care ar fi mers prin Botoșani. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 68).	315
433.	"	" "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Fălciu, pentru schimbarea domiciliului lui Lascar Catargiu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 263).	315
434.	"	" "	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Neamțu, despre același lucru. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 263 și 268).	315

			Pag.
435.	1849 Ian. 5	Raportul Comandirului graniței despre Valahia către colonelul Stamatii, Ocârmuitorul Dejurstvii Miliției Moldovei, despre cercetarea zădarnică a lui Mihail Cogălniceanu la mănăstirea Scveja, unde se află periorisit numai fostul episcop de Roman. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 448).	316
436.	" "	" Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia de Botoșani, cere lămuriri pentru lemnele necesare spre a se face adăposturi la cei cu paza graniței. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 265).	317
437.	" "	6 Raportul Ispravnicului ținutului Roman către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre 250 oameni, Unguri și Leși, oposiți în satele Fideliașanii și Obvrocenii. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 82).	317
438.	" "	9 Tălmăcirea de pe publicația tipărită la Rădăuți, cu privire la insurgenții dela Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 82 și 3901, f. 49).	318
439.	" "	10 Fiziognomia capului rebelilor Unguri Ladislaus Bersencei. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 65).	318
440.	" "	" Relație cu privire la refugierea la Botoșani a doi fii ai unui graf din Ungaria. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 66).	318
441.	" "	" Raportul Părcălăbiei de Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre cercetarea fugarului Costachi Beldiman. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 276).	319
442.	" "	11 Raportul Comandirului Trecătoarei Dorna către Inspectorul General al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Mihail Sturdza despre dojana ce i se face și intrarea Ungurilor în Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 98).	319
443.	" "	12 Copie de pe raportul priveghetorului de munte, cu privire la evenimentele dela Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 175).	320
444.	" "	13 Raportul Isprăvnicii ținutului Suceava către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre refugierea lui Iosip sin Verș, ungar din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 100).	321
445.	" "	" Raportul aceluiași Isprăvnicii către același Departament, trimite exemplare din proclamațiile privitoare la răscoala Ungurilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 102).	321
446.	" "	13 Departamentul Dreptății către Departamentul Treburilor din Lăuntru cere lămuriri dacă boerul Gheorghe Cantacuzino are permisiunea de-a veni în capitală. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 277).	322
447.	" "	14 Raportul Isprăvnicii ținutului Roman către Departamentul din Lăuntru, despre căraușii brașoveni, spre a li se lua interogatorii și a-i pune sub supraveghere. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 89).	322
448.	" "	" Interogatoriul luat lui Andrii Jitov. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 90).	323
449.	" "	16 Raportul Comandirului zastavii Bicaz către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre adunarea tuturor armelor în partea ungurească și fuga lui Goszut la Viena (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 106).	326
450.	" "	" Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Inspectorul General al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre intențiile Ungurilor răsvrațiți de a pătrunde din nou în Bucovina (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 112).	326
451.	" "	" Raportul Isprăvnicii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, prin care trimite pe doi nemți: Iosăp Grinștein și Ioan Calidron, ce umblă fără pașapoarte. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 108).	327

			Pag.
452.	1949 Ian.	16 Raportul Poliției Capitalei Iași către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre carele sosite cu marfă din Brașov și cercetarea acelor chirigii. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 110).	327
453.	" "	" " Insemnări de cărușii de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 111).	328
454.	" "	17 Raportul Isprăvniceii Suceava către Departamentul Treburilor din Lăuntru, trimite copia primită dela Comandirul zastavii Nimirceni, cu privire la evenimentele din Ungaria. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 122).	329
455.	" "	" " Copia înștiințării, menționată mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 123).	329
456.	" "	" " Raportul Isprăvniceii ținutului Botoșani către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre evenimentele din Ungaria și situația din ținut. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 139).	330
457.	" "	" " Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Botoșani, despre privilegiiați și mazili ceruți dela ținutul Roman, pentru acoperirea trebuințelor. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 140).	330
458.	" "	16 Raportul Isprăvniceii Suceava către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre luptele rebelilor din Ungaria sub comanda generalului Bem și un corp austriac de armată. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 125).	331
459.	" "	19 Copie de pe adresa Comandirului trecătoarei Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 127).	331
460.	" "	" " Raportul Poliției capitalei Iași către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre arestarea lui Grigorie Condran, supus austriac. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 136).	332
461.	" "	20 Raportul Isprăvniceii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre adunarea tuturor armelor militate date la pichetele ungurești, în schimbul cărora s'au dat arme de vânătoare. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 141).	332
462.	" "	" " Raportul Isprăvniceii ținutului Tecuci către Departamentul Treburilor din Lăuntru, în care se arată că în județ nu se află nici o față străină. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 128).	333
463.	" "	" " Raportul Isprăvniceii ținutului Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru, înaintază copia asupra evenimentelor din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 126).	334
464.	" "	" " Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Sucevii, despre nevrăstnicul Bălădi, ungur, refugiat din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, d. 101).	334
465.	" "	" " Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Iași, pentru a se lua în cercetare supușii străini legăn Griștein și Ioan Calidron. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 109).	334
466.	" "	" " Departamentul Treburilor din Lăuntru către capitanul Dănilescu, cere grabnice lămuriri cu privire la luptele dintre Unguri și Săcui. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 96).	335
467.	" "	" " Inspectorul-General al Miliției Moldovei către Comandirul trecătoarei Dorna, punându-i în vedere de a raporta, pe viitor, cu prima poștă despre evenimentele din Ungaria (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 99).	335
468.	" "	" " Raportul Administrației ținutului Dorohoi către Departamentul Treburilor din Lăuntru cere lămuriri cu privire la lipsa de privilegiiați și maz'li, rânduiți cu paza și supravegherea. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 152).	336
469.	" "	22 Raportul Comandirului Zastavei Bicz către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, Dim. Sturdza, despre purtările Ungurilor răsvrățiți la Cis-Săveda (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 110).	336
470.	" "	23 Raportul Comandirului Zastavei Bicz către Inspectorul-General	

			Pag.	
		al Miliției Capitalei, Dim. Sturdza, cu privire la evenimentele din satul Toplița, Ungaria. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 111).	337	
471.	1849	Ian. 23	Raportul Comandirului trecătoarei Dorna, către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, despre plecarea armatei austriace din Dorna la Bistrița, în Ardeal. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 127).	338
472.	"	" 24	Raportul Comandirului trecătoarei Oituz către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, Dim. Sturdza, despre răscoala Ungurilor din ținuturile Horomsăchii și Ciucu. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 109).	338
473.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Sucevii către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre Ungurii revoltați dela Bistrița, Bărgău și Nosoiu. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 160).	339
474.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre mersul răscoalelor din Ungaria (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 154).	339
475.	"	" "	Departamentul din Lăuntru către Comandirul trecătoarei Dorna cerând lămuriri la raportul anterior despre evenimentele din Ungaria. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 107).	340
476.	"	" "	Departamentul din Lăuntru către Isprăvnicia ținut Roman, pentru a se trimite un număr de privileghiați și mazili la ținutul Botoșani, unde se simte lipsa de supraveghere asupra fugarilor Unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 140),	340
477.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Fălciu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, pentru învoirea lui Lascar Catargiu de a merge la moșia Urecheni, ținutul Neamțului. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 279).	341
478.	"	" 26	Copie de pe raportul priveghitorului de ocolul Muntelui, cu privire la răscoala Ungurilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 287).	341
479.	"	" 27	Raportul Comandirului graniței despre Bucovina către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, despre sosirea în țară a lui Nicu Ghica Comănescu, agă. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 450).	341
480.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Botoșani către Hătmănia Principatului Moldovei, despre năvălirile Ungurilor rebeli în Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 121).	342
481.	"	" "	Raportul Administrației ținutului Dorohoi, către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre mișcările rebelilor din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 181).	343
482.	"	" 28	Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, Dim. Sturdza, despre evenimentele dela Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 128).	343
483.	"	" "	Copie de pe încunoștințarea comandirului de Dorna, cu privire la evenimentele dela Dorna. (Ac. R. P. R. Msse. f. 291).	344
484.	"	" 29	Nota Agenției C. C. Apostolicești către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre Grigorie Condrai. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 173).	344
485.	"	" 30	Adresa lui P. Câmpeanu către Secretariatul de Stat al Moldovei, despre un calendar unguresc revoluționar. (Op. cit., VI, 95)	345
486.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre mișcările de la graniță, din partea Transilvaniei. Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 220).	345
487.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Sucevii, către Departamentul Treburilor din Lăuntru, trimite copie despre cele întâmplăte la trecătoarea Nimirceni. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 274).	346
488.	"	" 31	Raportul Comandirului graniței despre Transilvania către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, Dim. Sturdza, despre evenimentele din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 134).	347
489.	"	" "	Raportul Comandirului trecătoarei Nimirceni către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, despre oștile austriace de sub co-	

			manda obristului Urban și evenimentele din Bucovina. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 131).	348
490.	1849 Ian.	31	Raportul Isprăvniceii ținutului Bacău către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre refugiarea la Comănești a 4 ofițeri din cauza revoltelor ungurești. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 272).	349
491.	"	"	Departamentul din Lăuntru către medelnicerul Costachi, acordându-i un concediu de boală, pentru opt zile. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 225).	349
492.	"	"	Raportul Isprăvniceii ținutului Sucevei către Departamentul Treburilor din Lăuntru, trimite în copie știrile primite dela comandirul trecătoarei Nimirceni. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 269).	350
493.	"	"	Tălmăcire de pe intervenția generalului V. Moller către Domnitorul Mihail Sturdza, pentru prinderea capilor revoluționari unguri, refugiați în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 240).	350
494.	"	"	Copie de pe oțnoșănia Comandirului trecătoarei Nimirceni, cu privire la evenimentele din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 270).	351
495.	"	"	Raportul Isprăvniceii ținutului Neamțu către Departamentul Treburilor din Lăuntru despre trimiterea sub convoi a lui Lascărachi Catargiu, la moșia Urecheni și purtările acestuia. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 295).	351
496.	1849 Febr.	1	Raportul comandirului trecătoarei Dorna către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre revoltele din Transilvania și despre Ungurii ce s'au statornicit la Depu și Kla hezim Burhin. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 152).	352
497.	"	"	Hătmănia către Departamentul Treburilor din Lăuntru, pentru a se îndestula cererea isprăvniceii ținutului de Botoșani cu inamuri. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 122).	353
498.	"	2	Raportul comandirului zastavei Bicaz către Inspectorul-General al Miliției Moldovei, despre doi ofițeri nemți, intrați în țară din cauza evenimentelor din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 145).	353
499.	"	"	Raportul aceluiiași comandir către același Inspector-General, despre Ungurii din Tulghiș, ce ar fi intenționând să bată pe locuitorii din Valea Zidanului și Bicaz, pentru ncsupunere. (Ac. R. P. R. Msse. f. 144).	354
500.	"	"	Porunca Adjutantului colonel Scheleti de a se urmări în toată țară capii mișcării revoluționare ungurești. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 238).	354
501.	"	"	Spisocul fețelor de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 239).	355
502.	"	"	Descrierea îmbrăcăminteii lui Kossuth. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 241).	355
503.	"	"	Descrierea personală a lui Ludovic Kossuth. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 243).	356
504.	"	"	Descrierea personală a lui Franz Pulszka. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 244).	357
505.	"	"	Descrierea personală a lui Vartolomei Bartholomäus Szemer. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 245).	357
506.	"	"	Descrierea personală a lui Ladislau Csanyi. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 246).	358
507.	"	"	Descrierea personală a lui Karl Tausenau. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 247).	359
508.	"	"	Descrierea personală a lui Ladislau Madarass. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 248).	359
509.	"	"	Descriere personală a lui Paul Nhări (Miari) (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 249).	360

			Pag.
510.	1849 Febr.	— Descriere personală a lui Alexander Luccáts. (Ac. R. P. R. Msse. 3901f. 250).	
511.	" "	— Descriere personală a lui Arthur Görgei. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 251).	361
512.	" "	— Descriere personală a lui Michael Tanxsics sau Stancisc. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 251).	361
513.	" "	— Descriere personală a gheeneralului insurghenților Karol Bem. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 253).	362
514.	" "	— Descriere personală a lui Alexander Pócsk. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 254).	
515.	" "	— Descriere personală a Theresei soția lui Kossuth născută Mes-sléni. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 255).	363
516.	" "	— Descriere personală a lui Szöllesh, tot în el și Nagh. (tovarășul lui Kossuth) (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 256).	364
517.	" "	— Descriere personală a lui Paul Basfarh (Basfar). (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 257).	364
518.	" "	— Descriere personală a lui Moriz Perezel. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 258).	365
519.	" "	— Descriere personală a lui Eduard Beöihf. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 252).	366
520.	" "	— Fizionomia grafului Gazimir Balianu. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 260).	366
521.	" "	3 Tîrculara Departamentului către isprăvnicii, pentru cercetarea persoanelor de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 263).	367
522.	" "	" Ordinul Departamentului Treburilor din Lăuntru către isprăv-nicia ținutului Neamțu, pentru a se porunci cercetarea unora din căpeteniile Ungurilor răsculați. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 221).	368
523.	" "	" Raportul Sfatului Ocârmuitor al Moldovei către Principele Mihail Sturdza, despre cenzura ziarelor din străinătate. (Op. cit., VI, 130)	368
524.	" "	4 Departamentul Treburilor din Lăuntru către pitanul Costache Botez, pentru a face cercetare la Todirești asupra refugierii în țară a lui Eduard Bete, Moriz Perzil și Paul Vasvari, capi ai răsvrățiților Unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 222).	369
525.	" "	" Departamentul Treburilor din Lăuntru către revizorul Costachi Zoia, pentru cercetarea cazului de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 226).	370
526.	" "	" Inspectorul-General al Miliției Moldovei către Departamentul din Lăuntru pentru cercetarea leahului Iosef Vespenski, prins la trecătoarea Mamornița. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 289).	371
527.	" "	5 Raportul zăstavei Bicaz către Inspectorul General al Miliției Moldovei prințul Dimitrie Sturdza, face cunoscut despre mersu. răscoalelor din Ungaria. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 179).	371
528.	" "	" Raportul comandirului trecătoarei Bicaz în aceeași chestiune) (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 180).	372
529.	" "	" Raportul revizorului medelnicer Costache Zoe către Departa-mentul Treburilor din Lăuntru, făcând cunoscut că din cauză de boală nu poate face cercetările ordonate. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 224).	373
530.	" "	6 Ordinul prințului D. Sturdza către maiorul Grigorie Iacovache, pentru prinderea și arestarea vechiului Baloșăscu și a lui Alecu Aslan, hatman, aflători în ținutul Bacău. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 455).	374
531.	" "	" Raportul comandirului trecătoarei Nimirceni către Hatmanu. Dimitrie Sturdza, despre reînvoarea în Bucovina a doi ofi-țeri austriecești. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 150).	375
532.	" "	" Raportul comandirului graniței despre Transilvania către Inspectorul general al Miliției Mo.dovei, Dimitrie Sturdza, se	

			Pag.
		justifică la invinuirile că n'ar fi raportat la timp despre mersul evenimentelor din Ungaria. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 311). . .	375
533.	1349 Febr.	7 Raportul lui D. Birindei despre mișcările Ungurilor slatarniciți la Dej și Clihozir Burnul (!). (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 311). .	377
534.	" "	" Copie de pe nota Agenției austriace, pentru urmărirea capilor rebelilor Unguri, ascunși în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 372).	377
535.	" "	" Ordinul Departamentului către Comandirul graniței despre Transilvania, căpitanul Dănilescu, prin care i se aduc mulțumiri pentru știrile adevărate în privința rebeliunii din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 135).	378
536.	" "	" Ofișul Domnitorului Mihail Sturdza, repetă către isprăvnicii să improspăteze cercetarea capilor revoluționari Unguri, ascunși în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 222).	378
537.	" "	" Secretariatul de Stat al Principatului Moldovei către Departamentul din Lăuntru, intervine pentru prinderea capilor rebeli Unguri oploșiți în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 371).	379
538.	" "	8 Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Inspectorul General al Miliției Moldovei, Dim. Sturdza, despre trupele rebelilor Unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 183).	380
539.	" "	9 Copie de pe adresa Comandirului trecătoarei, D. Berindei, despre luptele dintre armata austriacă și rebelii Unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 360).	380
540.	" "	10 Porunca Departamentului către Isprăvnicia ținutului Neamțu, despre schimbarea de domiciliu a lui Lascăr Catargiu. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 296).	381
541.	" "	" Raportul Păcălăbiei Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre poruncile de a se cerceta rebelii Unguri refugiați în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 345).	381
542.	" "	11 Raportul Isprăvnicii ținutului Fălciu către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre cercetarea și prinderea tuturor străinilor refugiați în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 236).	382
543.	" "	12 Raportul Comandirului trecătoarei Bicaz către Inspectorul General al Miliției Moldovei, despre răzcoalele din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 197).	382
544.	" "	14 Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Inspectorul General al Miliției Moldovei, prințul Dim. Sturdza, despre retragerea Ungurilor dela graniță. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 201).	383
545.	" "	" Raportul pitarului Costache Botez către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre niște presupuși fugari Unguri (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 349).	384
546.	" "	" Raportul Administrației ținutului Dorohoi către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre reîntoarcerea în patrie a lui Grigorie Balș. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 298).	384
547.	" "	15 Raportul Isprăvnicii ținutului Iași către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre prinderea rebelilor Unguri aflați în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3901, f. 350).	385
548.	" "	16 Raportul Comandirului graniței despre Transilvania către Inspectorul General al Miliției Moldovei, Dim. Sturdza, despre mișcările din Transilvania, (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 198).	386
549.	" "	" Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Inspectorul general al Miliției Moldovei prințul Dim. Sturdza, despre aceleași mișcări. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 221).	387
550.	" "	17 Raportul Comandirului trecătoarei Nimirceni către General Inspectorul Miliției, Hatman prințul Dim. Sturdza, despre mersul luptelor dintre rebelii Unguri și armata austriacă. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 202).	388
551.	" "	" Ordinul Departamentului din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Iași, pentru cercetarea Ungurilor refugiați, aflați în acei	

			Pag.
552.	1849 Febr.	19	388
			389
553.	"	21	389
554.	"	"	389
555.	"	"	390
556.	"	"	390
557.	"	"	391
558.	"	24	391
559.	"	"	392
560.	"	25	392
561.	"	26	393
562.	"	"	393
563.	"	27	394
564.	" Martie	1	395
565.	"	"	396
566.	"	7	396
567.	"	12	396
568.	"	"	397
569.	"	15	398

570.	1849 Martie 16	Raportul Comandirului zăstavei Bicaz către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre întărirea graniței de către Unguri. la Prisăcani. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 271.)	399
571.	" "	17 Adresa generalului Fedor Moller către Dimitrie Sturdza, Gheneral Inspector al oștirilor Moldovene, despre adunarea de știri privitoare la mișcarea rebelilor din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 275).	399
572.	" "	— Intrebări despre cătimea alcătuirii și mijloacele de război ale Ungurilor și oștirilor aliate. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 276).	400
573.	" "	21 Raportul Comandirului zăstavei Bicaz către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre măsurile de ordine luate samavolnic, temându-se de pătrunderea spionilor Unguri în Moldova. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 291).	
574.	" "	" Raportul Părcălăbiei Galați către Departamentul Treburilor din Lăuntru, despre fugarul Costache Beldiman din satul Livezenii. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 306).	401
575.	" "	22 Adresa Hatmanului D. Sturdza către General leitenantul von Moller II, prin care răspunde la știrile ce urmează a fi comunicate despre mișcările ungurești. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 283).	402
576.	" "	23 Adresa colonelului Schleletie, adjutantul Domnitorului către prințul Dimitrie Sturdza, despre prinderea a doi emisari polonezi de propagandă revoluționară, ce ar intenționa să intre în țară cu pașapoarte străine. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 484).	403
577.	" "	26 Raportul Comandirului zăstavei Bicaz către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre întăriturile la granița ungurească, în fața Prisăcanilor. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 304).	403
578.	" "	— Scrisoarea vel postelnicului I. Beldiman, către Alecu, prin care cere permisiunea de a veni în capitală Iorgu Ghica, logof., care grav bolnav. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 307).	404
579.	" "	26 Departamentul Treburilor din Lăuntru către Isprăvnicia ținutului Botoșani, despre acelaș caz. (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 308).	405
580.	" "	28 Raportul Comandirului graniței despre Transilvania către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Ghica, despre mișcările din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 305).	406
581.	" Aprilie 1	Raportul comandirului zăstavei Bicaz către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre evenimentele din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 309).	406
582.	" "	" Raportul aceluiași către același, despre completarea știrilor de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 322).	407
583.	" "	5 Științele ce s'au putut aduna pentru cătimea și mijloacele de război a Ungurilor din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 331).	408
584.	" "	6 Științele ce s'au putut aduna pentru mișcările rebelilor Unguri din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. f. 352).	409
585.	" "	" Raportul Comandirului graniței despre Transilvania către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre lucrările de întărire ce se fac în Transilvania, la graniță. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 332).	410
586.	" "	" Insemnări de științele luate pentru lucrurile cum stau în Transilvania, atingătoare de armia revoltanților". (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 333).	411
587.	" "	" Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dim. Sturdza, despre evenimentele din Transilvania și înconjurarea satului Belborial. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 341).	412

				Pag.
588.	1849	Aprilie 11	Raportul Comandirului trecătoarei Dorna către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre 3 bejănari trecuți din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 350).	
589.	"	" 17	Raportul Comandirului zăstavei Bicaz, către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre sosirea la vama Tulghiș a unui maior Ungur cu 600 catane. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 354).	413
590.	"	Mai 1	Raportul comandirului trecătoarei Dorna către Gheneral-Inspectorul Miliției Capitalei, prințul Dimitrie Sturdza, despre mișcărilor Ungurilor. (Ac. R. P. P. R. Msse. 3900, f. 379).	414
591.	"	" 2	Raportul Comandirului trecătoarei Cornul Luncii către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre întâlnirea boerilor români Iorgu Radu și cneazul Dimitrie Cantacuzino, priorisiți în partea Bucovinei, cu răsculații unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 316).	415
592.	"	" 4	Raportul Comandirului graniței despre Transilvania către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre mersul nușcărilor din Transilvania. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 129).	415
593.	"	" 9	Adresa Inspectorului General al Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, către Departamentul din Lăuntru, cere a pune la rezon pe boerii Iorgu Radu și ceilalți, ca să nu aibă contact cu rebelii Unguri. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 317).	416
594.	"	" 21	Raportul Comandirului trecătoarei Burdujăni către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre intențiunea lui Iorgu Radu și a altora de a se reîntoarce în patrie. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 318).	417
595.	"	" "	Raportul Isprăvniceii ținutului Botoșani către Hătmănia Principatului Moldovei, despre cazul de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 319).	418
596.	"	" 25	Secretariatul de Stat al Prințipatului Moldovei către Hătmănia Moldovei, despre boerii Iorgu Radu, Vasile Canta și doctorul Vărnăv, trecuți în țară cu pașapoarte străine. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 325).	418
597.	"	" "	Raportul Comandirului trecătoarei Corna Luncii către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, despre boerii rebeli Vasile Canta și Iorgu Radu, reînforși în țară și opriți la zăstava de mai sus. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 327).	419
598.	"	" 26	Raportul Comandirului trecătoarei Burdujăni către Gheneral-Inspectorul Miliției Moldovei, prințul Dimitrie Sturdza, despre năvălirea revolanților cu scopul de a se reîntoarce în patrie. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 323).	420
599.	"	" 28	Raportul Comandirului graniței despre Bucovina către colonelul Stanate, Implinitorul Datoriilor a Gheneral-Inspectorului Miliției Moldovei, prin care cere deslegare asupra boerilor rebeli Canta Vasile și Iorgu Radu reîntrați în patrie fără aprobare. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 324).	421
600.	"	Iunie 1	"Științele ce s'au putut aduna pentru nușcărilor rebelilor Unguri din Transilvania". (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 393).	421
601.	"	" 6	Ordinul General-Inspectorului Miliției Moldovei către Comandirul zăstavei Cornu Luncii, prin care se dau îndrumări despre boerii Iorgu Radu și Vasile Canta, reînforși în patrie. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 326.)	422
602.	"	" 9	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Hatmanul Moldovei, pentru a se opri revolanții din anul 1848 de a reîntra în patrie, înainte de a obține încuviințarea Domnitorului. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 330).	422

			Pag.
603.	1849 Iunie 17	Cântecul lui Sturdza Vodă (Din Panorama Moldovei). Op. cit., VI, 255).	424
604.	" "	22 Ofisul noului Domnitor Gr. Alex, Ghica despre punerea în libertate a episcopului de Roman, Veniamin Roset. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 340).	425
605.	" "	23 Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei către Departamentul din Lăuntru, pentru punere în libertate a episcopului de Roman, Veniamin Roset, deținut la Mănăstirea Soveja. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 342).	426
606.	" Iulie 1	Departamentul Treburilor din Lăuntru către Căpitanul Costache Tintilă, pentru a fixa domiciliul boerilor Sionești la Mihăileni. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 347).	426
607.	" "	2 Raportul Comandirului întregii graniți despre Bucovina către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, despre reîntoarcerea în țară a lui Theodor și Iorgu Sioni, aduși fiind de spătarul Nicolai Pisoțchi. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 346).	426
608.	" "	4 Circulara către Comandirii de graniță cu numele persoanelor oprite de a reintra în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 348).	427
609.	" "	— Raportul Isprăvniciei ținutului Vaslui către Departamentul din Lăuntru, despre fugarul Costache, fiul lui Beldiman (Ac. R. P. R. Msse. 3903, f. 312).	428
610.	" "	20 Nota lui Fuad Efendi către Sfatul administrativ al Moldovei, despre respingerea revoluționarilor unguri intrați în țară la Grozești. (Op. cit., VI, 262).	428
611.	" "	22 Raportul Comandirului zastavei Bicaz către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, Theodor Balș, despre plecarea Săcuilor dela graniță spre Cic Săreda. (Ac. R. P. R. Msse. 3900, f. 415).	429
612.	" August 13	Secretariatul de Stat a Prințipatului Moldovei către Hătmănia Moldovei, cere a se da porunci pentru punerea în libertate a lui Alexandru Moruz, vornicul Vasile Ghica și Smanoil Costache Epureanu. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 359).	429
613.	" "	26 Nota lui Omer Pașa către Principele Barbu Știrbei, despre dislocări de trupe turcești din București în Moldova. (Op. cit., VI, 271).	430
614.	" Oct. 23	Raportul Comandirului graniței despre Bucovina către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, Hatmanul Mavrocordat despre reîntoarcerea în patrie a tânărului Ion Leca. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 379).	432
615.	" Decemb. 31	Jurnalul privitor la boeresc. (Op. cit., VI, 281).	432
616.	1850 Noemb. 23	Raportul Comandirului graniței despre Bucovina către Gheneral Inspectorul Miliției Moldovei, Hatmanul Nicolai Mavrocordat, despre prinderea lui Ioan Leca, intrat pe ascuns în țară. (Ac. R. P. R. Msse. 3899, f. 381).	435

SINDICATUL STUD. I. I. I.
 AL UNIVERSITĂȚII D. N. C. A. B. E. C.
 CLUJ
 CLUBUL

BIBLIOTECĂ ȘTIINȚĂ

2934 69

151
PREȚUL LEI 300.—